BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XIV NR. 665 — SÎMBĂTĂ 4 IULIE 1970 — 8 PAGINI 1,50 LEI

TEZAURUL LUI DECEBAL

MAI EXISTĂ ENIGME?

● Decebal și-a ascuns într-o peșteră o parte din tezaur? — Al. Macedonski și Nicolae Iorga despre această ipoteză ● Relatările izvoarelor literare asupra episodului descoperirii. În albia Sargeției a fabuloasei comori ● O controversă între istorie și arheologie, relatată și comentată de dr. docent Dorin Popescu ● Cine au fost bijutierii antichității?

Printre ultimele scene ale Columnei lui Traian figurează și momentul cînd romanii transportă pe cai bogata pradă capturată de la daci, pradă compusă din obiecte de aur și argint.

(Reportajul în pag. a 2-a)

TRANSDANUBIANA

Au trecut aproape zece zile de cînd m-am reîntors de pe șantierul marii punți de oțel de peste Dunăre. Am chemat ieri la telefon pe ing. MIRCEA RUSU, directorul tehnic al lucrării care ne-a relatat:

— După așezarea tablierului pe cele două pile din albia fluviului s-au executat toate verificările de rigoare. Acum se derulează lucrările de înălțare la cota finală. În timp ce în cursul zilei tablierul se ridică pe prese hidraulice, sub el crește în înălțime zidăria pilelor care noaptea se betonează.

Deosebit de viu este ritmul de asamblare pe platformele de montaj de pe malul Giurgeni. La al doilea bloc greu al tablierului s-a ajuns la al nouălea tronson din totalul de 12, iar primul bloc ușor — de 91 metri — este gata pregătit să înceapă și el cursa de lansare spre apele Dunării. Pentru ca la finele anului 1970 pe această arcadă suplă de oțel să poată trece primele autovehicole, ultimul tronson al tablierului metalic va fi lansat în luna noiembrie.

Suplu și în același timp grandios, primul tronson de oțel al podului rutier Giurgeni—Vadul Oii și-a încheiat călătoria de pe uscat pe apă, reflectîndu-și acum măreția în apele Dunării

Foto: Nicu VASILE

În centrele tradiționale ale siderurgiei românești de la Reșița, Hunedoara și Calan sau pe platforma titanilor de la Galați, nu am lipsit în acești ani de la nici o șarjă inaugurală, fie că a fost vorba de furnale, oțelării sau laminoare; am fost martorul nemijlocit al altor prime șarje în uzine chimice și rafinării, ale întîilelor produse ieșite de pe benzile de montaj ale unor întreprinderi constructoare de mașini; m-am aflat lîngă pupitrele de comandă ale unor centrale electrice care se aflau la primul lor paralel. Niciodată nu am trăit însă asemenea clipe ca cele din momentele petrecute deunăzi pe malul de la Giurgeni, în mijlocul făuritorilor marii punți de oțel de peste Dunăre. Au fost cele trei zile și trei nopți ale grandioasei operații de lansare transdanubiană, trei zile și trei nopți de o rară spectaculozitate, 72 de ore de tensiuni și satisfacții de maximă intensitate. Trăind încă sub impresia acelor momente, încerc să derulez cîteva din clipele adînc săpate în memorie, lăsînd deoparte ordinea lor strict cronologică, dar totuși cu intenția de a contribui la o istorie a construcției românești de poduri.

Tudor GHEORGHIU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

AGENDĂ săptămînală

VACANȚA

Toată săptămîna curțile liceelor au fost pline. Ticsei și obișnuitei lor populații i s-a adăugat cea a virstnicilor. Părinți înfrigurați așteptau, mai în tensiune decît înșiși candidații, rezultatele. Rezultatele la bacalaureat, rezultatele la concursurile de admitere în liceu. Intensă, laborioasă e și atmosfera pregătitoare a unui alt șir de concursuri: cele de intrare la universitate. Într-un cuvînt, în școlile de tot felul a fost treabă multă. Treabă care i-a antrenat pe dascăli și pe elevi, treabă cu rezonanțe certe mai în fiecare familie. Într-o asemenea atmosferă s-a sărbătorit „Ziua învățătorului". Țara întreagă, în frunte cu președintele Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu, a cinstit școala și pe slujitorii ei. Sărbătoarea a fost în fapt un bilanț. Bilanț erau examenele, bilanț erau cei 18 000 de absolvenți ai institutelor superioare de învățămînt care urmau să plece să muncească acolo unde societatea reclamă pregătirea lor de specialitate, bilanț erau reușitele candidaților. Bilanț al unui vast proces, care indică în sine gradul de civilizație al unui popor, reperele certe ale direcțiilor sale de progres. Și bilanțul școlii noastre este îmbucurător.

„Avem — sublinia tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU — rezultate bune în toate sectoarele învățămîntului; de altfel sîntem la încheierea anului școlar și se cunosc în linii generale rezultatele, care — așa cum v-am spus — sînt bune. Fără îndoială, aceste rezultate sînt o expresie grăitoare a muncii pe care o depun cadrele didactice; ele sînt, totodată, expresia atitudinii serioase, a exigenței tineretului nostru față de el însuși, a străduințelor sale de a învăța, de a folosi condițiile create de statul nostru pentru a-și însuși cît mai temeinic comorile științei și culturii înaintate".

Bilanțul anului școlar este preludiul vacanței. De aici înainte pentru atîtea și atîtea mii și zeci de mii de copii și de tineri vin zilele verii, zile fără obligații școlare, zile de joacă, zile de odihnă, de recreație, zile cînd influența școlii se simte în comportare, autoritate obligatorie în guvernarea procesului educativ transferîndu-se, în cea mai mare parte, dacă nu chiar exclusiv, asupra familiei. Ce va fi vacanța copiilor? Iată o întrebare la care e bine de meditat. De meditat în perspectiva unor solu-

CONTINUARE ÎN PAG. ②

O statuetă indiană într-un castru roman de pe Valea Oltului

(Pag. a 4-a)

RUBRICILE

● Curier
de Mihai STOIAN
● Pentru cămara dumneavoastră
● Poșta medicală
● Secvențe ilustrate

(Pag. 6-7)

● DIN CUPRINS ●

ITINERAR „MAGAZIN"

Nubia — țara legendelor își schimbă înfățișarea

Corespondență specială

(Pag. a 3-a)

Convorbiri cu oameni despre oameni

Dr. I. Weinberg despre Eugen Lovinescu

de Ion POTOPIN

(Pag. a 4-a)

„20 de ani în... urmărirea balonului rotund"

Începînd din acest număr, publicăm relatările lui ANGHEL CREȚEANU, fostul portar al echipei naționale de fotbal

(Pag. a 8-a)

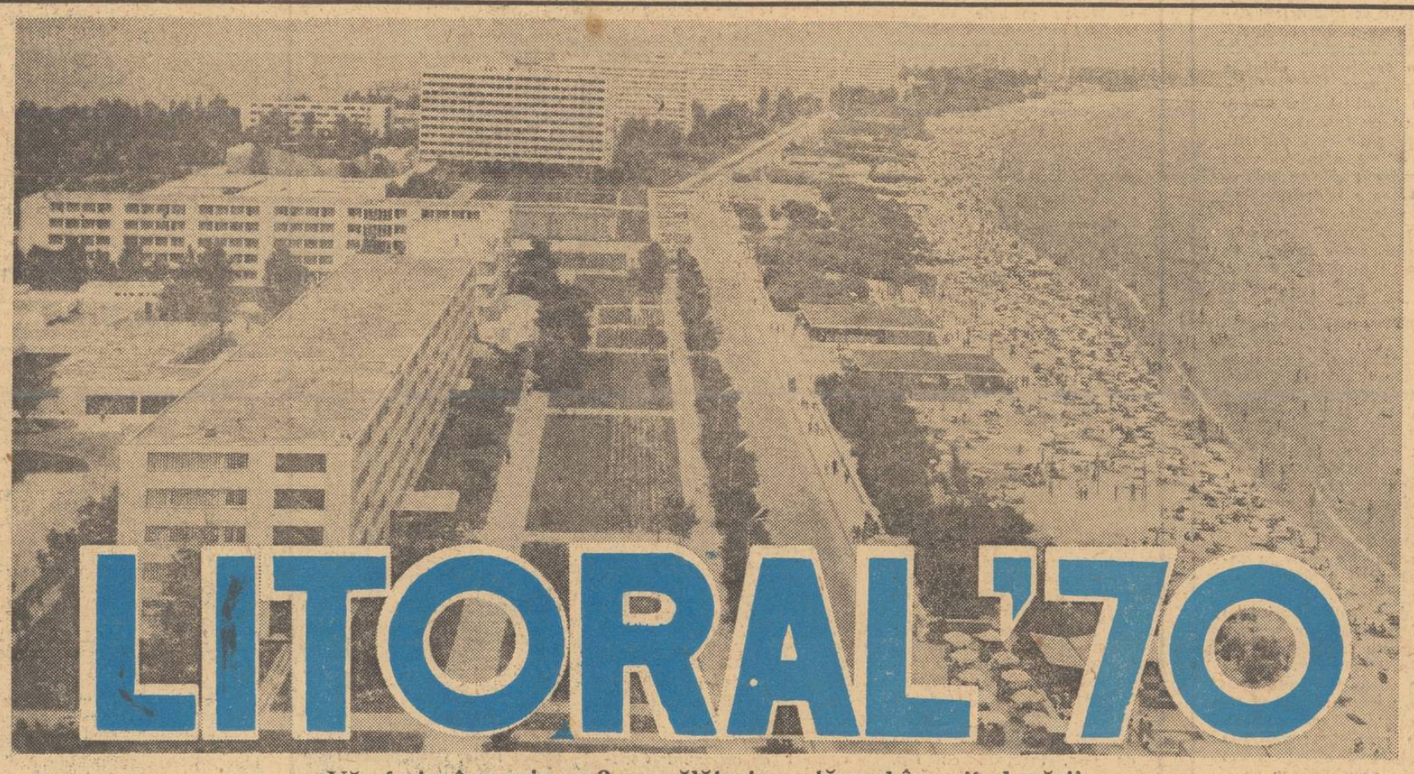

Vă oferim în pagina a 2-a o călătorie pe țărmul însorit al mării

Monolog interior despre...

NUANȚE

de Victor BÎRLĂDEANU

Pe amicul X îl copleșise năduful. Mă fintuia cu o privire jalnică încercînd să mă facă părtaș la necazul lui.

— Crede-mă, n-aș fi venit la tine după un sfat dacă nu m-ar fi apucat toate pandaliile! Îl cunoști pe Y? Da, da, acela pe care ți l-am prezentat acum un an la mare. Ei bine, de cîteva săptămîni Y a fost promovat șeful micului nostru colectiv de muncă. Nimic de zis, omul e bine pregătit, știe carte, cunoaște în suficientă măsură problemele de care ne ocupăm, într-un cuvînt părerea conducerii a coincis întrutotul cu a noa-

CONTINUARE ÎN PAG. ④

LITORAL '70

● Neptun, Jupiter, Venus, Saturn vă... aşteaptă ! ● Ce poţi întîlni călătorind de la Năvodari la Mangalia ● Festivaluri, serbări, excursii, carnaval şi... degustări de vinuri ● Ce ne-au declarat o serie de oaspeţi străini ai staţiunilor de pe ţărmul Mării Negre

Cu două săptămîni în urmă, ceasul solar de pe plaja Mamaiei a avut de măsurat cea mai lungă zi a anului : litoralul românesc a trecut cu bine examenul solstiţiului de vară, începutul astronomic al sezonul vacanţelor aflînd sub un soare generos zeci de mii de vilegiaturişti români şi străini.

Încă din vechime, denumirea de Pontus Euxinus dădea acestui ţărm atributul de primitor. Ceea ce atunci era mai mult o profeţie, astăzi capătă neîntrerupte confirmări. Cunoaştem şi îndrăgim constelaţia staţiunilor de la ţărmul mării dar, cu fiecare an, sînt mereu noi alte frumuseţi de admirat. Neptun, Jupiter, Venus, Saturn erau pînă ieri nume de aştri. Acum — ele au intrat triumfător în geografia vacanţei. Nu harta siderală, ci ghidurile turistice ne îndreaptă paşii spre aceste staţiuni răsărite în zona de nord a Mangaliei. Miracolul urbanistic, ce poate procura bucuria odihnei unui număr de peste 23 000 de turişti. Căci, spre deosebire de arhitectura verticală a Mamaiei, aici originalitatea îşi află o inspirată expansiune şi la mică înălţime: miracolul constă în varietatea fanteziei care aduce, sub priviri un evantai de construcţii — de la căsuţele rustice la vile şi de la mini-hoteluri cu înfăţişare neaşteptată (de pildă, un şarpe ondulat) şi pînă la baruri şi piscine care se deschid ca nişte imense flori sub soarele de vară... Chiar şi o raită prin vechile staţiuni, ne poate face să ne rătăcim: au apărut noi construcţii — hoteluri, restaurante, cluburi, săli de spectacole, grădiniţe turistice cum sînt cele de la Mamaia şi Eforie. Li se adaugă noi complexe comerciale şi mici magazine care ţin la dispoziţia turiştilor o gamă întinsă de produse, între care suvenirurile şi articolele de plajă sînt la loc de cinste. Fapt întru totul firesc, dacă ţinem seama că în prezent capacitatea întregului litoral românesc atinge cifra de o sută de mii de locuri ! Altfel spus, în răstimpul întregului sezon, sute de mii de oaspeţi se vor bronza confortabil la ţărmul mării.

Am parcurs, în aceste zile, pentru dumneavoastră, un traseu complet — de la Năvodari la Mangalia. Pe aproximativ 60 de kilometri, gazdele au făcut totul pentru ca toţi cei sosiţi la început de sezon să se poată bucura din plin de binefacerile soarelui şi mării. În acest peisaj fermecător, de bun gust şi eleganţă arhitecturală, se simte grija de fiecare zi ca nimic să nu umbrească încîntarea turiştilor. Orele mesei sînt şi ele o sursă de plăcute surprize. Anul acesta au sosit pe litoral bucăţării vestiţi din întreaga ţară, au fost alcătuite variante de meniuri pe gusturi felurite : nu mai puţin de 430 sînt înscrise în cataloagele restaurantelor. Ele ţin seama atît de tradiţiile bucătăriei româneşti, de cerinţe dietetice cît şi de o alimentaţie adecvată preferinţelor turiştilor de pe alte meridiane.

O masă bună cere un divertisment de calitate. Aici, pe litoral, s-au mutat pentru zilele şi nopţile vacanţei, 70 de orchestre de muzică populară şi uşoară, cu 40 de solişti vocali. Nu numai pentru cei care vor să-şi alcătuiască un program în afara orelor de plajă ci, chiar, pentru cei ce doresc să le înlocuiască cu distracţii există multiple posibilităţi. Amatorii de hipism au la dispoziţie herghelia de la Mangalia (peste o sută de cai); cei pasionaţi de sporturi nautice se pot folosi de 118 ambarcaţiuni numai pe lacul Siutghiol; doritorii de excursii pot pleca spre alte zări: Delta Dunării, Varna, Istanbul, Cairo... Trecutul ca şi prezentul acestor meleaguri oferă panorama utilă celor ce vor să se instruiască : vestigiile scoase la iveală prin săpături arheologice la Constanţa şi Istria, muzeele, planetariul, acvariul, expoziţiile de artă.. La orele amurgului se ridică cortina : nu mai puţin de 400 de spectacole sînt înscrise pe afişele care colorează viaţa cotidiană a vacanţei. În afara lor, anul acesta au loc manifestări naţionale şi internaţionale de o amploare deosebită : abia s-au încheiat cele două Festivaluri cinematografice de la Mamaia — cel balcanic şi cel de animaţie — că este aşteptată deschiderea Festivalului de folclor, intrat în tradiţie, la care-şi vor da concursul o mie de artişti amatori din toate judeţele ţării precum şi un turneu al laureaţilor „Cerbului de aur". Spre sfîrşitul sezonului vor veni aici şi păpuşari din toată lumea, care şi-au dat rendez-vous la Festivalul Internaţional al teatrelor de păpuşi. O manifestare care va avea loc pentru prima oară se intitulează „Serbările mării", pentru care pregătirile sînt în toi. Actorii teatrului constănţean pun în vasta scenă a portului turistic „Tomis"-„Medeea". Serbările includ şi un carnaval, spectacole pe mare, concursuri şi întreceri sportive. Alte manifestări, devenite tradiţionale — cum sînt cele bahice, cu degustări de vinuri din faimoasele vii de la Murfatlar — vor înveseli pe turişti.

Atracţiile litoralului, astăzi mai frumos decît oricînd, nu pot fi epuizate de un singur reportaj după cum nici doar cuvintele reporterului nu pot cuprinde satisfacţiile celor ce trăiesc concedii de neuitat pe acest meleag binecuvîntat de natură şi înnobilat de truda inspirată a omului. Să încheiem deci aceste rînduri cu cele ce ne-au spus cîţiva dintre acei care vin şi pleacă de la ţărmul mării, cu inima plină de încîntare şi recunoştinţă.

Hotelul „Cometa" din staţiunea „Jupiter"

JOHN L. NICHOLS **din Anglia, expert O.N.U. în turism :** „Am vizitat numeroase hoteluri, restaurante, vile, campinguri etc. şi le-am examinat din toate punctele de vedere. Impresia mea personală este că pe litoralul românesc s-a realizat ceva cu totul excepţional ca succes, în aproximativ zece ani ! La Mamaia şi de-a lungul întregului litoral s-a planificat totul minunat, din punct de vedere arhitectural astfel încît ambianţa creată este încîntătoare. Cu siguranţă, aici se poate petrece o vacanţă agreabilă".

BURIAN ZDENEK **din Prosteiov-Cehoslovacia :** „Am mai fost pe litoralul românesc al Mării Negre. Îmi place aici şi de aceea am revenit în acest an să petrec vacanţa la Mamaia. Sînt mulţumit de cele văzute şi impresiile mele nu pot fi decît foarte frumoase.

NEBOIŠA POPOVICI, **ziarist din Iugoslavia :** „Aici, pe litoralul românesc, am văzut o regiune frumoasă, extrem de atractivă din punct de vedere turistic. Cred că ceea ce a făcut România în ultimii ani în dezvoltarea turismului merită o apreciere deosebită. Cred că în faţa Mamaiei, în mod deosebit ca centru turistic, stă un mare viitor. Aceasta am constatat nu numai eu personal, ci şi colegii şi prietenii din alte ţări pe care i-am întîlnit aici. Ei sînt nu numai mulţumiţi de şederea lor în Mamaia, ci sînt de părere că aceasta parte a României are mari perspective şi posibilităţi de dezvoltare. Plec cu amintiri dintre cele mai frumoase".

DR. W. KOTEK **din Rotterdam — Olanda :** „După părerea mea, litoralul acesta este foarte prielnic pentru familii cu copii mici. Plaja este foarte largă, cu nisip fin şi apa nepericuloasă ; copiii pot intra liniştiţi în apă vreo zece, cincisprezece metri. Sîntem foarte mulţumiţi cu privire la mîncarea bună pe care am primit-o şi cu serviciul de la hotelul unde am locuit. Vom reveni în staţiunile de pe litoralul românesc".

VAHTANG BAHTADZE, **regizor din Uniunea Sovietică :** „Staţiunile româneşti de pe ţărmul mării s-au transformat în minunate locuri de odihnă şi recreaţie a turiştilor din cele mai diferite ţări. Pretutindeni există o deservire exemplară atît la hoteluri cît şi la magazine, se simte o atitudine caldă şi foarte amicală faţă de toţi oamenii veniţi să se odihnească aici.

ROLF RÖDING **din Suedia :** „Mi-am adus aici familia, soţia şi copiii, pentru ca să cunoască frumosul litoral românesc. Toate serviciile pentru turişti sînt excelente astfel încît ne putem petrece aici o vacanţă foarte plăcută şi odihnitoare".

HANS DITER LEMKE **din Hamburg — R. F. a Germaniei:** „Sînt pentru prima dată în staţiunea Eforie Nord. Mă simt bine la hotelul „Europa". Am o cameră superbă şi mă duc foarte des la mare să fac baie. Am participat şi la una din excursiile organizate la Murfatlar, unde am avut ocazia să degust minunatele vinuri româneşti. Nu pot spune decît că sînt foarte mulţumit şi aş recomanda oricui să viziteze staţiunile de pe litoralul românesc".

Ion POPOVICI

Brăţară dacică de argint din secolul I î.e.n. descoperită în comuna Coada Malului, jud. Prahova.

TEZAURUL LUI DECEBAL

Au trecut aproape 19 veacuri de la eroicele lupte purtate de strămoşii noştri pentru apărarea Sarmisegetuzei, pentru păstrarea independenţei Daciei, şi pînă astăzi, cu toate eforturile istoricilor şi arheologilor, nu s-au putut obţine dovezi concrete asupra multora dintre evenimentele petrecute. Faze, etape importante chiar, din perioada dramaticei bătălii din Munţii Orăştiei au rămas necunoscute, învăluite într-o aureolă legendară. Episodul care a suscitat cele mai numeroase controverse şi interpretări din partea oamenilor de ştiinţă a fost şi este încă legat de faza finală a războiului dacoroman şi anume atunci cînd s-au desfăşurat ultimele clipe ale marelui rege Decebal, clipe succedate de uriaşa pradă capturată de romani. Pe tema comorii lui Decebal, a locului unde a fost ea ascunsă, a modului cum a fost descoperită precum şi despre enorma cantitate de aur şi de argint a acesteia, se poartă încă vii discuţii, arheologii contestînd exactitatea unora dintre izvoarele istorice din acele vremuri.

Documente de o valoare excepţională

Al. Odobescu, într-o conferinţă ţinută la Ateneu, relevînd importanţa arheologiei, arăta că numeroase dintre movilele situate pe teritoriul ţării noastre ascund tezaure străvechi, că ele reprezintă de fapt nişte jurnal nescris al pămîntului românesc, file necunoscute ale istoriei, momente inedite din viaţa strămoşilor noştri. Descoperirea unor asemenea tezaure, unice în Europa, amintesc tuturor despre arta deosebită a meşteşugarilor, despre bijuterii antichităţii care au încrustat aurul şi argintul, modelîndu-l în urmă cu mileniile. Şi, închipuiţi-vă, că datorită unei întîmplări, cu adevărat fericite, s-ar da de urmele unei comori, de cu totul alt gen, însă infinit mai preţioasă, s-ar găsi excepţionala „Dacica" scrisă de împăratul Traian, lucrare ce comenta războaiele purtate de romani împotriva dacilor, sau s-ar descoperi „Getica" medicului Criton, medicul care a participat alături de împerator la războaie... Desigur că aceste descoperiri ar fi epocale, aruncînd o lumină nouă, necunoscută astăzi, asupra evenimentelor petrecute în Dacia. Din păcate, acum trebuie să ne mulţumim cu surse mai puţin valoroase, chiar rezumative. Iată cum prezintă scriitorul Dio Cassius, din secolul al III-lea, modul cum a fost descoperită legendara comoară a lui Decebal : „Se găsiră şi comorile lui Decebal, cu toate că ele erau ascunse sub riul Sargetia, care curge pe lîngă scaunul domniei lui. Căci, Decebal.. abătu riul, săpă albia lui şi, punînd într-însa mult argint şi mult aur, precum şi alte lucruri de mare preţ ; după aceea aduse din nou riul în albia lui, iar în peşteri.. ascunse veşmintele... După ce făcu aceste, el ucise pe captivi, ca să nu spună nimănui nimic. Dar Bicilis, un soţ de-ai lui, fu prins şi dădu pe faţă toate aceste..."

Legendara comoară

Nicolae Iorga, în volumul I din „Istoria Românilor", dă o turnură senzaţională legendei tradiţionale create în jurul uriaşului tezaur al dacilor. Şi pentru că de atunci nu s-a urmărit firul acestei interesante ipoteze lansate de ilustrul cercetător, consemnăm secvenţa, subliniind importanţa ei. „Decebal se împotrivise pînă în ultima clipă.. Monarhul dac.., în ultimul adăpost de munte, după ce ascunsese în peşteri, iar nu cufundase subt apele Streiului, o parte măcar din comorile mult timp adunate, el întinse masa din urmă singurilor săi tovarăşi cari sorbiră împreună izbăvitoarea băutură a morţii şi apoi se ucise, singuratec, cu sabia". Explicînd ideea despre ascunderea unei părţi din tezaurul dac, Nicolae Iorga, în nota de pe aceeaşi pagină a volumului, scrie : „S-a vorbit cu exagerare de averile lui Decebal îngropate în apele Streiului. Ele erau nu în comori ascunse, cum, de altfel obişnuiau tracii, ci în posibilităţile minelor de aur, de o aşa mare vechime. Legenda apelor date înlături pentru a se ascunde în albia lor ce e mai scump unui neam, este, am spus-o, un articol de folclor, care se întîlneşte şi pentru mormîntul tăinuit, în sudul Italiei, al vizigotului Alaric".

Consemnînd ideea lansată de Nicolae Iorga, adăugăm că teza despre enigmatica comoară a lui Decebal, ascunsă undeva, într-o peşteră, pasionase nu numai pe istorici şi arheologi ci şi pe unii scriitori. Iată, de exemplu, ce scrie Alexandru Macedonski, în „Literatorul", nr. 6, din 1892, în articolul intitulat „De pe culmea vieţii" : „Cineva trebuie să găsească comoara lui Decebal, să cumpere cu ea tot pămîntul.. De această comoară era să dau eu în 1882, cu prilejul însărcinării ce mi se pusese să inspectez monumentele istorice din ţară, în calitate de comisar extraordinar al Ministerului Cultelor şi Instrucţiunii Publice, dar n-am dat..." Şi puţin mai jos, Macedonski conchide : „A ! Domnule Urechie, Domnule Urechie ! nu-ţi pot erta că ţi-ai dat demisia înainte de a găsi eu acea binecuvîntată comoară ! Căci am fi schimbat noi, împreună, şi împreună cu alţii, faţa lucrurilor !"

Cînd arheologia nu confirmă...

Un document care ilustrează pe viu bogata pradă de război luată de Traian de la daci este reprezentat într-una din ultimele scene încrustate pe Columnă, scenă care reprezintă ostaşi romani cărînd pe cai mici de munte podoabe şi vase de aur şi argint. Relativ la uriaşa captură, scriitorul bizantin Johannes Lydus, din secolul VI, notează în lucrarea sa „De magistratibus" că romanii au luat din Dacia 1.650.000 kg de aur şi 3.310 000 kg de argint, în afară de numeroase alte obiecte preţioase. Despre fabuloasa pradă, prof. C. C. Giurescu în opera sa „Istoria Românilor", arată că ea ar fi valorat în moneda din 1935, suma de 20 miliarde lei..

Dorind să aflăm părerea unui specialist, ne-am adresat dr. docent în ştiinţe istorice **DORIN POPESCU, director-adjunct al Institutului de Arheologie,** solicitîndu-i expunerea consideraţiilor d-sale asupra veracităţii izvoarelor istorice antice privitoare la enormele cantităţi de metale preţioase pe care le-ar fi conţinut tezaurul dacilor.

— Cu toată bogăţia în aur a Daciei, cifrele privitoare la prada de război luată de romani au fost considerate fantastice, cu atît mai mult cu cît scriitorul bizantin Lydus aminteşte şi de 500.000 de prizonieri, cifră de-a dreptul imposibilă pentru acele vremuri. Încă în urmă cu decenii, oamenii de ştiinţă au încercat să reducă aceste cifre, printr-o nouă interpretare, la a zecea lor parte, obţinîndu-se şi astfel cifre ce par prea ridicate. Ne aflăm de astă dată, deci, în faţa unei serioase controverse între izvoarele istorice şi descoperirile arheologice, descoperiri care nu pot confirma pînă acum uriaşele cantităţi de aur. Faptul că în săpăturile arheologice ce s-au făcut în cetăţile, aşezările şi mormintele dacice nu s-au găsit decît rareori obiecte de aur, explică teza că tezaurul regilor daci fusese alcătuit printr-o acumulare îndelungată, Decebal, conştient de valoarea preţiosului metal, tezaurizîndu-l în scopuri politice şi economice.

De altfel, studiind metalurgia aurului, în epoca dacilor, constatăm cu surprindere că faţă de perioadele mai vechi cu un mileniu, arta modelării acestui metal preţios marchează un declin accentuat, în numeroase locuri aurul fiind înlocuit de argint. Deşi s-ar putea ca în viitor să aflăm alte informaţii, ca nenumăratele movile necercetate încă să ofere arheologilor noi puncte de vedere, explicaţia ştiinţifică a prezenţei argintului în mari cantităţi denotă că arta argintarilor daci ajunsese la o deosebită înflorire, produsele ei fiind de o rară valoare artistică. Spunem aceasta, mai ales pentru că, din aceeaşi perioadă, atît în Uniunea Sovietică cît şi în R. P. Ungară apar numeroase obiecte de aur.

Primele metale cunoscute de locuitorii ţării noastre

Strămoşii noştri au folosit mai întîi arama la confecţionarea unor obiecte de podoabă sau la baterea monedelor. După aceea, ei au descoperit aurul, care se găsea şi în nisipul unor rîuri, ambele metale aflîndu-se nu numai în stare de minereu ci şi în stare nativă.

Cu toată bogăţia Transilvaniei, care făcea parte în antichitate din cele patru principale regiuni europene de unde se extrăgea aur, primele obiecte din acest preţios metal apar pe teritoriul ţării noastre în valea Dunării. Este vorba de un fragment de sîrmă de aur descoperit în apropierea Bucureştilor, la Glina, într-un strat al culturii neolitice. De asemenea, la Vidra s-a găsit un obiect din aur, ambele avînd o vechime de circa 4 500 de ani. Din epoca bronzului (mileniul II î. e. n.) s-au descoperit numeroase tezaure care ne uimesc şi astăzi prin bogăţia lor. Unul din cele mai celeore este cel de la Ţufalău, care conţinea 9 topoare de aur şi numeroase falere, un fel de nasturi de aur ornamentaţi. La Persinari, în apropiere de Tîrgovişte, în judeţul Dîmboviţa, s-a găsit întîmplător o spadă scurtă şi lată şi 11 pumnale din aur precum şi 4 toporaşe de argint. Cel mai mare tezaur de falere s-a descoperit la Ostrovul Mare, în judeţul Mehedinţi, aici găsindu-se 33 podoabe mari de aur, frumos ornamentate în tehnica „au repoussé", tehnică care face ca ornamentele să apară în relief.

Coifurile de aur

Vă închipuiţi surpriza arheologilor cînd au aflat despre descoperirea făcută de copilul unui sătean din comuna Poiana Coţofăneşti, judeţul Prahova. Traian Simion, mergînd pe cîmp, a observat deodată ceva lucitor. Era un coif de aur vechi de peste 2 300 de ani, în greutate de 725 grame, avînd lucrate în relief diverse scene cu animale fantastice şi alte ornamentaţii. În cealaltă parte a ţării, în Moldova, în apropiere de vestita aşezare neolitică Cucuteni, tractoriştii, lucrînd pe terenul unei cooperative agricole, au dat la iveală mai multe fragmente dintr-un alt coif de aur. Datînd din secolul IV î. e. n., pe calota coifului se văd doi lei cu aripi iar pe apărătoarea feţei un personaj stînd pe un jilţ.

Dintre podoabele de aur confecţionate începînd din perioada mijlocie a bronzului se remarcă numeroase descoperiri de brăţări. Astfel amintim tezaurul de la Firiteaz, unde s-au găsit 16 brăţări de aur splendid ornamentate. Coifurile de aur, armele şi podoabele confecţionate de meşteşugarii antici ne oferă imaginea fabuloasei bogăţii a şefilor triburilor tracice care purtau arme de aur, erau împodobiţi cu falere şi brăţări din acelaşi metal preţios şi foloseau la ceremonii vase de aur.

Argintul... mai scump decît aurul !

Răspîndirea mai mică a minereurilor de argint, greutatea procurării lui au făcut ca la un moment dat metalul alb să fie mai preţuit decît aurul. Pe teritoriul ţării noastre primele obiecte de argint găsite au fost nişte inele simple pe care femeile din jurul anilor 1900—1700 î.e.n. le purtau ca cercei, în păr, lîngă urechi. Urmează o perioadă de circa un mileniu în care nu se găsesc aproape deloc obiecte de argint, după aceasta descoperindu-se numeroase tezaure care conţin acest metal. Cel mai spectaculos dintre ele s-a găsit în Dobrogea, la Aghighiol, şi datează de la începutul secolului IV î. e. n. În două încăperi de piatră, peste care se afla o mare movilă de pămînt, era mormîntul unui prinţ trac unde s-au găsit un coif de argint placat cu aur, jambiere, pahare, cupe şi alte podoabe — toate din argint ornamentat cu motive care denotă influenţa asupra artei tracice de către sciţi şi greci.

Înflorirea artei prelucrării argintului se produce pe vremea marelui rege dac Burebista, din această perioadă datînd splendidele brăţări masive de argint, caracterizate prin spiralele lor şi capetele de şarpe cu care se termină. Coliere, talere, lanţuri ornamentale şi vase de argint fin cizelate apar în mare număr.

În ceea ce priveşte proveniénţa marilor cantităţi de argint găsite în perioada dacică, specialiştii s-au întrebat de unde luau meşteşugarii daci metalul necesar pentru prelucrare. Ipoteza că în afara argintului extras din minele de aur ale Transilvaniei, dacii topeau monedele care circulau pe atunci în mare număr, s-a confirmat. Într-adevăr în tezaurul găsit la Stăncuţa, în sudul Moldovei, pe lîngă monede din insula Thasos erau şi două bare de argint, care, analizate, au arătat că provin din topirea acelor monede.

Avînd în vedere marele număr de podoabe descoperite, se crede că la anumite festivităţi şi bărbaţii daci purtau lanţuri ornamentale, fibule, coliere şi brăţări de argint şi cu această ocazie ei beau din cupe de argint.

Enigme... enigme...

În încheierea reportajului nostru l-am rugat pe dr. docent **Dorin Popescu** să tragă o concluzie asupra unor elemente încă necunoscute privitoare la epoca daco-romană.

— Am arătat că din epoca dacică propriu-zisă nu posedăm încă decît puţine obiecte de aur descoperite, astfel că izvoarele istorice care amintesc cantităţi imense de aur şi argint luate din Dacia de Traian vin în contradicţie cu realitatea de pînă acum. Evident, arheologia nu şi-a spus ultimul cuvînt, oricînd putîndu-se face descoperiri care pot arunca o lumină nouă asupra întregii probleme.

La această idee, noi adăugăm şi alte necunoscute, enigme dacă vreţi, şi anume posibilitatea descoperirii — cîndva — a adevărului asupra legendarei comori a lui Decebal sau eventuala găsire a preţioaselor lucrări scrise de Traian şi medicul său Criton.

Simion SAVEANU

La mina de andezid de la Sîncrăieni, jud. Harghita, în urma puşcării minereului, explozia a scos din adîncurile pămîntului un preţios tezaur dacic : 15 cupe din argint aurit splendid ornamentate şi două brăţări, toate în greutate de 3,5 kg argint. În imagine : una din cupe.

AGENDĂ săptămînală

VACANŢA

URMARE DIN PAG. 1

ţii, căci vacanţa copiilor — care nicicum nu reprezintă o pauză educativă — cere soluţii. Evident, sînt la îndemînă tabere, colonii de vacanţă, sînt şantiere de muncă, sînt, în fine, numeroase mijloace de-a desfăşura într-un cadru organizat, o parte din vacanţă. Rămîne totuşi destul timp liber de folosirea căruia în primul rînd sînt răspunzători părinţii.

Treburi multe pe unii îi vor face să-şi decline competenţa : „păi de asta am eu timp acuma..." Rutina îi lasă pe alţii indiferenţi : „las' că găseşte el (sau ea) ceva de făcut... că, ce, de vacanţele mele se îngrijea cineva ?..." Soluţiile simple îi ispitesc pe alţii : „îl iau cu mine la mare..." (ca pe-un bagaj sau ca pe-o rochie de plajă).

Meditînd la vacanţă măcar în răstimpul la care ne obligă aceste rînduri, nu dorim să creăm false probleme şi nici să complicăm lucruri simple. Intenţia noastră nu depăşeşte consemnarea problemei, pe cît de reală pe-atît de stringentă, şi necesitatea soluţionării ei în spiritul excluderii şi pe-această perioadă (indiferent din ce motive şi cu ce argumente) a oricărei pauze educative.

Vacanţa astfel privită poate fi o continuare chiar a procesului instructiv. E nevoie de răbdare, de fantezie, de timp. Nu pentru deplasări prea lungi şi costisitoare dar măcar pentru a cunoaşte ceea ce ne înconjoară. De pildă, părintele unui copil din Iaşi n-ar găsi răgazul, acum, în zilele vacanţei, pentru a-şi îndemna fiul să vadă vestita „Casă a elefantului", cu muzeul ei, cu sala evocatoare a frămîntatei nopţi cînd Cuza a fost desemnat domn al Moldovei ? Sau Golia, cu zidurile albe, cu reflexe marmoreene ? Sau viile din Bucium ? Întrebări asemenea pot să-şi pună şi părinţii care trăiesc în Bucureşti, în alte oraşe, mai mari sau mai mici din ţară, căci oriunde ne rămîne încă mult de cunoscut pentru realizarea, nu numai a instrucţiunii necesare omului cult, cît mai ales a cunoasterii de sine, componentă esenţială a educaţiei civice, patriotice.

Acest aspect al vacanţei poate fi extins nu numai la copii ci la noi înşine. Oare ce ne aduce vacanţa mai mult decît odihnă ? Cu ce ne îmbogăţeşte sufletul, mintea ? Cîţi nu răspund, simplist, inuman de simplist : „păi vacanţa de aceea-i făcută, ca să nu faci nimic... „Să nu faci nimic, dar să înfunzi noaptea barurile, să nu faci nimic dar să-ţi prelungeşti cheful cu coniac pînă la ziuă ? De ce să n-o recunoaştem : atîţia oameni merg pe litoral, fac plajă, sînt noapte de noapte la restaurant, dar odată nu se întreabă ce minuni or fi la muzeul din Constanţa de-l laudă o lume întreagă, sau ce-o fi Mozaicul ? E un mod minim de-a exista, de-a reacţiona chiar în vacanţă. Căci odihna spiritului nu înseamnă sărăcirea lui. Ori sufletul omului nicicînd nu e în vacanţă. El este pururi dornic de frumos, de echilibru, de armonie. Să-i dăm vacanţei nobila prerogativă de-a oferi sufletelor noastre această autentică recreere. Căci vacanţa trece şi treburile ne aşteaptă. Treburi multe, treburi spornice. Să fim pregătiţi pentru ele prin tot ceea ce vacanţa ne oferă ca posibilităţi de a ne spori forţele. Şi pe cele fizice şi pe cele intelectuale. Vacanţa atît aşteptată nu-şi va limita durata la zilele legiuite. Ea va intra şi va continua să fie prezentă mult, mult după încheierea ei. Şi astfel va fi profund umană slujind omul în plenitudinea sa.

TRANSDANUBIANA

URMARE DIN PAG. 1

Se înserase bine. O boare plăcută venea dinspre apă, ostoind căldura de peste zi. La lumina puternicelor proiectoare abia aprinse, muncă oamenilor — constructori, montori şi marinari — se apropia de finalul operaţiei declanşate cu trei zile în urmă. Era un final ca o apoteoză a unei simfonii ce cînta biruinţa gîndirii inaripate. De pe nave se auzeau comenzile date prin radio şi clinchetul metalic al vinciurilor ce trăgeau cablurile.

— Alo reazămul 1 ! Alo reazămul 2 ! Începem ripărea...

De la pila mal Giurgeni, se dădeau primele comenzi pentru începerea deplasării colosului de oţel în amontele fluviului. Se realiza astfel ultima etapă a operaţiei ce venea să aşeze definitiv, pe două dintre pilele din albia fluviului, primul tronson al tablierului metalic, arcul de mijloc al marelui pod rutier de la Giurgeni — Vadul Oii.

Scurt interludiu cu profesorul universitar Andrei Caracostea, *şeful catedrei de poduri a Institutului de construcţii din Bucureşti, nedespărţit în aceste zile de foştii săi studenţi, astăzi colaboratori direcţi la această mare lucrare. Din prima zi după absolvirea şcolii, profesorul de astăzi a fost constructor de poduri, proiectant, cadru didactic.*

— Cine v-a introdus în tainele construcţiei de poduri ?

— Neuitatul profesor Ion Ionescu, omul care l-a secondat pe Saligny şi la construcţia podului de la Cernavodă şi la catedră.

— La pregătirea cîtor generaţii de constructori de poduri aţi contribuit ?

— Anul acesta este a 30-a generaţie. Am plecat tocmai din toiul examenului de stat. Nu puteam lipsi de la asemenea momente unice în viaţă.

— Şi foştii studenţi ?

— Mulţi dintre ei sînt aici de faţă, începînd cu ing. Mircea Rusu, director tehnic al şantierului, continuînd cu ing. Vasile Juncu, şeful de proiect al podului şi terminînd cu ing. Horia Mănescu, care împlineşte astăzi un an de cînd a absolvit examenul de stat.

— Aceasta ar fi prima dv. contribuţie la edificarea grandioasei lucrări. După cîte ştiu nu este însă singura...

— Exact în această zonă pe care ne aflăm, am condus în anii 1940 — 1941 lucrări de foraje şi prospecţiuni pentru construcţia unui pod transdanubian. Unele dintre aceste studii ne-au fost de folos şi în timpul elaborării proiectului acestui pod rutier, proiect la care am participat în calitate de constilier-expert.

— Pe plan mondial cum poate fi plasată lucrarea de faţă ?

— Ca mărime a deschiderii, podul nostru de la Giurgeni — Vadul Oii este al optulea din lume.

În oţelul special „P.D." elaborat la Reşiţa, laminat la Galaţi, croit în uzina de la Bocşa şi asamblat la malul Dunării pe platformele de montaj de aici, s-a născut primul bloc greu al tablierului metalic al podului. L-am văzut mai întîi crescînd în lungime şi înălţime, asemenea unui vapor pe un şantier naval. I-am urmărit apoi mişcarea de transbordare de pe platforma de montaj, pe calea de lansare. Şi, în sfîrşit, lansarea de neuitat de pe uscat pe apă. Închipuiţi-vă un colos de 218 metri lungime şi 1 600 tone greutate, înaintînd pe două masive cărucioare de susţinere şi apoi pe şleapuri grupate în puncte plutitoare de reazem, un gigant de oţel deplasîndu-se lin numai prin forţa troliilor şi a vinciurilor.

Dintre toate clipele de încordare ale acestei complexe şi dificile operaţii, imemorabile rămîn îndeosebi cele ale înaintării pe ultimii metri. Lansarea, reluată în zorii celei de-a treia zi, continua de aproape cinci ore. Maistrul Gheorghe Ţugui, *dulgherii-podari din brigada lui* Paul Roşu, *electricienii lui* Constantin Zăbavă, *marinarii conduşi de căpitanul* Constantin Budu, *nu părăsiseră posturile de tot atîtea ore. În acel moment de pe primul grup de nave s-a cerut prin radio începerea măsurătorii inverse.*

— Bine ! De acord ! a venit răspunsul de la postul de comandă al lansării. O facem după prima oprire...

Erau orele 11,30. Pentru evitarea oscilaţiilor ce se făceau simţite în corpul colosului de oţel, înaintarea decurgea acum mult mai încet.

— Alo X apă ! Alo X apă ! Pornim pe ultimii cinci metri.

— Alo X uscat ! Alo X uscat ! Sîntem gata ! Reluăm lansarea.

— Mai sînt 4,43 metri !

— Continuăm pe ultimii 2,80 metri !

— Au mai rămas 1,10 !

— Ultimii 20 de centimetri !

— Stop ! Oprit troliile ! Oprit tablierul !

— Lansarea s-a încheiat cu bine !

Erau orele 12,27 ale zilei de 24 iunie 1970...

— Ce simţiţi în aceste momente ?

— Desigur că emoţii, foarte multe emoţii. Este însă o emoţie dublată de siguranţa pe care ne-o dau modul în care au fost gîndite, calculate şi verificate toate lucrările, toate operaţiile. De altfel un alt pod pe care l-am construit în anul 1964 peste Olt, în aceeaşi manieră, în aceeaşi soluţie, dar desigur de mai mică anvergură, ne-a fost şcoală pentru lucrarea de astăzi şi totodată ne-a oferit o experimentare complexă.

Interlocutor mi-a fost de astă dată ing. Vasile Juncu, *şeful colectivului de proiectare al podului.*

Într-o pauză a operaţiei de lansare, unul dintre inginerii cunoscuţi pe şantier mi-a arătat un fragment dintr-o poezie a lui Lucian Blaga. O ţinea între hîrtii pline cu schiţe şi calcule.

„Alături de lucrătorii încinşi
în zale cănite
Am ridicat poduri de oţel
Peste rîuri albe, peste zborul
păsării curate,
Peste păduri adînci..."

Tudor GHEORGHIU

Corespondență specială

Nubia — țara legendelor își schimbă înfățișarea

Sezonul la Asuan se termină de obicei în luna aprilie. În această perioadă termometrul se apropie de 40 de grade Celsius la umbră și fericiții clienți ai luxoaselor hoteluri „Cataract" și „New Cataract" încep să plece spre Europa și America, după ce au petrecut „iarna" privind cu nostalgie alunecînd felucile pe Nil între templul Philae și insula Elefantine, într-unul din peisajele cele mai încîntătoare care se află pe lume.

Dornic să revăd aceste locuri acum, cînd gigantica construcție care o reprezintă Marele Baraj de la Asuan, se apropie de faza finală, mă îmbarc într-una din cursele regulate ale aviației egiptene și în mai puțin de două ore străbat cei o mie de kilometri care despart capitala de orașul de la extremitatea sudică a R.A.U.

Cu toate că scopul principal al vizitei mele la Asuan l-a constituit vizitarea barajului și a centralei electrice pentru a vedea stadiul de finisare în care se află, în acest reportaj nu am să vorbesc însă de binefacerile pe care le-a adus această gigantică lucrare care, în mod simbolic, este asemuită cu marea piramidă a lui Keops, una din cele „șapte minuni ale lumii". Acest popor care a construit piramidele pentru a conserva în ele, timp de milenii, alături de mumia faraonului, importante mărturii despre viața și preocupările vechilor egipteni, a fost capabil să înalțe monumente asemănătoare pentru a garanta viitorul generațiilor ce vor urma.

Am să mă ocup aici de aspectul care a frapat poate cel mai mult atenția opiniei publice prin construirea barajului. Nașterea în amonte de baraj a unui lac artificial botezat lacul Naser, care se întinde pînă la granița cu Sudanul pe mai bine de 500 de kilometri, avînd o lățime medie de 10 kilometri, a avut drept primă consecință ștergerea de pe hartă a unei regiuni multimilenare, Nubia.

Eforturi gigantice au permis salvarea celor mai celebre din templele sale faraonice și, în primul rînd, cele de la Abu Simbel, a căror conservare este datorată unei impresionante acțiuni de solidaritate internațională, la care a luat parte și România. Am fost printre ultimii care au văzut, pe locul lor natural, aceste monumente a căror imagine este astăzi popularizată în întreaga lume. Le-am văzut și după mutarea lor pe noul amplasament departe de apele Nilului.

De la debarcaderul noului port apărut odată cu formarea lacului de acumulare ne îmbarcăm pe un vaporaș denumit aici: „hidrofil". A urca pe Nil de la Asuan spre sud așa cum mergem noi, îmi spunea un coleg ziarist arab, înseamnă de fapt să străbați o distanță de secole. De-a lungul fluviului au trăit oameni care au dat lumii o civilizație strălucită. Ei au lăsat omenirii temple sanctuare, statui colosale, inscripții, desene pe stinci. Cele douăzeci și cinci de temple, stelele și necropolele funerare fac din Nubia un imens muzeu sub cerul liber. Templele de la Abu Simbel sînt însă cele mai importante, atît prin mărețe cît mai ales datorită valorii lor artistice.

După aproape cinci ore de călătorie în care am avut de suferit din plin de căldura toridă care o emana atît lacul cît și atmosfera (vaporașul alunecînd cu 60 de kilometri la oră, nu puteam sta decît în cabină) am debarcat, în mijlocul unui grup de corespondenți străini și ziariști autohtoni pe o mică plajă. Am putut contempla în voie „Templul mic" dedicat reginei, apoi pe cel mare consacrat lui Ramses al II-lea, înalt de 33 de metri lat de 38 (fiecare din cele patru statui exterioare măsoară 20 de metri înălțime). În ciuda faptului că le văzusem decupate în blocuri de peste 20 de tone fiecare, la începutul lucrărilor, cu greu îmi puteam da seama că ele fuseseră mutate dintr-un loc într-altul. Geniul omului a salvat astfel de primejdia apelor aceste fațade de piatră precum și tezaurul inestimabil pe care-l reprezintă, pereții interiori ai marelui templu, uimitor de bine conservate în trăsăturile și culorile lor, picturile și inscripțiile preaslăvind gloria acelui Rege Soare care se zeificase din timpul vieții.

Din inscripțiile gravate pe pereții templelor reiese că Ramses II a pus să le construiască în cel de al 35-lea an al domniei sale care a durat 67 de ani (1292—1225 î.e.n.) Data ridicării lor a putut fi stabilită: 1257 î.e.n.

Potrivit unor cercetări recente se constată că un pericol amenință cele două temple și anume furtunile de nisip și vînturile puternice care transportă mari cantități de nisip și piatră. Izbind cu forță în fațada acestor temple, furtunile sapă cavități care cu timpul vor face ca aceste monumente să-și piardă înfățișarea lor actuală devenind o simplă îngrămădire de pietre sau să dispară complet.

Se pare că misiunile însărcinate cu studierea problemei spinoase a salvării templelor de la Abu Simbel nu a ținut seamă în suficientă măsură de acest nou și grav pericol care amenință monumentele milenare. Ramses al II-lea cu ingineriii și consilierii săi erau oare mai avizați alegînd vechiul amplasament care, potrivit planurilor lor era cel mai indicat pentru a proteja templele de astfel de primejdii?

Protecția acestor mărturii ale vechiului Egipt pune deci noi probleme: după ce au fost salvate de naufragiu, trebuie găsit — și aceasta cît mai repede — un mijloc pentru a asigura veșnicia pe care voiau să le-o confere constructorii lor. Printre soluțiile propuse se află cea a plantării unor perdele de arbori care să îmblînzească violența vînturilor și să le debaraseze de nisipul pe care-l cară cu ele. Ingeniozitatea omului se va dovedi oare și de această dată capabilă să supună forțele dezlănțuite ale naturii?

Dar Nubia regiunea de la extremitatea sudică a Egiptului, nu se identifică numai prin aceste temple. Ea înseamnă, de asemenea, un vechi popor care există de mai bine de 5 000 de ani.

Viața locuitorilor acestei regiuni se conduce de milenii după o mulțime de obiceiuri și precepte transmise din generație în generație și care însoțeau individul de la naștere pînă la moarte. În Nubia, Nilul a jucat din toate timpurile un rol primordial în viața locuitorilor săi. De obicei, tinerii se cunoșo pe malul bătrînului fluviu unde fetele vin seara pentru a-și umple ulcioarele cu apă. Tradițiile sînt respectate aici cu strictețe. Astfel, în momentul în care tatăl unui pretendent se duce, însoțit de cîțiva prieteni de aceeași vîrstă cu ei, să ceară mîna unei tinere, aceasta devine „tabu" pentru logodnicul său. El nu trebuie să o mai vadă sau să-i vorbească pînă în ziua căsătoriei.

În săptămîna care precede căsătoria are loc prima ceremonie denumită „Lenè" în cursul căreia viitorii soți se ung pe tot corpul cu o alifie specială care dă o deosebită strălucire pielii. În ziua nunții, ginerele sosește la locuința miresei pe o cămilă împodobită cu decorațiuni multicolore. Îmbrăcat complet în alb, acesta ține în mîna dreaptă un bici, iar în cea stîngă un pumnal. El depune aceste arme înainte de a-și întîlni viitoarea soție. Amîndoi iau apoi cîte un pumn de grîu pe care-l azvîrl în aer în semn de prosperitate. Îmbrăcată într-o rochie roșie, transparentă, care lasă să se întrevadă o alta imprimată cu flori mari, viu colorate, tînăra mireasă are capul și fața acoperite cu un voal alb pe care soțul îl va ridica pentru a-i vedea fața, lucru ce-i fusese interzis în perioada logodnei.

Astfel trăiau cu obiceiurile și tradițiile lor păstrate nealterate de milenii pe o fîșie îngustă de numai trei kilometri ce se întindea de-a lungul Nilului, mulți dintre locuitorii acestor locuri care cu greu smulgeau solului o hrană precară. O dată cu construirea Marelui Baraj de la Asuan și în deosebi formarea lacului de acumulare au luat ființă aproape treizeci de sate noi care poartă aceleași denumiri ca și cele vechi, locuitorii încercînd să-și regăsească și să-și păstreze comunitatea, dialectul lor, participînd în același timp, în mod direct, la punerea în valoare a unei regiuni de deșert.

Pe măsură ce are loc deplasarea spre noua regiune, comunitatea nubiană începe o evoluție social-economică adaptîndu-se noilor condiții de viață. Schimbările pe care le suferă această populație nu se limitează la o simplă transferare dintr-o regiune într-alta, deoarece în fapt este vorba de o modificare profundă de la o viață în deosebi pastorală precară la una agrară-industrială care permite condiții mai bune și mai sigure de trai pentru întreaga populație. Aceasta a determinat ca astăzi tot mai puțini nubieni să-și părăsească satele pentru a căuta de lucru în marile orașe.

Schimbări au avut loc și în felul de muncă. Venind dintr-o regiune aproape complet uscată, nubienii se află astăzi într-una în care trei luni pe an plouă. Canalele asigură aprovizionarea cu apă, ceea ce face ca recoltele să fie bune. Lucrările efectuate altădată manual, astăzi sînt făcute în mare parte cu mașinile.

Numeroase sînt transformările survenite în viața nubienilor. Locuințele lor tradiționale cu decorațiuni exterioare complicate au cedat locul caselor mai simple însă mai confortabile. Fiind construite din piatră, căptușite cu lut ele asigură răcoarea atît de căutată în timpul zilelor călduroase ale verii. Străzile largi și pavate au luat locul ulicioarelor înguste și întortocheate prin care te strecurai cu greu. Lumina electrică, apa potabilă, în locul apei luată direct din Nil, sînt tot atîtea lucruri noi. Șase școli preparatorii au fost deschise pentru ei iar în fiecare sat există cîte o școală primară. Pentru asistența medicală au fost construite dispensare, care au dus la împiedicarea răspîndirii malariei și bilharziei, două boli care făceau ravagii în trecut.

Aceasta nu este decît o parte a schimbărilor pe care le suferă astăzi Asuanul, iar Nubia nu va fi separată de restul lumii ca în trecut, munca harnică a locuitorilor săi, influențînd asupra acestei regiuni căreia i se deschid perspective luminoase în viitor.

C. OPRICA

Itinerar „Magazin"

Templul lui Ramses al II-lea de la Abu Simbel, salvat de apele lacului de acumulare

PE FIRUL EVENIMENTELOR

EVAZIUNE LA... NOROC

de Nicolae LUPU

Între societatea „Sport-Toto" și „Lottoblock" se desfășoară o concurență și o luptă acerbă. Ambele vor să aibă cît mai mulți cumpărători de... noroc. Nimic mai simplu pentru „piața liberă": cîștigă cel mai puternic. Numai că prima societate este în Elveția și a doua în R.F. a Germaniei iar mult disputatul consumator de șanse la îmbogățire se recrutează numai din Elveția, pentru că vest-germanii, se pare, nu se simt atrași de norocul elvețian. Fenomenul ar putea rămîne în limitele celui mai banal fapt divers dacă el n-ar avea implicații financiar-economice și politice.

Dar să recapitulăm. De la un timp societatea elvețiană „Sport-Toto" a constatat o reducere bruscă a clienților. Să fi scăzut interesul pentru încercarea norocului? Pe diferite căi, unele mai obscure, altele mai obișnuite s-a constatat că fenomenul se datorește plasării unor enorme sume în franci elvețieni în biletele de noroc ale lui „Lottoblock". „Sport-Toto" a reacționat cu mijloacele clasice ale „pieței libere": a recurs la diverse formule atractive. „Lottoblock" a ripostat dublînd fondul de cîștiguri pînă la un milion de mărci. Nu numai că ritmul scăderii vînzărilor s-a accentuat dar mulți din clienții statornici ai lui „Sport-Toto" au început să joace simultan și la vecini.

Oameni politici și ziare elvețiene au tras semnalul de alarmă arătînd că sume considerabile părăsesc în fiecare săptămînă, pe diverse căi, Elveția. Unii elvețieni se deplasează în localitățile vest-germane din apropierea frontierei, alții folosesc curieri speciali neautorizați sau, în sfîrșit, mandate poștale internaționale. Sumele pierdute rămîn cum este firesc în R.F.G. iar cele cîștigate tot acolo pentru că s-a constatat că posesorii preferă să-și aibă cîștigurile depuse în conturi speciale peste hotare. În concluzie, arată „Tribune de Geneve", „asistăm astfel la o fugă clandestină de capitaluri, ilegală pentru că legea interzice jocurile în străinătate".

O asemenea fugă de capitaluri, de la un anumit punct, poate să determine fenomene negative pe piața elvețiană, și să afecteze poziția financiară internațională a Elveției. Deocamdată problema este dezbătută în presă. Se poate prevedea însă că întrucît fenomenul este considerat ilegal, să fie întreprinse și alte acțiuni care nu au legătură directă cu jocul „pieței libere". Pentru că în concepția celor care semnalează această problemă nu ar fi nimic grav în faptul că „roata norocului" se învîrtește din ce în ce mai atractiv. Periculos este cînd nu se mulțumește să-și facă rondul exclusiv în propria-i ogradă.

DE PRETUTINDENI

AUTORITĂȚILE din regiunea Skone (Suedia) au creat un serviciu foarte util. Funcționari, îmbrăcați ca pescari, vînători sau turiști, înarmați cu aparate fotografice, binocluri și aparate portative de radioemisie, urmăresc excursioniștii care lasă în locurile pe unde poposesc sticle goale, cutii de conserve, de țigări, ziare, hîrtii și alte gunoaie. Contravenienții sînt amendați cu suma de 500 coroane, confiscîndu-li-se totodată carnetul de conducere auto.

ROSE DENMORE din Turnesville (statul american Ohio) a ieșit cîștigătoare într-o competiție poate fără precedent: aruncarea făcălețului. Performanța ei — peste 28 de metri. Dar și soțul s-a pomenit, fără voie, firește, în centrul atenției opiniei publice — a primit cu ocazia stabilirii acestui record de către consoarta sa, 187 de scrisori și telegrame de... condoleanțe.

FERMIERII de pe coasta răsăriteană a continentului australian se află într-un „război" puțin obișnuit cu șoarecii care pun în pericol nu numai hambarele cu cereale, ci și culturile și șeptelul. Ceea ce este cu totul neobișnuit, și în același timp caracteristic, pentru această invazie fără precedent, este faptul că rozătoarele au început să-și facă cuiburile și să se înmulțească pînă și în lîna de pe spatele oilor.

SÎNT CUNOSCUTE **eforturile ce se fac în marile centre aglomerate din lume în lupta împotriva zgomotului, considerat un dușman periculos. Zgomotul împiedică amul să se concentreze. Medicul Mc Lyn de la Institutul de psihiatrie din Londra este însă de altă părere. În urma unor experiențe — susține el — s-a dovedit că într-adevăr zgomotul împiedică însușirea materialului lecturizat, dar, s-a constatat că a doua zi, mai bine se ține minte tocmai ceea ce a fost citit în condiții de zgomot și nu cele citite într-o liniște absolută. Mc Lyn susține că zgomotul activizează memoria în sensul că el sporește nivelul activității cerebrale.**

SITUAT la 320 km de Rabat, orașul marocan Marrakech este cunoscut dinainte de Scipio Africanul, care i-a admirat operele de artă.

Încă din antichitate Marrakechul era cunoscut sub denumirea de orașul roșu, din cauza culorii solului său. Mai tîrziu, printr-un decret dat de autorități, toate casele au fost vopsite în roșu, culoare pe care și-o păstrează și azi. O altă ciudățenie este numele pe care-l poartă încă și-n zilele noastre una din piețele orașului, „Piața întîlnirii cu moartea", denumită astfel fiindcă aici aveau loc în vechime execuțiile celor osîndiți la moarte, capetele condamnaților fiind apoi expuse pe stîlpii din această piață.

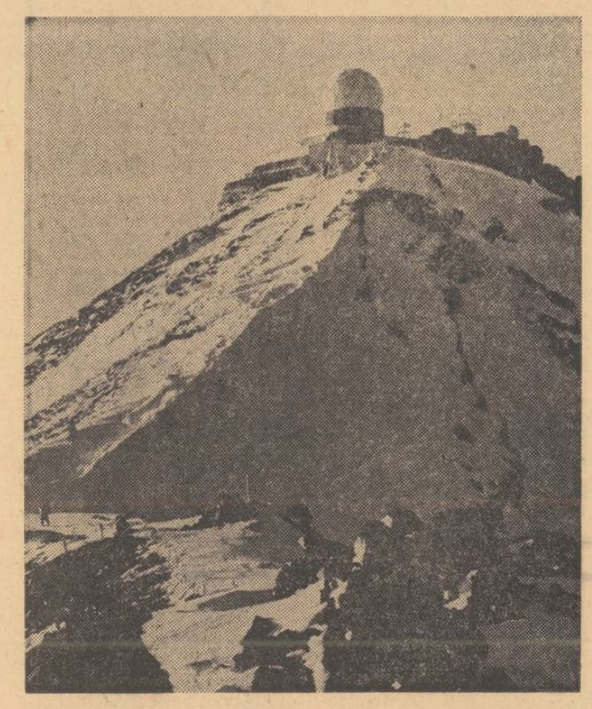

Pe muntele Fuji, la 3776 m. altitudine

Fuji, cel mai înalt și mai frumos munte din Japonia, posedă unul din cele mai importante sisteme de observații meteorologice prin radar, din lume.

Stațiunea meteorologică așezată la 3 776 m altitudine are un radar ultra sensibil, capabil să localizeze un taifun pe mare, înainte ca acesta să se apropie de coastele japoneze. Cu o rază de acțiune de 800 kilometri, cu o putere maximă de 1 500 kilowați radarul este controlat printr-un sistem de telemetru al Cartierului central al Oficiului Meteorologic din Tokio, care se află la o depărtare de 100 km. Indicațiile radarului pot fi observate simultan, la stațiune și la Cartierul central al Oficiului. Printr-un sistem de teletip, stațiunea transmite informații privitoare la presiunea atmosferică, la temperatura aerului, la iuțeala vîntului, umiditate etc.

Imensa antenă a radarului este adăpostită de o cupolă din poliesteri și din fibre de sticlă, capabilă să reziste la vînturi care suflă cu 100 metri pe secundă și la temperaturi de —50 grade.

Supravegherea radarului și a sistemului de observație este asigurată de șase membri ai Oficiului meteorologic. Aceștia lucrează la stațiune și sînt schimbați din trei în trei săptămîni, datorită condițiilor grele de climă — temperaturi foarte joase, furtuni violente, gheața groasă din timpul iernii — și a vieții monotone pe care sînt obligați s-o ducă, singura distracție fiind televiziunea în culori.

DACĂ FLUVIILE AR CURGE... ÎN SENS INVERS

Dacă marile fluvii ar curge în sens invers, Pămîntul și-ar micșora viteza de rotație, iar amploarea oscilațiilor axei sale ar suferi modificări. Această ipoteză nu aparține, cum s-ar părea, la prima vedere, unui autor de romane științifico—fantastice, ci a fost prezentată de hidrologul american Raymond Nace în cadrul unei conferințe consacrată problemelor Deceniului hidrologic internațional, reunită nu demult sub auspiciile U.N.E.S.C.O.

Amintind că, în prezent, în unele părți ale globului, se elaborează planuri ce prevăd dirijarea spre sud, pentru a iriga regiuni cu o populație densă, a fluviilor ce curg spre nord, unde, cele mai multe dintre ele traversează regiuni nelocuite sau foarte puțin populate, Nace arată că o asemenea operație s-ar răsfrînge, printre altele, asupra vitezei de rotație a Terrei, micșorînd-o. Aceasta, datorită deplasării unei mase enorme de la Pol spre Ecuator. „Priviți, spune el, o dansatoare în timpul unei piruete, pentru a-și micșora viteza de rotație, sau a se opri, ea întinde brațele lateral"...

Dirijarea cursului apelor spre sud ar modifica, totodată, după părerea hidrologului american, amploarea oscilațiilor axei planetei noastre și ar modifica echilibrul termic de pe suprafața Pămîntului. Fluviile ce curg de la sud la nord încălzesc regiunile septentrionale... Modificîndu-le, însă, cursul în sens invers, ele vor răci, sustine Nace, regiunile meridionale. Fenomenul ar atrage de asemenea, după sine, „răsturnarea" regimului de evaporare pe suprafața Terrei, provocînd, prin aceasta, perturbații în climatul bătrînei noastre planete.

Micuța Ketti Roberts, fiica unui dresor englez, are o dădacă originală. O femelă de elefant este aproape tot timpul în preajma copilului și nu permite, nimănui să se apropie de el. Nimănui, în afara părinților lui.

Fotograful P. Masterson (Marea Britanie) a cules roadele răbdării sale: în grădina casei sale a stat culcat pe spate ore în șir, pînă cînd două vrăbiuțe s-au oprit pe vîrful pantofilor săi, ca să mai răsufle niței. Moment, pe care fotograful l-a prins pe peliculă.

Un impresionant document fotografic realizat cu prilejul unui incendiu care a avut loc în orașul Buffalo din S.U.A. Frank Podsiadlo, unul dintre pompierii aflați la etajul întîi al casei aflate în flăcări n-a mai putut cobori pe scara care fusese cuprinsă de flăcări și atunci și-a căutat salvarea prin geamul de la etajul 1. S-a aplecat în jos, a găsit o frînghie întinsă, a apucat-o strîns și și-a dat drumul. Jos, îl așteptă cu brațele întinse, colegul său, John O'Neil. Și aventura s-a terminat cu bine, temerarul pompier scăpînd cu arsuri neînsemnate.

O UMBRĂ ÎN MIEZ DE NOAPTE

Sergio S. sosise la depozit împreună cu alți șase tineri. Despre el, superiorii nu știau ce să creadă. Ori era bolnav de nervi, și pur și simplu nu avea chef să-și facă stagiul, ori simula.

— Nu cred că se preface, cred mai degrabă că este bolnav — îi spuse sergentul într-o după-amiază de răgaz prietenului său locotenent în detașamentul de pază. Avem obligația să-l îngrijim și trebuie să-l internăm neapărat, mai ales că ceilalți camarazi au început să se teamă de el...

— Nu, nu, nu! Este doar puțin nervos. L-am observat cu atenție zilele astea și am hotărît să-l pun de pază la noapte așa că...

Sergentul rămase uluit.

— Ce vrei să faci? I-ai da în mînă o armă?

— Sigur! Este rîndul lui și nu văd de ce l-aș scuti. Asta o să-i facă bine... și pe urmă o pușcă nu este o bombă, ce naiba!

— Nu, replică amar sergentul. Dar mai gîndește-te. Sîngur, noaptea, de pază la un depozit de muniții, cu o pușcă în mînă... Tu comanzi, și faci ce vrei... Dar nu pricep cum a scăpat la vizita medicală.

Locotenentul ridică din umeri. „Voi fi atent. Unde te duci?".

— Am o treabă în sat.

— Vrei mașina?

— Nu, merg pe jos îmi face bine.

*

Se făcuse noapte: Soldatul Sergio S. stătea în ascunzătoare cu pușca pe genunchi. În jur liniște absolută, întunericul compact; deasupra munților cerul plin de stele și de după pădure cîteva sclipiri ici și colo lăsau să se ghicească satul.

Sergio strîngea în mîini țeava rece a puștii. Din cînd în cînd își reținea respirația și privea în jur atent, îngrijorat...

Era în pericol. În pericol. Avea în spate tone de exploziv și de jur împrejur munți acoperiți de păduri... Poate chiar în clipa asta cineva îl ochea...

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

de ce nu? Vreun nebun, vreun terorist... Peste cîteva secunde ar fi apăsat pe trăgaci... impușcătura, oasele zdrobite...

— Nu, nu!, bîlbîi Sergio și se ridică. Privi pe ferăstruică. Nimic. Dumnezeule, ce departe era de casă! Atît de departe!...

Nu voia să moară aici în cușca asta, voia să trăiască, să se întoarcă acasă...

Un zgomot. Cineva. Sergio își simți inima zbătîndu-i-se sălbatic. Nu mai respiră. Ridică arma cu arătătorul pe trăgaci. Ascultă. Da, erau pași ușori ...venea cineva spre el. Se gîndi să dea alarma reținîndu-și cu greu strigătul care se ridica din gît. Cineva înainta. Se ivi o umbră... „Cine-i acolo?" strigă Sergio și fără să-și dea seama ieși din gheretă, făcu cîțiva pași spre sîrma ghimpată ce înconjura depozitul.

„Cine-i acolo?" repetă. (Nu știa dar din gura lui nu ieșise nici un sunet. Credea că strigă, în realitate tăcea).

Fixă pușca spre umbra neagră care se profila, apropiindu-se de becul atîrnat de sîrma ghimpată: „Nu mișca sau trag!". Umbra nu se opri, Sergio făcu un salt înainte, ochi, trase. Trase drept în pieptul sergentului. Trase de la mai puțin de cinci pași.

*

La zgomot toate luminile se aprinseră și oamenii se năpustiră afară îmbrăcați pe jumătate. Locotenentul sări pe fereastră. „Ce s-a întîmplat?..." strigă dar se opri încremenind. Soldatul Sergio stătea acolo, lîngă sîrmă, cu pușca încă în poziție de tras; de cealaltă parte, în picioare, palid ca un mort, era sergentul care își apăsa mîinile pe piept.

— Da... ce s-a întîmplat? întrebă iar locotenentul venind spre el.

Sergio se întoarse. Fața îi era pămîntie: „Eu... domnule locotenent...o umbră... am avertizat... nici un răspuns... și atunci...", pușca îi căzu din mînă și izbucni în hohote de plîns ca un copil.

— Duceți-l înăuntru.

Sergio care sughița de plîns fu luat cu blîndețe și împins în cazarmă, iar luminile se stinseră.

Locotenentul și sergentul se priviră prin rețeaua de sîrmă fără să spună o vorbă cîteva clipe.

— La naiba! De ce n-ai răspuns cînd te-a somat?

— Pentru că nu m-a somat, bîlbîi acesta ținîndu-și încă mîinile pe piept. Locotenentul suspină:

— Ai avut dreptate. Îl trimit la spital. Noroc că după ce am discutat cu tine... am hotărît să-i dau o pușcă încărcată cu gloanțe oarbe...

S-a petrecut în Italia
(Din „Domenica del Corriere")

Convorbiri cu oameni despre oameni

Dr. I. Weinberg despre Eugen Lovinescu

de Ion POTOPIN

Mai înainte de a pleca în marea și ultima călătorie, în clipele sale mai liniștite, dr. I. Weinberg mi-a evocat, cu căldura care i-a caracterizat și cuvîntul și fapta, o serie de momente și figuri din istoria culturii noastre din prima jumătate a secolului, cînd spirala vieții l-a purtat prin luminile și umbrele unor prietenii, nu o dată pline de farmecul ineditului.

Despre Eugen Lovinescu — mi-a spus el — aș putea să scriu o carte mare și dacă timpul îmi va îngădui chiar am s-o scriu. Îl cunosc din anul 1914 cînd eram elev în clasa a 8-a la Liceul „Matei Basarab" din București.

Știi, există oameni care au darul de a îmblînzi chiar și un tigru, prin farmecul lor personal. Din categoria acestor vrăjitori făcea parte și Eugen Lovinescu. Dintr-o singură privire a înțeles că noi, elevii săi, „moderniștii". am contravenit dogmelor sacrosancte stabilite de directorul liceului pentru lumea „neisprăvîților de elevi".

— Domnule director — în fond am putea înțelege pe acești tineri, elevi foarte buni — i s-a adresat profesorul Eugen Lovinescu. Gestul lor de azi decurge din nevroza generală care bîntuie în toată lumea și bineînțeles nici țara noastră nu a fost scutită. Să ne gîndim că nădejdile noastre în ei, în junețea lor se reazimă. Să ne gîndim că peste puține luni, poate, o altă uniformă și o altă disciplină, infinit mai aspră decît cea a noastră, școlară, le va stringe în chingi atît trupurile cît și sufletele, că vor avea de înfruntat moartea, da, moartea, că de aici, din liniștea creatoare a studiului, vor fi prăvăliți în tranșei, că vor fi sfîșiați în barajele de sîrmă ghimpată, că vor muri ! Să-i înțelegem mai bine, domnule director...

Directorul l-a ascultat pe Eugen Lovinescu, mai întîi gata să respingă argumentele, mai apoi convins de adevărul unei realități iminente. Ne-a iertat, atrăgîndu-ne însă atenția că dacă va fi așa, cum a spus profesorul de latină, noi să fim la înălțimea încrederii care se sădește în noi ca într-un teren fertil.

Într-adevăr, cele prevăzute de profesorul nostru de latină, răgazul a fost excesiv de scurt. Lunile pe care le-am mai petrecut la liceu au fost luminate de personalitatea scînteietoare a lui Eugen Lovinescu.

Sămînța aruncată cu dibăcie de profesorul nostru de latină a rodit : promisiunea că ne vom face datoria s-a împlinit ! Promoția 1914, secția modernă a liceului Matei Basarab, a dat mulți eroi căzuți în primele linii, alții au fost răniți grav și după refacere au intrat din nou în luptă, legitimînd prin atitudinea lor, prin rănile și prin moartea lor exemplară, încrederea lui Eugen Lovinescu.

Eugen Lovinescu avea nevoie de prietenie, nu iubea singurătatea. Climatul natal, atmosfera deprimantă a tîrgului Fălticeni unde se născuse, a lăsat urme adînci în structura sufletească a scriitorului. Tîrziu, în plină maturitate, după ce colindase meleaguri străine și se statornicise definitiv în capitala țării, climatul fălticenean continua să-și exercite vraja stihială. În fiecare an, vara, Eugen Lovinescu lua drumul Fălticenilor și se izola pentru două luni în casa părintească în care stăruia — cum îmi spunea — un nostalgic iz de vremuri trecute, de pagine și tristețe telurică. Ambianța casei și a curții părintești era indisolubil legată de ființa omului ce nu putea uita nimic din ce a fost odată și care-și va trage seva vieții sensibile din depărtații ani ai copilăriei. Cîteva din minunatele creionări cuprinse în volumul „Aqua-forte" fixează ca într-o gravură, chipurile bîrjarului Herscu Pidală, cel al bunicii, într-o grijă de miniaturist de a nu scăpa nici una din undurile cromatice, din fosnirile vesmîntului, sau din volutele glasului.

În plină tinerețe, cînd abia împlinise 23 de ani, un intempestiv diagnostic medical de „infiltrație pulmonară" a sădit în sufletul său o vagă dar permanentă neliniște.

În anul 1937 cînd Lovinescu împlinise 57 de ani și trecuse un sfert de veac aproape de la formularea acelui diagnostic pripit, mi-a făcut o vizită în cabinetul meu medical. Mi-a cerut să-l consult. După ce l-am consultat i-am spus :

— Este necesar să vă operez fără întîrziere.

— Nu se poate ! Eu nu mă pot opera.

— De ce nu vă puteți opera, maestre ? l-am întrebat nedumerit.

— Cum, dumneata, tocmai dumneata nu-ți dai seama ? Eu sînt bolnav, grav bolnav de plămîni. Anestezia mi-ar fi fatală.

— Și totuși va trebui să vă operez.

— Este exclusă operația. Dumneata nu ești numai medic, ești și scriitor. Trebuie să judeci corpul omului ca pe o operă de artă, în structura organică a căreia nu poți să intervii, fără a primejdui totul.

— Eu sînt chirurg, domnule Lovinescu, mai întîi chirurg și apoi scriitor. Aici nu poate fi vorba de nici o primejdie, primejdia rămîne dacă nu intervin și aceasta cît mai repede.

— Bine, dar actul de chirurgie, de orice natură ar fi, trebuie să salveze, nu să nimicească, să ucidă ! Dacă intervii fără să ții seama de întregul sistem, riscul e mare. Poți sfărîma un echilibru.

— Este datoria mea de medic !

— Și eu îmi fac datoria de critic, dar dacă întîlnesc, de pildă, o operă care ascunde carențe structurale, nu mă apuc să tai din ea, să extirpez ceva de la periferia ei, cînd ideea artistică este roasă pe dinăuntru și abia se ține în picioare. O las în plata domnului, atît cît va putea să mai trăiască. Nu vreau să fiu în nici un caz călău !

— Nu pot fi de aceeași părere, maestre !

— Medicul sau scriitorul ?

— Ați venit la medic, la chirurg, nu la scriitor. Ca medic vă vorbesc. Operația aceasta periferică este necesară dar dacă nu sînteți de acord, eu nu vă pot sili. S-ar putea ca nici să nu fie nevoie de operație căci aveți un organism cu care ori ce boală are de luptat din greu.

— Crezi ?

— Sînt sigur !

— Bine mai vorbim noi.

Într-o zi, pe la începutul primăverii lui 1943, disdedinimeață Eugen Lovinescu m-a chemat. De abia i-am recunoscut vocea la telefon.

— Vino te rog, după ce-ți termini treburile la spital. Trebuie să-ți vorbesc. Nu e nimic grav, dar vreau să-ți cer o părere.

Nu-l mai văzusem de cîteva luni. Cu greu mi-am stăpînit uimirea. Slăbise mult și era mai adus de spate, cu obrajii căzuți, de o culoare galbenă, bolnăvicioasă. M-am făcut că nu observ schimbarea și i-am strîns mîna ca și altă dată.

— Bine că ai venit doctore.

— Telefonul de azi dimineață m-a neliniștit.

— Așa sînteți voi, doctorii. Exagerați ! Ce putea să fie ? Mi-a fost dor să te văd, ce, eu nu am dreptul să-mi fie dor ?

— Sînt încîntat maestre că v-ați gîndit la mine.

— Dar la cine vrei să mă gîndesc ? Tu esti scriitor nu numai medic și scriitorul cînd este artist, este înzestrat cu o claviatură specială. Dar să-ți spun despre ce este vorba. De cîtva timp nu mă simt tocmai în apele mele. Lucrul nu are nici o importanță în fond, dar venind la mine un profesor universitar, în specialist, nici nu-ți spun numele să nu te influențeze și pe tine gogoriței lui, după ce m-a văzut, mi-a cerut să mă internez la el în clinică pentru nu știu ce fel de cercetări asupra sănătății mele. Aceasta a fost cam cu două luni în urmă. Cam de cînd nu ne-am mai văzut nici noi. Și te-am chemat să-mi spui ce ar trebui să fac ? Să mă internez sau nu ?

— Ca să vă spun, ar trebui să vă examinez mai întîi. Altfel cum să-mi formulez o opinie fără să fi citit cartea asta atît de complicată a trupului.

— O fi ea complicată dar tu complici și mai mult. Dar dacă trebuie atunci parcurge toată cartea trupului meu.

Eugen Lovinescu s-a desbrăcat și l-am examinat cu atenție. În lunga mea carieră medicală, rar am trecut un moment mai greu, mai încrîncenat, mai dramatic. În timp ce examinam trupul atins de boală al bunului meu prieten, inima începuse să-mi bată ca un pumn în coșul pieptului, sîngele îmi năvălise în față și broboane de sudoare rece îmi acopereau fruntea. Prelungeam examinarea, continuam să rămîn aplecat pentru a-mi da răgaz să-mi stăvilesc tulburarea ce mă cotropise. Am izbutit să-mi reciștig calmul, m-am ridicat și sub zîmbetul ironic al criticului mi-am șters broboanele de pe frunte și i-am spus :

— Iubite maestre, văd că zîmbiți de biata mea trudă doftoricească. Aveți dreptate să zîmbiți, m-am trudit, dar cu toate acestea n-am găsit nimic deosebit. Nu aveți altceva decît tot vechea colicistită, dar lunga ei neglijare este regretabilă. Starea generală se resimte. Colicistita, dieta legată de ea, reclamă cercetări și tratament de specialitate. De aceea cred că ar fi bine să vă internați în clinica medicală pentru cîteva zile.

— Bine, dragă, îți mulțumesc. Eram sigur că îmi vei spune așa dar că va trebui totuși, oh, totuși acesta ! pentru orice eventualitate, să mă internez. Și dacă nu mă internez, ce are să fie ? Nu are să fie nimic ! Ce boală să mă dea pe mine jos dacă nici tuberculoza n-a izbutit timp de aproape patru decenii ? Vezi, sînt tare, sînt tare, doctore ! Așa e că și dumneata te bucuri ? Eu totdeauna mă bucur cînd, după examinarea unei opere literare — și să știi că și eu port uneori broboane de sudoare pe frunte ! — constat că totul este în regulă. Dacă însă văd că opusul este viciat, atins în centrele sale vitale, mă întristez. Ce pot să fac, decît să pun mîna pe condei și să redactez un diagnostic și să indic bineînțeles tratamentul pentru a salva ce se mai poate salva. Ori dacă nu este cazul, de ce să cheltuim timp pe acțiuni inutile ?

★

Am coborît scările în goană, am ieșit în bulevard, am făcut cîțiva pași și m-am rezemat de un stîlp ca să nu mă prăbușesc. Eugen Lovinescu era pierdut ! Nefericitul meu Lovinescu ! Examenul medical îmi descoperise existența unei tumori canceroase cu metastaze, cu început de generalizare. Mai avea de trăit, cam tot atît cît timp trecuse de cînd nu ne mai văzusem. O durată de plins, de suferință atroce.

Din ziua aceea am fost nelipsit din casa lui Eugen Lovinescu, căutînd să-l încurajez, să-l conving că nu este nimic grav. E singurul lucru pe care am izbutit să-l mai fac, e singurul ajutor pe care am putut să i-l mai dau.

Eugen Lovinescu sta pe patul său, după paracenteza abdominală pe care i-o făcusem. Scosesem cam șase litri de acid ascitic. Tot timpul îi povestisem că și lui Beethoven tot din pricina unei colicistite i se făceau paracenteze, numai că atunci medicina nu cunoaștea anestezia locală și operația era extrem de dureroasă.

— Eu n-am simțit nici o durere, ori poate ai dumneata mîini de vrăjitor. Dumneata aduci liniștea. Sînt însă și oameni care aduc neliniștea. Zilele trecute a fost la mine un fălticenean disperat. Spunea că s-a întîlnit cu profesorul acela universitar care mă sfătuise să mă internez în clinica lui și că acesta i-ar fi șoptit că eu aș avea un cancer hepatic. O lume întreagă m-a văzut, așa cum mă vezi și dumneata în fiecare zi, iar el, universitarul, vine și mă vede odată și gata, am cancer ! Ce năsocire absurdă ! Cînd voi, toți sînteți convinși de colicistita mea, el aruncă diagnosticuri fanteziste.

Vocea lui Eugen Lovinescu era stinsă, fața supță, scheletică, iar prin pînza străvezie a pielii se vedeau înfiorătoarele tumorete neoplazice care mă cutremurau.

Discuția aceasta avusese loc în ziua de 13 iulie 1943, iar în ziua de 15 iulie, peste numai două zile, la ora 9 dimineața, Eugen Lovinescu a trecut pragul care lasă în urmă toate neîmplinirile omenești.

Acasă la Costache Negruzzi

de Aurel LEON

Încadrat de lunca cu plopi seculari, fostul Hermeziu al lui Costache Negruzzi, azi satul Lunca-Prut stă într-o buclă a rîului ca un cuib de lișiță atras de firul apei. Cum putea fi scutit de vizita puhoaielor din acest mai cotropitor ? Apele au intrat pe ulițele satului ca la ele acasă, infiltrîndu-se pînă la casa Negruzzeștilor, săltată puțin de un dîmb. Mormîntul lui Costache Negruzzi a stat sub apă, împărtășind soarta comunei sale. Dar oamenii de pe aici sînt obișnuiți cu toanele rîului, fie că ele se nasc din topirea zăpezilor sau din ploile putrede de toamnă. Au răbdare, știind că pînă la urmă prietenul lor de totdeauna se va cumînți, revenind în cursetul albiei.

Aici a locuit Costache Negruzzi...

Așa s-a întîmplat și de astădată, numai că viiturile au fost mai haine decît oricînd, lăsînd în urmă destulă întristare dar nu deznădejde. Cînd atmosfera sumbră desprinsă parcă din „Alexandru Lăpușneanu" s-a înseninat, stihiile calmîndu-se, satul a început eforturile pentru revenire la viața normală.

Printre primele griji ale sătenilor a fost și aceea de a curăța micul cimitir în care dorm Negruzzii și de a repara casa în care au pășit atîtea personalități ale vieții noastre culturale : Kogălniceanu, Alecsandri, Eminescu, Creangă, Maiorescu, Slavici — în general tot ce au reunit **Junimea** și **Convorbiri literare.** Și parcă pentru a spori prestigiul conacului din Lunca-Prut, recent s-a inaugurat acolo „Casa-muzeu Costache Negruzzi".

Pietrișul de pe șoseaua Trifești-Lunca-Prut a fost spălat de ape ; se circulă greu, dar se circulă. O pală din acoperișul casei prozatorului a fost zmulsă ; rana a fost vindecată cu primele mijloace, astfel că muzeul poate primi oaspeți. În cele patru camere se află piese și tablouri din inventarul vechi al casei, documente și fotocopii privind viața și opera lui Costache Negruzzi, Iacob Negruzzi și Ella Negruzzi — prima femeie avocat din țara noastră. De asemenea, au fost montate vitrine ce adăpostesc numismatică și ceramică dezgropate în comună, icoane de lemn și piese reprezentînd tradiții locale. Foarte interesant e „colțul prepeleacului" rezervat etnografiei și vechilor îndeletniciri din partea locului, precum și „istoricul școlii" din sat, școală care în 1968 a împlinit un secol de existență.

În general. **Casa-muzeu Costache Negruzzi,** realizată în cea mai mare parte prin contribuția locuitorilor din Lunca-Prut și clasificată pe locul întîi în cadrul primului concurs al muzeelor sătești din județ, e o certitudine în plus că în satul lui Costache Negruzzi, aflat pînă mai ieri la discreția puhoaielor, ca și în Medelenii lui Ionel Teodoreanu, situat ceva mai jos, ca și în zeci și zeci de sate ce străjuiesc drumul fără pulbere al Prutului către Galați, viața reintră treptat în făgașurile și drepturile ei.

Uriașul plop din preajma casei, denumit de săteni „butea lui Negruzzi cel bătrîn", sub care Costache Negruzzi lucra și tăifăsuia cu prietenii, arată cam răvășit dar încă puternic. Frunzișul lui cositorit susură acum calm în adierea vîntului care zbicește șesurile văzind cu ochii.

RONDELURI

de Cicerone Theodorescu

MĂTUȘILE

Mătușile se vor nepoate
Chiar cînd nepoatele-s mătuși.
Sorb — parcă — prin pereți, prin uși,

Tot ce-i modern și noutate.

Ca monumente renovate
Uimind admiratori ghiduși,
Mătușile se vor nepoate
Chiar cînd nepoatele-s mătuși.

Superbe peste cît se poate,
Dînd peste cap ochi spiriduși,
Vestigii vremii eludate
Ce le tratează cu mănuși,

Mătușile se vor nepoate...

Desen de Tia PELTZ

Monolog interior despre...

NUANȚE

URMARE DIN PAG. 1

stră. Pînă aici toate ar fi bune ! Numai că, de cînd și-a luat postul în primire, comportarea lui Y a suferit o radicală transformare. O, nu, nu e ceea ce-ți închipui : omul nu s-a înfumurat, n-a ridicat nasul sus, n-a devenit arogant. Cu el s-a întîmplat ceva mai straniu : de unde pînă atunci vorbea simplu și pe înțeles, ca toți oamenii activi și energici care știu prețul clarității și conciziei, în ultima vreme a început să utilizeze un mod de a vorbi întortocheat, alambicat, cu lucruri spuse în doi peri, că poți înțelege ba una, ba alta, ba nici una. Culmea e că asta se întîmplă nu în cadrul unor convorbiri particulare, ci atunci cînd îți dă indicații de servici pentru rezolvarea cutărei sau cutărei probleme. Dacă treburile ies cumva prost și tu îndrăznești să te plîngi că dispozițiile sau indicațiile n-au fost limpezi, el te contemplă cu cea mai angelică figură cu putință și-ți ripostează că n-ai depus nici un efort să-i pricepi nuanțele. Pînă acum eu nu știam că felul acesta de a te exprima se cheamă „a vorbi în bobote"... Iată însă că mi-a fost dat să aflu că se cheamă „vorbire nuanțată"...

Oare năduful amicului X să fie manifestarea exasperată a unei obtuzități contrariate, a unei stări de spirit opace față de un limbaj evoluat menit să învesmînteze idei noi și îndrăznețe ? Îmi vine greu să cred deoarece îl cunosc prea bine și îl știu suficient de cultivat și de receptiv la subtilitățile gîndirii moderne. Prin urmare, trebuie să fie la mijloc altceva, cu o pondere efectivă în vizibila deteriorare a relațiilor din colectivul unde lucrează.

Firește, nimeni n-are de gînd să nege faptul că limbajul omului contemporan cunoaște și el substanțiale metamorfoze o dată cu spectaculoasa evoluție a civilizației materiale și spirituale. Pe măsură ce relațiile dintre oameni devin mai complexe e în firea lucrurilor ca și expresia lor verbală să capete o mai mare complexitate și bogăție de nuanțe. Dar această incontestabilă realitate lingvistică este uneori invocată ca un pretext pentru a camufla în fond altceva : fuga de răspundere.

Un limbaj „nuanțat" se vădește pentru anumite persoane de felul lui Y nu ceea ce ar fi normal să fie — mijloc de comunicare cu subalternii sau colaboratorii — ci exact contrariul : modalitate de lăsare a lucrurilor în suspensie, de învăluire a noțiunilor celor mai concrete în negurile impreciziei, ceea ce nu întîrzie să creeze o atmosferă de ambiguitate propice diluării responsabilităților.

Există un tărîm vast pe care nuanțele se află la largul lor : raporturile intime cu gingașa lor țesătură de implicații umane. Dar în sfera vieții active claritatea vorbei reprezintă o garanție și, totodată, un stimulent pentru claritatea faptei.

Victor BÎRLADEANU

O statuetă indiană într-un castru roman de pe Valea Oltului

Popas pe Valea Oltului, în comuna Olteni. Aci vizitatorul întîlnește urmele proaspete ale restaurării unui nou castru roman. Profesorul SZEKELI ZOLTAN, inițiatorul acestui șantier, directorul muzeului orașului Sf. Gheorghe din județul Covasna, ne dă cîteva lămuriri :

— De fapt, cercetările au început din anul 1947, identificînd existența castrului roman pe acest loc. Săpăturile sistematice, însă au fost făcute cu intensitate abia în ultimii doi ani, și anume 1968-1969. Pînă în prezent au fost descoperite pe o suprafață fortificată de 180×80 mp., sectoarele incintei de piatră și una din porțiile castrului, situată pe latura sudică. După cum ați văzut și dv., intrarea în castru este pardosită cu marmură albă, iar zidurile sînt din piatră masivă.

— Presupuneți că mai sînt așezări romane de scos la iveală în acest perimetru istoric ?

— Desigur, deoarece săpăturile nu s-au terminat. S-au realizat numai în parte unele zone ale castrului. Urmează deschiderea clădirii comandantului castrului, baia militară, stabilirea și deschiderea celorlalte porți și, desigur, descoperirea așezării civile a castrului.

— Admirînd străvechile vestigii colectate de dv. cu această ocazie și în mod special splendida statuetă de andezită neagră, de un mare rafinament artistic, ați putea să ne spuneți cărei culturi aparțin, să stabiliți originea lor ?

— Fragmentul de statuetă din andezită neagră, pe care l-ați văzut — reprezintă capul unei zeități indiene. Trebuie subliniat că este o piesă unică în țara noastră, pînă în prezent.

— Care este piesa cea mai valoroasă descoperită în acest castru ?

Capul unei zeități indiene, găsit la castrul roman din comuna Olteni

— Este greu să mă pronunț, în această privință, fiincă sîntem, după cum am spus, la începutul cercetărilor. Totuși, între piesele descoperite pînă acum merită atenție deosebită, o placă de bronz care poartă numele posesorului ei. În afară de aceasta, merită atenție și cele trei vase dacice descoperite în stratul roman din incinta castrului. Aceasta dovedește contactul cuceritorilor cu populația autohtonă, și conviețuirea lor.

Ioana VASILIU

Avizier

RELEVABILĂ o bună inițiativă constănțeană : Teatrul de Stat pregătește reprezentarea piesei „Medeea" de Euripide pe faleza și dealul care străjuiesc portul Tomis. Realizatori : regizorul Gh. Jora și sculptorul C. Lucaci. Deci, unul din puținele spectacole care dovedesc și fantezie în această stagiune estivală.

DINU CERNESCU montează la Teatrul de cameră din Praga „D-ale Carnavalului" în scenografia Adrianei Leonescu. Apoi, va fi prezent la sfîrșitul verii cu spectacolul regizat tot de el pe scena Teatrului Nottara „Viziuni flamande" la Festivalul internațional de la Aarhus — Danemarca.

Și după care va realiza „Măsură pentru măsură" la Giulești.

PENTRU STAGIUNEA teatrală viitoare, teatrele bucureștene și-au înscris cîteva noi titluri din dramaturgia originală : „Nu mai luați gerovital" de Al. Mirodan și „Întunericul" de I. Naghiu (Teatrul Bulandra), „Examenul de bacalaureat" de D. Solomon (Teatrul de Comedie), „Și eu am fost în Arcadia" de Horia Lovinescu și „Fratele meu cu solzii de aur" de Ion Omescu (Teatrul Nottara), „Aligru și Ninigra" de Nina Cassian (Teatrul Țăndărică), „Foc în Hanul cu Tei" de Victor Bîrlădeanu după I. Peltz (Teatrul Evreiesc).

TEATRUL NOTTARA își vădește o aplicație constantă către „musical". Peste cîteva zile spectatorii vor fi invitați, sub cerul liber al grădinilor de vară, să asiste la „Sus pe acoperiș în... sac", de fapt o adaptare muzicală (Paul Urmuzescu) a quasi clasicei comedii „O zi de odihnă" de Kataev. Actorul Val Săndulescu, în postură de regizor, a invitat sus pe scenă pe : Petre Popa, Melania Cîrje, Migri Avram Nicolau, Coca Enescu, Nucu Păunescu.

ÎN CURÎND afișele teatrelor vor anunța un nume de autor mai puțin cunoscut în țara noastră — autorul piesei „Iubire pentru iubire". William Congreve (1670 — 1729), reprezentant de frunte al așa numitei Restaurații Engleze, nu a fost încă jucat în România, deși ascuțimea criticii sociale, verva dialogului și violența satirică a caracterizării personajelor îl recomandau de mult. Noua vogă a lui Congreve a început prin 1965, cînd Teatrul Național din Londra a prezentat în reluare „Iubire pentru iubire", dînd premiera în cadrul turneului său în U.R.S.S., cu Lawrence Olivier în rolul lui Tattle. De atunci, spectacolul se joacă fără întrerupere pe scena de la Old Vic, unde în 1969 i s-a alăturat o a doua reluare din Congreve, comedia „Asta-i lumea" !

În spectacolul de la teatrul Bulandra repetă : Ștefan Ciubotărașu, Fory Etterle, Octavian Cotescu, Ion Bessoiu, Aurel Cioranu, George Stilu, Emmerich Schäffer, Florian Pittiș, Carmen Stănescu, Elena Caragiu, Ioana Casetti, Lucia Mara, Mariella Petrescu, Mimi Enăceanu, Vasile Florescu, Jean Reder, Emil Reisenauer, Vasile Boghiță.

L. J. Beeston

5000 de lire PENTRU O MĂRTURISIRE

(Urmare din nr. trecut)

Se așternuseră cîteva minute de liniște după hohotul de rîs al lui Shepperson. Berbaska, așezat tot cu spatele la foc, își fixa vîrful ghetelor. Westram îl supraveghea cu un aer amuzat.

Berbaska continuă, fără să înceteze a privi în pămînt :

— Trebuie să admiți că acest om la care te gîndești, va fi pus pe neașteptate în fața unei propuneri atît de deosebită.

— Oh ! nu știu nimic... La urma-urmelor, este un om care trebuie să aibă sînge rece. Nu trebuie să-i lipsească nici imaginația. Dacă dumneata ai fi în această situație, ai fi descumpănit ? Ți-ar trebui cu adevărat, multă vreme pentru a întoarce problema pe o parte și pe alta — și pentru a-ți da seama, puțin cam tîrziu, că oferta a fost retrasă ?

Se făcut o nouă pauză. Apoi, brusc, Berbaska ridică capul.

— Nu, spuse el. Voi termina de îndată.

— Bravo, murmură Westram. Voi profita de ocazie. Hîrtie, vă rog ! Hîrtie ! Berbaska este de acord să ne facă mărturisiri în scris !

— Iată ! interveni McLeod. Iată tot ce trebuie !

— Nu împingeți gluma prea departe, îi sfătui Shepperson. Lucrurile ar putea lua o întorsătură neplăcută.

— Mă întreb ce va putea recunoaște, remarcă rizînd un alt membru al clubului.

— Nu realiza totul prea bine, Berbaska, strigă un alt treilea. Ai putea să ieși greu din încurcătură. Văd venind ziua cînd va trebui să cauți un alibi !

Woods continua să-l supravegheze pe Berbaska cu interes crescînd. Dar Berbaska nu dădea nici o atenție zeflemelilor. Cufundat într-un fotoliu, el începuse deja să scrie pe un bloc-notes mare, pe care-l ținea pe genunchi. Scria repede, oprindu-se din cînd în cînd pentru a reflecta. Westram începea să-și aprindă o pipă — dar trăgea prost sau poate că Westram era nervos : în orice caz, eforturile au rămas zadarnice în ciuda numărului considerabil de chibrituri pe care le arunca în cămin.

Brusc, Berbaska își închise stiloul.

— Și iată... S-a făcut, spuse el, liniștit.

Westram nu-și putu reține gestul de a întinde mîna.

— Un minut, spuse celălalt. Dacă aș fi cu adevărat vinovatul și dacă ar fi vorba de o mărturisire reală, aș fi complet nebun să ți-o dau fără să primesc mai înainte banii.

— Ar însemna să dovedești un fel de a judeca meschin... remarcă Shepperson.

O clipă, Westram, al cărui obraji începuseră să se îmbujoreze, păru încurcat. Replică :

— Îți înțeleg punctul de vedere. Dar, la rîndul meu, nu-ți pot da cele cinci mii de lire în schimbul unei hîrtii care se poate vădi fără nici o valoare.

— Ei bine, eu vă voi servi drept intermediar, interveni Woods, calm. Dacă dumitale, Westram, mărturisirea ți se pare corespunzătoare, vei da banii lui Berbaska.

— Ce bătrîn cumsecade e Woods ! strigă Shepperson. Ia lucrurile în serios.

Westram întinse maldărul de bancnote lui Woods. Berbaska îi întinse foile scrise. Timp de cîteva minute, Westram se concentră profund asupra documentului : el uită în mod deliberat tot ce-l înconjura. Privirea sa, nefiresc de strălucitoare și pătrunzătoare, parcurgea cu minuțiozitate textul lui Berbaska.

Fața îi era roșie ca focul : și toți cei de față tăceau, înmărmuriți de starea de transă în care se găsea.

— Te satisface ? — îl întrebă Berbaska pe un ton feroce.

— Teoria mea era exactă, strigă Westram, cu vocea gîtuită de emoție. Ceea ce mi-am închipuit, s-a întîmplat în realitate, în noaptea aceea. Tot timpul am fost de părere că furtul comis în dauna baronetului, nu era decît un paravan menit să mascheze ceva mult mai grav. Și acum am certitudinea ! Hîrtia aceasta îmi aduce dovada !

— Hai, Westram : de ce ești atît de atîtat ? — îl întrebă Mc Leod.

— Nu cumva Berbaska a dezlegat ghicitoarea ? — strigă Shepperson.

— În aparență, este foarte la curent cu toată afacerea, precizează sec doctorul Woods

Berbaska reluă înțepat :

— Nu-ți mai rămîne de făcut decît un singur lucru : să-mi dai banii.

— De îndată ce Westram îmi va porunci, spuse calm doctorul.

— Păstrați-vă sîngele rece domnilor, îi sfătui Shepperson. Știți doar, că nu este decît o glumă !

— Care este soluția propusă pentru a rezolva enigma ? — întrebă cineva

Westram reușise să-și recapete stăpînirea de sine.

— Explicația lui este foarte ingenioasă, anunță el. Ea justifică în întregime tăcerea stranie în aparență a prietenului meu Presland. Exista o femeie amestecată în lovitura dată ; cel puțin aceasta este versiunea pe care ne-o propune Berbaska. După spusele lui, Presland a revenit în timpul nopții la proprietatea baronetului pentru a se întîlni cu nepoata acestuia : ea locuia cu unchiul său. Era îndrăgostit de tînăra fată și voia să-și ia rămas bun. S-a apropiat de locuință pe furiș, ca un hoț. Întîlnirea de dragoste a fost întreruptă, din nenorocire, de sosirea unui servitor : deși știa în mod cert despre ce era vorba, acest individ a proferat amenințări, apoi a pretins bani penru a tăcea. Presland l-a lovit cu pumnul : căzînd, servitorul a atins cu capul un colț de masă și a murit puțin timp după aceea. S-a dat alarma, prietenul meu a fugit. Pentru a salva reputația tinerei fete, el n-a suflat un cuvînt despre ceea ce se întîmplase. Iată dar începutul explicației pe care ne-o propune Berbaska. Cum de a aflat faptele ? El pretinde că a fost prezent în noaptea aceea în casă, în calitate de invitat al baronetului. Pretinde astfel, că a văzut și auzit totul. Aceasta versiune pe care o dă corespunde perfect indiciilor strînse de mine : ea se potrivește exact cu propriile mele concluzii.

Berbaska pretinde că în perioada aceea era invitatul baronetului. El declară în povestirea lui foarte abilă că îl interesa în mod special un anumit document, privind viața publică, ce se afla în posesia baronetului. Și Berbaska și-a ales aceeași noapte pentru a pune mîna pe el. Dar, pentru a-și camufla fapta, Berbaska a aranjat astfel încît să se creadă că era vorba de un furt veritabil, a făcut să dispară cîteva obiecte de valoare, transportîndu-le din casă într-un puț nefolosit, în fundul căruia trebuie că se găsesc și acum. Ideea lui era să determine opinia că documentul fusese luat de răufăcător în mod involuntar, printre altele lucruri. Ideea nu era

MAMAIA '70 SUB SEMNUL „PELICANULUI ALB"

Abia s-a încheiat a doua ediție a Festivalului filmului balcanic, că un alt forum cinematografic — a treia ediție a Festivalului Internațional de animație — și-a instalat deviza, la țărmul primitor al mării : **„Imaginația omului, în slujba umanității"**. Din nou, avalanșă de oaspeți la hotelul „Perla". Din nou, se înalță stindardele țărilor participante (de astă dată, în număr de 26). Din nou, aparatele de proiecție ale Teatrului „Ovidiu" din Mamaia și ale sălii „Republica" din Constanța se încarcă dimineața și seara, cu kilometri de peliculă însumînd — în șase zile — peste o mie de minute...

Curioșii, acea masă omniprezentă care are dintotdeauna reprezentanți ai tuturor virstelor, stă și se uită la acești oameni serioși, cu sau fără bărbi, care au decis să se joace toată viața pe hîrtie, desenînd ființe de-o șchioapă în zeci, sute și mii de poziții, sau modelînd păpuși, sau mișcînd prin fața aparatului de filmat orice — chiar și sticle goale, ca-n filmul **„Impresie"** al finlandezului Keppo Suo Antila, care, uite totuși că, la urmă, a cucerit un „Pelican de aur". Apoi, toată lumea se precipită în obscuritatea sălii de cinema, să vadă, să înțeleagă de ce acești domni gravi, preocupați, discutînd și gesticulînd mereu, stau în fața ecranului în loc să se bronzeze, ca toți vilegiaturiștii, în plin sezon...

Peste toată această agitație o imaculată apariție calmă : pelicanul, al cărui chip este emblemă și recompensă finală, al cărui nume a devenit titlu de gazetă. Zilnic, iese de sub teascurile tipografice Buletinul ilustrat al Festivalului, în paginile căruia se adună urări de succese, amintirile de fost președinte al juriului ale lui Florian Potra, păreri, caricaturi și... programele de manifestări în cadrul competiției. Cursa „pelicanilor de aur" e deschisă sub ochii scrutători ai unui juriu cu un prezident ce se joacă c-o broscuță : Ion Popescu-Gopo. Îmi spune că a adus-o de la Geneva regizorului Horia Ștefănescu, o dată cu o comandă de film din partea Organizației Mondiale a Sănătății: să facă o variantă modernă după fabula lui La Fontaine cu broasca care s-a umflat, așa, ca să devină mare cît un bou, numai că a folosit în acest scop — droguri. Concluzia : nu folosiți droguri !

Într-un fel, ideea cu broscuța guvernează și ea Festivalul : competiția din acest an a adus

O imagine din filmul „În pădurea lui Ion" de Adrian Petringenaru

multe și excelente filme de idei, pe marile teme ce zbuciumă umanitatea, semn că cineaștii din arta animației refuză drogul unor vane experimente, căutarea exclusivă a formei, a ineditului vizual. Este cazul filmului ce stă în fruntea palmaresului „O bombă la întîmplare", al francezului Jean François Laguionie, dar și al unor filme de mare expresivitate și farmec satiric care nu s-au regăsit în palmares, cum este scurt-metrajul iugoslav „Vin zilele și trec". Opțiunile juriului sînt declarate la această oră dar, cum bine zicea dl. Raymond Maillet, directorul Festivalului de la Tours, oaspete al „Pelicanului alb", **„timpul urmează să confirme, prin dimensiunea durabilității, valoarea premiilor decernate"**. Ca un simbol al acestei selecții a timpului, Yoji Kuri, prezent la Festival încă de la prima ediție, de acum șase ani, îmi desenează pe o foaie de caiet o femeie care aleargă cu flori în mînă : nu se știe cui le duce, nu se știe pînă cînd va alerga.

În sfîrșit, Festivalul își numără pelicanii de aur, le mai adaogă și alții, de argint, și-i împarte răspîndind în lume această pasăre pe care, cum bine se știe, nu prea se încumetă oricine s-o găzduiască ținînd seama de cît pește înghite pe zi... Ca efigie însă, e mai mult decît o recunoaștere de talent — o consacrare : la această ediție reputatul cineast sovietic de animație Ivan Ivanov Vano a primit un premiu special pentru întreaga sa activitate în cinematografie, pentru aportul său la dezvoltarea filmului de animație.

Ultima seară a Festivalului, tot atît de senină ca și celelalte, promițînd, în fine și juriului o noapte de somn — fără garanția că nu va avea coșmare ! — se continuă plăcut... pînă în zori. La restaurantul hotelului „Perla", Adrian Petringenaru, care a adus studioului „Animafilm" un „pelican de argint" cu filmul său „În pădurea lui Ion", așază visător medalia albă în paharul cu vin de Murfatlar, înainte de a-l bea pînă la fund : prinzînd culoarea licorii, pentru o clipă, medalia pare gălbenă ca aurul. Regizorul zîmbește unui gînd și... parcă n-ar mai vrea să bea. Pe o masă alăturată, gușa de aur veritabil a pelicanului îi aduce o umbră de melancolie : bei, nu bei, festivalul trece... Mai bine bea ! După miezul nopții, spre începutul unei noi săptămîni, la capătul căreia apare corespondența de față în „Magazin", inginerul de sunet Dan Ionescu a apărut cu un obiect ciudat în mînă : la o simplă apăsare, aparatul dezlănțuie într-un difuzor minuscul rîsete în cascadă. Și rîzi, și rîzi...

— L-am adus, îmi explică el, să-mi țină de urît la filmele plictisitoare din Festival. Dar, cum nu l-am prea utilizat, hai să-i dăm o altă întrebuințare : să binedispunem pe cei care au pierdut cursa pelicanilor.

...Au pierdut ? E un fel de a spune : Mamaia 1972, cu alți „Pelicani de aur" îi așteaptă din nou, în pragul mării, pe acești oameni serioși, cu role de peliculă în geamantane, care vorbesc și gesticulează pătimaș, care se prind cu înfrigurare în cursa pentru pasărea imaculată pentru ca apoi să se reîntoarcă acasă, fiecare pe meridianul său și s-o ia de la început : un desen, o păpușă, un carton, un obiect animat. Și viața, pe ecran, își redeschide ciclul...

Eugen ATANASIU

Pentru a demonstra că este și un bun actor, nu numai cîntăreț, Gianni Morandi nu va cînta nici un cîntec în filmul pe care-l turnează în prezent, „Castanele sînt bune", în regia lui Pietro Germi.

Iată-l mai sus pe Gianni Morandi (poate mai greu de recunoscut datorită mustății care o poartă în film) împreună cu protagonista feminină a filmului, Stefania Casini. Va fi vorba de povestea unui tînăr regizor care întîlnește o fată la fel de tînără și modernă dar convinsă de valorile tradiționale ale purității, ale căsniciei și familiei.

ECOURI • ECOURI

ÎN ORAȘUL Wroclaw din R.P. Polonă a avut loc un eveniment cultural deosebit : s-a deschis prima sală de cinematograf rezervată numai pentru proiectarea filmelor realizate de amatori. Organizatorii își propun să proiecteze și filme realizate de cinefili amatori de peste hotare.

REGIZORUL Gencio Gencev (R. P. Bulgaria) a încheiat filmările la „Cîtadela a răspuns", film de aventuri în care rolul principal este interpretat de Gheorghi Gheorghiev. Subiectul filmului — lupta împotriva unei rețele de spionaj care acționează pe teritoriul țării.

Clepsidra

POST-SCRIPTUM

de Constantin VIȘAN

Sala unui cămin cultural dintr-un sat al Bărăganului. Pe scenă oaspeți din București. Zece poeți și prozatori. Citesc poezie, schițe, fragmente de roman, vorbesc despre viitoarele lor cărți. Cooperatori, tractoriști, oameni cu chipurile arse de soare și cu părul țepos, ca mirișteа cîmpiei îi ascultă. Par niște statui ale pămîntului. Au gravitate geologică. Privindu-i, te întrebi dacă nu cumva poezia trece pe lîngă ei. Dar statuile de lut, cu părul ca mirișteа, se însuflețesc. Aplaudă. Mîinile aspre, mari, n-au fost învățate cu acest gest. Aplaudă stîngaci. Pe plug, pe coasă, pe seceră, pe volanul tractorului, ele sînt mai agere. Gestul pe care-l fac acum, cu oarecare stîngăcie, echivalează cu o revoluție.

Poezie și aplauze în Bărăgan... E o duminică de primăvară. Un scurt popas în lupta pe care acești oameni o dau în permanență cu pămîntul, cu arșița soarelui, cu buruienile, cu rafalele vîntului, cu puținătatea apei. Ascult poezia rostită pe scenă, privesc chipurile oamenilor. Îmi amintesc de Panait Istrati, de Moș Anghel. Cîtă bucurie i-ar fi picurat în suflet celui care a scris „Ciulinii Bărăganului" — șezătoarea aceasta literară.

Momentul mi s-a părut un post-scriptum semnificativ la tot ce-a scris Panait Istrati despre acest pămînt și despre oamenii lui.

Aflată într-un turneu în Franța, cunoscuta cîntăreață italiană de muzică ușoară Gigliola Cinquetti, a fost victima unui accident de automobil, care, din fericire, s-a încheiat fără urmări grave. Răniți ușor, ea și însoțitorii săi, Daniel Gerard și Andrea Bianchi, au fost transportați la Antibes unde, după primele îngrijiri, au putut părăsi spitalul. Iată-i pe cei trei călători scăpați ca prin miracol de un accident mortal, examinînd mașina cu care au călătorit.

OSPITALITATE DE NEUITAT...

Interviu cu actrița turcă Lale Belkis

Între 15 și 20 iunie, țara noastră a găzduit cea de a doua ediție a Festivalului filmului balcanic. Profitînd de prezența actriței Lale Belkis din Turcia, i-am adresat rugămintea de a ne răspunde la cîteva întrebări.

— Vă rugăm să ne vorbiți despre începuturile activității dv.

— Trebuie să vă spun că am debutat ca manechin, la vîrsta de 16 ani. Anul 1960 constituie anul în care am încercat reale satisfacții prin trecerea la teatru. Apoi am început activitatea cinematografică, unde continui și în prezent. Ce aș putea să vă mai spun ? Da, am interpretat pînă în prezent peste 20 roluri principale în filme și pe scenă.

— Sîntem informați că la Festivalul național de la Antalia din acest an ați obținut premiul I pentru interpretare feminină. Ce ne puteți spune în legătură cu aceasta ?

— *Este exact. Filmul „Stăpînul inimii mele" mi-a prilejuit interpretarea unui rol pe care îl iubesc foarte mult.*

— Ce ne puteți spune despre cinematografia turcă ?

— *Începuturile cinematografiei turce datează din anul 1914. Nu se poate vorbi despre cinematografia turcă fără a aminti de „părintele" ei, Muhsin Ertugrul. În prezent producția se cifrează la 150-200 filme anual. Dintre regizorii turci contemporani îi apreciez în mod deosebit pe Atif Yilmaz, Duygu Sagaroglu, Turgut N. Demirag.*

— Cum apreciați filmele românești prezentate la Mamaia și în general festivalul ?

— *Mi-a plăcut în mod deosebit „Canarul și viscolul", film în care regizorul Manole Marcus a reușit să îmbine în mod strălucit tehnica cinematografică, viziunea sa și interpretarea actorilor.*

Apreciez în mod deosebit organizarea festivalului. Țin să adresez gazdelor cele mai sincere mulțumiri și calde salutări prietenești. În acest fel, ideea căreia îi slujesc aceste festivaluri — cunoașterea și apropierea reciprocă dintre popoarele balcanice — a fost îndeplinită la modul superlativ. Într-adevăr, ospitalitatea românească este proverbială și de neuitat.

— Ați dori să transmiteți ceva cititorilor publicației „Magazin" ?

— *Stimaților cititori ai publicației „Magazin", ca de altfel întregului popor român prieten, le urez cele mai calde urări de bine și multe, multe bucurii.*

Interviu realizat de Gendan GEMIȘ

O familie de artiști binecunoscută în lumea filmului : cei trei Fonda, care nu mai au nevoie de o prezentare specială. Henry Fonda (în mijloc), înconjurat de copiii săi Jane Fonda și Peter Fonda, care au urmat cu succes cariera artistică a tatălui lor.

LUCHINO VISCONTI a primit premiul „Spoleto", o distincție italiană pentru filmul său „Amurgul zeilor".

O FEMEIE ușuratică (Annie Girardot) angajează o cameristă (Brigitte Bardot), care este de fapt o călugăriță fugită de la mînăstire. Este prima dată cînd aceste două actrițe franceze joacă împreună („Două novice"), după care vor apărea sub conducerea lui Visconti și în filmul „În căutarea timpului pierdut" după capodopera lui Proust unde B.B. va fi Odette.

UN ARHITECT din R. F. a Germaniei, Hans Walter Müller, a pus la punct o interesantă invenție. Este vorba de săli gonflabile prevăzute cu tot confortul necesar, confecționate din policlorură de vinil, care se umflă ca o anvelopă de automobil. Asemenea săli gonflabile, avînd o capacitate de 1 000 de locuri, pot fi folosite pentru proiectări de filme și spectacole de teatru.

„MI-AȘ DORI să fiu mare ca Bette Davis, fascinantă ca Greta Garbo și să am farmecul lui Marlon Brando", a declarat Claudia Cardinale unui ziarist și a adăugat : „detest însă trei lucruri — adularea, ipocrizia și mulțumirea de sine". Colegii de studio ai Claudiei au cea mai bună părere despre ea. Iată ce spune Marcello Mastroianni: „Este o fată simplă și sănătoasă, între atîtea milioane de nevrotici și ipocriți care se agită în lumea filmului"... Și Brigitte Bardot : „este predestinată să-mi fie succesoare. După B vine C, nu ?"

GERARD OURY **a terminat scenariul unui nou film : „American, în stil roman", o poveste comică a unui grup de 12 băieți americani între 10-13 ani care vizitează Italia. Rolul principal va fi jucat de Marcello Mastroianni care va interpreta un funcționar italian însărcinat cu rezolvarea tuturor aspectelor legate de călătoria grupului de copii.**

REGIZORUL *Cesare Canevari a anunțat începerea unei „noi ere" a filmelor western. El și-a propus un ciclu de asemenea filme insistînd nu pe filmări exterioare spectaculoase, ci pe conflicte psihologice, pe conflicte de idei. Și pentru a completa acest stil, primul film „Matalo" va fi... mut. El a făcut apel pentru această experiență la actorii Lou Castel, Corrado Pani și Antonio Salinas.*

MACHA MERIL în rolul asasinei și Nada în cel al victimei vor relua pe ecran tragedia nefericitei Sharon Tate. Tot Macha Meril va fi și interpreta unui film după o povestire a scriitorului Alberto Moravia.

Televiziunea franceză a invitat la Paris pe actorul italian Raf Valone pentru realizarea unui film. El va deține rolul principal într-o producție realizată după romanul lui Arthur Miller „Toți fiii mei". În fotografie : Raf Valone pe una din străzile capitalei Franței.

rea. De abia fusese îndeplinită treaba, că Presland apăru pe scenă, strecurîndu-se în liniște în casă. Știți ce a urmat. Acum totul este luminos ca ziua ; iar această confesiune — care este autentică de vreme ce l-ați văzut toți scriind-o, îl salvează pe Presland și condamnă pe autorul său, Berbaska.

Westram își termină perorația cu un strigăt de triumf.

— Este ușor ! Este ușor ! — interveni Mc Leod. Vrei să spui că aceasta ar salva pe primul și ar condamna pe cel de-al doilea dacă ar fi vorba de o mărturisire adevărată și nu de un joc.

— Rupe hîrtia aceea, pretinse scurt Shepperson.

— Berbaska trebuie să hotărască în această privință, declară Woods.

— Vrei să fii amabil să-i dai cele cinci mii de lire, ordonă Westram a cărui voce tremura de nervos ce era.

Imediat, o atmosferă plină de tensiune, electrizantă, deveni sensibilă pentru oricare dintre membrii Yellow-Clubului care se găseau în sală. Toate privirile puneau aceeași întrebare. Este un vis ? Este o poveste ? Care e adevărul ?

— Te rog, spuse Woods dînd grămada de bancnote lui Berbaska.

Acesta lăsă să alunece teancul de bancnote într-unul din buzunarele sale. Aruncă peste asistența împietrită o privire țuguiată, o privire puțin sălbatică.

— Amintește-ți de promisiune : o săptămînă ! — se adresă el lui Westram cu un rictus.

— O săptămînă : nici mai mult, nici mai puțin.

O clipă după aceea, Berbaska dispăruse.

O rumoare se făcu imediat auzită : toată lumea vorbea în același timp. Westram făcu un gest pentru a impune liniște.

— Tin să precizez că acest tîrg pe care l-am încheiat nu are nimic de-a face cu gluma. Dacă am ales această metodă foarte indirectă pentru a mă apropia de cel interesat, am făcut-o fiindcă m-am gîndit că o astfel de propunere era de natură să-l atragă, de vreme ce ți lăsa o posibilitate să se salveze. Pe de altă parte, țineam să am martori. Îl urmăream îndeaproape de săptămîni întregi, începuse să-și dea seama.. M-am gîndit că felul acesta de a-l strînge cu ușa era cel mai bun : am avut dreptate. I-am făcut o propunere cvasi comercială : și am provocat hotărîrea !

— Extraordinar, exclamă Shepperson.

— Și vrei cu adevărat să-i acorzi un răgaz de șapte zile ? Va părăsi Anglia...

Desen de Dorin DUMITRIU

— Am spus șapte zile ? — întrebă Westram cu o ezitare în voce.

— Așa avem toți impresia — replică calm Woods. Bineînțeles...

Fu întrerupt de un eveniment senzațional : ușa se deschise ca sub efectul unui ciclon, iar Berbaska sări în mijlocul camerei. Se repezi la Westram care se dete imediat înapoi. Toată lumea era în picioare.

— Mîncinos afurisit — strigă Berbaska cu o voce pătrunzătoare. Crezi că m-ai dus, nu ? Dintr-o clipă în alta părea că se va arunca la gîtul lui Westram, dar Shepperson se interpuse la timp.

— Ce s-a întîmplat ? — întrebă acesta.

Berbaska făcea spume la gură. Întreabă-l ! — urlă el. Mîncinosule ! Mîncinosule ! Doi inspectori de poliție mă așteaptă jos, el i-a convocat !

Shepperson se întoarse pe jumătate. — E adevărat, Westram?

— Nu pot să neg acest lucru, răspunse celălalt.

— Dar nu m-ai prins încă, strigă Berbaska. Priviți ! Și înainte ca cineva să-i poată ghici intenția, se repezi spre cămin și aruncă toată grămada de bancnote în mijlocul flăcărilor.

— Iată ce fac cu banii tăi blestemați, rînji el.

— Să facă ce vrea, afirmă Westram rîzînd. Am mărturisirea lui scrisă, asta îmi ajunge.

— Da, crezi ? — urlă Berbaska. Crezi poate, că toate relele îți aparțin doar ție ? Dar presimțeam... Mi-am scris toată mărturisirea cu stiloul meu... Și în stilou, există o cerneală care dispare în zece minute !... Ai fost dus de nas, la rîndul tău ! De mare folos ți-e foaia de hîrtie albă pe care o ții în mînă !

De abia își sfîrșise fraza, că Westram îi și punea la încercare afirmația. Toți s-au grăbit să citească peste umărul său. De fapt, cerneala pălea atît de repede încît prima parte a mărturisirii era de acum ilizibilă

— Mi-a venit de hac... — recunoscu Westram, zdrobit.

— Dumnezeule ! — exclamă Shepperson.

Se auzi un răcnet din asistență... Dar ceea ce era mai surprinzător nu fusese încă spus.

Calm și surizător, Berbaska se întoarse către cei trei camarazi devotați care se străduiau să scoată din flăcări o parte din bancnotele ce nu fuseseră încă arse.

— Lăsați-le, prieteni, spuse el. Nu sînt bancnote adevărate. Pe cele veritabile, le am aici, în buzunar... Aruncați, mai degrabă o privire de admirație lui Westram. Și nu precupețiți aplauzele voastre ! De fapt, am repetat, în mod special pentru prietenul nostru prezent aici, director de teatru de profesie, în același timp actor renumit, un mic scheci intitulat : „O emoție tare" ai cărui autori sînt William Westram și James Berbaska... Shepperson, dragul meu domn, îl cumperi ?

Shepperson, care se mîndrea de obicei cu faptul că-și păstra sîngele rece în orice împrejurare, reușea încet, încet să-și readune gîndurile...

— Drepturile asupra acestui scheci ? Pentru Marea Britanie, pentru America, pentru... Da, desigur, îl iau...

Traducere de L. MARINA

DUMINICĂ 5 IULIE

PROGRAMUL 1. 9.00 Gimnastică și muzică. 9.15 Vara copiilor. 10.00 Viața satului. 11,00 Căminul. 12.00 De strajă patriei. 12.30 Tele-vacanța. 13.15 Emisiune în limba maghiară. 14.45 Mic concert simfonic. 16.00 Microavanpremiera. Fotbal : Steagul Roșu — Crișul Oradea. Transmisiune de la Brașov. 17.45 Studioul „N". 19.30 Telejurnal. 20.15 La horă-n sat. Ansamblul „Perinița". 20.40 Reportaj TV. Examen de stat... 21.00 Palmaresul Festivalului internațional al filmelor de animație „Mamaia 1970". În premieră filmele care au obținut principalele distincții la acest festival. 22.00 O oră deasupra planetei — producție a studiourilor sovietice. 22.50 Telesport. 23.00 Telejurnal.

PROGRAMUL 2. Seară de teatru : „Torente" de Al. Stein. 21.50 Arte frumoase. Cronica expozițiilor bucureștene. 22.10 Casa Buddenbrook. Reluarea episodului IV. 22.55 Selecțiuni din Festivalul de jazz de la Newport.

LUNI 6 IULIE

18.00 Microavanpremiera. 18.05 „Ex-Terra '70". 18.30 Performanțele științifice ale secolului XX. 19.00 Actualitatea în economie. Front de lucru. 19.20 1001 de seri. Emisiune pentru cei mici. 19.30 Telejurnal. 20.15 Roman foileton. Casa Buddenbrook (VI). 21,00 7 întrebări. Un nou concurs de cultură generală. 22.00 Cîntecele Moscovei. 22.30 Rampa. 22.50 Telejurnal.

MARȚI 7 IULIE

18.00 Reportaj TV. 18.45 Nestemate folclorice. 19.20 1001 de seri. Emisiune pentru cei mici. 19.30 Telejurnal. 20.15 Călătorie în lumea desenului animat. 20.45 Seară de teatru TV: „Discurs pentru o floare" de Paul Everac. 21.45 Filme TV. Prin Africa. Oameni și locuri. 22.15 Tineretul la rampă. Emisiune dedicată acelor muzicieni care se află la începuturile drumului lor. 22.45 Telejurnal.

MIERCURI 8 IULIE

16.00 Fotbal : Dinamo București — F.C. Argeș. Transmisiune de la stadionul Dinamo din București. 17.45 Microavanpremiera. Desene animate. 18.05 Universal-sotron. 18.30 Cabinetul economic TV. 19.20 1001 de seri. Emisiune pentru cei mici. 19.30 Telejurnal. 20.15 Tele-cinemateca: „Grădina de cretă" (premieră pe țară). 22.05 Cronică literară. 22.20 Gala marilor interpreți români: Ion Dacian și farmecul operetei... 22,45 Telejurnalul.

JOI 9 IULIE

PROGRAMUL 1. 17,30 Microavanpremiera. Emisiune în limba maghiară. 18.00 La volan. 18.20 Mult e dulce și frumoasă. 18.45 Cadran internațional. 19.20 1001 de seri. Emisiune pentru cei mici. 19.30 Telejurnal. 20.00 Film serial: „Trei prieteni" (III). 20.30 Cîntă fanfara... 21,00 Teatru scurt: „Cea mai tare" de August Strindberg. 21.30 Reportaj-anchetă. Marginalii la o confruntare cu natura. 22.00 Rapsodia română. Balada ilfoveană... 22.30 Poșta TV. 22.45 Telejurnal.

PROGRAMUL 2. 20.00 Gaetano Donizetti, file de operă. 21.30 Actualități literare. 22.00 „Rocambole". Reluarea episodului VII.

VINERI 10 IULIE

18.00 Microavanpremiera. Actualitatea în economie. Start în viitorul cincinal. 18.20 Teleglob: Japonia. 18.45 Turism — Vacanță '70. 19.00 Reflector. 19.20 1001 de seri. Emisiune pentru cei mici. 19.30 Telejurnal. 20.00 Film artistic: „Un oarecare Rocca" cu Jean Paul Belmondo. 21.50 Mai aveți o întrebare ? Dialog cu știința. 22.40 Invitata noastră: Julie Saget. 23.00 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 11 IULIE

PROGRAMUL 1. 17.00 Microavanpremiera. Emisiune în limba germană. 18.15 Bună seara, fete ! Bună seara, băieți ! 19.20 1001 de seri. Emisiune pentru cei mici. 19.30 Telejurnal. 20.00 Tele-enciclopedia. 21.00 Fapt divers. 21.15 Spectacol de varietăți cu Tom Jones. Transmisiune din 3 studiouri londoneze. 22.05 Of. inimioară. 22.35 Aventuri în epoca de piatră — desen animat. 23.00 Telejurnal Sport.

PROGRAMUL 2. 20.00 Pro Patria. Antologie lirică. 20.15 Cîntă tu, Biriadule ! 20.45 „Bunica" — film realizat de Televiziunea din Polonia. 21.35 Seara melomanului. Festivalul de muzică de cameră — Brașov 1970. 22.30 Film serial: „La fiecare km" (IV).

MODA

CONCEDIUL LA MARE...

V-ați făcut planurile pentru vacanța dumneavoastră la mare? Dar pe cele care privesc îmbrăcămintea? Ne permitem să vă oferim cîteva sugestii vestimentare în acest scop.

● Ansamblu foarte practic format din: costum de baie din două piese, fustă petrecută parte peste parte, bluză cu mînecă lungă, și sacoșă, toate confecționate din același material. Dacă materialul este imprimat, pălăria și sacoșa pot fi dintr-o altă culoare asortată. După cum, puteți alege pentru tot ansamblul frotir, care se găsește în magazine în diferite nuanțe, uni sau imprimat.

● Rochia, închisă cu nasturi în față, poate fi îmbrăcată cu ușurință peste costumul de baie. Mîneca este scurtă, iar decolteul adînc rotunjit. Puteți alege culoarea albă cu borduri subțiri în roșu și bleumarin.

● Un costum tunică și pantaloni este potrivit pentru după-amiază. Alegeți tercot subțire sau gros care se poartă și se spală foarte bine. Din același material poate fi făcută și o bluză lungă fără mîneci, închisă cu șiret în față. Buzunarele mari aplicate sînt marcate cu tighele late.

● Bluză albă din poplin subțire la care se intercalează, pe vertical, dungi din dantelă sau broderie aplicată.

● Această fustă cu sacoșă asortată este o combinație în alb-negru, cu dungi de 8 cm lățime.

● Pentru seară, puteți purta o rochie din voal imprimat cu talia jos. Fusta în pliuri mari, mîneca largă din bie, prinsă în manșete late, precum și un decolteu adînc rotunjit îi vor asigura linia de ultimă oră a modei 1970.

● Cu o pereche de papuci cu plută, o pereche de sandale pentru seară și una de pantofi pentru zilele ploioase, veți avea încălțămintea necesară oricărei ocazii.

Cîteva bijuterii, cum ar fi cercei, șiraguri de mărgele, brățări colorate și un șal pentru seri răcoroase vă vor completa ținuta pentru zilele de vacanță pe care vi le dorim cît mai însorite!

Text și desene: Doina LEVINȚA

Pentru cămara Dv.

GĒMURI, PĒLTELE, DULCEȚURI DIN FRUCTE ROȘII

DULCEAȚĂ DE VIȘINE

Spălați, scoateți codițele și simburii de la 2,500 kg. de vișine. Cîntăriți fructele și aceeași cantitate de zahăr; pregătiți un sirop adăugînd 1,1/2 dl. de apă de fiecare kg. de zahăr. Cînd e bine legat puneți fructele și lăsați să fiarbă pînă ce devin transparente. Scoateți vișinele cu o lingură perforată și umpleți borcanele pe 2/3. Continuați

fiertul siropului încă 10 minute. Turnați-l peste fructe.

VIȘINE ÎN SUC PROPRIU

Spălați două kg. de vișine foarte proaspete și perfect sănătoase. Scoateți-le codițele și aranjați-le în 2-3 borcane presîndu-le bine, dar fără să striviți fructele. Puneți în fiecare borcan cîte o lingură de zahăr tos și legați-le bine la gură. Sterilizați-le 30 de minute (socotite de cînd încep să dea în clocot).

PELTEA DE ZMEURĂ

Curățați 2 kg. de zmeură de codițe, frunze și alte impurități. Pregătiți o cantitate de zahăr egală cu greutatea fructelor alese și puneți-le împreună la fiert, adăugînd și cîte 1/4 l. de apă de fiecare kg de zahăr. Amestecați tot timpul sfărîmînd fructele cu lingura de pereții vasului. După circa 15 minute (cînd lingura începe să se glaseze) pelteaua e gata. Puneți un castron în apa clocotită, așezați deasupra castronului o sită inoxidabilă și turnați pelteaua înăuntrul ei. Lăsați-o să se scurgă fără să presați. Siropul se pune călduț în borcane.

SIROP DE ZMEURĂ

Curățați de codițe 2 kg. de zmeură și zdrobiți-le bine. Pasați-le printr-o sită fină. Mai simplu este să le stoarceți într-un tifon ud. Cîntăriți sucul obținut și puneți-l să dea în clocot împreună cu 750 g. de zahăr pentru 500 g. de suc. Lăsați să fiarbă adunînd spuma pînă ce siropul e suficient de legat ca să glaseze lingura. Puneți-l în sticle.

În același fel se pregătește și siropul de coacăze.

PELTEA DE COACĂZE

Spălați 2 kg. de coacăze roșii și zdrobiți-le într-un vas împreună cu 1 dl. de apă. Turnați-le într-o sită și lăsați-le să se scurgă o noapte fără să presați. Cîntăriți sucul și puneți-l pe foc împreună cu o cantitate egală de zahăr. Amestecați mereu pînă ce dă în clocot. Lăsați să fiarbă 3 minute. Puneți pelteaua în borcane cît mai e caldă.

GEM COMBINAT DIN FRUCTE ROȘII

Luați în cantități egale coacăze, vișine sau cireșe, căpșuni și zmeură. Spălați fructele și curățați-le de codițe. Scoateți simburii cireșelor și dacă aveți răbdare semințele coacăzelor. Preparați un sirop dintr-un kg de zahăr și 2 dl. de apă pentru fiecare kg. de fructe alese și curățate. Puneți mai întîi cireșile la fiert și lăsați-le să clocotească 15 minute. Adăugați căpșunile, mai lăsați 10 minute să fiarbă. La urmă puneți zmeura și coacăzele. După circa 5 minute luați vasul de pe foc. Curățați bine de spumă și puneți gemul în borcane.

CE E BINE SĂ ȘTIM

● Nu fierbeți mai mult de 2—3 kg. de fructe deodată.

● Înfierbîntați borcanele ca să se usuce; nu le ștergeți; întoarceți-le cu gura în jos pe o cîrpă curată.

● Dulcețurile se curăță de spumă la sfîrșit, pelteaua tot timpul fiertului.

● Așezați borcanele cu dulcețuri într-un loc răcoros, uscat și ferit de lumină.

● Dacă dulcețurile dv. mucegăiesc scoateți mucegaiul și turnați peste dulceața din borcan parafină topită. Legați a doua zi.

● Dacă dulcețurile se zaharisesc, înfierbîntați borcanele în bain-marie și adăugați zeama de la 1/2 lămîie pentru fiecare borcan de 500 g.

Olimpia ȘTEFANESCU

POȘTA MEDICALĂ

POPA I. CONSTANTIN — Năvodari, jud. Constanța. *Vă recomandăm să vă adresați specialiștilor de la spitalul de chirurgie plastică și reparatorie, str. Arhitect Mincu 7, București.*

NALEOGI ALIN — Cîmpina. *Vă felicităm pentru hotărîrea pe care ați luat-o. Vă recomandăm Epifizan fiole inj. i.m. la două zile cîte două fiole și Clordelazin cîte o tabletă seara.*

M.B. — Orăștie. *Există urticarie care apare periodic la frig. Tratamentul se face la clinica dermatologică. — Spitalul Colentina.*

VIOLETA — Giurgiu. *In cazul unui prurit vulvar la o tînără este obligator să se facă examenul de laborator al secreției vaginale, ulterior se va stabili tratamentul.*

ADRIAN D. — Dej, jud. Cluj. *Înainte de a începe un tratament este necesar să faceți un examen de urină și o urocultură.*

AILOAIE VIOLETA — Botoșani. *Vă mulțumim pentru aprecierile adresate rubricii noastre. Petele pigmentare pe care le prezentați pot fi în legătură cu o disfuncție endocrină. Este bine să vă examineze medicul dermatolog pentru a preciza cauza. Pînă atunci vă recomandăm crema „Floare de munte".*

S.A.K. — Timișoara și VOICU IONEL — Ploiești. *Nu ați menționat dacă ați consultat un medic dermatolog. Presupunem că nu ați făcut nici un tratament. Vă recomandăm soluția Juvenal, aplicată după o spălare prealabilă cu săpun pentru copii. Atenție la alimentație: fără excitante, conserve, brînzeturi fermetate, reduceți dulciurile și făinoasele în favoarea legumelor și fructelor. Combateți constipația, mergeți pe jos, faceți sport.*

I.M. — Oradea. *Candidoza este întreținută de tratamentele cu antibiotice pe care le faceți pentru R.S.B. Dacă tratamentele efectuate nu au fost eficace, vă recomandăm Saprosan Gel, vegetal. Modul de administrare îl veți afla din prospectul medicamentului.*

ADELA Z. — Alba Iulia. *Este necesar să vi se facă un examen de laborator al secreției.*

GIGI — Sibiu. *O să vă dezvoltați normal în viitor, dacă veți avea voința să renunțați la deprinderea care vă obsedează.*

N. NICOLAE — Năvodari. *In cazul unui lichen plan, dacă nu a fost ameliorat cu unguent Cornemin vă recomandăm Synalar — unguent și drageuri Nifan.*

G.L.N. — Reghin. *Un chist dermoid poate recidiva. Nu există o clinică profilată pentru această afecțiune. Vă recomandăm să consultați specialiștii de la clinica de chirurgie din Tg. Mureș.*

M.V.Y. — Brașov. *Credem că starea dv. se va ameliora dacă veți locui cu soția dv.*

BARBU ȘTEFAN — Focșani. *Vă sfătuim să consultați specialiștii de la clinica de ftiziologie a spitalului Filaret din București. Pentru adolescentul deosebit de emotiv, cu stări de anxietate recomandăm medicamentul Napoton.*

FLORIN — București. *Medicamentul Clordelazin — o tabletă seara — vă va liniști.*

I.N. RAST — Brăilești. *Dacă aveți colici frecvente este bine să vă decideți pentru o intervenție chirurgicală. Cura balneară se va stabili ulterior.*

K.Q. — Olt. *Vă mulțumim pentru aprecierile dv. Nu credem că traumatismul suferit va avea urmări. Sperăm să vă eliberați de această obsesie.*

F. OROLF — Brașov. *Problemele de andrologie nu se pot rezolva fără un examen la serviciul endocrinologic.*

I. ULMU — Cluj. *Este necesar să vă internați la clinica de urologie.*

A.P. — Galați. *Nu credem că pasul pe care vreți să-l faceți ar reuși să vă echilibreze psihic. Echilibrul endocrin este mult influențat de starea psihică. Este mai bine să găsiți o rezolvare care să nu contravină principiilor dv.*

S.M. — București. *Pentru varice vă recomandăm o consultație la chirurgie.*

APOSTOLACHE COSTEL — Turnu Măgurele. *Vă recomandăm medicamentul Napoton — o tabletă pe zi.*

BARBU ȘTEFAN — Focșani. *Vă sfătuim să consultați specialiștii de la clinica de ftiziologie a spitalului Filaret din București. Pentru adolescentul deosebit de emotiv, cu stări de anxietate recomandăm medicamentul Napoton.*

P.S. — Sibiu. *V-am mai răspuns că este obligator să fiți luat în evidență de medicul specialist în boli dermato-venerice.*

A.P. — Sector VI București. *Vă recomandăm să citiți „Bronșita cronică, astm și emfizem pulmonar" de dr. Cleper și Unteanu.*

Dr. Ana MURGULEȚ

Grădina de lîngă casă

De ce au unele plante frunzele albicioase

Frunzele plantelor sînt, de obicei, de culoare verde deoarece conțin o substanță numită clorofilă. Datorită acestei substanțe, plantele își prepară singure hrana, folosind apa și substanțele minerale luate din pămînt precum și bioxidul de carbon din aer. Clorofila se formează însă numai la lumină. De aceea, plantele crescute la întuneric au culoarea alb-gălbuie (sînt etiolate).

Uneori, se observă și la plantele care sînt bine luminate frunze albicioase sau gălbui. Fenomenul acesta se numește cloroză și este întîlnit mai ales la unele specii pomicole (meri, peri, pruni, cireși, piersici, lămîi), precum și la vița de vie. Dintre cauzele care determină cloroza, mai frecvente sînt conținutul prea mare de calcar în sol și lipsa fierului, care are un rol însemnat în formarea clorofilei.

Tratamentul indicat în acest caz constă în folosirea sulfatului de fier (calaican) care la pomi se administrează în gropi, în șanțuri circulare sau se împrăștie pe suprafața de sub proiecția coroanei. La metru pătrat din suprafața tratată se folosește 80 g sulfat de fier și 20 g acid citric.

Calaicanul mai poate fi administrat prin stropire. De asemenea, se pot face cîteva găuri în trunchiul pomului (prin sfredelire). În ele se introduce praf fin de calaican, după care se acopăr cu mastic (ceară de altoit). Practicînd această metodă se obține un efect rapid. La piersici și cireși, în locul unde se fac aceste găuri apar scurgeri de clei.

În scopul combaterii clorozei la pomi se poate folosi și următorul procedeu: se dezgroapă cu atenție 2—3 rădăcini care se introduc într-un vas cu soluție formată dintr-un litru de apă, 0,1 g sulfat de fier și 100 g acid citric. După 14—15 zile frunzele pomilor își recapătă culoarea verde.

La lămîi este bine ca o dată pe lună să se stropească frunzele cu o soluție de sulfat de fier 1 la sută (1 g sulfat de fier la 1 l de apă). Acest tratament trebuie făcut însă numai în orele de seară și după ce frunzișul plantei a fost în prealabil udat.

La vița de vie, tratamentul contra clorozei constă în stropirea coardelor primăvara, după tăiere, cu o soluție formată din 10 l apă și 3 kg sulfat de fier. De asemenea, la baza fiecărui butuc se împrăștie 200—400 g calaican bine pisat.

La vița de vie se întîlnește și o cloroză climatică provocată de excesul sau insuficiența apei din sol, precum și de temperaturile scăzute.

Ing. Șt. BALANESCU
profesor la Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad"-Roman

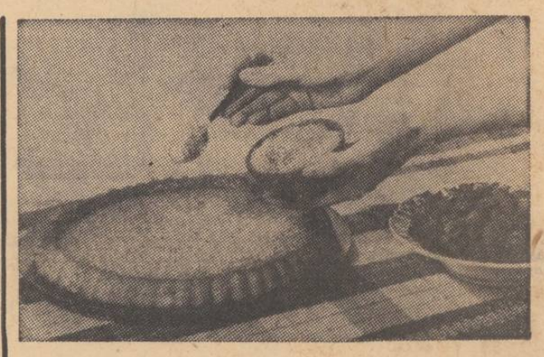

Ce știe o bună gospodină

Aluatul unei tarte cu fructe nu se va înmuia dacă înainte de a pune stratul de căpșuni, zmeură, vișine etc. vom presăra coca cu nuci sau alune rișnite.

ÎMBRĂCAȚI-VĂ MODERN!

Magazinele vă oferă o gamă foarte largă de rochii de vară, confecționate într-o mare varietate de țesături și colorit. Pentru a vă ușura alegerea dvs., vă propunem:

— o rochie din țesătură de bumbac uni, cu buzunare aplicate și garnituri de tighele.
Prețul: de la 130—140 lei/buc.

— un alt model din țesătură de bumbac imprimată, fire fine, ușor evazată, cu talia marcată mai jos.
Prețul: de la 120—170 lei/buc.

S-a redeschis

HANUL PRAHOVA

Găsiți în permanență:

— sărmăluțe munțenești cu mămăliguță, mititei speciali, frigărui asortate, cîrnăciori oltenești, de Orăștie și de Mizil, crochete de cașcaval Gilort, garnituri și salată de sezon.

Vinul casei. Soiuri renumite de vinuri românești, Bere.

Orchestră și ring de dans.

Unitate în stil tradițional românesc — organizată de COOPERAȚIA DE CONSUM în incinta Complexului expozițional Piața Scînteii.

ÎNTREBĂRI

TRAIAN VLADIMIRESCU, din **comuna Trîndabăț, jud. Neamț,** se interesează cum se prepară vinul din planta „Herba centauri", denumită la noi „Țintaura".

M. MARIN din **Pitești, str. Traian, Bloc T.R.C.-48, ap. 3, parter, sc. A,** se interesează cum se poate revopsi o haină din antilopă, sau unde se găsesc ateliere care execută asemenea operațiuni.

RĂSPUNSURI

OPREAN LUCREȚIA, profesoară de gospodărie, București II, str. Arcului nr. 3 răspunde cititorului NICOLAE RADU din Ploiești, str. Elena Doamnei nr. 41, cum se prepară vinul din zarzăre.

4 l. suc de zarzăre, 2 1/2 kg zahăr tos, 10 l. apă.

Sucul din rețetă îl obținem din zarzăre în felul următor: zarzărele bine coapte se spală, se zvîntă pe un șervet curat, se curăță de codițe, se despică în mai multe bucăți și se îndepărtează simburii. Se pun într-un borcan mai mare. Borcanul se leagă la gură cu un tifon îndoit. Se păstrează la soare timp de 6—7 zile pînă cînd sucul se separă de pulpă. Sucul de la zarzăre se scurge ușor prin tifon simplu, fără a se stoarce în palme.

În apa fiartă și răcită se dizolvă zahărul complet. Se adaugă sucul și se amestecă bine. Compoziția aceasta se toarnă în damigeană neîmbrăcată. Damigeana neîmbrăcată ne dă posibilitatea de a controla mai ușor procesul de fermentație și depunerea drojdiei pe fundul vasului. Damigeana se leagă la gură cu un tifon dublu sau, în loc de tifon, astupăm cu un dop de fermentație, dacă îl găsim în comerț, sau cu un dop obișnuit de plută, pe care-l găurim la mijloc și trecem prin el capătul unui furtun fără să ajungă în suc. Celălalt capăt al furtunului se îndoaie spre interiorul unui borcan de cca. 1/2 l. umplut cu apă rece.

Ne folosim de acest furtun pentru ca prin el să se poată elimina din damigeană aerul cu băsicuțele de gaze de fermentație, oprind însă, în același timp, pătrunderea în damigeană a altui aer proaspăt din afară. În felul acesta și verificăm mai ușor fermentația care se termină în momentul cînd, în apă, nu se vor mai ivi băsicuțe de fermentație.

Cînd acest proces de fermentație s-a terminat, proces care poate să dureze timp mai îndelungat (în raport de temperatura camerei 20—25°), vinul se trage, cu furtunul, în așa fel, ca drojdia să rămînă depozitată pe fundul vasului. Se toarnă în sticle. Se înfundă cu dopuri noi de plută opărite și se păstrează în loc rece. După 2—3 săptămîni, acest vin, cu o aromă specială, se poate consuma.

Cititorul IONEL CHIRU din Constanța, str. Războieni nr.9, ne întreabă: **Cum poate fi combătut orbetele — un dăunător care provoacă însemnate pagube la numeroase culturi de grădină.** Pentru răspuns, ne-am adresat tov. **ing. V. STANCU,** care ne-a relatat următoarele:

Orbetele sau cum i se mai spune în popor, „țîncul pămîntului", „chior", „cartofar", „mușuroi" etc., este unul din rozătoarele subterane. Cu incisivii săi mari, deosebit de rezistenți, acest animal lipsit de vedere, cenușiu, sapă nenumărate galerii, iar cu botul împinge solul sfărîmat la suprafață formînd, în linie, mușuroaie. Îl găsim de obicei pe soluri mai afinate, nisipoase, în terenuri cu ierburi dar și în grădini. O spune renumele de... cartofar. Într-un sol moale, în general după ploaie, orbetele sapă mult. Ritmul de săpare este intens: circa 10 metri în 3 ore.

În galeriile subterane, orbetele dispune de două rețele: una mai superficială, pe unde își procură hrana și alta mai la adîncime (la 50-80 cm) numită și galeria de cuibărit.

De obicei „țîncul pămîntului" consumă părțile subterane ale plantelor. Preferă lucerna, trifoiul dar și cartofii morcovii sau sfecla. El retează rădăcinile pe care le duce în labirintul său, în zona destinată depozitării rezervelor de hrană. Provizia pe care o face este de pînă la 10 kg rădăcini. Consecința atacului său: uscarea plantelor, denivelarea terenurilor (face mușuroaie) În cazul înmulțirii extreme a orbeților, pagubele sînt foarte mari.

CITITORII întreabă CITITORII răspund

Combaterea „cartofarului" este destul de dificilă dar nu ineficientă. El poate fi captat pe calea deschiderii în 2-3 locuri a galeriilor. Simțind curentul de aer ,orbetele vine și astupă, face mușuroi. Știind nemiscat deasupra acestui punct, oricine, cu un hîrleț sau sapă poate scoate la suprafață dăunătorul. **Pe cale chimică se poate apela la gazarea galeriilor, fie la instalarea de momeli toxice.** Pentru gazare trebuie să se procure pastile de **Phostoxin sau Polytanol.** În rețeaua de galerii, la un capăt și la celălalt, se fac 3—4 deschideri și se introduc 3—4 tablete de Phostoxin sau aproximativ cîte o lingură de pilule de Polytanol, după care galeria se astupă bine.

Momeala toxică se face din morcovi, sfeclă, din cartofi etc., în care se amestecă **fosfură de zinc,** în proporție de 10 la sută (la 100 grame morcovi 10 grame substanță toxică). Momeala se introduce în galerii, se pun peste deschizătură bucăți de scîndură lată (placaj), se acoperă cu pămînt, avînd grijă să se lase circulația liberă a animalului în rețea. Orbetele va căuta hrana pe care o va transporta spre camera de provizii. Consumarea ei îi va fi fatală.

În cazul astupării unor galerii, după gazare sau după așezarea momelilor va trebui ca operațiunea de combatere să se repete. Atragem în mod deosebit atenția asupra următorului fapt: în cazul abordării procedeelor chimice să se respecte cu strictețe măsurile de prevenire a intoxicației la om.

POȘTA

NICOLAE CONSTANTINESCU din **Găești, județul Dîmbovița,** întreabă dacă înfiatul moștenește pe înfietor, respectiv dacă are dreptul la pensie de urmaș: Codul familiei prevede că înfiatul are față de cel care înfiază drepturile și obligațiile pe care le are copilul din căsătorie față de părinții săi. Așadar, dv. moșteniți pe cel care v-a înfiat. Dacă nu sînt alți moștenitori, bunurile rămase de pe urma defunctei le moșteniți dv. Bucurindu-vă de ocrotirea pe care legea o asigură copiilor firești, beneficiați de dreptul la pensie de urmaș în aceleași condiții ca și aceștia (vezi Legea nr. 27/1966).

BOGDAN POPESCU din **București,** pensionar de urmaș dorește să afle dacă angajîndu-se temporar poate cumula pensia cu salariul. Consultantul juridic al revistei noastre vă dă următoarele relații la întrebarea dv.: Dispozițiile legale în vigoare prevăd că pot cumula, în anumite condiții, pensia cu salariul pensionarii cu pensii integrale pentru limită de vîrstă, pensionarii cu pensii acordate prin hotăriri ale Consiliului de Miniștri, precum și pensionarii de invaliditate (art. 57-59 Legea 27/1966).

Pentru toate celelalte situații legea stabilește că plata pensiei și a celorlalte drepturi se suspendă pe timpul cît pensionarul lucrează în baza unui contract de muncă. De aceea dv. în cazul în care veți avea calitatea de angajat, nu veți putea cumula pensia cu salariul.

O. POPOVICI, oraș **Sf. Gheorghe, jud. Covasna.** Vă sfătuim să vă adresați oficiului orășenesc P.T.T.R., pentru relațiile ce ni le solicitați.

UN STRIGĂT DE MAMĂ

Curier

de Mihai STOIAN

Astfel și-a intitulat scrisoarea corespondenta mea **prof. Elena Doncescu** din str. Șoimului nr. 9, Mangalia :

„Scriu acum cînd urma lăsată de o mină de oameni a întunecat și a murdărit tot ce are mai sfînt umanitatea. În seara zilei de 24 martie 1970 am fost internată la Casa de nașteri Mangalia. De gardă era asistenta medicală Galina Mirșu care mă consultă și, pentru a-mi potoli durerile, îmi injectează două fiole de papaverină, după care îmi spune să stau liniștită. Dar durerile nu mă lasă, așa că pe la ora două noaptea (două jumătate) mă duc la camera de gardă. Asistenta Galina Mirșu dormea cu lumina stinsă. Menționez că, pînă la ora 6,30 dimineața supravegherea mea de către asistentă a lăsat de dorit. În ziua de 25 martie, la orele 12—12,30 nasc un băiat. Asistenta Galina Mirșu, în loc să se ocupe de copil, a început să telefoneze la clinica teritorială, cerînd ajutor medicului. Ajutorul a sosit prea tirziu, așa că micuțul a murit. Oare asistenta nu cunoștea nici un mijloc de a salva copilul ?

Dar cum putea gîndi perfect cum să acționeze pentru a-l salva, cînd :

- **făcuse o tură de 24 de ore fără avizul direcțiunii ;**
- **băuse coniac și bere chiar în fața mea ;**
- **în timpul nașterii copilului meu aparatul de radio era dat la maximum ;**
- **se ocupa atît de mine cît și de completarea unui certificat al unui copil născut cu două zile în urmă.**

Am cerut ajutor Ministerului Sănătății pentru a se face o anchetă, convinsă fiind că dreptatea va triumfa. Asistenta Galina Mirșu a ajuns la Casa de nașteri după ce, în citeva rînduri, a fost mutată disciplinar : de la sanatoriul TBC Mangalia la Policlinica teritorială, iar de aici la Casa de nașteri — pentru abateri în activitate (consum de alcool la locul de muncă etc)".

Prof. E. Doncescu citează și alte patru cazuri nenorocite, la naștere, susținînd că vinovată ar fi asistenta Galina Mirșu. **„Soțul meu** — precizează E.D. — **cere să se facă analiza singelui asistentei, rezultatul este negativ. Dar asistenta băuse doar alcool față de mine. La anchetă s-a prezentat doctorul Mihăilă Caius, medic inspector la Direcția sanitară a județului Constanța. Concluziile anchetei :**

- **asistenta Galina Mirșu s-a făcut vinovată de abateri de la disciplină în muncă. Supravegherea gravidelor a lăsat de dorit, deoarece s-a constatat că asistenta, în cursul nopții de 24—25 martie a.c. se odihnea în camera de gardă, deși era de serviciu. A lucrat tura de 24 de ore fără avizul direcțiunii. Se arată că asistenta G. Mirșu este bine apreciată de organele de specialitate ca fiind bine pregătită profesional.**

Oare se poate spune despre un cadru profesional că este bine pregătit, atunci cînd are abaterile amintite mai sus ? Sancțiunea a fost: coborîrea cu două clase (pe timp de 3 luni) a salariului și mutarea disciplinară de la casa de nașteri la o circumscripție cu activitate de teren.

Scrisoarea corespondentei mele din Mangalia este, într-adevăr, expresia unei teribile dureri. De aceea am reprodus-o, pentru ca forurile răspunzătoare din Ministerul Sănătății, verificînd temeinicia fiecărei afirmații, să elucideze întregul caz Galina Mîrșu (adică și acuzațiile **nominale** pe care E. D. le aduce, arătînd că nu este singura victimă, ea și copilul ei, a asistentei medicale puse în discuție). Citeva nedumeriri grave se pot însă desprinde și din rîndurile primite : cum este posibil să lucrezi o tură de 24 de ore fără avizul direcțiunii ? La urma urmelor, Casa de nașteri nu e un teren viran pe care vine și se instalează cine dorește ? A cui era tura în fond ? Cine știa totuși că G. M. rămîne 24 de ore în șir, la lucru, într-un asemenea teritoriu important cum este o casă de nașteri ? Și-apoi, în măsura în care, realmente, G. M. ar mai fi fost sancționată pentru c-a băut la locul de muncă, acuzația adusă de E. D. (în ciuda probei de singe ?) e întemeiată sau nu ? Dar ceea ce mi se pare și mai grav — dacă organele de control vor constata temeinicia susținerilor corespondentei — este acel „lanț al slăbiciunilor", un cadru medical greșește serios și, drept sancțiune, este mutat... disciplinar. Culmea însă este că, de la Policlinica teritorială unde, oricum ar fi putut face mai puțin rău, neavînd singură pe mînă vieți omenești, G. M. este mutată la Casa de nașteri, unde un om cu abateri în muncă, de tipul celor amintite, este de zece ori mai nepotrivit decît oricare altul. Așadar, repet, dacă totul se confirmă, **cine anume** găsește astfel de soluții de îndreptare a omului, cine se joacă de-a „sancțiunea" ?

Țin să adaug că îmi este extrem de neplăcut să scriu despre un astfel de caz tocmai acum, în perioada în care oamenii în alb — întregul corpul medical — s-au dovedit absolut la înălțime în zilele inundației și în cele următoare, cînd cunosc sute și sute de alte cazuri de admirabil devotament, profesionalitate și promptitudine, consumate pretutindeni pe teritoriul țării. N-am adăugat, în final, aceste rînduri, ca să îndulcesc cumva amara situație a prof. E. Doncescu, și nici pentru a scuza, cît de cît, pe vinovată (și vinovați !), ci pentru că, pe fundalul comportării celorlalți gravitatea faptului petrecut la Mangalia apare și mai pregnant.

REBUS•REBUS•REBUS•REBUS

ORIZONTAL : 1. MARE cu SARE. (sing.) — O ILUSTRATĂ de la mare... — Sparge-lemne. 2. MARE. — NEPTUN. 3. BARCA. — Afară. (reg.) 4. LITORAL. (pl.) — Gen de mătase. 5. Părinți. (dim.) — Împiedică PLAJA... 6. Rămîne ALB.. — Speriat. (fig.) 7. MARE. — Localitate în Japonia. 8. MARE. (fem.) — Sodiu. — Împărat roman. 9. LITORAL. — Îmbolnăviri. (fam.) 10. BRONZ. (fig.) — PORT. (pl.)

VERTICAL : 1. Poet german. (sec. 17) — UNDA. 2. A zgîndări. — Papagal rebusist... 3. PERLA. 4. Alături la bine și la rău... — Pentru PESCUIT. 5. Tras pe jos. — Ion Costache. 6. Deprindere uneori comică. — Sport la MARE. 7. Localitate în Japonia. — Fluviu în U.R.S.S. 8. „Să mă lăsați să mor, la marginea mării..." — Locul sigiliului. — Bir ! 9. În CAIAC ! — Nume de fată — La CONSTANȚA ! 10. CONSTANȚA. (masc. pl.) 11. UN-DA !! (pl.) 12. Locuitor de la.. MUNTE. — VAPOR. (pl.) 13. ORIZONT. (fig.) — Cu ațe multe. (pl.).

Mariana VERNEA

Cuvinte rare : NABO-RIST AZO-IANA-ITAN

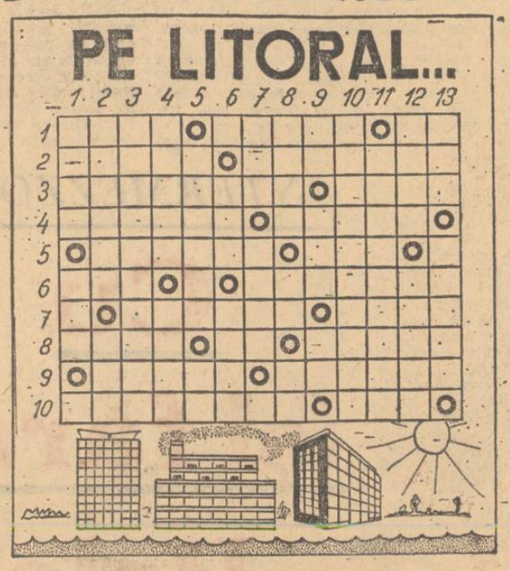

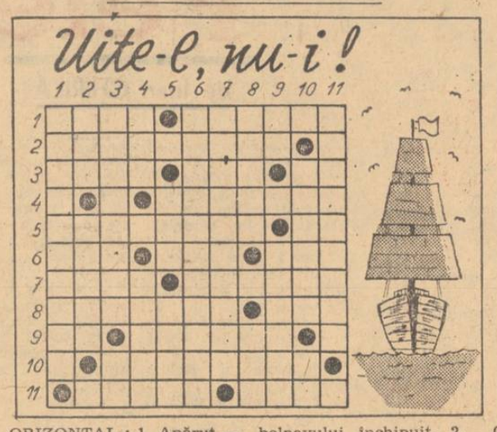

ORIZONTAL : 1. Apărut — Nu apare, dar... o vezi. 2. Imagine largă. (masc.) 3. Popor... dispărut. (pl.) — Dă iluzia valurilor... cînd bate vîntul. — Ceva... de sus. 4. Apare și dispare. 5. Punctele de vedere ale curiosilor... la uși. — Apărută în sfîrșit ! 6. Intrat în pămînt... — Păstrează un secret... — Imaginat lîngă... Tibișir. 7. Dispare-n spatele nostru. — Apariție imaginară. 8. Împărțit în rajoane. — Poveste de necrezut. 9. Diftong — Ne-au dăruit fantasticul basmelor. 10. Închipuire. 11. Te fac să dispari... (od.) — Vrăjitori și cititori în stele.

VERTICAL : 1. Obsesia bolnavului închipuit. 2. O fantomă, denumită și „Olandezul zburător". — Se pierde printre nori... în Carpați. 3. A vedea cu mintea... — Apare fantoma ! 4. Miezul nopții. (fig.) — Uite-l... nu-i ! 5. Dispariție... școlărească. — Patru frați ascunși într-o cămașă... 6. Te fac să ai vedenii... 7. Fantezii. 8. Te fac să vezi... roșu. — Un semn de întrebare. 9. Un punct negru. — Face să dispară vedeniile. 10. De mici ce sînt, abia îi vezi. — În veghe ! 11. Lucruri reale.

N. A. LUCIAN

Cuvinte rare : OSCI — TIN.

Dezlegările jocului apărut în numărul trecut

Școlar — Cazat — Topi — Amaneta — RS — TC — Uliu B. A — Colonie — He — Udari — TM — Mor — Sebastian — Be — — Slalom — Nora — MN — S — Letona — Naas — Cassian — AR — Colat — E — T R — Dima — Iulie — Ionescu — Timp.

JOCURI DISTRACTIVE

Ce va apare ?

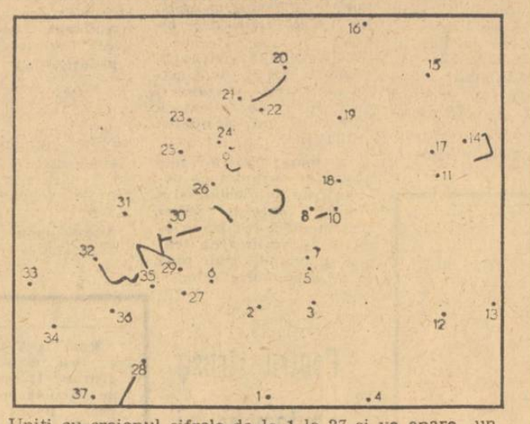

Uniți cu creionul cifrele de la 1 la 37 și va apare un interesant desen.

(Dezlegarea în numărul viitor)

DE LA 1 LA 13

(soluție)

1—8—7—4—2—5—3—13—9—12—6—11—10—1

(sau viceversa)

UMOR

— Nu-ți bate capul de pomană că tot nu se-nțelege nimic. Principalul este să ne găsească Vasileștii citind poezii moderne !!!

desen de Adrian ANDRONIC

— Și ce dacă e șeful tău ? Nu știe că ai și tu concediu ?

— Ba da ! Concediu medical...

desen de V. TIMOC

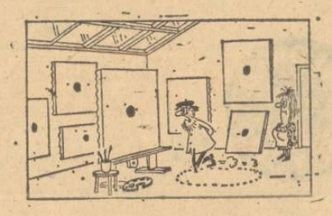

— Mi-e teamă că talentul meu a ajuns la un punct mort !...

(LA SETTIMANA ENIGMISTICA)

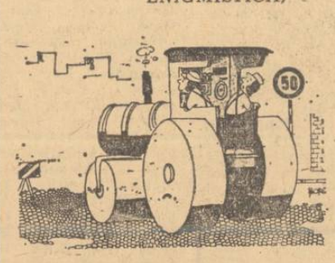

— Pune frîna, aici viteza e limitată.

(DOMENICA DEL CORRIERE)

— E specialist în furturi de automobile.

(QUIZ)

ERIKA RADU, com. Vinga 716, Arad; AURELIA STAN, str. Mihai Bravu nr. 48, Galați; MARIANA BOBEICĂ, str. Ciprian Porumbescu nr. 69—A, Constanța; STANCU ALBOTEANU, str. Reforma Agrară nr. 41, Craiova, Dolj; DENISSA BĂICAN, str. Primăverii nr. 4, oraș Plopeni, Prahova; VASILE MARINESCU, str. Dr. Saidac nr. 24, bl. T, Et. 2 ap. 2, Tr. Severin, Mehedinți; GEORG DONEL, cartierul „Aviației", str. Năruja, bl. C. 6, ap. 36, Galați; NELU BELU, str. Industrială nr. 31, camera 10, Craiova, Dolj; MARIA CODREANU, com. Satulung nr. 318, Maramureș; ENE CRISTIAN, sat Marotinu de Jos, com. Celaru, Dolj; FILICA NEAȚĂ, Cimpulung Muscel, str. Decebal nr. 21, Argeș; MIHAI FEREDEAN, com. Stremț, Alba; LIGIA MEDELEANU, b-dul Republicii nr. 14. Timișoara, Timiș; ȘTEFAN ORIOLD, str. Horia nr. 38/A, Oradea, Bihor; CEROSELA DANIELA RADU și VIOREL RADU, str. 23 August nr. 84, Focșani, Vrancea; VETUȚA BENGHEA, str. Unirii nr. 201, bl. B1,sc. A, et. 4, ap. 14, Buzău; MIHAI CREANGĂ, blocul Tineretului, camera 220, et. 2, Craiova, Dolj; DAN CRUPENSKI, str. Soimuș nr. 1-7, bl. L, sc. 1, et. 10, ap. 41, sect. 5, București; DAN POPA, str. Acidava nr. 4, sect. 5, București; CRISTINA GABRIELA IONESCU, str. Nițu Vasile nr. 54, bl. 8, sc. 1 ap. 4, sect. 5, București; ANGELA MARCU, str. N. Bălcescu nr. 26, Gheorgheni, Harghita; ION MIHAI și SORIN GOGOLINCĂ, str. Sucevei nr. 64, Fălticeni, Suceava; LIZICA BUTOȘ, str. Ecaterina Varga nr. 26, Focșani, Vrancea; ANDA OBREJA, str. N. Bălcescu, nr. 40, Huși, Vaslui; PICU DUMITRAȘCU, str. Stoicescu nr. 1, cămin 3, camera 46, Iași; MARGARITA GHERCU, str. Crizantemelor nr. 7, Huși, Vaslui; LARISA TESCARU, str. Izlazului nr. 27, Buzău; VASILICA PETRARU, com. Siliștea, Constanța; HELEN IONESCU, str. T. Vladimirescu nr. 189, oraș Balș, Olt; ALEXANDRU SZABO, căsuța poștală nr. 2, Reșița, Caraș-Severin; ANGELA CORCHI, str. Republicii nr. 169, Galați; ELENA DOLCU, str. Răzorului nr. 16, sect. 3, București; MARIANA MIHALCEA, calea Griviței nr. 206, bl. K, sc. B, et. 4, ap. 20, sect. 8, București; MENNING HIELDEGRAD, com. Măgurele, str. Dteteleșanu nr. 54, sect. 6, București; MARIA IMBREA, str. Ștefan cel Mare nr. 47 bl. A. 1, sc. A, ap. 3, Suceava; NADINA TĂNĂSESCU, str. Craiovei, bl. 16, sc. D, ap. 4, Pitești, Argeș; ANDY OBOGEANU, complexul studențesc-Regie, bl. A, camera 505, sect. 7, București; LUCIA LAZĂR, str. Bisericii nr. 42, sect. 7, București; PAUL CHIRIAC și TIBERIU VLAD, căminul studențesc politehnic, bl. B, str. Elena Cuza nr. 6, Galați; ELISABETA SĂNDULESCU, str. V. Alecsandri nr. 35, Ploiești, Prahova; NELU DIȚIU, str. Dimbovița nr. 63, bloc Tineretului, Craiova, Dolj; MARICICA MUNTEANU, str. Decebal nr. 14, bl. 14, sc. A, et. 3, ap. 14, Iași; MAGDALENA SPINU, str. Siretului nr. 7, Constanța; IRINA PETRINO, str. Dorobanților nr. 51, com. Tinca, Bihor; DANIELA PETRESCU, str. M. Eminescu nr. 15, oraș Dr. Petru Groza, Bihor; ROMEO RUGOVOIU, str. Someș nr. 25, Craiova, Dolj; LENUȚA BUIMAGA, str. Sf. Sava nr. 13, Iași; IONICA TUȚUIANU, str. Maculul nr. 76, Călărași, Ialomița; VALENTIN MANOLACHE, str. Dobrici nr. 98, sect. 2, București; MARIUS POPESCU, aleea Circului, bl. 1, sc. E, ap. 59, sect. 2, București; MARIN BADEA, str. 1 Mai nr. 20, Sibiu; ELENA CARMEN CIORNEI, str. Adrian nr. 56, Tr. Severin, Mehedinți; NICOLAE C. NICOLAE, b-dul Ion Șulea nr. 246, sect. 4, of. poștal 19, București; CAIR NIYMET, com. Valu lui Traian, Constanța; VERONICA NOROC, str. Oancea nr. 25, Iași; MIOARA BABA, b-dul. V. I. Lenin nr. 42, Constanța; VASILICA LEȘU, str. Andrei Șaguna nr. 208, com. Hărman, Brașov; VICTOR TOFĂNICĂ, str. Minerva nr. 2, bl. 46, ap. 14, sc. A, cartier 3 „Steagul Rosu" of. poștal 11, Brașov; FLORICICA STAN, str. Brazda lui Novac, bl. A. 10, sc. 2, et. 3, ap. 15, Craiova, Dolj; GENA ONOFRESI, str. A. I. Cuza nr. 20, Huși, Bacău; ANY VOLFRAM, str. A. I. Cuza nr. 18, Buhuși, Bacău; GABRIELA JULITTA ȘTEFAN, str. T. Vladimirescu, bl. 2, ap. 1, Cernavodă, Constanța; TUCA ONU, com. Nehoiu, Buzău; CONSTANȚA LIDIA VÎRGOLICI, str. Văscăuților nr. 11, oraș Siret, Suceava; VOICU ȘERBAN, bl. K. 5, et. 1, ap. 8, str. E. Gojdu, Deva, Hunedoara; MARIANA VĂTĂȘELU, str. Cameliei bl. 26, sc. D, ap. 66, Ploiești, Prahova; MARCELA RĂDULESCU, str. Cameliei, bl. 53, et. 4, ap. 20, Ploiești, Prahova; MARIANA DOBOȘ, str. Renașterii nr. 74, Roșiori de Vede, Teleorman; NATALIA DARIE, str. Apold nr. 16, et. 1, ap. 2, sect. 3, București; IULIANA GAE, str. Moscova nr. 4, Dirste-Brașov; CONSTANȚA VOCHIȚĂ, com. Drăgănești-Vlasca, Teleorman; FLORICICA CIOCÎLTEU, com. Sălcioara, Dîmbovița; MARIETA GUȚU, str. Rîmnei nr. 1, Rm. Sărat, Buzău; ILEANA CRAICIU, com. Slobozia, municipiul Giurgiu, Ilfov; CĂTĂLIN ROȘCA, str. N. Bălcescu nr. 369, Tîrgoviște, Dîmbovița; COCA FEȘTILĂ, str. Ana Ipătescu nr. 63, Fălticeni, Suceava; GICĂ ȘOPTELEA, str. Soldat Zamfir nr. 18, Fălticeni, Suceava — doresc să corespondeze cu cei ce vor să facă schimb de ilustrate din întreaga țară.

NUNTA DE AUR

„Iubiții noștri părinți, **LUCREȚIA** (70 ani) și **DUMITRU GRĂDINARU**, (77 ani), din Bacău, str. Aviatorului, bloc 35, et. I, ap. 5, împlinesc 50 de ani de la căsătorie în ziua de

5 iulie 1970. Cu această fericită ocazie, cei 5 copii, 4 nurori, un ginere și 7 nepoți, le urează ani mulți cu sănătate și fericire". Scrisoare trimisă de Metta și Alex.

★

„Din inimă, transmit urări de sănătate, prosperitate și „La mulți ani !" bunicilor mei dragi **MARIȚA** (72 ani) și **GHEORGHE IAMANDI** (76 ani) din comuna Cordun, Roman, județ Neamț care au sărbătorit pe 21 VI a.c. 50 ani de conviețuire fe-

ricită. Țin să-i felicit din suflet pentru felul cum au crescut și educat cei 10 copii (toți fiind în viață, la căminele lor), pentru ocrotirea și dragostea ce o manifestă și în prezent celor 26 de nepoți și un strănepot". Semnează **Tudose Elena.**

★

„La 21 iunie 1970, **STERIANA** (68 de ani) și **COSTICĂ SÎRBU** (80 de ani), din comuna Oancea, județul Galați, au împlinit 50 de ani de la căsătorie. Cei 9 copii, cei 5 gineri și cele 4 nurori,

precum și cei 25 de nepoți și 5 strănepoți, care locuiesc pe toate meleagurile țării, le urează cu această ocazie sănătate, fericire și viață lungă". Semnează **Moraru Victorița** din Galați.

★

„La 2 mai 1970, am avut bucuria să putem sărbători un însemnat și plăcut eveniment din familia noastră : **MARIA** și **CONSTANTIN RUJA** din Brașov, str. Pe Tocile nr. 3, unchii noștri, au împlinit 50 de ani de la căsătorie. Fotografia pe care le-am făcut-o a-

tunci, cu decor de flori de primăvară, dorim să fie însoțită de aceleași calde urări de totdeauna, pentru sănătate și viață senină mai departe împreună, cît mai mult". Semnează **Rodica, Laura, Tinu** și **Costel** din București.

★

„Wadim fiu, Maria noră și Mihai nepot, urează părinților, socrilor și bunicilor lor, **CLARA** și **MIHAI KOSAKOWSKY** (72 și respectiv 75

ani) din București, str. Poiana Narciselor nr. 5, care și-au sărbătorit la data de 31 mai a.c. „Nunta de aur", multă sănătate și fericire".

SECVENȚE ILUSTRATE

Stanele de piatră de pe muntele Cozia

„Dacul"

Faima unor munți din țara noastră se datorește măreției, sălbăticiei lor sau unor formațiuni de roci ce incintă ochiul prin asemănarea ce o au cu profiluri de animale sau de oameni. Sînt bine cunoscute „Babele", „Sfinxul" și altele, asupra originii cărora s-au făcut tot felul de supoziții, pe seama lor închegîndu-se cele mai fantastice legende.

Un grup de pasionați ai turismului format din dr. Petre Măldărescu, dr. Romulus Popescu și Gheorghe Bambu de la Spitalul Unificat din Rm. Vîlcea au identificat pe Muntele Cozia, care din acest punct de vedere prezintă una dintre cele mai bogate colecții, douăzeci de chipuri de piatră cu aspect antropo sau zoomorf. Numai în cursul anului 1969, echipa respectivă a făcut douăzeci și cinci de ascensiuni pe Cozia pentru depistarea și înregistrarea fotografică a acestor „chipuri de piatră".

Fiecare stîncă a primit un nume care să exprime cît mai sugestiv ceea ce reprezintă : „Sfinxul de la Stănișoara", „Bufnița cu pui", „Moșneagul", „Tătarul", „Înțeleptul", „Capul dintre brazi", „Dacul", „Căpățîna Bulzului", „Dochia fără cojoace", „Un băiat și o fată" etc.

În fotografiile primite de la dr. Petre Măldărescu, prezentăm două dintre aceste „chipuri de piatră".

„Un băiat și o fată"

Elani nordici în masivul Rarău din Cimpulungul Sucevei

Organele silvice din jud. Suceava au constatat, spre finele lunii noiembrie 1969, prezența unui elan în masivele păduroase din acea regiune, refugiat probabil din ținuturile nordice din pricina iernii, extrem de grele, care s-a abătut asupra acestor meleaguri.

Un pasionat al naturii și mare fotograf amator de sălbăticiuni, preoctogenarul pensionar cimpulungean Isak Holdengräber, informat că o pereche de elani s-ar afla în pădurile seculare din piriul Valea Caselor, de pe versantul estic al masivului Rarău, a înfruntat în timpul iernii nămeții de zăpadă și, după mai multe ore de obositoare cercetare a pădurilor respective, a reușit să surprindă și să fotografieze, cu aparatul în culori, elanul femelă pripășit aici (redat în imaginea alăturată).

După relieful urmelor descoperite, tov. Holdengräber opinează că este vorba de o pereche de elani, care în peregrinarea lor fortuită de mii de km. s-au oprit tocmai aici, unde pădurea seculară, cunoscută sub numele de „codrii de la Slătioara", le-a oferit un „ospitalier adăpost și o sursă îmbelsugată de hrană".

Prezența mai multor e-

lani, tot în acest sector carpatic, a fost confirmată și de un alt fotograf amator, profesor la liceul militar din Cimpulung.

Cum sînt realizate desenele de mai jos ?

Școala de specializare postbelică de stenodactilografie și secretariat din București se află în al 16-lea an de existență ; an de an s-au înregistrat succese sporite în materie de stenografie și dactilografie, an de an au plecat în producție cadre de specialitate bine și multilateral pregătite.

Anul acesta școala a trăit un adevărat eveniment — expoziția de dactilografie artistică, una dintre cele mai originale expoziții. Totul a pornit de la o oră de dactilografie în care prof. Ecaterina Ionescu preda scrierea artistică a titlurilor. Unul dintre titluri — Pescăruș — a trezit unei eleve ideea ilustrării lui printr-un desen, un pescăruș — se înțelege, executat fără contur, dar cu sinceritate și talent.

Ideea aceasta a impresionat și pe ceilalți elevi, mai ales pe cei care au aplicație pentru pictură și grafică. Din cele două grupe, 26 și 21, au fost antrenați 12 elevi, numai fete ; aplecate cu răbdare, migală și perseverență asupra mașinii de scris, dînd frîu liber imaginației și talentului, au realizat planșe multe și variate, reprezentînd peisaje, portrete, scene din viața tineretului, copii după pictori îndrăgiți.

În executarea acestor planșe, de la simpla îmbinare a unor litere repetate s-a ajuns la cele mai năstrușnice îmbinări de litere, semne de punctuație, cifre, indigouri colorate, panglici colorate. Dintre planșele executate au fost selecționate 61 care alcătuiesc originala expoziție și care s-au bucurat de interesul elevilor, profesorilor și chiar de interesul unor persoane care n-au nici o tangență cu dactilografia.

Expoziția este deschisă, în tot cursul verii, la sediul Școlii, str. Sf. Voievozi nr. 52—54.

În magazine : Pasta de dinți MERI — are gust plăcut, aromă ce improspătează, spumă abundentă și inalte calități profilactice.

PUBLICOM

Mariana Năstase : *„Singurătate"* Carmen Marinescu : *„Mergînd prin ploaie"*

CE NE SPUNE BARITONUL...

de Valeriu MIRONESCU

In paginile presei sportive se observă tendința spre o discuție amplă avînd drept subiect reprezentarea fotbalului nostru la recentele campionate mondiale. Este o înclinare normală care n-ar trebui să fie stinjenită ori chiar curmată, de evenimentele de importanță locală — meciuri de campionat, dueluri pentru titluri și trofee, sau pentru evitarea retrogradărilor. Sînt de părere că această dezbatere — calmă, dacă se poate, însă, neapărat sinceră și curajoasă — trebuie să se aplece asupra aspectelor evoluției echipei naționale din ultimii doi, trei ani — conducere tehnică și concepție de joc, selectare și utilizare a jucătorilor, forme de pregătire etc. De asemenea, vrînd-nevrînd, nu se va putea face abstracție de unele chestiuni fundamentale ale fotbalului nostru, stări de lucruri avînd influențe directe și indirecte asupra dezvoltării echipei reprezentative. Deci, momentul participării la campionatele mondiale, nefiind un element disparat, trebuie integrat, prin mod de judecare, în ansamblul analizei asupra cursului pe care l-a urmat fotbalul național. Dar, ea, discuția, se va putea înscrie în întreaga amplitudine cerută, numai prin participarea masivă a două categorii de oameni, care, la urma urmei, fac posibilă existența fotbalului, compun fotbalul : SUPORTERII și JUCĂTORII. Suporterii, prin masa uriașă, determină prezentul și viitorul fotbalului. Nu ei născocesc ideile tactice, dar, în schimb obligă ca ele să se nască. Nu ei selectează jucătorii, în schimb, prin preferințe, obligă la apariția jucătorilor cu anumite caracteristici. Nu ei alcătuiesc un tip de echipă, în schimb, prin cerințe, în raport cu gradul de cultură fotbalistică al publicului, impun crearea tipului de echipă. Iar jucătorii sînt un fel de artiști care interpretează fotbalul pentru văzul și preferințele suporterilor. De aceea, condiția lor, condiția de manifestare a fotbaliștilor, trebuie ridicată, să zicem, pînă la nivelul de autoritate și de manifestare al artiștilor. Nu e cazul să confundăm disciplina — tactică, de joc sau aceea de la antrenamente — cu o stare de interdicție cvasitotală de manifestare publică. E vorba de o descătușare civică a personalității fotbalistului. Prin analogie, cui nu i s-ar părea complet neverosimilă o situație ca aceasta : o trupă reprezentativă a teatrului liric pleacă în turneu : regizorul, să presupunem, un tip orgolios peste măsură, pe deasupra cam ranchiunos, decide ca renumitul bariton, una dintre cheile spectacolului, să stea pe tușă, să-i ia locul un cîntăreț de mina a doua, poate chiar unul din cor. (Ba, dacă ar fi să extindem analogia pînă aproape de cele petrecute în Mexic, am putea zice că regizorul a distribuit în rolul baritonului un tenor cu voce subțirică !). Vă imaginați posibilă o asemenea întîmplare ? In caz afirmativ, imaginați-vă și cele ce ar ieși din gura baritonului la adresa regizorului nostru. Adăugați, în închipuire, reacția publicului și a presei de specialitate...

In definitiv, jucătorul de fotbal nu este exceptat de la drepturile cetățenești, are deplina libertate de a-și confrunta public opiniile proprii izvorîte din personalitatea proprie. Rivera, primul fotbalist al anului 1969, fiind deja în Mexic, a mirosit că „i s-a rezervat" rolul de „rezervă". Și a convocat ziariștii, cîteva sute, cărora le-a spus mai multe cuvinte despre conducerea tehnică. N-are rost să vi le repet, spre a nu atița focul. A urmat însă un scandal pe cinste, cu amenințări de suspendare pe viață. Dar, cum Mandelli și Valcareggi și-au dat seama că tot trebuie să se reîntoarcă în Italia, acolo unde publicul îl iubește pe Rivera și nu pe ei, s-au făcut ceva mai blînzi. Și s-a încheiat un soi de tîrg : Rivera a fost parțial folosit. Însă de-abia cînd a văzut întreaga lume cum joacă acesta, scandalul a luat proporții. Ca să nu mai lungesc vorba, Mandelli și Valcareggi au și astăzi nevoie de paza poliției. E drept, alții n-au comis o asemenea gafă, ei nu l-au utilizat de loc pe „Rivera"...

Rubrica de față își propune să aducă, pe tema dată, un aport la discuție, la soluții, își propune să contribuie la sublinierea părților pozitive, la criticarea unor scăderi, la lămurirea unor chestiuni controversate. Cu participarea suporterilor-cititori și a unora dintre jucători. Mă folosesc aici, în încheiere, de aprecieri făcute public prin intermediul presei. Voi reda punctul de vedere, comparat, cel al lui Dobrin, jucător, despre care Saldanha (ce l-a văzut pe Dobrin jucînd în meciul de la București, România—Portugalia, și în turneul sud-american) spunea presei : „dacă antrenorul lui, prin absurd, i-ar fi dat voie să joace la alții, zece echipe participante la turneul final al C.M. l-ar fi tăcut titular..."

Dobrin (revista „Sport", înainte de plecarea în Mexic) : „...Deși, în comparație cu fotbaliștii englezi, brazilieni și cehoslovaci, noi românii, nu ne putem lăuda cu cartea noastră de vizită, totuși, acord șanse egale fiecăreia dintre cele patru reprezentative pentru calificarea în sferturi. Dacă vom juca la nivelul adevăratului nostru potențial, vom beneficia de trei confruntări de la egal la egal. Iată de ce, lipsei de emoții îi urmează și lipsa de teamă. Dorința mea de a ne califica în sferturi nu o consider himerică".

Degeaba o să căutați în presă o apreciere, măcar asemănătoare. Este unică și, după cum au dovedit-o evenimentele, de competență fotbalistică. Păcat că nu i-am dat toată considerarea cuvenită... înainte de Mexic ! Recitiți-o dacă vreți în revista „Sport", citiți și cele declarate de Dobrin aceleeași reviste, după întoarcerea din Mexic. Citiți și interviul reprodus de „Luceafărul" după cotidianul „Secera și ciocanul" din Pitești, intitulat „Ne puteam califica în sferturi" — ne declară Dobrin.

Repet, acesta are meritul de a fi apreciat în mod public situația înainte, fiindcă după război, se știe... Iar faptul în sine mi se pare o confirmare despre trebuința aportului în discuție a jucătorului, care are ceva de spus...

PERSPICACITATE AUTO

Iată răspunsul la problema din numărul trecut :

— Nr. 3 pentru că nu acordă prioritate celor care circulă de pe artera B. Se observă că panoul instalat sub indicatorul rombic indică direcția drumului cu prioritate la dreapta. De asemenea autovehiculul 1 are prioritate față de 8, pentru că circulă din dreapta

— Greșit procedează și nr. 2 care a oprit pentru a acorda prioritate celor din dreapta, blocînd astfel circulația, întrucît atît cei de pe artera A, cît și cei de pe artera C nu se vor angaja în intersecție avînd indicatorul „Cedează trecerea".

INTERMEZZO...

Cu (și fără) Pele

de Ioan CHIRILĂ

M-a întrebat cineva la întoarcerea din Mexic :

— Spune-mi, ce jucător ai alege din toți cei care au jucat în Mundial?

I-am răspuns fără ezitare :

— *Jucătorul pe care l-am ales nu figurează în „11"-le format după ultimul fluier.*

A rămas uimit :

— Cum nu e nici Pele ! ?

Am răspuns fără intenția de a-l scandaliza :

— *Nu. Nu e Pele.*

— Nu ți-a plăcut Pele ?

— *E un mare jucător. Mai mult decît atît : ne-a arătat că a fost un foarte mare jucător, dar dacă lui Pele i se spune în permanență „El Rey", nu știu ce epitet i s-ar fi cuvenit lui Di Stefano...*

— Nu ți-a plăcut nici Jairzinho ?

— *Ba da. Însă e greu să vorbești despre Jairzinho cînd a existat un Garrincha...*

— Dar Gerd Müller ? Nu uita. E golgeterul campionatului...

— *Nu uit. Are zece goluri înscrise. Dacă scazi, însă, golurile puerile, Gerd Müller nu mai intră în echipa lumii.*

— Atunci, cine e jucătorul tău ? Spune o dată!

— *Îți repet, nu figurează în „echipa lumii". A avut greutăți chiar și la intrarea în lotul echipei sale naționale.*

— Tostao ?

— *Nu. Nu e nici Tostao. Deși are o trăsătură comună cu Tostao.*

— Care ?

— *Ca și Tostao, nu are aspect de fotbalist.*

— Cine e ?

— *Ca și Tostao, are o podoabă capilară foarte redusă.*

— Petras ?

— *Nu. Nu e Petras... Favoritul meu e un om ca toți oamenii. Dacă l-ai vedea în „Luna Park", avîntînd copiii în bărcuțe, ai spune : iată un tată model... Dacă l-ai vedea cu o femeie de brat, ai spune : „Cam comică perechea;... El e mult mai scund"... Dacă l-ai vedea în drum spre stadion, ai bănui în gînd : „Iată un lăcătuș mecanic care petrece o binemeritată după-amiază de duminică la meci...". In sfîrșit, dacă l-ai vedea cu o bonetă de bucătar pe cap, nu te-ai mira de loc..*

— După cîte văd, favoritul tău nu e un personaj fermecător.

— *Nici nu e nevoie... E un om foarte obișnuit, ți-am mai spus-o... Dacă-l întîlnești într-o berărie...*

— E Uwe Seeler !

— *Da. E Uwe Seeler.*

— Îndrăznești să-l așezi înaintea lui Beckenbauer ?

— *Beckenbauer e un elev de pension pe lîngă Uwe.*

— Înaintea lui Bobby Moore ?

— *Bobby n-are sufletul lui Uwe.*

— Înaintea lui Riva?

— *Riva e un rege de hîrtie pe lîngă Uwe...*

— Și ce, mă rog, te-a uluit la Uwe ?

— *Totul. Pentru mine, Uwe Seeler a fost cel mai bun jucător al Mundialului.*

— Nu cumva ai pus în această gratificație și o doză de respect pentru cei 34 de ani ai lui ?

— *Nu. Uwe e cel mai tînăr jucător din echipa lui Schön. Nu glumesc de loc... Uwe a făcut pe teren mai mult decît Libuda și Lohr la un loc... Îmi aduc aminte, era în jocul de debut cu Marocul... Trecuseră 55 de minute și întreg Mexicul rîdea de faptul că marea echipă vest-germană e condusă de Slimani și Filali...*

— Și ?

— *Uwe a fost acela care a pus capăt comediei, egalînd printr-un mare efort personal...*

— Nu găsesc nimic extraordinar... Într-un meci cu Marocul...

— *Atunci să lăsăm Marocul... Era în minutul 80 al meciului Anglia — R.F. a Germaniei. Englezii conduceau cu 2—1 și aveau destule ocazii... Schulz, Overath, Beckenbauer chiar, se resemnaseră... Un singur om a rămas însă pe poziții și a egalat, printr-o săritură „imposibilă", trimițînd mingea, cu boltă în unghiul „imposibil"...*

— E adevărat...

— *Stai puțin... Riva înscrie al treilea gol : 3—2 pentru Italia. Totul pare pierdut. Uwe sare cam ca Fosbury și-i trimite mingea lui Gerd, la un metru de poartă. Gol !*

— Orice gol...

— *O clipă... Mai trec trei zile... Uruguay-ul atacă, atacă, atacă... Scapă Libuda, aruncă o minge înaltă fără adresă. Dar Uwe e acolo. Sare încă o dată, ireal, ca întotdeauna. Și izbește cu capul, spre același Gerd... Urmează o pasă, Overath și gol... Un gol de bronz pentru echipa lui Schön. Ce mai zici de asta ?*

— Bine, dar așa se poate demonstra orice...

— *Nici nu e nevoie de demonstrație. Uwe a făcut în acest campionat mondial mai mult decît oricare alt jucător. A fost în prima linie mai aprig decît Müller. A acoperit mijlocul mai bine ca Bobby Charlton și s-a apărat mai bine decît toți jandarmii Squadrei Azzurra... Iar peste toate, s-a bătut cu un soi de puritate țărănească pe care astăzi o găsești la foarte puțini jucători, începînd cu Pele și terminînd cu De Sisti. Peste capul lui Uwe s-au abătut deseori „senilele" multor fundași. Dar lăcătușul mecanic s-a ridicat, și-a scuturat puțin chiloții, a zîmbit și a trecut la lucru...*

— Bine. Să admitem. Crezi, însă, că Uwe mai are vreun vot, în afară de al tău ?

— *Nu știu. Și nici nu mă interesează. Ceea ce știu e că suporterii vest-germani, cînd vor să-și încurajeze echipa, strigă „U-we, U-we !". Nu mai cunosc un caz asemănător, deși Pele se compune tot din două silabe, iar un alt bisilabic Mü-ller, a marcat 10 din golurile echipei lui Helmut Schön...*

ZIG-ZAG

SUPORTER înfocat al echipei sale, „Celtic Glasgow", Fred Kienzler n-a ezitat, la vîrsta de 81 de ani, să însoțească formația sa favorită la Milano, la finala C.C.E. cu „Feyenoord". Un amănunt interesant : cu acest prilej el a făcut și botezul zborului cu avionul !

IN ORAȘELUL sportivilor de lîngă München care va adăposti concurenții Jocurilor Olimpice din 1972, va funcționa un cinematograf cu 250 de locuri. Detaliu interesant : sala va fi dotată cu o instalație specială pentru traducerea simultană a textelor în mai multe limbi.

JUCĂTORUL Nicola Pietrangeli a primit din partea Federației italiene de tenis un premiu special de onoare pentru activitatea sa deosebită în cei 16 ani cînd a fost selecționat de 160 de ori în echipa Italiei. Nu de mult, Pietrangeli și-a făcut debutul ca actor de cinema.

DEȘI au trecut atîția ani de la moartea lui Marcel Cerdan, amintirea fostului campion mondial de box la categoria mijlocie, stăruie cu persistență. Numai așa se explică succesul unei noi cărți apărute în Franța dedicată lui Marcel Cerdan și scrisă de Lucien Roupp intitulată „Cerdan, adevărul" (412 pagini).

Anghel Crețeanu:

„20 DE ANI ÎN... URMĂRIREA BALONULUI ROTUND"

(I)

Nume cunoscut în fotbalul nostru, Anghel Crețeanu, născut la Galați în 1910, a activat între 1920—1940 la D.V.A. Galați, Juventus și Unirea Tricolor, îmbrăcînd, în această perioadă, de 10 ori tricoul echipei naționale. Dacă am dat aceste cîteva date, am făcut-o pentru generația mai tînără, care nu a avut ocazia să-i aplaude plonjoanele și robinsonadele la timpul potrivit. Restul datelor și amintirilor, le lăsăm în seama celui care le-a trăit „pe viu" și care a avut bunăvoința să le facă cunoscute cititorilor noștri începînd din acest număr. Să-i dăm cuvîntul...

• Drumul de la „Hoții și vardiștii" la „Acul" și „Oul" din abecedar • Cum a pătruns „microbul" fotbalului la Galați • Meciuri fără... reprize • Jocul de-a examenele

Cum am venit pe lume ? M-am născut normal, povestea mama. Eram al șaptelea, dintr-o serie, care se succeda tot la doi ani. Mulți zîmbeau cu înțeles, mulți își arătau îngrijorarea, pentru „Nenea Tănase" devenit mai tîrziu „Moș Crețeanu", tatăl meu, muncitor la drumul de fier.

Anotimpurile se succedau, cu necazurile și bucuriile obișnuite. Oamenii maturi simțeau parcă ceva. Se vedea pe fețele lor. Noi, copiii ? Trăiam cu nesațiul vîrstei. **1916.** Era toiul verii, soarele dogorea, pămîntul și praful ne-ncălzeau picioarele. Ne jucam cît era ziua de mare, bușita, hoții și vardiștii, dar mai ales luptele de-a soldații ne intraseră în sînge. Între timp ne mutasem chiar lîngă cazărmi ; acolo vedeam soldați adevărați, cu tunuri și cai. Primul amănunt — bine întipărit — pălmuirea unuia dintre ei. În luptele noastre asemenea reguli nu erau cuprinse, dar tocmai ca la noi, oameni se tîrau, se pîndeau și „trăgeau" unii în alții, fără nici o socoteală. Curînd pelicula va înregistra alte secvențe și sufletul meu va începe să prindă fiorul și sensul acelor „jocuri". Tata îmi va completa imaginea, iar unul din frați o va colora în roșu. Atunci însă, împărțiți în două tabere, nu lăsam să treacă o zi, fără a reîncepe războiul, rămas — nu știu de ce — mereu nedecis.

Într-o seară de august, obosiți ne-am dus la culcare. Spre miezul nopții, o larmă neînțeleasă ne-a trezit. În cazărmi gornistii sunau un „semnal" necunoscut, dinspre grajduri se auzeau strigăte. Prin picioarele celor mari, în cămășuță, prin mijlocul străzii, tremuram. Mama plîngea. Tata încruntat nu-și găsea locul. O femeie despletită alerga. O alta cu un copil în brațe și altul de mînă trecea spre cazărmi. Cineva striga: „A sunat mobilizarea, începe războiul, ai noștri pleacă". Toți amuțiră, apoi oamenii începură să se miște.

În zilele următoare soldații încărcau căruțe, furgoane, legau mitraliere pe cai și coloanele se scurgeau spre gară. Unde plecau nu știa nimeni și mai puțin eu, un țînc.

Cu „comunicate" cu armate care vin și pleacă, cu călduri, apoi cu frig și lipsuri, s-a mai dus un an. Mama, dar îndeosebi tata, începură să vorbească mai des despre școală. În septembrie am început școala... Cu jocurile din curte, cu „acul" și „oul" din abecedar a trecut toamna și cu ea zilele frumoase..., apoi iarna, primăvara, vara și așa mai departe...

★

1921. Începusem să uităm de război, de ororile lui. Pe noi, copiii Galaților ne atinsese o maladie nouă, importată ; un joc, pe care-l practicam acum toți, oriunde, cît e ziulica de mare. Totul a pornit, pentru copiii din mahalaua noastră, de la „Casa ostășească".

Într-o zi, cineva a adus o minge mare de piele, care sărea cît colo. Într-o românească stricată, stăpînul mingii se apucă să explice prietenilor săi de aici regulile jocului. Ascultam și noi, cei mici. Atunci „microbul" jocului cu mingea mi-a pătruns în oase. Toți copiii din mahala numai despre asta vorbeau. În port, tineretul era mai „evoluat". Vasele străine lăsaseră pe chei nu numai „colonialele", ci și fotbalul pe care marinarii, în special cei englezi, erau în stare să-l joace și pe punte. În ziua aceea — la Casa ostășească — cînd improvizatul profesor vorbea, toți eram numai ochi și urechi : voiam să prindem, să-nvățăm totul cît mai repede. Cînd am ajuns la practică și ne arătă cum trebuie lovită mingea, pe noi copiii ne-a pufnit rîsul. Nu ne venea să credem că lovind mingea cu piciorul o poți trimite unde vrei. Pînă seara tîrziu am rămas „pe teren". Studiam ghetele „profesorului", ne uitam la chiloții săi, la tricoul albastru. Ba la un moment dat, am vrut să-i văd piciorul gol, să-i privesc mușchii, degetele, căci, dintre cei de acolo, el lovea cel mai bine mingea și numai el știa regulile jocului.

După întîmplarea aceasta, pe unde te întorceai, prin curtea cazărmilor, pe maidane, pe străzi, dar mai ales pe cîmp, la marginea orașului o șapcă, o haină, două pietre sau două mușuroaie marcau o „poartă" și cît era ziua de mare — eram doar în vacanță — trage-i. „Terenul", la cîmp, era fără margini, iar jocul nu avea reprize. Se oprea cînd ni se rupea mingea sau cînd, pentru „încălcare de regulament", ne luam la hartă. Și astfel, însetați și flămînzi alergam toată ziua. Nu ne lăsam pînă nu făceam praf mingea, amestec de cîrpe și rumeguș, toate cusute sau legate într-un ciorap. Cînd îi „ieșeau mațele", le întindeam cît era cîmpul.

Așteptam cu grijă toamna. Trebuia să-nvăț pentru admitere. M-am prezentat la normală. Am reușit. Învățător ! Așa voia mama. A treia zi însă m-au dus la seminar. Se răzgîndise mama. Voia să ajung popă. Am reușit și aici. Numai că o zi mai tîrziu, un frate m-a dus la „comerț". „Dă examen și aici, mi-a zis el. Nu-i nici o scofală să te faci învățător sau preot, te duci la țară, n-ai unde să mai joci fotbal". Și am intrat în examen, dar era cît pe-aci să nu intru în școală. Am intrat însă. Altfel, nu știu ce ajungeam.

(Va urma)

In capitolul viitor :

• De la mingea de cîrpă la întîlnirea cu... Romeo Popescu • Cel dintîi echipament • Urmările întîlnirii cu „bolidul" în plin zbor • Marțea fericită • Botezul ca goal-keeper.

AUTOMOBILISM

A.C.R. în sprijinul automobiliștilor

Pe linia preocupărilor sale de a veni în sprijinul automobiliștilor, Automobil-Clubul Român a inițiat noi acțiuni menite să îndeplinească obținerea unor servicii pentru automobiliști. Bunăoară, în urma încheierii unor protocoale și convenții de către A.C.R. cu UCECOM, întreprinderea bucureșteană „Ciclop" și autoserviciile Uzinei de automobile de la Pitești, se acordă membrilor Automobil - Clubului Român dreptul de a beneficia gratuit de verificarea tehnică anuală prevăzută în noua legislație rutieră intrată luna aceasta în vigoare.

In conformitate cu aceste înțelegeri, unități de specialitate ale U.C.E.C.O.M. din județele Arad, Bacău, Brașov, Bihor, Cluj, Constanța, Dolj, Galați, Hunedoara, Iași, Mureș, Maramureș, Prahova, Sibiu, Suceava, Satu Mare și Timiș, din orașul București, precum și unități „CICLOP" din Capitală și ale U.A.P. din Timișoara vor efectua, pe baza unor programări ale A.C.R. verificări ale sistemelor de iluminare și semnalizare, direcție și frînare, eliberînd membrilor A.C.R. certificatele legale.

Printr-o altă convenție, membrii A.C.R. au căpătat priorități și reduceri de tarife la unele servicii oferite de întreprinderea „CICLOP".

La toate acestea mai precizăm și faptul că posesorii de automobile sînt obligați, conform noilor reglementări legale, să efectueze verificarea tehnică a automobilelor pînă la 30 septembrie 1970.

Pentru trusa automobilului

Știm cu toții că viața unui automobil, buna lui funcționare depind în mare măsură de modul în care este întreținut. Iată de ce socotim că din trusa fiecărui automobil nu trebuie să lipsească cel puțin o parte din produsele și accesoriile pe care le prezentăm mai jos. Fiecare își poate alege ceea ce îi este mai potrivit. Aceste produse se găsesc la magazinele de specialitate.

Autosclip — autoșampoane pentru curățirea și lustruirea caroseriei și tapițeriei din material plastic.

Autolux — pastă pentru lustruirea caroseriilor auto

Cromex — pastă pentru lustruirea părților metalice (cromate sau nichelate).

Protex — pastă pentru protejarea suprafețelor metalice (cromate sau nichelate) contra ruginii.

Carpetin — soluție pentru curățirea tapițeriei Fiecare flacon are și un burete din cauciuc pentru folosirea produsului

Vitro — lichid pentru curățirea și lustruirea geamurilor și parbrizelor

Sticlin — pastă pentru curățirea și lustruirea parbrizelor și protejarea contra aburirii

Șervet antipraf — confecționat din finet impregnat cu produse absorbante și antistatice Folosește la curățirea prafului de pe tapițerie, geamuri și parbrize

Peria de praf „Util" — cu montură din lemn lăcuit și fire din p.v.c. despicate. Utilă la înlăturarea prafului de pe diferite părți din interiorul autoturismului.

Perie pentru spălat auto prevăzută cu racord pentru montat la furtun

Lavoderm — pastă pentru curățatul mîinilor, fără apă.

Apă distilată — pentru uz tehnic. Se folosește pentru spălarea și încărcarea acumulatoarelor.

Autobalsam — protejează și conservă suprafețele lăcuite putînd fi utilizat pentru lustruirea caroseriilor

Autopolis. Folosește la lustruirea și protejarea suprafețelor lăcuite ale caroseriei.

Autocleaner. O pastă cu acțiune de curățire, lustruire și protejare a suprafețelor lăcuite. Împrospătează luciul și acoperă fisurile lacului. Poate fi folosită și pentru lustruirea și protejarea părților cromate sau nichelate.

Autowax. Ceară pentru lustruirea caroseriei.

Penetreating. Folosește pentru curățirea, gresarea și protejarea părților metalice expuse coroziunii (șasiu, arcuri, suprafețe de sub caroserie etc.). De asemenea, curăță și conservă părțile cromate și gresează suprafețele metalice.

Autoșampon. Folosește pentru spălat automobilele.

„PICCOLO"

Sub numele de „A.W.S.-Piccolo", pe banda rulantă a întreprinderii din Lich (R.F.G.) a ieșit un nou mini-automobil. Acesta, considerabil mai ieftin decît un „Volkswagen", posedă o serie de particularități care fac din el o adevărată senzație : caroserie din tablă de oțel acoperită cu un strat din material plastic, care nu are nevoie să fie lăcuită și este rezistentă la rugină ; structură din țevi de oțel în patru muchii și puncte de asamblare din aluminiu ; în plus, toate componentele din tablă sînt montate în șuruburi și pot fi înlocuite rapid. Mini-caroseria (2,90 metri lungime, 1,30 metri lățime, 1,31 metri înălțime) poate fi schimbată, după dorință, conform sistemului cuburilor. Motorul (livrabil cu 250 sau 400 cmc) are un sistem eficace de înlăturare a gazelor toxice. Acesta permite utilizarea Piccolo-ului și ca mijloc de transport în fabrici, în hale închise.

CONCURSUL NOSTRU

Pînă la 1 iulie 1970 au fost triate și înregistrate 112 000 bonuri de participare la concurs. Bonul cu nr. 110 000 aparține concurentului Cruceru Valentin din București. Se continuă operațiile de triere și înregistrare.

• Rodrogea Valentin, Brăila : Arieșul Turda deocamdată nu activează în divizia B. Un bon anulat.

• Udrea Daniel, Alba Iulia ; Franț Iosif, Oravița ; Roman Iosif, Deva ; Boican Titu, București ; Trancă Marin, Craiova : Aveți cîte un bon anulat deoarece la prima sau la a doua întrebare ați trecut nume de echipe inexistente în divizia A.

• Ionescu Petre, Cîmpina : Dv. ați trecut Dinamo B. Nouă nu ne este suficient pentru a ști dacă preferați echipa din București sau pe cea din Bacău, motiv pentru care aveți 13 bonuri anulate.

• Miclea Laurențiu, București : Opt bonuri anulate. La întrebarea a III-a ați trecut cîte trei echipe în loc de două.

• V. Georgescu, com. Vidra-Vrancea : Pînă să veniți să ridicați premiile (așa cum ne „amenințați"), aveți două bonuri anulate, deoarece la întrebarea a III-a ați trecut Politehnica Iași. Noi vă dorim succes.

• Ghiță M. Gheorghe, Olt ; Steț Dudu, Dej ; Benedat Alexandru, Maramureș ; Vintilă Zaharia, Iași ; Nărea Călin, Predeal ; Sava Dorel, Iași ; Răduță Stelian, București : Aveți cîte un bon anulat deoarece ați trecut nume

de echipe inexistente în diviziile A și B.

• Petre Emil, București : Trei bonuri anulate. Echipă cu numele C.C.A. nu figurează în divizia A.

• Buzea Nelu, Țăndărei-Ialomița : Nu vă faceți griji. Poșta a funcționat perfect atît în cazul dv. cît și al altor concurenți care nici măcar nu au indicat exact adresa revistei noastre.

• Motcă Constantin, Deva și Adam Dănilă, Deva : Cîte un bon anulat. Nu știm de unde ați luat numele Independența Sibiu și F. Sc. Sibiu !

• Vasile Mirică, Odobești-Dîmbovița ; Trandafir Viorel, Craiova ; Florescu D. Cristian ; Călin Alexandru, Lunguești - Vîlcea ; Jenö Kellermann, Vișeul de sus ; Grasu Romică : Bonuri ca acelea trimise de dv. nu sînt valabile.

• Chira Aurel, Cluj (2) ; Pielenoiu Ovidiu, Vaslui (1) ; Sava Maria, București (1) ; Silaghi Fănică, Bacău (1) ; Godan Dumitru, Brașov. (1): Bonurile pe care ați trecut Politehnica Timișoara, reprezentate de cifrele din paranteze, sînt anulate. Cînd am încheiat noi concursul (octombrie 1969) echipa se chema Ripensia.

• Bădulescu Romeo, București (1) ; Ghenu Traian, Constanța (1) ; Butucea Ion, București (1) ; Ruset Constantin, București (1) ; Cristea Teușan, Timișoara (1) ; Radu Ion, Găești (1) ; Restiman Gheorghe, Huedin (5) ; Adam Dănilă, Deva (1) ; Roian Ioan, București (1) ; Aniți C. Vasile, Pașcani (1) ; Iacob Petrică, Iași (1) ; Chirilă Sabin, Deva (1) ; Gili Curciu, București (2) ; Petrescu Dumitru, București (1) ; Alexandru Sava, Mediaș (2) ; Sfîrlea Dumitru, Bistrița (1) ; Vasile Elena, Ploiești (1) ; Dumitrescu Constantin, București (1) ; Dinu Marin, Ploiești (1) ; Chalbează Gabor, Sighișoara (1) ; Constantin Victor, Ilfov (1) ; Radu Ion, Găești (4) : Cifrele din paranteze redau bonurile anulate deoarece la întrebarea a III-a ați trecute cîte două echipe din aceeași serie.

• Const. Potamianu, București : Nu se poate ceea ce propuneți dv. Întrebarea a III-a a concursului este clară : „Ce echipe vor ocupa primul loc în cele două serii ale diviziei B de fotbal la sfîrșitul campionatului ?". Ori acestea sînt Progresul București și C.F.R. Timișoara. Credem că este clar.

Pronosticul revistei „Magazin" la concursul Pronosport

1. U.T.A.—Dinamo București	X
2. F. C. Argeș—Politehnica	1
3. Steagul roșu—Crișul	1
4. Rapid—A.S.A.	1
5. „U." Craiova—Jiul	1
6. Dinamo Bacău—Farul	1
7. „U." Cluj—Steaua	X
8. Petrolul—C.F.R. Cluj	1
9. U.T.A.—Dinamo București	X
10. F. C. Argeș—Politehnica	1
11. Steagul roșu—Crișul	1
12. „U." Cluj—Steaua	1
13. Petrolul—C.F.R. Cluj	1

P. S. Meciurile 9—13 sînt programate în cadrul campionatului de tineret-rezerve.

excursii la PARIS

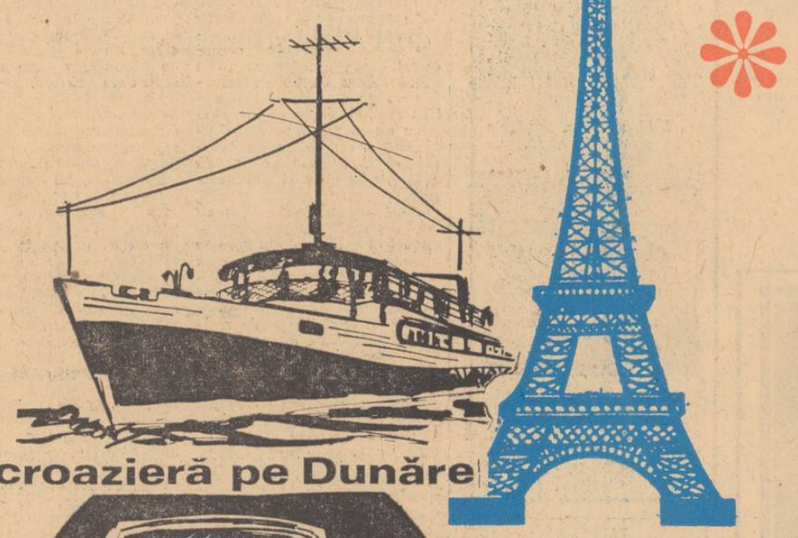

croazieră pe Dunăre

fiat 1800
dacia 1300

CONCURS EXCEPȚIONAL PRONOEXPRES 5 iulie 1970

- Se efectuează 5 extrageri de cîte 8 numere din 45 însumînd în total 40 de numere.
- Se atribuie premii pe 8 categorii.
- Se participă cu variante de 3 lei, 6 lei și 15 lei.
- Biletele colective sînt valabile la toate extragerile.

ASTĂZI, ultima zi pentru procurarea biletelor.

(5211)

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

GEOGRAFIA ROMÂNIEI ÎN LEGENDE

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XIV NR. 666 — SÎMBĂTĂ 11 IULIE 1970 — 8 PAGINI 1,50 LEI

O imagine care ține loc și de invitație : moderna gară din Constanța, cu bulevardul care se oprește pe malul mării... Fotografia : Nicu VASILE

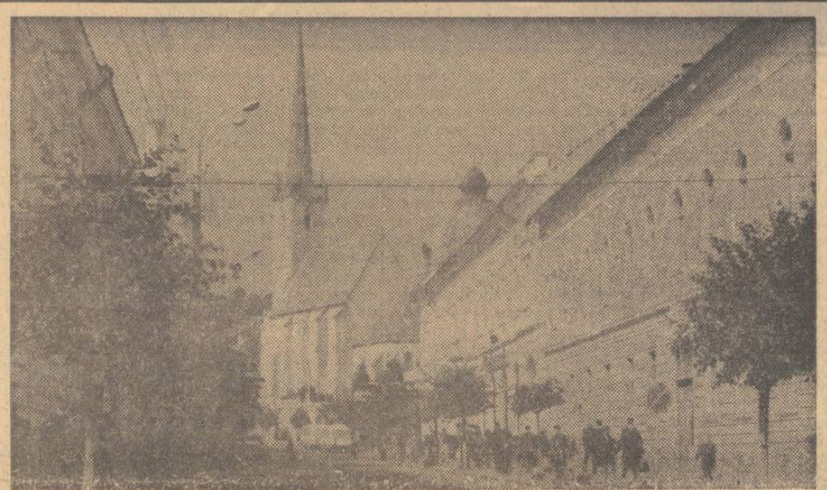

Dejul trăiește din nou după rînduiala sa firească

Tinerețea orașului

Așa cum mi s-a înfățișat într-o dimineață generos însorită din această vară, Dejul m-a surprins. Prin lumina ce învăluia străzile pe care nu se mai vede nici urmă de mîl, lumina ce invada casele care se zvîntau încă, cu ferestrele larg deschise. Prin surîsul cald și blînd de pe fețele oamenilor, încă obosite de ceasurile încordării, de orele aducerii aminte. Dacă aș asemăna aspectul de azi al orașului unui obraz omenesc, aș zice că m-a întîmpinat un chip pe care anii și o experiență amară au lăsat riduri. Un chip însă, care nu și-a pierdut nici o clipă, tinerețea. Fiindcă privirea i-a rămas limpede. Fiindcă zîmbetul îi îndulcește urmele săpate în colțurile gurii...

Înfățișarea Dejului m-a surprins, deci. M-a impresionat firescul cu care locuitorii săi și-au reluat vechile îndeletniciri. M-a emoționat dîrzenia cu care au reînnodat fir cu fir, urzeala ruptă brutal într-o noapte de coșmar, în care fiecăruia dintre cei 32 000 de locuitori ai orașului i s-a furat ceva din statornicia cu care-și durase traiul. Sau ceva din siguranța unei vieți ordonate în bătăile fierbinți ale prezentului, în gîndurile generoase ale viitorului.

Replica vitalității

Orașul trăiește mai departe, pe temeiurile sale mai vechi, reciștigate sau pe cale de a fi reciștigate. Temeiurile acestea,

Lucia MANOLESCU

CONTINUARE ÎN PAG. 2

AGENDĂ săptămînală

MĂSURI MENITE SĂ CONTRIBUIE LA CONTINUA DEZVOLTARE A ECONOMIEI

Marea Adunare Națională, întrunită în ședință plenară, își continuă în aceste zile activitatea legislativă. Printre importantele acte care capătă în actuala sesiune putere de lege, ne vom opri în aceste rînduri asupra Legii organizării producției și a muncii în agricultură și asupra Legii privind răspunderea conducerilor organizațiilor socialiste pentru gospodărirea mijloacelor materiale și bănești, organizarea și funcționarea controlului financiar.

Prezentate în formă de proiect opiniei publice din țara noastră, cele două documente au făcut mai întîi obiectul unei dezbateri, care a dat posibilitate tuturor celor ce lucrează în diferitele domenii ale economiei de a-și spune părerea și a contribui la îmbunătățirea lor. Acest procedeu, care constă în consultarea maselor largi de oameni ai muncii, a specialiștilor, în legătură cu toate problemele importante privind viața politică, economică și socială, a devenit o practică permanentă în activitatea de partid și de stat și constituie o manifestare vie a deplinului democratism al orînduirii noastre. În același timp, dezbaterea organizată în jurul unor acte

CONTINUARE ÎN PAG. 2

ORIGINEA TOMISULUI ȘI „LÎNA DE AUR"

Numele a numeroase localități, rîuri și lacuri, a numeroase drumuri și munți din țara noastră amintesc de evenimente aureolate de un nimb legendar, pierdute în negura vremurilor. Dorind să subliniem, pe lîngă frumusețea deosebită a plaiurilor românești, bogatul tezaur folcloric păstrat de milenii de tradiția populară sau de izvoarele literare, ne propunem să publicăm în cadrul acestei rubrici unele dintre cele mai cunoscute legende istorice-geografice. Am ales pentru început, legendele care amintesc despre întemeierea orașului București și a cetăților Deva și Hunedoara; legenda Oltului și Mureșului precum și cele ale Lacului Roșu și Techirghiolului; legendele Babei Dochia și cea a lui Negru Vodă, întemeietorul Țării Românești. Vor urma legenda stejarului de la Borzești, cea a întemeierii stațiunii balneare Herculane, precum și o legendă privitoare la un episod istoric puțin cunoscut, petrecut într-o peșteră din valea Casimcei.

- O EXPEDIȚIE TEMERARĂ
- TRASEUL URMAT DE ARGONAUȚI
- CUM A FOST FURATĂ „LÎNA DE AUR"
- TRADIȚIA POPULARĂ DESPRE MILENARA AVENTURĂ

(Reportajul în pag. a 2-a)

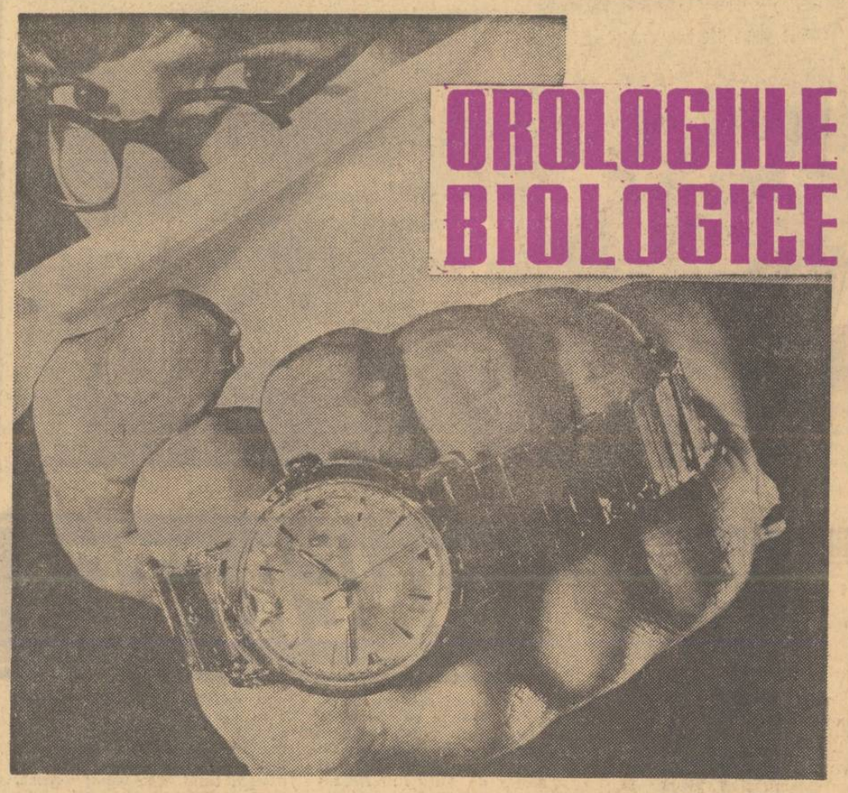

OROLOGIILE BIOLOGICE

CERCETAREA RITMURILOR BIOLOGICE REDESCHIDE PROCESUL MARILOR MISTERE ALE UNIVERSULUI ȘI ALE OMULUI

(Pag. a 5-a)

„Mi-a plăcut să «modelez» judecăți asupra oamenilor"

În pagina a 4-a o convorbire cu sculptorul Oscar HAN

CE NE REZERVĂ FESTIVALUL ȘI CONCURSUL INTERNAȚIONAL „GEORGE ENESCU"

(Pag. a 5-a)

Începem publicarea serialului de aventuri de Petre SĂLCUDEANU

MOARTEA MANECHINULUI

(Pag. a 7-a)

ORIGINEA TOMISULUI ȘI „LÎNA DE AUR"

De milenii, o legendă despică valurile vremurilor, plutind pînă în memoria contemporanilor. Explicația trebuie căutată mai ales în relatările a numeroși scriitori, din antichitate și pînă astăzi, din care am aflat o zguduitoare dramă petrecută în apropierea coastelor Mării Negre.

„Argonautica" lui Appolonios din Rodos, „Odiseea" lui Homer, „Teogonia" lui Hesiod, „Pythica" lui Pindar amintesc despre eroicele fapte ale argonauților, care au pornit într-o temerară expediție pe apele necunoscute al Pontului Euxin, spre Colchida, dorind să readucă „Lîna de aur" în Elada. Impresionați de tragedia Medeei, alți zane, face parte dintre primele mențiuni documentare asupra țării noastre. Dacă ținem seama de ipotezele unor istorici, care susțin că o mare parte din evenimentele descrise de legendă s-au petrecut aievea, atunci nu ne mai rămîne decît să subliniem însemnătatea acesteia.

Cel dintîi cîntăreț al pămîntului românesc

O statuie de bronz realizată de sculptorul Ferrari și așezată într-o piață centrală a Constanței ne amintește tuturor că pe aceste meleaguri a viețuit cel dintîi cîntăreț al pămîntului românesc, care în urmă cu două milenii a fost surghiunit de împăratul roman Augustus la Tomis: Publius Ovidius Naso. Exilat, după cum se pare, din cauza unor lucrări erotice — „Arta de a iubi" și „Leacuri de dragoste", în care Ovidiu și-a propus să-i învețe pe tineri cum să iubească și să se facă iubiți — scriitorul latin a compus în timpul surghiunului la Tomis și două cicluri de scrisori în versuri „Tristia" și „Pontica", care alături de „Metamorfoze" l-au făcut vestit peste milenii. Și, deși au trecut aproape 2000 de ani de cînd scriitorul a fost exilat din Roma, cercetătorii n-au reușit să dezvăluie încă misterul ce planează asupra cauzelor adevărate care l-au determinat pe împăratul roman să-l sancționeze atît de aspru pe scriitor.

Pentru istoria țării noastre, nemuritoarele versuri din „Tristele" suplinesc multe din izvoarele documentare care s-au pierdut. Ovidiu descrie Dobrogea, clima ei, locuitorii care trăiau pe acele vremuri și felul lor de trai, scriind chiar un poem în limba geților. În ceea ce privește originea străveche a Tomisului, reproducem cîteva din versurile în care Ovidiu descrie acest moment istoric:

Sînt și pe-aici orașe grecești (n-ar crede nime)...
Miletul își trimise colonii
într-acoace
Și ei descălecară aici, între geți.
Dar locul are-un nume mai vechi
decît orașul:
I-l dete (așa se zice) Absirt, ce
fu ucis,
Cînd procleta Medee fugi de-al
său părinte,
Pe vasul după sfatul Minervei
făurit
Și care-atunci, întîiul, pluti pe
apa mării,
Spre vadurile-aceste se zice c-a
visit.
. . . . . .
De-atunci îi zice Tomis acelui
loc, fiindcă
O soră pe-al său frate aice l-a
tăiat.

Exilatul din Tomis a scris de altfel și tragedia nefericitei „Medeea", operă care s-a pierdut. Subiectul acesteia trata, de asemenea, drama petrecută pe valurile Pontului Euxin.

Milenara aventură

Iată pe scurt cum au fost descrise cauzele pornirii în expediție a argonauților și traseul urmat de aceștia.

În orașul beoțian Orhomena, a doua nevastă a regelui Atamas voia să-i ucidă pe cei doi fii ai soțului ei din prima căsătorie, dar mama copiilor, Nefele, le-a dat de veste și ei au fugit în munți. Acolo, Nefele le-a dăruit o oaie cu lînă de aur, care a luat-o în zbor spre Colchida, țara de la capătul lumii. Frixos, băiatul, a ajuns teafăr la regele Aietes, care l-a primit cu ospitalitate, dar Helle, mai ușoară, a căzut în valuri și s-a înecat în strîmtoarea care de atunci a primit numele ei: Helespont, adică Marea Helei.

Regele Aietes a dăruit lîna de aur unui berbec, pe care l-a închinat lui Ares, zeul războiului, iar berbecul a fost așezat într-un stejar, în pădurea sfîntă a zeiței Hecate, unde era păzit de un balaur uriaș, care nu dormea niciodată.

Frixos s-a căsătorit cu fiica regelui, Calciopa, și a avut mai mulți copii. Dar, în curînd, a fost chemat în Elada, de unchiul său Aeolos, pentru a-i ajuta să-și recîștige tronul, uzurpat de fratele său, Pelias. Frixos a murit în Elada, fără să știe că lîna de aur, pe care o dăruise regelui Aietes, era cea mai prețioasă comoară a Colchidei.

Pelias, care a uzurpat tronul, a aflat de la un oracol că va fi omorît de un descendent al lui Eol, care va veni desculț și cu o singură sandală. Și, într-adevăr, Iason, fiul lui Eson, fratele vitregit al lui Pelias, a venit în fața tronului cu o singură sandală, pierdută în timpul unei traversări a rîului Anaurus, unde o bătrînă l-a ajutat să treacă pe celălalt mal. Pelias l-a întrebat ce ar face dacă ar ști că un oracol i-a prezis moartea din partea unui descendent al lui Eol, venit desculț și cu o singură sandală. Iason a răspuns că l-ar trimite să aducă lîna de aur din Colchida. Pelias l-a luat cuvîntul și i-a poruncit să pornească în această expediție.

Pe corabia Arco cu 50 de vîsle, temerarii eroi au străbătut Pontul Euxin, ajungînd, după multe peripeții, în Colchida. Printr-un vicleșug, regele Aetes a încercat să-i ucidă pe argonauți, dar a fost împiedicat chiar de propria-i fiică, Medeea. Săgetată de Eros, aceasta se îndrăgostise de argonautul Iason și și-a trădat tatăl, ajutîndu-i pe expediționari să fure lîna de aur.

Apoi, s-a îmbarcat împreună cu fratele ei mai mic pe corabie. Urmărită de vasele regelui Aete, argonauții au schimbat drumul corăbiei, îndreptîndu-se spre țărmul unde Istrul se vărsa în mare. Lîna de aur le trăda însă prezența, deoarece ea scînteia și noaptea, ca soarele în toiul zilei. În apropierea unui promontoriu, Medeea, de teamă să nu fie prinsă de urmăritori, a comis o crimă oribilă. Coborînd în fundul corăbiei, ea a tăiat în bucăți pe micul ei frate Absirt, aruncînd în valuri bucăți din corpul însîngerat. Urmăritorii, găsind resturile trupului micuțului Absirt, le-au strîns bucată cu bucată și le-au dus pe țărm, unde după ce au făcut o slujbă, le-au ars pe rug. Neîndrăznind apoi să se mai întoarcă acasă, colchidienii au rămas pe acele locuri, întemeind o așezare bogată și înfloritoare, care a primit numele de Tomis, numele ei amintind tuturor apropiatul loc al uciderii lui Absirt de către Medeea (temio = tăiat, în grecește).

Parcul arheologic din centrul Constanței

Inelul argonauților

Interesant este că străvechea legendă se referă la un braț al Istrului (fluviul Dunărea), care ar fi curs odinioară prin aceste locuri și că tradiția populară a păstrat încă în amintirea unor localnici, existența unui obiect care se referă la temerara expediție. Astfel unii oameni mai virstnici din apropierea Babadagului, pomenind despre istoria străveche a acelor locuri, îi îndreaptă pe turiști spre o stîncă din vîrful unui deal, stîncă pe care se află un inel mare de fier, inel de care argonauții și-ar fi legat corabia atunci cînd au făcut un popas pe aici...

„Țara dintre ape" — așa cum era denumită Dobrogea în vechime — este o regiune bogată în legende, după cum și istoria acestui pămînt este cu adevărat legendară, ea consemnînd venirea aici a oștilor unor vestiți împărați ca Darius și Alexandru cel Mare...

Simion SAVEANU

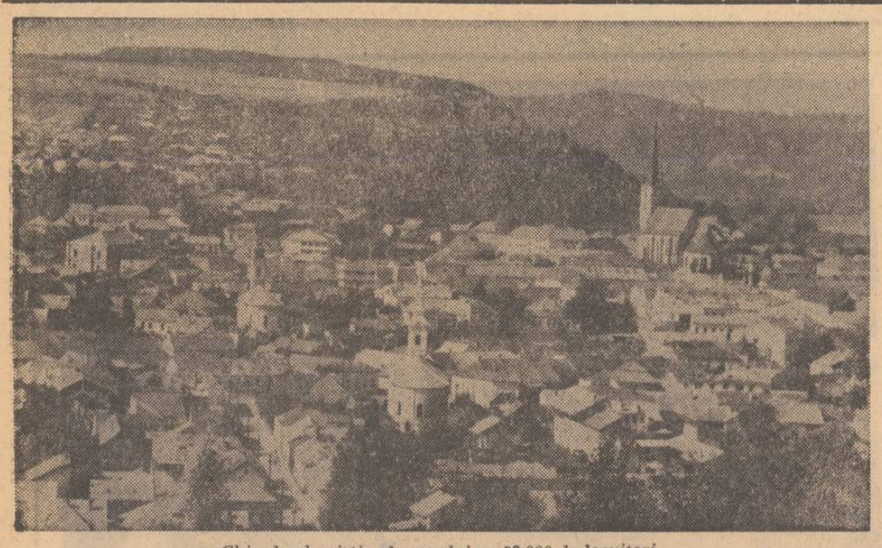

Chipul urbanistic al orașului cu 32 000 de locuitori

GEOGRAFIA ROMÂNIEI în LEGENDE

scriitori din antichitate sau mai apropiați de zilele noastre, ne-au relatat în versuri, sau în proză, drame cu același subiect. Euripide, Seneca, Ovidiu și apoi Cornellle ne descriu expediția argonauților spre țara plină de mistere unde se afla „Lîna de aur". Iată, de exemplu, cum amintește Euripide despre corabia eroilor:

O, dacă drumul navei Arco
avîntat
Spre țara colhilor n-ar fi trecut
nicicînd!

Numeroasele variante ale tragediei „Medeea" consemnează momente deosebit de interesante relativ la popoarele care au viețuit pe teritoriul țării noastre, la întemeierea „Strălucitului oraș al Tomisului" sau „Tomis — capitala Pontului", denumiri date în antichitate așezării care a existat pe locul actualei Constanțe. Traseul expediției argonauților, la întoarcerea lor din Colchida, traseu care a străbătut o parte din teritoriul Dobrogei și apoi a urmat cursul Dunării pînă la Cafele — zeița norilor — l-a chemat în ajutor pe berbecul sacru din templul orașului Iolco. Acest berbec, foarte mare, era năzdrăvan, avea lîna de aur, vorbea ca oamenii și zbura ca păsările. Berbecul l-a urcat pe copiii Nefelei în spinare și a pornit în zbor cu ei spre orașul colchidian, Ea. Pe drum, fetița Hele, uitîndu-se spre apă, a fost cuprinsă de amețeală și a căzut în valuri, înecîndu-se. De atunci, locul unde s-a înecat micuța Hele poartă numele de Helespont, adică Marea Helei (actuala strîmtoare Dardanele). Frixos, băiețelul zeiței norilor, a ajuns însă teafăr la regele Colchidei, căruia i-a dăruit lîna de aur a berbecului, după ce l-a jertfit pe acesta lui Zeus, după obiceiul timpului, drept mulțumire că a fost salvat. Așa a ajuns lîna de aur în Colchida. În acest timp, în orașul Iolco din Tesalia, Pelias acaparase prin viclenie tronul, uzurpînd locul fratelui său Iolcos. Fratelui detronat, fiindu-i teamă că-i va fi omorît fiul, l-a dus în taină pe Iason în munți, declarînd că ar fi murit. Mai tîrziu, Iason făcîndu-se mare s-a hotărît să-și răzbune tatăl și să-și reclame în același timp drepturile la tron. Pentru a scăpa de acest pretendent periculos, regele i-a cerut să readucă în țară lîna de aur, aceasta fiind condiția pentru a-i da tronul. Așa s-a pus la cale vestita expediție a argonauților.

Pe corabia Arco cu 50 de vîsle, temerarii eroi au străbătut Pontul Euxin, ajungînd, după multe peripeții, în Colchida. Printr-un vicleșug, regele Aetes a încercat să-i ucidă pe argonauți, dar a fost împiedicat chiar de propria-i fiică, Medeea. Săgetată de Eros, aceasta se îndrăgostise de argonautul Iason și și-a trădat tatăl, ajutîndu-i pe expediționari să fure lîna de aur.

Apoi, s-a îmbarcat împreună cu fratele ei mai mic pe corabie. Urmărită de vasele regelui Aete, argonauții au schimbat drumul corăbiei, îndreptîndu-se spre țărmul unde Istrul se vărsa în mare. Lîna de aur le trăda însă prezența, deoarece ea scînteia și noaptea, ca soarele în toiul zilei. În apropierea unui promontoriu, Medeea, de teamă să nu fie prinsă de urmăritori, a comis o crimă oribilă. Coborînd în fundul corăbiei, ea a tăiat în bucăți pe micul ei frate Absirt, aruncînd în valuri bucăți din corpul însîngerat. Urmăritorii, găsind resturile trupului micuțului Absirt, le-au strîns bucată cu bucată și le-au dus pe țărm, unde după ce au făcut o slujbă, le-au ars pe rug. Neîndrăznind apoi să se mai întoarcă acasă, colchidienii au rămas pe acele locuri, întemeind o așezare bogată și înfloritoare, care a primit numele de Tomis, numele ei amintind tuturor apropiatul loc al uciderii lui Absirt de către Medeea (temio = tăiat, în grecește).

Inelul argonauților

Interesant este că străvechea legendă se referă la un braț al Istrului (fluviul Dunărea), care ar fi curs odinioară prin aceste locuri și că tradiția populară a păstrat încă în amintirea unor localnici, existența unui obiect care se referă la temerara expediție. Astfel unii oameni mai virstnici din apropierea Babadagului, pomenind despre istoria străveche a acelor locuri, îi îndreaptă pe turiști spre o stîncă din vîrful unui deal, stîncă pe care se află un inel mare de fier, inel de care argonauții și-ar fi legat corabia atunci cînd au făcut un popas pe aici...

„Țara dintre ape" — așa cum era denumită Dobrogea în vechime — este o regiune bogată în legende, după cum și istoria acestui pămînt este cu adevărat legendară, ea consemnînd venirea aici a oștilor unor vestiți împărați ca Darius și Alexandru cel Mare...

Simion SAVEANU

Poartă maramureșană. Simbol al statorniciei peste veacuri a vieții și talentului neasemuit al locuitorilor din această parte a țării

NORDICUL ȚINUT ALBASTRU

ridica o bază hotelieră modernă. Tot din Vișeu pornește și drumul ce duce spre stațiunea Borșa, cu pîrtiile sale de schi încă atît de puțin cunoscute și folosite. Iar către Salva Vișeu, pe drumul cu arcadele construcțiilor de artă aruncate temerar peste prăpastii de către formațiile de brigadieri rămase în legendă, se conturează poate cel mai inedit și mai promițător traseu rutier care închide, prin Vatra Dornei, periplul României.

Acest ținut al Vișeului, izolat în cea mai de nord parte a țării și care rămînea puțin accesibil turismului de mare anvergură, se deschide și se integrează într-o hartă. Vișeul însuși în așteptarea oaspeților se împodobește cu parcuri cu castani, cu stadion și șirand la malul rîului, cu un hotel ce-și lărgește și-și înnoiește spațiul.

Am străbătut de la un capăt la altul nordicul ținut albastru. Ținut în care te petrec atît de primitoare și de senine privirile copiilor cocoțați pe zăplazurile gardurilor de lemn, ținut cu case și biserici purtînd patina timpului, ținut în care dau rod pomăturile și fierb din toamnă pînă în toamnă la margini de rîu cu alambicul petrecut prin undele reci și repezi ale apelor de munte, povarnele care filtrează cea mai vestită țuică românească — horinca. Ținut cu oameni mîndri și sănătoși, primitori ca nimeni alții și care păstrează neîntinate harurile milenare ale dacilor. Spre acest ținut se întorc toți cei ce vor fi studiat prin cele orașe mari ale țării. Nu se pot desprinde de el. Nu pot trăi fără el.

Lia MARGARIT

DRUMURILE VACANȚEI

În locurile acelea, de la marginea de nord a țării așezările sînt rare. Iar drumurile care le leagă par încă niște poteci mai răsărite. Sînt drumuri de munte presărate cu piatră sfărîmată. Pe ele scrîșnesc anevoie camioanele împovărate cu butuci din codrii Vișeului. Arareori, cîte un autoturism se încumetă să le ia în piept grohotișul. Sînt drumuri ancorate cu un capăt pe înălțimile plate ale Gutinului iar cu celălalt pierdut undeva în văile învăluite de pîcla domoală urcînd din apele Izei, ale Vaserului, ale Vișeului. Un abur dulce, albăstriu, încărcat de aromele tari ale florilor de munte, se răspîndește peste nervurile albe ale acestor drumuri, peste malachitul codrilor. O pace adîncă, tihnită te împresoară izvorînd din locuri și din istorie.

În această lume a nesfîrșitelor păduri albastre satele își string casele în mici și ciudate stoluri de căsuțe din lemn, încastrate în timp, nedorind parcă să părăsească matricea unei istorii milenare. Sînt case clădite din lemn, butuc peste butuc, cu ferestruici mici, care să ocrotească în iernile lungi și aspre, care să păstreze răcoare în scurtele dar încinsele veri montane. De treci prin sate în vreo simbătă însorită vezi curțile înflorite de culorile vii ale velințelor întinse pe culmi de lemn și pe garduri la aerisit. Sînt neasemuit de frumoasele poclăzi de lînă mițoasă cu o policromie aparte — flori roșii, negre sau verzi pe cîmp alb — care se țes numai aici și care poartă pînă la noi iscusința unică a unui meșteșug dacic. Înduite de esteți rafinați, adevărate rarități pentru colecții, ele abundă în zestrea oricărei fete maramureșene, blazon al hărniciei și al simțului său înnăscut pentru frumos. Dincolo de dantelăria porților descoperi chipurile frumoase și liniștite ale femeilor migălind la năframe sau torcînd din caiere de lînă după un ritual ancestral.

Acolo unde nu sînt păduri, se întind livezile de meri și de pruni. Pămînt arabil e puțin. De aceea, de cum se desprimăvărează, bărbații, urmînd căile statornicite din veac ale transhumanței sau ale țapinăritului, își părăsesc așezările; unii își mînă turmele spre pășuni, alții urcă spre parchete la corhănit. Stăpîne peste sate rămîn femeile.

În acest univers, în care totul pare rînduit și statornicit pentru vecie am întîlnit o imagine cu valoare de metaforă. Pe unul din acele drumuri de piatră ne-a apărut pe neașteptate în cale un maramureșan, pe un scuter. Închipuiți-vă această alăturare. Maramureșanul, în portul lui tradițional cu clop împodobit cu mărgele, oglinzi și panglicuțe, cu laibărul scurt și înflorat, cu pantalonii lui de pînză largi cît niște fuste mînînd cu 60 km. la oră pe un scuter... Două lumi îngemănate... Cîte secole condensate în această simbioză!...

Această apariție insolită avea să fie ca o prefigurare. Ca o prefață la drumurile ce duc spre marginile acestor ținuturi albastre. Drumurile înseși încep să capete o altă înfățișare. În cîteva sate am văzut pe marginea lor, în umbra acestor monumentale porți maramureșene, largi trotuare din beton pe care localnicii și le-au rostuit în semn de adeziune la înlesnirile civilizației. Pe aici plouă mult și glodurile înecau satele. Drumul național ce unește Baia Mare cu Sighetul și mai departe cu Vișeul a început să fie asfaltat. E primul drum modernizat spre inima acestor codri adînci. El se desface în trasee noi și oferă noi sugestii pentru turism.

Amenajat deocamdată pînă dincolo de Sighet, el va fi încheiat în 1972. Trecînd prin fața atîtor porți, acest drum reprezintă la rîndul său o poartă cu infinite deschideri. Pînă nu de mult, Sighetul era un fel de punct terminus. Punctul cel mai avansat înspre nord al urbanizării și industrializării. Cîntecul pe care i-l închinau maramureșenii „Citu-i Maramurășu, nu-i oraș ca Sighetu..." a și început însă să fie un cîntec al zilei de ieri. Vechiul sătuc din gîvanul munților — Vișeul — are de cîțiva ani un statut nou, un statut de oraș. Poate că e prea devreme să spunem că rivalizează, dar nu e departe timpul cînd el va contrabalansa pe multe planuri faima Sighetului. Vișeul — posesor deocamdată al unei modeste economii mai mult locale (are o singură unitate de interes republican) — e pe cale să devină cel mai nordic pilon al industriei de prelucrare a lemnului. Și poate și un însemnat centru minier. În orice caz, Vișeul se află într-una din acele clipe de răscruce în care își aruncă o haină pentru a se pregăti să îmbrace alta. Muzeul de istorie, cu documente și vestigii adunate prin osîrdia profesorului de istorie Ion Telman — peste 3 000 de piese — propune o confruntare. Dar între Vișeul care se ridică astăzi și cel de demult nu se va căsca un hiatus. Vorbindu-ne despre planurile de sistematizare și de urbanizare care se concep pentru dezvoltarea orașului, tînărul primar, Grigore Hariton, n-a uitat să menționeze că peste 500 de locuințe ce se construiesc, se prevăd a fi într-un stil neaoș maramureșan. Totuși noul oraș pe cale de a se închega nu va fi o rezervație tradiționalistă. Pe locul vechii arene sportive s-au pus anul acesta pietrele de temelie ale unui modern microraion.

O poziție unică conferă Vișeului toate virtualitățile unei îmbietoare zone turistice. Cele patru porți ale orașului sînt tot atîtea puncte de plecare spre locuri de o virginală frumusețe. Nici un Baedeker nu consemnează deocamdată numele Văii Vinului, bunăoară, dar este sigur că în viitor ea nu va lipsi din toponimia turismului. Izvoare de ape minerale, priveliști inedite, vînat din abundență, păstrăvării... Ce și-ar mai putea dori călătorul! Pentru popasul lui comod la Valea Vinului se preconizează a se

MĂSURI MENITE SĂ CONTRIBUIE LA CONTINUA DEZVOLTARE A ECONOMIEI

URMARE DIN PAG. 1

normative de o asemenea importanță reprezintă și o modalitate de folosire a înțelepciunii colective, a experienței acumulate de-a lungul anilor de construcție socialistă de către oamenii muncii, de către unitățile din industrie, agricultură, transporturi, comerț etc.

După cum se știe, cele două legi, alături de alte probleme de importanță majoră, au fost dezbătute înainte de a fi prezentate Marii Adunări Naționale, în cadrul Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român.

Se poate spune, așadar, că, la fel cu alte acte de mare însemnătate care definesc viața politică, economică și socială din țara noastră, și aceste legi constituie o emanație a colectivității oamenilor muncii, participanți direct la făurirea lor. Ceea ce le conferă nu numai un spor de eficiență, dar și o garanție în plus a realizării prevederilor cuprinse în capitolele lor.

Cele două legi sînt menite să dea o formă superioară organizării muncii și răspunderilor față de avuția națională.

Consemnînd locul agriculturii, ca ramură de bază a economiei și faptul că dezvoltarea acesteia constituie unul din factorii hotărîtori ai ridicării nivelului de trai al țărănimii, al întregului popor, o condiție esențială a progresului societății socialiste, Legea organizării producției și a muncii în agricultură cuprinde drepturile și obligațiile de înaltă responsabilitate ce revin tuturor celor ce lucrează în acest domeniu. Aceste răspunderi decurg din faptul că pămîntul, ca principal mijloc de producție în agricultură, reprezintă, indiferent care este forma de proprietate, o avuție națională de mare preț, în a cărei utilizare corespunzătoare este interesat vital întregul popor. De aceea, Legea stabilește obligația pentru fiecare lucrător din agricultură, pentru întreaga societate, de a asigura folosirea cu maximum de randament a fondului funciar, a efectivelor de animale, a plantațiilor și a oricăror mijloace materiale sau bănești de care dispune agricultura.

Făcînd parte din ansamblul măsurilor cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale, la creșterea eficienței activității economice, care au fost stabilite de Conferința Națională și cel de-al X-lea Congres al partidului, prevederile Legii privind răspunderea conducerilor organizațiilor socialiste pentru gospodărirea mijloacelor materiale și bănești, organizarea și funcționarea controlului financiar urmăresc introducerea unei discipline riguroase în administrarea banilor statului. Noua lege stabilește obligațiile cadrelor de conducere din economie, de la întreprinderi pînă la ministere, de a asigura un control sistematic al activității de administrare a patrimoniului, de a urmări permanent modul de gospodărire a bunurilor obștești, de a identifica și mobiliza rezervele, de a preveni, descoperi și recupera pagubele, de a trage la răspundere pe cei vinovați de încălcarea legalității socialiste.

Cele două documente, care capătă putere de lege, alături de alte măsuri recente inițiate de partid, au fost primite cu un deosebit interes și aprobare de opinia publică, care vede în ele noi instrumente pentru continua dezvoltare a economiei patriei noastre.

TINEREȚEA ORAȘULUI

URMARE DIN PAG. 1

de ori care natură ar fi ele, și-au îmbogățit însă substanța și sensul. Dejul trăiește mai departe, pe coordonatele sale prezente și viitoare construite după rînduiala obișnuită țării întregi. Totuși, încercările din mai și iunie au schimbat ceva în dimensiunile dezvoltării sale urbanistice.

Nu există nici o fărîmă de îndoială că în această așezare lovită de calamități a biruit, la fel ca în atîtea altele, optimismul. Au învins tenacitatea și dragostea oamenilor pentru străzi, pentru fabrici, case, grădini. Ale Dejului, ale lor. Un cartier, cel cunoscut sub denumirea de Cartierul Ceferiștilor, a pierit aproape în întregime. Apa l-a transformat în ruine. Replica vitalității, izbucnind neînfrîntă de sub orice opreliști, era rostită în zgomot tipic de șantier, în altă parte a orașului, departe de primejdia vreunei furii a apelor, în zona Mulatău Sud. Aici, își vor construi locuințe cei din cartierul distrus. Sînt prevăzute 80 de loturi de cîte 250 m p, din care s-au atribuit de acum, 40. Zona are perspective de extindere, iar aceasta se va întîmpla pe măsura cererilor. S-a asigurat rețeaua de apă. Se lucrează la drumurile de acces. Proiectele pentru locuințe de 2, 3 și 4 camere sînt studiate și alese. O variantă a acestei replici prinde contur în cartierul cel mai modern al orașului, cu nume ce răspunde parcă mai sugestiv decît oricare altul la nevoia de frumos, de gingaș, care să spele urmele urite lăsate de viituri: Dealul Florilor. În continuarea cartierului de blocuri, înălțat aici, se construiesc, suplimentar pentru acest an, 220 apartamente, din care 180 în blocuri și 40 de case familiale. Pînă la 31 decembrie 1970, ultimul apartament va fi pus la dispoziția locatarilor. Se lucrează intens, după metode rapide.

La ieșirea din oraș, chiar lîngă acel cartier distrus, șoseaua a fost ruptă năpraznic. Pe kilometri întregi, digurile de pe valea Salca au fost dărîmate. Drumuri, străzi, trotuare s-au stricat. Replicile au venit și în aceste locuri, prompte. Șoseaua, digurile de pe valea Salca (4—5 km lungime), străzi (lucrări în valoare de circa 6 milioane lei) s-au refăcut, se refac.

În primele zile după urgie, familia lui GHEORGHE CREMENE, din strada Cîmpului nr. 16 din cartierul Ceferiștilor, privea uimită la casa lor ce rezistase. În jur doar două, trei se mai vedeau întregi. De atunci, casa s-a mai uscat, în cortul primit au apărut două divane noi. În grădină, pămîntul a fost săpat din nou și împreună cu băieții, tatăl a semănat varză, roșii, castraveți. Cu banii primiți de la stat pentru repararea casei și pentru bunurile pierdute, gospodăria se repune pe picioare.

— Pînă la 31 august vrem să ne mutăm din cort în casă. Să ne apuce toamna, așa cum întrasem în primăvară. Au fost cuvintele spuse de Gheorghe Cremene, la despărțire. Am privit înapoi, către casa lui rămasă în picioare, în peisajul acela dezolant Mi-am zis încă o dată că viața nu poate pieri atîta timp cît omul nu este singur. Mai ales la necaz. Sensul temeiurilor pe care familia aceasta sau altele, mai crunt lovite, își înjghebase traiul, pornea de pe o altă platformă. După trecerea nenorocirii își retezase o vreme din avîntul gîndurilor și proiectelor de viitor pentru a-și regăsi forțele, vitalitatea. Și se avîntase din nou în tumult. Ca și cum frîngerea de o clipă le-a întărît inima și brațele și voința de a răzbi orice greutate.

Focul s-a întors în cuptoare

Poate că cel mai mult i-a durut pe cei de la Refractara, clipa cînd, sub amenințarea apei, au fost nevoiți să stingă cuptoarele. Pierise atunci axul întregii fabrici.

A fost nevoie de o lună întreagă pînă ce focul furat să fie repus în drepturile lui de suveran al producției, de suveran ce veghează zi și noapte, fără să obosească, fără să-și piardă din tăria flăcării sale. Cum s-a întors focul în cuptoare? Cum au fost curățite fabrica și fiecare unealtă? Răspunsul este cel mai simplu posibil.

„În zilele cînd fabrica înghețase în frigul inactivității, îmi mărturisește MARIA FILIP, inginerul șef al fabricii, oamenii care lucrează aici n-au avut odihnă pînă ce n-au refăcut totul așa cum fusese".

— Au rămas doar niste amintiri, încordarea și nesomnul?

— Amintiri, spuneți? Firește. Dar sînt amintiri cu care omul se simte mîndru. Acum vorbim din nou ca înainte. Raportăm din nou că cele două cuptoare ard din plin, că din 13 pînă în 24 iunie au ieșit 708 tone cărămizi refractare, că ne propunem să recuperăm pagubele de peste 10 milioane lei prin funcționarea cuptorului 2 la întreaga capacitate proiectată, de la 1 iulie, deci cu două trimestre mai devreme decît era programat sau prin cele 60 tone cărămizi peste plan, pe care ni le propunem să le dăm la cuptorul 1. Dar nu vom uita zilele acelea.

O amintire aș zice, de tăria temperaturii cuptoarelor al căror regim normal de lucru are nevoie de 1 600 de grade... O amintire, care la Fabrica de produse refractare, la Combinatul de celuloză și hîrtie, la „11 Iunie" sau la întreprinderea locală „Bobîlna" rămîne o mărturie a folosirii acelor nebănuite rezerve umane, o mărturie a unor neasemuit de calde manifestări de solidaritate.

O undă de tristețe

N-aș putea afirma că în această atmosferă de optimism, de învingere a greutăților și de reîntoarcere la obișnuit, la normal, nu se simte o undă de tristețe. Zgomotul șantierelor de construcții, frecvența impresionantă a cetățenilor în magazine, larma străzilor și înghesuiala mașinilor creează, sau mai bine zis recreează, ambianța specifică unui oraș. Pe case nu s-au șters încă dungile lăsate de înălțarea apei. Nici mirosul de umezeală n-a pierit de peste tot. Și apoi, au murit florile, a dispărut verdeața...

Orașul apare tenace, neînfrînt, optimist, luminos, curat. Dar nu mai are flori. „E trist fără flori, nu vi se pare? mă întreabă tovarășul TIBERIU FLORIȘCA, primvicepreședinte al comitetului executiv al Consiliului popular municipal Dej. Dac-ați ști cîte flori aveam pregătite în propria noastră seră... continuă dînsul. Sera a fost înundată. N-au scăpat decît garoafele, dar și acelea par bolnave. Grădinarul nostru refăcea acum sera, bucățică cu bucățică. Dar va mai trece timp pînă vom avea flori pe străzi, în parcuri. Dar cînd vor apărea și florile, va fi semn să Dejul nu mai păstrează decît amintirea acelor zile de restriște...

Într-adevăr, la Dej lipsesc florile. Știu eu? Poate ar fi bine să precizez că lipsesc plantele colorate și parfumate care înveselesc, care dau farmec unui oraș. Fiindcă florile omeniei, ale sîrguinței, ale dragostei ce vindecă rănile orașului, se află pretutindeni. E drept însă că ele sînt cuibărite în sufletele curajoșilor locuitori ai orașului, iar parfumul și culoarea lor trebuie descoperite.

Lucia MANOLESCU

PE FIRUL EVENIMENTELOR

Reverii statistice

de Nicolae LUPU

Părerile sînt împărțite. Unii spun că statisticile ar fi aride, alții că totul e o chestie de imaginație, de capacitatea de a închipui aievea multiplele înfățișări concrete a căror sinteză o exprimă. Există însă unele cifre care prin însăși domeniul de referință acționează cu asemenea putere asupra imaginației încît fac să dispară granițele între cele două tabere susamintite. Asemenea statistici ne oferă anuarul statistic al O.N.U. publicat la începutul acestei săptămini.

Cifrele invită la meditație. Populația mondială a atins cifra de 3 483 000 000 și dacă actualul ritm de creștere anuală de 1,9 la sută va fi păstrat în viitorii 39 de ani populația terestră se va dubla. Va fi oare suficient loc sub soare pentru toți? Cifrele dau răspuns și la asta: în 1970 producția mondială brută în industrie și agricultură este de 2,7 ori mai mare decît în 1950, pe cînd populația n-a crescut decît de 1,4 ori. Și trebuie să se țină seama de faptul că aceste răspunsuri reconfortante apar încă în condițiile unei mari risipe de resurse — războaie cu distrugerile ce le însoțesc, acțiuni economice iraționale, cursa înarmărilor, insuficienta folosire a potențialului existent, aplicarea limitată a unor progrese în domeniul științei și tehnicii care ar putea înmulți sursele de satisfacere a nevoilor populației în continuă creștere.

Anuarul O.N.U. nu se ocupă și de statisticile care ilustrează de pildă irosirea avuției umane în domeniul cursei înarmărilor. Dar faptele sînt fapte. Se știe că în aceeași perioadă a anilor 60, ritmul creșterii cheltuielilor militare s-a stabilit la 6 la sută anual, ceea ce face ca în ultimii ani omenirea să dedice înarmărilor cu 30 la sută mai multe resurse decît la începutul perioadei.

Totalul, calculat în dolari, al cheltuielilor militare, se ridică la 180 miliarde. Ce reprezintă această cifră înțelegem mai bine prin comparație: ea reprezintă venitul anual produs de un miliard de oameni ce trăiesc în America Latină, Asia de sud est și Orientul Apropiat. Dacă în acest sector al cursei înarmărilor lucrurile ar continua în același ritm, cheltuielile militare s-ar dubla la fiecare 15 ani. La începutul secolului viitor, în caz că nu ar interveni nici o schimbare, lumea ar afecta utilizărilor militare o proporție a resurselor sale egală cu întreaga producție anuală actuală. Și cînd te gîndești că pentru ea muncesc din greu și cu speranță de o viață mai bună, peste 3 miliarde de oameni.

Statisticile O.N.U. mai arată pe continente următoarele ritmuri de creștere a populației: 0,9 la sută în Europa, 2,7 la sută în America Latină, 2,4 la sută în Africa, 2 la sută în Asia, 2,1 la sută în Oceania, și 1,8 la sută în America de Nord. Alte cîteva date semnificative: în timp ce numărul titlurilor de cărți și lucrări publicate se ridică anual la 500 000, numărul automobilelor în funcțiune atinge 170 milioane. Aproape o coincidență: la fiecare miliard pentru înarmare revin o mie de automobile civile. Este greu de spus dacă ar fi de preferat să fie invers pentru că 180 miliarde de țevi de eșapament, de 4 ori atît de multe roți etc., nu ar face viața mai ușoară și nici mai puțin periculoasă.

Concluzia este că orice efort și resurse folosite contrar intereselor de viață normală ale omenirii trebuie zăgăzuite, canalizate spre nevoile reale.

Proprietarul unei ferme de păsări de lîngă Blackpool (Anglia) afirmă că curcanii mănîncă și se dezvoltă mai bine în acordurile unei muzici populare. În imagine: soția fermierului care „farmecă" curcanii, atît prin prezența sa, cît și prin sunetele emise de un tranzistor.

Una din cele mai mari colecții de antichități din R.F. a Germaniei — peste 4 000 de obiecte din 23 de țări și vechi de două milenii — a figurat timp de cîteva săptămini într-un magazin universal din Hamburg. Dansatoarea tailandeză Kanya Somphante (imaginea noastră) a adăugat expoziției o notă specială prin contributia ei coregrafică.

ADMINISTRAȚIA grădinii zoologice din Boston a primit bucuroasă donația orașului Haga: o vacă. Este stabilit că două treimi din copiii din Boston au văzut vaci doar în filmele cu cowboy.

ROGER MARINEZ, în vîrstă de 19 ani, student din Texas, a stabilit recent un nou record mondial înghițind 225 de peștișori roșii. Recordul precedent era de 210 peștișori. După o asemenea performanță, Marinez are dreptul acum să ia gratuit mesele la un restaurant specializat în preparate din pește.

Inginerul electronic

În cazul proiectării manuale omul vede ce face. El își vede schița și concepe dintr-o dată mai multe variante. Mașinile electronice de calcul „văd" numai cifre.

Cu alte cuvinte, a trebuit creată lumea proiectării în cifre care traduce reprezentarea vizuală într-o formă cifrată. Încă de pe acum, conform programelor elaborate de către Institutul de tehnică cibernetică din Minsk, se pot construi piese de la început pînă la sfîrșit: procesul include proiectarea, elaborarea, calculul tuturor normativelor pentru trimiterea pieselor în producție. O instalație specială de televiziune sub forma unui automat de făcut schițe arată piesa proiectată în întregime iar alături apare imaginea ansamblului în parte. Urmărind rezultatele muncii sale, inginerul observă dintr-odată greșelile și corespunzător poate schimba programul.

Noua invenție mărește productivitatea muncii. Principalul e însă că mărește calitatea muncii. Și asta fiindcă în program intră cea mai bună experiență a proiectării. Timpul care se scurge de la primirea comenzii pentru noua mașină pînă la punerea ei în producție se reduce de zece ori.

• Călare pe... balenă! • Două otarii își petrec „vacanța" pe bordul vasului • „Ucigașul de balene" înfruntat de om • Noaptea nunții, o noapte tragică pentru calmari.

PRINTRE RECHINI ȘI ELEFANȚI DE MARE

În timpul acestei veri 1970, spectatorii televiziunii franceze vor putea admira patru filme — o nouă odisee submarină a Comandantului Cousteau, iar în iarna viitoare, încă alte 12. Am găsit interesant să facem cunoscută și cititorilor noștri o mică parte din viața aspră și plină de dăruire a exploratorilor submarini, prin descrierea lui Philippe Diolé, care practică de un sfert de secol călătoriile în adîncuri. A trăit pe vasul „Calypso" și a participat chiar în această primăvară la evoluțiile navei.

În fundul mării, în intimitatea rechinilor și a balenelor, omul se regăsește însfîrșit singur, cu primejdia, cu el însuși..

Duminică dimineață, la orele 5, vasul „Calypso" a sosit la Gaba Faro, unul din nenumăratele „locșoare" din Oceanul Indian. O insuliță de mărgean avînd un diametru de șapte kilometri și 2—3 „buchete" de cocotieri. Jur-împrejur, marea își dăruiește toate culorile de la verde-smarald, la albastru-închis, după adîncimi și natura fundului: nisip, mărgean, sau hăuri mergînd pînă la o sută de metri, pe verticală.

Obiectivul: marea.

În zori, prima echipă alcătuită din 3 scafandri și un operator cineast; la ora 8.15, o altă echipă pornind din nordul insulei, într-o șalandă. La 8,30, o a treia echipă în est. În total nouă scafandri și trei operatori. O acțiune îndreptată spre lumea coralilor, a baletelor multicolore ale peștilor, o privelițte cu anemone de mare și gorgone, printre care se plimbă pești colorați și rechini albaștri.

Trebuie explorată „în adîncime" și marea tropicală. La ora 9, de pe „farfuria scufundătoare", se filmează adîncurile depășind o sută de metri.

Astfel, în mai puțin de două ceasuri „Calypso" își va desfășura toate mijloacele de care dispune. Fără strigăte, fără agitație, fără a se folosi fluierul. Firesc, suplu și chiar uneori rizînd.

Oamenii de pe „Calypso" se cufundă pe orice vreme, trăiesc în intimitatea rechinilor, își demontează motoarele dincolo de bord și... identifică hidrozoare.

Am trăit printre ei. Nu există o echipă asemenea pe mare. În principiu, pe „Calypso" toți se pricep la toate, tot atît de bine în apă ca și pe pasarelă: să țină cîrma, să filmeze, să hrănească focile, să sudeze țevile și să cîrpească plasele. Majoritatea au între douăzeci și douăzecișicinci de ani. Căpitanul J. P. Basaget are douăzecișișase...

Straniu amestec de oameni, de la fii de pescari la ingineri chimiști, la licențiați în științe politice și la trei tineri căpitani de cursă lungă, care servesc aici ca locotenenți. Locotenentii, scafandrii, ca de altfel și căpitanul, medicul și radio-telegrafistul, toți se cufundă în lumea adîncurilor. Unii lucrează în echipa „Cousteau" de la vîrsta de 16 ani, ca Alberto Falco sau Reymond Coll. Formație fără pereche în lume.

În ultimul film prezentat de televiziunea franceză, Bernard Delmotte a apărut călărind... o balenă. În alt film, Serge Foulon mîngîie drăgăstos elefanți de mare. Reymond Coll a reușit să fie remorcat de un rechin-balenă, o matahală lungă de opt metri. Întregul echipaj a legat o strînsă prietenie cu două otarii — Pepino și Cristobal — care și-au petrecut două luni „de vacanță" pe bordul vasului. Falco a înfruntat în apă pe cel mai feroce mamifer marin, ucigașul de balene. În sfîrșit, toți „au coborît" și s-au amestecat cu rechinii, avînd drept unică armă un... băț.

Ar fi un non-sens de a considera toate acestea drept înfăptuiri pentru... cinema. Este vorba de experiențe avînd un țel precis: de a defini raporturile posibile dintre om și vietățile marine. Un domeniu despre care se știe prea puțin.

În program figurează și dramatica problemă a rechinilor. Amenințarea lor constituie unul dintre cele mai grave obstacole ale vieții submarine. Primejdia este însă de neînlăturat? Datorită curajului unui mănunchi de oameni, putem constata că *se poate, că trebuie* să înfrunți aceste sălbăticiuni, care răspîndeau o teroare — justificată — dar nelogică. Acum știm mult mai mult despre aceste fiare ale mării și despre *respectul*, pe care omul îl poate impune.

Echipa de pe „Calypso" și-a dovedit îndrăzneala mergînd pînă la a „marca" cu etichete rechinii (așa cum se pun inele la porumbeii călători!). Philippe Cousteau, fiul căpitanului, a filmat această extraordinară scenă și încă multe altele. Tatăl lui studiază de 30 de ani viața rechinilor.

Aceste întîlniri primejdioase au dovedit că omul în apă, într-un mediu care nu este al său, cu mijloace fizice care par derizorii în comparație cu cele ale vietăților acvatice, rămîne totuși un învingător.

Sînt de nedescris totuși pericolele și forța necesară (morală și fizică), nebănuite eforturile cerute. Astfel, filmul *„Noaptea calmarilor"* (un soi de sepii) a fost filmat la lumina proiectoarelor, în mijlocul rechinilor care înfulecau în întregime pe bieții calmari aflați în noaptea nunții. Un scafandru a fost mușcat de o specie de rechini cu spini, mușcătură involuntară, din greșeală, și deci nu premeditată.

Următorul film, dedicat elefanților de mare, a obligat pe operatori să trăiască mai multe săptămini pe o insulă pustie, în mijlocul „turmelor" acestor mamifere marine, care cîntăresc trei tone, și-și zdrobesc „copiii" fără să-și dea seama. Majoritatea timpului și-l petrec luptîndu-se și mugind. Moravurile sînt tot atît de ciudate ca și trompa lor, care are o lungime de 60 de centimetri.

Vajnicii realizatori ai filmelor subacvatice nu au de luptat numai cu „capriciile" balenelor, ale morselor, dar și cu curenții marini, cu frigul, cu apa tulbure, cu vîntul, cu marea care se dezlănțuie... Și cînd totul merge bine, cînd apa e limpede, vietățile docile, mărgeanul înflorat, constați că s-a împotmolit camera de luat vederi, sau că... a luat apă. Cea mai grea corvoadă la bord este demontarea, spălarea, îndepărtarea sării, și remontarea celor 236 de piese ale aparatului de filmat.

„Calypso" a plecat din Monaco în ianuarie 1967 într-o croazieră care continuă încă și se află deci în al patrulea an. A parcurs o sută patruzeci de mii de mile nautice. Timpul total petrecut în fundul mării se cifrează la 14 luni. S-au realizat 12 filme submarine. Niciodată pînă acum nu s-a strîns o documentare atît de importantă. Totuși marea rămîne în secolul al XX-lea, în bună parte de... descoperit.

Comandantul Cousteau și-a fixat sarcina de a o explora în adîncime, dincolo de zona de 50—60 de metri, unde, de obicei, evoluează scafandrii.

Pentru prima dată în lume, un vas oceanografic a putut lua la bordul său nu unul, ci chiar două submarine miniaturale. Rotunde, fără elice, propulsate de jeturi de apă, aceste submarine pot „cobori" cu un singur pasager pînă la 500 de metri în adîncime. Datorită unor aparate încorporate în submarin, s-au putut filma priveliști pe care niciodată vreun om nu le-a văzut. De acum înainte, marea „se deschide" în adîncimi și își dezvăluie minunatele imagini ale văilor sale sau ale pădurilor de gorgone, care pot fi văzute pe micul ecran.

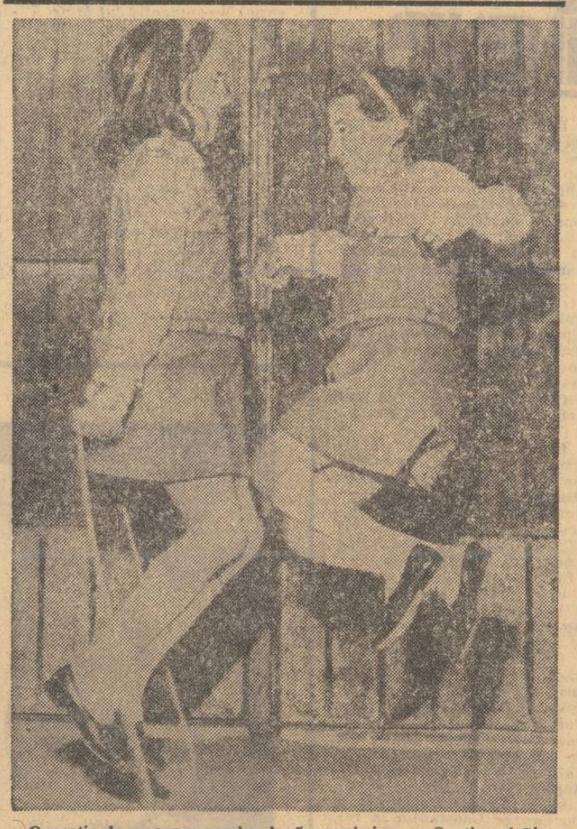

Operația de separare a celor două surori siameze Santina și Giuseppina (Italia) a stîrnit, cu cîțiva ani în urmă un larg ecou în lumea întreagă. Pe vremea aceea vîrsta de 11 ani a siamezelor era considerată periculoasă pentru efectuarea operației. După o intervenție chirurgicală care a durat cinci ore, Santina și Giuseppina au fost separate fără să se știe dacă vor putea fi salvate. Ele aveau două inimi dar un sistem circulator comun. Azi, ele se simt foarte bine, merg la școală și se joacă cu alți copii. Iată-le în imagine sărind coarda.

DE LA TURKU LA TAMPERE

de Ileana BERLOGEA

„Istoria Finlandei începe la Turku și se termină la Tampere!" Nu este o butadă, ci un adevăr. Pentru orice finlandez, Turku înseamnă trecutul patriei sale, prima capitală a țării, legată de cele peste șase sute de ani de istorie comună cu regatul Suediei, iar Tampere, orașul industrial ridicat vertiginos în ultimele decenii.

Am plecat din Helsinki spre Turku într-o zi plină de zăpadă și lumină cenușie. Fulgii cădeau cu nemiluita din cerul plumburiu, acoperind orașul, oamenii, străzile, mașinile cuminți parcate pe marginea lor. M-am așteptat să descopăr o gară plină de forfota marilor plecări și m-am trezit într-una liniștită, cu oameni tăcuți și calmi, care priveau mai mult sau mai puțin curioși vitrinele îmbietoare ale magazinelor și chioșcurilor, sau își citeau și mai calmi ziarul cumpărat cu o clipă mai înainte.

Legătura cu lumea în Finlanda, nu o face gara, ci aeroportul, vapoarele. Pînă și în țară se preferă avionul, iar marile distanțe, în special cele din Laponia, sînt parcurse numai pe calea aerului.

În ciuda acestei situații însă, trenurile finlandeze sînt cunoscute prin rapiditatea, comoditatea și punctualitatea lor. După ce am lăsat în urmă capitala, țara începu a-și depăna peisajele. O Finlandă de zăpadă, păduri de brad și lacuri, acum albe și nemișcate. Din loc în loc, printre mesteceni și coniferi, apăreau căsuțe de lemn sau elegante vile cu siluete moderne. Finlandezii nu au garduri, ci doar un rînd de pomi, sau o simbolică împrejmuire de sîrmă le delimitează curțile. Era ora amiezii și copiii se îndreptau către casele lor. Pe schiuri, cu ghiozdanele pe umeri, puteai să-i vezi grupuri-grupuri, lunecînd-se la întrecere cu goana trenului, presărați pe umerii molcomi ai colinelor sau printre pitoreștile colțuri de stîncă.

Turku este așezat pe malul Golfului Botnic, acolo unde Marea Baltică își începe împărăția. Ca oricare oraș a cărui istorie începe odată cu zorile mileniului nostru, Turku are o cetate și o catedrală gotică iar în jurul lor, clădirile seculare se amestecă cu cele contemporane, dînd atmosfera specifică acestei celebre cetăți universitare. Oraș de muzee și universități, Turku găzduiește aproape zece mii de tineri care învață aici să-și iubească trecutul lor, dar în egală măsură și viitorul. În această localitate a fost înființată, în 1640, prima universitate finlandeză, mutată apoi la Helsinki. În locul ei, se ridică astăzi cele două Universități, cu limba de predare, respectiv, finlandeză și suedeză. Numărul studenților sporește aici în fiecare an. Am văzut în holul bibliotecii Universității finlandeze standul de cărți organizat de studenți. De dimineață pînă seara, el este vizitat de zeci de tineri care răsfoiesc înfometați cărțile expuse. O atmosferă de autentică efervescență, de idei și căutări există și în teatrul studenților din Turku. Sînt simpli amatori, dar au entuziasmul și pasiunea adevăraților artiști. Îi cunoaște țara, îi cunosc și studenții din străinătate. Au participat la numeroase festivaluri, reușind să cîștige pretutindeni aprecieri pozitive. Pentru teatrul românesc, studenții din Turku au o deosebită admirație. Au jucat **Nu sînt Turnul Eiffel** de Ecaterina Oproiu. Un student din Tampere, care a văzut acest spectacol, m-a rugat să-i transmit autoarei și țării noastre, cel mai cald salut din partea lui.

Studenții din Turku m-au invitat să văd o repetiție în teatrul lor, amenajat de curînd într-un subsol de pe strada Puntarhakatu. Jucau **Mamelele lui Tiresias** de Guillaume Apollinaire încercînd să găsească cea mai potrivită formă de interpretare, potrivită și cu gîndurile și cu mijloacele lor de expresie. Alături de studenți era un tînăr blond, subțire, plin de vioiciune, cu trăsături fine de adolescent. L-am crezut student, dar am descoperit curînd că era directorul Teatrului Suedez din Turku, prieten și colaborator al

„Itinerar Magazin"

studenților, Lafs Svedberg. Împreună cu ei a inițiat serile de vineri, cunoscute acum nu numai în oraș ci chiar în toată Finlanda. În fiecare vineri seara, după spectacol, porțile Teatrului Suedez din Turku se deschid, fără bani, tuturor celor dornici să vină, prezentîndu-se un spectacol pregătit de actori și studenți, din versuri, comentarii, numere muzicale sau coregrafice. Spectacolul se încheie cu lungi discuții între interpreți și public, legate de artă, teatru, viață etc.

Dacă ești în Turku, trebuie să petreci o seară și la Muzeul Sibelius, care nu este altceva decît sediul Institutelor de Istorie a artelor și Istoria muzicii. În mijlocul unei splendide colecții de instrumente muzicale din toate timpurile și de la toate popoarele, au loc în fiecare miercuri seara, într-o sală ultramodernă, cu ferestre largi, care lasă deschisă romantica privelițte a rîului Aura, cu copaci seculari pe marginea lui, concerte de cameră cu cei mai buni instrumentiști din țară sau străinătate.

Castelul din Turku face și el parte din program. Nu este vorba de o vizită formală în incinta fortăreței, de care se leagă cele mai frămîntate momente ale istoriei scandinave, ci de descoperirea, mai ales în muzeul instalat într-o mare parte a castelului, a vieții de altădată, a tot ceea ce e reprezentativ pentru trecutul Finlandei. Castelul a fost înălțat în veacul al XIII-lea. De atunci însă și pînă astăzi a fost restaurat de nenumărate ori. Se păstrează însă atmosfera și părțile importante care te ajută să-i reconstitui povestea. Aici a trăit Magnus, regele martir al Suediei, aici s-a luptat Gustav Vasa pentru a desprinde țara sa din Uniunea Nordică, devenită marea feudă a regelui Danemarcei, aici au petrecut zile frumoase Ducele Ioan și soția sa Catherina Jagelonica, înainte de a fi întemnițat sau de a-l întemnița, tot aici, pe fratele său Eric al XIV-lea, transformat de August Strindberg în cel mai drag erou al dramelor sale istorice. Momentele de strălucire au fost urmate de ruină, și decenii de-a rîndul castelul nu a fost altceva decît o magazie de vechituri sau o grămadă de moloz. Abia ultimii ani l-au văzut repus, în toată strălucirea, găzduind Muzeul de istorie a Finlandei, iar în sălile de paradă, întîlniri și congrese naționale și internaționale.

Cu toate că Turku este departe de a însemna numai istorie, dînd categoric și măsura prezentului, imaginea acestuia este mult mai puternică și mai impresionantă în Tampere.

Tampere simbolizează energia și vigoarea Finlandei industriale, orașul plin de uzine și fabrici plasate parcă în mod violent și ostentativ pînă în centru. Tampere are cel mai mare număr de muncitori din Finlanda, și lucrul acesta se simte în viața culturală autentică și valoroasă, determinată de necesitățile și dorințele lor. Oraș cu o veche tradiție revoluționară, Tampere se mîndrește cu un foarte frumos club muncitoresc, unde este găzduit Teatrul Muncitoresc, unul dintre cele mai bune din Finlanda.

De curînd, Școala superioară de științe economice din Tampere a fost ridicată la rangul de Universitate. Dorința de a avea o activitate culturală a dus de curînd și la înființarea celui de-al doilea Studio de televiziune al Finlandei și la crearea teatrului de vară de la Pyynikki, cel mai interesant din Europa, cu scena în decor natural și cu auditoriul care se învîrtește după necesitățile spectacolului.

În holul Universității din Tampere poate fi văzută „Marea violetelor" a lui Birger Kaipiainen, uriașul mozaic în relief, din ceramică smălțuită, care a stîrnit admirația tuturor vizitatorilor pavilionului finlandez de la Expoziția internațională din Montreal. Și într-adevăr, holul imens și luminos pare a fi locul cel mai potrivit pentru albastrul, liliachiul, violetul, albul și argintiul mării pline de violete și lebede a lui Birger Kaipiainen.

Universitatea din Tampere este singura din Finlanda care găzduiește în incinta ei o școală de actori și regizori. Aici au voie să se înscrie studenți care urmează paralel filozofia, sociologia, psihologia, economia politică. Mirată de faptul că nu am întîlnit studenți de la secțiile de limbă și literatură, mi s-a explicat că pe de o parte este vorba de o tradiție, Școala de teatru, Drama-Studio, cum mai este numită, fiind mai veche decît secțiile filologice, apărute abia în ultimii ani, pe de altă parte, teatrul are de-a face cu societatea, cu colectivitatea și nu cu literatura. Omul de teatru modern, consideră cei din Tampere, trebuie să cunoască psihologia maselor, să știe sociologie, să știe economie politică, în teatru existînd și numeroase probleme economice nu numai literare. Absolvenții acestei secții de teatru vor lucra în teatre, la televiziune, îndeplinind, după talent și posibilități, felurite sarcini, printre care și cele administrative, în consecință Universitatea trebuie să le asigure pregătirea necesară.

Ceea ce locuitorii acestui oraș consideră însă cea mai mare realizare a lor, din punct de vedere cultural, este activitatea celor două teatre, a Teatrului Municipal și a celui Muncitoresc, care, seară de seară, reușesc să aducă peste o mie de oameni în sala de spectacol. O mie de oameni într-un oraș care abia a trecut peste 150 000 de locuitori și în care tradiția teatrală nu a împlinit decît puține decenii!

Ceea ce pare o minune nu este însă decît un fapt obișnuit datorat dragostei de artă a oamenilor de teatru, dar și acelui spirit de respect și de admirație față de cultură, crescut și dezvoltat de cluburile muncitorești finlandeze.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

Hoțul sentimental

Polițistul tocmai se întorsese cu spatele. Hoțul, purtînd niște ochelari negri, se furișă pe ușa lui „Milland Bank" din orașul Wickford (Anglia), se îndreptă spre ghișeul unde se afla o casieriță în vîrstă de 16 ani (numele ei era Kay Iles) și amenințînd-o cu un revolver, îi ceru să-i predea banii din casă. Îngrozită, casieriția îi înmînă banii. Restul se desfășură cu viteza fulgerului. Banditul părăsi urgent banca, se urcă într-o mașină și dispăru cu banii furați.

După o oră, Percy Friend (46 de ani), se prezentă la poliție. El declară că este autorul atacului și că mustrările de conștiință l-au determinat să se predea de bună voie. Percy Friend declară că a fost foarte impresionat de victima lui, de tinerețea și inocența ei, de farmecul ei personal.

Judecat pentru actul lui tîlhăresc, Percy Friend, „banditul gentilom", a fost condamnat la doi ani închisoare, acordîndu-i-se circumstanțe atenuante.

Chirurgul nu era doctor!...

În întreaga Italie a provocat senzație o întîmplare puțin obișnuită. A fost descoperit un fost student în medicină (nu-și terminase studiile), Dario Martini care, abuzînd de lipsa de atenție a conducerii unei policlinici, a funcționat cîțiva ani ca medic chirurg. Ceea ce este mai interesant, este faptul că el se bucura de renumele unui chirurg excelent, fapt autentificat de numeroasele și grelele operații pe care le-a efectuat cu succes.

Din acest punct de vedere, nimeni nu a avut ce-i reproșa. Dimpotrivă, colegii și pacienții lui i-au adresat doar cuvinte de laudă. În ceea ce privește activitatea sa „profesională" în schimb, justiția nu s-a lăsat impresionată de succesele lui și l-a condamnat la 10 luni închisoare. O amnistie l-a salvat însă de la detențiune.

Dario Martini a tras concluziile necesare și s-a înscris... la facultatea de medicină pentru a-și termina studiile!

Neobișnuita scenă de pe plaja de la Dover

O scenă parcă ruptă din „Păsările" lui Alfred Hitchcoock s-a petrecut de curînd în preajma localității Dover. În timp ce se plimbau de-a lungul falezei dintre Deal și Dover, o tînără femeie, Julie Holes, și fiica sa de cinci ani, Joan, au fost atacate de patru pescăruși neobișnuit de mari. Păsările dezlănțuite au aruncat la pămînt fetița, fără ca d-na Holes să le poată alunga: tînăra mamă abia a putut s-o ia pe Joan în brațe și să fugă. Pescărușii le-au urmărit încă o bucată de drum înainte de a-și lua zborul spre larg.

CARTEA DALTA-N CONDEI...

dar toate aceste lucruri nu puteau să nu aibă influență asupra mea ; îmi era ușor să pun mîna pe condei și să „incondeiez" oamenii nocivi, faptele degradante, abjecția, politicianismul...

— Desigur, în mare măsură lucrurile pe care mi le spuneți justifică direcția pamfletară a publicisticii dv. Am citit însă *memoriile* și *portretele* și, paradoxal, am descoperit și acolo vocația pamfletarului. Figuri fixate în conștiința noastră printr-o întreagă mitologie preexistentă sînt portretizate în apă tare, nuanțele acestei viziuni mergînd de la ironie pînă la observația critică viguroasă, ce pune în evidență aspecte comice sau grotești.

— Dacă înțeleg eu bine din ceea ce spui, rezultă că figurile oamenilor despre care am scris riscă să fie diminuate prin modul cum le prezint. Să fim serioși ! Îți închipui că i-aș putea crea eu, a doua oară, în cuvinte, pe Iorga sau pe Sadoveanu ? Eu cred că, dimpotrivă, faptul că nu mi-am permis să devin „scriitor" evocîndu-i, să creez metafore, să descriu ficțiuni literare, că m-am străduit să notez cu maximum de obiectivitate acele momente din viața lor, limitate la un context uman determinat, la raporturile lor cu mine, demonstrează respectul și dragostea purtată acestor oameni. Cine ar vedea în unele detalii indiscreții sau gratuități s-ar înșela profund. Pentru că la oameni cum sînt Iorga sau Rebreanu, pînă și nasturii de la vestă pot intra în muzeu. Cititorul care va parcurge cartea își va da seama că ceea ce pun pe hîrtie nu sînt răutăți, ci adevăruri, privite cu umor.

— Pe unii, totuși, i-ați ironizat...

— Eu nu, ei s-au ironizat.

— Capitolul „Profesor la școala de Belle Arte" vă prezintă ca un dușman inversunat al virtuozității formale, al academismului, al formelor degenerate, epigoniste de „clasicism", al lipsei de concordanță între interiorul emoțional și facticele exterior. Astăzi ce aspecte ale vieții artistice ar putea stimula pana pamfletarului ?

— Detest specula de idei ! Există oameni care din trei cuvinte își compun o profesie, profesia de critic modernist, bunăoară. Nu sînt împotriva artei moderne : oare Eminescu nu este modern ? Michelangelo, Shakespeare ? Sînt împotriva profitorilor modernismului, a „teoreticienilor" care frunzăresc idei în hău, propagîndu-le sporadic, pentru că de o activitate temeinică nu sînt în stare, a celor ce susțin că arta nu se adresează ochiului, ca prim factor de contact, ci iraționalului, abstractului, care născocesc conglomerate de idei estetice cu grijă, chipurile, ca ele să circule peste toate granițele... „Trecutul e trecut, zic ei ; morții cu morții". În adevăr, negustorii de critică ușoară sînt vii prin forța aberației...

— Nici de astădată polemistul nu se desminte ! Se poate ca în unele împrejurări înverșunarea să nu vă fie în totul îndreptățită ; în altele însă, realitatea pare să vă ofere, dumneavoastră, anume subiecte de pamflet, sau cel puțin de reflecție amară. Spuneți-mi, cum s-a întîmplat că pe coperta volumului dv. a apărut o statuie care nu vă aparține ?

— Cu cîteva luni înainte de apariția cărții, mi s-a arătat un proiect de copertă care reprezenta un cal verde pe un fond roșu : monumentul lui Mihai Viteazul din Piața Universității, pe care — culmea ! — l-am ridiculizat în scris pentru că aduce cu un bibelou. Am respins categoric coperta. Iată însă că acum, prin nu știu ce mister, cartea a apărut cu coperta pe care o respinsesem. Nu văd ce aș mai avea de spus în legătură cu aceasta, iar în ceea ce privește conținutul n-am altă observație decît aceea că mi se pare tipărit cu acuratețe... De citit însă n-am avut timp încă să citesc volumul la apariție iar spălturi nu mi-au fost prezentate, cu toate rugămințile adresate editurii...

● Dialog cu maestrul Oscar Han într-un conclav de busturi ● Sculptura a reprimat prozatorul ? ● „Mi-a plăcut să modelez judecăți"... ● Vocația pamfletarului

de Boris BUZILĂ

Sculptorului Oscar Han nu-i plac vizitele la atelier. Spunîndu-ne aceasta, printre altele, ne face să înțelegem că aflîndu-ne acolo sîntem beneficiarii unui măgulitor privilegiu. De data asta însă nu ne ispitește gîndul de a-i divulga tainele încăperii de lucru din strada Pangrati neavînd ochi pentru iscodit, ci doar urechi de ascultat. Am convenit în prealabil să vorbim despre alte monumente — monumentalul volum de 700 și ceva de pagini „Dălți și pensule" apărut nu de mult la Minerva. Sîntem primiți în minuscula chilie de la mezanin și luăm loc, în mijlocul unei ciudate aglomerări de chipuri umane modelate, veritabil conclav de ipsos.

— Cartea dv., stimate maestre, m-a făcut să cred, mai ales prin partea sa inedită de amintiri, alcătuită de fapt din niște crochiuri de roman, că sculptura a reprimat în dv. un excelent prozator. Cînd v-ați decis să faceți sculptură, ați avut de ales între mai multe vocații ?

— De cîte ori mi s-a pus în trebarea ce m-a îndreptat spre sculptură n-am putut răspunde niciodată. Singurul răspuns sincer ar fi acesta : „Nu știu !" Cred că majoritatea explicațiilor privind factorii care impulsionează debutul unui creator sînt niște ficțiuni plăsmuite de artiștii înșiși, sau de critici. Dumneata crezi că Michelangelo s-a preocupat să motiveze ce l-a îndemnat să facă sculptură? Aș putea spune, în schimb, cum mi-am înțeles profesiunea, odată descoperită. Ea a însemnat și înseamnă pentru mine o conștiință, o datorie ; simți că-ți place să muncești și cînd plăcerea se bizuie pe talent, pe sensibilitate, pe simțire, pe cultură, atunci propria ta satisfacție devine o satisfacție a altora.

De ce n-am făcut literatură ? Pentru că s-a întîmplat să fiu păgubos în literatură, mai bine zis în publicistică. Lăsînd gluma la o parte, trebuie să mărturisesc însă că am fost în situația foarte norocoasă de a-mi crea prieteni printre cei mai de seamă scriitori ai timpului. Din cînd în cînd, eram întrebat de ce nu scriu. De obicei răspundeam : n-am timp. Întîmplarea a făcut să vină o dată în atelierul meu doi prieteni, un poet și un prozator, cărora le-am împărtășit cîteva gînduri în legătură cu o expoziție. „De ce nu publici ceea ce ne-ai spus acum ?" Le-am promis că voi publica și m-am ținut de cuvînt, dar mi-am aprins paie în cap. Însul despre care scriam, se socotea promotor al picturii europene. *În realitate, figurile lui erau, ziceam eu atunci, lipsite de acțiune, înanimate, în poze statice care se umflau și înghiteau tot spațiul din tablou, fără însă ca o mișcare interioară să explice grandiozitatea voită și convențională a formei exterioare.*

— Era, din cîte înțeleg, o cronică, prefigurînd polemistul de mai tîrziu...

— Mai întîi, nu era o cronică ; n-am făcut niciodată critică de artă. E adevărat însă că mi-a plăcut să pun mîna pe condei mai cu seamă atunci cînd mi se părea că pot „modela" judecăți asupra unor oameni exagerat de dăunători. Solicitat și împins, am început să public articole pe diferite „momente", nu pe teme sau probleme, ci pe situații, desigur, aparținînd cu prioritate vieții artistice, care-mi dădeau impulsul și energia de a-mi spune cuvîntul. Mi-am dat seama însă că scriu foarte greu. Un articol îmi lua pînă la zece ore de muncă. Era o pagubă în atelier. Cu timpul am ajuns însă să-mi compun articolele în cap, pe stradă, la masă, în mici discuții ; scriam cum aș fi vorbit, cum aș fi povestit, dar mă feream să povestesc frumos, agreabil, mă feream ca de foc de retorica elocventă, țineam la vigoarea cuvîntului, la fraza robustă, energică, fără să-mi pese prea mult dacă e violentă, dacă e supărătoare, dacă e uzabilă în lumea „bună".

— Am citit în carte că Blaga v-a reproșat undeva tonul de o prea tranșantă vehemență ; el invoca un argument de principiu, zicînd că în artă vigoarea trebuie îmlădiată, ondulată, „ondularea" fiind aceea care dă creației rotunjime iar sentimentului o simetrie, ornamentîndu-l, făcîndu-l întreg...

— Este adevărat, foarte mulți dintre prietenii mei mi-au dat a înțelege că oamenii despre care scriam nu meritau să fie loviți, iar despre alții puteam să scriu cu mănuși. Tu, ca poet — îi spuneam lui Blaga — ca să-ți vezi versurile apărute n-ai nevoie decît de o bucată de hîrtie, de cîteva nopți de scris și de un editor care, în ceea ce te privește, umblă el după tine. Cu noi, sculptorii e altceva.

Statuiul de atunci nu-i pasă de noi. Cînd un grup de studenți în arte frumoase, care învățau la Roma, s-au prezentat la Ionel Brătianu în timpul unei vizite a acestuia în capitala italiană, ca să-i ceară sprijinul, el le-a spus : „Arta o faceți pe cont propriu, domnilor. În statul nostru — numai că n-a zis „eminamente agricol"! — problemele sînt altele!" Doream să fac artă monumentală dar trebuia să mă mulțumesc cu decorarea interioarelor, cu portretul de familie și de cimitir. Desigur, mai tîrziu am ajuns să fac și artă monumentală, ceea ce n-au izbutit alții niciodată, dar toate aceste lucruri nu puteau să nu aibă influență asupra mea ; îmi era ușor să pun mîna pe condei și să „incondeiez" oamenii nocivi, faptele degradante, abjecția, politicianismul...

— Desigur, în mare măsură lucrurile pe care mi le spuneți justifică direcția pamfletară a publicisticii dv. Am citit însă *memoriile* și *portretele* și, paradoxal, am descoperit și acolo vocația pamfletarului. Figuri fixate în conștiința noastră printr-o întreagă mitologie preexistentă sînt portretizate în apă tare, nuanțele acestei viziuni mergînd de la ironie pînă la observația critică viguroasă, ce pune în evidență aspecte comice sau grotești.

— Dacă înțeleg eu bine din ceea ce spui, rezultă că figurile oamenilor despre care am scris riscă să fie diminuate prin modul cum le prezint. Să fim serioși ! Îți închipui că i-aș putea crea eu, a doua oară, în cuvinte, pe Iorga sau pe Sadoveanu ? Eu cred că, dimpotrivă, faptul că nu mi-am permis să devin „scriitor" evocîndu-i, să creez metafore, să descriu ficțiuni literare, că m-am străduit să notez cu maximum de obiectivitate acele momente din viața lor, limitate la un context uman determinat, la raporturile lor cu mine, demonstrează respectul și dragostea purtată acestor oameni. Cine ar vedea în unele detalii indiscreții sau gratuități s-ar înșela profund. Pentru că la oameni cum sînt Iorga sau Rebreanu, pînă și nasturii de la vestă pot intra în muzeu. Cititorul care va parcurge cartea își va da seama că ceea ce pun pe hîrtie nu sînt răutăți, ci adevăruri, privite cu umor.

— Pe unii, totuși, i-ați ironizat...

— Eu nu, ei s-au ironizat.

— Capitolul „Profesor la școala de Belle Arte" vă prezintă ca un dușman inversunat al virtuozității formale, al academismului, al formelor degenerate, epigoniste de „clasicism", al lipsei de concordanță între interiorul emoțional și facticele exterior. Astăzi ce aspecte ale vieții artistice ar putea stimula pana pamfletarului ?

— Detest specula de idei ! Există oameni care din trei cuvinte își compun o profesie, profesia de critic modernist, bunăoară. Nu sînt împotriva artei moderne : oare Eminescu nu este modern ? Michelangelo, Shakespeare ? Sînt împotriva profitorilor modernismului, a „teoreticienilor" care frunzăresc idei în hău, propagîndu-le sporadic, pentru că de o activitate temeinică nu sînt în stare, a celor ce susțin că arta nu se adresează ochiului, ca prim factor de contact, ci iraționalului, abstractului, care născocesc conglomerate de idei estetice cu grijă, chipurile, ca ele să circule peste toate granițele... „Trecutul e trecut, zic ei ; morții cu morții". În adevăr, negustorii de critică ușoară sînt vii prin forța aberației...

— Nici de astădată polemistul nu se desminte ! Se poate ca în unele împrejurări înverșunarea să nu vă fie în totul îndreptățită ; în altele însă, realitatea pare să vă ofere, dumneavoastră, anume subiecte de pamflet, sau cel puțin de reflecție amară. Spuneți-mi, cum s-a întîmplat că pe coperta volumului dv. a apărut o statuie care nu vă aparține ?

— Cu cîteva luni înainte de apariția cărții, mi s-a arătat un proiect de copertă care reprezenta un cal verde pe un fond roșu : monumentul lui Mihai Viteazul din Piața Universității, pe care — culmea ! — l-am ridiculizat în scris pentru că aduce cu un bibelou. Am respins categoric coperta. Iată însă că acum, prin nu știu ce mister, cartea a apărut cu coperta pe care o respinsesem. Nu văd ce aș mai avea de spus în legătură cu aceasta, iar în ceea ce privește conținutul n-am altă observație decît aceea că mi se pare tipărit cu acuratețe... De citit însă n-am avut timp încă să citesc volumul la apariție iar spălturi nu mi-au fost prezentate, cu toate rugămințile adresate editurii...

Aviziер

SEZON ESTIVAL. Mai mulți regizori de teatru au ales răcoarea... platourilor T.V. pe timpul verii. Sică Alexandrescu și-a început o interesantă colaborare cu micul ecran prin „portretul" lui Marcel Anghelescu, colaborare cu „va urma"...

ION COJAR a terminat tot aici montarea cunoscutei piese a lui Ibsen „Rosmersholm" în decorurile vechiului său colaborator Virgil Miloia. În rolul principal : Victor Rebengiuc, alături de Leopoldina Bălănuță, Olga Tudorache, Gh. Cozorici, Vasile Nițulescu, Jean Lorin Florescu.

ȘI SANDA MANU este prezentă la televiziune, evident cu o comedie. Ea a montat o piesă de Labiche, necunoscută în țara noastră, „Crima din strada Loursine". Joacă „specialiști" ai genului : Octavian Cottescu, Paul Sava, Stela Popescu, Ștefan Tăpălagă și un debutant, studentul de la I.A.T.C. : Mircea Diaconu.

ICI, COLO, cîte un afiș răzleț, anunță una din puținele inițiative ale O.S.T.E.-i în materie de teatru : „Cînd bărbatul nu-i acasă". Titlul acesta de farsă populară aparține actorului Gh. Dumbrăveanu. În noua premieră pe țară montată tot de un... actor (Paul Ioachim), joacă în afara... regizorului, Maria Georgescu Pătrașcu, Ileana Cernat, Traian Dănceanu, toți de la teatrul Giulești și reprezentantul Teatrului „Ion Creangă", Șerban Cantacuzino.

REGIZORUL D.D. Neleanu încheie stagiunea Teatrului Mic cu „Dansul sergentului Musgrave" de J. Arden. „Spectacolul nostru caută să scoată în relief mai ales violența extremă a acțiunilor unor eroi, ale căror zbateri și pasiuni sînt iremediabil condamnate. Din colectiv fac parte : Ion Ciprian, Boris Ciornei, Vasile Gheorghiu, Stamate Popescu, Al. Lungu, Arcadie Donos, Andrei Codarcea, Dinu Iancu-lescu, M. Dogaru, V. Nițulescu, Monica Ghiuță."

O noutate : decorurile sînt semnate de... Ion Cojar.

PĂPUȘILE la drum... Margareta Niculescu va monta pe scena teatrului de păpuși din Magdeburg — R.D.G. — cunoscuta piesă a lui Korostilev (autor jucat nu de mult și pe scenele oamenilor „mari" cu „Balul florilor") — „Doctorul Au-mă-doare". Păpușile sînt creația pictoriței Ella Conovici, iar decorurile aparțin Mioarei Buescu.

GABRIEL AROUT s-a făcut cunoscut mai puțin prin valoarea operei sale originale, cît datorită unor foarte abile și tehnice dramatizări, jucate de ani de zile pe scenele pariziene. De altfel una din adaptările sale după Cehov, „Acest animal ciudat" în regia Sandei Manu cu George Constantin în rolul principal, s-a jucat cu succes la teatrul C.I. Nottara.

Ca atare, același teatru a programat pentru viitoarea stagiune tot o dramatizare de Arout după Cehov a „Mere pentru Eva".

ECOURI • ECOURI

CONCOMITENT cu filmul care va înfățișa campionatul mondial de fotbal, pe platourile de filmare din Mexic se turnează o comedie intitulată „Fotbal '70". Va fi povestea plină de aventuri a unui tînăr (Everardo Rodriguez), care își părăsește casa, părinții, prietenii pentru a putea asista la marea finală.

●

SUB CONDUCEREA regizorului Frank Kramer, Yul Brynner turnează în Spania în filmul „Indio Black". Acțiunea se desfășoară în Mexic în perioada împăratului Maximilian și înfățișează un episod dramatic al luptei răsculaților. Viitoarele lui angajamente prevăd : un film în regia lui Eli Wallach în Iugoslavia și ca partener al lui Kirk Douglas într-un film turnat după un roman de Jules Verne.

●

VITTORIO DE SICA a acceptat să realizeze un film consacrat „Cavalerilor Ordinului de Malta". Va fi o prezentare în culori cu caracter documentar.

●

ACTORUL AMERICAN Steve Mac Queen este un pasionat automobilist, cunoscut prin participările sale la mari competiții. Iată motivul pentru care el s-a hotărît să turneze un film, „Cele 24 ore ale cursei de la Le Mans", cu participarea tehnicienilor și a unora dintre cei mai cunoscuțiași ai curselor de automobile : Jo Siffert, Richard Atwood, Vic Elford, Jackie Stewart și alții.

Pe baza unui scenariu realizat după romanul „Mihail Strogoff" de Jules Verne, regizorul Eriprando Visconti (nepotul lui Lucchino Visconti) turnează în prezent o nouă versiune a acestui film. În rolurile principale Mimsy Farmer și John Philip Law.

●

NEOBOSIT, John Wayne turnează în prezent într-un nou film de aventuri, „Rio Lobo", în care interpretează rolul unui ofiter nordist în timpul războiului de secesiune. Partenerii săi sînt actorul mexican Jorge Rivero și Chris Mitchum, fiul actorului Robert Mitchum.

●

DANIELLE DARRIEUX a fost invitată (și a acceptat oferta) să apară, începînd de la 1 august, în comedia muzicală „Coco" (inspirată de viața cunoscutei creatoare Coco Chanel), care se prezintă în prezent pe Broadway. Ea va înlocui în rolul principal pe actuala protagonistă a spectacolului, Katharine Hepburn.

●

RICHARD BURTON, Elizabeth Taylor și Gregory Peck au semnat contractul pentru realizarea unui nou film intitulat „Dezertorul". Scenariul și regia vor fi asigurate de Richard Burton.

●

A DOUA EDIȚIE a concursului internațional de canto „Butterfly", desfășurat la Osaka, s-a încheiat cu succesul cîntăreței italiene Vilma Vernocchi. Pe locurile următoare s-au clasat Gilda Cruz-Romo (S.U.A.) și Medeea Amiranașvili (U.R.S.S.).

●

ÎN REGIA lui Marcel Cammus, un grup de actori compus din Bourvil, Peter Mac Enery, Sophie Desmarets, Jean Poiret și Jacques Ballutin se află în prezent în Anglia pentru a turna primele secvențe ale unui nou film intitulat „Zidul Atlanticului".

●

ELKE SOMMER, James Mitchum, Stuart Whitman și Curd Jurgens sînt protagoniștii filmului „Eroii de la Yucca", ultima realizare a regizorului Jean Negulescu. Filmul are ca subiect încercarea unui grup de aventurieri de a ataca și a fura o mare cantitate de bijuterii puse la adăpost într-un seif special.

●

S-A ÎNCHEIAT Festivalul internațional al filmelor de turism de la Tarbes-Pyrenees. Iată și premiile : *Premiul special :* „Versailles și Paris niciodată văzute" de Albert Lamorisse. *Primul mare premiu :* „Haga a Olandei" de G. Willers. *Al doilea mare premiu :* „Japonia la sfîrșitul sezoanelor" de Sakura. *Al treilea mare premiu :* „Islanda flăcărilor și a apei" de H. Sandoz.

●

REGIZORUL Roger Vadim a anunțat titlul viitorului său film : „Perryl". Scenariul va fi asigurat de Paul Gegauff, iar pentru rolul principal feminin, Vadim a făcut o invitație fostei sale soții, Brigitte Bardot.

Clepsidra

CIVILIZAȚIA SONORĂ

de Constantin VIȘAN

O noțiune folosită din ce în ce mai des. Definește un univers tehnic fascinant, un peisaj fără limite, un ocean de imaginație. Pe nesfîrșitul acestui peisaj se interferează unde purtînd mesajele acestui secol.

Recent am avut prilejul să schimb cîteva gînduri despre această dimensiune modernă a activității spirituale, cu Georges Godebert, realizator de emisiuni la O.R.T.F. Georges Godebert este o personalitate recunoscută atît în rîndurile creatorilor de emisiuni, cît și în ale eseiștilor în domeniul mijloacelor de comunicare în masă. Autor a sute de emisiuni literare, regizor radiofonic reputat, Georges Godebert este un bun cunoscător al țării noastre, al culturii românești. De mai multă vreme el își dedică o bună parte a activității sale popularizării literaturii și artei din țara noastră prin intermediul microfonului francez. Această activitate, Georges Godebert și-a încununat-o printr-o inițiativă de excepție : organizarea, între 31 mai—7 iunie, în colaborare cu Radiodifuziunea română, a „Săptămînii culturii românești" la posturile de radio franceze.

— Această coproducție radiofonică româno-franceză datorează mult entuziasmului, priceperii, efortului dumneavoastră, domnule Georges Godebert.

— Este un omagiu pe care am ținut să-l aduc acestui popor care a dat lumii pe Eminescu și Caragiale, pe Creangă și Enescu, pe Panait Istrati și Constantin Brâncuși. România este o țară care știe să prețuiască prietenia. O țară bogată în priveliști naturale și sufletești. Am vrut să arăt compatrioților mei mai puțin norocoși decît mine măcar o parte din frumusețile românești. Am vrut să le dau prilejul ca timp de o săptămînă să asculte glasul României, ca și cum ar fi acolo.

— O.R.T.F. a mai prezentat programe asemănătoare ?

— Niciodată un program de amploarea acestuia, nu a mai fost dedicat unei singure țări. A fost o inițiativă inedită, o prefață sonoră la vizita în Franța a președintelui Consiliului de Stat al României.

— Iată, așadar, ce resurse oferă universul sonor cunoașterii între oameni, între popoare, contactului cultural, dialogului între țări, între oameni.

— Sînteți un vechi navigator pe oceanul civilizației sonore. O civilizație în aparență fragilă, inefabilă...

— Dar în același timp capabilă să atragă atenția, să influențeze opinia publică. Cred, mai întîi de toate, că fiecare mijloc de expresie, fie că e vorba de cinema, teatru, de carte, de televiziune, are propria lui specificitate și în același timp complementalitatea lui. Și fiindcă există tendința de a se opune prea adesea radioul—televiziunii, fiecare din aceste domenii audio-vizuale are propria lui expresie. În mod firesc datoria tuturor specialiștilor este să exploateze la maximum aceste mijloace de expresie. Radioul are secrete care sînt puțin cunoscute de public. Există oameni care își imaginează că este foarte simplu să faci radio, că e de ajuns să pui un microfon în fața unui actor, unui poet sau unui cititor și aceștia să se apuce să vorbească. Se spune foarte adesea că radioul este o creație sonoră. M-am atașat acestei idei, fiind un om de radio, un profesionist încă din 1944. M-am dedicat explorării acestui magnific instrument de comunicare. Radioul reprezintă pentru mine un mijloc de a explora sufletul omenesc.

— Care sînt proiectele dumneavoastră cu privire la civilizația sonoră ?

— România. Civilizația acestei țări. Frumusețile străvechi și zborurile ei contemporane.

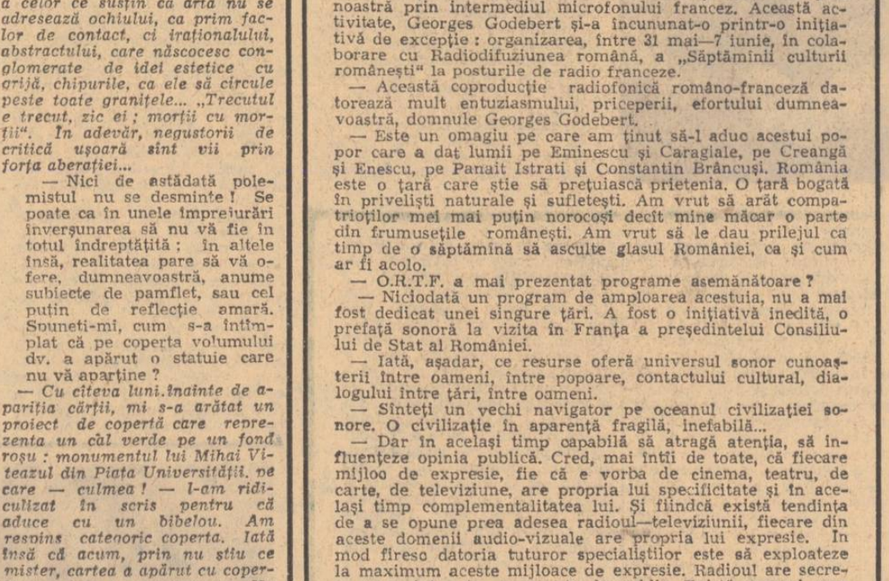

RONDELURI

de Cicerone Theodorescu

PESTE CUIBURI PIERDUTE

Du-te, pasăre, du-te...
Vei ști iarăși să zbori
Pe-necate comori,
Peste cuiburi pierdute.

Vast ospăț de orori
Al urgiilor mute !
Du-te, pasăre, du-te...
Vei ști iarăși să zbori

Văi cu tragice cute,
Pajiști fără culori,
Cuibul iar să-ți sărute,
Să fiți iarăși surori.

Du-te, pasăre, du-te !

Desen de Tia PELTZ

„FAUST" de Goethe LA TEATRUL DE PANTOMIMĂ DIN WROCLAW

Noua premieră a cunoscutului Teatru de pantomimă al lui *Henryk Tomaszewski*, mimodrama „Plecarea lui Faust" este realizată pe canavaua tragediei lui Goethe. Ca de obicei însă, teatrul reușește să comunice cu mijloacele pantomimei, pornind de la celebra operă și servindu-se de ea ca pretext, idei noi, un complex de asociații și considerații filozofice și psihologice.

Pasaje din „Damnațiunea lui Faust" de Berlioz și muzică contemporană alcătuiesc fondul muzical constituind, în același timp, un factor organizator al timpului care subliniază ambianța diferitelor scene ale reprezentației.

„Plecarea lui Faust" se desfășoară pe un fundal de draperii negre, singurele decoruri fiind luminile și cuburile transportate de mimi, pentru a servi ca paliere, pereți, mobilă etc. Adevărata scenografie este creată de corpurile mimilor impodobite cu frumoasele costume și măști concepute de *Wladyslaw Wigura*. O rară îndemînare a mișcării, a gestului permite mimilor să creeze decoruri mobile, de o excepțională expresivitate.

În acest spectacol, istoria lui Faust este aceea a omului contemporan care alegînd conștient, ajunge la limita la care aspirațiile și visurile nu mai pot fi realizate. În prima parte a mimodramei, mai multe microscene ilustrează mediocritatea în care trăiește Margareta, în contrast cu scenele metaforice, mărețe, reprezentînd alegoric drumul pe care Faust îl parcurge în imaginație.

În partea a doua a mimodramei, problema pasajului se sublimează în imaginea Nopților Walpurgiei, îmbogățite de metafore și simboluri rituale inspirate din mitologie. În această parte, fantezia lui Tomaszewski capătă aripi, dezvoltînd semnele simbolice prescurtate pînă la scene de o frumusețe insolită, atît din punct de vedere al compoziției imaginii cît și al plasticității mișcării.

Inspirîndu-se din remarcabila experiență a stihurilor create în Japonia, China, Italia, Franța, Tomaszewski a dezvoltat pantomima, creînd noi forme de expresie care îi sînt proprii.

Actorii săi evită masca albă, clasică, a lui Marcel Marceau, adoptînd un machiaj mai natural. Tomaszewski impune concentrarea atenției spectatorului asupra corpului executantului. În teatrul său, scenografia, costumele, lumina și accesoriile joacă același rol ca în spectacolele vorbite, deși cuvîntul a fost înlocuit cu mișcarea.

Trecînd de la imitația vieții la creație, Tomaszewski a realizat o pantomimă bazată pe tradiția populară și poezia națională poloneză, dar, în același timp, universală.

Săptămîna la TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 12 IULIE

PROGRAMUL 1 : 9.00 Vara copiilor ; 10.00 Viața satului ; 11.00 Căminul ; 12.00 De strajă patriei ; 12.30 Concert simfonic ; 13.15 Emisiune în limba maghiară ; 14.45 Televacanța ; 15.50 Microavanpremieră ; 16.00 Fotbal : Rapid — Dinamo București ; 17.45 Caiac-canoe : Regata Snagov ; 19.00 Campionatul mondial de motociclism viteză ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 La Horă-n sat ; 20.30 Filmul „Confidență unei perne" ; 22.10 : Timpul orașului ; 22.25 Imagini sonore cu Mihaela Mihai și Sile Dinicu ; 22.55 Telejurnal. PROGRAMUL II : 20.00 : „Ora spaniolă" de Maurice Ravel. 20.50 Arte frumoase ; 21.05 „Casa Buddenbrook" (V).

LUNI 13 IULIE

18.05 Elevii din Dej ; 18.35 Panoramic științific ; 19.00 Actualitatea în economie ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 19.50 Agenda politică ; 20.00 „Casa Buddenbrook" (sfîrșitul serialului) ; 20.55 Steaua fără nume ; 21.50 Orchestre și soliști de muzică populară ; 22.10 Rampa ; 22.50 Telejurnal.

MARȚI 14 IULIE

18.00 Microavanpremieră ; 18.05 Ce vreți să știți despre școlile profesionale ? 18.45 George Enescu în conștiința poporului român ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20. „Rosmersholm" de H. Ibsen ; 22.15 Muzicorama TV ; 22.40 Telejurnal.

MIERCURI 15 IULIE

18.00 Microavanpremieră ; 18.05 Universal-șotron ; 18.30 Actualitatea în economie ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Reflector ; 20.15 Filmul „Viva Villa" ; 22.05 Ora editorului ; 22.30 Desene animate ; 22.40 Elena Cernei ; 23.05 Telejurnal.

JOI 16 IULIE

PROGRAMUL I : 17.30 Emisiune în limba maghiară ; 18.00 Mult e dulce și frumoasă ; 18.25 La volan ; 18.40 Cadran internațional ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Film serial : Trei prieteni (IV) ; 20.30 Viața literară ; 21.25 Conferință de presă TV. Invitatul nostru : Mircea Maliță, ministrul învățămîntului ; 22.10 Lucia Tibuleac, premiul I canto Paris. 22.30 Poșta TV ; 22.45 Telejurnal ; PROGRAMUL II : 20.00 Concert simfonic ; 21.30 Capodoperele Ermitajului ; 22.00 „Rocambole" (VIII).

VINERI 17 IULIE

18.00 Microavanpremieră ; Turism — Vacanță '70 ; 18.20 Actualitatea în economie ; 18.35 Teleglob : Varșovia azi ; 19.00 Reflector ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Filmul „French-Cancan" ; 21.40 Longevitatea — o excepție ? 22.40 Recital Raphael ; 22.55 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 18 IULIE

PROGRAMUL I. 17.00 Emisiune în limba germană ; 18.15 Bună seara, fete ! Bună seara, băieți ! 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Teleenciclopedia ; 20.45 ; Filmul „Semaforul verde" ; 22.05 Tele-cine-recital ; 22.30 Telejurnal. PROGRAMUL II. 20.00 Poesis ; 20.15 La fîntîna dorului ; 20.45 Un Othello modern ; 21.15 Seara melomanului ; 22.30 „La fiecare km" (V).

ȘTIINȚA și VIAȚA

OROLOGIILE BIOLOGICE

Întregul univers pare să-și cronometreze activitatea. Și marile orologii ale naturii — soarele, ceilalți aștri, anotimpurile — sînt cele care i-au dat omului „ora exactă". „Una dintre proprietățile fundamentale și... misterioase ale materiei vii — afirmă astăzi știința — este de a fi supusă ritmurilor". Viața plantelor și a animalelor este ghidată după un orar anume. De la cea mai simplă celulă vie la întregul organism uman vom afla „măsura" timpului. Ce rol, ce importanță au aceste ritmuri „de ceasornic"? Cine întoarce ceasornicele biologice?

Răspunsurile încep a fi date de o nouă știință, interdisciplinară. A ritmurilor biologice. Ea redeschide procesul Marilor mistere ale Universului și Omului. Răspunde poate celei mai tulburătoare întrebări a Timpului. Observațiile omului din totdeauna sînt reluate, îndepărtînd, totodată, interpretările pe baza cărora timp de milenii omul a fost condamnat la o perpetuă spaimă. Să ne gîndim cîte credințe și superstiții nu au fost legate de panica produsă de perturbările ivite în „mersul" regulat al fenomenelor naturale. Cîtă panică împrăștia întunericul coborît în mijlocul zilei, această „pană de lumină" a orologiului natural! Sau cîte coincidențe, — stabilindu-se relații, dependențe și comparații — nu au generat la rîndu-le exagerări ridicole! Iată însă că dosarul acestor ritmuri a fost deschis. Cele mai strălucite personalități din lumea medicinii și biologiei înscriu acum observații, trag concluzii. Reacția cea mai simplă — produsă în celulele organismului uman se repercutează uneori grav asupra întregului organism. Pierderea ritmului este întotdeauna o problemă gravă. asteniile sînt adeseori — remarcă neurologii — o pierdere de ritm. „Ritmul este adaptarea în timp avînd aceeași importanță fundamentală ca și organizarea celulei în spațiu", afirmă președintele uneia dintre Societățile pentru ritmurile biologice. Acest interes deosebit pe care-l demonstrează ritmurile a condus la crearea, în urmă cu cîteva luni, a unui Institut internațional de cicluri biologice cu sediul la Leiden, în Olanda. Doctorul în științe medicale *ALEXANDRU LUNGU*, ale cărui studii au o recunoscută valoare științifică pe plan mondial, a fost ales membru al acestui institut de prestigiu, reprezentînd țara noastră.

— Fiecare organ în parte și fiecare celulă a fiecărui organ are un ritm al său — ne spune domnia sa. *Pînă acum se cunosc aproximativ 400 de indici de funcții biologice clasificate după „amplitudinea" în timp a ritmurilor. Sînt ritmuri circadiene (de la circa dies — aproape o zi), ritmuri de nouă zile, ritmuri lunare, care corespund aproximativ cu lunile calendaristice (la animale mai ales cu fazele lunii), ritmuri sezoniere și anuale. Ciclul somnului și al veghei cumulează nenumărate ritmuri biologice cu o perioadă de ciclicitate de 24 de ore. Dereglarea acestor ritmuri, afirmă neurologii, influențează asupra rezistenței și competenței la lucru a individului, asupra reacțiilor unui operat, asupra raționamentului.*

— Tensiunea arterială, temperatura, nu sînt aceleași în cursul unei zile. Majoritatea hormonilor sînt produși în cantități constant variabile în funcție de diferitele perioade ale zilei. Dar acestea sînt doar cîteva repere generale. Experiențele de laborator au arătat că un medicament poate provoca o reacție sau o eficacitate uneori și de zece ori mai mare dacă este administrat la o anumită oră decît la alta. Medicul va trebui să știe așadar nu numai ce medicament să prescrie ci și *cînd* anume trebuie luat. Știu că în cadrul Institutului de Endocrinologie ați reușit să evidențiați existența unui bioritm circadian al A. R. N. în suprarenală la șobolan. Ce concluzii se pot trage de aici?

— Este o contribuție de fineță pe care am realizat-o, A. R. N.-ul fiind substratul cel mai intim legat de funcția celulară. Am arătat astfel că bioritmul circadian se șterge, se anulează prin menținerea animalului la lumină continuă timp de 30 de zile. Se demonstrează dependența de fotoperiodism, de alternanța lumină-întuneric. Ca orice ceasornic, și cele biologice... merg dacă sînt întoarse. Cine le întoarce? Acum putem răspunde: factorii de mediu. Or, unul dintre factorii importanți este fotoperiodismul. A fost „ales" încă de prima celulă vie ca fiind factorul cel mai constant. Rîndunelele care se întorc primăvara ne încredințează — credeam noi — că perioada rece a luat sfîrșit. De fapt, nu arareori ele pornesc la drum și, fiind surprinse de frig, mor cu duiumul. Adevărul este că se întorc pentru că au măsurat lumina. Este un mecanism înnăscut, endogen. Ritmul de somn și veghe la om, acest ritm care însumează un ritm circadian, am putea spune că este cadența interioară a omului. Numeroase experiențe au demonstrat-o — între altele s-o menționăm pe cea mai celebră: Michel Siffre care a stat 58 de zile, în 1962, în întuneric, în grota de la Scarasson; adunînd orele de somn și de veghe a ajuns la media de 24 de ore. Dar vă voi relata una dintre experiențele care pentru biologie are o uriașă însemnătate: 18 tineri, bărbați în jurul a 20-21 de ani au fost supuși, timp de două săptămîni, unei testări. Condiții de viață riguros standardizate, regim alimentar standardizat. Au fost urmărite, în acest timp, temperatura, pulsul, urina din șase în șase ore, pentru a fișa bioritmurile generale ale fiecăruia dintre ei. După acest timp au fost expediați cu avionul la Spitzberg, într-o perioadă de zi continuă, anulîndu-se astfel factorul lumină-întuneric. Despărțiți în cîte două grupe, li s-a înmînat fiecăruia cîte un ceas „trucat". La un grup, ceasornicele de mînă parcurgeau cele 24 de ore astronomice în 21 de ore, la celălalt grup în 27 de ore, deci pentru unii ceasurile mergeau mai încet, pentru alții mai repede. Nici un alt reper de timp nu aveau la dispoziție. După două săptămîni, toate ritmurile biologice — în afara potasiului din urină, a cărui eliminare e dictată predominant de suprarenală — erau adaptate, mai dilatate sau mai contractate în funcție de... ceasurile de la mînă. Aceasta demonstrează că la om intervine în plus factorul timpului conștient.

Au fost, de asemenea, examinați și o seamă de oameni care au parcurs cu avionul mai multe fusuri orare. Organismul lor era „desincronizat", prezenta mari tulburări. Cosmonauții n-au fost deloc scutiți de aceste tulburări de ritm și medicina spațială se arată deosebit de interesată în această problemă. Cei care vor petrece un timp pe Lună vor trebui să-și armonizeze ritmurile la noile condiții. Adaptabilitatea la condiții climatice diferite, la o altitudine puțin obișnuită pentru sportivii europeni, cum a fost cazul campionatului mondial de fotbal de la Mexic, înseamnă însă, mai ales adaptabilitatea la un alt ritm ce se impune organismului pentru a ne referi la o împrejurare cunoscută.

S-au urmărit statistici, cu mari eșantioane, pentru a vedea dacă există o anumită preferință de ore a organismului de a se naște și de a muri. Un medic cehoslovac, urmărind 500.000 de fișe de nașteri, arăta că femeile nasc mult mai ușor noaptea decît ziua. Statistic, se înregistrau în trecut un număr de două ori mai mare de nașteri în zori. Între 4 și 7 dimineața, față de orele după amiezii. Astăzi, nașterile „dirijate" au modificat această curbă, „preferîndu-se" orele după-amiezii. Orele morții par de asemenea să fie în zori. Dar, nu este mai puțin posibil ca privind ritmurile peste tot, exagerîndu-le sau interpretînd statistici de mică întindere, să cădem, așa cum spunea un specialist, în ciclomanie. Să ne reîntoarcem însă la întrebarea „Cine întoarce ceasornicele biologice?" Se răspunde: factorii de mediu. Unul este fotoperiodismul. Nu este singurul, însă. Va trebui, așadar să ne întîlnim cu biometeorologia.

Se pare că spre deosebire de mecanismele create de om, ceasornicele biologice nu sînt prea protejate împotriva șocului, a apei, a vîntului și altele. Și ne va trebui poate un buletin meteomedical pentru a ști să ne protejăm.

Catinca MUSCAN

- **Pierderea ritmului este întotdeauna o problemă gravă.**
- **Cine întoarce ceasornicele biologice?**
- **Cadența interioară a omului.**
- **O experiență de uriașă însemnătate.**
- **Atenție! Să nu cădem însă în ciclomanie!**

Milena Dravici, una dintre cele mai reputate vedete ale ecranului iugoslav, joacă rolul principal feminin în filmul „Rondo" după un scenariu și în regia lui Zvonimir Bercovici — film prezentat pe ecranul recentului Festival al filmului balcanic. Este un studiu de raporturi și responsabilități morale în viața conjugală. În cadrul pe care vi-l prezentăm, Milena Dravici și actorul Relja Basici

ECRAN

Cinematografia turcă este una dintre cele mai productive din Europa. Anual, ea realizează circa 170 de filme artistice de lung metraj. Printre cele mai reprezentative producții se numără și filmul „Cîmpia morții", în regia lui Atif Yilmaz, în care joacă un rol principal feminin artista Lale Belkis ce ne-a vizitat recent țara. Filmul evocă destinul tragic al unor oameni care, în condițiile unei aprige lupte pentru existență, devin contrabandiști. În fotografie: cadru din filmul „Cîmpia morții"

Vittorio Gassman, continuă o prodigioasă activitate artistică în care alternează postura de interpret — de teatru și film — cu cea de regizor. În prezent, el realizează o peliculă al cărei titlu spune totul: „Gulliver"

ECOURI

Ugo Tognazzi va deveni... fachir. Sub titlul „Fachirii", regizorul italian Mario Cecchi Gori plănuiește un film care va reuni pe generic trei străluciți artiști de comedie ai ecranului: Tognazzi, Gassman și Nino Manfredi. În clișeul nostru, un recent portret al lui Tognazzi.

● SIMONE SIGNORET ȘI JEAN GABIN sînt interpreții unui film care este în curs de realizare după romanul lui Georges Simenon „Pisica".

● *UN SPECTACOL PIRANDELLO — IONESCU — ROUSSIN a fost realizat la Paris sub direcția de scenă a lui Pierre Peyrou, care a reunit trei piese într-un act aparținînd dramaturgilor amintiți.*

● ALAIN DELON, unul dintre cei mai productivi actori francezi ai anului, va turna un nou film în regia lui Jaques Deray, „Madly", după romanul „Un pic de soare în apă rece" de Françoise Sagan.

● *JACQUES BREL, cunoscutul actor și cîntăreț francez, toarnă în prezent în compania lui Carole André, Françoise Prevost și Catherine Roussel, în regia lui Jean Valère, un nou film intitulat „Mont-Dragon" după romanul lui Robert Margerit în care va interpreta rolul unui specialist în dresaj...*

Luchino Visconti (în fotografia noastră) se pregătește să continue transpunerea pe ecran a operelor literare celebre, cu „Moartea la Veneția" de Thomas Mann

ZOO

GHEPARDUL

de Pop SIMION

Spre a întruni pe toți protagoniștii probei, alergarea pe distanța de o sută de yarzi plus unu fu programată să aibă loc pe un teren neutral, care nu era nici savană, nici pampas, nici preerie, era un amestec al acestora; amănuntul se dovedi inspirat deoarece își anunțară participarea toți așii alergării în viteză. Pentru prima dată în istoria atletismului animalier se întruneau pe un teren comun, sub semnul înaltelor principii olimpice, în înfruntare directă, marile vedete ale probei de pe toate meridianele și paralelele: Iepurele, Ciinele-jder, Elefantul indian, Ghepardul, Pantera, Cimpanzeul, Șopirla gigantică, Rinocerul, Porcul spinos, Lupul, Cangurul, Hiena, Șacalul, Gorila, Leul, Jaguarul, Puma, Lama, Renul, Tapirul american, Căprioara, Elanul, Struțul australian zis Emu, Zimbrul, Cămila, Risul ș.a.m.d. Concurenții fură legitimați, înscriși, cînd veni Puricele, care solicită intrare pe stadion și drept la start. Organizatorii se adunară în conclav. Pentru o democrație a speciilor și grija de a nu comite o eroare, aceștia satisfăcură doleanțele măruntului solicitant (fără a-și reține un zîmbet de ironică surpriză).

Plutonul fugacilor apăru în arenă, soarele era de magneziu, cerul dalb, concurenții bine dispuși, tribunele incendiare. Totul, dar absolut totul, promitea un spectacol mare, ca în marile vremi. Un vînt spartan bîntuia pe terenul de întrecere. Sărbătoarea putea începe. Pasărea-rinocer fu invitată să traseze cu clonțul în nisip linia unde aveau să se prezinte concurenții la start; un cor de giboni execută imnul inaugural; niște păuni etalară în evantai steagurile-emblemă ale tuturor participanților; lebăda-neagră dansă pentru a face climatul feeric; elefantul umezi pista de concurs cu stropitoarea lui; acvila s-a înălțat deasupra stadionului, planînd în văzul mulțimii și lansînd de sus o ploaie de frunze de palmier pe care scria: prietenie, sănătate, forță, armonie, curaj! (deviza olimpică); viermelui Bombix-mori i se porunci să întindă firul de mătase pe care avea să-l rupă învingătorul și, start! revolverul de soc pocni, cursa începu.

Alergătorii merseră un timp pachet, în pluton compact, după care valorile se delimitară, masa alergătoare se dispersă, talentele autentice se configurau. Se alternară în cap de cursă ba Struțul, ba Cangurul, ba Puma, concurenți de marcă. Suporterii încurajau cu strigăte infernale (îndeosebi maimuțele, măgarii și papagalii de Borneo) în timp ce pasărea-ciocănitoare marca mersul secundelor cu calm imperturbabil și severitate. Cursa era palpitantă și vacarmul general; poate acestea erau motivele pentru care nimeni nu-l urmărea pe concurentul cu numărul 13, pe Purice, un alergător neloial. Ce făcea el? Se cățăra cînd în blana unui partener de concurs, cînd în a celuilalt, mutîndu-și sediul în funcție de situație, avantaj și ordinea în pluton. Însfîrșit, sări în pămătuful cozii Ghepardului, care făcea pe ultimii yarzi de pistă niște salturi fantastice și se apropia bolid de linia de sosire, fracțiune de secundă în care Puricele se aruncă înaintea lui și cîștigă, la o diferență de un milimetru, marele concurs; situația trebui să fie elucidată prin celulă fotoelectrică și developare de film, cînd se văzu clar că Puricele este cel căruia i se atribuie trofeul „Piciorușul de aur".

Gestul nesportiv al Puricelui fu observat doar de Păduche, arbitru de margine, care tăcu chitic, solidarizîndu-se cu intrusul. Este data de la care în arene și pe stadioane se practică neloialitatea, conjurația tenebroasă, furtul de victorie.

Dar adevărații învingători își cunosc valoarea și harul, nu fac contestații și nu reclamă, n-au timp. Ei se exercită, spun ceva despre prietenie, sănătate, forță, curaj, armonie, ridică în picioare stadioanele. Este cazul Ghepardului.

S-a redeschis

HANUL PRAHOVA

Găsiți în permanență:

— sărmăluțe munțenești cu mămăliguță, mititei speciali, frigărui asortate, cîrnăciori oltenești, de Orăștie și de Mizil, crochete de cașcaval Gilort, garnituri și salată de sezon.

Vinul casei. Soiuri renumite de vinuri românești, Bere.

Orchestră și ring de dans.

Unitate în stil tradițional românesc — organizată de COOPERAȚIA DE CONSUM în incinta Complexului expozițional Piața Scînteii.

CE NE REZERVĂ FESTIVALUL ȘI CONCURSUL INTERNAȚIONAL „GEORGE ENESCU"

Personalitatea celui mai de seamă ctitor al muzicii românești devine legendară. George Enescu cu înaltele sale însușiri artistice și umaniste este astăzi farul luminos către care se îndreaptă mai toți tinerii noștri compozitori și interpreți. L-am apropiat pe marele muzician în timpul vieții sale, l-am urmărit în concertele pe care le da. Despre fascinanta sa prezență niciodată nu se va scrie prea mult. Arta sa interpretativă a făcut, face și azi, școală; creația sa, apreciată, este prezentă în sălile de concert de la noi și de peste hotare. În cadrul unui sondaj al cunoscutului institut „Gallup", Rapsodia I-a a întrunit cel mai mare număr de voturi. Este o constatare care nu face decît să confirme valoarea acestei minunate lucrări înscrisă în programele celor mai mari dirijori, de la Eugène Ormandy la Leopold Stokowski și Paul Paray. Ni se va îngădui să amintim cu acest prilej că, asistînd în primăvara anului 1968, la un concert al „Orchestrei din Paris" dat în sala Teatrului „Champs Elysèe", sub bagheta venerabilului șef de orchestră Paul Paray, s-a gravat profund în amintirea noastră uluitorul succes al Rapsodiei și dirijorului ei. De o vitalitate extraordinară — trecuse de 82 ani — Paul Paray, pătruns de nepieritoarea frumusețe a melodiilor și jocurilor românești din Rapsodie a dirijat lucrarea aprofundînd fondul muzicii noastre. La sfîrșit a fost o explozie entuziastă de simpatie din partea unei săli arhipline care, în picioare, a ovaționat îndelung pe dirijor pentru chipul sugestiv, de-a dreptul captivant, în care a interpretat minunata lucrare enesciană.

După acest preambul, pe care l-am socotit că nu e lipsit de interes, eu aflt mai mult cu cît Paul Paray va fi prezent, în septembrie, în mijlocul nostru, să intrăm în subiectul propriu zis: cel de al cincilea Festival și Concurs Internațional „George Enescu". Care sînt obiectivele majore ale acestei manifestări artistice de prestigiu atît pe plan național cît și internațional?

În cadrul Festivalului, menit desigur să perpetueze memoria marelui nostru muzician, este relevabil în primul rînd concursul tripartit — vioară, pian, canto — la care se vor prezenta circa 120 concurenți de la noi și de peste hotare, din Anglia, Australia, Brazilia, Bulgaria, Cehoslovacia, Cipru, Cuba, Elveția, R.D. Germană, R.F. a Germaniei, Grecia, Iran, Israel, Italia, Japonia, Iugoslavia, Mexic, Olanda, Polonia, Spania, Statele Unite, Turcia, Uniunea Sovietică, Ungaria, în total 25 de țări. La fiecare din cele trei discipline artistice, muzica românească este obligatorie în program. Astfel la vioară figurează în afară de sonatele a II-a, a III-a și Suita „Impresii din copilărie" de George Enescu, și muzica celorlalți compozitori români. Astfel concurenții sînt obligați să interpreteze în ultima etapă, între altele, un concert, la alegere, de Paul Constantinescu, Pascal Bentoiu, Wilhelm Berger, Anatol Vieru, Mircea Basarab, Dumitru Capoianu.

La pian, în afara lucrărilor de George Enescu — Bourèe, din suita în Re major, Sonata I-a în Fa diez minor, figurează, obligatoriu și lucrări de Lipatti, Paul Constantinescu, Pascal Bentoiu și Valentin Gheorghiu, la alegere, după cum la canto, în afara cunoscutelor „Șapte cîntece pe versuri de Clément Marot" de Enescu, candidații sînt ținuți să interpreteze un lied de un compozitor român, după voie. Este neîndoios că nu se poate face o mai bună popularizare decît așa, a muzicii românești peste hotare căci majoritatea candidaților vor asimila, credem, cu sîrg, lucrările citate, în vederea cît mai bunei lor stăpîniri la concurs. Or, această serioasă investiție de muncă artistică, mai mult ca sigur că, ulterior, va fi valorificată de către candidați. E de nădăjduit că ei vor face cunoscute lucrările românești pe care le stăpînesc, în concerte și recitaluri, cînd vor avea prilejul să se manifeste.

În juriile de concurs vor fi prezente personalități de seamă ale muzicii internaționale ca André Marescotti (Elveția) președintele Federației concursurilor internaționale de muzică, De Gontaut Biron (Franța), președintele de onoare al concursului „Margueritte Long — Jacques Thibaud", D. Tziganov, D. Bașkirov și Mark Reizen (U.R.S.S.), Ricardo Odnoposov (Austria), Louis Poulet (Belgia), Calvin Sieb (Canada), Michele Auclair (Franța), Gmabuchi Ryutara (Japonia), Tadeus Wronsky (Polonia), Maria Canals (Spania), Joseph Palenicek (R.S. Cehoslovacă), Heinz Lamann (R.D. Germană), Redvers Llewellyn (Anglia), Pietro Argento (Italia), Lore Fischer (R.F. a Germaniei), Reti Joseph (R.P. Ungară), D. Tăpkov (R.P. Bulgaria), Jovan Gligoriejevic (R.S.F. Iugoslavia). În componența fiecăruia dintre cele trei jurii vor intra, alături de opt oaspeți de peste hotare, și trei muzicieni români.

Cel de al cincilea Concurs a determinat o încordare deosebită și a concurenților români care lucrează neobosit, sub îndrumarea profesorilor lor, în vederea Concursului. La pian se prezintă șase candidați, la vioară șapte iar la canto, cei mai mulți: doisprezece. La vioară se prezintă candidați verificați și pe alte meridiane ca de pildă apreciata Silvia Marcovici, tînărul Andrei Agostin care, recent, la Concursul „Ceaikovski" de la Moscova a luat premiul VI, Lucia Țibuleac, laureată a concursului de canto de la Paris, Mihai Panghe, laureat al Concursului de canto de la Verviers ș.a.

În cadrul Festivalului vor avea loc manifestări muzicale de însemnătate deosebită la care își vor da concursul cele mai valoroase orchestre și formații de muzică de cameră ale noastre, cei mai de seamă dirijori și soliști români. În același timp ne vom bucura de prezența unor dirijori și soliști de faimă care vor concerta cu orchestrele noastre. În afară de Paul Paray, despre care am vorbit din capul locului, vor fi prezenți la Festival, Paul Klecki, dirijor al Filarmonicii din Liverpool, Wolfgang Sawallisch, șef de orchestră la Colonia, a căror carieră internațională e bine cunoscută. Dintre soliști: violonistul mexican de origine poloneză Henryk Szeryng, flautistul francez Jean Pierre Rampal, harpistul spaniol Nicanor Zabaleta, pianistul maghiar Gyorgy Cziffra, violoncelistul sovietic Mstislav Rostropovici, pianiștii austriaci Paul Badura-Skoda și Jörg Demus, violonistul austriac Wolfgang Schneiderban — toți artiști de reputație absolut mondială.

Interesul manifestărilor din cadrul Festivalului este majorat de prezența unor întregi formații orchestrale ca London Symphony Orchestra dirijată de André Previn, Bach-Orchester des Gerdandhauses din Leipzig, ca și a unor formații de cameră: Soliștii Filarmonicii din Varșovia, Cvartetele Juillard (S.U.A.) și Smetana (Cehoslovacia). În sfîrșit, pe scena Operei române colectivul de balet al Teatrului academic de operă și balet „Kirov" din Leningrad va da o serie de spectacole (Lacul lebedelor, Giselle, Chopiniana etc.) iar în unele din spectacolele de operă vor fi prezenți soprana Virginia Zeani, bașii Nicola Rossi Lemeni, iar dirijorul iugoslav Bogo Lescovici va conduce un spectacol (Faust) cu basul bulgar Nicola Ghiuzelev.

Astfel, al cincilea Festival și Concurs Internațional „George Enescu", menit să evoce figura marelui nostru artist, să promoveze creația de calitate — universală și românească — ca și tinerele talente ce se vor prezenta, apare ca o adevărată sărbătoare a muzicii.

J.-V. PANDELESCU

MODA

VACANȚA LA MUNTE

De data aceasta, ne-am gîndit la cei care preferă să-și petreacă zilele de concediu la munte. Nu uitați deci să aveți în valize :

Pentru femei : *un costum din tercot format din patru piese : pantalon, bluză, vestă, fustă. Pantalonul puțin evazat are cusături cu tighele duble ; bluza lungă cu o palmă deasupra genunchiului, cu mînecă scurtă. Se închide în față cu un șiret alb trasat prin găuri capsate. Reverele sînt simple, bărbătești ; vesta poate fi confecționată din același material, într-o culoare contrastantă. De asemenea, poate fi tricotată din bumbac sau lînă.*

Ansamblul se combină și cu o bluză imprimată lungă, închisă asimetric.

Pentru bărbați, *un ansamblu foarte practic, foarte util, din balonseid : șort, pantalon lung, jachetă scurtă.*

Jacheta închisă cu fermoar în față are platcă și două buzunare mari aplicate. Tăieturile jachetei sînt marcate cu tighele duble. Șortul și pantalonul cu buzunare tăiate au tighele la fel cu jacheta.

a) O salopetă pentru FETIȚE. Vă recomandăm tercotul subțire uni sau în carouri. Salopeta se închide cu fermoar în față sau are bretele închise în nasturi. Buzunarele aplicate precum și bretelele, pot fi într-o altă culoare asortată. Se poartă cu bluze și maiouri în culori asortate.

BĂIEȚII pot purta un pantalon scurt cu buzunare mari aplicate, centură lată, elastică. La acest pantalon se asortează maiouri de bumbac uni sau în dungi.

În sfîrșit, nu uitați ACCESORIILE strict necesare : pentru femei, o geantă pe umăr, pantofi de catifea în care vă veți simți foarte bine ; pentru bărbați : bascheți, șapcă colorată asortată cu fularul ; pentru copii : ciorapi trei sferturi, berete sau șepcuțe și fulare.

Text și desene : Doina LEVINȚA

Originală tehnică operatorie

Doctorul Stuart Lennox de la spitalul Brompton din Londra a folosit o tehnică nouă în cadrul unei operații făcute pacientului său, Edward Timson. Acesta, grav bolnav de inimă, avea artera coronariană parțial distrusă. Dr. Lennox a extras din piciorul pacientului o venă și s-a folosit de ea pentru a-i înlocui artera compromisă. Operația a reușit și întrucît în asemenea situație fenomenul de respingere nu se va produce, încercarea aceasta originală are toate șansele de a izbuti.

PENTRU MENIURILE SĂPTĂMÎNII

Chiftele de griș cu șuncă

Fierbeți 3/4 l lapte cu 30 gr. unt și un praf de sare. Cînd dă în clocot turnați în ploaie 150 g griș și amestecînd într-una lăsați-l pe foc cam zece minute. Dați-l deoparte și incorporați două ouă întregi, 150 g. șuncă tocată și 50 g. cașcaval ras. Turnați totul într-o tavă mare clătită cu apă rece, neteziți și lăsați să se răcească. Cu un pahar de vin sau o formă de biscuiți tăiați grișul în rondele. Ungeți-le cu unt, presărați-le cu cașcaval și dați-le la cuptor fierbinte 10-15 minute pînă se rumenesc.

Sînt excelente cu un sos de roșii picant și, la dorință, cu cașcaval ras.

Cotlete de porc cu sos

Frigeți în tigaie cu puțin untdelemn sau untură 4 cotlete de porc sărate și piperate. Cînd sînt gata, scoateți-le și țineți-le la cald. În grăsimea rămasă rumeniți 2-3 cepe mărunt tocate, adăugați puțin bulion proaspăt de roșii și lăsați să dea în cîteva clocote. Legați sosul cu 1-2 linguri de smîntînă. Turnați-l peste carne. Serviți. La dorință, însoțiți cotletele de cartofi fierți în apă cu sare.

Înghețată de zmeură

Treceți prin sită 250 g. de zmeură, adăugați-i zeama de la 1/2 lămîie și 100 g. de zahăr (dizolvat cu puțină apă legat sirop și bine răcit). Puneți amestecul în tăvile frigiderului. Cînd au început să se înghețe, scoateți-le și amestecați preparatul cu 250 g. de frișcă. Repuneți-l în frigider. Înghețata nu va face ace de gheață dacă înainte de a îngheța complet o veți mai amesteca o dată bine.

Cremă de vanilie cu piersici și zmeură

Preparați crema. Puneți o bucată dintr-un baton de vanilie în 1/2 l. lapte clocotit și lăsați-l să stea acoperit ca să se parfumeze. Separat, frecați 4 ouă întregi cu 4 linguri de zahăr pudră și incorporați apoi două linguri de făină. Turnați deasupra, puțin cîte puțin laptele fierbinte și puneți amestecul pe foc mic, amestecînd într-una pînă ce dă în clocot. Adăugați o nucă de unt.

Separat curățați de pieliță cîteva piersici frumoase și tăiați-le în felii groase. Apoi așezați într-o compotieră un strat de cremă, unul de piersici, unul de zmeură (cam 200 g. în total). Se reia pînă ce se sfîrșesc ingredientele. Terminați cu un strat de cremă. Puneți totul în frigider și serviți foarte rece.

Olimpia ȘTEFANESCU

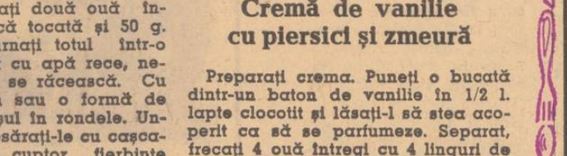

O ilustrată pe adresa dv.

CONSTANȚA CIUREA, com. Săgeata, Buzău; PARASCHIVA MACOVEI, com. Dumești, Iași ; sat Dumești; MARY DUMITRESCU, str. Crăițelor nr. 8, Tîrgoviște, Dîmbovița; MARIAN NIȚULESCU și VASILE IAROVICI, str. Rotunda nr. 4, bl. Y1, sc. Z, et. 10, ap. 62, sect. 4, București; CAROLINA CEAUȘESCU, str. Paul Ionescu nr. 7, sect. 8, București; ION IORDAN, b-dul Steagul Roșu, bl. 16, ap. 201, Brașov; CLAUDIA GHENCIULESCU, str. Umbrei nr. 8, Tîrgoviște, Dîmbovița; ALBERTO MONICA, calea Pietroasă nr. 8, Cîmpulung-Muscel, Argeș; AMELIA DRAGOMIR, str. Sf. Vineri nr. 14, Pitești, Argeș; JENI PÎRLOG, str. Crinului nr. 3, bl. 10, sc. C et. 2, ap. 9, sect. 8, București; ANELISE PEPINA IACOBESCU, str. Vaporului nr. 23-A, sect. 6, București; ANA MUNTEANU, cartierul Ady Endre. bl. 20, ap. 54, Tg. Mureș, Mureș; PUIU ÎNTORSUREANU, str. Ciprian Porumbescu, bl. X. 2, ap. 52. Hunedoara; NELU GHEORGHE, str. Dobrogeanu Gherea nr. 4, bl. 5, ap. 3, Moinești, Bacău; MARIA BĂLAN, str. Elena Doamna nr. 17, Iași; SICA BAHRIM, str. Alexandru Sahia nr. 11, Bîrlad, Vaslui; DORINA RĂDUCANU, str. Ciulinului nr. 23, sect. 3, București; ANA MĂCHIȚĂ, str. Doamna Ghica nr. 140, sect. 2, București; SANDA MUNȚEANU, str. Armenească nr. 24, sect. 2, București; VALERIA BONCIOAGĂ, str. Micșunelei nr. 26, Craiova, Dolj; ADRIAN PORCESCU, calea Bretel nr. 59, Craiova, Dolj; ION ROPOTĂ, str. Trotuș nr. 8, Iași; DANIELA LAURA SETRARU, str. Hătișului nr. 27, sect. 3, București; GHEORGHE GOMOESCU, grup școlar „St. Roșu" str. Poienelor nr. 5, bl. 2, ap. 1, Brașov; PETRE BĂRBULESCU, str. Pecetei nr. 5, bl. 17, sc. B, et. 3, ap. 30, sect. 8, București; ELENA PĂUN, str. Gurbănești, nr. 12, sect. 7, București; FLORICA SIDEA, str. Cîmpeiului nr. 31, Oradea, Bihor; LIVIU SORIN SIDEA, str. Aviatorilor nr. 19, Oradea, Bihor; ANY MIHAI, str. Victor Babeș nr. 11, Ploiești; DOREL POGAN, str. 1 Mai nr. 20, Sibiu; NICULAIE ENE, str. Aurora nr. 3, Ploiești, Prahova; MARCELA VOICU, str. M. Kogălniceanu nr. 3, bl. B. 24, sc. A, ap. 3, parter, Huși, Vaslui; LUIZA LISENKY, str. Făgetului nr. 30, sect. 5, București; GEORGETTE MIHAILĂ, str. M. Kogălniceanu nr. 5, bl. 40, sc. B, et. 2, ap. 3, Huși, Vaslui; MIOARA SBANȚ, str. Ștefan cel Mare nr. 82, Vaslui; ONUȚIU DANCIU, str. Samuel Micu nr. 13/B, Timișoara, Timiș; GETA CORBEANU, str. Dimineții nr. 23, Buzău; DUMITRU ȘTIRBU, bl. 3, parter, camera 2, Gurabarza, Hunedoara; MARIA SLĂINĂ, str. 7 Noiembrie nr. 39, Cernavodă; STELUȚA DECA, str. Grozești nr. 84, Constanța; NICOLETTA BAINA, str. Florilor, bl. 13, ap. 1, oraș nou Călan, Hunedoara; VIRGINIA LUCIA DUMITRESCU, str. Giurgiu nr. 106, Zimnicea, Teleorman; GANI LEILAN, sat Mogșeni, com. 23 August, Constanța; FLOAREA GINA, com. Albești de Argeș, str. Ungureni, Argeș; LILIONA MARIN, oraș Berești, Galați; DORU NICHITA și LUCIAN MICHI ANDRESCU, aleea Rozelor nr. 11, bl. X. 14, ap. 9, et. 2, sc. A, Iași; VALENTINA BOANCĂ, sat Cuza Vodă, com. Stăncuța, Brăila; MAIRY MIREA, I.C.H. Paltinu, Prahova; CĂTĂLINA MANEA. Calea Victoriei nr. 103—105, sc. B, et. 6, ap. 43, sect. 1, București; ALINA BUTNARU, str. Av. Protopopescu nr. 3, et. 4, ap. 20, bl. C. 5, sect. 1, București; VERONICA ADRIANA STOENESCU, str. Română nr. 90, Galați; ARANY LOREDANA, com. Mitropolia, Buzău; IOAN DASCĂL, str. M. Viteazu nr. 4, bl. I—1, ap. 37, Hunedoara; ALEXA MOCANU, str. 1 Mai nr. 31, Jibou, Sălaj; RODICA PUIU, com. Sipote, Iași; MARY MUNTEANU, șos. Națională nr. 61, Iași; MIMI VELCU, com. Cerna, Tulcea; MARIANA MOGUT și ELISABETA DEHELEANU, str. Cetății nr. 1, Alba Iulia, Alba; MILICA PINTEA, str. Gh. Dimitrov nr. 33, Iași; VASILE CATICOVAN; str. 6 Martie nr. 12, Arad; IRINA AȘTELEANU, str. Serpuitoare nr. 25, Cluj; BRIGITTE FRANKE, str. Fragilor nr. 2/B, Tg. Mureș, Mureș; GIGI BORNEA, microraion bloc turn nr. 1, et. 3, ap. 16, Satu Mare; IOAN BONȚĂU, com. Socodor nr. 477, Arad; VASILE CANTOR, aleea Carpați, bl. 43, ap. 77, et. 9, Tg. Mureș, Mureș; GABRIELA VULPE, com. Petrova, Maramureș; MARIANA MULEA, str. Lenin nr. 6, Aiud, Alba; GEORGETA RĂDUCAN, str. Rahovei nr. 467. Brăila; GEORGETA CHIRU, str Viforul nr. 34, Brăila; RADU CHIRITA, șos. Giurgiului nr. 119, bl. 11. sc. 5, et. 1, ap. 152, sect. 5, București; ROZALIA CEAMI, Tomis 1, bl. B. 2, sc. C, et. 3, ap. 55, Constanța; CLAUDIA POPESCU, str. 7 Noiembrie nr. 95, com. Cristian, Brașov; SOFIA GOMOS, str. Luminei nr. 51, Tg. Secuiesc, Covasna; PAULA DOȘCOȘ, str. Ion Iacomi nr. 12, Bîrlad, Vaslui; ELENYS AUGUSTINA VESPECIUS, calea București, bl. C. 1, sc. 2, et. 3, ap. 14, Craiova, Dolj — doresc să corespondeze cu cei ce vor să facă schimb de ilustrate din întreaga țară.

Sfaturi pentru mame

LA DRUM CU MIC ȘI MARE

Dacă ați proiectat să vă petreceți concediul călătorind cu automobilul dv. sau al prietenului, dacă vă luați și copiii, nu e rău să vă gîndiți din timp la unele lucruri.

Drumurile vacanței sînt uneori lungi. Pentru cel de la volan ele sînt de obicei obositoare, ba poate nu greșim dacă afirmăm că sînt epuizante. Sarcinile sale pot fi considerabil ușurate dacă va fi scutit de unele motive de enervare care se adaugă la oboseala drumului.

Așezați copiii în spatele mașinii : riscă mai puțin să fie proiectați spre parbriz în cazul unor frînări bruște. În felul acesta îi scutiți și pe șofer de gesturile lor, neprevăzute, care ar putea să-l împiedice la condus corect. Cei mici e bine să fie așezați pe scaune speciale : constituie o garanție suplimentară și le îngăduie să privească în voie peisajul. După fiecare oprire verificați dacă ușile sînt bine închise și dacă siguranțele funcționează.

Sugacii suportă de obicei bine drumul lung, legănarea mașinii îi adoarme repede. Totuși, asigurați-le confortul (vi-l veți obține și astfel pe al dv.):

- îmbrăcați copilul rezonabil, evitînd înfășurarea excesivă ca și îmbrăcămintea prea strîmtă;
- feriți-l de curent, dar aveți grijă să aibă aer suficient ;
- schimbați-l ori de cîte ori e necesar ;
- hrăniți-l la orele obișnuite.

Aveți un copil care suportă greu drumul cu mașina ? Medicul dv. vă va indica probabil cum să procedați, dar în general va trebui să luați următoarele precauțiuni :

- cu o oră înainte de plecare dați-i o masă ușoară ;
- nu-l încărcați stomacul, în timpul opririlor cu mîncăruri grele și copioase;
- așezați-l lîngă o fereastră deschisă ;
- păstrați la îndemînă o pungă de plastic sau un vas mic căci o oprire nu e totdeauna posibilă ;
- o sticlă cu apă de colonie vă poate fi de asemenea de folos.

În automobil, ca pretutindeni de altfel, un copil care se plictisește devine obositor și chiar enervant pentru ceilalți. Aveți tot interesul ca orele să le treacă cît mai plăcut și astfel drumul să nu li se pară lung și plictisitor. Trebuie să faceți apel la imaginație și să organizați tot felul de jocuri amuzante : șarade, telefonul fără fir etc.

Îngăduiți celor mici să-și ia jucăriile preferate. Pe cei mari lăsați-i să-și arate priceperea indicînd conducătorului de la volan drumul după o hartă automobilistică cu care nu veți uita să-l înarmați. Eventual, dacă asta îl pasionează, lăsați copilul dv. să facă el singur o hartă după ce ați stabilit itinerarul și l-ați discutat împreună cu cîteva zile înainte de plecare.

MEDICUL vă sfătuiește

BUNICUȚA îngrijorată. *Nepoțelul dv. trebuie să fie urmărit periodic de specialiștii clinicii de ortopedie infantilă. Intervenind corect și la timp sperăm să se corecteze malformația. În privința prognosticului genetic pentru alți copii, cel mai corect se pot exprima medicii care vor examina copilul și părinții.*

S.A. — Mărășești, jud. Vrancea. *Vă mulțumim pentru aprecieri. Depilarea se face în cadrul cabinetelor cosmetice. Produsul Nivea se găsește în comerț.*

B. MARIOARA — Brăila. *Perioada de modificări hormonale (climax) prin care treceți dv. se poate însoți și de modificări ale troficității părului. Ați luat destul de mult Gerovital. Este bine ca în această perioadă să fiți și sub observația medicului endocrinolog.*

DORA — Negrești, jud. Vaslui. *Vă recomandăm să folosiți zeama de lămîie aplicată pe față timp de 10', ulterior clătiți bine fața și aplicați crema „floare de munte" și o pudră pentru a izola fața de acțiunea razelor solare.*

DANIEL B. — Cluj. *În zonele în care părul a fost atins de tricofiție și alopecia durează de cîțiva ani nu există remedii în prezent. Poate în viitor.*

S. IANOȘ — Brașov. *Medicii endocrinolog și neuropsihiatru vă pot ajuta.*

GRIGORE M. STELIAN București. *Este necesar să consultați medicul specialist în dermatologie.*

MARIA MUNTEANU — com. Costești, jud. Timiș. *Poate fi o micoză a unghiei. Este necesar să vă examineze medicul dermatolog.*

B.F. — Galați. *Pentru senzația de zgomot din urechi este bine că ați consultat medicul O.R.L.-ist. Dacă tratamentele urmate nu au ameliorat starea dv. este bine să consultați și medicul neuro-psihiatru.*

I. MARIN — Băilești, Dolj. *În cazul unei ichtioze vă recomandăm să consultați specialiștii clinicii de dermatologie și endocrinologie.*

GIOVANONI P. — Piatra Neamț. *Din cele descrise de dv. probabil afecțiunea pe care o prezentați este în legătură cu o disfuncție a glandelor endocrine. Este obligator să vă examineze medicul endocrinolog.*

D.D. — Craiova. *Citiți răspunsul de mai sus.*

LARCO GHEORGHE — Buzău. *Preparatul Romavit (Paraminol) are acțiune trofică asupra părului, de creștere și de pigmentare.*

ION I. — Ferentari, București. *În cazul dv. afecțiunile pe care le prezentați influențează și starea părului. Așa se explică ineficiența recomandărilor serviciului dermatologic. Loțiunea Gerovital H3 ați încercat-o ? Dacă nu are efect este necesar să vă adresați specialiștilor clinicii dermatologice de la spitalul Colentina. Nu uitați să menționați și despre celelalte afecțiuni ale dv.*

S.F. — București. *Vă veți dezvolta normal. Nu este necesar să apelați la medic. Pentru acnee vă recomandăm soluția Juvenal, iar pentru cea de a patra întrebare cum să îngrijim părul — citiți articolul „Igiena capilară" din „Magazin" nr. 655 din 25 aprilie 1970.*

CITITORII întreabă CITITORII răspund

ÎNTREBĂRI

NICOLAE RUSAN din **LUPENI, str. Ghiocelului nr. 15, județul Hunedoara,** dorește să știe cum se prepară vinul din coacăze negre.

RĂSPUNSURI

ELENA DARABANȚ, str. **Av. Mărășescu nr. 12, sect. 1, București,** răspunde cititorului nostru, **IOSIF KRAHOVSKI** din orașul **Călan, jud. Hunedoara,** care dorește să descalce pliurile de pe o fustă de tergal, recomandîndu-i următorul procedeu, pe care l-a aplicat cu bune rezultate :

Pe scîndura de călcat, montată cu pătura și pînza respectivă, am fixat cu ace — la cele două capete ale ei (trecînd prin mijloc), o sfoară nouă, căreia i-am făcut cîte un nod la extremități. (Nodurile le-am făcut să pot fixa bine sfoara).

Fusta plisată am descusut-o și am așezat — pe rînd — fiecare pliu, cu muchia în lungul sforii. Am pus apoi o cîrpă umedă și am descălcat, tot așa, fiecare pliseu în parte. Dacă sfoara e aburită și fierul nu e prea tare încins se poate călca și direct. Menționez că tot secretul e să se aibă grijă ca muchia pliului (vîrful) să fie pe sfoară (în lungul ei), avînd dosul pliului în sus.

După terminare, am mai dat o față, întregii stofe, cu mașina de călcat pe cîrpa umedă. Și astfel am putut folosi stofa ca una nouă, fără a-și reveni cutele vechi.

Ing. ȘTEFAN BĂLĂNESCU, profesor la Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad" din Roman, răspunde cititorului **ION ȘTEFĂNESCU din Caracal, str. Crinului nr. 9,** care a solicitat indicații în legătură cu timpul și tehnica cîrnitului viețelor.

Cîrnitul constă în suprimarea virfurilor lăstarilor la vița de vie, către sfîrșitul lunii august, o dată cu intrarea în pîrgă a strugurilor. Se îndepărtează vîrful împreună cu 8—10 frunze tinere, neajunse la mărimea normală și care nu mai au timp să devină frunze utile, asimilatoare.

Prin această lucrare, substanțele nutritive, care sînt folosite la creșterea lăstarilor, sînt redistribuite spre struguri care în perioada respectivă au nevoi maxime de hrană. Totodată prin cîrnit se asigură coacerea lemnului lăstarilor.

Unii viticultori amatori fac două greșeli în executarea acestei lucrări : cîrnitul prea sever și prea timpuriu, în luna iulie.

Procedîndu-se astfel se provoacă o creștere buiacă a copililor, trezindu-se la viață și o parte din ochii care vor fi necesari pentru anul viitor. Trebuie știut că dacă această lucrare nu se execută corect, adică prea timpuriu și prea energic, se înregistrează pierderi de producție, iar coacerea strugurilor este întîrziată.

O „SPERANȚĂ" A FOTBALULUI ?

Fotografie trimisă de cititoarea noastră : LIGIA ROMINA din Brăila.

POȘTA

A.L. — Brăila. Dv. nu puteți beneficia de alocație de stat pînă la terminarea divorțului, situație în care veți primi alocația dacă vi se va încredința copilul pentru creștere și educare.

L. V. — Brăila. Pentru relațiile ce ni le cereți, vă sfătuim să vă adresați Inspectoratului școlar județean sau Direcției sanitare județene.

CORNELIU MUSCĂ — Iași — Răspuns la întrebarea dv. vă pot da organele Ministerului Afacerilor Interne locale — Iași.

MONICA MOSU, str. Rozelor nr. 38, sect. 8 — București. Vă sfătuim să vă adresați Uniunii Cooperativelor Meșteșugărești — București, str. Băcani 1, pentru relații în legătură cu școlile de coafură.

STAN ION — UZINELE „Steagul Roșu", Brașov : Aveți dreptate în principiu. Ținem să vă comunicăm că sfatul despre care ne scrieți este dat de un specialist competent în domeniul respectiv, dar specificarea funcției nu a fost completă. Vă mulțumim pentru sugestiile făcute.

M. CUCU, Aleea Macaralei nr. 2 Bl. 021, sc. 2, ap. 17 sector 4, București este posesorul revistei „Magazin" din anul 1962 pînă azi și o punem la dispoziția celor interesați.

GHEORGHE BĂLAJ — Turda : Vă mulțumim. Într-adevăr este vorba de munții Elburs și nu de Elbrus, cum greșit a apărut.

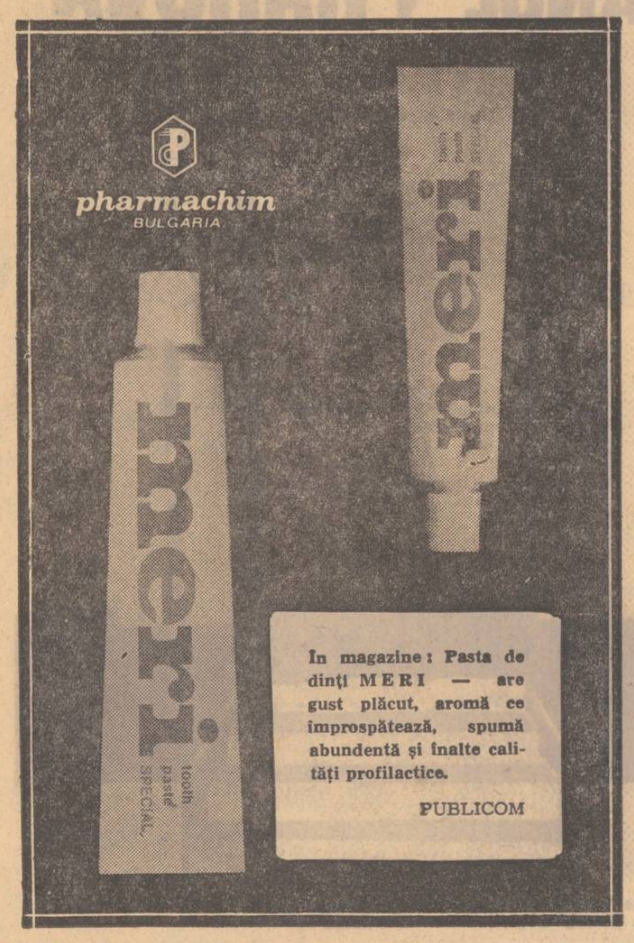

În magazine : Pasta de dinți MERI — are gust plăcut, aromă ce împrospătează, spumă abundentă și înalte calități profilactice.

PUBLICOM

Nufărul

VOPSEȘTE OBIECTE DE ÎMBRĂCĂMINTE ȘI MATERIALE TEXTILE

Centrul Nr. 6, str. Buzești Nr. 48
Centrul Nr. 14 Complexul Berceni Sud
Centrul Nr. 25 Cal. Griviței Nr. 198—200
Centrul Nr. 27 Bd. Gh. Gheorghiu-Dej Nr. 57
Centrul Nr. 30. Complex D1 Militari
Centrul Nr. 32 Cal. Rahovei Nr. 191
Centrul Nr. 39 Cal. Colentina Nr. 34
Centrul Nr. 43 Str. Viitor Nr. 194
Centrul Nr. 44 Bd. Ion Șulea Complexul A 12
Centrul Nr. 46 Cal. Călărași 238
Centrul Nr. 47 Str. Gramont Nr. 2
Centrul Nr. 50 Bd. 1 Mai Nr. 53
Centrul Nr. 51 Str. Smirdan Nr. 43

PROPRIETARI DE... SENTIMENTE?

CURIER

de Mihai STOIAN

În n-rul 659 din 23 mai 1970 scriam: „Am mai spus-o și iată, sînt nevoit s-o repet: departe de mine gîndul ca, prin intermediul *Curierului*, discutînd un caz sau altul, să dau soluții valabile în toate cazurile din sfera respectivă. Cine crede altminteri, cine își închipuie că, în colțul acesta, poate găsi „rețete", cum ar fi cele de artă culinară sau automobilism, se înșeală profund". Cuvintele de mai sus se refereau la reacția ...epistolară a unor proprietari de case (în Curierul respectiv blamam comportarea neomenoasă, față de chiriaș, *a unui singur proprietar*, precizînd că și în tabăra chiriașilor există oameni care-și chinuie proprietarii)... De astă dată, reacția a 5—6 corespondenți (din masa mare de cititori) seamănă, realmente, cu reacția unor proprietari de... sentimente. Să recapitulăm *cazul* (subliniez, cazul! *un caz*, sfatul este *eventual* valabil pentru *un singur caz*, cel în discuție). *O mamă îngrijorată* mi-a cerut părerea (nici măcar nu era în situația de a lua vreo hotărîre în urma sfatului dat de mine) în legătură cu un anunț apărut în ziare, prin care se făcea apel la cei capabili să dea relații privitoare la un copil abandonat în urmă cu 26 de ani, deoarece dorea să-l regăsească. Pe bună dreptate îngrijorată, corespondenta mea încerca să se liniștească, scrîlndu-mi, deoarece și ea are un copil, dar nu părăsit, ci dimpotrivă, înfiat. Pe scurt, nedumeririle nobile exprimate ar fi putut suna astfel: e drept, e legal, e uman — în fond e vorba de echitate în general — ca un om, adică o mamă, după ce-a comis *crima* de a-și părăsi copilul, lăsîndu-l pradă riscului, chiar morții, să ridice pretenții asupra victimei propriei sale purtări condamnabile? Cine-ar avea de cîștigat, și mai ales copilul, cu ce s-ar alege? Am încercat să-mi formulez un punct de vedere (desigur nu invulnerabil!) în legătură cu dificilele întrebări puse și atrăgeam atenția că, *de la caz la caz* (sînt într-una nevoit să repet acest lucru, pentru mințile și sufletele înfierbîntate, care nu pot dialoga cu luciditate), situația se cere bine cîntărită, pentru a-l feri pe copil, la adolescență sau maturitate, de șocuri psihice grave, *interesul copilului primînd*, după opinia mea, nu al înfietorului sau al celui care l-a abandonat cîndva pe copil (principiu, de altfel, înscris și în lege). Pe de altă parte socoteam necesar ca un asemenea copil înfiat să fie cu grijă pregătit pentru *eventualitatea* reapariției mamei firești, mai întîi pentru că șingele apă nu se face și, în al doilea rînd, tocmai pentru a-l feri de groaznice surprize (bineînțeles, nu pretindeam nimănui să comunice de îndată tuturor copiilor înfiați: „Să știți, voi nu sînteți ai noștri", etc., ci, *după caz*, dacă nu există asigurată total discreția (absolut necesară), dacă există șansa tragică, de 1 la mie, de a descoperi, fie și întîmplător, adevărul, e mai bine — cred și acum — să-l pregătești lent, delicat, pentru complicata situație care se poate ivi; și lucrul acesta nu-l văd făcut cu brutalitate, ci, de pildă, cu totul... întîmplător, i se povestește copilului un caz cu un copil părăsit, înfiat, ș.a.m.d., de fapt propriul său caz, sau aproximativ propriul său caz, mă rog, variante sînt infinite, sau: i se vorbește doar despre lumea sentimentelor, despre surprizele vieții etc.).

Din păcate, acei 5—6 proprietari de sentimente care mi-au scris, mai furibunzi sub masca anonimatului, în sfinta lor opacitate par literalmente incapabili să judece lucrurile mai nuanțat, ei vor răspunsuri de tipul: „E alb... e negru"... Pentru restul corespondenților și cititorilor (fiindcă am primit numeroase scrisori, majoritatea *nuanțînd* cu finețe punctul de vedere exprimat, *corijîndu-l* chiar în mod întemeiat) adaug că, într-adevăr, cazul tînărului care, la 21 de ani, a murit căutîndu-și mama, nu reprezenta un argument perfect pentru cele puse în discuție, deoarece el nu fusese înfiat, nu se integrase, afectiv, unei familii. *Ileana Raliu* din Pitești și alți corespondenți îmi atrag atenția că s-ar putea ca unii oameni să fie „descurajați" și să nu mai dorească a înfia copii părăsiți sau orfani (sînt obligat să reafirm că, după mine, înfierea nu o faci numai fiindcă n-ai copii în casă, ci, mai cu seamă, pentru a ajuta un copil să crească integru, ferit tocmai de șocuri psihice, ceea ce se realizează în mii și mii de familii de înfietori gata să sară și-n foc pentru copiii *lor* înfiați). Dar această investiție de suflet (și de bani, de ce să ne ferim de adevăr) îți dă ție dreptul absolut asupra copilului, indiferent de ce se întîmplă pe parcursul anilor, de ceea ce se poate, din nefericire, ivi? *Gabriela Pop*, studentă din Satu Mare, str. 23 August 58, spune printre altele: „Adevărul se pare a fi pe undeva la mijloc" (respingînd însă ideea că, dacă părintele vinovat reapare, trebuie dat curs mustrărilor sale de conștiință). *O mamă din Sibiu* (așa semnează) simplifică uluitor cele citite și mă întreabă: „Adică cum vine asta, să-l crești ca să-l părăsești, domnule Curier?" Răspund: „Adică unde ați citit asta, doamnă Corespondentă?" Revedeți textul vechi și cele de mai sus, e posibil ca subiectivitatea să cedeze locul obiectivității. Într-o foarte interesantă scrisoare, *S. Moinaru* din București, str. Porțile de Fier 56, adresează un veritabil și întemeiat rechizitoriu la adresa tinerelor mame care comit oribilul act al părăsirii propriei progenituri (sper că, și din prima parte a Curierului meu, ați înțeles că sîntem pe aceeași poziție): „Cine face dragoste, știe că urmarea sînt copiii și n-are voie, n-are dreptul să-l lepede pe sub garduri ca pe cățeii și pisoii noi născuți". Și *S. M.* se întreabă unde-a fost timp de 26 de ani femeia care acum își căuta copilul părăsit cîndva? Ce pot răspunde eu... Doar că, tot din ziar, am aflat că revederea a avut loc, copilul a fost regăsit și, dacă — nu cunosc amănunte — nu există complicații dureroase, eu personal nu pot fi decît mulțumit că un copil și-a regăsit mama firească (din nou, atenție! mă interesează faptul că un copil și-a regăsit mama, rămîne ca el s-o ierte sau nu, s-o iubească sau nu, mai puțin mă interesează faptul că mama, teribil de vinovată, și-a regăsit copilul). Spre deosebire de *S. M.* (deși trimite 6 (șase) pagini mărunt scrise) *M. A. — Turda* produce mai puține argumente, interpretînd, de asemenea, prea subiectiv, exclusivist, cele citite (reluîndu-le, Domnia Sa ar putea constata că, *în fond*, punctele noastre de vedere coincid, minus anumite concluzii prea personale).

Din categoria anonimilor amenințători, două scrisori mi-au reținut atenția: una bătută la mașină și expediată sub semnătura *Mai multe mame salariate din Constanța* și alta semnată *O mamă adoptatoare — București* (caligrafie fluidă, de intelectuală autentică), aceasta din urmă, mai ales, de o agresivitate deplasată, plină de insinuări (care, la urma urmei, ar putea constitui obiectul unor revendicări ale semnatarului Curierului, căci cine așterne pe hîrtie asemenea text, odată identificat, sper că are și țăria de a răspunde *pe față* pentru fiecare cuvînt insultător scris).

Și, ca să punem punct (subiectului nu, pentru că rămîne deschis prin infinitatea de situații din realitate), iată scrisoarea primită acum de la *O mamă îngrijorată*: „Vă mulțumesc că ați răspuns pe larg la neliniștea mea, încercînd să analizați problema sub toate aspectele. Rațiunea îmi spune că 90 la sută aveți dreptate, dar sufletul meu se va revolta împotriva acestei dreptăți. Nu doresc să polemizăm în jurul chestiunii pe care am ridicat-o, nu cred că ar duce la un rezultat. Doresc însă să vă povestesc ceva. Una din colegele mele a fost internată la Spitalul „Dr. Gh. Marinescu", suferind de o nevroză care îi provoacă multe nopți albe. În patul de lîngă ea, era internată o fetiță de 17 ani, care aflînd că părinții ei de fapt sînt părinți adoptivi, a suferit un șoc puternic, în urma căruia stă mai mult prin spitale decît în băncile școlii. Din elevă fruntașă a ajuns codaș, mama care a născut-o nu este pentru ea decît o străină, dar pentru părinții adoptivi nu mai simte aceeași afecțiune pe care a simțit-o înainte: le disecă fiecare gest și fiecare vorbă. Suferă și ea, și părinții și din aflarea acestui adevăr nu a avut nimeni de cîștigat. De ce a trebuit să fie spus?". Stimată corespondentă, vă înțeleg perfect afirmația că „sufletul meu se va revolta", nici eu nu doresc să intrăm în polemică (din moment ce nu consider, nici o clipă, că aș deține monopolul dreptății) însă mi se pare că exemplul furnizat de dv. este un argument dat punctului meu de vedere: *feriți-l pe copil de posibile șocuri!* Vă întrebați: de ce a trebuit să fie spus? Asta nu știm, depinde de situația *concretă* a familiei respective, fapt e că ireparabilul s-a produs (*poate*, nu spun *sigur*, pentru că părinții adoptivi n-au avut *din vreme* un punct de vedere clar, realist, în legătură cu eventualitatea aflării, de către copil, a adevărului gol-goluț, brutal, că ei nu sînt părinții lui de sînge). Încă o dată, aici cred stă esența problemei: i-am asigurat copilului, integral, liniștea sufletească? Dacă *da* (mie la sută), n-avem de ce-i spune. Dacă *nu*...

— Colosal!!!... Uite broșa care o pierdusem duminică aici cu Gigel!

MATTY: CAMPING MAGAZIN

— Am spălat mașina, am defrișat locul, am prins cortul, am făcut mîncarea, am pus masa, vino să mănînci ca să mă apuc de vase...

— Eu am zis că vine tovarășul *Ursu!*

— Vă propunem un schimb de locuință în trei!

REBUS•REBUS•REBUS•REBUS

ORIZONTAL: 1. Autorul melodiei „Noi doi și valul mării". — Perla litoralului românesc. **2.** Numele a două stațiuni de pe litoral. — Verb... la mare. **3.** „... și marea" (de E. Hemingway) **4.** Localitate în Anglia. — Autorul suitei simfonice „Pe o plajă japoneză"... **5...** și al poeziei „Amurg marin" (vol. „Primăvara cosmică"). — Oraș în R.D. Germană. — Strălucește peste valurile... Nilului. **6.** Notă în... mare! — A izbucni — Întrerupe cura de helioterapie. **7.** La Mamaia! — Riu în Ghana. — Cazare pentru un concediu la mare. **8.** Tic-tac-ul vieții... (pl.) — Lampă naturală pentru... bronzaj la mare. **9.** Sînt unii și... „de mare". — În mare! — Nămol (tr.) **10.** Diviziune administrativă în Suedia. — Sufix latin. — Nebronzată. **11.** Se dă pe piele... — Bronzate de... căldura aragazului. — „Nisipurile de..." în R.P. Bulgaria. **12.** De vară — Cele solare bronzează pielea.

VERTICAL: 1. A compus tangoul „Marea". — Lună de vîrf pe litoral. **2.** La intrarea în Eforie! — „Plajă la...", — tablou de I. Grigorescu. — Bronzat. (fig.) **3.** Autorul operetei „Nimfa litoralului". — Distanțe... pe mare. **4.** Punct terminus al unei navigații legendare... — La concurență cu marea... (pl.) **5.** Petunie! — Decor de plajă. — Ion Vasilescu. **6.** Pomi fructiferi. — Notă în... nisip! — Eroul nuvelei „Pe țărmul mării" de D.R. Popescu. **7.** Autoarea poeziei „Mă scald în zi". — Litoral... în fond. **8.** A termina. (pop.) — În soare! **9.** Broaște. (zool.) — Anotimpul în care se simte... chemarea mării. **10.** O pînză pe valuri... — Localitate în Japonia... — ...și în Austria. **11.** Cal de pe litoral... — „...de Mamaia", — melodie de George Grigoriu. (neart.) **12.** „...ne-am văzut", — arie din opereta „Nimfa litoralului" de Viorel Doboș. — Eroina careului...

Robert CRECI

Cuvinte rare: MOOR — AUE — SIO — LAEN — NIR — LAA.

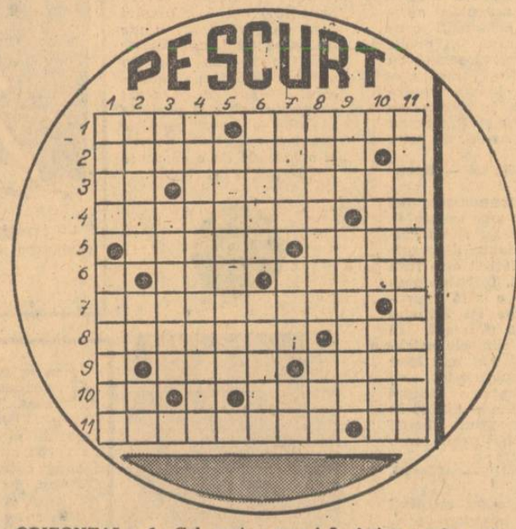

ORIZONTAL: 1. Cel mai leftin ajutor prietenesc — Tine pasul vremii... **2.** Radio-televiziune psihică. **3.** Solo mediu! — Neagă ceea ce a afirmat. (fem). **4.** Întîrzie la întîlnire pentru totdeauna. (fem. pl.) — Ronul la vîrsare! **5.** Avion pentru... țara viselor. — Cerc de flori. **6.** Un cîrlig definitiv... — Acestea sînt la sat... **7.** Tipărit în buletin... **8.** Acoperă miezul. — Este și nu este „I"... **9.** Personaj legendar. — Speranță într-un paradis mahomedan... **10.** Spaima lemnelor. — A lua fără menajamente. **11.** Are focul sacru... — Aluminiu comprimat.

VERTICAL: 1. Oprește circulația. — Deși nu este materie, se amestecă cu sarea... **2.** Îl adora pe Osiris... — Radu Nunweiller — Comprimat de calciu. **3.** În vale! — Amintire de la '77... **4.** Suportă calea ferată. (pl). **5.** Acoperiș subțire. **6.** Primul cuvînt scris cu litere de foc, pe zidurile Babilonului. (leg.) — Merge cu legea în mînă... **7.** Se călește într-un roman celebru... — Abreviație militară. — Nicolaie Anton. **8.** Stat în Africa. — Un of la inimioară. (pop.) **9.** Divinitate romană. — Nu te vede cu ochi buni... (fem.) **10.** Se plimbă prin străchini... — Șmecher de pe Olt. (fem.) **11.** Etichetă științifică pentru unul din strămoșii noștri...

P. VALENTIN

Cuvinte rare: ANAC — AGS — AHT — DEA

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

UITE-L, NU-I!

ORIZONTAL: Ivit — Himeră — Panoramic — D — Osci — Lan — Pe — H — H — Fugitiv — Orificii — Ta — Nap — Țin — Lir — Drum — Nălucă — Raionat — Mit — Iu — Bunici — E — E — Ficțiune — Calaț — Magi

PE LITORAL...

ORIZONTAL: Rimă — Răvaș — Ic — Înalt — Zeitate — Scriitor — Afar — Țigări — Satin — Tătici — Nor — A — Var — I — Alarmat — A — Intins — Nabo — Lată — Na — Titus — Radio — Răciri — Caracter — Iii

„La 12 iulie 1970, iubiții noștri părinți **OLIMPIADA** și **GHEORGHE VIERESCU** din București, str. Birsei 4 A, sărbătoresc 50 de ani de la căsătorie. Noi, cei patru fii, nora, ginerii, cei șase nepoți și strănepoți, îi sărutăm cu drag, urîndu-le în continuare fericire și multă sănătate". Semnează **Dragoș Moldoveanu.**

NUNTA DE AUR

„Iubiții noștri părinți **AURELIA** (75 ani) și **NICOLAE SIMION** (84 ani) din orașul Sebeș, județul Alba, au sărbătorit la 9 mai a.c. 50 de ani de la căsătorie. Cu multă dragoste și din toată inima cei patru fii, nurorile, ginerii și nepoții le urează mulți ani fericiți, sănătate și viață lungă". Semnează **Simion Virgil.**

„Noi, cei 20 urmași — fii, nepoți și strănepoți — ai **BĂLĂȘEI** și ai lui **GHEORGHE RĂDULESCU**, din comuna Bănești, jud. Prahova, le transmitem, cu ocazia aniversării celor 50 de ani de viață împreună, pe data de 1 mai 1970, multe sărutări, ani mulți cu sănătate și fericire". Semnează **Gabi** și **Cristin Dinu.**

JOCURI DISTRACTIVE

Ce va apare?

(Soluție)

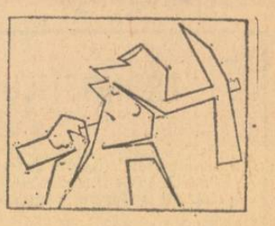

Moartea MANECHINULUI

Serial de aventuri de PETRE SĂLCUDEANU

1. Sub cireșul din curte, așezat la masa de brad, crăpată și înnegrită de vreme, Bunicul își sorbea cafeaua în tihnă. Se uita din cînd în cînd la mugurii cerului și cruzi încă ai pomului sub care se afla și simți sub părul de la ceafă bătăile, altădată bolovănoase, acum molcome, ale inimii. Împlinise nu de mult șaptezeci și unu de ani.

Panaitescu scotea șerbetul din adîncurile puțului — frigiderul lui permanent — și se gîndea cît de măgulit o să se simtă bătrînul lui maestru că în adîncurile cele reci ale pămîntului îi păstrase încă din toamnă, la temperatură constantă, șerbetul lui de zmeură. Nu apucă să scoată însă găleata amenajată special, cu rafturi de diferite mărimi, cînd soneria de la poartă, al cărei țiriit nu se deosebea prea tare de dangătul clopotelor de la mitropolie, se auzi aruncîndu-și în eter strigătul ciudat, în stare, la nevoie, să-l scoale din somn și pe vecinul de la a zecea casă.

Căpitanul Alexiu intră pe poartă. Călcă pe vîrfuri, nu atît pentru a mai cîștiga cîțiva centimetri la statura lui deloc de invidiat, ci din pricina taloanelor de la cizme, înălțate — nu sîntem deloc răutăcioși — exact din același motiv.

— Bine te-am găsit, Bunicule, spuse Alexiu și luîndu-și chipiul își șterse chelia cu o batistă uriașă în carouri, care, ca să dăm curs ironiei tacite a bătrînului, ar fi putut, cu o oarecare îngăduință să fie folosită și ca față de masă. Te-am căutat peste tot, mai spuse căpitanul, în timp ce dădea mîna cu Panaitescu a cărui poziție de drepți se dovedi și de astă dată impecabilă.

Bunicul nu-și mărturisi bucuria. Din moment ce-l căuta Alexiu în persoană, însemna că era vorba de o acțiune importantă dar, ca să nu se dea de gol, se mulțumi să tacă, așteptînd ca noul venit să-și deșarte sacul cu noutăți.

Căpitanul aruncă un dosar pe masă, destul de gros, sau suficient de gros ca Panaitescu, om vechi în meserie, să priceapă că de data asta căpitanul nu-i învrednicea din milă cu cine știe ce mărunțiș, ci cu ceva din cale-afară de serios.

— Tovarășul colonel, personal, te-a rugat să te ocupi de acest caz, spuse căpitanul și dintr-o dată burta lui Panaitescu, lăsată în jos cu o indiferență plină de ostentație se supse sub presiunea unor mușchi ce-și păstrau, după cum reacționaseră la impulsurile lăuntrice, flexibilitatea și forța.

— Buickul e uns, în ordine, peticile puse, se declanșă Panaitescu într-o enumerare ce tindea să nu se mai sfîrșească, ca și cum de rabla lui de mașină — care își aniversase și ea nu demult șaizeci de ani de la prima rugină — ar fi depins rezolvarea tuturor problemelor nedezlegate din acel dosar.

— Despre ce-i vorba, domnule căpitan? întrebă Bunicul, stînd în aceeași poziție de resemnată așteptare.

Se împliniseră aproape patru luni de cînd Alexiu sau nu avusese sau nu catadixise să-i dea ceva de lucru Bunicului și acesta se răzbuna, ca și în alte dăți, printr-o răceală vecină cu indiferența.

— La prima vedere, tot un accident de circulație. La cîțiva kilometri de șoseaua principală București-Constanța, a fost găsită o fată de nouăsprezece ani. Moartea a survenit în urma unei lovituri la baza craniană. Interesant este că Fiatul o mie trei sute care a lovit-o a rămas pe loc. Șoferul a dispărut. Aseară, pe la ora unsprezece, miliția a fost anunțată de furtul mașinii. Proprietarul, un contabil pensionar, pe nume Leonte Scurtu.

Alexiu bătu dosarul cu mîna și se ridică.

— Ca și altădată, benzina o dăm noi, diurne etc. Mașină numai la mare nevoie... Corpul fetei se află la morgă.

Bunicul deschise dosarul. Îl izbi frumusețea fetei din fotografie și, dacă prima reacție fusese de ordin vizual, pe cea de a doua, o constată fizic, prin bătăile destul de grăbite ale bătrînei lui inimi. În ultimii douăzeci de ani, de fiecare dată cînd se afla, ca acum în fața unui deces prematur, îl cuprindea o stare de melancolie dublată de o revoltă surdă. Și de data asta se nimerise ca viața să fi părăsit un trup tînăr și de o frumusețe aproape neverosimilă. În privința bărbaților morți, indiferent de vîrstă, era mai puțin înclinat spre cugetări. Cugetările veneau însă singure cînd era vorba de femei și mai ales primăvara. cînd natura... Căci, după Bunic, femeia era aceea în care natura zămislise superiorul, necunoscutul și viața, bărbatul, în concepția lui, fiind doar o simplă necesitate biologică, sublimă și ea, — doar era bărbat — dar nimic mai mult. Își scoase lupa lui mare din buzunar și parcurse prin claritatea de cristal a sticlei liniile perfecte ale chipului fetei și oftă de cîteva ori profund.

— Sînt gata, maestre, anunță Panaitescu aproape strigînd, ca să-l scoată pe Bunic din contemplația lui pioasă.

— A, da, remarcă bătrînul, aducîndu-și de-abia atunci aminte unde se află și cine stă în fața lui și, cu o grabă egoistă, ca șoferul să nu poată vedea nimic, închise dosarul.

— Cred că la o chestie ca asta o să ne piste cu cîteva miare, maestre, ce zici? Nu mi-ar strica două cauciucuri noi.

Bunicul nu comentă. Se urcă în mașină și rămase tăcut. Obiceiul prietenului său de a găsi mereu cîte un motiv pentru a-și explica nevoia de bani, nu era atît de nou ca să-l mai tulbure cu ceva.

— La morgă, Panaitescule, spuse Bunicul și întorcîndu-se spre perna din spate a mașinii mîngîie capul Alsacianului, care îl fixa trist cu ochiul de sticlă.

— Copile, se pare că avem o treabă importantă, se adresă Bunicul cîinelui, care stătea în continuare impasibil, cu limba scăpată printre dinți.

— Unde ne facem concediul anul ăsta, maestre, întrebă Panaitescu, încet, ca să nu-l tulbure prea mult pe omul de lîngă el, față de care, de patruzeci de ani, de cînd lucrau împreună, avea o stimă și o prețuire vecină cu admirația.

— La morgă, Panaitescule, la morgă, răspunse bătrînul cu gîndul la ale lui, neauzind întrebarea șoferului.

Șocul produs în răspuns se simți imediat în viteza mașinii care, de la treizeci de kilometri pe oră, cu cît mergea în mod obișnuit, încetini pînă la granița maximă pe care o poate dezvolta orice vehicul cu un cal putere.

— Precauția este mama înțelepciunii, spuse Bunicul văzînd acul kilometrajului, necunoscînd motivul acelei atît de bruște încetiniri...

2. Așezat pe un scaun, Gogu Pomișor stătea în fața mesei de autopsii, privind cu îngîndurare chipul unui cadavru. Nu-și putea lua ochii de la el. De jur împrejur erau împrăștiate flori și Bunicul își spuse că numai Gogu, cu sensibilitatea lui ieșită din comun, fusese în stare de așa ceva. Din cînd în cînd, autopsierul ofta și își ștergea cu dosul mîinii fruntea acoperită cu broboane mărunte. De abia într-un tîrziu îl zări pe Bunic, dar nu-l întîmpină cu gestul lui de bucurie de altădată, cu toate că nu se văzuseră de cîteva luni.

— Nu pot, spuse Gogu și începu să se plimbe prin încăpere... Atît de frumoasă și tînără, mai spuse el voind într-un fel să-și argumenteze starea de tristețe totală.

Pe masă era așezată Ioana Rarău. Bunicul o recunoscu imediat după trăsăturile chipului, incomparabil mai frumos de cum și-l întipărise în minte văzînd fotografia aflată la dosar. Fata era cu ochii deschiși și cu toate încercările lui Gogu, pleoapele nu voiseră să se lase peste luminile verzi și întrebătoare ale ochilor. Pînă la urmă, Gogu renunțase și lucru ciudat, pentru prima dată în viața lui, nu se putea apuca de o autopsie, cu toate că în cei patruzeci de ani de activitate neobosită, făcuise nu puține trupuri.

— Nu pot, nu pot... Uite cum se uită... Am impresia că este vie, meștere, ce zici?

Bunicul nu zise nimic. Cunoștea felul de-a fi al lui Gogu. Era capabil să taie urîtul și apoi să-l înfrumusețeze de i se dusese vestea, dar era neputincios să pună mîna pe bisturiu și să taie acolo unde natura cheltuise atîta energie pentru a construi frumosul în formele lui superioare.

În camera alăturată Bunicul puse reșoul în priză și turnă în ibric apă pentru cafea. Luă de pe un birou teancul de ziare din ziua aceea. Voia să-i dea răgaz autopsierului să-și

Desen de Rodica PRATO

mai contemple cîteva minute viitorul obiect de disecție, știind că după aceea, odată începută operația, Gogu, în virtutea curiozității, va tăia cu o plăcere de nedescris, distrugînd aproape cu plăcere întruchiparea frumosului pentru a-l putea apoi reconstitui în formele nu mai puțin perfecte de la început.

— N-a venit nimeni s-o vadă? întrebă Bunicul, trăgînd pe nări aburul cafelei.

— Nimeni... Dumneata te ocupi, meștere, de acest caz?

— Eu... Și nu prea am timp să aștept, Gogule... Mai bine zis, exact atît cît să beau cafeaua și să citesc pagina externă.

Acest imbold fu suficient pentru Gogu. Închise ușa de la birou unde se afla Bunicul și nu peste mult timp bătrînul detectiv, în timp ce-și sorbea cafeaua, auzi din încăperea alăturată fluieratul arhicunoscut al autopsierului cu care acesta își însoțea de obicei mișcările dibace ale mîinilor.

— Gravidă în luna a treia, auzi Bunicul și grăbit își scoase din buzunar un carton pe care începu să noteze. Lovitură mortală la baza craniană, continuă Gogu.

Cîtva timp domni o tăcere adîncă. Bunicul asculta, cu creionul pregătit, gata să scrie.

— Urme de degete pe gît, încercare de strangulare, mai auzi Bunicul și, convins că n-o să mai afle mare lucru își viri cartonul în buzunar.

Bunicul se ridică și intră în camera alăturată. Cu lădița lui de farduri în preajmă, Gogu, cu o atenție nemaipomenită, tăcea genele moartei cu rimel.

— Ce crezi, Gogule?

— Ce cred și cei de la miliție.

— Nu se vede însă nici o lovitură la nivelul picioarelor. Bara ar fi trebuit s-o lovească întîi la picioare, apoi, în cădere, urma să-și fractureze baza craniană, remarcă Bunicul.

— Ai dreptate. Dar s-ar fi putut tot atît de bine ca fata să fi sărit pe capotă și izbitura la craniu să se fi produs după aceea. Semnul de sub sîn explică într-un fel...

— Capota n-are nici o îndoitură.

Gogu ridică din umeri și se așeză din nou pe scaun.

— În viața mea n-am mai văzut așa ochi, spuse Gogu.

Bunicul îl lăsă pe autopsier să privească ochii fetei și ieși în grabă. Panaitescu era lîngă mașină și făcea gimnastică. Cînd văzu pe Bunic se opri din îndeletnicirea lui și-și duse o mînă la pintec.

— Am să scap eu într-un an, doi de burdihanul ăsta, spuse el pipăindu-și proeminența.

În loc să răspundă, Bunicul începu să se plimbe pe trotuar, trei pași înainte și trei înapoi. Plimbarea aceasta fu un semn pentru Panaitescu că bătrînul se afla într-o mare încurcătură.

— Colega, spuse Bunicul într-un tîrziu, cred că s-a apropiat clipa, după numărul impresionant de ani de cînd colaborăm, să-ți ofer șansa de a lucra, în anumite compartimente ale misiunii mele, pe cont propriu.

Panaitescu se apropie de Bunic cu spatele aplecat, într-un gest de mare recunoștință și de teamă totodată.

— Dar nu-mi dai ceva periculos, maestre! N-aș vrea ca taman la anii ăștia să-mi pun pielea în joc pentru cine știe ce muieruște.

Bunicul își încruntă sprîncenele stufoase.

— Cheia aceasta a fost găsită în contactul mașinii. Nu este originală. Te duci pe la toate atelierele și te interesezi unde s-a confecționat această cheie și, ce-i mai important, de către cine.

Panaitescu își șterse cu batista sudoarea de sub gulerul cămășii și zîmbi satisfăcut, nevăzînd nimic periculos în misiunea încredințată de bătrîn.

— Înțeles, maestre.

— Acum mă duci pe strada Liniștii, la numărul patruzeci și unu.

Bunicul intră în mașină și Buickul demară, fără să dea nici un rateu, așa cum îi era obiceiul.

(Va urma)

DE LA SUPORTERI CITIRE

de Valeriu MIRONESCU

Propun suporterilor-cititori să acorde exact importanța cuvenită considerațiilor federale asupra peripețiilor din Mexic (Așa cum au procedat și după meciul România — Grecia 1—1, din toamnă). Îi rog cu această ocazie să recitească excelenta anchetă publicată în ziarul „Scînteia" din 13 iunie a.c. intitulată : „De ce au ratat, totuși, calificarea fotbaliștii români ?" avînd drept subtitlu — Specialiști din lumea fotbalului mondial, răspunzînd la această întrebare adresată de trimisul special al ziarului „Scînteia", explică ceea ce „n-au înțeles" tehnicienii reprezentativei noastre. Pentru mine unul, în această anchetă am găsit reconfirmări ale citorva puncte de vedere mai vechi și intenționez să folosesc declarațiile specialiștilor atunci cînd vom discuta aici despre concepția de joc și despre selectarea și alcătuirea formației reprezentative.

Pînă atunci, în conformitate cu cele scrise în precedentele articole, cedez cuvîntul suporterilor-cititori, această uriașă forță care după părerea mea — o repet iarăși — influențează determinant evoluția fotbalului, ideile jocului, caracteristicile fotbaliștilor, profilul echipelor ș.a.m.d. Cu atît mai mult sînt necesare asemenea intervenții, cu cît teoria jalnică a lui Don Basilio are prozeliți în fotbal iar aria lui este cîntată într-un cor pe voci diferite. Ultimul glăscior susține chiar că Dobrin ar trebui să învețe tehnica... balonului ! (Ultima picătură de noroi. Umoristul involuntar este un alt jucător din lot, cunoscut prin „tehnica" cu care își propulsează adversarii afară din bocanci !).

Fac precizarea că am „epurat" din scrisori unele cuvinte cam buruienoase precum și toate referirile la colegii de breaslă. De ce ? Se înțelege de la sine...

ION BLAJOVAN — Lugoj, microraion bloc 8 :

„Am pregătit o echipă, pe un schelet bine format, ca să vedem că la meciurile cele mai importante o parte dintre jucătorii de valoare să nu figureze nici ca rezerve...

Nu sîntem de acord și dezaprobăm cu tărie metoda ca după ce ai pregătit o echipă, în mod îndelungat, să te găsești în fața unui campionat mondial unde să-ți permiți a face unele modificări și improvizații neinspirate...".

OCTAVIAN RUJA — Cluj, str. Donath bloc V, ap. 45 :

„...Sîntem în asentimentul tuturor acelora care doresc cu adevărat și sincer succesul fotbalului românesc : numai cu personalități gen Dobrin, Răducanu, Dumitrache în echipă se poate crea o breșă în rîndul echipelor de valoare mondială.

Exemplele sînt nenumărate atît în trecut cît și în actualul campionat mondial, unde s-a dovedit că locurile fruntașe în ierarhie sînt ocupate de către echipe care posedă jucători cu „nume", chiar nefiind ei la forma maximă, și nu cu jucători de serie..."

ILIE IMBREA — Govora-Băi, Tudor Vladimirescu, 138 :

„...Oare cînd ne-au făcut de rîs Dobrin ori Dan ? De ce nu l-ați lăsat pe Dobrin să joace măcar o repriză, să-l vedem și noi, și să vă credem ?..."

EUGEN POPOVICI — București, str. Icoanei 83 :

„...Prin măsura luată, pe considerente de ordin disciplinar, s-a lovit în însăși capacitatea de luptă și de realizare fotbalistică a echipei noastre, diminuîndu-se astfel „a priori" șansele competitive ale acesteia...".

GHEORGHE CUTEAN — Cluj, Bd. Lenin 24 :

„...Scopul pentru care ne-am prezentat în Mexic trebuia să primeze iar responsabilii în cauză trebuiau să lupte pentru aplicarea acestui principiu și să nu se lase pradă unor ambițioase motivări subiective...".

FEODOR GHEORGHIAN — Turnu Severin, Crihala, bloc G :

„...Răducanu și Dobrin au fost printre cei mai optimiști componenți ai lotului, s-au manifestat public în mod optimist și cu o fermă dorință de victorie. Se naște întrebarea, poate cineva să ne creadă atît de naivi încît să acceptăm spusele că acești pioni principali care au contribuit la calificarea în preliminarii, au dat cu piciorul șansei de a apăra culorile noastre ? Dacă Lupescu a corespuns la prima mare confruntare a sa, ne întrebăm cu ce l-ar fi deranjat Dan și Răducanu cu care duce greul la Rapid, de atîta amar de vreme.?..."

ING. DUMITRU ZAMFIR — București, Bd. Duca 10-22 :

„...De ce să nu recunoaștem că față de condițiile care sînt create în țara noastră, în care s-au făcut salturi spectaculoase în toate domeniile, progresul făcut în fotbal este încă mic... Cu toate acestea, fotbalul nostru ar fi putut avea o altă reprezentare în confruntarea cu fotbalul mondial... Ceea ce s-a petrecut în Mexic însă, depășește limitele oricărei imaginații. Jucătorii cei mai bine cotați, Dobrin, Dan, Răducanu, cu mari merite în calificarea echipei României, s-au trezit odată ajunși în Mexic că nu mai corespund, făcînd loc altora, buni, dar mai puțin merituoși...".

SILVIU MĂTĂOANU — Pitești, str. Mărășești, bloc 9 :

„...Dobrin, Dan, Răducanu, cu cărți de vizită edificatoare pe plan european, nu trebuiau să lipsească din formația de bază a echipei României... S-a ajuns la o situație paradoxală : specialiști străini, competenți în materie de fotbal (...), apreciază în mod obiectiv calitățile remarcabile ale fotbalistului Dobrin, în timp ce el nu-și găsește locul nici măcar pe banca rezervelor...".

GH. CONSTANTINESCU — București, str. Pictor Stahi 10 :

„...Sînt de acord că antrenorul trebuie respectat dar și invers... La începutul scrisorii am amintit de Dan Coe, s-a spus despre el că nu s-a acomodat cu clima. Cu care ? Cu aceea din rîndul echipei ?...".

George Neil (64 de ani) a ajuns o figură foarte populară în orașul Dundee (Scoția). Zilnic, locuitorii orașului îl pot urmări străbătînd în fugă (într-un echipament corespunzător) cei 5 kilometri care despart casa unde locuiește de locul său de muncă : infirmier la un centru medical de reeducare. El afirmă că acest exercițiu zilnic îi permite să aibă o bună condiție fizică și constituie pentru el o metodă de a combate bătrînețea și bolile.

El nu va fi ciclist ! Faustino Coppi, fiul marelui și regretatului campion ciclist Fausto Coppi a împlinit recent 15 ani. Deși iubește sportul, el preferă activitatea de motociclist. Faustino Coppi a și luat parte la cîteva concursuri de motocros fără să obțină însă vreo performanță deosebită.

ZIG-ZAG

COMITETUL OLIMPIC Internațional a fost creat în iunie 1894 la Paris. Iată care au fost președinții de la înființare și pînă în prezent : 1894—1896 : Demetrius Vikelas (Grecia) ; 1896—1925 : Pierre de Coubertin (Franța) ; 1925—1942 : Henri de Baillet-Latour (Belgia) ; 1946—1952 : J. Sigfrid Edstrom (Suedia) ; 1952 și pînă în prezent : Avery Brundage (S.U.A.).

●

IARBA de pe stadionul olimpic din München, gazda Jocurilor Olimpice din 1972, se menține tot timpul proaspătă (chiar în caz de secetă) datorită unei instalații automate care asigură umiditatea necesară.

●

COMISIA BUGETARĂ a Bundestagului din R.F. a Germaniei a aprobat o subvenție de 50 de milioane de mărci destinate amenajării stadioanelor care vor găzdui meciurile în cadrul turneului final al campionatului mondial de fotbal ediția din 1974. După cum se știe întîlnirile se vor disputa în orașele Köln, Hamburg, Dusseldorf, Frankfurt, Hanovra, Stuttgart, Dortmund, Gelsenkircher și Nürnberg.

●

LEE BROWNBILL este numele portarului echipei engleze de fotbal „Town Villa", formație care s-a făcut... remarcată, pierzînd 19 meciuri și încasînd 187 de goluri ! ! Pentru a marca acest excepțional „record" suporterii lui Brownbill l-au oferit o placheță cu următorul cuprins : „Cu o emoționantă demnitate a purtat calvarul său cu curaj, fără să plîngă vreodată. El a fost acela care a dus greul și poate fi mîndru că a luptat cu onoare".

După cum se știe, în Italia se desfășoară cu un real succes, un campionat de fotbal al echipelor formate din femei. Imaginea de mai sus vă înfățișează una dintre cele mai cunoscute și prețuite jucătoare, Patrizia Rocchi (17 ani) membră a clubului Sanyo din Milano

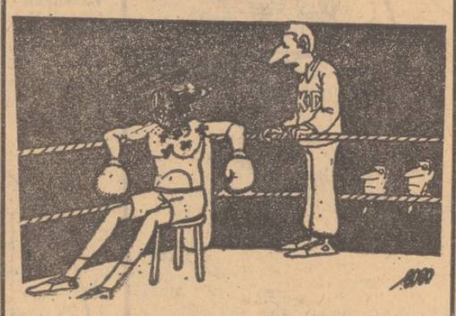

— Continuă să-l contrezi fără frică ! printre spectatori este și doctorul Barnard.

(„DOMENICA DEL CORRIERE")

●

RECENT s-a încheiat la Bournemouth (Anglia) un concurs internațional de tenis. În proba de simplu femei, o impresie deosebită a lăsat tînăra Evonne Goolalong din Australia, care nu are decît 18 ani. Ea a obținut cîteva rezultate remarcabile (a învins și jucătoare profesioniste), afirmîndu-se ca un mare talent.

●

FEDERAȚIA de fotbal din Țara Galilor, a înaintat Federației engleze de specialitate propunerea să adopte măsura prin care orice obstrucție în interiorul careului de 16 metri să fie în mod automat sancționată cu o lovitură de la 11 m. Federația engleză, pe baza avizelor unor specialiști, a respins acest proiect.

INTERMEZZO CU...

KERRY O'BRIEN

de Ioan CHIRILĂ

Am aflat, ca și dumneavoastră, că, acum cîteva zile, Kerry O'Brien a doborît recordul mondial pe 3 000 de metri obstacole.

L-am cunoscut pe Kerry O'Brien, în Australia, la Adelaide, acum șase luni... Aflasem cu o zi înainte, că la Adelaide locuiește „învingătorul lui Ron Clarke"... Am întrebat dacă e posibil să stau de vorbă cu Kerry O'Brien... Nu mică mi-a fost surprinderea cînd, a doua zi, a venit la hotelul „Trave Lodge" un tînăr blond, care semăna foarte bine cu „Tibi" Kallo, „învingătorul lui Dinamo", și s-a apropiat de grupul nostru, prezentîndu-se :

— Sînt Kerry O'Brien. Am auzit că un ziarist român ar vrea să stea de vorbă cu mine.

Mărturisesc că am rămas oarecum descumpănit. Abia peste cîteva zile aveam să-mi dau seama, cu prilejul întîlnirii cu Ron Clarke, că „vedetismul" nu a izbutit să emigreze în Australia sportivă.

— Deci, dumneavoastră sînteți „învingătorul lui Ron Clarke"...

— Adăugînd bineînțeles, că asta s-a întîmplat doar într-o cursă de 3 000 de metri plat și într-un cros. Asta-i tot...

— Credeți că Ron Clarke ar fi putut cîștiga medalia de aur dacă n-ar fi alergat la altitudine ?

— Nu-mi place să fac complimente, deși îl admir mult pe Ron Clarke. Cred că, în condiții de șes, „Ron" ar fi obținut timpuri mai bune... Dacă aș vorbi de victorie, aș comite două greșeli : aș susține ceva de care nu sînt sigur și aș jigni un învingător care ar fi putut să-și cucerească medalia și în afara Mexicului.

— Ați început să practicați atletismul din vocație ?

— Nu. Am fost fotbalist. Bineînțeles, fotbalist... australian... Am ales atletismul pentru că fotbalul nu mi-a permis să fiu EU și, dacă vreți, am vrut să înving îngîmfarea colectivă a fotbalului.

— Credeți că ați reușit ?

— Dacă am ajuns ca un cronicar de fotbal să doreacă o convorbire cu un atlet, cred că am reușit...

— Să zicem că e un criteriu. Lucrați mult ?

— Da. Sînt agent comercial.

— Și antrenamentele ?

— 160 de kilometri pe săptămînă. O singură zi pe pistă. Niciodată obstacole... De cele mai multe ori alerg pe coline, în sus și în jos.

— Se vorbește mult despre masa atletismului australian.

— Și nu e chiar așa. Atletismul nu e sprijinit. Și cînd spun asta, nu mă gîndesc la faptul că Ron Clarke sau „Pam" Kilborn plătesc biletul de intrare la concursurile la care participă... Mă gîndesc mai mult la faptul că, în școală, 60 la sută din elevi aleg fotbalul australian, 40—50 la sută se ocupă de alte sporturi, și numai 8—10 la sută aleg atletismul.

— Ați lucrat cu Percy Cerutti ?

— Puțin. E un mare antrenor, dar e și un mare tiran. Nu poți discuta nimic. Eu, însă, am ales atletismul nu numai pentru titluri și secunde.

— Ce proiecte aveți ? Am auzit că intenționați să bateți recordul mondial la 3 000 obstacole.

— Am auzit și eu. „Pam" Kilborn e sigură. Eu, încă nu... În orice caz, îl voi ataca în iunie (n.a. convorbirea a avut loc la 1 februarie 1970, în plină vară australiană).

— Și dacă îl veți bate ?

— Atunci, înseamnă că îmi va fi și mai greu să mă pregătesc pentru München 1972.

— De ce ?

— Am să-mi aduc aminte că cei mai mari atleți australieni, Ron Clarke și „Pam" Kilborn, deși recordmeni mondiali, n-au cucerit niciodată medalia de aur.

— Cît timp intenționați să practicați atletismul ?

— Voi alerga atîta timp cît atletismul nu va dăuna familiei mele și copiilor mei care nu vor întîrzia să vină...

— Vă mulțumesc. O ultimă întrebare : ce faceți după amiaza ?

— De ce ?

— Aș vrea să facem o fotografie.

— După amiază voi fi pe pistă, la Kensington Olympic Sport...

— E ziua antrenamentului pe pistă ?

— Nu, dar cunoșe un junior care vrea să-și bată recordul personal pe o milă. Și i-am promis că am să alerg cu el în cursă...

...Am fost după amiază pe Kensington Olympic Ground... Kerry O'Brien a fost, într-adevăr, „iepurele" juniorului devenit recordman.

Atletul care a ales... atletismul a învins, astfel, Fotbalul...

CONCURSUL NOSTRU

BALONUL ROTUND

Pînă la 8 iulie a.c. au fost triate și înregistrate 116 300 bonuri de participare la concurs. Operațiile continuă.

● **Isacov Florea, Constanța :** Nu există echipă cu numele Dinamo Pitești. Un bon anulat. Idem, **Petruțiu Cornel, Timișoara** (Progresul Galați și Universitatea București) și **Constantin Vasile, Tîrgoviște** (Jiul Petrila), cîte două bonuri anulate.

● **Babă Augustin, Tr. Măgurele :** Două bonuri anulate. Echipe cu numele Știința București și Galați nu există.

● **Florea Marin București :** Ați trecut echipa Rapid București și printre ocupantele unuia din primele trei locuri și printre cehipele ce vor retrograda. Trei bonuri anulate.

● **Hobincă Constantin, Neamț :** Echipă cu numele A.S. Tg. Neamț nu activează în divizia A. Două bonuri anulate. Idem, **Constantin Alexandru, București** (Știința Craiova și Cluj), patru bonuri anulate ; **Popa Virgil, Pitești** (Știința Craiova) un bon anulat și **Cenușă Mihai, Brașov** (Știința București) un bon anulat.

● **Cernat Dumitru, Bacău :** Un bon anulat. Ați trecut trei echipe (în loc de două) la întrebarea a II-a.

● **Alexandru Tudor, Slatina :** Vă rugăm să vă țineți de cuvînt și în cazul că veți obține vreunul dintre premii să-l oferiți jucătorului care a marcat golul echipei noastre în meciul cu Portugalia de la București.

● **Tărălungă Mihai, București :** Aveți trei bonuri anulate deoarece ați trecut C.F.R. Timișoara la întrebarea a II-a. În privința propunerii, vă mulțumim, dar aceste operații revin numai personalului nostru redacțional.

● **Tom Stratulat, Galați :** Un bon este alb pe verso, deci nu intră în concurs.

● **Gilcă Nicolae, Bușteni :** Cele două bonuri pe care le-ați „greșit intenționat" sînt anulate.

● **Sandu Dumitru, București :** Un bon anulat. Politehnica Iași nu poate figura și la prima întrebare și la a doua.

● **Petre Constantin, București ; Cardoș Dumitru, Roman și Paraschiva Vlad, București :** Aveți cîte un bon anulat deoarece la întrebarea a III-a ați trecut cîte o echipă inexistentă în divizia B.

● **Rusu Ioan, București :** Trei bonuri anulate : Progresul Brăila și Știința București nu figurează printre echipele din divizia B.

● **Constantinescu Ștefan, Corabia** (1) ; **Lois Ștefan, București** (1) ; **Hegheduș Octavian, Cluj** (1) ; **Stan Petre, București** (1) ; **Serea Ștefanache, Petrila** (1) ; **Cazacu Andrei, Iași** (1) ; **Farcaș Valeriu, Tg. Mureș** (1) : Cifrele din paranteze reprezintă numărul bonurilor anulate deoarece ați lăsat la cîte o întrebare una sau două echipe lipsă.

● **Stancu Ovidiu, Galați** (1) ; **Ștefănescu Ionel, București** (1) ; **Tănase Cezar, Cluj** (1) ; **Ziu Alfred, București** (1) ; **Suster Mihai, Alba Iulia** (2) ; **Munteanu Eugen, București** (8) ; **Popovici Nicolae, București** (2) ; **Donciu Ispas, București** (9) ; **Iancu Gheorghe, Chiscani** (1) ; **Teodorescu Ștefan, București** (2) ; **Ghercu Nicolae, Poiana Țapului** (1) ; **Voinescu Ioan, com. Șelaru-Dîmbovița** (4) ; **Zus Octavian, Suceava** (1) ; **Popescu Victor, Mehedinți** (1) ; **Răducanu Cornel, Pitești** (1) ; **Ciolac Viorel, București** (2) ; **Sadic Raim, Constanța** (1) ; **Mihalache Iftimie, Oradea** (1) ; **Barta Dezideriu, Cluj** (1) ; **Mărgineanu Gheorghe, Cluj** (6) ; **Țică Mircea, Pitești** (1) ; **Ciavîci Mircea, București** (1) ; **Circa Teodor, Tîrnăveni** (1) ; **Budău Stelian, Iași** (1) ; **Benie Octavian, Oradea** (3) ; **Boiangiu Dan, Craiova** (1) : Trecînd Progresul, fără nici o precizare (întrebarea a III-a), aveți anulate bonurile redate de cifrele din paranteze.

● **Gheorghe Paula și Alexandru, București** (3) ; **Nicula Stelian, Brașov** (2) ; **Girigan Dumitru, Brașov** (2) ; **Tudorache Vasile, Dîmbovița** (2) ; **Dan Mihaela, Galați** (2) ; **Ghergheli Vasile, Cîmpina** (2) ; **Voicu Petre, Ploiești** (8) : Cifrele din paranteze reprezintă bonurile anulate, deoarece ați indicat C.S.M.S. Iași, nume inexistent în divizia A.

Anghel Crețeanu:

„20 DE ANI ÎN... URMĂRIREA BALONULUI ROTUND"

(II)

● De la mingea de cîrpă la întîlnirea cu Romeo Popescu ● Cel dintîi echipament ● Urmările întîlnirii cu „bolidul" în plin zbor ● Marțea fericită ● Botezul ca goal-keeper

La școală se juca și fotbal. Eu am jucat înaintaș — mai mare dragul — demonstrînd cunoștințele mele, cu o minge ca toate mingile, pînă în vacanță, cînd am trecut clasa și din nou la mingea de cîrpă. Mergeam însă și la teren. În oraș se formaseră cîteva echipe : Dacia, Vasile Alecsandri, Macabi, Olimpia, Școala armenească, Foresta română... Acolo mă și vedeam fotbalist ; dar nimeni nu mă băga în seamă. Într-o zi, am rămas să privesc mai mult la jocul aviatorilor, care-și amenajaseră terenul de fotbal tot aici lîngă cazărmi, unde noi „civilii" nu aveam acces. Ne uitam doar de peste șanț. Atunci l-am cunoscut pe Romeo Popescu, zburătorul, căpitan al echipei de fotbal a aviației. După antrenament, rămas în fața porții, se juca singur cu mingea, în figuri pentru mine neînțelese. La sfîrșitul unei asemenea game, trase puternic în poarta goală ; mingea trecu pe lîngă bară, îndreptîndu-se spre șanț. Sentinela n-o putea aduce, altcineva nu era. Îmi făcu semn. Bucuros că o să pătrund pe terenul aviației m-am repezit, am luat mingea în brațe și fuga i-am pus-o la picioare. M-a privit lung și m-a trimis în poartă. Apoi bolidul porni. Într-o zvîrlitură nebună, m-am prăbușit. N-am atins-o, eram prea mic. I-am dus-o din nou. A tras de mai multe ori, pînă cînd, prinzînd o minge trimisă de-a dura, a „împușcat-o". N-am mai avut timp să mă feresc, m-a trintit la pămînt. Cînd am deschis ochii, zburătorul îmi ștergea cu tricoul sîngele de la nas. Am pornit cu el spre hangare. Am intrat într-o cămăruță. Îmi arătă un scăunel, apoi își scoase ghetele, tricoul și ieși. Cînd s-a înapoiat, din păr îi curgeau încă picături de apă. Se șterse și se îmbrăcă, după care pornirăm spre cazărmi. Intrarăm în cizmărie, unde doi soldați trebăluiau.

— Măi Ștefane, ia-i măsură și dintr-o pereche de bocanci să-i faci ghete !

Îmi bătea inima, mi se uscase gura, tăceam.

Soldatul termină repede socotelile, apoi, la ordinul superiorului, chemă croitorul :

— Costică, îi faci chiloți și o cămășuță pe măsură ! Apoi, întorcîndu-se către mine : Acum, du-te acasă și marțea viitoare să mă cauți la aerodrom, chiar pe terenul de joc ! Să nu lipsești, auzi ?

— Nu... dom' locotenent, nu. Să trăiți !

Emoția mă îneca. Mi-a strîns mîna udă... Romeo Popescu, zburătorul, căpitanul echipei aviației, ghete, chiloți, tricou... MARȚEA VIITOARE. Toate se-nvîrteau în capul meu. Nu știu cum am ajuns acasă. N-am mîncat. M-am culcat. Cum a trecut săptămîna între marțea fericită — cum o numeam eu — și marțea viitoare — cum o numise el — nu mă întrebați. În acea marți, încă de dimineață am început să dau tîrcoale terenului. Antrenamentul jucătorilor aviatori a avut loc abia după-amiază. Dintre toți, eu numai pe el îl urmăream. Au jucat, au terminat, eu tot pe malul șanțului. „Căpitanul meu" mă căuta cu privirea. Cum m-a văzut, m-a strigat. Un soldat cu un pachet veni spre noi. Îl desfăcu. Din el apărură ciorapi, ghete, jambiere, chiloți și un tricou roșu. Pentru mine.

— Știi să le pui ?

N-am scos o vorbă. Nici nu știam ce-aș fi putut spune. M-am încălțat, mi-am pus tricoul...

— Ei, acum ai să alergi după mine...

Și o porni pe „tușă", cu pași rari ; dacă mi-ar fi cerut, secole aș fi alergat. A luat apoi mingea și a început să mi-o paseze. Repeta cu mine aproape tot ce făcuse cu cei mari.

— Tu ai să joci goal-keeper, ai înclinații !

Nu jucasem niciodată în poartă. Nu-mi plăcea. Dar, mi-am zis eu, el știe mai bine. Așa că îndată ce-mi făcu semn să trec în poartă, m-am și dus. El trăgea, eu apăram. Îmi dădea indicații cum să mă „întind" într-o parte sau în alta.

— Ia-ți echipamentul — îmi spuse el la sfîrșit. Este al tău. Să-l păstrezi. Dacă vei merita, îți voi face altul mai bun, mai bine ajustat, tot marți, tot aici.

Și a plecat... A plecat și din Galați, pentru un an sau mai mult — nu mai țin minte — la Tecuci sau la București. Cînd s-a înapoiat, eram portarul echipei a IV-a Vasile Alecsandri. Nu intrasem încă la juniori.

Așa am început să merg pe un drum al cărui capăt nu-l puteam bănui.

(Va urma)

În capitolul viitor :

● Sistem de campionat la Galați și Brăila ● Școlarii în primele rînduri ● Apare „D.V.A." dar și „Șoimii" ● Primul meci de campionat, prima înfrîngere, dar totodată și primul succes

PRONOSTICUL MEU...

Pentru concursul Pronosport de duminică am solicitat pronosticurile antrenorului **GHEORGHE STĂNCULESCU**, coordonator tehnic și antrenor principal la Centrul de juniori al clubului Steaua.

1. Rapid — Dinamo București	1
2. F.C. Argeș — Steaua	1
3. Petrolul — „U" Craiova	1
4. Steagul roșu — A.S.A. Tg. Mureș	1
5. Jiul — Farul	1
6 U.T.A. — C.F.R. Cluj	1
7. Politehnica Iași — Crișul	1
8. „U" Cluj — Dinamo Bacău	1
9. F.C. Argeș — Steaua	1
10. Petrolul — „U" Craiova	1
11. Jiul — Farul	1
12. Politehnica Iași — Crișul	1
13. U.T.A. — C.F.R. Cluj	1

AUTOMOBILISM

CUNOAȘTEȚI REGULILE DE CIRCULAȚIE?

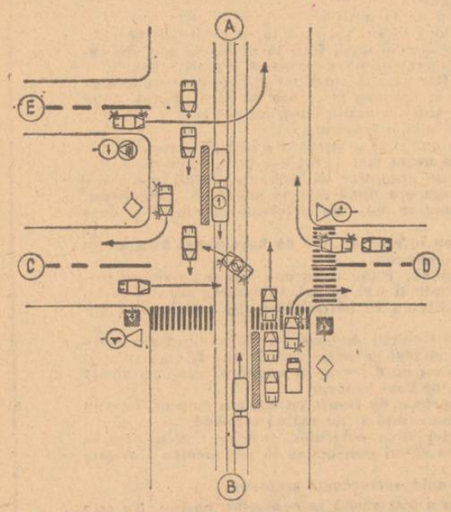

În intersecția prezentată, circulația este reglementată prin indicatoare de prioritate. Autovehiculele sînt angajate pe direcția indicată de săgeți, cu excepția tramvaiului 1 care a sosit în stație și a autoturismului 2 care este oprit.

Vi se cere să precizați ce reguli de circulație se încalcă și care sînt sancțiunile ce se aplică conform Regulamentului pentru aplicarea Decretului nr. 328/1966 republicat la 15 mai 1970.

În numărul viitor vă vom oferi răspunsul, dacă pînă atunci nu l-ați găsit.

Pe trei roți în jurul lumii

Doi tineri, Peter Klemm și soția sa și-au făcut apariția la Osaka, pe o motocicletă BMW cu ataș. Cu vehiculul lor, ei au parcurs mai bine de 43 000 de kilometri. Familia Klemm a pornit în octombrie 1967 din Berlin, a trecut prin Austria, Iugoslavia, Turcia, Iran și Afganistan. În continuare, prin Pakistan, India, Nepal și înapoi în India, unde au studiat timp de trei luni fiara și oamenii. Pe insula Ceylon, Peter și Gisela Klemm au făcut o vacanță, înainte de a porni spre Singapore și Australia. Pe șoselele din interiorul celui de al cincilea continent, au trecut prin multe peripeții. Un cargobot i-a adus de la Brisbane în Japonia, pe care o vor părăsi pentru a se îndrepta spre țară, după o ședere de trei luni, consacrată studiilor.

400 de milioane de automobile

După cum anunță publicația de specialitate *„L'Argus de l'automobile"*, anul 1969 a fost un an de record al producției mondiale de automobile : au fost construite aproape 30 milioane de vehicule. În ce privește „clasamentul" producătorilor de automobile, Societatea americană „General Motors" continuă să se afle pe primul loc urmată de „Ford" (S.U.A.) și „Volkswagen" (R. F. a Germaniei). Printre producătorii francezi, Regia Renault, care a fabricat peste un milion de automobile în 1969, și-a păstrat locul opt pe scara mondială.

În ultimii opt ani, au fost produse pe glob peste 190 milioane de automobile, care au venit să se adauge parcului mondial auto ce cuprindea la 1 ianuarie 1969 respectabila cifră de 213 689 559 vehicule. Așadar, în prezent în întreaga lume circulă peste 400 milioane de automobile. O cifră care spune multe !

LOZ ÎN PLIC

Dintre recenții cîștigători de autoturisme la seriile speciale loz în plic, vă prezentăm astăzi, pe participantul Kassay Lorand din com. Vlahița jud. Harghita. El a intrat în posesia unui autoturism „Dacia 1100", succesul fiind datorat perseverenței la sistemul preferat.

(5193)

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ SIBIU

În pagina a 5-a

ANCHETĂ DE CULTURĂ ȘTIINȚIFICĂ:

MISTERELE SOMNULUI

- CÎND,
- CUM,
- DE CE

Imagine din timpul concursului de admitere la Academia de studii economice

PROLOG UNIVERSITAR

Astăzi se încheie lucrările comisiilor de examinare pentru admiterea în învățămîntul superior. Cu alte cuvinte, rîndurile studenților noastre se măresc cu noul contingent de tineri care în decursul ultimei săptămîni au trecut prin emoțiile examenului, aspirînd să ocupe un loc pe băncile facultăților. Așa cum spuneau, recent, cîțiva dintre președinții comisiilor de bacalaureat, anul acesta intră în învățămîntul superior o serie bine pregătită, cea de a doua serie cu 12 ani de studii, condiție necesară pentru ca viitorii studenți să poată să-și însușească cît mai temeinic materia predată. De altfel, acest lucru s-a văzut în anul care s-a încheiat. Studenții care au promovat în anul II, prima serie deci cu 12 clase, au obținut rezultate excelente la învățătură.

În condițiile generale de exigență concursul de admitere a cerut aplicarea aceloraşi criterii în selectarea valorilor. Declarația făcută înainte de concurs de prof. dr. doc. MIRCEA OPREAN, rectorul celei mai tinere universități din țara noastră, cea de la Craiova, este concludentă, ea constituind un preambul şi al anului universitar ce va începe în octombrie.

Const. SÎRBU

CONTINUARE ÎN PAG. 5

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XIV NR. 667 — SÎMBĂTĂ 18 IULIE 1970 — 8 PAGINI 1,50 LEI

Bătălia de la Călugăreni la ora evocării cinematografice

Pagina a 5-a

AGENDA săptămînală

ÎN SLUJBA INTERESELOR VITALE ALE POPORULUI NOSTRU

În rîndurile opiniei publice din țara noastră stăruie puternic ecoul Plenarei C.C. al P.C.R. din zilele de 8 şi 9 iulie, ecoul cuvîntării rostite de tovarășul Nicolae Ceaușescu. Plenara a avut la ordinea de zi probleme ce privesc atît activitatea internă cît şi cea externă a partidului şi statului nostru. „Este un adevăr cunoscut — precizează tovarășul Nicolae Ceaușescu — că activitatea de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate, de ridicare a bunăstării întregului popor şi preocuparea pentru întărirea coeziunii şi unității țărilor socialiste, a mişcării comuniste şi muncitoreşti, a tuturor forțelor antiimperialiste, pentru transpunerea în fapt a politicii de coexistență pașnică, de dezvoltare a colaborării cu toate statele lumii — fără deosebire de orînduire socială — constituie un tot unitar, se condiționează reciproc, sînt părți inseparabile ale procesului de înfăptuire a rolului conducător al partidului nostru în societate.

Așa se explică, de altfel, de ce, în împrejurările grele prin care a trecut țara noastră, Comitetul Central al partidului şi guvernul, acționînd cu fermitate pentru rezolvarea gravelor probleme provocate de inundații, pentru asigurarea unui ritm normal al întregii vieți economice şi sociale, au desfăşurat în acelaşi timp o vastă activitate pe plan internațional".

CONTINUARE ÎN PAG. 2

DORMIM, VISĂM?

Arhitectul Apollodor din Damasc

Mai există enigme?

O premieră

inedită:

ÎN ALBIA DUNĂRII ZĂGĂZUITE SE VA PUTEA CERCETA FUNDAȚIA PODULUI LUI TRAIAN

Secretul lui Apollodor

de prof. univ. Dumitru TUDOR

Antichitatea tăinuieşte încă unele enigme tehnice, asupra cărora arheologii, arhitecții şi fizicienii de azi stăruie încă a le dezvălui secretul. Transportul şi ridicarea la mari înălțimi a blocurilor din piramidele faraonilor, într-o vreme cînd nu se cunoştea macaraua, faimosul foc grecesc care incendia lemnul sub apă, mașinile folosite de Arhimede ca să agațe corăbiile şi luptătorii inamici spre a-i arunca în fundul mării, sistemul folosit de Apollodor ca să zidească picioarele faimosului său pod de la Dunăre în șuvoiul vijelios al Dunării etc. — iată numai cîteva probleme de tehnică antică, unele lămurite în parte, altele rămase încă în focul discuțiilor specialiştilor.

Cît privește podul lui Traian, construit între anii 103—105 e.n., pe o lungime de 1134,90 m, se pare că metoda folosită de către arhitectul său, sirianul Apollodor din Damasc, pentru fundarea celor 20 de picioare din albia fluviului — poate fi lămurită numai pe baza datelor furnizate de către izvoarele scrise antice, din unele descoperiri arheologice şi în urma unor observații de natură topografică făcute la fața locului. ATUNCI CÎND SE VOR ZĂGĂZUI (PENTRU CÎTEVA ZILE) APELE FLUVIULUI LA BARAJUL HIDROENERGETIC DE LA „PORȚILE DE FIER", PENTRU FORMAREA LACULUI SĂU DE ACUMULARE,

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Monolog interior despre...

CONVENȚII

de Victor BÎRLĂDEANU

Nu cunoaşte jignire mai mare decît aceea de a fi socotit „un demodat". Poți să-i spui orice — că minte de-ngheață apele, că umblă cu periuța după şefi, că vîră intrigi şi zizanii ca să tragă foloase personale, că atunci cînd e în joc interesul său propriu nu ştie nici de mamă, nici de tată — n-o să te contrazică, ba chiar o să zîmbească condescendent ca la auzul unor dulci naivități. O să-ți explice maliții că toate astea or fi ele adevărate, dar n-au nici o importanță, şi că principiile în numele cărora îți

CONTINUARE ÎN PAG. 4

SECERIȘ '70

Vorba cîntecului „Vară, vară, primăvară / toate plugurile ară..." În alți ani ne-am fi întrebat: cine şi cu ce rost a alăturat cuvintele în aceste versuri? Ori e vară, ori e primăvară! În alți ani... Acum însă nu, căci versurile străvechiului cîntec sînt parcă ticluite acum şi pentru acum. E vară şi primăvară...

Da, primăvara acestui an a înaintat puternic ajungînd cu ale ei îndeletniciri pînă în toiul verii fierbinți. Puhoaiele care au făcut mare prăpăd pe meleagurile țării, ploile, zig-zagurile temperaturii, care se ridică sau scade cu cîte 10—15 grade deodată, au schimbat unele obiceiuri moştenite din străbuni, au modificat datele înscrise la zile fixe în calendarul muncilor agricole.

Căci, iată, la sfîrşitul lui iunie, cînd pe cîmpiile Dobrogei, în Bărăgan şi în alte zone agricole ale țării, „corăbiile" argintii începuseră să „vîslească" prin holdele pîrguite, peste 300 000 de ha de teren aşteptau încă boabele ce trebuie să germineze şi să se transforme în recoltele sporite ce se vor înscrie în bilanțul acestui an.

D. TĂRNĂUCEANU

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Se recoltează păioasele la C.A.P. Pantelimon

DRUMURILE VACANȚEI

Peștera Topolnița

Natura — iscusit făurar — a dăltuit la Topolnița, o măreață operă de artă care uimește, înfioară, dar, mai presus de toate, bucură. Măreția unor intrări ca, cea a „Peșterii cu apă", a unor săli cu coloane împletite armonios din stalactite și stalagmite, ca cele din „Peștera Muierii", sau a unor izbucuri ca cel de lîngă gura „Peșterii Găurinței" și cel de lîngă „Peștera lui Epuran" unde apa Găurinței și cea a Ponoarăței dispar sub pămînt, te fac să te crezi într-o lume fantastică, plină de mister.

„Peștera cu apă" e un fel de tunel întortocheat prin care apa riului Topolnița străpunge urlînd, pintenul calcaros, ce stă culcat de-a curmezișul apei pe o lungime de peste 600 m.

Intrarea, în această peșteră, are o deschidere impunătoare, de forma ovală, în care ar încăpea cu ușurință Catedrala de la Alba Iulia sau Biserica Neagră din Brașov.

Intrarea în „Peștera cu apă" se face prin mijlocul unui perete vertical înalt de aproape 400 metri care formează baza mică a unei deschideri trapezoidale cu cei doi versanți dintr-o parte și cealaltă a riului.

Arborii mici cu tulpini răsucite pe după colțuri de stînci, cu flori de colț și alte la un loc cu liliacul (Iorgovanul), dau imaginea sălbăticiei dar sugerează tonul frumosului și pitorescului în același timp. Nu departe de gura Sohodolului, unde apa Topolniței se întinde liniștită ca după o îmbrățișare puternică cu titanul stîncilor, se află o moară, cu ciutură, cum sînt mai toate morile din ținuturile nordice ale Olteniei.

Pe versantul drept al cornetului Topolniței, cam la jumătatea „Peșterii cu apă", în partea dinspre comuna Cireșu, sub șoseaua ce leagă Cireșu de Marga, apa Găurinței, se pierde într-o deschizătură sub formă de puț tăiat în piatră ce dă într-o galerie. Străbătut însă, pas cu pas, drumul pe care îl parcurge apa Găurinței spre cea a Topolniței dezvăluie forme carstice din cele mai spectaculoase, făcînd legătura prin „Peștera Găurinței" cu „Peștera cu apă" unde piriul se varsă printr-o cascadă urlătoare în apa Topolniței.

Prin apropiere, o galerie face legătura dintre „Peștera Găurinței", care comunică cu cea de apă și după ce urcă de-a curmezișul pe un versant, leagă pe acestea două, cu „Peștera Muierii", aflată la un nivel superior.

„Peștera lui Epuran" se află la circa 1,5 km de „Peștera Muierii" avînd acces în apropiere de izbucul Ponoarăței printr-o intrare mică în care se poate pătrunde numai pe coate, pe o porțiune de 1,5 m, după care bolta devine imensă. Urmînd un zig-zag de galerii ce coboară parcă spre centrul pămîntului, ajungi într-o galerie ce răsplătește oboseala vizitatorului prin frumusețea calcitelor și pitorescul galeriilor ce se despart și se unesc apoi cu ea, după ce descriu sinusoide interesante, prin pintecele calcificat al Cornetului Jupînești (de la satul Jupînești).

„Peștera Muierii", cea mai mare și mai frumoasă din tot complexul de peșteri de la Topolnița, este o îmbinare între tot ce a putut să făurească mai minunat și mai frumos natura, în mărunțaiele pămîntului de la începuturi și pînă în zilele noastre.

Intrarea principală este situată în partea dreaptă a riului Topolnița la circa 250 m deasupra nivelului „Peșterii cu apă" aproape de colțul îmbinării dintre versantul drept și pintecul calcaros străbătut de riul Topolniței.

Din stînga șoselei ce leagă comuna Cireșu de Marga, chiar deasupra „Peșterii cu apă" se desprind două poteci : una duce spre stînga la „Peștera Muierii" iar cealaltă coboară, prin dreapta primei, spre riu la intrarea „Peșterii cu apă". Poteca ce duce spre „Peștera Muierii" străbate un culoar strimt săpat pe muchea versantului abrupt deasupra intrării în „Peștera cu apă". La o adîncime de circa 350 m sub acest culoar, pe verticală, se vede apa Topolniței zvîrcolindu-se ca un balaur, prins în strimtoarea bolovanilor de la intrare, ce aruncă trimbe prelungi de apă, împotriva unui dușman necunoscut.

Imagine din masivul calcaros unde este situată Peștera Găurinței

După un scurt ocol, dar tot pe marginea prăpastiei poteca (destul de largă și protejată) se îndreaptă înspre un tăpșan de cîțiva metri pătrați, aflat la bună vedere atît înspre fundul abisului cît și spre intrarea „Peșterii Muierii", care se face printr-un fel de anticameră săpată în stîncă.

După mai bine de o jumătate de oră vizitatorul ajunge în renumita „Sală a coloanelor".

De o parte și de alta se înșiruie aproape simetric, coloane calcaroase, de culoare alb-gălbuie sau alb-roșcată, rezultate din lăcrimarea seculară a apei infiltrate.

Pe tavan candelabre de diverse mărimi luminează parcă în mii și mii de culori pereții tapați cu sculpturi fantastice în marmura albă stalactitică.

Ion HURTUPAN

P.S. La „Peștera Topolniței" se poate ajunge pe șoseaua ce leagă Turnu-Severin de comuna Cireșu (28 km). Din comuna Cireșu se parcurg 2 km pe șoseaua ce leagă această comună de comuna Marga. Șoseaua aceasta traversează perpendicular pe deasupra „Peșterii cu apă".

Contemporani cu noi

EXPERIENȚĂ UNICĂ

Adevărul este că un dialog cu maistrul SIMION SUCIU de la Fabrica de produse refractare — Dej nu putea începe decît de la ceea ce reprezenta pentru el și pentru ceilalți tovarăși de muncă, experiența unui moment unic în viață. Zilele acelea cînd apa înundase orașul au determinat o verificare a legăturii trainice dintre oameni și fabrică, o confruntare pe viu cu încărcătura de responsabilitate a propriei lor conștiințe, cu tăria sentimentului datoriei de a participa la salvarea avutului obștesc.

„Pentru toți cei care n-au avut de suferit mai greu la casele lor, salvarea fabricii a fost primul gînd. Fiecare a răzbit cum a putut și dacă era nevoie să parcurgă înot drumul pînă la întreprindere, ar fi făcut-o". Spusele tînărului maistru nu sînt cuvinte alese anume pentru a prezenta acum oamenii într-o lumină deosebită. Așa a simțit el. Așa au simțit ceilalți. Calități morale încă neverificate au funcționat fără vorbe mari. Nici atunci cînd cuptoarele au trebuit stinse, nici după aceea, cînd timp de o lună s-a muncit necontenit pentru repunerea lor în funcție, nimeni n-a stat să facă analize ale comportării oamenilor. Munca n-a fost normată. Ea a avut norma dragostei pentru fiecare utilaj care trebuia curățat și repus în funcție. De aceea, poate, lui Simion Suciu îi vine tare greu să vorbească doar despre el.

— Totuși, totuși, maestre Suciu, insist, pentru dumneata ce a însemnat încercarea prin care ai trecut? Ți-ai descoperit ceva de care nu erai totdeauna conștient?

— **A fost un moment de șoc, deosebit însă de alte momente cînd echipa mea era chemată să-și arate măiestria.**

Suciu conduce o echipă de șoc formată din 32 de oameni care se ocupă de întreținerea utilajului

— **Eu am considerat, continuă el, că era mai mult ca oricînd cazul ca echipa noastră să funcționeze fără greș. Am cîștigat o experiență extraordinară cred, fiindcă am învățat să-i prețuiesc mai mult pe oameni. Ce-am descoperit la mine? Știu eu, șovăie el, o putere de a lua hotăriri mai repede decît altădată, tăria sentimentului care mă leagă de muncă. de fabrică.**

Poate n-a fost chiar o revelație pentru omul acesta tînăr, curajos, priceput în meserie. Poate că tot ce a făcut, i s-a părut firesc și face parte din ființa lui. Poate că acele zile au declanșat doar în resorturile lui intime, calități deosebite pe care nu avusese încă prilejul să le dezvăluie. Oricum ar fi, ele au reprezentat o încercare ce s-a săpat adînc în viața lui, viață în care munca, soția, mica lui fetiță, casa erau înglobate în albia unor dorințe firești, unor aspirații ce nu frizau neobișnuitul.

Zilele acelea și zilele acestea cînd munca a avut și are un ritm deosebit, n-au făcut din el un erou, deosebit de ceilalți. Fiindcă în fond, prin abnegația și curajul lor, toți muncitorii din fabrică au fost și sînt eroi. Totuși, pe undeva, experiența trăită a lăsat urme în curgerea liniștită de pînă acum, a vieții lui. Se va desfășura la fel și de acum încolo? Nu, desigur că nu. S-a produs o schimbare a ordinii valorilor care fuseseră stabilite să marcheze viața familiei Suciu. Gîndurile s-au concentrat mai mult în afara zidurilor căminului, la tot ceea ce trebuie făcut pentru fabrică, pentru întregul oraș, pentru ceilalți, care au avut de suferit. Și asta s-a întîmplat fără ca nimeni să rostească un cuvînt. Nici chiar maistrul Simion Suciu pe care focul cuptoarelor care merg din plin îl bucură mai mult decît o mărturisește. Știam de la ceilalți că n-a fost deloc așa simplu, cum povestește dînsul. De aceea, poate, nu m-a lăsat inima să nu-l întreb :

— Ai tras o concluzie personală din toată această experiență ?

— **Cred că da, mi-a răspuns, una pentru toată viața : am învățat ce înseamnă să fii om !**

Iar la acest răspuns, mi-a lipsit replica.

Lucia MANOLESCU

ÎN SLUJBA INTERESELOR VITALE ALE POPORULUI NOSTRU

URMARE DIN PAG 1

Plenara a dezbătut proiectul Legii organizării producției și a muncii în agricultură și proiectul Legii privind răspunderea conducerilor organizațiilor socialiste pentru gospodărirea mijloacelor materiale și bănești, organizarea și funcționarea controlului financiar. Au fost, de asemenea, dezbătute, pe baza informării Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., măsurile pentru înlăturarea urmărilor inundațiilor din primăvară. Plenara a adoptat, în această privință, un document care a fost adus la cunoștința opiniei publice prin presă.

Cu privire la aniversarea semicentenarului Partidului Comunist Român, care va fi sărbătorit anul viitor, Plenara a adoptat o hotărîre care, de asemenea, a fost adusă la cunoștința întregului popor.

Demonstrînd încă o dată unitatea dialectică dintre sarcinile naționale și internaționale ale partidului și statului nostru, Plenara a fost informată de activitatea desfășurată de conducerea partidului și statului nostru pe planul politicii externe.

„Plenara consideră deosebit de pozitive schimburile de delegații și convorbirile pe care Partidul Comunist Român le-a avut în această perioadă cu partidele comuniste din țările socialiste, precum și cu numeroase partide comuniste, muncitorești și organizații democratice din alte țări. Aceste întîlniri constituie o contribuție de seamă la înfăptuirea politicii partidului și statului nostru, îndreptată spre dezvoltarea prieteniei, alianței și cooperării cu toate statele socialiste, a solidarității internaționaliste cu partidele comuniste și muncitorești, cu forțele democratice și progresiste, cu mișcările de eliberare națională, sporirea contribuției la întărirea unității sistemului socialist mondial, a mișcării comuniste internaționale, a tuturor forțelor antiimperialiste".

Dînd o înaltă apreciere semnării Tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală între țara noastră și Uniunea Sovietică, plenara C.C. a subliniat importanța deosebită a acestui document pentru dezvoltarea relațiilor, pe multiple planuri, dintre cele două state socialiste, spre binele popoarelor român și sovietic, al cauzei întăririi sistemului socialist mondial și unității sale, al păcii și progresului în lume.

Lucrările Plenarei C.C. al P.C.R., cuvîntarea secretarului general al Partidului au subliniat utilitatea și rodnicia contactelor care au avut loc în acest timp cu șefii de stat și de guverne, precum și cu alți reprezentanți a numeroase țări — expresie a politicii de dezvoltare a relațiilor României cu toate statele, fără deosebire de orînduire socială, contribuției țării noastre la lupta împotriva politicii cercurilor imperialiste agresive, a colonialismului și neocolonialismului, pentru respectarea dreptului fiecărui popor de a-și hotărî de sine stătător destinele ,pentru destinderea internațională și lichidarea focarelor de încordare, pentru securitate și pace în Europa și în lume.

Opinia publică din țara noastră și-a exprimat deplin aderiunea la hotărîrile de mare importanță politică luate de Plenară cu ferma, neabătuta convingere că ele slujesc interesele vitale ale poporului nostru.

Lucrările Sesiunii Marii Adunări Naționale, care au urmat Plenarei C.C. al P.C.R., au confirmat această hotărîre a poporului nostru. Ele au reflectat cu putere voința de neclintit a națiunii noastre socialiste de a-și pune toate forțele în slujba realizării politicii interne și internaționale, a partidului și statului.

Munca intensă de fiecare zi, rezultatele obținute în fiecare domeniu de activitate sînt o mărturie incontestabilă a acestei hotăriri. Faptul că bilanțul primului semestru al anului s-a încheiat cu succes, în ciuda marilor greutăți provocate de inundațiile catastrofale din mai, confirmă uriașa capacitate a poporului nostru, puternica sa coeziune, forța de nebiruit a orînduirii noastre socialiste. În primele șase luni ale anului, producția globală industrială s-a realizat în proporție de peste 101 la sută, obținîndu-se peste plan produse în valoare de 1 miliard și 500 milioane lei. Investițiile, care au importanță hotărîtoare pentru dezvoltarea în viitor a economiei naționale, s-au realizat în primul semestru, în proporție de 44,6 la sută. Rezultatele din agricultură ,unde în aceste zile se muncește din zori pînă în noapte la strînsul recoltei, se anunță a fi bune. Perspectivele mulțumitoare ale culturilor de toamnă — și rezultatele culturilor duble care se însămînțează acum, în miriști — îndreptățesc convingerea că nevoile de produse agricole vor fi acoperite.

Aceste rezultate ne ajută să înțelegem dimensiunile capacității noastre creatoare, ne ajută să vedem cîte putem înfăptui printr-o muncă disciplinată, bine organizată, printr-o activitate care are drept măsură esențială roadele, eficiența. Această conștiință de sine, întemeiată pe fapte, ne dă o sporită încredere, ne îndeamnă la o muncă și mai dîrză. În fața noastră stă un program măreț — programul elaborat de Congresul al X-lea al Partidului. Înfăptuirea lui chezășuiește progresul nostru, progresul țării și al poporului român. Înfăptuirea lui este datoria de onoare a fiecăruia dintre noi. Iată de ce întregul partid, întregul popor, strîns unit în jurul Comitetului Central, al secretarului său general, vor acționa neșovăielnic pentru a înfăptui hotărîrile plenarei, izvorîte din obiectivele stabilite de Congresul al X-lea, pentru dezvoltarea întregii noastre societăți, pentru continua înflorire a României socialiste.

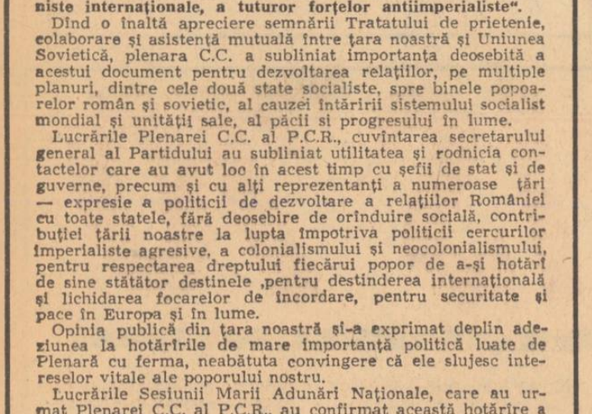

Fig. 1 — Cele două brațe ale Dunării în fața Turnu Severinului

MAI EXISTĂ ENIGME?

SECRETUL LUI APOLLODOR

URMARE DIN PAG 1

MULTE DINTRE PICIOARELE PODULUI LUI TRAIAN DE LA TURNU SEVERIN VOR RĂMÎNE PE USCAT. SE VOR PUTEA FACE ASTFEL UNELE OBSERVAȚII DIRECTE, PENTRU LĂMURIREA UNOR ENIGME TEHNICE, ASUPRA CĂRORA CERCETĂTORII DIN TRECUT AI ACESTUI MONUMENT (MARSIGLI, CICHORIUS, DUPERREX ETC.) AU PROPUS FEL DE FEL DE SOLUȚII.

Canalul săpat pentru devierea apelor Dunării

Ceea ce l-a determinat pe Apollodor să aleagă ca loc de construcție a podului său, albia Dunării din fața actualului oraș Turnu Severin (numit în antichitate Drobeta), n-au fost considerații de natură militară sau economică, ci numai avantajele tehnice de acolo. Este știut că arhitecții romani fundau picioarele podurilor de piatră în albia marilor fluvii numai prin sistemul abaterii apei, pentru ca zidăria să poată fi ridicată pe uscat. Ca această metodă să poată fi aplicată, era necesar, ca în punctul respectiv să se sape un canal de deviere totală sau parțială a apei. Inscripția descoperită recent pe malul iugoslav al Dunării, lîngă barajul de la „Porțile de Fier" (vezi „Magazinul" din 1 XI, 1969), ne arată că în anul 101 e. n., ca să asigure trecerea navelor romane pe lîngă colții stîncilor de acolo, din ordinul lui Traian s-a săpat un canal, ale cărui urme se văd și azi. Prin această lucrare s-a deviat o bună parte din apa Dunării, pe o lungime de peste trei km. Fără îndoială că autorul acestei uriașe lucrări a fost tot Apollodor, după ale cărui planuri s-a asigurat navigația în cel mai periculos loc de pe Dunăre. Același sistem de abatere a cursului Dunării l-a folosit și la podul său situat la circa 15 km în aval. Dar despre această „îndrăzneală tehnică" posedăm azi o serie de dovezi sigure.

O dată cu podul s-a zidit pe malul drept localitatea denumită pe latinește **Pontes**, în traducere „la Poduri", toponimic ce indică existența a **două poduri**, între care se situa orășelul respectiv. Un poet contemporan împăratului, Caninius, lăuda pe Traian, în urma victoriilor sale din Dacia, și pentru faptul „că a abătut fluvii și a zidit poduri peste ele", în timpul celor două războaie cu Decebal. În veacul al VI-lea e. n. istoricul bizantin Procopius afirma că lîngă podul lui Traian, Dunărea „se desfăcea în două brațe", între care unul fusese realizat prin „ingeniozitatea omenească", ca să se asigure trecerea corăbiilor, al căror drum pe fluviu fusese astupat de dărîmăturile construcției lui Apollodor. Pe Columna lui Traian întîlnim o scenă ce arată trecerea armatei romane pe un al doilea pod din lemn, dispus în continuarea celui de piatră. Sculptorul a plasat însă greșit, pe malul dacic, acest de-al doilea pod, care în realitate se găsea pe malul drept al Dunării.

Un braț vechi al Dunării

Hotărîtor rămîne însă examenul topografic al locului, în privința existenței acestui canal folosit la construcția podului. El apare clar pe un bloc-diagramă al regiunii din jurul orașului Turnu Severin și se poate urmări pas cu pas pe teren (fig. 1). Dacă la „Porțile de Fier" s-a săpat un canal cu totul nou (în teren virgin), la podul lui Traian s-a lărgit un vechi braț al Dunării, ca pe el să fie abătute cea mai mare parte a apelor de pe albia principală. Brațul mort de pe malul iugoslav este și azi plin cu apă, pe o lungime de circa 6 km Capătul lui din amonte se află acum înfundat, fiind situat lîngă vechea cetate turcească Fetișlan, de lîngă orășelul iugoslav Kladovo. Cel sudic debușează în albia principală a Dunării, lîngă satul Virbița Mică, de lîngă insula românească Șimian. Cu ajutorul unui dig puternic, Apollodor a avut posibilitatea să devieze pe acest braț cea mai mare parte din debitul apei fluviului de pe albia principală a Dunării. Prin alte canale de deviere s-a folosit de asemenea și de existența unui puternic banc de nisip (o prelungire a insulei Șimian), care apare și azi în timpul scăderii cursului apei.

Un picior al podului avea lățimea de 18—19 m, lungimea de 33—34 m și era prevăzut, spre amonte și aval, cu „colțari" pentru despicat curentul apei. În decursul anilor, Dunărea a avut adesea (1858, 1932 etc.) scăderi excepționale, dar niciodată ruinele picioarelor podului n-au putut fi examinate pînă la temeliile lor. Din felul cum au fost zidite (cu temeliile înfipte în albia fluviului) rezultă însă clar că fundarea lor s-a făcut numai pe fundul secat al Dunării.

Sistemul de fundare s-ar fi putut lămuri perfect în 1909, cînd Serviciul Hidraulic Român a distrus pînă în temelii două dintre picioarele podului. Din păcate, inginerul care a condus această distrugere a tăinuit toate observațiile.

Atunci cînd a început dărîmarea, el a întîlnit straturi groase de zidărie lucrată cu cărămidă, apoi un miez puternic din piatră spartă legată cu mortar de var, iar la baza picioarelor fuseseră așternute mai multe straturi de blocuri din calcar legate între ele într-o perfectă orizontalitate (fig. 2). Așezarea acestor blocuri era posibilă sub nivelul apei numai pe albia uscată. Între ele și pe fața de deasupra, blocurile fuseseră legate cu bare de stejar, fixate într-o rețea de șănțulețe late și adînci de 7—8 cm. Lemnul era atît de bine păstrat, încît, din el, respectivul inginer a confecționat bastoane, mesuțe și diferite obiecte casnice, dăruite apoi prietenilor și unor oameni politici ai timpului ! Nu posedăm azi nici o bucată din aceste stinghii de stejar ! Tot în timpul

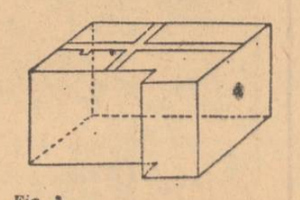

Fig. 3.

operațiilor de distrugere, el a mai descoperit urmele cofrajului din piloni de stejar al picioarelor, iar la oarecare distanță, resturile unei îngrădiri cu piloni, avînd pereții dubli și între care se turnase ciment natural adus din regiunea Cumae — Puteoli — Napoli (pozzolana). Din fericire, circa 200 atari blocuri extrase în 1919 din bazele și paramentul picioarelor podului, precum și doi piloni intacți se păstrează azi la Muzeul „Porțile de Fier" din Turnu Severin.

Ajutați de aceste descoperiri făcute în 1909 și folosind unele informații literare romano-bizantine, putem găsi o soluție mulțumitoare în legătură cu sistemul folosit de către Apollodor la construcția acestor picioare. Johannes Tzetzes, un poet bizantin (sec. XII) ne spune că arhitectul lui Traian a întrebuințat la fundarea picioarelor podului, niște „cutii-chesoane" (kibotia) **lungi de 40 m și late de 26,66 m, deci mult mai mari decît corpul unui picior de pod (33 x 19 m). Unii au crezut că aceste cutii erau plutitoare și că „s-au turnat" materiale în ele, ca să se lase la fund, ceea ce practic și tehnic este imposibil. Cele 20 picioare ale podului ocupau o treime din cursul fluviului (360-380 m), deci puterea curentului devenea așa de mare încît zidăria lor trebuia îngropată în albia Dunării, ca picioarele să nu fie roase la temelii și năruite de șuvoaie. În realitate, pilonii descoperiți în 1909, arată că este vorba de niște țarcuri de izolare a apei, fixați în pămînt, în jurul zidăriilor.**

Cum s-au construit picioarele podului lui Traian

În legătură cu enigma construcției picioarelor podului lui Traian, ajungem la următoarele concluzii, sprijinite și pe recomandările făcute de arhitecții romani :

Mai întîi, Apollodor a abătut cel puțin două treimi din volumul Dunării, pe brațul sudic al fluviului. Unele picioare au fost construite direct pe uscat, pentru altele însă s-au folosit metode speciale. Acolo unde încă mai curgea apă, s-au ridicat în albia Dunării țarcuri (de mărimea 40 x 26,66 m) din piloni înalți de 3,62 m, înfipți puternic în pămînt (fig. 2). Între pereții dubli ai acestor țarcuri s-a turnat ciment natural (pozzolana) adus din Italia. Apa izolată în aceste țarcuri prin întărirea cimentului, a fost apoi evacuată cu ajutorul diferitelor pompe de care dispuneau romanii (tympanum, cochlea etc.). După aceea, s-a construit un al doilea țarc dintr-un singur rînd de piloni, înalți de 3 m, care marcau perimetrul bazei pilonilor. Interiorul acestui de-al doilea țarc a fost puternic dragat și escavat, turnîndu-se la fundul lui un strat de beton (fig. 2). Pe acest strat de beton s-au așezat apoi într-o perfectă orizontalitate, cîteva rînduri de blocuri cioplite regulat și avînd aceeași grosime la fiecare strat (0,56 — -0,58 m). Aceste blocuri au lungimi variabile de la 1,10-1,40 m și lățimi de la 0,42-0,75 m (fig. 3). După depozitarea lor în baza picioarelor, cu ajutorul unor macarale, întreaga suprafață de deasupra a fost șănțuită pe o adîncime și lățime de 7 cm, pentru a se fixa penele de legătură din stejar. La capetele și colțurile picioarelor s-au folosit însă și bare de metal ca mijloc de legătură. Toată această rețea de șănțulețe nu avea contact cu apa, spre a feri lemnul de putrezire. Deasupra acestei puternice baze de blocuri greoaie și înțepenite între ele, s-a ridicat apoi un puternic miez din zidărie cu piatră spartă și mortar de var, urmat de un altul lucrat din cărămidă, care susținea tablierul podului. De reținut faptul că în întregimea lor, corpurile picioarelor podului fuseseră îmbrăcate de jos pînă sus cu un parament din aceleași blocuri de piatră legate între ele cu bare de metal și înfipte cu un colț în miezul zidăriei interioare.

Avînd o atare bază masivă din blocuri de calcar, fundată în pămîntul pietros al albiei pînă la o adîncime de 2-3 m, picioarele nu mai erau amenințate de acțiunea roaderii apei în jurul lor și puteau rezista presiunii curentului sau a sloiurilor. Natural, o atare zidire a solicitat importante forțe de muncă și materiale de construcție. Inscripțiile înțilnite pe cărămizile din zidăria podului ne arată că numai pentru pregătirea acestui material de construcție s-au folosit o legiune și trei corpuri auxiliare (aproximativ 8.000-9.000 soldați). Toată piatra a fost extrasă din stîncile malurilor Dunării, ce se găsesc azi pe flancurile barajului de la „Porțile de Fier". Transportul s-a făcut, în aval, cu corăbiile, pînă la șantierul de lucru. Folosirea unor macarale puternice pentru ridicarea blocurilor cioplite (grele de 800-1 000 kg) și așezarea lor de pe puntea corăbiilor în baza picioarelor podului, ne este indicată de către o serie de orificii trapezoidale, săpate pe suprafața șănțuită, pentru a se introduce în interiorul lor gheara de apucat a scripetelui.

*

Enigma construcției picioarelor podului lui Traian preocupă de veacuri pe tehnicieni. În plină Renaștere, regele Francisc I al Franței (1515-1547) solicita sultanului Soliman Magnificul permisiunea pentru inginerii săi, ca să dărîme și să cerceteze felul cum fuseseră zidite picioarele podului lui Traian. Se pare însă că ULTIMELE VĂLURI ALE ACESTEI ENIGME TEHNICE VOR FI RIDICATE ÎN CURSUL ACESTEI VERI, O DATĂ CU OPRIREA TEMPORARĂ A APELOR DIN SPATELE GIGANTICULUI BARAJ AL HIDROCENTRALEI DE LA „PORȚILE DE FIER".

Prof. univ. D. TUDOR

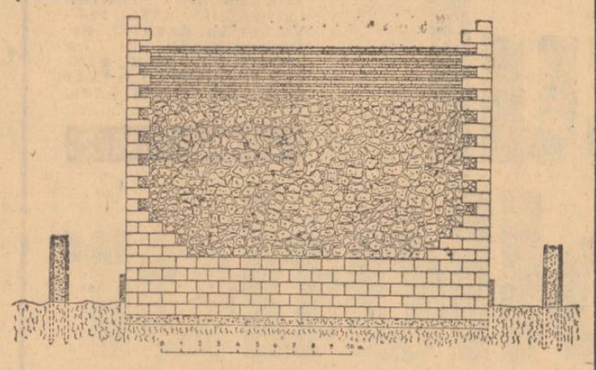

Fig. 2 — Secțiune pe lățimea unei pile (reconstituire)

SECERIȘ'70

URMARE DIN PAG 1

Vara 1970 ! O campanie de un fel nemaipomenit pe aceste locuri. De sus, din elicopter, privim culorile cîmpului mai diverse ca oricînd. Holdele aurii, străbătute de combine, lanurile de floarea soarelui și porumb de un verde închis, mirișțile alburiu, ogoarele înnegrite și cele ce scînteiază, aflate încă sub stăpînirea apelor. Peste tot, oameni de toate vîrstele. Peste tot, mașini de tot felul, întregul set al tehnicii agricole. De la cele cîteva sute de mii de seceri — neutilizate în anii din urmă — pînă la cele peste 40 000 de combine, de la sape la plugurile acționate de tractoare. Se ară, se seamănă, se împrăștie îngrășăminte chimice, se plivește, se efectuează prașila întîi, a doua, a treia, se culeg roadele grădinilor și livezilor, se recoltează grînele. Și iar se ară și iar se seamănă, căci un milion două sute de mii de hectare, eliberate de prima recoltă, vor trebui să rodească încă o dată pînă la sfîrșitul toamnei, care, sperăm că va fi lungă și călduroasă.

Așadar, campania agricolă din această vară are o cuprindere neobișnuit de vastă. O campanie care îngemănează toate campaniile orînduite, în anii normali, de-a lungul a două anotimpuri. E bătălia, crîncena bătălie, pentru recoltă, pentru asigurarea bunei aprovizionări a întregii țări. Pentru victorie se cer eforturi.

Firește că situația specială în care se desfășoară acest secериș n-a fost dorită — și nici prevăzută din vreme— de oameni. Ne-a fost impusă de natura dezlănțuită care a pus și pune la greu examen întreaga națiune. Și așa cum oamenii, răspunzînd chemării partidului, au stat zile și nopți neclintiți în încleștarea cu puhoaiele sălbăticite și au învins, ei vor reuși — sîntem siguri — și de această dată să obțină victoria în bătălia pentru strîngerea recoltei.

Vă mai amintiți (cine ar putea să uite ?) de zilele din mai și iunie ? Cu cîtă înfrigurare urmăream comunicatele de pe frontul bătăliei cu apele. Se lupta cu bărbăție, cu încredere.

Retrăgîndu-se apele, oamenii au evaluat pagubele pricinuite, au analizat posibilitățile de care dispun, au descoperit noi rezerve de timp și de energie și țara întreagă a răspuns într-un singur glas : „Încă în acest an vom recupera pierderile provocate de inundații !" Chemarea cooperatorilor din Teleorman a găsit ecou larg în toate cooperativele agricole din întreaga țară. Muncitorii ogoarelor și-au mărit angajamentele, hotărîți să obțină recolte sporite și să livreze în plus fondului central o serie de produse agroalimentare.

...Și bătălia continuă. Cuvîntul dat va fi respectat. Veștile care sosesc de pe frontul recoltei însuflețesc. Veștile acestea — toi un fel de comunicate — întruchipează sute de inițiative, vorbesc despre miile de eroi anonimi, subliniază hărnicia poporului nostru, care nu dă un pas înapoi de pe linia înfăptuirii măreților sarcini fixate de partid. Aceste vești sînt urmărite cu înfrigurare, dar și cu speranță.

...La Cooperativa din Nistorești — Constanța s-a obținut o recoltă de orz cu 300 kg mai mare decît cea planificată.

...Uteciștii și pionierii, toți elevii de la școala din satul Dumbrava, județul Iași, s-au angajat să adune toate spicele de pe o suprafață de 250 ha cu grîu. Deviza lor : nici un bob pierdut !

...Mecanizatorii din Florești-Vrancea, cei din Dorohoi — Botoșani și de la multe alte întreprinderi pentru mecanizarea agriculturii au hotărît să lucreze în echipe de cîte cinci mecanici la patru combine, astfel ca atunci cînd unul dintre ei stă la masă sau se odihnește, combinele să funcționeze fără încetare.

Alte vești vorbesc despre porumbul din care nu se vede călărețul, despre floarea soarelui care promite peste 2 000 kg la ha, despre sfecla de zahăr care va depăși trei vagoane de ha. Sînt vești primite din diverse unități agricole care înfățișează rodul eforturilor ce se depun.

Culesul grînelor e în toi. Combinele înaintează în lanuri. În depozite sînt puse la adăpost grînele acestui an. Pe ogoare se ară, se seamănă, se prășește. Recoltele se anunță la nivelul angajamentelor.

...De pe frontul, care cuprinde întreaga țară, sosesc noi vești privind succesele ce se obțin în bătălia pentru recolta anului '70. Sînt vești îmbucurătoare. Călăuziți de partid, oamenii ogoarelor, cu sprijinul întregului popor, vor dobîndi victoria și în această nemaiîntîlnită bătălie.

D. TARNAUCEANU

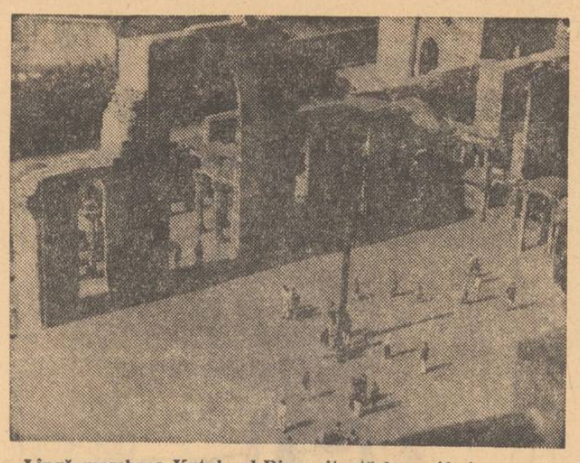

Lîngă moscheea Kutub-ud-Dina, situată la periferia orașului New Delhi, se află o coloană de fier (în fotografia de mai sus), înaltă de aproape 7 m. și cîntărind 6 tone. Această coloană a atras atenția oamenilor de știință pentru faptul că ea a fost construită într-o epocă cînd tehnologia fabricării de coloane de fier cu o greutate mai mare de o tonă, era necunoscută. De remarcat că, deși de 15 veacuri și jumătate, pe coloană nu sînt urme de rugină.

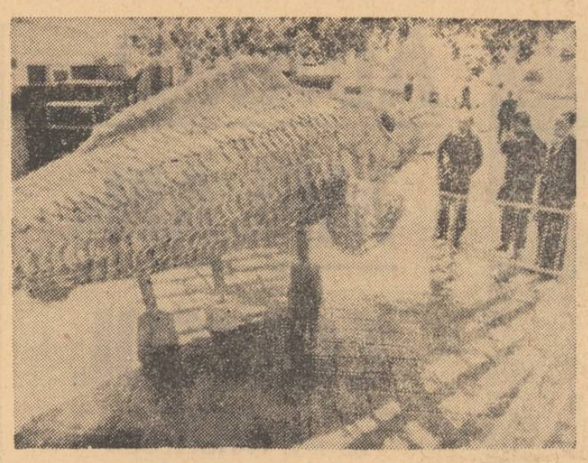

Pentru a atrage cumpărătorii, proprietarul unui magazin de pescărie din Tokio a recurs la un procedeu original : a expus, în fața intrării, un pește confecționat din paie de orez. „Este imposibil ca ,admirînd măiestria împletitorilor — a declarat ingeniosul pescar — trecătorul să nu-și abată pașii și prin magazinul meu, dorind să ducă acasă cîțiva pești, de data asta, însă, în... carne și oase". Să nu-l contrazicem ; poate că, din cînd în cînd, adevărul mai pătrunde și printre pescari...

O mică festivitate la maternitatea Rush Green Hospital din comitatul Essex (Anglia). Sărbătorită este micuța Antonia Burgess care părăsește maternitatea împreună cu mama ei, după întîmplări pline de peripeții. Micuța Toni s-a născut la șase luni, cîntărind 630 de grame. Cu ajutorul unui incubator, cu sprijinul medicilor și al surorilor care i-au acordat îngrijiri deosebite, Toni a supraviețuit acestei încercări și a fost salvată. Atunci cînd Toni a putut părăsi maternitatea, soții Burgess au considerat că bucuria acestui eveniment trebuie împărtășită în primul rînd cu micul colectiv al spitalului care s-a ocupat de fiica lor.

Frizerul olandez Jan Dethmers, în vîrstă de 54 de ani, lucrînd tot timpul în picioare se simțea tare obosit. După multă chibzuială el a construit un scaun rotativ care îi permite să lucreze într-o poziție destul de comodă. Așa cum se vede și în fotografie, scaunul este montat pe două roți de cauciuc pe care frizerul le mișcă cu picioarele. Invenția lui Jun Dethmers a avut succes în rîndurile multor colegi de breaslă care, obținîndu-i autorizația, au început să se folosească și ei de un asemenea scaun rotativ.

DE MAI MULȚI ANI o femeie în vîrstă de 55 de ani se văita mereu că are dureri de cap. În cele din urmă ea s-a decis să facă un consult medical radiografic. Medicii spitalului din Belgrad, unde i s-a făcut pacientei examenul radiografic, au descoperit cu surprindere că bolnava avea înfipt în creier un ac lung de 6 cm. Cînd și cum a ajuns acul acolo nu se știe...

ÎN LUPTA ei continuă cu apa, Olanda a început să utilizeze o nouă armă — barajele gonflabile. Acestea pot fi folosite în cele mai diferite scopuri — pentru apărarea de viituri și inundații, în chip de pod sau stăvilar, pentru separarea apei dulci de apa de mare sau ca rezervor de apă. Barajul gonflabil poate fi utilizat atît ca instalație permanentă cît și temporară.

Barajul se compune dintr-o cutie plată din oțel, în care este fixată o membrană din nylon. El este prevăzut cu ușițe. Cînd în membrană începe să pătrundă apa, ușile se deschid și membrana iese afară, formînd un baraj, care poate rezista la o cădere de apă de circa 7 m, și servi, totodată, ca pod pentru pietoni și chiar pentru mijloace ușoare de transport.

LA MELBOURNE (Australia) postul local de radio a organizat un concurs privind cea mai frumoasă și totodată cea mai originală autobiografie. Victorioasă a ieșit doamna Victoria Mulligan care a scris : În tinerețea mea aveam o față netedă și cute la fuste. Acum e vice-versa.

UN TELEVIZOR de buzunar care este numai cu ceva mai mare decît o cutie obișnuită de chibrituri și cîntărește în total 500 g, este unul din cele 600 exponate la cea de-a 24-a expoziție unională a activității radioamatorilor și constructorilor organizată de Muzeul politehnic din Moscova. Televizorul apare la prima vedere ca o jucărie, însă recepționează emisiuni pe toate cele 12 canale ale sale.

O SOCIETATE de asigurare din San Francisco și-a făcut reclamă prin următorul anunț : „Asigurați-vă la noi : Luni, un client al nostru a achitat prima rată de asigurare. Marți a fost călcat de o mașină care i-a rupt un picior. Miercuri i-am plătit 50 000 dolari. De ce n-ați putea să aveți și dv. un asemenea noroc ?"

PE FIRUL EVENIMENTELOR

DOUĂSPREZECE BILETE

de Nicolae LUPU

La început n-a funcționat o treaptă a rachetei, pe urmă alta și alta, iar, însfîrșit, cînd au mers toate trei, nu s-a desprins satelitul destinat să orbiteze. Odiseea lansărilor spațiale cu racheta organizațiilor vesteuropene „CECLES-ELDO" este mai mult sau mai puțin cunoscută. Am pomenit ultima întîmplare pentru a realiza mai bine starea psihologică a spațiologilor vesteuropeni, pentru că tocmai atunci a venit și oferta americană adresată țărilor în cauză să ia parte la programul post-Apollo de zboruri spațiale cu oameni la bord. Noua navă poate lua la bord 12 oameni, dar fiecare loc trebuie plătit de pe acum prin participarea la cheltuieli.

Emisarul NASA care a prezentat oferta, Arnold Frutkin, pentru a fi mai convingător, a comparat programul post-Apollo cu un... tren care părăsește gara : „Acum, a spus el ascultătorilor săi vesteuropeni, trenul se mișcă încet și vă puteți sui în oricare vagon. Dar dacă așteptați prea mult, din ce în ce mai puține vagoane vor fi disponibile și s-ar putea chiar să pierdeți trenul". Așadar, grăbiți-vă, cine se scumpește acum va regreta mai tîrziu !

Pentru că despre bani e vorba. Programul în faza preliminară va costa circa 10 miliarde dolari, călătoria urmînd să aibă loc prin 1977. Evident, se așteaptă oferte vesteuropene și, în funcție de ele, se vor distribui locurile și comenzile de participare la construcțiile necesare. Un ziar englez a calculat că dacă Anglia va plăti 10 milioane de lire anual, timp de cinci sau șase ani, ea își va asigura nu numai un loc în nava spațială, dar și comenzi considerabile de echipament. Problema rămîne deschisă : cîți își vor putea permite să plătească biletul de călătorie, cunoscînd că exact în aceeași perioadă se pune în aceeași măsură problema măririi participării la cheltuielile militare ale N.A.T.O. ? Și apoi, chiar dacă pînă la urmă toate locurile vor fi ocupate, participarea la explorările spațiale nu va fi oare un lux accesibil, contra unei taxe considerate corespunzătoare, doar celor puțini ? Evident alta ar fi situația dacă, în condițiile în care resursele omenirii nu ar fi grevate de cursa înarmărilor, o largă cooperare internațională ar permite circulația informațiilor și mobilizarea tuturor resurselor disponibile. Prețul scump al călătoriei este strîns legat de cursa înarmărilor și de monopolul unor sectoare care merge mînă în mînă cu ea.

Se știe că Organizația Națiunilor Unite a inițiat încă din 1968, la Viena, dezvoltarea cooperării în domeniul explorării spațiale. În raportul secretarului general la ultima sesiune a Adunării Generale se sublinia că „în momentul cînd a doua decadă a explorării spațiale începe, multe națiuni ale lumii devin conștiente de interesul lor în această nouă activitate a omenirii și sînt dornice să beneficieze de dezvoltarea care are loc în acest domeniu. Dacă vrem să beneficiem de acest nou mediu — declara secretarul general — și să nu permitem să devină o zonă de tensiune și conflict, este absolut vital ca prin cooperare internațională, să asigurăm ca evoluția ce are loc în această sferă să se desfășoare de o manieră ordonată și pașnică". Asta așa e, numai că la prețul de 50—60 milioane lire biletul călătoriei devine prohibitiv pentru cei mai mulți, chiar dacă ea se desfășoară într-un Cosmos pașnic. De unde se deduce că numai dacă este pace și pe pămînt, dacă irosirea resurselor și monopolurile născute de cursa înarmărilor vor fi substituite de cooperarea generală, numai atunci călătoria în Cosmosul pașnic va fi în mod egal, în folosul tuturor.

FEMEILE *de azi au picioare mai mari decît cele din trecut dar industria respectivă nu s-a adaptat realității. Despre această problemă s-a discutat la Londra în Camera Comunelor. Modificarea măsurilor standard înseamnă însă modificarea unor mașini și în consecință o cheltuială considerabilă.*

LA MARSILIA a fost debarcat dintr-un vapor sosit din Corsica un sicriu în urma căruia pășeau, într-o atmosferă de doliu adînc, 11 urmași. Pînă și funcționarul de la vamă, impresionat, a dat onorul salutînd. Apoi însă dînsul a observat cu mirare că printre cei ce urmau sicriul nu se găsea nici o femeie. Pentru mai multă siguranță, el a dat dispoziție ca sicriul să fie adus la vamă și să fie deschis. În locul defunctului a fost găsită o cantitate considerabilă de bijuterii furate.

ÎN MUZEUL de artă modernă din Stockholm a fost organizată o expoziție de sculpturi destinată publicului nevăzător. Fiecare sculptură este înzestrată cu o mică descriere în alfabetul Braille. De la un exponat la cel următor, vizitatorii sînt conduși cu ajutorul unui sistem de bare.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

ULTIMA LOVITURĂ

Ploua mărunt. Era aproape întuneric. Doi oameni ghemuiți sub acoperișul dărăpănat sorbeau ultimele picături de coniac din sticlă. Își aprinseră apoi cîte o țigară.

— Ai dreptate — murmură unul — mai bine ne lăsăm.

— Sigur că am dreptate. N-o poți duce așa mereu și noi ne-am făcut suma. M-am săturat de viața asta mizerabilă.

— Nu-i vorba de viață mizerabilă. În fabrică e și mai greu. Mai devreme ori mai tîrziu, tot ne vor dibui, ca anul trecut. Te ia ca din oală... cum s-a întîmplat și cu alții și eu n-am chef de pușcărie. După mine, mașinile alea două care au trecut azi erau pline de polițiști. Prea mergeau încet. Ne invitau să le atacăm.

— Șmecherii !

— Au încercat și ei. S-a terminat... omul se ridică și își luă pușca rezemată de zid. Să mergem. Mai bine plecăm acum. Pînă la Genova sîntem amici, pe urmă fiecare pe cont propriu.

Celălalt mîrîi ceva și-și luă pușca. O porniră apoi la drum. Acum se întunecase bine și banditii, deși cunoșteau locurile, mergeau cu atenție. Ici și colo, în vale, sclipea cîte o luminiță.

Timp de cîteva săptămîni, ei fuseseră stăpînii pe regiunea aceea : opriseră și furaseră toate mașinile și pasagerii de pe șosea. Strînseseră și bani și lucruri. Acum însă simțeau că nu mai e loc pentru ei.

— Hai să mergem. Dacă ne pică ceva, mai dăm o lovitură. De acord ?

— Sigur, de ce nu ? Dacă ne pică... ultima lovitură...

★

Nu trecuse o jumătate de oră de la acest schimb de cuvinte, cînd se auzi bîzîitul unui motor. Într-o clipită, cei doi părăsiră drumul și agățîndu-se de tufișuri și bolovani se cățărară pe o movilă. De acolo, zăriră mașina ce înainta cu greu pe drumul plin de bolovani.

— O rablă de acum treizeci de ani. O auzi cum pufăie ?

Era un autocamion care urca scîrțîind din toate tablele.

— Ce zici ? Ultima lovitură ?

— Hm.. ce crezi că transportă ? Eu zic ciment. Merge prea încet ca să ducă ceva mai bun.

— Asta nu înseamnă că șoferul n-are un portofel. Haide, eram doar de acord. Ultima lovitură și pe urmă la Genova.

— Bine ! Coboară și să ne grăbim !

★

S-au grăbit. Au prăvălit cîțiva bolovani în drumul mașinii care tocmai trecuse de curbă tușind ca un om bolnav.

În capul celălalt al drumului banditii se pregăteau să atace pentru ultima oară.

— Vin !

Camionul se opri din cauza bolovanilor. Din cabină coborî șoferul, om în vîrstă, într-o salopetă cîrpită, și spuse ceva ajutorului său care coborî îndată. După privirile care voiau să străpungă întunericul, se vedea că le e frică.

— Afară ! Mîinile sus ! Ce aveți în camion ? Repede !

Șoferii ridicară mîinile și se bîlbîiră ; țevile celor două puști îi amenințau.

Banditii îi împinseră în spatele autocamionului și unul din ei aprinse o lanternă puternică.

Omul în salopetă murmură ceva, ezită, apoi trase prelata ; banditul îndreptă raza albă a lanternei...

Scoase un sunet înăbușit și rămase ca paralizat. Nici celălalt nu se mișcă. Mașina era plină de carabinieri.

Stăteau acolo, cu arme și mitraliere îndreptate spre ei.

A fost chiar așa, ultima lovitură.

S-a petrecut pe șoseaua spre Bracco (Italia)

(DIN „DOMENICA DEL CORRIERE")

Alpinism... motorizat !...

Oricît ar părea de neconceput, se poate face alpinism... în automobil. Este performanța realizată anul trecut de o echipă compusă din patru oameni, cu două automobile de cimp, marca Coot. Ei au escaladat cu aceste mașini denumite pe bună dreptate „mașini de orice teren", vîrful ELBERT (4 329 m), cel mai înalt pisc din Munții Stîncoși din S.U.A., și al doilea vîrf ca înălțime din S.U.A.

★

La 3 august 1969, Jim Lytle, însoțit de ghidul Bil Peterson, care cunoștea drumul pentru că mai urcase pe acest vîrf, bineînțeles pe jos, de Dick Kruse, fotograf, și Sam Umberger, au atins vîrful Elbert folosind pentru această ascensiune două automobile de tipul Jeep, marca Coot. Iată ce povestește Jim Lytle, șeful expediției, despre această performanță cu totul ieșită din comun.

„La 2 august 1969, noi patru, însoțiți și de Dave Kittinger (mecanic) și sportivul Derrick Dodge, am plecat cu 3 mașini Coot de la campingul Halfmoom din pădurea națională San Isabel (2910 m altitudine) situată la poalele Elbert-ului. A trebuit să urcăm prin pădure pante de 60° și să trecem peste rămurișuri dese și uneori peste trunchiuri de copaci mari, groase de 60 cm diametru. Mașinile s-au comportat extraordinar. Mergeam în zig-zag. Uneori drumul ne obliga să coborîm din mașină, ținînd volanul de jos, și să înaintăm încet alături de vehicul întocmai cum se face cu calul.

La un moment dat, mașina în care se afla Dave și Derrick a

UN VÎRF DE 4 329 M. ESCALADAT CU... AUTOMOBILELE !

avut o defecțiune la frîne. Mașina s-a oprit într-o stîncă și o roată a avut de suferit.

Ajunși la 700 m de vîrful Elbert, grupul se hotărî să poposească peste noapte. Mai aveam puțin și urma să atingem cota 4 329 m. Elbert este al doilea vîrf din S.U.A., în statul Colorado, după Whitney (4 348 m), cel mai înalt vîrf din S.U.A., mîndria Californiei. Ne aflam la 130 km sud-vest de Denver. Mai jos, la cîtiva metri, pe o platformă naturală, se aflau cele trei vehicule Coot cu patru roți motrice, cu direcția și în față și în spate, care ne serveau acum, la odihnă, drept apărătoare de vînt.

Din păcate timpul era nefavorabil. O ceață deasă antrenase peste noapte ploaia și aceasta transformase stîncile în adevărate ghețușuri. Dimineața, 3 august, pornim, în ultimă etapă, la asaltul vîrfului Elbert.

Ploaia căzuse toată noaptea, dar mașinile nu prea se sinchiseau de terenul alunecos. Dave și Derrick porniseră în jos cu vehiculul accidentat, așa că noi ceilalți patru mergeam cu cele două mașini rămase intacte. Mașina condusă de Jim Lytle înainta în sus, în zig-zag, iar Dick Kruse lua din cînd în cînd fotografii. Echipajul acesta a ajuns primul în vîrf la ora 9,35, urmat la două minute de mașina condusă de Sam. Din acel loc se putea admira un tablou extraordinar de frumos. La nord se ridicau Munții Masivi cu vîrful de 3 325 m. Departe, în vale, la nord-est se zărea Leadville, care ne apărea de aici ca o machetă minusculă. Lacul de acumulare de la Twin Lakes părea atît de aproape, cu toate că era la 1 500 m distanță în vale !

Eram fericiți. Ne uitarăm cu mîndrie la borna ce marca 4 329 m și implintarăm acolo steagul Statului Colorado.

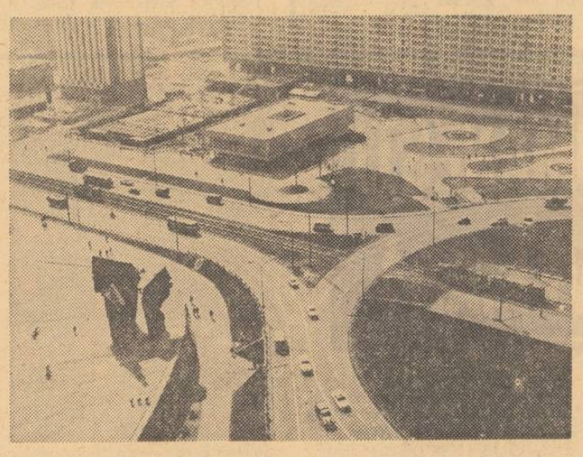

Aspect din centrul orașului Katowice

ARHITECTURA CENTRULUI URBANISTIC MODERN ÎN POLONIA

După pronosticurile demografice, în următorii zece ani, cele 900 orașe ale Poloniei își vor mări populația cu 7 milioane locuitori. În consecință, numărul caselor și instalațiilor comunale vor trebui multiplicate în proporția corespunzătoare. Iar construcția acestora va trebui să se desfășoare paralel.

Centrul unui oraș este, după cum se știe, un teritoriu în care sînt concentrate funcțiile vitale ale unei comunități urbane, funcții de care depind existența și dezvoltarea unui oraș. Progresul tehnic, dezvoltarea mecanizării și a comunicațiilor determină o aglomerare din ce în ce mai mare a cartierelor de centru. În pofida dezvoltării dinamice a orașelor, centrele își păstrează însă suprafața și forma lor istorică. Nu poți extinde centrul, îl poți doar concentra.

În Polonia, planurile de transformare a centrelor orașelor sînt elaborate de Atelierele de urbanism ale voevodatelor și raioanelor care există în 17 regiuni și 5 orașe asimilate cu voevodatele. Mulțumită inițiativei Societății urbaniștilor polonezi, toate aceste centre colaborează sub egida Secției de planificare a Centrelor dirijate de cunoscutul urbanist, dr. Stanislav Juchnowicz, profesor la Școala politehnică din Cracovia. Aspectele privitoare la transformarea și modernizarea unui centru sînt examinate și discutate în sesiunile ce sînt organizate, pe rînd, în toate orașele.

Transformarea vechilor orașe industriale este o problemă complexă a cărei soluție încearcă să împace interesele funcțiilor urbane în dezvoltare cu acelea ale industriei. Centrul orașului Zabrze, cu 200.000 mineri și metalurgiști, a început să-și schimbe înfățișarea acum patru ani. Așezat la încrucișarea principalelor căi de comunicație, centrul a fost înzestrat în primul rînd cu un edificiu puternic destinat locuințelor și serviciilor publice. În curs de construcție sînt blocurile turn care vor adăposti birourile, sediile institutelor științifice și ale autorităților municipale.

Katowice...

Orașul acesta a început a fi reconstruit cu îndrăzneală. N-avea de ce să regrete vechile construcții sumbre, urite și triste care au fost dărîmate. Transformarea a fost precedată de 15 ani de muncă de concepție, în cursul cărora au avut loc 13 concursuri de urbanism și arhitectură. Realizarea construcției a fost hotărîtă în mai multe rînduri, apoi amînată. Centrul nou nu mai corespunde, de fapt, niciunui proiect. Este așa cum îl pretinde viața. Are o piață circulară, asemănătoare celei binecunoscute a Vienei, înconjurată de clădiri, cu o arhitectură interesantă : un stadion acoperit, cu 15 000 locuri ; birouri uriașe, de 20 de etaje, ale Direcției Căilor Ferate, hoteluri și edificii ale administrației industriale. Există un Palat al căsătoriilor și un pavilion pentru expoziții ; este proiectat un teatru și mai trebuie menționată casa cu 2 800 locuitori, cea mai mare din Polonia, o superunitate locuibilă.

Noul centru al orașului Katowice are admiratori entuziaști dar și adversari. Aceștia din urmă au păreri critice la adresa locuințelor din centrul orașului, adică la adresa „superunității" și a soluției în ceea ce privește problema căilor de comunicație. Partizanii soluției subliniază — și se pare că pe drept cuvînt — cîștigul de timp. „N-avem nevoie de cel mai bun centru din lume, argumentează ei, dacă rămîne pe hîrtie". Esențial este însă faptul că centrul răspunde nevoilor cetățenilor pentru cel puțin 15 ani, în consecință aceștia sînt mulțumiți.

...și Cracovia

Pentru Cracovia, veche capitală a Poloniei, centru cultural și științific al regiunii meridionale a țării, problema se pune diferit. Centrul acestui oraș nu este un exemplu tipic, de vreme ce limitele sale actuale corespund limitelor vechiului oraș păstrat în întregime ca monument istoric de cea mai înaltă categorie internațională. De aceea, se procedează cu multă prudență la demolări. Se prevăd a fi suprimate doar unele fragmente, în special din împrejurimile gării, unde se găsesc construcții vetuste și fără valoare istorică. Pe de altă parte, exemplul Cracoviei este interesant. Acolo se află toate problemele comunicațiilor învechite și ale structurării diferitelor funcțiuni pe care centrul le îndeplinește pentru profilul unui organism urban în expansiune.

Cracovia muncește deci cu răbdare, fără grabă pentru propria sa concepție despre modernizarea centrului. Transformările vor avea loc prin eliminarea tuturor funcțiunilor centrului, care nu sînt indispensabile și prin limitarea traficului automobilistic. Lucrările au fost începute prin reunirea unui grup de specialiști aleși din toate birourile de proiectare, grup însărcinat cu elaborarea proiectului de transformare, deosebit de complex, al nodului feroviar. Soluționarea acestei probleme va crea posibilitatea concentrării serviciilor departe de piață și de împrejurimile sale.

Planul va fi realizat pe etape, în cursul a mai mulți ani.

Problemele capitalei

Centrul Varșoviei este în construcție, proiectele sînt în curs de elaborare, totul constituie obiectul unor însuflețite discuții între arhitecți. Tendințele tinerilor arhitecți și ale celor reprezentînd generația mai vîrstnică se manifestă foarte clar ; unii calculează foarte just și adaptează proiectele la posibilități, alții ar vrea ca în centrul capitalei să domine o arhitectură îndrăzneață, modernă, demnă de orașul pe care-l iubim și de timpurile în care trăim.

Între timp, se încheie, chiar în centrul Varșoviei, în fața Palatului culturii, construcția „Laturii de est". Arhitectul său șef, profesorul Zbigniew Karpinski a hotărît să păstreze sistemul drumurilor existente și să facă două planuri. Primul, pe scară mare, este format din pereții de sticlă ai marilor magazine. Al doilea plan, de factură intimă constă într-un pasaj pentru pietoni, prin spatele marilor magazine în care prăvălii luxoase, cafenele, saloane de modă, florării, grădini în miniatură, amenajate în spațiile străzii, bănci și fîntîni vor crea o atmosferă de confort în timpul cumpărăturilor.

Această parte a centrului începe să se contureze chiar de acum și se poate afirma că ideea este fericită. Pasajul a devenit deja un loc iubit de cetățeni. Nu este vorba, desigur, decît de o parte, de latura de est a centrului Varșoviei. A doua parte, probabil mai dificilă, ia naștere în birourile de proiectare și este obiectul unora dintre cele mai vii discuții.

Aceste exemple, luate la întîmplare, între multe altele, nu pot dovedi imensitatea eforturilor urbaniștilor polonezi. Munca lor este cu atît mai grea, mai plină de răspundere, cu cît ei elaborează planuri pentru teritorii care cunosc transformările cele mai rapide și care au o mare valoare socială.

K. GIERLINSKA

O scenă plină de duioșie între mama urangutan și puiul născut de abia de două ore, în parcul zoologic din München. Mama, Evi, avea doar 2 ani cînd a fost adusă în 1962 la München, iar tatăl, Maxi, are 16 ani. În fotografie : puiul de urangutan cu mama sa, al zecelea urangutan născut la Zoo din München

CU CELLA DELAVRANCEA DESPRE BARBU DELAVRANCEA

de Ion POTOPIN

O convorbire cu Cella Delavrancea despre Barbu Delavrancea nu ar putea avea loc în altă parte decît în casa din strada Eminescu nr. 151, unde totul îl evocă pe marele scriitor.

Înzestrată cu o „natură artistică plurivalentă", Cella Delavrancea a exersat pe clapele cu sonorități atît de complexe ale limbajului artistic, care nu sînt cu nimic mai prejos de claviatura celui mai desăvîrșit pian, emițînd pe lungimi de undă de mare eficiență, de autentică poezie, străbătînd teritorii întregi, unele scufundate în umbre, altele scinteind pînă departe, ca apele prin care joacă fetele morgane.

★

— În „Convorbiri cu oameni despre oameni" aș dori să fiți una din cheile de boltă, într-un capitol în care să fie evocat omul cel mai drag, pe care nu l-ați uitat și nu-l veți putea uita niciodată.

— Omul cel mai drag, sînt oamenii. Eu mi-am iubit foarte mult părinții. Am iubit-o și pe mama, l-am iubit și pe tata. Au fost apoi în jurul meu, încă din copilărie, atîția oameni pe care nu i-am uitat și nu-i voi putea uita niciodată. Cum ar putea fi uitați Caragiale, Grigorescu, Vlahuță ? Cum aș putea să-l uit pe George Enescu ?

— Și totuși, dintre toți ?

— Tata. Nu era numai tata, era marele Delavrancea, era scriitorul, oratorul, omul care se dăruia cu totul, patriotul. De cînd eram copii, tata ne spunea : — Noi sîntem numai o parte dintr-un întreg și numai atunci cînd acest întreg va fi desăvîrșit vom putea spune că ne-am realizat cel mai mare vis. În primăvara lui 1895 a luat cuvîntul în Cameră pentru a susține extinderea sistemului de învățămînt în favoarea maselor populare. Eu nu l-am auzit niciodată vorbind, nu ne îngăduia să ascultăm la viața lui publică, dar auzeam ce se spune despre tata. Era măreț ! Nu eram acolo unde vorbea el cu ființa noastră efemeră, dar eram prezenți cu tot ce era în noi permanent, puternic, de durată, cu sufletul și inima noastră, îl priveam, îl ascultam, ne cutremuram și noi și, de ce să n-o spun ? — ne mîndream că Delavrancea era tata !

Uite, aici, discursul faimos ținut la Iași în 1917 cînd a cerut împroprietărirea țăranilor și acordarea drepturilor politice. Aici sînt pagini antologice de autobiografie literară : „Nu pot uita că sînt copilul țăranului clăcaș. Nu pot uita ceea ce am învățat de la cei mai mari dascăli ai mei, de la părinți : basmele, cîntecele, obiceiurile, limba, această comoară de limbă unde se găsesc bogățiile cu duiumul, în care mi-am spus durerea și dorul și am încercat să mă apropii de un ideal ce s-a depărtat treptat cu pașii făcuți spre dînsul".

...Prin fereastră a intrat ceasul amurgului. Umbrele sînt calde, o căldură grea, de rips vechi. Liniște, se aud clipele cum se desprind de pe cadran și cad lent, imaterializînd timpul.

— Atunci, reia Cella Delavrancea firul gîndurilor, a fost foarte greu pentru tata. Nespus de greu. Cînd tata era imobilizat în patul lui de suferință, eu mă retrăgeam în camera mea și notam într-un jurnal tot ce simțeam. Simțeam nevoia să mă descarc de amărăciune și nu o puteam face decît în fața paginii de hîrtie. Toate gîndurile îmi erau solicitate de o singură întrebare. Ce se întîmplă cu tata ? Nu mă gîndeam la noi, la cele patru surori. Îmi amintesc că într-una din acele zile, după ce l-am lăsat pe tata singur — mi se pare că mă rugaseră ochii lui să-l las singur ! — am notat : „Priveam astăzi după masă pe tata în patul lui. Chiar cînd este în prada boalei, el rămîne mare, semeț. Seamănă, culcat, cu o coloană de templu răsturnată de un cataclism, cu o statuie de erou doborîtă de furtună". Au fost două luni de dureri. Cîte zile, cîte nopți cînd n-am mai știut nimic altceva decît suferința care-și pusese amprenta pe cea mai cutezătoare frunte din cîte cunoscusem. Cît de mult ne lipsea atunci prietenia lui Caragiale, care, în timpul cînd se exilase la Berlin, ne scria foarte des. Îmi aduc aminte că într-o scrisoare spunea despre tata : „Întîi ne-am înțeles fără să ne iubim, apoi ne-am iubit fără să ne înțelegem ; și tocmai tîrziu, spre bătrînețe, după atîtea lupte, am ajuns, dar biruiți, să ne înțelegem fiindcă ne iubim și să ne iubim fiindcă ne înțelegem". Dar Caragiale nu mai era ! Cînd a murit Caragiale eram și eu la Berlin. Am telegrafiat și tata a venit fără să întîrzie, cu primul tren. Cu mine întotdeauna a fost extrem de afectuos. Cînd ne revedeam, mă îmbrățișa și mă săruta. Atunci l-a sărutat numai pe cei doi copii ai lui Caragiale, iar cu mine numai a dat mîna. Atunci n-am înțeles de ce și m-a mîhnit. Acum înțeleg ; a făcut aceasta dintr-un sentiment profund, ca cei doi orfani ai lui Caragiale, Luca și Caterina să nu simtă că au rămas fără tată și să sufere și mai mult, văzînd că eu mă bucur de toată iubirea lui. Și cînd a plecat, mi-a spus : — Tu rămîi cu ei, să nu fie prea singuri. Și am rămas. La înmormîntarea lui Caragiale, în țară, a vorbit foarte emoționat. Cînd am citit în presă discursul lui am plîns.

Convorbiri cu oameni despre oameni

Îl iubea pe Caragiale mai mult decît îl iubea el pe tata. Îl iubea și pe Vlahuță la fel. Cînd tata a luat premiul de literatură al Academiei, a spus : — Cît timp Caragiale și Vlahuță nu au premiu, eu nu primesc. Pînă la urmă a primit premiul și l-a împărțit cu ei. Pe Gala Galaction îl aprecia pentru puterea lui de artist în toată suita de nuvele și schițe din „Bisericuța din Răzoare", propusă de el pentru premiul Academiei în 1914. Era mîndru că și Galaction se ridică din clasa care — cum scria în raportul de premiere — pînă acum „s-a împărtășit numai cu sărăcia lucie și cu muncile grele și istovitoare".

Despre Petre Ispirescu spunea că „țara întreagă l-a uns pe el ca pe un ales strălucit și lui, bătrînului sărac și modest, i s-a rugat să-i sufle viață peste iluziile ei moarte". Ce să mai spun de Grigorescu căruia, cînd marele pictor venea la noi, tata îi săruta mîna. Era expresia unei adorații sacre pentru geniul celui mai mare liric al României, cum îl numise Caragiale.

Tare ciudat mai era Grigorescu ! Aud și acum :

— Vine domnul Grigorescu !

Atunci, ca retezată, muzica pianului înceta. Grigorescu parcă știa că se cîntase. Mai întîrzia puțin la ușă, apoi intra și cu ochii căuta prin aer, dacă n-au rămas pe undeva, fluturii de argint ai vreunei melodii. El credea că pictura este arta supremă. Și muzică și poezie. Viață ! Credea în talentul de pictor al tatălui meu. Îi spunea :

— Vino cu mine, nenișorule, numai o vară, vino cu mine și te fac pictor.

Dar tata nu putea abandona cariera de avocat. Îi spunea :

— Și din ce am să trăiesc ? Căci eu nu voi fi niciodată pictor mare. Și apoi într-un fel sînt și eu pictor. Pictez cu vorbele.

Așa a fost tata. Așa cum niciodată nu a apărat pe cineva dacă nu era convins că este nevinovat, niciodată nu a suportat pe cineva dacă era vulgar. Și nouă ne spunea :

— Să nu rîdeți niciodată prea tare. Să nu vă prostiți cu rîsul, rîsul este ceva foarte serios. Așa cum tot ce este legat de om este serios. Intransigent era și cu el însuși. Era electrizant dar se stăpînea necontenit. Cum nu l-am auzit niciodată vorbind, nu știu cum arăta atunci cînd se dezlănțuia. Era, cred, ca o simfonie beethoveniană. Avea o adevărată pasiune pentru Beethoven. Ca și Caragiale de altfel. Vlahuță, în schimb, nu participa la muzică. Se adapta. Era așa de deosebit Vlahuță, de noi toți, de tata mai ales. Posac, rezervat, cu o oarecare duritate sufletească, blînd, pînă cînd îți dădeai seama că era solid construit. Nu era însă un luptător, ci un meditativ. Nu suporta mulțimea. Ar fi putut fi un bun profesor universitar, dar nu a dorit vălmășagul. S-a cocoloșit în viața tihnită, de măiestraș, cum îi spuneam eu. El îmi spunea mie ciobănașul.

— De ce îmi spui măiestrașule așa, doar nu am fluier cum au ciobănașii ?

— Nu ai fluier, dar ai pian. Pentru mine tot aia e. Tot cu degetele cîntați și unul și altul.

— Cum o să cînte ciobănașul cu degetele ? Cîntă cu sufletul !

— Ei, na că te-am prins. Tu nu cînți tot cu sufletul ?

N-am mai avut ce spune măiestrașului. Era așa de bun cu mine.

...Cella Delavrancea se oprește, parcă în umbrele care ne-au acoperit, venind din lumea lor tăcută, caută un contur, o linie, un glas. Lîngă mine este biroul lui Delavrancea. Poate stau pe fotoliul de lemn pe care îi plăcea lui să stea. Mi se pare că-i văd mîna cum scrie. Să citesc ? Da, să citesc. „Plutesc ca într-un întuneric. Nu văz nici o licărire la orizont. Dacă aș scrie mai mult mi-ar face rău..."

Mîna se oprește. Calendarul de alături arată că e anul 1917. Și e sfîrșitul toamnei. Apoi mîna continuă : „Fiecare cuvînt ar fi o lacrimă... Nimeni și nimic nu pot să-mi dea o clipă măcar de liniște..."

Și parcă îi aud glasul sub cupola Academiei, atunci, la 4 iunie 1913 cînd și-a rostit discursul de recepție.

„...Eu nu am avut nici vreme, nici liniște. Vremea, dată altora, liniștea... un refugiu în literatură ca să scap de invazia deziluziilor".

Să-l fi mulțumit elogiile ? Să-l fi indignat criticile ?

„...Nici criticile, nici elogiile nu mi-au risipit norii de pe vedeniile mele".

De ce a fost un revoltat ? De ce a glumit puțin ?

„...Fără îndoială revolta și ura pot să ne zguduie mai adînc decît o glumă, fie ea perfect exprimată, căci revolta și ura închid în ele o cantitate mai mare de emoție, o cantitate de dinamică sufletească mai vie și mai materială, dar pentru ca în revolta și în ura ta personală să nu devii un reclamator furios și ordinar, îți trebuie să ai construcția genială și nefericită pe care au avut-o bunăoară Lord Byron și Giacomo Leopardi".

Cella Delavrancea îmi suride. Surîsul cade ca un sigiliu peste notele mele. Nu mai putem continua nimic despre Barbu, fiul lui Ștefan, chirigiul din mahalaua bucureșteană Delea-Nouă. Acum, aici, în preajma atîtor umbre, noi înșine parcă umbra acestor umbre, nu se mai poate rosti nici un cuvînt. Dacă am continua, cuvintele ar deveni lacrimi.

Și cum pot fi plînși oamenii care au trecut prin timp, ca o stea vie, luminîndu-l ?

— La revedere doamnă Cella Delavrancea !

9 iulie 1970.

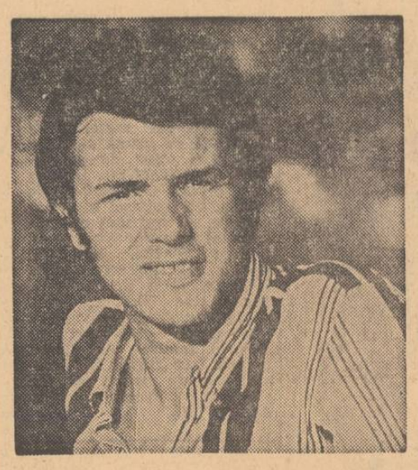

ADAMO — MELAN-COLICUL

de J.-V. PANDELESCU

Este cîntărețul care s-a ridicat absolut singur. Plecat de la patru ani, împreună cu părinții săi, din însorita Sicilie, Salvatore Adamo a avut simțul înnăscut al muzicii, al cîntecului simplu, melodios și nesofisticat. Tatăl său a muncit greu la Jemmapes, (Belgia) ca miner, pentru a-l întreține pe el și pe ceilalți șase frați. Adolescentul Adamo cînta acompaniindu-se la chitara dăruită de bunicul său, încercînd totodată să și scrie cîntecele pe care le imagina. La început, a cîntat în Belgia. În ziua însă în care, la Paris, juriul (din care făcea parte, între alții și Pierre Spiers, muzicianul care a acompaniat-o la Brașov pe Josephine Baker) i-a decernat *Marele premiu al Concursului Radiodifuziunii franceze*, Adamo a devenit un cîntăreț consacrat. Premiul i l-a înmînat Charles Aznavour împreună cu un cec de 5.000 franci francezi. Adamo avea doar 17 ani, dar calitatea textelor și sinceritatea expresiei au făcut să fie comparat cu Brassens.

Numele lui s-a răspîndit apoi repede. Este perioada cîntecelor care au fost denumite „necomerciale" : *Ma tête, J'ai raté le coche, Le train va, J'ai pas d'mandé la vie*. Primul său *disc de aur* a venit să confirme succesul deosebit al cîntecelor sale.

Adamo este acum din ce în ce mai solicitat, cîntecele sale sînt, toate, șlagăre. Vocea cîntărețului are un timbru particular, place mult. S-a spus despre el că a făcut o adevărată revoluție. Și fapt este că, surîzător și de o modestie ce friza timiditatea, a adus în scenă arii de vals și de tango, care veneau foarte bine după avalanșa rock-and-roll-urilor și yé-yé-urilor de pretutindeni. La Biaritz, la Deauville și la Nisa, la Grenoble ca și la arenele de la Frejus, în țările nordului ori în Turcia sau Liban, numele său atrage ca un magnet. Au urmat al doilea și al treilea disc de aur. Din repertoriul lui Adamo fac parte cîntecele ce au mers din gură în gură : *Tombe la neige, Dolce Paola, La nuit, Viens ma brune* și în deosebi tango-ul *Vous permettez, monsieur* ? Ce sînt toate acestea ? Muzici, cuvinte, povești spuse pe tonul simplu, firesc, al limbajului de toate zilele, dar cu acel *ceva* în plus, care îi este propriu cîntărețului și care face ca o șansonetă să devină o mică piesă de artă. Este atît de simplu și totuși atît de greu !

În 1965, Adamo a apărut la Olympia, în dificila competiție „Musicorama", unde succesul său a fost la fel de mare ca al lui Aznavour, Becaud, Halliday...

Nimeni mai bine ca Luce Perrot de la „l'Aurore" nu a rezumat noianul de cronici și reportaje elogioase care i-au fost consacrate pretutindeni : ...„Publicul său nu are vîrstă ; la 80 de ani, sau la 6 ani, toți fredonează refrenele sale. Nu este atît de frumos ca Johnny, nu știe să danseze ca Claude François, dar farmecul său este infinit.

Publicul îl iubește pentru că este drăguț, palid și stîngaci, ca un elev de la internat. Îl iubește pe *Adamo*-umoristul atunci cînd cîntă : „Vous permettez, Monsieur" și glumește în „Les filles du bord de mer" ; pe *Adamo* prietenul celor triști pe care îi consolează cîntînd „Si jamais", pe *Adamo-melancolicul* care regretă „Le temps des roses", pe *Adamo-ghinionistul* cu necazuri mici sau mari care cîntă : „A vot' bon coeur" și „J'ai raté le coche", pe *Adamo disperatul*, pe *Adamo-pasionatul*, pe *Adamo* cel tandru, pe *Adamo* care crede în marea dragoste, cel din „La nuit" din „Dolce Paola" din „Viens ma brune", de altfel unul din cele mai frumoase cîntece ale sale...

Turneele l-au dus din Japonia pînă în cele două Americi. În 1967 a realizat un film cu Bourvil ; un an mai tîrziu, a cîntat în Gabon, Camerun, Ciad etc., pentru ca să reapară în 1969 la Olympia. S-a căsătorit apoi cu prietena sa din copilărie, Nicole Durand.

Iarna anului 1970 — ca să venim la zi — și-a petrecut-o odihnindu-se în Kenya. Turneul său întreprins împreună cu Dani, Serge Hatour, Gilles Marchal, Martine Hebib și Stephane Reggiani s-a caracterizat prin varietate, voioiciune, prospețime.

Acum, îl așteptăm cu simpatie pe Adamo în mijlocul nostru.

Clepsidra

ESENȚA ZBORULUI

de Constantin VIȘAN

Le admirăm în fotografii, visasem la întîlnirea cu ele în marile muzee de artă modernă ale lumii. Și iată-le acum în jurul nostru... Și „Domnișoara Pogany" și „Prințesa X" și „Vrăjitoarea" și „Cocoșul" și „Țestoasa zburătoare" și „Pasărea în zbor". S-au adunat din toate zările, aici, lîngă surorile lor din Muzeul Republicii, lîngă „Rugăciune", lîngă „Cumințenia pămîntului". Le-a chemat dorul de pămîntul natal, de meleagurile pe care se înalță „Coloana infinitului". E cel mai straniu univers creat de fantezia și mîinile unui artist. Nicăieri, ochii oamenilor n-au mai mîngîiat făpturi asemănătoare. Retrospectiva Brâncuși reușește să ofere o imagine complexă despre arta părintelui sculpturii moderne.

„Tăiatul direct este drumul adevărat în sculptură, dar în același timp drumul cel mai greu pentru cei care nu știu să meargă — spunea Brâncuși. La urma urmei însă, cale directă sau indirectă nu asta contează în primul rînd. Faptul îndeplinit, iată ce valorează în ultimă instanță. O sculptură bine făcută trebuie să aibă darul de a-l cuceri pe cel care o privește. Ea trebuie să fie plăcută la atingere, să-ți fie ușor să te apropii și să trăiești în preajma ei".

Privești splendorile pornite în lume din atelierul demiurgului Brâncuși cu sentimentul că ele materializează esența zborului, a fericirii, a armoniei.

„N-am căutat în toată viața mea decît esența zborului. Zborul ! Ce fericire !" Brâncuși a înțeles că esența secolului XX este viteza și a dat sculpturilor sale forme rotunde, curbe, de elipsă, forme dinamice. Păsările sale sînt modelate după necesitățile aerodinamicei. „Testoasa zburătoare" pare că a aterizat în sala Muzeului de Artă a R.S.R. din spațiul cosmic.

Cioplitor solitar, taciturn, Constantin Brâncuși a avut temeritatea de a părăsi formele considerate de neînlocuit, începînd să lucreze într-o modalitate fără precedent. El a creat un pod între arta Renașterii și sculptura modernă, punînd bazele acesteia din urmă. A muncit cu perseverența și dăruirea țăranului care-și ară ogorul, și-a șlefuit ideile în piatră și bronz, în lemn și aluminiu pînă cînd acestea întruchipate în păsări măiastre au țîșnit în spațiul artei, uluind pur și simplu.

Constantin Brâncuși a înălțat stîlpul casei natale din Hobița Gorjului la dimensiunile Coloanei fără de sfîrșit. Îndrăzneață, fascinantă, această capodoperă a sculpturii moderne unește pămîntul românesc cu cerul artei universale.

RONDELURI

de Cicerone Theodorescu

Ne-nțelesul

Ne-nțeles paianjen... Ară
Fine galaxii ciudate,
Geometrii de ață rară,
Riduri de singurătate.

Greu își cară crucea-n spate.
Mîndru e de-așa povară.
Ne-nțeles paianjen... Ară
Fine galaxii ciudate.

Munca rodnică să-i pară,
Recoltează — drept bucate —
Muștele vînate-o vară,
Stele negre și uscate...

Ne-nțeles paianjen : Ară !

Desen de Tia PELTZ

Aviziер

SCRIITORUL Victor Eftimiu a făcut personal în fața interpreților prima lectură a piesei sale „Fetele Didinei". Teatrul „Ion Vasilescu" va prezenta în premieră pe țară la toamnă această piesă, despre care regizorul Călin Florian ne spune că „e străbătută de un puternic mesaj social, cu o undă satirică autentică, invitînd spre crearea unor nuanțate portrete psihologice". „Fetele Didinei" aduc oaspeți pe scena teatrului din Ștefan cel Mare : Al. Giugaru, Maria Voluntaru (cu care nu ne-am mai întîlnit de mult pe scenă), Coca Andronescu și scenograful Mihai Tofan ; mai joacă Marieta Luca, Mihaela Dumbravă, Maria Bernachi, Virginica Stîngaciu, Sorin Gheorghiu și Stelian Cremenciuc.

●

DESPRE activitatea aceluiași teatru, directorul său, regizorul, Ion Frunzetti, ne spune că există preocuparea de a se diversifica repertoriul, o dată cu tendința spre un spor calitativ atît în spectacolele la sediu cît și în deplasări ; ideal fiind egalizarea acestora.

De altfel, acest teatru va realiza în toamnă (pregătirile fiind în plină desfășurare) o „triplet" de premiere. În afara piesei lui Victor Eftimiu, vom mai vedea „Milioanele lui Gladiator" o comedie de Labiche (în regia lui Yannis Veakis și scenografia Elenei Pătrășcanu. Veakis repetă cu Dunea, George Bănică, Cornel Gîrbea, C. Rășchitor, Dominic Stanca, Mihai Stan, Mihaela Dumbravă, Cristina Deleanu, Paula Sorescu). De asemenea, tînăra regizoare Olimpia Arghir-Varadi pregătește piesa lui Eugen Ionescu „Jacques sau Seducția", piesă semnificativă pentru arta poetică a marelui autor contemporan.

●

TEATRUL DIN GALAȚI a făcut o... excepție sosind în București în perioada estivală cu interesanta piesă bulgară „Procurorul" de Djagarov. Pentru că celelalte teatre județene strălucesc prin... absență. Și nu e departe vremea cînd, în plină stagiune, erau prezente cîte trei-patru teatre județene simultan. Acum sînt libere săli, grădini... Atunci ?

●

„TEATRUL ȘI TINEREȚUL"... Excelentă inițiativa Centrului de cercetări pentru problemele tineretului de a edita un volum care cuprinde lucrările unui simposion pe tema relațiilor dintre teatru și tineret. Să răsfoim cîteva capitole : „Locul teatrului în viața tineretului", „Coordonate contemporane în teatrul tînăr", „Ce fel de teatru pentru tineret ?", „Calea spre teatru a tînărului spectator", „Teatrul și jocul". „Teatrul și școala"... Printre semnături : Mihnea Gheorghiu, Virgil Brădățeanu, H. Wald, Traian Șelmaru, Horia Deleanu, Andrei Băleanu, Virgil Stoenescu, S. Costin, Marin Theodorescu, Valentin Silvestru, Andrei Șerban, Ion Cojar etc.

●

DUMITRU SOLOMON, cunoscut ca dramaturg mai ales prin piesele sale scurte, se va întîlni cu spectatorii bucureșteni prin intermediul unei comedii : „Examenul de bacalaureat". Examenul scriitorului va avea loc la toamnă pe scena Teatrului de Comedie.

●

O DATĂ cu sfîrșitul verii, teatrul „C.I. Nottara" va porni din nou la drum. De astă dată, în Danemarca cu spectacolul „Viziuni flamande" (în viziunea lui Dinu Cernescu).

●

PREMIERĂ românească în iulie la Plovdiv, realizată de un... terțet : „O fetiță caută un cintec" de Alecu Popovici, regia : Gh. Ciurea, scenografia : Mircea Nicolau.

Monolog interior despre...

CONVENȚII

URMARE DIN PAG. 1

manifești indignarea sînt niște învechite convenții, niște sclerozate prejudecăți „de pe vremea lui Pazvante". Or, dumnealui e un om modern și, ca atare, nu poate suferi convențiile, îi repugnă prejudecățile.

Se lăfăie fără rușine într-un apartament de toată frumusețea pe care l-a obținut „prin extindere", după ce i-a făcut zile fripte unui biet colocatar, silindu-l pînă la urmă să se mute. Numai că respectivul colocatar nu e altul decît cel mai bun prieten al lui care, în urmă cu vreo zece ani, s-a oferit să-l „ia în spațiu" pentru a-i favoriza obținerea unei slujbe în Capitală. Cînd cutează cineva să-i atragă atenția că modul lui de a-și arăta recunoștința n-a fost tocmai moral, îl măsoară de sus pînă jos cu o privire plină de milă de parcă i s-ar înfățișa cea mai nevolnică și neajutorată făptură cu putință.

Prin tot felul de tertipuri, dar mai ales printr-o slugărnicie rar întîlnită, a izbutit „să se vire sub pielea" unui șefuleț cam sensibil la temenele. Cînd careva își exprimă repulsia față de lingușelile lui unsuroase, față de felul cum s-a cățărat pe îndoielnicele trepte ale carierei lui administrative pînă la înfloritoarea situație pe care o deține astăzi, nu găsește alt răspuns mai pe potrivă decît să lanseze disprețuitor din vîrful buzelor o vorbă cu care încearcă să spună totul : „Prostii !".

Tot ce contravine într-un mod sau altul intereselor lui imediate, tot ce reprezintă reacție onestă și sinceră a opiniei publice față de acțiunile și atitudinile lui în cutare sau cutare împrejurare, se metamorfozează pe loc, sub privirea sa necruțătoare de „om modern", în convenție, prejudecată, prostie, zahariseală și în alte păcate cel puțin la fel de capitale. Căci pentru el — ca și pentru alții de teapa lui — morala publică, cu normele ei impuse atît de stringent în ultimii ani, nu este altceva decît o banală monedă de schimb, o valoare utilitară bună de invocat doar cînd altcineva îi lezează cumva interesele.

În fața unui asemenea tip îți vine mai tot timpul să afirmi răspicat : „Da, domnule, îmi plac convențiile, căci ele reflectă experiența istorică a conviețuirii civilizate, în ele s-au stratificat adesea roadele bunului simț colectiv, certitudinile dobîndite de om de-a lungul secolelor în ce privește obligațiile reciproce pe care le comportă existența individului în societate. Nu azvîrli cu noroi în această noțiune, n-o mai pronunța cu rictusul acela pejorativ ! Ei bine, da, convenție să fie, dar dacă vom respecta cu toții această obștească „regulă a jocului", acest unanim admis cod al elementarelor convenții sociale, colectivitatea nu va avea decît de cîștigat. Căci, să nu uităm, sensul primordial al cuvîntului convenție repugnă atît este : înțelegere, contract. O înțelegere și un contract ce se cuvin respectate de toți, fără excepție!".

Victor BÎRLĂDEANU

CLASICI AI MUZICII ROMÂNEȘTI ȘI CREAȚIA BEETHOVENIANĂ

de Viorel COSMA

Este fără îndoială imposibil să cuprinzi în cîteva rînduri părerile clasicilor muzicii noastre despre Beethoven și opera sa. Aproape toți compozitorii și interpreții români s-au „hrănit" cu muzica genialului creator german, au cunoscut-o în amănunt, au formulat opinii personale. Nu toți însă și-au exprimat public prețuirea, încît multe idei originale asupra lui Beethoven s-au pierdut, poate s-au risipit prin scrisori și documente ce așteaptă să fie relevate și valorificate în viitor. Există cîțiva admiratori consecvenți ale căror păreri merită a fi reținute pentru bogăția spirituală, pentru caracterul particular, personal, al opiniilor.

Să nu uităm că încă de acum un veac, cînd s-a publicat prima istorie a muzicii universale din țara noastră (**Arta artelor sau elemente de istoria musicei**), Beethoven a ocupat un loc de seamă în ierarhia valorilor artistice. Modestul profesor al școlilor din Argeș, Cîmpulung și Tîrgoviște, IOAN D. PETRESCU, conchidea în sumarul portret ce i l-a consacrat : „Este de admirat geniul său cutesător, precum și originalitatea cea mai plăcută în instrumentațiunea sa cea atît de bogată".

Acum 15 ani, regretatul poet G. Georgescu, prieten intim al compozitorului Eduard Caudella mi-a oferit spre consultare manuscrisul autograf al **Memoriilor** muzicianului ieșean. În repetate rînduri, EDUARD CAUDELLA — care avusese prilejul să-l cunoască personal pe Anton Schindler, amicul și biograful lui Beethoven — a revenit asupra creației titanului, exprimîndu-și admirația, entuziasmul : „Îmi aduc aminte perfect, ce impresiune colosală mi-a făcut Simfonia pastorală de Beethoven cînd am auzit-o pentru întîia dată la Concertele simfonice date de orchestra Operei. Mai ales furtuna mi-a făcut un efect extraordinar. Parcă vedeam frica și neliniștea țăranilor, mișcările lor, văzînd că vine furtuna. Ce admirabil și natural e imitat acest tablou, dacă eu, copil de 14 ani am putut înțelege ce e reprezentat prin muzică. **Unul** e Beethoven și **unicul** va rămînea !" Ridicîndu-și hotărît glasul împotriva exagerărilor muzicii moderne, Caudella nota mai departe în **Memorii** : „Cu ce mijloace modeste a scris marele și neîntrecutul nostru maestru Beethoven Simfoniile sale și ce efecte grandioase a produs. Ce melodii frumoase conțin aceste simfonii care pătrund pînă-n fundul inimii. Pentru că provin și ele din fundul sufletului acestui mare Maestru și sînt inspirate nu **combinate** și căutate. Efectele se găsesc de la sine prin frumusețea motivelor ce conțineau aceste compoziții. Și nu trebuia să cruțe mult pentru a le găsi". Este adevărat că Eduard Caudella prețuia la Beethoven nu numai forma, ci și conținutul, mesajul superior, revoluționar al ideilor.

Admirația compozitorului român față de genialul creator răzbate fără echivoc și din alte pagini ale **Memoriilor**. „Ce spun marelui nostru Maestru Beethoven. Neîntrecutului și celui mai mare Maestru ce a existat și va exista vreodată ! ! ! !"

Desigur că o bună parte din opiniile sale, profesorul ieșean le-a transmis discipolului său, GEORGE ENESCU. Anii petrecuți împreună în capitala Moldovei corespund cu momentul redactării **Memoriilor**. Dar tînărul maestru și-a conturat singur imaginea titanului în anii de ucenicie artistică petrecuți la Viena, căci iată ce declară în **Les souvenirs** (p. 55) : „Îndrăznesc să-l numesc ca și cînd l-am cunoscut personal, sau puțin dacă se poate. Într-adevăr directorul Conservatorului din Viena, Joseph Hollmesberger senior, al cărui tată fusese contemporan cu Beethoven, îmi vorbea familiar despre Beethoven, îmi descria accesele sale de mînie, de duioșie, felul său de a dirija. Gîndiți-vă că în orchestra Conservatorului, copil fiind, interpretam anumite simfonii ale titanului din Bonn după știme manuscrise. Pentru mine, deci, Beethoven nu era în nici un caz același ca pentru tinerii de azi — un mare om ce se pierde în întunericul timpului — ci un artist viu încă în amintirea bătrînilor".

Ca interpret, George Enescu a pătruns adînc în miezul creației beethoveniene, **Sonata Kreutzer** și **Concertul pentru vioară** nelipsind din repertoriul său permanent. Deseori a luat poziție față de violoniștii care deformau spiritul Sonatei Kreutzer (transformînd, de pildă, finalul într-o „tarantellă epileptică") spre a-și pune în valoare tehnica, afirmînd că această inspirată pagină beethoveniană „nu aprinde pasiunile fizice, ci dimpotrivă este o lucrare muzicală care purifică și înalță sufletul". Enescu și-a motivat atitudinea remarcînd : „Opera lui Beethoven e o urzire de supranatural cu omenesc — îndeobște dezbrăcată de senzualitate — ca statuile lui Michelangelo".

În convorbirile cu Bernard Gavoty, maestrul nostru mărturisea că la Viena „i-a întrezărit aspectul cel mai majestos, cel mai solemn. Am fost impresionat de latura sa sumbră și tragică. Muzica sa îmi poticnea setea de plenitudine armonioasă. Impresia era mai cu seamă fizică".

Poate că nu ar trebui să trecem prea ușor peste indicațiile lui Enescu referitoare la interpretarea **Cvartetelor de coarde** ale lui Beethoven. Multe indicații precise le-a deținut direct de la autor prin intermediul lui Hellmesberger. Pe drept cuvînt, remarca Enescu, Cvartetele ori sînt masacrate, ori sînt prea bine interpretate. Și acest „prea bine" consta de fapt în următoarele rezerve : tempo-ul era prea repede, vibrato-ul prea senzual, prea patetic, temele nu curgeau natural „cu o sonoritate aproape indiferentă". Și aceasta, fiindcă Beethoven nu stîrnea „dezordini pasionale", ci dimpotrivă muzica sa „are darul să provoace sentimente înalte".

Multe și prețioase pagini i-a dedicat lui Beethoven muzicologul, folcloristul și compozitorul CONSTANTIN BRĂILOIU. „Ideile sale erau formidabile, vorbeau îndelung, le lumina cu lumini diferite, le deforma, le amplifica". Pentru Brăiloiu, marele clasic german este artistul care „descoperă raporturile tainice dintre suflet și sunet și știe să inventeze elocvența sonoră. Și pentru a preamări sufletul, el face din dulcea știință de „a aranja sunetele într-o manieră plăcută urechii", o vocație spirituală și un apostolat". În Beethoven, etnomuzicologul român recunoștea pe „tălmaciul durerii și al suferinței omenești, cel ce a transpus într-o lume cerească, senină, sbuciumul pămîntesc... Și cine nu este în stare să înțeleagă tragicul destinului, vraja melancoliei, bărbăția revoltei oropsitului în contra soartei nemiloase. Toate acestea sînt noțiuni neasemuit mai accesibile celor mulți decît virtuțile acordului de tonică din SOL major. Iată de ce, Beethoven — conchide Brăiloiu — este poetul majorităților". Iar dacă se pune problema locului său în istoria muzicii universale atunci „Beethoven este unul din rarii compozitori moderni, dacă numim „modern" omul cu privirea îndreptată numai spre viitor. Palestrina închide o epocă. Mozart este o epocă, Beethoven deschide o epocă".

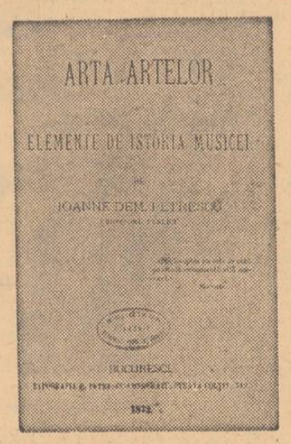

În sfîrșit, figura și creația maestrului vienez l-a atras îndelung și pe muzicologul GEORGE BREAZUL. „El este cel dintîi erou al artei muzicale conștient de responsabilitatea etică și socială a creațiunilor sale. El e cel dintîi care se consideră pe sine drept purtătorul unei misiuni, un vestitor al durerilor și năzuințelor umanității. De aceea, ceea ce caracterizează arta sa față de a predecesorilor săi este acest puternic accent cu care Beethoven afirmă pe om, omul cu aspirațiile sociale și tendințele idealiste ale vremii, omul cu drepturile și datoriile personalității sale". George Breazul a descifrat opera lui Beethoven prin „capacitatea de pătrundere, de absorbire, de trăire, de asimilare și contopire în individualitatea sa a aspirațiunilor vremii... Beethoven devine purtătorul de torță al ideilor predominante din vremea lui, încrucișate, sudate și unificate în personalitatea sa, în ampla sa figură de „mandatar al umanității".

Deși sumare, totuși părerile muzicienilor români din trecut relevă forța de pătrundere în universul atît de bogat și de vast al lui Beethoven, diversitatea ideilor în sondarea mișcărilor artistice pe care astăzi întreaga omenire și-a însușit-o definitiv.

ȘTIINȚA și VIAȚA

MISTERELE SOMNULUI ÎN ANCHETA ȘTIINȚEI

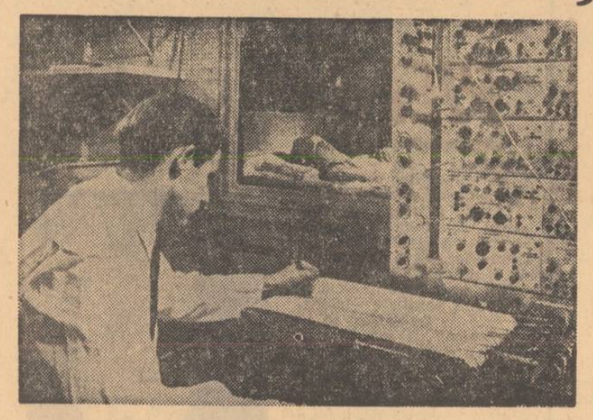

• Spune-mi cum dormi ca să spun cine ești • Teama de somn • De ce dormim noaptea ? • Nu te cred că nu visezi • Din nou despre ritmuri biologice • Dar pisica mea visează ? • O curiozitate gratuită ?

Cîndva somnul a fost asemuit cu moartea. Oamenii se temeau să adoarmă. O temere explicabilă de altfel. Singura armă a omului a fost inteligența, istețimea lui. Doar astfel a putut acest biped ciudat, trăind într-o lume cu mult mai bine înzestrată fizic, să supraviețuiască și să stăpînească. Cînd îl „dobora" somnul, el se oferea total dezarmat tuturor întîmplărilor, tuturor agresiunilor. S-au născut de aci credințe, superstiții care au dăinuit peste timp, reeditate mereu, reinterpretate. Rugăciunile de seară... O mică flacără aprinsă care să vegheze „scurta moarte" care oricînd se putea prelungi în veșnicie... **Dar visul ?** În tenebrele somnului, omul devenea spectator și actor al unor întîmplări ce-i scăpau controlului, posibilității de acțiune conștientă. „Se făcea că... Și nu puteam scoate o vorbă..." Din cauza acestui somn care venea seara și se risipea o dată cu primele licăriri ale zilei, omul a asociat somnul și veghea cu noaptea și ziua vieții. Dar dacă ar fi astfel, în regiunile arctice oamenii ar dormi alți „timpi" decît noi. Și nu-i așa. **Este somnul o obișnuință ? O necesitate ? Cui servește ? Dar visul ce este ? Și cine visează ? Și cît ? Și ce semnificație au toate acestea ?** Mai curioși decît noi, oamenii de știință au deschis ancheta acestor mistere. Medici, psihologi, fiziologi, neurologi, întreabă, și direct și cu ajutorul aparatelor din ce în ce mai perfecționate : **Ați visat ? Cînd ? Cît ? De cîte ori pe... somn ? Numai omul visează ? Și copilul înainte de a se naște ? Dar pisica ? Dar șarpele ? Și ce se întîmplă dacă nu dormim ? Și dacă nu visăm ?**

Întrebările par la un moment dat puțin neserioase, nu ? La urma urmei ce importanță are cît dormim și mai ales dacă visăm și cît ? Influențează acestea asupra normei noastre în producție ?

— Evident, răspund medicii. Au o mare influență asupra concentrării omului la lucru, asupra inteligenței sale, asupra comportamentului său, într-un cuvînt asupra sănătății sale...

— Deci nu este o curiozitate gratuită, plină de spectaculos ?

— Spectaculos poate fi fără îndoială, pasionant desigur, ca orice enigmă pe care o are de dezlegat știința. Dar gratuit, nu. Medicina e interesată de cum mîncăm, cît și ce. Credeți că este neimportant pentru organism cum, ce și cît dormim ? Să ne gîndim fie doar la faptul că un om poate rezista fără să mănînce cam trei săptămîni. Cu antrenament, mai mult de o lună. Fără apă, abia cîteva zile. Dar fără somn... Un neurofiziolog, Kleitman, în urmă cu 50 de ani a recurs la o autoexperiență pentru a cunoaște limitele maxime ale rezistenței la somn. A rezistat 7 zile și 12 ore. **Experimente mai recente, pe voluntari, au împins limita de rezistență la opt zile și cîteva ore.** S-a observat însă că după 30—60 de ore, „atenția scade", apoi apar iluzii optice. După 90 de ore de nesomn, omul devine pradă halucinațiilor, prezintă tulburări de vorbire, de orientare. După cinci zile, simptomele se accentuează luînd aspectul unor nevroze. Concluzia se impune : **somnul e o funcție biologică vitală.** Dar studiul acestei funcții biologice nu a început decît în secolul nostru. Abia în jurul anului 1915, prin experiențele lui Voskressenski, elevul și colaboratorul apropiat al lui Pavlov, au fost formulate **ideile fundamentale asupra mecanismului somnului.** În ce privește visele, sînt mai puțin de două decenii de cînd au început să fie obiectul unor cercetări riguroase, obiective.

Știința care pornise la drum cu cîteva observații și întrebări obișnuite s-a văzut explorînd un teritoriu vast, cu multe necunoscute. Între acestea este visul.

Unul dintre strălucitii neurofiziologi contemporani, Dement, medita : **dacă o insomnie prelungită antrenează halucinații, înseamnă poate că visul „refulat" invadează conștiința treză.** O experiență pare să-i confirme ideea. În mod obișnuit, **omul visează cam de patru ori pe noapte.** Cu ajutorul electro-encefalogramei și a încă cîtorva aparate se înregistrează : undele creierului, ritmul pulsului, tensiunea arterială, modificările **biochimice** în timpul somnului. Opt voluntari sînt supuși unui regim în care visele... sînt interzise. De îndată ce încep să viseze, sînt treziți. Organismul se apără cu înverșunare. Dacă în mod normal visul ocupă 20 la sută din totalul de somn, după 72 de ore de privare de vise, acesta tinde să ocupe 60 la sută din somn. Visul „deranjat" își multiplică tentativele. De 6—7 ori în prima noapte. De 16—18 ori în a treia noapte. De 20 de ori în a patra noapte. Rînd pe rînd, voluntarii renunță la continuarea experienței, epuizați nervos. Unul singur, tenace, rezistă o săptămînă. Un dubiu trebuie totuși înlăturat. Tulburările nervoase care apar se datoresc faptului că nu au fost lăsați să viseze sau din cauză că somnul a fost mereu întrerupt ? O nouă experiență, deci. Voluntarii sînt treziți de același număr de ori din somn, dar nu în momentul cînd visează. Și tulburările... nu mai apar. Necesitatea visului e probată.

Să amintim că în urmă cu 50 de ani, această necesitate era susținută de **psihologul român N. Vaschide.** „Nu există somn fără vise", spunea el. Cei care sînt convinși că nu visează nu sînt decît oameni care nu-și amintesc pur și simplu că au visat. Subliniem această afirmație și pentru că se opunea cam în aceeași vreme unei credințe care pretindea că singurul somn adevărat este somnul fără vise. Freud susținea, de asemenea, că în timpul somnului „trebuie suprimate pînă la ultimele resturi de activitate psihică". În consecință, **visele care intervin au o anume semnificație ?** Cite răspunsuri nu au fost recoltate de pe acest teren labil și fertil în speculații ! ?

S-a născut așadar întrebarea : există un centru al visului ? Dr. Michel Jouvet, în laboratoarele Facultății de Medicină din Lyon a înaintat o ipoteză îndrăzneață. Centrul visului ar putea fi „găsit" în așa numita formație reticulată, indicată ca atare de un grup de cercetători francezi. Acest centru nervos, responsabil de activitatea de vis și descoperit în 1960 de prof. Jouvet a fost distrus prin electrocoagulare la o pisică. În prima zi, pisica s-a comportat normal, doar că aparatele înregistrează... lipsa oricărui indiciu de vis. Începînd cu a treia zi, comportamentul animalului se schimbă. Privirea fixă, pupila dilatată și „halucinații". (Pisica nu povestește dar se deduce după mișcările sale ciudate) Starea se înrăutățește. Trei luni mai tîrziu, pisica moare. Autopsia nu indică decît leziuni ale glandelor renale. De ce ?

Nu se știe încă. Firește fusese emisă o ipoteză. Întrebările continuă să-și aștepte răspunsurile. **Există un centru al somnului ? Dar al visului ? Există vreo legătură între somnul animalului și cel al omului ? Se afirmă că toate mamiferele visează. Că visul este un semn al... evoluției. Dar ce știm din toate acestea cu certitudine ?**

Ne-am adresat **dr. R. FLORU,** doctor în științe medicale, cercetător în domeniul psihofiziologiei.

— Misterul nu este încă elucidat — ne-a răspuns domnia sa. Au fost aduse tot atît de multe argumente „pentru" și „contra". Chiar și problema dacă animalul visează rămîne încă fără un răspuns controlabil. Cercetările ulterioare au încă un cîmp larg de investigație.

— Știu bine că dv. sînteți un adept fidel al principiului pavlovian „Pentru omul de știință totul rezidă în metodă, în șansele pe care le are de a obține un adevăr solid, de nezdruncinat", totuși...

— Onestitatea omului de știință e de a spune „nu știu", cînd nu știe cu certitudine. Ce știm cu certitudine ? Că toți oamenii visează, dar numai unii dintre ei își amintesc. Pot spune că există o legătură directă între visuri și mișcările rapide oculare la om deși nu avem dovada precisă a faptului că ele prezintă propriu-zis mișcări „de explorare" a imaginilor onirice, și că majoritatea faptelor pledează pentru ideea că somnul superficial favorizează apariția visului.

— Ce este visul ?

— Este alcătuit din **secvențe vechi într-un „montaj" nou.** Nu sînt partizanul existenței unui centru unic al somnului sau al visului ci al unor „structuri funcționale hipnogene".

— Cu toate acestea și savantul român Gheorghe Marinescu observase în timpul unei epidemii de encefalită letargică cu somn prelungit de săptămîni și luni, leziuni în regiunea centrală de la baza creierului. Excitațiile senzoriale neavînd acces la instanțele cerebrale superioare nu pot menține starea de veghe. Chiar și în lucrarea dv. este menționată aceasta.

— Cercetările și experimentele — ne răspunde domnia sa — demonstrează că **somnul este un proces mult mai complex, în care intră în joc o multitudine de factori. „Centrul" și „periferia" cooperează pentru declanșarea și adîncirea somnului.** Datele clinice arată că dereglarea somnului reprezintă deseori semnalul de alarmă al unei tulburări organice, alteori insomnia apare ca simptom dominant al unei boli neuropsihice.

— Se afirmă astăzi necesitatea viselor. Uneori somniferele privează de vise, ceea ce, în urma unor absorbții prelungite, poate să ducă la tulburări psihice.

— Evident. E un argument care întărește actualitatea și importanța acestor cercetări pentru fiziologie și psihologie, pentru clinică și farmacologie.

— Dar, în ultimă instanță, **pentru ce dormim ? Ne odihnim creierul sau trupul ?**

— Progresele neurofiziologiei din ultimul timp acceptă ideea că dormim să ne odihnim creierul. Un nou cîmp de investigație se deschide pentru a testa ipoteza că tot acest mecanism complex se pune în acțiune în vederea restabilirii funcțiilor cerebrale plastice — memorare, învățare, gîndire.

Catinca MUSCAN

Bătălia de la Călugăreni

la ora evocării cinematografice

Acele ceasornicului grăbesc spre orele amiezii, cînd tocmai ne îndreptăm spre meleagurile de glorie despre care cronica unor vremi apuse, dar de neuitat, ne înștiințează : „fu război foarte mare, la avgust 13 deni, de dimineață pînă-n seară ; și mult sînge se vărsă, cît și apa era amestecată cu sînge... Deci cu cîtă hvală venea Sinan-pașa la acel război, mai cu multă rușine se întoarse. Și luo Mihai-Vodă toate tunurile înapoi și multe steaguri turcești". **Cîmpia, mărginită de pădure, cunoaște în aceste zile ecoul marii bătălii din 1595 : sub arșița verii, în loc să-și dea rodul în pîrg, este din nou frămîntată de copitele cailor, bătătorită de pașii oștirilor care se înfruntă, înfierbîntă de tunetul exploziilor...**

— Pentru executarea tuturor comenzilor, atenție !

Cu două microfoane în aceeași mînă — pe cealaltă și-a accidentat-o în timpul filmărilor —, regizorul Sergiu Nicolaescu acoperă cu vocea amplificată de un întreg camion de megafoane, zona întinsă a luptei. Alături de el, pe macaraua care se înalță deasupra panoramei, aparatul de filmat dirijat de operatorul George Cornea. Pare simplu, nu ? La un semnal, taberele se vor încăera cît mai spectaculos. Ei bine, dar tocmai acest semnal înseamnă o epuizantă încordare care-i adună și-i ține în acest loc de zile întregi — din zori și pînă noaptea tîrziu — pe toți participanții : noțiunea de echipă a rămas o denumire simbolică. Cele mai mari filmări exterioare din istoria filmului românesc, concentrează mii de figuranți, sute de cai, zeci de interpreți și cascadori. A-i dirija, cere mai mult decît să fi regizor. Sergiu Nicolaescu dă aici comenzi militare care țin seama de cerințele desfășurării tactice a trupelor turcești și românești, — pedestrime și cavalerie —, de tirul dirijat al artileriei, de terenul pe care evoluează luptele, pentru a evoca nu numai iuresul, dar și rațiunea vestitei bătălii. Nu e de mirare deci că, la filmări iau parte peste cinci mii de ostași (care și-au așezat în apropiere tabăra), sub conducerea efectivă a ofițerilor. Doar veșmintele, armele și drapelele sînt altele, în raza „ochiului cinematografic".

— Pot spune — îmi precizează într-o scurtă pauză Sergiu Nicolaescu — că armata joacă aici nu un rol, ci rolul principal. Răbdarea, însuflețirea ostașilor, efortul lor pentru reușita filmărilor este, cu adevărat, reflexul unui simț patriotic.

Îi privesc, de-aproape, în costumația epocii. E zăpușeală. trec minutele, trec orele, așteaptă comenzile, pornesc, se opresc, se întorc, își ocupă locul stabilit, apoi din nou la atac... Abia cînd se face pauza, beau o gură din apa care se aduce cu cisternele — de la distanță. Nu e o distracție să faci figurație ! Pe locurile de filmare ale celeilalte bătălii — de la Șelimbăr, lîngă Sibiu — i-au surprins inundațiile. Acolo, au trebuit salvate aparatele și recuzita de furia apelor. Apoi, fiecare costum spălat, curățat, uscat. Au muncit cu toții, zi și noapte, să nu se irosească timpul de filmare.

Reeditarea Călugărenilor nu a fost deloc ușoară. Amploarea filmărilor exterioare și exigența identității locului istoric au impus pregătiri temeinice. Neajlovul nu mai este astăzi o apă atît de mare ca pe vremea lui Mihai Viteazu și, firește, nici podul de lemn nu mai există De aceea, filmările folosesc debitul de apă al CîlnișteI peste care a fost construit un pod. Lîngă el, cu mîna, au fost înfipte în mîlul scos din apă smocuri mari de stuf : acum aproape patru veacuri, era aici întinderea de mlaștini în care s-au împotmolit turcii cu stindardele, cu sulițele și paloșele lor trufașe...

Directorul filmului, Gheorghe Piriu, înnegrit nu atît de soare cît de pudra funinginelor, îmi explică detalii pe care, îndeobște, repertajele nu le cuprind, căci nu au „pitoresc" : toată această uriașă tabără trebuie zilnic aprovizionată, totul trebuie să se desfășoare normal, în deplină ordine. Știți, de pildă, ce nevoi are un cal, pe zi ? Șase kilograme de ovăz, șase de paie. Pentru caii de „prim plan" morcovi și zahăr, în plus ! Lupta cu oboseala, cu riscul îmbolnăvirii din cauza căldurii, cu timpul care trece nemaipomenit de repede, cu distanțele — iată probleme de fiecare clipă. în cîmpia Călugărenilor. Pentru o singură luptă — reinviată din pagini de istorie — se dau, de fapt, două : una, în fața aparatului, cealaltă — pentru a menține întreaga energie.

— În suita filmărilor, unde ne aflăm ?

— Aproape de sfîrșit, conchide regizorul. E ultima bătălie pe care o filmăm. Le trecem în revistă : Șelimbăr, Mirăslău și Gorăslău ; apoi filmările de peste hotare : în Turcia și, de asemenea, la Praga. Vor mai fi adăugate exterioare de la Vatican.

În cutiile cu peliculă, bătălia de la Călugăreni se adună — cu fiecare zi — măsurată acum pe întinderea sutelor de metri. Cineaștii ne promit filmul, pe ecrane, pentru jumătatea lunii septembrie.

Eugen ATANASIU

SPICUIRI DIN PROGRAMUL TELEVIZIUNII

DUMINICA 19 IULIE

PROGRAMUL I. 9.00 Vara copiilor. 10.00 Viața satului. 11.00 Cu „cămînul" la mare. 12.00 De strajă patriei. 12.30 Rapsodii celebre. 13.15 Emisiune în limba maghiară. 14.45 Televacanța. 17.00 Studioul „N". 20.00 Joc și cîntec ardelean. 20.35 „Marea Neagră e albastră". 22.00 Aventura științifică „Ra". 22.10 Rîdeți cu... Mark Twain. 22.50 Telesport. PROGRAMUL II. 20.00 Seară de teatru : „Schimbul" de Paul Claudel. 21.55 Cronica literară. 22.10 Muzică nocturnă. 22.30 Casa Buddenbrook (VI).

LUNI 20 IULIE

18.05 La 25 de ani. 18.35 Performanțele științifice ale secolului XX. 19.00 Actualitatea în economie. 19.20 1001 de seri. 19.50 Agenda politică. 20.00 Roman foileton : Iluzii pierdute. Episodul I. 21.05 Emisiune-concurs : Vinuri și podgorii românești. 22.00 Întîlnire cu muzica populară. 22.25 Rampa.

MARȚI 21 IULIE

18.05 „Ex-Terra 70". 18.45 Studioul artistului amator. 19.20 1001 de seri. 20.00 Reflector. 20.15 Arabescuri pe un album Chopin. 20.40 Pe acoperișul lumii. 21.15 Drumeții în epoca de piatră. 21.40 Transmisiune din studiourile spaniole. Spectacol de varietăți.

MIERCURI 22 IULIE

18.05 Universal șotron. 18.30 Cabinetul economic TV. 19.20 1001 de seri. 20.00 Program realizat de televiziunea poloneză cu prilejul Zilei naționale a Poloniei. 22.30 Radu Alduescu.

JOI 23 IULIE

PROGRAMUL I. 17.30 Emisiune în limba maghiară. 18.00 Mult e dulce și frumoasă. 18.30 Atletism : U.R.S.S.-S.U.A. 19.20 1001 de seri. 20.00 Serialul „Trei prieteni" (V). 20.30 Al VI-lea Festival național de folclor. 20.50 Teatru scurt : „Ripa albastră" de Leonida Teodorescu. 21.45 Ancheta TV. Nu trebuia să se întîmple. 22.40 Din carnetul cu amintiri al „Cerbului de aur". Repetiție cu Juliette Greco. PROGRAMUL II. 20.00 Spectacol de muzică și coreografie. 20.50 Actualități literare. 21.20 Rocambole (IX).

VINERI 24 IULIE

18.00 Atletism U.R.S.S.-S.U.A. 19.20 1001 de seri. 20.00 Filmul „Doi coloneI". 21.35 Mai aveți o întrebare ? 22.35 Invitata noastră — Radmila Mikic (Iugoslavia).

SIMBATA 25 IULIE

PROGRAMUL I. 17.00 „Șeful sectorului sufiete" de Al. Mirodan, în interpretarea actorilor Teatrului German de stat din Timișoara (partea I). 18.15 Campionatul balcanic de gimnastică sportivă. 19.20. 1001 de seri. 20.00 Tele-enciclopedia. 20.50 Al VI-lea Festival național de folclor. 21.10 Filmul „O poveste mexicană". 22.45 Recital cu : Rita Pavone, Nancy Sinatra, Michele, Rockey Roberts. PROGRAMUL II. 20.00 Antologie lirică. 20.15 Din folclorul popoarelor. 20.40 Teatru scurt : „Sanda" de D. R. Popescu. 21.30 Concertul laureaților celui de-al 5-lea Concurs internațional de balet — Varna 1970.

Meridiane LITERARE

• La Moscova a apărut recent primul volum al celei de a treia ediții din Marea Enciclopedie Sovietică. Lucrarea va avea 30 de volume, peste o sută de mii de articole, cu 18 000 ilustrații și hărți. Prima ediție a marii enciclopedii sovietice a văzut lumina tiparului, în 65 volume, între anii 1925—1947, iar a doua a fost tipărită între 1950—1958 în 50 volume.

• Anul acesta se împlinesc 100 de ani de la moartea cunoscutului scriitor francez Alexandre Dumas — tatăl. Anunțînd acest eveniment, o publicație îl numea pe autorul „Contelui de Monte Cristo" „extraordinarul atlet", apreciere în totul legitimă dacă ne gîndim că el a scris peste 40 de piese de teatru și aproape 500 de volume.

• Dintre scrierile consacrate lui Napoleon, nu puține sînt cele ce studiază postum fișa sa medicală. O nouă lucrare de acest gen, concepută ca o istorie patologică a întregii vieți a lui Napoleon, semnează un reputat clinician francez, P. Hillemand, sub titlul „Patologia lui Napoleon, bolile sale și consecințele lor". P. Hillemand respinge o serie de ipoteze privind afecțiunile de care ar fi suferit Napoleon cum ar fi epilepsia sau pulsul lent, acordînd însă o mare importanță tulburărilor depresive, o expresie a acestora fiind tentativa de sinucidere de la Fontainebleau, disuriei, crizelor hemoroidale, dar, mai cu seamă, principalei sale maladii — pare-se ereditară — boala de stomac, degenerată pînă la urmă în cancer. Analizînd fișa patologică a lui Napoleon, cu instrumentele riguroase ale specialistului, autorul scoate în relief consecințele istorice ale maladiilor, slăbiciunilor și erorilor acestui om cu sănătate subredă, al cărui destin a dominat cîndva istoria Europei.

• La Lisabona a încetat din viață în vîrstă de 78 de ani prozatorul Tomaz de Figueiredo, considerat unul dintre cei mai de seamă scriitori portughezi.

• Se știe că părintele lui Fantomas este scriitorul francez Marcel Allain, decedat anul trecut. Împreună cu Pierre Souvestre, el a scris între 1911—1913 prima serie de cărți avînd drept erou pe popularul personaj, totalizînd 32 volume, iar între 1926—1963, a doua serie — de astă dată singur, — de 12 volume. (Întregul ciclu de 44 volume este în curs de reeditare). Ceea ce se cunoaște mai puțin este că această scriere s-a bucurat de cele mai înalte elogii din partea unor mari personalități literare. Poetul Guillaume Apollinaire a fost cel dintîi care a văzut în „lectura romanelor populare de imaginație și aventură o indeletnicire poetică de cel mai mare interes", recunoscînd în Fantomas din punctul de vedere al imaginației „una din cele mai bogate opere din cîte există". Printre cei care au scris elogios despre Fantomas se numără și Jean Cocteau, Max Jacob, Robert Desnos, Raymond Queneau.

• La Academia Franceză continuă ședințele de revizuire a Dicționarului academic al limbii franceze, conclavul „nemuritorilor" avînd misiunea de a reformula unele definiții, de a introduce cuvinte noi. Ziarul „Le Figaro" relatează că, la ultima ședință, s-a elaborat, printre altele, noua definiție a cuvîntului couscous (cuscus). Vechea definiție suna astfel : „Amestec de carne tocată și făină, adunată în cocoloase foarte mici care se pregătesc în untdelemn". „Academicienii punîndu-și la contribuție experiența lor comună, scrie în continuare ziarul, au elaborat următoarea definiție nouă : „Mîncare arabă preparată dintr-un amestec de carne și gris, servită cu nău, ardei dulce și diferite mirodenii"...

ZOO

PROCES

de Pop SIMION

Cărăbușul, zis Boul-lui-Cristos, îi dădu în judecată pe inginerii firmei K and K and K pentru brigandaj și furt tehnic, acuzîndu-i pe aceștia că i-au copiat forma și funcțiunile dispozitivului mandibular, cu care numita insectă caleoptera adună, seceră, treieră și se apără, în același timp. Plîngerea fu înregistrată la tribunalul internațional de la Haga (secția zoo) și procesul se deschise într-o numeroasă asistență de pe toate treptele zoologiei, de la monocelularele-amoebiene pînă la animalul-om. Cărăbușului, în calitate de piritor, i se dădu primul cuvîntul să-și susțină cauza. Acesta ieși la bară, jură ce era de jurat și cuvîntă astfel : „Sînt, după cum se vede, o vietate frustrată, mi s-a luat ce aveam mai de preț, instrumentul vital, fapt pentru care cer sus și tare dezdăunare. Am traversat milioane de ani, ere geologice, acoperit de faima de a avea cel mai bun aparat din lumea insectelor, unicat pe care îl dețin încă din ziua facerii ; iată însă că patentul mi-a fost furat, copiat, multiplicat, difuzat și omologat ca fiind al firmei K and K and K, surse de venituri colosale pentru animalul-om, în timp ce eu trăiesc în sărăcie lucie, înfruptîndu-mă din firimiturile pădurii. Este motivul pentru care am și fost poreclit Boul-lui-Cristos. Înnreb Înalta Instanță : unde-i dreptatea ? cum mă veți repune în drepturi ? în ce mod veți șterge răul ?".

„Curtea are nevoie de probe" cuvîntă somnolent ursul marsupial, care prezida completul de judecată.

„Proba sînt eu însumi" replică ingenuu Cărăbușul, etalîndu-și cu de-amănuntul, în văzul tuturor, aparatura tehnică, mandibul cu mandibul, piesă cu piesă, demonstrînd cu încetinitorul cum funcționează. Paralel fu proiectat în sală filmul cu mașinile firmei K and K and K, ce funcționau leit.

Ursul marsupial căscă, își trosni oasele, după care întinse brinca și îl întrebă pe piritor : „Mai aveți vreun cap de acuzare ?".

„O mie !" (strigă Cărăbușul, simțind că victoria lui este foarte apropiată) ; pot demonstra înaltei Curți că furtul tehnic are loc nu numai în cazul evocat. Un lung șir de alte vietăți sînt păgubite în mod similar. Silueta de Rîndunică și linia Delfinului pot fi ușor descoperite în aviație. Lăcustei i s-a furat ferăstrăul tăietor și unealta secerător-treierătoare. Covata Țestoasei stă la baza tuturor blindajelor. Elefantului i s-a studiat trompa, după care s-a făcut aidoma tulumba de pompieri. Firul de mătase gata fabricat se ia de la viermele Bombix-mori, fără a mai aminti de talentul de arhitect al acestuia și obiceiul de a se închide în galbenul cavou ovoidal. Agregatele cu genile se inspiră de la cele 784 de picioare binemergătoare ale Miriapodului panamez. Foarfeca și cleștele-patent, unelte universale, provin de la Crab și Langustă. Evantaiul e plagiat de la Pasărea-paradisului. De la Pasărea-Lîră s-au luat linia și numele suavului instrument muzical. Zebra ne-a dat ideea de pijama. Rețeta leacului total de la Cobră este copiat. Girafa ne-a deschis ochii pentru jocul de baschet. Sugestia cocoșaților (folosită și în arte) o dau Dromaderul și Cămila. Forma buzunarului și stilul de triplu salt provin de la Cangur. De la Hidră, se ia cerneala tipografică. Paianjenul rubiniu, cu cruce pe spate, demonstrează tehnicile țesutului și ale uciderilor instantanee. Fluturele ne-a contaminat de costumele hyppies. Sîngele rece și rapacitatea submarină se învață, indubitabil, de la Rechin. Albinei i s-a smuls radarul personal și seringa. Papagalul yoko învață animalele-oameni să fie actori, imitativi și mimetici. Racul a demonstrat primul tehnica mersului înapoi. Grosimea de obraz o sugerează Hipopotamul ș.a.m.d. Ce să mai spun ? Lista poate fi lungită, am evocat doar o mică parte din hoția internațională care se practică. Trist e că frustratele vietăți sînt lașe, nu se prezintă în corpore la Onoratul Tribunal, să li se facă dreptate".

Au urmat la bară alți cuvîntători, după care juriații au deliberat. Sentința sună astfel : Cărăbușul, zis Boul-lui-Cristos, pierde procesul și se condamnă la oprobriu pe viață pentru înaltă calomnie adusă geniului uman inventiv (pedeapsă frecventă la astfel de tribunale). În consecință, se stabilește ca Boul-lui-Cristos să pătimească în maniera lui Simion-Stîlpnicul : va fi ridicat și țintuit pe stîlp, în pustie, fără altă hrană decît lăcustele care vor trece prin traiectul labelor acestuia, spre a înhăța la nevoie scîrbavnicele vietăți cu elitră dură. Atît.

Sentința fu fără drept de apel.

PROLOG UNIVERSITAR

URMARE DIN PAG. 1

„Dacă unii candidați împărtășesc mentalitatea că admiterea este o loterie, spunea d-sa, consider că trebuie reținut de aici doar coeficientul minim de hazard și excepție, pentru că nu am prea întîlnit pînă acum un candidat bine pregătit, pindit cu consecvență de nesansă, Vom lua în acest sens măsuri atît administrative — barînd căile de influențare sentimentală sau nepotistă — cît și profesionale, prin întocmirea — săvîrșită deja — a unor chestionare judicioase care să verifice atît cunoștințele cît și posibilitățile concurentului".

Concursul de admitere s-a desfășurat într-un climat de obiectivitate, de sporită exigență, candidații avînd de ales un număr mai mare de specialități.

Într-o discuție cu profesorul universitar emerit ing. GEORGE BĂRĂNESCU, rectorul Politehnicii bucureștene, acesta ne spunea că, prin continua extindere a instituției pe care o conduce, în prezent aici se pot pregăti ingineri pentru 30 de specialități, în cadrul a 10 facultăți și subingineri pentru 13 specialități. Politehnica din București va avea din această toamnă o secție nouă : „nucleară-electrică", iar la cursurile de subingineri, secțiile de „electrotehnică" și „montarea, întreținerea și exploatarea instalațiilor în industria materialelor de construcții" La același institut s-au prezentat la admitere și candidații Institutului de subingineri din Pitești. La Craiova vor urma cursurile primii studenți ai facultății de medicină generală, iar la Academia de studii economice și la facultatea de sociologie a Universității din București s-au adus unele îmbunătățiri în stabilirea probelor. Cei aproape 22 000 de noi studenți vor găsi la începerea cursurilor asigurate toate mijloacele pentru a păși cu dreptul în vederea pregătirii pentru profesia ce și-au ales-o.

„Institutul Cărbunelui din Petroșani, ne-a declarat prof. univ. dr. ARON POPA, rectorul acestei prestigioase instituții din Valea Jiului, așteaptă cu bucurie și încredere pe noii studenți, mulți dintre ei provenind din familii de mineri, dornici să cinstească profesia transmisă din generație în generație". Aceeași dorință și în cetatea universitară a Iașului, pînă nu demult numită a Moldovei. Prin înființarea de institute la Suceava, Bacău și Galați, denumirea nu mai corespunde realității. Prin venirea noilor studenți, Iașul va număra aproape 25 000 de studenți.

Concursurile de admitere din vară le putem considera deci încheiate, rămînînd ca locurile rămase libere să fie ocupate printr-o nouă ediție a acestora. În septembrie — fără a fi vorba de nici o repetare a examenelor — se vor prezenta candidații pentru arhitectură. Prin noua reglementare a învățămîntului în acest domeniu, el se va dezvolta în două trepte : în primii trei ani se vor forma conductori arhitecți și după încă alți trei ani, arhitecții diplomați. În afară de Institutul de arhitectură „Ion Mincu" din Capitală, vor funcționa din anul viitor trei secții noi pe lîngă politehnicile din Iași, Cluj și Timișoara.

Noutățile anului de învățămînt ce va începe peste puțină vreme răspund unor necesități organice ale dezvoltării multilaterale a țării noastre în actuala etapă. Firește, în anii care vin sînt de așteptat și alte măsuri. Dezvoltarea impetuoasă a economiei, științei și culturii românești în anii socialismului impune continue îmbunătățiri care trebuie să se reflecte și în programele de învățămînt.

Primenirea programelor stă în atenția colectivelor de catedră. Dar putem spune cu certitudine că ele corespund integral ? Sînt încă multe paralelisme, există încă discipline înguste care n-au ieșire la marea științei, se mai întîlnesc încă prelegeri care nu respiră prospețime informativă și, peste toate acestea, sînt încă multe discipline unde cadrele nu au pregătit mult discutatele cursuri. Și anul acesta, cu toate că se tipăresc mereu cursuri, problema lor nu va fi complet rezolvată. Este nevoie ca tipografiile universitare să-și intensifice activitatea, bineînțeles, avînd la dispoziție manuscrisele predate de cadrele didactice. Va trebui, de asemenea, organizată mai bine îndrumarea nemijlocită a studenților de către cadrele didactice. Discuțiile periodice la minister cu prorectorii care se ocupă cu problemele educative ar fi de dorit să capete un caracter mai practic. Firește, în această privință nu se pot aplica soluții-tip. Este nevoie de găsirea celor mai adecvate procedee de organizare în funcție de specific, dar problema aceasta trebuie să se apropie de rezolvare. Și ar mai fi de spus încă ceva : se cere o mai mare conlucrare între ministere în ceea ce privește formarea subinginerilor, a formulării viitorului lor statut. Peste cîteva luni, prima promoție de subingineri va lua drumul întreprinderilor. Am dori să fie un drum fructuos, iar calea deschisă lor să folosească pregătirii tot mai numeroșilor tineri ce se îndreaptă către această profesie atît de utilă dezvoltării economiei noastre naționale.

Acum, la sfîrșit de examene, o caldă urare de succes la învățătură tinerilor care au părăsit băncile liceului și se pregătesc să pătrundă în atmosfera înaltă, plină de responsabilități profesional-sociale a amfiteatrelor universitare.

Const. SÎRBU

MEDICUL vă sfătuieşte

Primele ajutoare în caz de urgenţă

În timpul verii mulţi îşi petrec timpul liber, concediul, pe malul mării, al lacurilor sau al apelor curgătoare. Apele fac uneori victime, mai ales printre copii. Am considerat de aceea necesar să amintim cîteva sfaturi de prim ajutor acordat înecaţilor.

Prima condiţie este de a nu pierde timp preţios şi de a acţiona cu calm şi sînge rece în faţa unei persoane în pericol.

Victima nu va fi bruscată, va fi aşezată pe loc drept, pe o pătură, la umbră, o vom examina şi în funcţie de starea în care se găseşte vom acţiona corespunzător.

Dacă victima mai respiră îi vom încerca reacţiile, lovindu-i uşor şi rapid obrazul. Dacă nu este conştientă, nu i se va da să bea, nici după ce îşi revine. Alcoolul este în special contraindicat în aceste momente. Vom culca victima pe o pătură uşurînd evacuarea, prin vărsături, a apei înghiţite.

O a doua eventualitate este să constatăm că victima nu mai respiră, toracele nu mai prezintă mişcări respiratorii. Stopul respirator poate fi determinat de căderea limbii în fundul gîtului sau prin aspirare de lichide — apă, vărsături, nisip. În primul rînd i se deschide gura, se deblochează limba căzută în fundul gîtului prin următoarea manevră: victimei culcate pe spate i se dă capul forţat pe spate, în timp ce cu o mînă se apasă pe frunte, iar cu cealaltă mînă, fixată pe bărbie, se trage în sus maxilarul inferior. Uneori această manevră este suficientă pentru a obţine reluarea ritmului respirator. Dacă cavitatea bucală este obstruată de alge, nisip, apă, se introduce degetul salvatorului înfăşurat în tifon sau batistă în gura bolnavului pentru a le evacua. Această manevră provoacă şi eliminarea prin vărsătură a apei înghiţite. Dacă respiraţia nu se restabileşte, sîntem în prezenţa unui „stop respirator". Nu se pierde nici o secundă, se începe imediat respiraţia artificială, care se poate realiza prin mai multe procedee. Metoda cea mai bună şi care nu necesită aparatură specială şi poate fi făcută de oricine, este respiraţia „gură la gură". De asemenea, se poate folosi metoda „gură la nas" în special cînd victima este un copil. Cum se realizează? Reanimatorul se aşază în genunchi de o parte a capului bolnavului care este culcat pe spate cu capul în hiperextensie (dat pe spate). Salvatorul îi ţine o mînă sub ceafă, ridicînd-o, iar cu cealaltă mînă împinge fruntea îndărăt. Se pune pe gura accidentatului o batistă curată sau tifon din motive igienice (dar în lipsa lor se renunţă la ele). Reanimatorul inspiră adînc mult aer, ţinîndu-şi respiraţia, aplică gura sa deschisă pe gura întredeschisă a accidentatului şi expiră (dă afară tot aerul din plămînii săi) în gura bolnavului, urmărind cu privirea mişcările toracelui. Pentru ca aerul să nu iasă pe nas, nările se astupă ori cu degetele mîinii aşezate pe frunte sau cu obrazul. Ulterior, reanimatorul îşi ridică capul de pe gura bolnavului şi îi deschide gura pentru ca să facă posibilă expiraţia acesteia (să iasă aerul insuflat de reanimator). În acest timp, salvatorul realizează o nouă inspiraţie şi se reia manevra de 12 ori pe minut pentru adult sau de 18 ori pentru copil. La aceştia din urmă, manevrele se fac cu blîndeţe şi se preferă respiraţia gură la nas, deoarece gura lor, fiind mai mică decît a salvatorului, nu se aplică bine, iar o mare cantitate de aer se pierde. Tehnica este aceeaşi, doar că mîna care se ţine sub ceafă în acest caz se aplică pe bărbie, ridicînd-o în sus, pentru a închide gura victimei. Salvatorul îşi aplică gura sa în totalitate pe nasul bolnavului. După cîteva insuflaţii. bolnavul începe să respire spontan, dar superficial şi neregulat, de aceea se vor continua manevrele pînă cînd respiraţia revine la ritmul ei normal şi victima devine conştientă. Nu vă descurajaţi, uneori este necesar să perseverăm mai mult de o oră pentru ca victima să-şi revină.

Dr. Ana MURGULEŢ

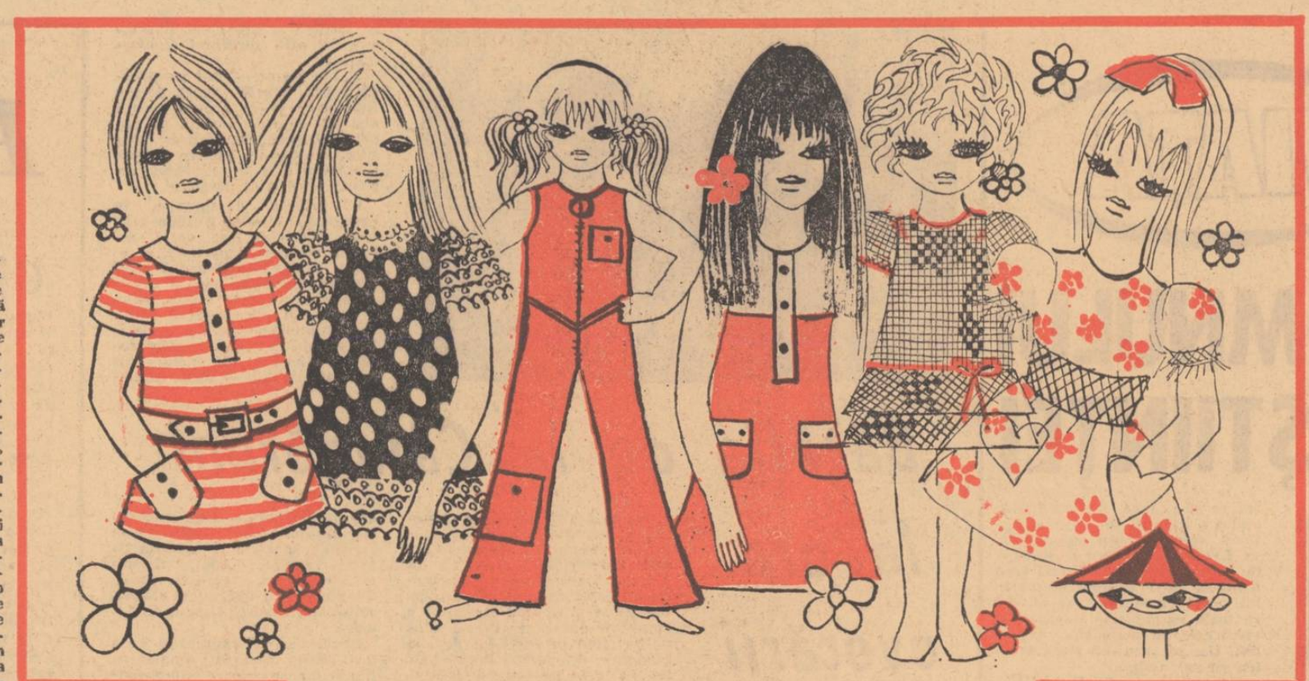

ROCHII PENTRU FETIŢELE NOASTRE

1) Rochie sport din material în dungi alb cu roşu. Bordura albă, lată de 2—3 cm, la gît, mineci, buzunare şi cordon. Nasturi mici, roşii.

2) Rochie din mătase imprimată cu garnitură din dantelă. La mineci, tiv şi gît 4—5 rînduri suprapuse de dantelă. Rochia este croită în bie.

3) Salopetă din doc, coton imprimat sau pichet închisă cu fermoar terminat într-un inel mare. Buzunare mari, aplicate asimetric. Foarte practică atît pentru băieţi cît şi pentru fete, salopeta se poate purta cu diferite bluze sau pulovere.

4) O rochie care a rămas scurtă poate fi lungită cu o platcă închisă în faţă cu fentă. Din aceeaşi culoare cu platca sînt confecţionate şi clapele la buzunarele aplicate.

5) Din material pepit, alb cu roşu sau alb cu albastru — o rochie cu volane suprapuse, în bie, aşezate mai jos de talie. Mînecile scurte, bufante sînt prinse cu elastic. Garnitură din şnur rotund terminat cu funduliţă.

6) O rochie din material subţire, imprimat. În talie o corseletă din nidabeuri, mineca scurtă este bufantă iar buzunarele aplicate.

Text şi desene : Doina LEVINŢA

PRACTIC ŞI UTIL

Un ghid interesant pentru tinerele gospodine şi chiar pentru cele cu mai multă experienţă : **„MINUTURI ALIMENTARE ŞI ALTE REŢETE CULINARE"** cartea LUCREŢIEI OPREAN, apărută recent în Editura tehnică. Ţinînd seama de posibilităţile de astăzi ale gospodinei, de necesitatea folosirii unui timp mai scurt pentru prepararea unor reţete, de specificul alimentaţiei în diferitele regiuni ale ţării, autoarea recomandă cîteva sute de reţete.

COSMETICA

MICI DEFECTE ALE PIELII

Nu întîmplător voi începe articolul despre acele mici „varice" ale epidermei, denumite în termeni medicali cuperoză. Spun nu întîmplător, deoarece acesta este sezonul cînd comitem greşeli mari pentru moment fără rezultate vizibile, dar care nu întîrzie să se arate. Abuzul de soare, mai ales la o anumită virstă, activează dilatarea vaselor care, de cele mai multe ori nu mai revin la starea lor normală. Această dilatare a micilor vase capilare brăzdează epiderma iar cu timpul apare ca o reţea violacee aplicată pe obraz. Ea se întîlneşte atît pe o piele uscată cît şi pe una grasă, instalîndu-se în special pe pomeţi şi pe aripile nasului. În cazuri extreme poate cuprinde în întregime obrajii şi nasul.

Dintre cauzele care pot provoca apariţia cuperozei mai amintim : tulburări de circulaţie, tulburări hepatice, intestinale, ovariene. Carenţa în vitamine poate provoca o fragilitate specială a vaselor capilare.

Tratamentul cuperozei nu trebuie să se rezume la aplicarea de produse care pot da, uneori pentru un timp, rezultate bune. În general este necesar să ne adresăm medicului dermatolog care dispune de metode speciale ca aplicări de zăpadă carbonică, electrocoagulare etc.

Toate aceste tratamente suprimă cuperoza existentă dar nu constituie o garanţie că alte vase nu se vor dilata la rîndul lor, pentru a forma noi „varice" dizgraţioase. Ca tratament local se recomandă apa de hamamelis, măştile şi cremele cu acţiune circulatorie.

Una din problemele frecvente care preocupă multe persoane este surplusul de păr. Uneori avem tendinţa de a exagera acest neajuns şi a comite greşeli prin recurgerea la procedee total contraindicate, la raderea părului cu lama, smulgerea cu penseta.

Buza superioară şi barba sînt părţile obrazului unde părul creşte cel mai uşor. Cea mai indicată metodă este decolorarea cu apă oxigenată. În acest scop se degresează regiunea respectivă cu alcool (foarte important pentru că pe o piele chiar numai uşor grasă, apa oxigenată nu are eficacitate), se protejează mucoasa nasului şi a buzelor cu un strat de cremă, se tamponează perii cu apă oxigenată la care se adaugă, pentru a o face mai activă, cîteva picături de amoniac (8 picături la o linguriţă de apă oxigenată).

Se lasă cîteva minute. Dacă simţiţi o cît de mică arsură, clătiţi imediat cu apă proaspătă. Acest procedeu trebuie făcut de cel puţin două ori pe săptămînă, pînă ce părul se decolorează şi devine aproape invizibil. Alt procedeu prevede folosirea unui depilator pe bază de răşini. În institutele noastre de cosmetică se foloseşte procedeul la cald care nu este prea dureros şi pe care îl putem realiza şi acasă la interval de 15—30 zile. O epilare definitivă nu se poate obţine decît prin electrocoagulare care distruge rădăcina părului, dar care nu poate fi realizată decît de către medicul dermatolog.

Le persoanele nervoase, cu pielea foarte uscată, la cele cu defecţiuni ale funcţiilor intestinului sau ale glandelor poate apare uneori o mîncărime urmată de o roşeaţă, după care pielea se descuamează. Această stare poate fi ameliorată prin aplicarea de cataplasme cu morcovi proaspeţi, raşi, comprese cu apă sărată călduţă sau cu apă de muşeţel, amestecată cu o linguriţă de miere de albine. Aplicăm acest amestec pe faţă printr-un masaj uşor. Ne trebuie circa 8 zile pentru a reda epidermei echilibrul fiziologic.

Ludmila COSMOVICI

ÎNTREBĂRI

COCA POPESCU din **Bucureşti** roagă cititorii revistei să-i indice o metodă eficace pentru a scoate petele ce rămîn pe mîini după curăţarea cartofilor noi. De asemenea, vrea să ştie cum se poate curăţa un vas emailat de calcarul depus prin fierberea apei în el.

RĂSPUNSURI

ELENA TITULETE din oraşul Roman, str. Anton Pann, bl. 36, ap. 35, jud. Neamţ, dă următoarea reţetă pentru prepararea cozonacului în casă, cerut de cititoarea **VIORICA LAVRIC din com. Ivăneşti, jud. Botoşani.**

CANTITĂŢILE pentru doi cozonaci destul de mari : 1 kg făină, 5—6 ouă, 1 l lapte, 1/4 l. ulei, 1/4 kg zahăr, drojdie de mărimea unei nuci, la care se mai adaugă arome ca : două pachete zahăr vanilat, coaja unei lămîi şi rom 30 grame.

MODUL DE PREPARARE: Se bat gălbenuşurile cu zahărul pînă ce devin spumoase. Se ia 1/3 din făină şi se opăreşte cu laptele fierbinte. După ce se răceşte compoziţia care trebuie să fie ca o pastă, se pune drojdia, dizolvată cu cîteva linguriţe de zahăr. Se lasă să crească la cald circa jumătate de oră, după care se amestecă cu făina, ouăle şi zahărul, iar uleiul îl punem treptat, în timpul frămîntatului, care trebuie să dureze aproximativ o oră. Prin opărirea făinii (bineînţeles 1/3) am reuşit întotdeauna să fac un cozonac pufos şi să-l păstrez mai mult timp proaspăt. Nu se pun albuşurile de la ouă, deoarece se usucă mai repede cozonacul. Din ele se poate face un chec sau bezele.

În ce priveşte prepararea aluatului, în special frămîntarea lui, am primit din partea cititoarei PARASCHIVA PRICEPUTU din Brăila metoda pe care o foloseşte personal de foarte mulţi ani, cu bune rezultate. O redăm întocmai :

Aşa cum am învăţat din îndelungata mea experienţă de gospodină este necesar de ştiut că aluatul, atît de piine cît şi de cozonac, trebuie frămîntat cînd este cît mai moale posibil. Iar în ceea ce priveşte cozonacul el trebuie frămîntat moale, iar grăsimea animală trebuie înlocuită cu ulei şi chiar o bună parte cu margarină.

Pentru a fi pufos, se frămîntă pînă ce apar băşici şi dacă se poate într-o singură direcţie (prin înfăşurare pe mînă) atunci cînd este vorba de o cantitate mai mică iar forţa manuală o permite.

Se ung mîna şi vasul cu grăsime cît mai des, continuînd frămîntatul circa 30 — 40 minute, lăsîndu-se apoi la crescut (dospit) şi apoi în forme trei sferturi din vas, astfel, ca restul să crească în cuptor, la un foc moale.

POŞTA

VASILE F. POP — Sibiu. Măsura luată este legală. Instrucţiunile Ministerului Sănătăţii şi Prevederilor Sociale, Comitetului de Stat pentru problemele organizării muncii şi salarizării şi Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor prevăd că pensionarii de invaliditate gradul 3, care înainte de ivirea invalidităţii nu au avut calitatea de angajaţi, ci au fost militari în termen sau concentraţi, primesc pe timpul cît sînt angajaţi numai salariul.

ELISABETA IONESCU din **Bucureşti** întreabă care este cuantumul ajutorului pentru sarcină şi lehuzie dacă a născut al treilea copil şi are numai opt luni de activitate neîntreruptă în muncă ?

Dispoziţiile legale referitoare la acordarea de ajutoare materiale în cadrul asigurărilor sociale de stat prevăd că angajatele care nasc al treilea copil şi următorii primesc ajutor pentru sarcină şi lehuzie în cuantum de 94 la sută faţă de salariul tarifar lunar, indiferent de vechimea neîntreruptă în muncă (art. 1-HCM 1356/1968). Aşadar, cuantumul ajutorului material pe care dv. îl veţi primi pe timpul cît vă aflaţi în concediu de maternitate va fi de 94 la sută din salariul tarifar lunar.

CORNELIA TURTUREANU — Constanţa : Ne pare rău că aţi mai pierdut timpul trimiţîndu-ne o scrisoare. Informaţiile de care aveţi nevoie le puteţi căpăta doar de la organele de miliţie sau de la Agenţia O.N.T. din localitate.

CIRICI SLOBODANCA, str. Dr. Petru Groza nr. 12, Caransebeş, Caraş-Severin ; Ca urmare la scrisoarea adresată revistei „Magazin", vă facem cunoscut că Ministerul Industriei Uşoare pregăteşte „tehnicieni, proiectanţi confecţii-îmbrăcăminte din ţesături şi tricoturi" la Grupul şcolar F.R.B.-Bucureşti, str. Birsei nr. 3 — sectorul 4.

Concursul de admitere la şcoala de specializare postliceală are loc în perioada 23—30 septembrie la următoarele discipline din materia claselor IX—XII : matematică — scris şi oral ; desen ornamental — lucrare grafică. La concurs se pot prezenta absolvenţii liceelor de cultură generală cu sau fără diplomă de bacalaureat.

VASILE IONESCU — PLOIEŞTI. Pentru evacuarea chiriaşului aveţi dreptul să vă adresaţi instanţei de judecată dacă sînt motive pentru o asemenea acţiune. Legea enumără printre aceste cazuri şi pe cele privind comportarea chiriaşului de natură să facă imposibilă convieţuirea pentru alţi locatari din acelaşi apartament sau clădire, împiedecarea folosirii normale a locuinţei de către alţi locatari, precum şi pricinuirea unor însemnate stricăciuni, locuinţei sau clădirii în care se află aceasta.

M. N. — Adjud, M. GH., Oraşul Gh. Gheorghiu-Dej şi alţi cititori care nu-şi dau adresa sau vor să rămînă sub anonimat. Tuturor, le transmitem că nu vom mai răspunde decît dacă ni se comunică numele şi adresa exactă.

CITITORII întreabă CITITORII răspund

Darul lui Daniel de ziua mămichii : un suris

Fotografie trimisă de cititorul nostru Daniel Volocin *din Ploieşti.*

CAISELE — fructe cu multiple întrebuinţări

Transmitem cititorilor care ne-au cerut referiri despre calităţile caiselor, răspunsul primit din partea INSTITUTULUI DE CERCETĂRI ŞTIINŢIFICE ŞI PROIECTĂRI PRIVIND PĂSTRAREA ŞI VALORIFICAREA LEGUMELOR ŞI FRUCTELOR :

Caisele ajung la maturitate eşalonat şi anume, cele timpurii la începutul lunii iulie iar cele tardive spre sfîrşitul aceleeaşi luni. Această eşalonare a coacerii asigură fructe proaspete pentru consum pe o perioadă de 30—35 zile.

Caisele sînt fructe valoroase, apreciate de consumatori prin aspectul lor atrăgător, aroma fină şi calităţile gustative deosebite. Datorită conţinutului lor ridicat în zaharuri uşor asimilabile, caisele au acţiune reconfortantă şi stimulativă asupra organismului.

Acizii — între care predomină acidul malic — stimulează digestia, iar conţinutul ridicat în apă conferă caiselor însuşiri diuretice şi laxative. Însuşirile dietetice superioare ale caiselor sînt determinate în special de conţinutul în săruri minerale şi vitamine.

Alături de sărurile de potasiu şi fosfor care predomină, în caise se mai găsesc săruri de calciu, magneziu, sodiu etc., şi ca urmare, prin consumul acestor fructe se completează necesarul de elemente minerale al organismului şi se menţine echilibrul alcalin în singe şi ţesuturi.

Provitamina C, atît de necesară organismului, este bine reprezentată în fructele de caise. Caracteristic însă caiselor este faptul că, dintre toate fructele cultivate la noi, sînt cele mai bogate în provitamina A şi ca atare sînt mult apreciate din acest punct de vedere.

După recoltare, caisele îşi menţin valoarea nutritivă şi calităţile gustative timp de o săptămînă dacă se păstrează în frigidere la o temperatură de 0...4° C. Se recomandă ambalarea lor în pungi de polietilenă perforată.

În afară de consumul în stare proaspătă, cînd îşi pun cel mai bine în valoare calităţile, caisele sînt folosite şi la fabricarea gemurilor, compoturilor, peltelelor, dulceţurilor sau pistilurilor. Deasemenea, din caise se obţin lichioruri şi caisată. Miezul dulce al simburelui de cais conţine 55 la sută grăsimi şi 28 la sută proteine, fiind folosit în cofetărie sau la extragerea unui ulei valoros.

O importanţă deosebită pentru consum o au şi caiselе deshidratate, un produs cu o valoare alimentară apropiată de cea a fructelor proaspete. În condiţii casnice, caisele se pot usca după ce s-au curăţat de simburi. Jumătăţile de fructe se aşază într-un singur strat în locuri uscate şi ferite de praf.

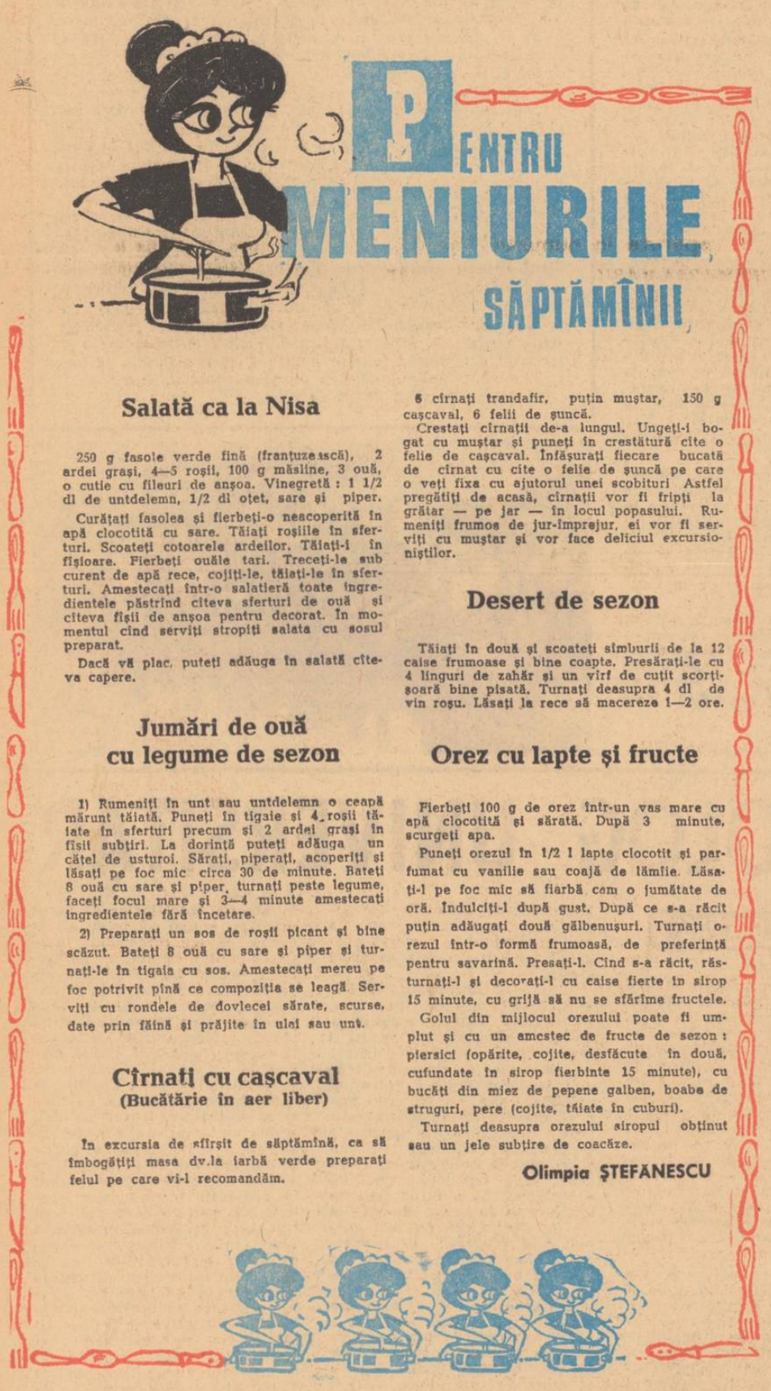

Salată ca la Nisa

250 g fasole verde fină (franţuzească), 2 ardei graşi, 4—5 roşii, 100 g măsline, 3 ouă, o cutie cu fileuri de ansoa. Vinegretă : 1 1/2 dl de untdelemn, 1/2 dl oţet, sare şi piper.

Curăţaţi fasolea şi fierbeţi-o neacoperită în apă clocotită cu sare. Tăiaţi roşiile în sferturi. Scoateţi cotoarele ardeilor. Tăiaţi-i în fişioare. Fierbeţi ouăle tari. Treceţi-le sub curent de apă rece, cojiţi-le, tăiaţi-le în sferturi. Amestecaţi într-o salatieră toate ingredientele păstrînd cîteva sferturi de ouă şi cîteva fişii de ansoa pentru decorat. În momentul cînd serviţi stropiţi salata cu sosul preparat.

Dacă vă plac, puteţi adăuga în salată cîteva capere.

Jumări de ouă cu legume de sezon

1) Rumeniţi în unt sau untdelemn o ceapă mărunt tăiată. Puneţi în tigaie şi 4 roşii tăiate în sferturi precum şi 2 ardei graşi în fîşii subţiri. La dorinţă puteţi adăuga un căţel de usturoi. Săraţi, piperaţi, acoperiţi şi lăsaţi pe foc mic circa 30 de minute. Bateţi 6 ouă cu sare şi piper, turnaţi peste legume, faceţi focul mare şi 3—4 minute amestecaţi ingredientele fără încetare.

2) Preparaţi un sos de roşii picant şi bine scăzut. Bateţi 8 ouă cu sare şi piper şi turnaţi-le în tigaia cu sos. Amestecaţi mereu pe foc potrivit pînă ce compoziţia se leagă. Serviţi cu rondele de dovlecei sărate, scurse, date prin făină şi prăjite în ulei sau unt.

Cîrnaţi cu caşcaval
(Bucătărie în aer liber)

În excursia de sfîrşit de săptămînă, ca să îmbogăţiţi masa dv. la iarbă verde preparaţi felul pe care vi-l recomandăm.

6 cîrnaţi trandafir, puţin muştar, 150 g caşcaval, 6 felii de şuncă.

Crestaţi cîrnaţii de-a lungul. Ungeţi-i bogat cu muştar şi puneţi în crestătură cîte o felie de caşcaval. Înfăşuraţi fiecare bucată de cîrnat cu cîte o felie de şuncă pe care o veţi fixa cu ajutorul unei scobitori. Astfel pregătiţi de acasă, cîrnaţii vor fi fripţi la grătar — pe jar — în locul popasului. Rumeniţi frumos de jur-împrejur, ei vor fi serviţi cu muştar şi vor face deliciul excursioniştilor.

Desert de sezon

Tăiaţi în două şi scoateţi simburii de la 12 caise frumoase şi bine coapte. Presăraţi-le cu 4 linguri de zahăr şi un vîrf de cuţit scorţişoară bine pisată. Turnaţi deasupra 4 dl de vin roşu. Lăsaţi la rece să macereze 1—2 ore.

Orez cu lapte şi fructe

Fierbeţi 100 g de orez într-un vas mare cu apă clocotită şi sărată. După 3 minute, scurgeţi apa.

Puneţi orezul în 1/2 l lapte clocotit şi parfumat cu vanilie sau coajă de lămîie. Lăsaţi-l pe foc mic să fiarbă cam o jumătate de oră. Îndulciţi-l după gust. După ce s-a răcit puţin adăugaţi două gălbenuşuri. Turnaţi orezul într-o formă frumoasă, de preferinţă pentru savarină. Presaţi-l. Cînd s-a răcit, răsturnaţi-l şi decoraţi-l cu caise fierte în sirop 15 minute, cu grijă să nu se sfărîme fructele.

Golul din mijlocul orezului poate fi umplut şi cu un amestec de fructe de sezon : piersici (opărite, cojite, desfăcute în două, cufundate în sirop fierbinte 15 minute), cu bucăţi din miez de pepene galben, boabe de struguri, pere (cojite, tăiate în cuburi).

Turnaţi deasupra orezului siropul obţinut sau un jele subţire de coacăze.

Olimpia ŞTEFĂNESCU

În magazine : Pasta de dinţi MERI — are gust plăcut, aromă ce improspătează, spumă abundentă şi înalte calităţi profilactice.

PUBLICOM

FELICIA SOFRONEA str. Dimitrie Cantemir, bl. 6, sc. A, ap. 19, Iaşi; ROMEO BĂBĂRUŞ, str. Gheorghe Doja nr. 80 Ploieşti, Prahova, PAUL DEPHANIS şi REMUS SIRETEANU complexul studenţesc nr 11 Timişoara, Timiş; VENDELL REILLY CANDICE, str Abator nr. 16, Tv. Măgurele, Telcorman ; GABRIELA VINŢI bl. E. 6, sc. 2, ap. 28, et. 4, Goiadu, Deva, Hunedoara; ELENA SALCAN, str. P.I. Ceaikovschi nr 1, bl. 201, sc. A, ap. 2, sect. 1. Bucureşti; LAURA DINU str. Alecu Ciucea nr. 1, bl. P 15, sc. 3, et. 4, ap. 35, sect. 4. Bucureşti; IOAN ARDELEANU, com Macea nr. 87, Arad; CONSTANTIN POPA, str Chituiu nr 476, com. Liesti, Galaţi; CORNELIA JIDOVEANU, şos. Ştefan cel Mare nr. 34—A, sect. 6, Iaşi; GRIGORE GH. PANTEA, str. Rîndul 2, nr. 5, Reşiţa, Caraş Severin ; ŞTEFAN MOCANU, str. Aurel Vlaicu, nr. 28, Bîrlad, Vaslui ; CARMEN POPESCU, str. 1 Mai bl. 7, ap. 18, Tg. Jiu, Gorj; CATY STROE, str. Contemporanul nr. 7, Focşani, Vrancea; NUŢA PAPARĂ, str. Libertăţii nr. 27, Moineşti, Bacău; NELU SUCIU, complexul studenţesc 1, str. Băsdeu nr. 45, cămin 1, camera 79, Cluj; RODICA SURDU, str. Republicii nr. 5, bl. C, sc. A et. 2, ap. 10, Iaşi; ION MINCIUNĂ, bdul 1 Mai nr. 21, Tg. Jiu, Gorj; EMANOIL ARSENOV, şos. Cucuteni nr. 14, oraş Tg. Frumos, Iaşi; LENUŢA EFTIMIE şi TINA TĂNASE, str. Republicii nr. 75, Făliticeni, Suceava; CLAUDIA VIRGINIA SETRARU, str. Hăţişului nr. 27, sect 3, Bucureşti; NERA şi NICOLAE FILOTI, bdul Dimitrov nr. 121—A, et. 1, ap. 6, sect. 3, Bucureşti ; MARIANA LUTUTOVICI str. V. A. Ureche nr. 14, Pt. Neamţ, Neamţ; VICTOR OPRIŢA, cartier 8 martie, bl. G. 45 ap. 84. Petrila, Hunedoara; MARIA VENERA IOAN, str. Decebal nr. 57, Constanţa; CONSTANTIN GARABET, str. Primăverii nr. 5, Călăraşi, Ialomiţa ; FLORIN VIŢELARU, bl. L. 4, ap. 19, Tomis 3, Constanţa ; ANICUŢA NANU, str. Rahovei nr. 6—A, Medgidia Constanţa ; IONEL STAFIE, str. 30 Decembrie nr. 5, bl. C.M. 2, et. 9, ap. 94, Hunedoara; RODICA GRIGORICA str. Tîrgovişte, farmacia nr. 85, Schela Mare, Dîmboviţa; GILENA ISTRATE, com. Pătîrlagele, Buzău; MANUELA MARINESCU, str. Buzăului nr. 18, Urziceni, Ilfov; SORIN BREABĂN, str. Şcolii, bl. V1, nr 4—A, sc. B, et. 3, ap. 14, Iaşi; DIANA MUNTEANU, str. Horea nr. 75, ap. 33, Cluj; ALEXANDRA ZOIA BOTA, str. Gutinului nr. 8, Cluj; PUIU GEORGESCU şi VASILE BISOIU str. Negru Vodă nr. 24, Piteşti, Argeş; DOINA ZAHIŢEANU, str. Andrei Mureşanu nr. 4, Babadag Tulcea; ZINICA APĂŞTINEI, str. Mihai Viteazu bl. 1, sc. B ap. 15, Suceava; MERI ONOFREI, str. Vasile Lupu nr. 96, bl. C. 7, sc. C, et. 4, ap. 1, Iaşi; DIDI IOPA şi DORINA POPA bdul Dimitrie Cantemir, bl. 1, sc. B, parter, ap. 2, Iaşi; NICOLETA IACOB, str. Înfrăţirii nr. 7, Timişoara, Timiş; NICOLAE BEJENARU, str. I. Creangă nr. 3, Oţelul Roşu, Caraş-Severin; LILIANA SELEŞTEANU, aleea Barajul Bistriţei nr. 6, bl. Z. 13, sc. 2, et. 2, ap. 16, sect. 4, Bucureşti; ENRICA MERWRING, cartierul Jiului Scînteia, str. Băiculeşti nr. 13, bl. 9, sc. A, parter, ap. 3, sect. 8, Bucureşti ; ŞTELIAN CIOBANU, str. Petre Atanasiu nr. 2, Roşiori de Vede, Teleorman; TEODORA RUSU, str. Cuza Vodă nr. 10, Lugoj, Timiş ; MARIANA FRONE, str. Nordului, bl. 9, sc. B, ap. 27, Ploieşti, Prahova; FLOREA CORNELIU, calea Bucureşti nr. 84, bl. 84, sc. A, ap. 2, Braşov ; EMILIA TOCU, str. Ştefan cel Mare nr. 24, Galaţi; MARIANA POP, str. Partizanilor nr. 2, Cluj; DORINA DIACONU, str. Pascal nr. 29, sect. 4, Bucureşti; LĂCRĂMIOARA ALEXE, str. Stejarului nr. 21, Babadag, Tulcea; ILIE MIHĂIESCU, str. Ştefan cel Mare nr. 16, oraş Oţelul Roşu, Caraş-Severin; MARIANA BUSUIOC, str. Bucium nr. 31, Iaşi; MIRCEA SUBA, sat Livada, com. Tomeşti, Hunedoara ; LILIANA TROTEA, str. Timişoriii nr. 132, Lugoj, Timiş; TUCA SĂCĂLEAN, aleea Carpaţi, bl. 33, ap. 64, sc. D, Tg. Mureş, Mureş ; GEORGE ZAMFIR, calea Grivi.e nr. 238, bl. C, sc. B, ap. 22 sect. 3, Bucureşti; MIOARA CRISTEA, str. Răzoriului nr. 3, sect. 3, Bucureşti; FLORICICA BORUNCFANU, str. Braşov nr. 35, of. poştal nr. 9, Galaţi; EUGENIA PETRARIU, com. Vlădeni str. Ungureni nr 893, Neamţ ; AURELIAN VOINEA str. Băsdeu nr. 45, cămin 1, camera 46, Cluj; GINA ROŞU, com. Mogoşeşti, Iaşi; ANIŞOARA LUPU şi DOINA SLABU com Scheia, Iaşi; MARIANA FILIP, str. Mircea Vodă nr. 41, Măcin, Tulcea; MIHAIL CODRESCU str. Ghirlandei nr 9, bl. 44, sc. 2, et. 5, ap. 64, sect. 7 Bucureşti; DOINA POPESCU, str. Gh. Coşbuc nr. 1, oraş Buzău; TATIANA MIHALA, str. Pecetei nr. 5, bl 17, sc. A, et. 1, ap. 8, sect 8 Bucureşti; DANA ALLOMAN bdul Uverturii, bl. 11, sc. 3, et. 8, ap. 116, sect. 7 Bucureşti — doresc să corespondeze cu cei ce vor să facă schimb de ilustrate din întreaga ţară.

MANTA DE... VREME GREA?

CURIER

de Mihai STOIAN

Este a nu știu cita oară cînd primesc asemenea scrisori de la tinere sau femei mai în vîrstă, „păcălite" (de fapt, ghilimelele sînt în plus) de juni studenți, dispuși să o ducă bine, o vreme, în perioada studiilor, legînd relații sufletești strînse, pe care apoi, la absolvire, le nesocotesc, pur și simplu. De astă dată, *Corespondenta* mea din provincie scrie :

„Intre noi s-a înfiripat o prietenie care a durat patru ani. Era poate dezorientat, pare-se și plin de datorii, nu mai știa cum să se echilibreze. Poate mînată și de un sentiment de compasiune, m-am apucat să fac puțină ordine în viața acestui om. Oricît îi era salariul, cu chibzuință se puteau aranja toate. Și, ca o bună samariteană, hai să mai fac un bine ! Am făcut pentru acest om tot ceea ce ar fi putut face o soție reală, foarte echilibrată. L-am despotmolit din datorii, gîndu-i EU, spălîndu-i EU, astfel încît, în scurtă vreme, prietenul meu nu numai că nu avea datorii, dar începusem să-i cumpăr și unele lucruri de strictă necesitate. Deoarece aveam bani strînși (AI MEI), m-am gîndit să-i ajut, urmînd ca să mi-i restituie pe parcurs. Cu micile economii nu se realizau prea multe, fiindcă multe îi lipseau : i-am făcut un costum, ca să se prezinte onorabil la examene, cămăși (n-avea decît două, de pînză), pijamale, pantofi etc. Banii mi i-a restituit de-a lungul anilor, cum a putut și cît a putut. Țineam la el și mi se părea meschin să discut despre bani, și-apoi el era așa de patetic (era sau nu ?) îndrăgostit de mine, și-mi spunea că la sfîrșitul studiilor ei voi fi „mireasa" lui. Făcea planuri de viitor atît de mirifice, încît, furată uneori de poezie, credeam. Bineînțeles că nu l-am întrebat niciodată de ce atunci și nu acum vom legaliza prietenia noastră. Era (sau părea) o fire foarte vulnerabilă și era păcat să stricăm această splendidă armonie cu întrebări de prisos... Eram singură și, evident, ca orice femeie, aveam un vis poate domestic : întemeierea unui cămin. De la început i-am atras totuși atenția că, între noi este o diferență de vîrstă, nu prea mare, e drept, dar știam că se... poartă puștoacele, nu femeile de 30 de ani. O ! Ce cumplit l-am putut supăra. Și am muncit mai departe, privindu-mă de la oricine, pentru că n-aveam nici suficienți bani, nici suficient timp, el — după serviciu — facultate, eu — după serviciu — gospodărie. N-am cerut nimic pentru mine și era destul să ieșim o dată în aer liber, duminica, ducînd cu noi bucate ademenitoare, gătite cu grijă încă de simbătă, anume pentru excursie. Și, slavă domnului, locuri frumoase în împrejurimile orașului nostru sînt destule. Distracția cotidiană era să-i pregătesc micul dejun, dejunul și cina, apoi, cu ochii pe ceas, începea așteptarea. S-ar fi zis că nu stă la mine, dar se ducea cam rar acasă: de fapt locuia în camera cuiva care era plecat pentru un timp, iar cînd acesta s-a reîntors, nu s-a mai dus acasă. Recunosc, nu mi-a fost ușor, pentru că, de multe ori, vedeam că lucrul nu-i prea echitabil și eu sînt în deficit cu banii mei. Stabilisem, de la început, să împărțim totul pe din două, însă, bineînțeles, eu ciuguleam ca o vrăbiuță (țineam și la siluetă), pe cînd el avea nevoie de hrană multă și consistentă, că nu degeaba stătea, fie la muncă, fie la învățătură, de la ora 6 la 21. La un moment dat, părinții mei (locuiesc într-un alt oraș) au observat la mine o lipsă de cochetărie, vestimentară bineînțeles, și s-au mirat foarte, știndu-mă totdeauna pusă la punct. Tatăl meu a dedus despre ce este vorba, s-a mirat că părinții lui nu-l ajută, de ce-l ajut eu, dar eu mi-am zis : „Ei, tata, cu principiile lui învechite. Lasă, o să vadă el la... urmă". Și a venit.. „urma" : prietenul meu și-a amintit subit de însemnătatea diferenței de vîrstă dintre noi și, în consecință, s-a căsătorit cu o fată tînără. Nu știu dacă am suferit, dar am fost cumplit de revoltată. In fine, anii au trecut, toate mirificele promisiuni care trebuiau să vină „după" (absolvire), logic, n-au mai venit. Resemnarea e una din admirabilele calități ale femeilor, deci n-am făcut excepție. Dar, întreb : cum poate un om să trădească mai departe „cinstit", după ce s-a folosit de credulitatea unei femei, abandonate la momentul... oportun ? Anumite fisuri ale caracterului său le-am observat din timp, dar, în speranța „urmei", nu i le-am reproșat. Cît de tîrziu i-am descoperit adevărata-i față ! Știam că sînt destui care procedează ca el (însă nu EL, credeam), tot așa cum sînt destule femei care, în speranța că vor deveni soții legitime, se tocmesc — le spun pe nume, și mie totodată — SLUGI FĂRĂ SIMBRIE la cîte un „dom' inginer" sau „dom' doctor". Singurătatea e cumplită și fiecare femeie cinstită, muncitoare, își dorește, riscînd chiar, un cămin. Din partea lor : promisiunile. Din partea noastră : așteptările... Dar, spuneți-mi, din ce faună credeți că face parte acest TIP de, culmea, om ?"

Am reprodus aproape integral scrisoarea *Corespondentei*, deoarece ea trage un veritabil semnal de alarmă, mai cu seamă pentru acele femei care, într-adevăr, înțeleg să accepte, temporar, concesii (unele chiar importante, de vreme ce se vorbește despre „fisuri ale caracterului"), în speranța fundamental cinstită și normală, a întemeierii unui cămin. Cazul descris cu impresionantă sinceritate și luciditate (din păcate tardivă) conturează profilul unui tip de „parazit" pe cale de dispariție, dar prezent, pînă una, alta, în preajma femeilor care le pot asigura acestora o existență comodă, plăcută, în condițiile mai dificile ale segmentului de viață de pînă la obținerea unei calificări superioare. Cît de abject este „sistemul", mai ales cînd, actualmente, majoritatea studenților dau dovadă că știu să dea curs condițiilor de care dispun, însușindu-și știința de carte și nu... munca altuia, greu de exprimat în cuvinte! Rămîne, desigur, pentru *Corespondentă* (cît și pentru alte femei aflate în aceeași situație) o învățătură : concesia (una) atrage magnetic altă concesie, și alta, și alta... Din lanțul acesta de slăbiciuni e imposibil de ieșit, pînă la urmă, curat. Curat nu iese nici cel care înșeală, nici cel care este înșelat. Și-apoi, oricît de mult ți-ai dori o căsnicie fericită, să te transformi (la 30 de ani — fiindcă ai cîțiva ani în plus față de bărbat) într-un fel de... mămică grijulie, mi se pare a fi nu numai deplasat, ci chiar o auto-desconsiderare. Spun asta, cu toate că știu, înțeleg precis, cît de dureroasă poate fi singurătatea la această vîrstă (și mai devreme). Dar o singurătate de felul celei pe care o aveți dumneavoastră acum este — cred — de mii de ori mai chinuitoare. Am dreptate ?

MATTY: CAMPING MAGAZIN

II

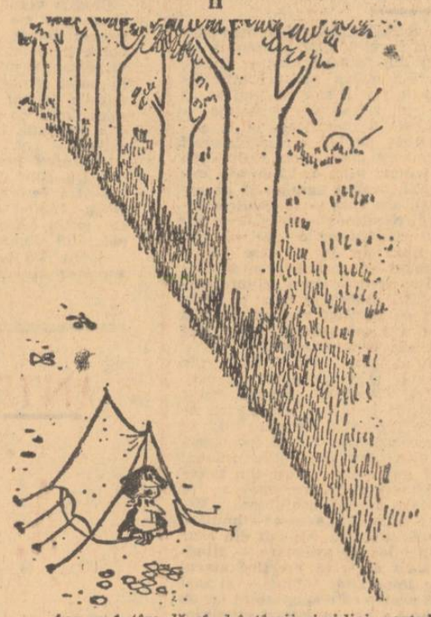

— Așa se întîmplă cînd întîrzii și ridici cortul pe întuneric !

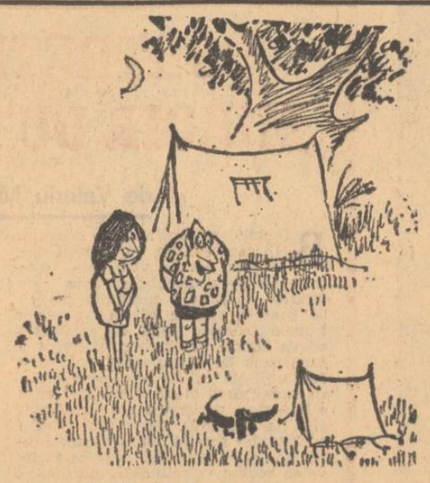

— Noapte bună !

— Lenuțo, ...tu crezi în basme ?

NUNTA DE AUR

„Pe data de 18 iulie 1970, părinții și bunicii noștri dragi **OLIMPIA** (67 ani) și **GHEORGHE B. DUMITRESCU** (77 ani) din comuna Rucăr — județul Argeș, sărbătoresc împlinirea a 50 de ani de la căsătorie. Cu acest prilej deosebit toți copiii, nurorile, ginerii și nepoții le urăm „La mulți ani" cu sănătate și bucurie și le mulțumim pentru bunătatea, grija și dragostea cu care ne-au crescut și cu care ne-au înconjurat tot timpul". In numele întregii familii semnează **Guță Dumitrescu.**

★

„In ziua de 17 iulie 1970 scumpii noștri părinți **ANA** (74 ani) și **IOAN ALECSUC** (79 ani) din Botoșani, strada Salcimilor nr. 39, au sărbătorit 50 de ani de la căsătorie. Cu această ocazie cei 7 copii, 11 nepoți, ginerii și nurorile le urează ani mulți și fericiți". Semnează **Ionel și Mimi** din Botoșani.

★

„La 20 mai 1970, iubiții noștri bunici — **MARIA** (79 ani) și **STELIAN GRIGORESCU** (83 ani) din București, str. Ștefan Furtună nr. 143 au împlinit 50 de ani de la căsătorie. Pentru bucuriile pe care ni le-au dăruit, pentru sfaturile date, pentru ajutorul dat în pregătirea noastră le mulțumim din suflet și le urăm multă, multă sănătate și fericire. La mulți ani !" Semnează nepoții lor **Puia** și **Dan Grigorescu.**

PE MALUL APEI...

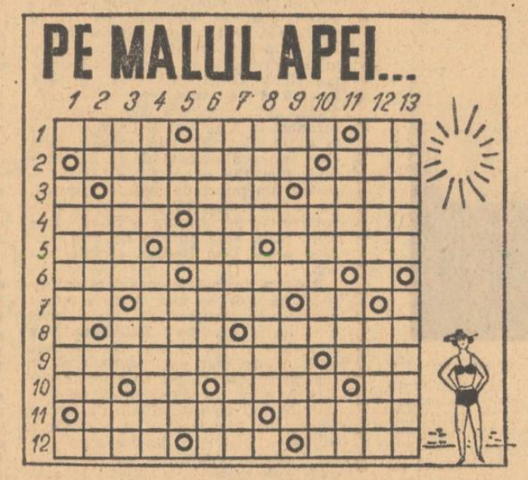

ORIZONTAL : 1. „Valurile Dunării". — Lac cu apă medicală în Bărăgan. — Sere ! 2. Lac în Anzii Cordilieri din Peru. — Ciocîrlie. (pop.) 3. Cel mai mare lac de munte din țara noastră, situat în Retezat. — Titlu nobiliar englez. 4. Comună în jud. Argeș. — Localitate istorică în Ardeal. 5. Înflorat ! — Apă... în curte. — Decor londonez... 6. Sultan al Marocului. (sec. 20) — Lac la țărmul mării, format de unele fluvii. 7. În grup ! — Autorul poeziei „Viziune în lacul Bicazului". — Pe jumătate iute ! 8. Personaj legendar. — Scriitor grec contemporan, autorul cărții „Legenda lacului". 9. Autorul romanului „Soarele în baltă". — Acum (mold.). 10. Împotriva eritemului solar... — Apă rebusistă... — Mai mare... decît lacul. — În cadă ! 11. Face parte din Regatul Unit. — Scoate pește din baltă... 12. Fluviu german. — Lac vulcanic în Carpați. — Ondulat.

VERTICAL : 1. Lac lîngă Dunăre. 2. Cal de pe malul lacului Razelm... — Lac lîngă Cheile Bicazului. — Cel mai mare lac din U.R.S.S. 3. Fără stăpîn... (masc. pl.) — Conjuncție latină. — Nota bene. 4. Bogăție... în Deltă. — Lac în masivul Retezat. 5. Mică, mijlocie ! — Altă denumire a orașului Talinn din U.R.S.S.. 6. Gen de lac artificial, depinzînd de o hidrocentrală. — Literă slavonă. 7. Lac format lîngă malul mării. — Autorul tabloului „Pe malul lacului Herăstrău". 8. Lucrează cu acul... — Riu în Franța. 9. Inimă de crap ! — Din păcate ! — Riu în Franța. 10. Poet rus, autorul versurilor „Din lac culege luna scăpătatele oglinzi". — Continuare gramaticală. 11 Lac glaciar în Munții Rodnei. — A intra la apă... — În cer ! 12. Grafician român, autorul tabloului „Case lîngă lac". — Murdărire. (pop.) 13. A lua din nou. — Lac de apă...

Constanța VALEANU

Cuvinte rare : EARL — AREF — ASIZ — ANER — ETERA.

REBUS

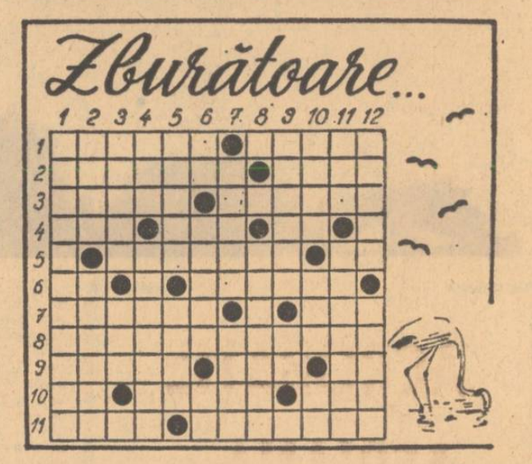

ORIZONTAL : 1. Eroine în temă... — Monument al muzicii și poeziei în vechea Eladă. 2. Specialitatea privighetorii. (pl) — Drumul migrațiilor păsărilor. 3. De la răsărit. — Specialist în studiul vieții... 4. Nu-i a bună... — Trup de scatiu ! — Pene la vîrf ! 5. Locuri deschise la șes, unde anumite păsări își fac cuibul. — Munte ! 6. Desiș ! — A vorbi... păsărește. 7. Prinsă în laț. (fig.) — Sare casa... la masculin. 8. Pasăre cunoscută pentru... ciăleala ei. 9. Ales. — O pasăre... singură. — Lege ! 10. Pană... dar nu de pasăre. — Prefix numeric. — Nume feminin. 11. Pasăre denumită după forma cozii. — Oul de cuc... (fig.)

VERTICAL : 1. Animal fosil, care face trecerea de la reptilă la pasăre. 2. Trecute prin foc. — Păsări din Deltă, asemănătoare cu berzele. 3. Pasăre de cîmpie, cunoscută ca vinat gustos. — Stol de... alte zburătoare. 4. Un turc... — Pasăre țintită de uliu... 5. Localitate în jud. Dîmbovița. — „Pasărea" lîngă București. (pl.) 6. Trup de stîrc ! — Scriitor român contemporan, povestitor al multor întîmplări cu păsări și alte animale. — Tudor Popa. 7. Păsări sfinte ale vechilor egipteni. — Ouă... dar de pește. (sing.) 8. Cale urbană. 9. Păsări de cîmpie, scunde și discret colorate. — Pene de cocoș ! 10. Localitate în Austria. — Diminutiv feminin. 11. Prefix la ureche... — Pasăre care cîntă melancolic... (masc.) 12. Pasăre mică și albă, cu moț în frunte. — La păsări se stringe automat, pentru a asigura stabilitatea pe ramuri.

Anton TĂNASESCU

Cuvinte rare : TETRA — EULE — OTO

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

CHEMAREA MĂRII

Deda — Mamaia — Eforie — Inota — L — Bătrînul — S — Moor — Istrate — Acsan — Aue — Ra — Re — Tișni — Nor — Am — Sio — Vila — Inimi — Soare — U — Lupi — Ar — Im — Laen — Um — Alba — Ir — Tigăi — Aur — Estival — Raze.

PE SCURT...

Sfat — Monden — Telepatie — E — Ol — Renegată — Paralele — On — Hasis — Rond — S — Hac — Aiste — Promulgat — R — Invelis — Iot — R — Anac — Alah — Ic — T — Inhăța — Talentat — Al.

MOARTEA MANECHINULUI

Serial de aventuri de PETRE SĂLCUDEANU

REZUMAT

Este vorba de un simplu accident sau de o crimă ? Iată întrebarea pe care și-o pune Bunicul, un vechi colaborator al miliției, după ce a cercetat dosarul tinerei Ioana Rarău, în vîrstă de nouăsprezece ani, găsită moartă în fața unui Fiat-1 300, părăsit pe o șosea din apropierea Capitalei. Dacă nu-și poate da încă un răspuns, în schimb, Bunicul își dă seama că se află în fața celui mai complicat „caz" din existența lui de detectiv.

3. De la un telefon public, Bunicul îl chemă pe Alexiu. Trebui să consume aproape un buzunar de fise pînă reuși să dea de el, căpitanul avînd în ziua aceea notate pe agenda de lucru un număr impresionant de ședințe. Îl anunță de cauzele decesului, de părerea medicului și pronunță cîteva presupuneri cu totul personale.

— Acum o oră a venit aici o prietenă de-a Ioanei, spuse Alexiu de la celălalt capăt al firului.

Bunicul își notă adresa pe unul din cartoanele lui. Ieși în stradă și urcă scara unui bloc de pe strada Liniștii, unde locuia familia Scurtu.

Apăsă de cîteva ori pe butonul soneriei. Într-un tîrziu se auziră pe covorul din vestibulul apartamentului pașii tîrșîiți ai cuiva. Ușa se deschise fără ca omul din spatele ei să mai întrebe cine-l caută.

— Poftiți, spuse un bărbat uscățiv, trecut de cincizeci de ani, care-și ținea brațul stîng într-o eșarfă făcută dintr-un batic vechi.

— Cu ce vă pot fi de folos ? Sînteți de la miliție, deși nu prea arătați, constată Leonte Scurtu.

De-abia atunci observă Bunicul că omul din fața lui, așezat pe un fotoliu, vorbea rîrîit și era galben la față de parcă ar fi suferit de hepatită epidemică. Bunicul își trase scaunul ceva mai departe de fotoliul în care Leonte respira greu, de parcă din clipă în clipă ar fi fost gata să se sufoce.

— Dumneavoastră sînteți proprietarul mașinii Fiat o mie trei sute, cu numărul : 2 B 4 566 ? Dumneavoastră personal ați reclamat dispariția ei în noaptea de 5 aprilie ?

— Da, eu sînt proprietarul, dar dispariția ei a reclamat-o băiatul meu, Vasile. Eu, cum vedeți, am ajuns într-o stare cînd de abia mă mai pot da jos din pat. Am avut o congestie cerebrală. Mîna stîngă mi-e paralizată, în plus am și o anghină pectorală. Primăvara mă omoară.

Bunicul își ceru voie și după ce primi încuviințarea, își aprinse o jumătate de mărășească. În cameră era aer închis, persista un miros ascuțit de medicamente și Bunicul preferă să „împrospăteze" aerul cu miros de tutun, pentru el plăcut și familiar.

— Dacă înțeleg bine ați cumpărat mașina pentru fiul dumneavoastră, spuse Bunicul, luînd de pe bufet o scrumieră în formă de scoică.

— Am luat-o pentru noi, nu pentru el în mod deosebit. Conduce nevastă-mea și fiul meu. Eu m-am îmbolnăvit chiar înainte de examen. Băiatul zice că de emoții am făcut congestia. S-ar putea să aibă dreptate. Noi nu ne-am născut cu simțul volanului în sînge, cum se nasc alții, prin alte părți, unde copiii conduc de la vîrsta de paisprezece ani. Dar ca să nu vă obosiți și să nu vă bosesc nici eu prea mult, vreau să vă spun de la bun început că băiatul meu n-are prieteni care să fi putut lua mașina și nici unul dintre noi n-are vreo legătură cu accidentul.

Bunicul zîmbi.

— De unde sînteți chiar așa de sigur că este vorba de un accident și de ce ați ținut neapărat să vă scoateți băiatul din culpă. N-am pronunțat nici un cuvînt împotriva lui.

— V-am spus, sînt bolnav, soția e la serviciu, băiatul s-a dus să ridice mașina. Vedeți, eu de abia respir...

— Îmi cer scuze, stimate domn, pentru că vă înoportunez, dar este vorba de o viață de om care s-a încheiat mult prea timpuriu, de împrejurările, cel puțin ciudate, în care s-a petrecut accidentul... Doresc și eu, și sînt convins și dumneavoastră, să elucidez cît mai repede acest caz, pe care nu pot să-l calific decît foarte tragic. Unde lucrează soția dumneavoastră ?

— Medic pediatru, la spitalul de copii numărul 2.

— Băiatul dumneavoastră cu ce se ocupă ?

— Nu lucrează nicăieri. A dat examen la arhitectură și a căzut. Acum se pregătește ca la sesiunea următoare să dea din nou. Un băiat excelent, vă pot spune, deși e adevărat că părinții își cam supraapreciază odraslele.

Bunicul își stinse țigara.

— Dumneavoastră unde ați lucrat ?

— Am fost contabil șef la Intreprinderea 4 construcții. Am ieșit la pensie, ca să nu zic că m-au scos.

— Cum ați aflat de dispariția mașinii ?

Leonte Scurtu se încruntă și cîteva clipe, în loc să răspundă, trase ușor ducîndu-și mîna sănătoasă la gură.

— Băiatul meu a ieșit pe la unsprezece să plimbe cîinele și a văzut că mașina nu era la locul ei.

Ca o confirmare a existenței în acea casă a unui cîine, dintr-o cameră alăturată se auzi un lătrat pițigăiat și Bunicul deduse imediat că era vorba de un Caniche Royal.

— În afară de băiatul dumneavoastră n-a mai observat nimeni dispariția mașinii ?

— Nimeni, era tîrziu, cum v-am spus.

— În contactul mașinii s-a găsit o cheie. Sper că nu era una dintre cheile dumneavoastră.

Leonte se îmbujoră la față, apoi se îngălbeni și începu să tușească din ce în ce mai tare.

Bunicul nu insistă. Aduse de la bucătărie un pahar cu apă și Leonte, după ce sorbi cîteva înghițituri, se mai liniști.

Într-o cameră alăturată se auzi un rîs, apoi o ușă se deschise încet și în rama ei apăru un cap enorm. Bunicul remarcă, nu fără oarecare teamă, gura deschisă a tînărului, cu dinții galbeni și strîmbi, ochii de culoare nedefinită, tulburi. La vederea străinului, tînărul încetă să mai rîdă și închise ușa brusc.

— Băiatul cel mare... O nenorocire... A căzut cînd era mic de la balcon... Soția a mai fost căsătorită o dată, spuse Leonte și obosit își rezemă capul de speteaza fotoliului.

Bunicul își luă pălăria din vestibul.

4. Ajuns în stradă, sună laboratorul miliției și operatoarea de la centrală îi făcu imediat legătura cu locotenentul Oprișan.

— Nici o urmă de amprente pe volan, Bunicule, nici măcar urme vechi. Bara de la mașină nu indică nici o curbură, ceea ce înseamnă că mașina n-a lovit victima cu partea din față. Nu s-a văzut decît o frînă de doi metri, iar distanța de la mașină pînă la marginea drumului, de aproape un metru și jumătate, mă duce la supozițiii care-mi dau de gîndit.

— Și mie, răspunse Bunicul, încruntîndu-se dintr-odată.

— S-au găsit urme de nisip sub pedala de accelerație. Structura nisipului, cuarțat, indică malul unui rîu. În orice caz nu este vorba de nisip de mare. În plus, urmele de parfum sînt identice cu parfumul fetei decedate, ceea ce...

— Înseamnă că fata a fost întîi în mașină și abia apoi sub roțile ei.

— Tot ce-i posibil, spuse locotenentul.

Bunicul așeză receptorul în furcă și coborî de pe treptele blocului pe trotuar. Se uită în sus, la etajul doi și perdeaua, dată pînă atunci la o parte, reveni grăbită la loc, nu înainte ca Bunicul să fi surprins figura din dosul ei. Nu era nici a tînărului zărit în spatele ușii și nici a lui Leonte. Înseamnă că celălalt băiat, Vasile, fusese acasă și că Leonte nu-i spusese nimic. Bunicul avu intenția să urce din nou, dar se răzgîndi și, ca și cum n-ar fi văzut nimic deosebit, își văzu de drum.

Era un aer proaspăt de primăvară și vrăbiile ciripeau gureșe pe pomii cu mugurii înverziți.

Intră la un bufet din apropiere și ceru un iaurt. Mai fusese în acest magazin, la cîteva zile de la deschidere și Bunicul rămase prost impresionat de felul cum evoluase activitatea magazinului. Mîncase iaurtul fără poftă, iar de cornul tare ca o țeavă de pistol, nici nu se atinse. Ar fi riscat să rămînă fără dinții din față. Trăie strada pe la zebra reglementară și după ce schimbă două autobuze ajunse pe strada Doctor Lister, la numărul indicat de Alexiu.

Urcă pînă la mansarda unei vile. Nu bătu în ușă. În cameră se auzea un plînș mocnit, obosit, și Bunicul intră aproape tiptil, curios să vadă cu ce primă reacție îl va întîmpina Doina Ciumedrea. Fata nu se sperie cînd îl văzu pe bătrîn și nici nu schiță vreun gest din care Bunicul ar fi putut să înțeleagă că era luat în seamă.

Doina Ciumedrea stătea întinsă pe pat, îmbrăcată sumar, poate prea sumar pentru ochii destul de ortodocși ai Bunicului.

Doina coborî din pat și își îmbrăcă pe tăcute un halat de culoarea verde-pal a mochetei și-i făcu semn Bunicului să se așeze. Într-un tîrziu își dădu seama că era necuviincios să șadă un bătrîn pe podea și atunci, grăbită, cerîndu-și scuze, se duse la baie și veni cu un scaun pliant pe care îl desfăcu din mers.

— Probabil sînteți de la miliție, spuse Doina, ștergîndu-se la ochi.

— În camera aceasta sînt convins că n-a intrat un bărbat care să aibă mai mult de treizeci de ani, spus Bunicul zîmbitor, voind să mai descarce atmosfera.

— In camera aceasta, de cînd o locuiesc eu, n-a intrat nici un bărbat, spuse Doina.

— Scuză-mă, n-am vrut să insinuez nimic.

— Puțin îmi și pasă de ce vreți să insinuați. Ioana a murit și pentru mine nimic nu poate fi mai grav. Habar n-aveți cît de mult sufăr... Era așa de bună și de curată la suflet.

— Cînd ați cunoscut-o pe Ioana, domnișoară Doina ?

— Ne-am revăzut acum trei ani, la un ceai la Vasile Scurtu.

— Deci Vasile Scurtu o cunoștea totuși ?

— De ce totuși ? Sigur că o cunoștea. Dar să știți, între ei nu era nimic. Pot să garantez.

— Din cîte sînt informat, Ioana locuia cu dumneavoastră, deși mama ei domiciliază în București, cel puțin așa i-ați spus dumneavoastră căpitanului Alexiu.

Desen de Rodica PRATO

Doina se așeză pe o pernă și își acoperi genunchii cu halatul.

— Da, este adevărat. Ca manechin nu poți locui oriunde. Afară de asta, mama ei are o singură cameră, undeva în fundul unei curți, lîngă policlinica Vitan. Știți, noi sîntem obligate și în oraș să umblăm foarte frumos îmbrăcate. Ne cumpărăm lucruri la un preț convenabil de la fabrică. Mai bine zis, după ce modelele au fost prezentate, mă refer la acele modele care nu au o valoare foarte mare, le cumpărăm noi. În camera aceea Ioana n-ar fi avut nici o perspectivă.

— Ce înțelegi dumneata, domnișoară, prin perspectivă.

— Păi așa, vine vîrsta să te măriți ; nu poți duce un bărbat oriunde.

Bunicul își aprinse o jumătate de mărășească.

— Dacă nu mă înșel, stimată domnișoară, adineauri ați spus că în această încăpere n-a intrat nici un bărbat.

Doina își mușcă buza de jos.

— Am spus purul adevăr, dar asta nu înseamnă că și de aici înainte o să stăm ca niște mironosițe.

Bunicul se încruntă și Doina înțelese că vorbele ei nu i-au plăcut bătrînului.

— Poate nu vă place cum vorbesc, dar eu numai așa știu vorbi.

— O cunoașteți de mult pe Ioana ? întrebă Bunicul cu o voce mai blîndă.

— Am fost colege de liceu. Dintr-a noua. Că pînă atunci eu am făcut la Urziceni. Acolo îmi sînt părinții. Tatăl Ioanei a murit într-un accident de tren. Lucra în afară de București. A fost o tamponare cu un tren sau așa ceva.

— Aveți cumva un pahar de apă, domnișoară ?

— Vai, se poate ? Cum să nu. Dacă vreți și dulceață, că noi am făcut-o.

Bunicul bău apa rece și puse paharul la loc pe tavă. Începea să-i placă Doina, cu toate că la început, atît fața, cît și încăperea, cu mirosul ei greu de parfum, nu-i inspiraseră o prea mare încredere.

— De ce v-ați ales această meserie ?

— Eram frumoase și bine făcute, cum a spus tovarășa care ne-a selecționat și care a mai zis că ne dă imediat afară dacă nu sîntem serioase atît în fabrică cît și pe stradă. Puteți să vă uitați în jurnalul nostru de zi, că noi tot scriam ce făceam.

— Bine, domnișoară Doina, dacă v-am reținut bine numele, cînd ați văzut-o ultima dată pe Ioana ? întrebă Bunicul, gîndindu-se să sfîrșească convorbirea cît mai repede cu putință.

— Eram plecată la Sinaia, că prezentam acolo niște rochii de primăvară. Că știți, noi sîntem mai multe și nu totdeauna mergem toate cînd prezentăm. Dacă la Sinaia am stat o zi, înseamnă că acum două zile. Da, exact acum două zile.

— N-ați observat nimic înainte, ceva deosebit, ceva care să vă fi reținut atenția ?

— De cîtăva vreme încoace era tristă. O dată mi-a zis că s-a săturat de viață, dar pe urmă a rîs și am crezut că-i o glumă. Acum o săptămînă mi-a mărturisit că era s-o calce un camion, că ea și-a dat seama că este în pericol și cu toate astea a stat în mijlocul străzii și n-a avut putere să fugă spre trotuar.

Bunicul își aprinse o altă jumătate de țigară.

— In afară de dumneata, n-avea alți prieteni ?

— Fetele de la noi de la fabrică. Băieți nu. Doar așa, cînd mergeam la cîte un ceai, rar. Că noi ne-am jurat acum un an, puteți citi — și Doina se duse la dulap și scoase de sub niște pulovere un caiet cu copertele de naylon — ziua și cum ne-am jurat. Dar altceva să nu citiți că sînt numai gîndurile noastre.

Bunicul citi la pagina indicată și-i înapoie caietul Doinei.

— Deci, după părerea dumitale, n-a avut de-a face cu nici un bărbat.

— Nu. De cînd stăm împreună.

— Domnișoară nu crezi că vrei să faci pe naiva cu mine ? Cum poți să-mi spui că n-a avut de-a face cu nici un bărbat cînd ea era însărcinată în luna a treia ? Sau poate nu ți-a spus ?

Doina rămase cu gura căscată. Voi să zică ceva, dar nu reuși, vorbele-i rămaseră în gîtlej.

— Poate nici dumneata n-ai avut de-a face cu un bărbat, nu-i așa ? Aș vrea atunci să știu al cui e pardesiul acela de pe cuier ? Femeiesc nu e, în nici un caz.

— E al fratelui ei. Militar. E de patru luni acolo, spuse Doina. Și lacrimile începură să-i curgă pe obraji. N-aș fi crezut niciodată că are să mă mintă.

— Poate ai fost prea autoritară cu ea. Din pagina pe care am citit-o reiese că dumneata ai compus jurămîntul, ea doar i-a semnat. În plus, dumneata plecai și în deplasare, cum mi-ai spus, deci ea avea posibilitatea să primească aici pe cine voia. Nu sînteți de părerea mea ?

— Nu, nu sînt, spuse Doina ferm, o fermitate care-l descumpăni pe Bunic.

(Va urma)

ACROBAȚIE AERIANĂ...

Ne-am convins din nou, asistînd la întîlnirea dintre săritorii români și cei spanioli, de frumusețea acestui sport prea puțin răspîndit și popularizat, din păcate, în rîndurile tineretului nostru. Acrobațiile aeriene, figurile complicate executate cu rapiditate, plutirea lină a sportivilor în scurtul lor drum spre luciul apei, oferă în numai cîteva secunde un spectacol al curajului și îndemînării, neîntîlnit la alte discipline sportive. Ne-a plăcut tot ceea ce am văzut în cele două zile de concurs dar, în mod deosebit, am admirat evoluțiile concurentului român ION GANEA — pe care vi-l înfățișăm în imaginea de mai sus — victorios la întrecerea cu concurenții ce s-au prezentat pe trambulina ridicată la trei metri deasupra apei, iar a doua zi și la platforma de la 10 metri.

În aceste zile de vară fierbinte săritorii de la trambulină au o febrilă activitate competițională, premergătoare marilor confruntări internaționale ce vor avea loc în luna august la Atena și Barcelona unde sînt programate, la intervale foarte scurte, balcaniada și campionatul european.

Fotografia : Viorel RABA

ÎN ISTORIA BOXULUI, numele lui Abe the News Boy este însoțit de o performanță unică. Între anii 1905 și 1918 în palmaresul său figurează nu mai puțin de 1039 meciuri de box și 387 întîlniri de lupte, ceea ce revine la o medie de o întîlnire la fiecare trei zile, timp de 13 ani !

ZIG-ZAG

BRUCE RANDALL era un splendid halterofil american : 1,75 m, 90 kg, cînd s-a hotărît să ajungă un al doilea Anderson, fostul campion mondial la categoria grea. Dublîndu-și eforturile la antrenament, el a inceput să se hrănească în mod corespunzător. Porția lui zilnică : 15 litri de lapte, 2 kg de macaroane, 12 kg de fructe și 12 ouă. În timp de un an greutatea lui s-a dublat : a ajuns la 180 kg. Din nefericire, realizările lui sportive n-au ajuns la același raport și Randall constată astăzi, cu regret, că eforturile lui n-au dat rezultatele așteptate. Acum îi este ceva mai greu să scadă din cele 180 de kilograme...

PORTRETELE DIN „MIROIR DU FOOTBALL"

de Valeriu MIRONESCU

Bineînțeles, continuăm discuția. În conformitate cu intenția declarată, nu ne vom lăsa distrași de evenimentele curente ale diviziei A, această obișnuită perdea de fum în spatele căreia se retrag trupele federale după ce au lansat cîteva bombe publicitare. Manevra o cunoaștem de foarte mulți ani, ea a fost utilizată ori de cîte ori s-a dorit canalizarea atenției publice spre sectoarele periferice ale problemei pînă la stingerea interesului pentru aceasta. Iar fiindcă omul sfințește locul, sau nu-l sfințește, n-avem motive să ocolim răspunderi personale, nu putem să nu discutăm pe nume alcătuirea echipei, conducerea tehnică, politica federală. Tot fotbalul, departe de a fi o treabă abstractă, presupune persoane fizice, portar, înaintaș, antrenor, ba chiar medic etc. Se înțelege, vom evita polemica incinsă, cu atacuri directe. De pildă, întrebării cu tîlc din titlul unui film, „Ghici cine vine diseară la cină ?" nu-i vom impune o parafrază, ghici cine era cherchelit pe aeroport la Montreal și-l proptea, de la spate, Dobrin ? Nici măcar, ghici cine venea dimineața de la bar înaintea meciului cu Anglia (!?). Interesant din punct de vedere nominal, mi se pare doar că personajele respective nu se chemau Nicolae Dobrin. Știți, asta apropo de aria aceea a lui Don Basilio, cîntată în cor...

Rubrica de față se consideră datoare să publice pe mai departe opinii cuprinse în numeroasele scrisori primite de la suporterii fotbalului. Vor fi redate și păreri ale jucătorilor, dacă aceștia vor avea decizia să le contrasemneze, în pofida unor încercări de intimidare. Astăzi voi recurge la publicații de specialitate din străinătate, nu însă înainte de a sublinia utilitatea înscrierii la dezbateri a lui Valentin Păunescu, cu ale cărui puncte de vedere, în majoritate, sînt de acord. (Aștept cu interes retrospectivele pe care sînt convins că le prepară asemenea cronicari de fotbal în exclusivitate, cum sînt Gheorghe Nicolaescu și Ion Bocioacă...).

E vorba despre revista cea mai folosită și citată de către antrenorii de la noi din țară. „Miroir du Football", un fel de „Paris-Match" al sportului despre care discutăm, este foarte agreată de către tehnicieni, probabil din cauza accesibilității limbii franceze. În ce mă privește, nu subscriu și n-am subscris niciodată la ideile tactice, cam romantice, propagate de această revistă. Opiniile directorului ei, domnul Francois Thébaud despre unele aspecte prezentate de echipa României în Mexic au fost redate în cunoscuta anchetă, din 13 iunie, a ziarului „Scînteia". Acum, am în față numărul special al lui „Miroir du Football" dedicat campionatului mondial. Mi l-a pus la dispoziție, amabil, Constantin Teașcă. Pelé și ceilalți brazilieni domină în mod firesc paginile principale ale revistei. Remarc apoi un șir de 18 schițe-portret, în ordine alfabetică, ale marilor jucători din turneu. Compania selectă, Banks, Charlton, Jairzinho, Müller, Overath, Rivelino, Rivera, Tostao. Printre cei 18 figurează un fotbalist, singurul, care n-a jucat nici un meci (!!) și singurul român, de altfel, Dobrin. Asta-i curată manie — o să zică unii. Bine, dar de astă dată nu o spun nici eu, nici alți colegi români, ci oameni care n-au nici în clin, nici în minecă cu treburile din fotbalul nostru. Îl cunoșteau din cîteva meciuri internaționale sau, pur și simplu, l-au văzut — așa cum reiese din reportaje — la meciurile de verificare și la antrenamentele de la... Guadalajara ! Prin urmare, „Miroir du Football" : **„Acest frumos atlet de 22 de ani, experimentat, fiindcă numără 22 de selecționări, are vina — în ochii selecționerului Niculescu — de a fi un remarcabil constructor de joc ofensiv. Pentru tipul de joc pe care fotbaliștii români l-au practicat pe stadionul Jalisco aceasta era o calitate perfect inutilă. Dobrin figura pe lista celor 22 de jucători români. El n-a jucat în nici unul dintre cele trei meciuri ale echipei sale".**

N-am să citez multe părți din comentariul semnat în revista respectivă de către Jean Norval. Acest comentar, în netă contradicție cu aprecierile federației noastre, mi se pare prea negativ. Totuși, concluzia asupra eliminării fotbaliștilor români poate fi reprodusă, măcar din necesități de contrapondere, spre a se ajunge la o analiză echilibrată. „Miroir du Football" : **„Această eliminare mi s-a părut logică. Nu atît din cauza poziției lor de așteptare — fiindcă nu s-au decis să practice atacul decît în lipsa altor soluții — ci mai degrabă pentru că responsabilii lor au comis două erori anulatorii eliminîndu-l pe Dobrin, tehnicianul lor cel mai bun, și nedînd, în mod manifest, nici o instrucțiune de îndreptare într-o grupă în care lucrările, din acest punct de vedere, s-au desfășurat normal.**

Se poate considera drept fireasc㠄 eliminarea artistului care este Dobrin dintr-un ansamblu... (n.a. urmează un adjectiv foarte „negativist") **în care căutările în direcția celui mai bun fotbalist posibil apăreau drept cu totul secundare. Dar cine a văzut pe acest tehnician fără pereche eclipsînd pe toată lumea la antrenamentul de la Clubul Guadalajara, nu poate să privească decît cu scepticism declarațiile oficiale asupra inaptitudinii acestui jucător de a se aclimatiza la altitudine... și, dimpotrivă, să acorde întregul credit confidențelor după care respectivul jucător nu s-ar încadra în sistemul de joc...**

Anumiți jucători reproșează pare-se acestui creator de anvergură că se ocupă de „cultivarea propriei grădini", cu alte cuvinte că se învîrte mereu pe o suprafață de teren restrînsă...". Întrerup aici citatul fiindcă Jean Norval începe să nominalizeze, iar eu nu-s de acord să subscriu reproșurilor nominale la adresa unor oameni care n-au nici o vină, oricum au dat totul, cu maximă voință, firește, în limitele posibilităților lor tehnice. Totuși, la unele dintre poantele lui Norval ridic mîinile sus. Apropo de „grădinar", ea ar trebui înțeleasă cam așa : acolo unde unii cosesc iarba (nu de iarbă e vorba !), trebuie să vină cineva s-o facă să crească la loc...

P. S. Mi se pare că cerința exprimată de Ion Bocioacă de a se face totul pentru revitalizarea lui Dumitrache și Dinu merită urgentă considerare din partea celor responsabili. Altfel, chiar că o să ajungem pe gazon cu o echipă de „secerători"...

INTERMEZZO CU... A. L. BIOLETTI

de Ioan CHIRILĂ

Numele nu vă spune, probabil nimic.

Pe A. L. Bioletti l-am cunoscut în avion, pe ruta Ciudad de Mexico—Londra. Am stat alături. Timp de vreo trei ore și jumătate, adică pînă la Nassau, în Bahamas, unde am avut escala tehnică, n-a scos un singur cuvînt. Părea obosit și încerca să adoarmă...

Cînd a venit masa, vecinul meu s-a trezit... A mîncat foarte puțin ; apoi a înapoiat tava stewardessei și mi-a zîmbit. În acest zîmbet erau și scuzele pentru starea de somnolență de pînă atunci și o invitație la conversație.

— *Sînteți londonez ?*

— Da. Sînt un *cockney.*

— *Am impresia că echipa Angliei a întunecat puțin ultima parte a voiajului dumneavoastră.*

— Nu. De loc. Eu, ca suporter al echipei Anmiine sau mai bine zis, astăzi, după-amiază am antrenament.

— *Ce sport practicați ?*

— Foot-ball, bineînțeles. Joc într-o echipă de amatori. Inter dreapta. Ca numărul șapte de la dumneavoastră.

— *Jucați în mod curent ?*

— Da. Bineînțeles. În timpul sezonului. În fiecare sîmbătă. Avem meciuri oficiale.

— *Ce profesie aveți, mister Bioletti ?*

— Sînt funcționar, la o agenție de schimb.

— *Îmi închipui că nu scăpați nici un meci al lui Millwall.*

— Ba le scap pe toate. Echipa mea de amatori joacă la aceeași oră. Foarte rar mi se întîmplă să văd Millwall-ul în cîte o nocturnă.

— *Și atunci ?*

— A trebuit să aleg între plăcerea de a privi un gliei, nu am ce să-i reproșez. A jucat mai bine ca Brazilia, în meci direct și a cîștigat, de fapt, jocul cu West-Germany... Doar întîmplarea a aruncat mingea aceea caraghioasă în capul lui Uwe Seeler...

— *Poate că Banks...*

— Asta nu știu. Și nu are importanță. Principalul e că echipa Angliei și-a făcut datoria și nu mă face să regret cele 250 de lire ale excursiei la Guadalajara și Mexico City.

— *Care este echipa dumneavoastră preferată : Arsenal, Chelsea, Tottenham ?*

— Nici una. Echipa mea este Millwall-ul.

— *Din liga o doua ?*

— Da. Liga a doua. Locul 13.

— *Sperați să promoveze ?*

— Nu. Vom face cel puțin cinci ani în liga a doua. Deocamdată treburile nu merg prea bine...

— *Cine v-a plăcut mai mult în echipa Angliei ?*

— Bobby Moore și Chiupa.

— *Cine ?*

— Chiupa.

— *Ce număr a purtat pe spate ?*

— Numărul trei.

— *Cooper ?!!*

— V-am spus, Sînt un cockney. Noi, londonezii, vorbim puțin altfel, decît... englezii.

— *Dar din echipa României ?*

— Numărul șapte (n.r. Dembrovschi). Conduce foarte bine mingea. Aș spune chiar că o conduce mai bine decît Allan Ball.

Între timp, stewardessa ne-a mai oferit o „Coca"... O primesc cu plăcere, deoarece e foarte cald, în ciuda faptului că geamurile au frunze de gheață. Vecinul meu refuză din nou. Sînt intrigat :

— *N-ați băut nimic, mister Bioletti. Nu vă e sete ?*

— Ba da. Mi-e tare sete. Dar mă abțin. La Mexico City am adăugat un kilogram. Am făcut foarte puțină mișcare. Iar joc bun și plăcerea de a juca un foot-ball prost...

Prin fața noastră trece un tînăr înalt, bine legat. Mister Bioletti îl salută. După ce tînărul își reia locul, vecinul meu îmi șoptește la ureche :

— E portarul lui West Ham United.

— *Au fost mulți jucători englezi în Mexic ?*

— În avionul nostru sînt șapte din prima ligă. Trei dintre ei au comentat pentru televiziune. Ceilalți au fost amatori, ca mine... Cu avionul de miine se va întoarce întreaga echipă a lui Glasgow Rangers.

— *Cu alte cuvinte, scoțienii au venit pentru meciurile Angliei.*

— Au venit pentru foot-ball.

... Aterizăm pe aeroportul Stansted. Mister Bioletti își ia din portbagaj imensul sombrero de catifea neagră, cu fir de aur. Ne despărțim. Îmi spune la plecare :

— A fost frumos în Mexic, deși mexicanii nu ne-au iubit prea mult...

Îmi dau, încă o dată, seama că numai englezii ar fi putut inventa fotbalul...

IN R.F. A GERMANIEI a apărut o carte, „Întotdeauna cu mingea", al cărei autor este Helmut Schoen, antrenorul echipei reprezentative de fotbal a R.F. a Germaniei. În cele 255 de pagini, Schoen povestește cariera sa de fotbalist și de antrenor.

ZIG-ZAG

IN CADRUL *unui turneu internațional de fotbal desfășurat la Luxemburg, arbitrul francez Rene Pecquard, a condus în patru zile, patru meciuri stabilind (se pare) un adevărat record al cavalerilor fotbalului.*

TRADIȚIONALA cursă de marș (cea mai lungă din lume) între Strasbourg și Paris (512 km) a fost cîștigată de Samuel Zaugg care a parcurs această distanță în trei zile și trei nopți (cu etape de odihnă facultative), mai precis în 70 de ore, 4 minute și 50 secunde (media orară : 7,314 km).

CICLISTUL *italian Dino Zandegu are o mare pasiune : colecționează.... sticle pe care le are aranjate într-o cameră specială. La cele peste 3 000 de sticle s-au adăugat recent încă 34 de sticle, modele noi.*

Anghel Greteanu: „20 DE ANI ÎN... URMĂRIREA BALONULUI ROTUND" (III)

● Sistem de campionat la Galați și Brăila ● Școlarii în primele rînduri ● Apare „D.V.A." dar și „Șoimii" ● Primul meci de campionat, prima înfrîngere, dar totodată și primul succes.

În regiunea Dunării de jos, fotbalul prindea rădăcini... 1924... 1925... Galați și Brăila, într-un sistem de campionat, își disputau întîietatea, pe terenuri proprii. Fantezia, dantelăria jocului atrăgeau, pasionau. Participarea școlilor crescu. Ziarele își dădură seama de necesitatea unei rubrici sportive și o înființară. Fotbalul își cucerise un loc în inimile tineretului, un loc în mișcarea sportivă. Dar greutățile financiare apăsau. Lipseau terenuri bine amenajate, lipseau materialele necesare, echipamentele. Nu ne încînta sărăcia, nu ne era pe plac oprirea antrenamentului pînă sosea de la cizmar mingea reparată, dar n-aveam ce face. Iată de ce cele două echipe gălățene „Dacia" și „Vasile Alecsandri" își dădură mîna și în anul 1926 apăru D.V.A. Am crescut împreună, ea instituție, eu o verigă. În D.V.A., am aflat ce înseamnă să-ți iubești echipa, am învățat cum se călesc caracterele, ce-i omenia. Conducerea ? Un ofițer, cîțiva civili și echipa. Asta era „Asociația" ! Într-o seară, adunare, socoteli, rezultate, nume de jucători meritoși, totul a fost dat peste cap de căpitanul echipei, Gheorghe Chirică, elev în clasa a VII-a :

...Nu avem nevoie de astfel de comitet. Dacă nu sînt alți oameni, să rămînem Dumitrescu, Danielescu și noi. Nu vom muri, n-aveți grijă...

Sala l-a aplaudat. Flăcăul chipeș a rămas cu aplauzele, noi — cam tot fără minge și ghete.

Prieteni, colegi, trăiam și jucam strîns uniți. Să ne bată cineva, nu era de închipuit ; în oraș nu mai aveam adversari. Veni însă o zi cînd cei doi portari de la „I" nu mai dădură randamentul obișnuit. Aș fi vrut să le iau locul. Dar cei din conducere nu voiau îi susțineau pe cei vechi. Din cauza asta eram nervos, veșnic posomorît și pus pe harță.

— Anghele... sîntem prieteni... ce te frămîntă, mă întrebă, într-o zi, un coleg.

— Vreau să plec de la D.V.A. Ori joc în prima echipă, ori mă las de fotbal. Înțelegi tu ?

Nu mi-am desprins ochii din ochii lui. A zîmbit, parcă amar, dar mi-a răspuns cald și hotărît :

— Pleacă ! Du-te la „Șoimii". Vor vedea „ei".

Dar „EI" erau Victor Dumitrescu — sufletul echipei, fratele meu de la „a I-a", Chirică, Constantin Neacșu, apoi Dănilă, Rustea. Cu „ei" trebuia să mă iau la trîntă, lor trebuia să le „arăt" eu...

1926... Noul teren construit la Galați cu ajutorul unor industriași locali m-a uluit. Curînd am aflat ce urmăreau potențații industriei : reclamă. Pentru reclamă urmăreau alcătuirea unei echipe profesioniste, cu jucători racolați din Ardeal. „Amatorii" — echipa industriașilor — aveau să ne dea mult de furcă. Un fapt trebuie însă recunoscut : știau să joace. I-am văzut învingînd Juventusul, am urmărit mingea trasă ca pe sfoară. Au răsunat vii aplauze. Noi ? Niște ucenici pe lîngă el. Fotbalul nu-i numai efort, ci tehnică, talent și foarte multă muncă. Deseori ne prindea miezul nopții în asemenea discuții, fie în grădina publică, fie la cafeneaua bulgarului de pe Traian, unde mai mult vorbeam, decît consumam. Gălățenii își voiau orașul lor la înălțime, iar pe D.V.A. mereu în frunte.

Am semnat pentru „Șoimii". La șaisprezece ani, primul angajament. Echipa aceasta de curînd promovată în prima ligă, nu avea „rodajul" necesar. Rivalitatea dintre ea și D.V.A. se declarase chiar înainte de începerea campionatului și jucătorii celor două formații, deși prieteni, nu se fereau să-și arunce vorbe grele. La numai două săptămîni, prima înfruntare dintre cele două echipe. Întîlnirea se anunța viu disputată. Și așa s-a întîmplat. Era prima întîlnire de campionat și prima ieșire a Șoimilor în noua competiție.

Nouăzeci de minute de luptă aprigă. D.V.A. instalată la poarta Șoimilor, îi ținea într-o istovitoare presiune. Toată înaintarea își dirija barajul asupra mea. Dar norocul nu mă lăsa. Săream ca o sfîrlează. Eram mereu în calea balonului. Către sfîrșit, o minge prinsă direct de adversar și plasa se cutremură. D.V.A. marcase ! După cîteva minute, arbitrul fluieră sfîrșitul. Cortina cădea peste primul meu joc de campionat. Echipa mea pierduse ; eu însă cîștigasem. Prestigiul meu de portar crescuse.

Seara, la masa colegială, mai la o parte, cafegiul bulgar — vechea noastră gazdă — se cinstea de unul singur.

— Ne-ați bătut, nene Petre ! A fost un meci greu și pentru dv. și pentru noi !

I s-au umezit ochii, mi-a întins un pachețel apoi a ieșit. Am rămas năuc. Cînd am desfăcut între ciocolată și staniol, un bilet : „De la D.V.A. și de la nenea Petre".

Primul mesaj fusese trimis : D.V.A. mă regreta !

(Va urma)

În capitolul viitor :

● Reîntoarcerea „șoimului" cu aripile frînte ● Înfruntarea dintre D.V.A. și „Amatorii" ● „Te-au lovit tare, Anghele...?" ● Campioni ai regiunii ● Dispar „Amatorii".

AUTOMOBILISM

Răspundem cititorilor

Intrarea în drepturi depline a sezonului automobilistic se face remarcată și prin numărul tot mai mare de scrisori care ne sosesc în ultimul timp. La cei mai mulți dintre cititorii noștri le-am răspuns între timp prin poștă. La unele întrebări care — socotim noi — au un caracter mai general, și pot deci interesa și pe alți cititori, vom răspunde în rîndurile ce urmează :

N. STUCU — Brașov : **Dacia 1300 are un ambreiaj comandat mecanic, de tip monodisc uscat cu resort diafragmă și disc cu amortizor de torsiune care conferă calității de capacitate, de progresivitate la angajare și o manevrare ușoară a comenzii. Acest ambreiaj este acționat prin intermediul unui tampon cu bile ghidat de o casetă culisantă ceea ce constituie o garanție la longevitate în funcționare. Acest tampon este comandat de pedala ambreiajului prin intermediul unui cablu, foarte scurt și protejat.**

V. POPINĂ — Iași : **În această privință noua lege a circulației este foarte limpede. Vă repetăm și noi aceste prevederi. Pe drumurile publice cu mai multe benzi de același sens, circulația se desfășoară astfel : pe banda de lîngă bordură sau acostament vor circula vehiculele destinate transportului în comun și cele care se deplasează cu viteză redusă ; pe celelalte benzi vor fi conduse vehiculele care, potrivit legii, pot circula cu viteze superioare.**

Pe autostrăzi, banda de lîngă axa drumului va fi folosită numai în vederea executării manevrei de depășire, dacă celelalte benzi, în direcția de mers, sînt ocupate de alte autovehicule

Faptul că vehiculele de pe o bandă circulă mai repede decît vehiculele de pe celelalte benzi nu este considerat ca fiind o depășire.

V. STAMATOIU — București : **Desigur, se obișnuiește ca în excursii mai lungi să se pună bagajele pe acoperiș, montîndu-se un portbagaj special. Obiceiul este foarte răspîndit în lumea turistică. Să știți însă că nu este recomandabil. Prin aceasta se ridică centrul de greutate al mașinii și se reduce considerabil stabilitatea pe traiectorie, în special pe drumurile alunecoase ; crește pericolul de răsturnare la curbe ; viteza maximă scade mult ; de asemenea, consumul de benzină crește cu circa 20 la sută, ceea ce nu este de neglijat.**

NIC. LAZĂR — Sibiu : **Într-adevăr, la noi în țară, a fost produsă de către cooperația meșteșugărească, o remoreă de transport și locuit denumită „Minor". Construită simplu aceasta este sigură în circulație și remorcabilă de autoturisme de la 600 cmc în sus. Atașarea rulotei se face cu ajutorul unui sistem de cuplare, cu dublă siguranță. Gabaritul redus al rulotei asigură o vizibilitate perfectă a conducătorului și ușurează gararea. În interiorul cortului montat este asigurat spațiul de dormit necesar pentru patru persoane, obținîndu-se în poziția deschis o suprafață utilă de 5,6 mp. Locurile de dormit sînt așezate cîte două pe cele două extremități, spațiul din mijloc rămînînd liber. Un șertar, sub cele două locuri de dormit asigură și spațiul pentru bagaje. Scheletul simplu și cortul ușor permit montarea lui de către două persoane, în maximum cinci minute.**

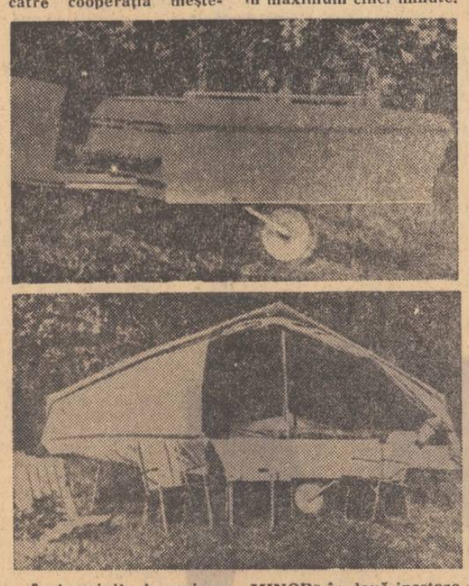

În imaginile de mai sus, „MINOR" în două ipostaze : mai întîi ca remorcă în spatele unei mașini și apoi ca dormitor confortabil în plină natură.

— V-ați lăsa portofelul cu bani în stradă ?
— Evident, nu !
— Atunci cum vă lăsați în stradă mașina neasigurată ! !

CUNOAȘTEȚI REGULILE DE CIRCULAȚIE ?

(Soluția problemei din numărul trecut)

Conducătorul autovehiculului care circulă de pe artera E nu acordă prioritate vehiculului de pe artera A (amenda 100—500 lei, conform art. 34), de asemenea, același conducător nu respectă semnificația indicatorului „La dreapta".

— Nici angajarea conducătorului care circulă pe artera C nu este permisă, trebuind să acorde prioritate vehiculelor care circulă de pe arterele A și B.

Pronosticul revistei „Magazin" la concursul Pronosport

1. Dinamo Bacău—Steaua	*1*
2. Crișul—Jiul	*1*
3. Farul—Rapid	*1*
4. „U" Craiova—C.F.R. Cluj	*1*
5. Dinamo București—Politehnica	*1*
6. Petrolul—F. C. Argeș	*1*
7. U.T.A.—Steagul roșu	*1*
8. Dinamo Bacău—Steaua	*1*
9. Crișul—Jiul	*1*
10. Farul—Rapid	*1*
11. „U" Craiova—C.F.R. Cluj	*1*
12. Dinamo București—Politehnica	*1*
13. Petrolul—F. C. Argeș	*1*

P.S. Meciurile 8—13 se dispută în campionatul de tineret-rezerve.

CONCURSUL NOSTRU

Pînă la 15 iulie au fost triate și înregistrate 118 100 bonuri de participare la concurs. Operațiile continuă.

● Bodnar Vasile, Rădăuți : Steagul roșu-Brașov nu este bine indicat la întrebarea a III-a. Patru bonuri nu sînt valabile.

● Stănescu Sebastian, Cimpulung-Argeș : Toate întrebările concursului „Balonul rotund" cer să se precizeze situația echipelor respective la sfîrșitul campionatului. De cînd ne-ați scris dv. sperăm că situația difuzării revistei s-a mai îmbunătățit. Așteptăm vești în acest sens.

● Cîrdei Ioan, București : C.F.R. Cluj nu poate să se claseze pe locul III și să retrogradeze în același an. Un bon anulat.

● Brașoveanu Petru, București : Nu știm la ce v-ați referit cînd ați trecut C.S.A. (?) la întrebarea a II-a. Un bon anulat. Idem **Orhion Severin, Gura Humorului** (Petrolul) întrebarea a III-a. Un bon anulat.

● Petrescu Cornel, București și Mutu Petre, București : Cîte un bon anulat. Nu există echipe cu numele Știința Craiova și Politehnica Craiova.

● Svaricevschi Leonida, București (2) : **Alexandru Ioan, București** (1) ; **Rusu Anastasia, Cluj** (1) ; **Sabo Gheorghe, Ilfov** (1) ; **Popescu Doina, București** (2) ; **Tăriceanu Ștefan, Ploiești** (1) ; **Nicorescu Dumitru, Băicoi** (1) ; **Alungulesei Vasile, Turda** (1) ; **Hatu Iuliu, Hunedoara** (3) ; **Croitoru Lucian, Brașov** (1) ; **Mușat Florian, Buzău** (1) : Cifrele din paranteze reprezintă bonurile anulate. Nu există echipe cu numele Știința București sau Politehnica București (întrebarea a III-a).

● Dode Anton, Ialomița : Asemenea bonuri nu sînt valabile.

● Stoian Janetta, București ; Vrinceanu Alexandru, Ploiești și Bucea Gheorghe, Cluj : Trecînd cîte o echipă din divizia B la întrebarea a II-a aveți cîte un bon anulat.

● Ceahovschi Dorina, Buftea-Ilfov și Preoteasa Gheorghe, Argeș : Cîte un bon anulat. Nu există echipe cu numele Siderurgistul Galați și Știința Galați.

● Grecu Victor, Reșița și Biriș Vasile, Cluj : Nu

BALONUL ROTUND

știm la ce ați dorit să vă referiți cînd ați trecut pe bonuri Universitatea și respectiv C.S.M. Aveți cîte un bon anulat. Idem, cîte un bon anulat. **Ciupercă Ștefan, Bacău** (U. Iași) și **Herdea Mihai, Slatina** (C.F.R. Reșița).

● Nicolescu Tache, București și Constantin Gheorghe, Craiova : Cîte un bon anulat. Ați lăsat cîte o întrebare necompletată.

● Nicoară Petru, Caraș-Severin (1) ; **Vălceanu Ion, Buziaș** (2) ; **Patic Mihai, Roman** (1) ; **Vintilă Bogdan, București** (1) ; **Neacșu Vali, București** (1) ; **Cruceru Valentin, București** (4) ; **Voica Maria, Mehadia** (1) ; **Orănescu Gheorghe, București** (1) ; **Herșcu Minel, Iași** (1) ; **G. Charlotta, Arad** (1) : Aveți anulate bonurile redate de cifrele din paranteze deoarece la întrebarea a III-a ați trecut cîte o echipă din divizia A.

● Danciu Dumitru, București (10) ; **Bălan Vasile, com. Stănița-Neamț** (3) ; **Dumitrache Gheorghe, Brașov** (2) ; **Scelcunov Petre, București** (5) ; **Găină Horia, Brașov** (1) ; **Kloiber Werner, Urziceni** (4) ; **Alecu Ioan, Ploiești** (1) ; **Acsiotis Anton București** (1) ; **Ciubucă Teodor, Reghin** (2) ; **Vlad Florea, com. Hotarele-Ilfov** (1) ; **Lunganu Marin, Pitești** (1) ; **Burghelea Ion, Iași** (1) ; **Neagu Aurel, Bacău** (1) ; **Elevii clasei a VIII-a, Buftea** (7) ; **Badea Ion Buftea** (1) ; **Tudorache Ion, București** (1) ; **Dumitrache Chriș, București** (1) ; **Horduna Adrian, București** (1) ; **Doru Ionescu, București** (1) : Trecînd Progresul, fără nici o precizare, aveți anulate bonurile redate de cifrele din paranteze.

● Dimitrescu Dan, București (1) ; **Zuga Teodor, Corabia** (1) ; **Roșu Constantin, Ploiești** (1) ; **Ștefim Ioan, București** (1) ; **Hintescu Daniel, Babadag** (1) ; **Gelu Curciu, București** (1) ; **Gelesi Nicolae, Iași** (1) ; **Vieru Ioan, Mediaș** (3) ; **Mihailov Eufrosina, Iași** (1) ; **Predescu Dan, București** (1) ; **Teodorescu Ștefan, București** (1) : Cifrele din paranteze reprezintă numărul bonurilor anulate deoarece nu ați precizat pe care Dinamo îl preferați.

KASSAY LORAND
DIN VLĂHIȚA, JUD. HARGHITA, A PLECAT ACASĂ LA VOLANUL UNUI AUTOTURISM „DACIA 1 100" CÎȘTIGAT LA

LOZ ÎN PLIC

ORIUNDE VĂ AFLAȚI, JUCAȚI LA

LOZ ÎN PLIC

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XIV Nr. 668 — SÎMBĂTĂ 25 IULIE 1970 — 8 PAGINI 1,50 LEI

GEOGRAFIA ROMÂNIEI ÎN LEGENDE

București anul unu

de Panait I. PANAIT
Șeful secției feudale de la Muzeul de Istorie a Municipiului București

Bucur Ciobanu — litografie fantezistă publicată de D. Pappasoglu la sfîrșitul secolului al XIX-lea

Multe din marile și vechile orașe ale lumii își pierd originea în negura veacurilor, acolo unde adevărul istoric se contopește cu legenda. Orașul București, zămislit în cursul celui de al XIV-lea veac, își are și el legendele lui. Se poate spune chiar că este așezarea care a stîrnit cea mai variată și mai fecundă creație populară, în centrul acesteia găsindu-se, nu de puține ori, strămoșul Bucur. Legenda spune că în vremurile de demult, un păstor, Bucur, a ajuns pe aceste meleaguri mînindu-și turmele de oi. Frumusețea luncilor scăldate de unda molcomă a riurilor sau de lacurile bogate în pești și străjuite de codri întinși au determinat pe rătăcitorul cioban să rămînă aici. Modesta lui colibă a fost amenajată pe o colină, acolo unde s-a înălțat, tot în acele timpuri, o bisericuță de lemn. Urmașii bătrînului păstor n-au mai părăsit malurile Dîmboviței și au înfiripat Bucureștii, satul descendenților lui Bucur. Iar pe locul modestului lăcaș din lemn s-a zidit, în vremea lui Mircea cel Bătrîn, o altă biserică din cărămidă, păstrată și astăzi.

Creația populară l-a cîntat pe legendarul personaj punîndu-l adesea la loc de cinste în ierarhia feudală. Într-un vers cules cu multe decenii în urmă se spune că Vodă Brîncoveanu ar fi fost îndemnat de Aga Bălăceanu să facă Bucureștii, adică reședința domnească, la Balaci, dar voievodul :

„Și cum Bucurel Ciobanul
Zicea să facă Bucureștii
Pe Dîmbovița
Că e apă de spălat
Și cîmp mare d'alergat".

Mărturii ale unor călători europeni

Legenda lui Bucur a fost culeasă de mulți dintre călătorii străini care au trecut prin București. Ea este destul de veche, căci la 1763 era consemnată într-o cronică, încă inedită. Bucur este considerat păstor sau haiduc. La începutul secolului al XIX-lea concomitent cu sporirea relațărilor oaspeților occidentali, tradiția orală își găsește o mai frecventă prezență în însemnările acestora. Dar este surprinzătoare varietatea sub care apare legendarul personaj. Pentru francezul Auguste Legarde, aflat în trecere de la Constantinopol în acele zile ale pustiitorului incendiu de la Curtea domnească de pe Dealul Spirii, ce avea să arunce acel palat în ruină definitivă în 1812, Bucur este o persoană fără o îndeletnicire precizată. Aceeași informație apare și în cartea consulului britanic William Wilkinson, consacrată Țărilor Române, existența lui Bucur fiind plasată cu patru sute de ani în urmă, deci în jurul datei de 1400. Elvețianul François Recordon, secretar al avarului domn Ion Vodă Caragea, în timpul căruia a bîntuit teribila epidemie de ciumă, consemna în scrisorile publicate după 1821 că „valahii iubitori de asemenea de etimologii consideră ca întemeietor al Capitalei lor pe un pescar sau un cioban cu numele de Bucur care, încîntat de frumusețea locului, a ridicat acolo cu numeroasa sa familie un cătun, căruia i-a dat numele său, ce pe urmă s-a schimbat în București". În 1828, așa cum atrage atenția dr. Paul Cernovodeanu, într-un valoros manuscris, R. Walsh publica la Londra o carte din care reieșea că Bucur era un boier, stăpînitor al acestor locuri. Un deceniu mai tîrziu, partizenii luau cunoștință prin cartea lui R. Perrin că întemeietorul Bucureștilor a fost

CONTINUARE ÎN PAG. ②

AGENDA săptămînală

ÎN ACTUALITATE ȘI ÎN PERSPECTIVĂ

Zile fierbinți de vară încărcate de o bogată și multilaterală activitate, caracteristică pentru acest an neobișnuit. Pretutindeni se simte hotărîrea întregului popor de a șterge cît mai curînd urmele calamităților care au avut loc în primăvară, unită cu decizia unanimă de a îndeplini, în ciuda greutăților ivite, sarcinile de plan ale acestui an, ultimul al actualului cincinal, împreună cu angajamentele luate. Exemplară dovadă de patriotism, de înaltă conștiință socialistă, oamenii muncii din fabrici, de pe ogoare, toți cei ce lucrează în economie, știință, cultură și-au luat în mod spontan obligații ferme de a da patriei mai mult și mai bine, de a nu precupeți nici un efort pentru ca progresul material și spiritual al țării și poporului nostru să atingă nivelul pe care ni l-am propus. Ziarele consemnează cotidian fapte eroice ale oamenilor muncii din industrie ; pe ogoare se dă cu intensitate bătălia recoltei care trebuie să acopere și pierderile de pe pămînturile pustiite de ape ; preocuparea pentru a smulge pămîntului tot ce poate da se concretizează prin realizarea unor suprafețe cît mai mari de culturi succesive ; constructorii — a căror zi festivă le-a prilejuit cuvinte de profund atașament față de partid, de politica sa, de conducerea partidului — ridică din temelii noi edificii ale producției, noi izvoare de lumină și energie, palate ale științei și culturii, refac sau dau ființă nouă caselor în care vor trăi oamenii. Emoționantă și, ca atare, demnă de remarcat este contribuția tineretului care participă cu întreaga forță la această operă de ridicare a țării pe noi trepte de civilizație socialistă, a tineretului încadrat în activitatea productivă, dar și a tineretului studios, care își folosește o parte a binemeritatei vacanțe spre a munci pe șantiere, pe ogoare, adăugînd energia sa marelui fluviu de energie al țării.

Această atmosferă de avînt general și creator include și participarea maselor de oameni ai muncii la o activitate privind perspectivele întreprinderilor în care lucrează. După cum se știe, sînt în curs de desfășurare în întreaga țară

CONTINUARE ÎN PAG. ②

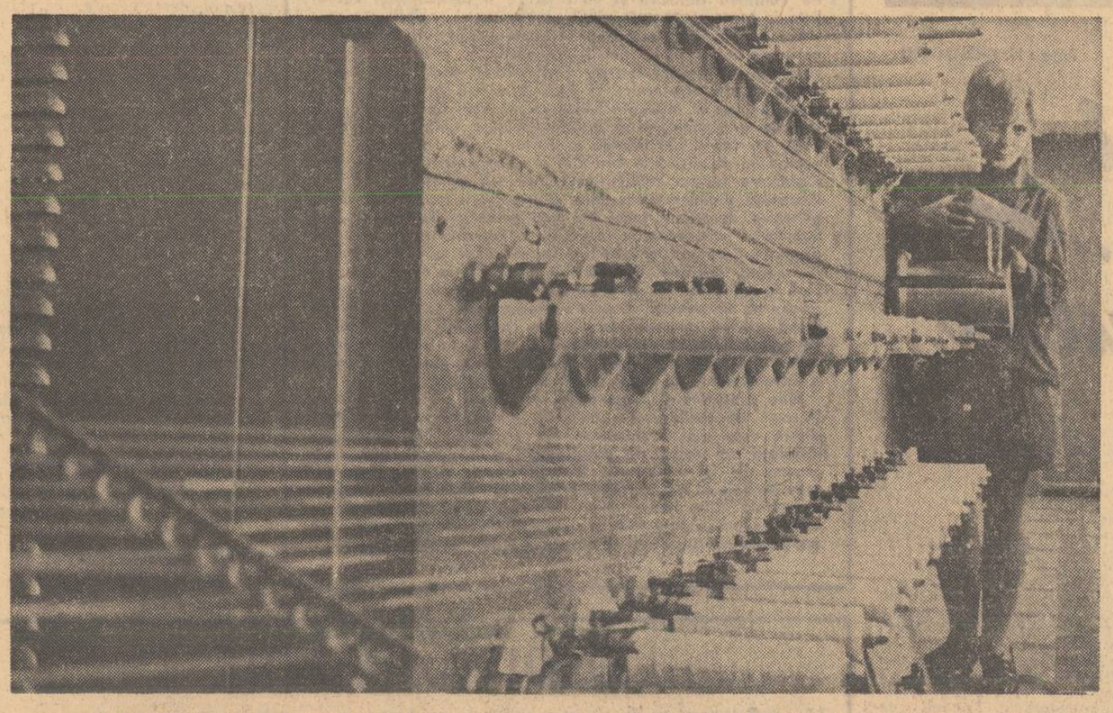

FIBRELE SINTETICE CÎȘTIGĂ COMPETIȚIA TEXTILELOR

Au pătruns în viața noastră cotidiană cam de un sfert de veac. Profund dezamăgiți de celofibra de cea mai joasă calitate cu care au fost siliți să se îmbrace în anii războiului, cetățenii au privit la început cu suspiciune „marfa" cea nouă pe care, prin 1945-1946, o vindeau, pe sub mînă, vînzătorii ambulanți de pe Lipscani : nailonul „de sticlă". Sensibile la frumosul vestimentar, femeile au fost atunci primele care au apreciat calitatea acelor fire, subțiri ca pînza de păianjăn, din care se făceau ciorapi mai fini decît cei din mătasea naturală. Mai tîrziu, țesăturile de tipul linii și al bumbacului, făcute tot din acea misterioasă „sticlă" au cucerit definitiv sufragiile : venise vremea faimoaselor fuste de tergal, care se spală ușor, nu se șifonează și nu se calcă, a blănurilor artificiale — urson, lupon — a articolelor de lenjerie, fine, ușoare, lavabile. Fibrele sintetice începuseră cu succes competiția cu cele din materiile prime tradiționale, atît de puține ca număr : mătasea, lîna, bumbacul, inul. În zeci de laboratoare, oameni de știință căutau necontenit mijloace de a imprima noilor fibre calități pe care nicicînd nu le-au avut cele naturale. Și, cu fiecare an ce trecea țesăturile ce apăreau pe piață, mereu mai ieftine, mai trainice, mai frumoase, căpătau noi simpatizanți.

O tînără, dar viguroasă ramură a industriei chimice românești

Tînără dar viguroasă, industria chimică românească avea să sesizeze imediat importanța recentei cuceriri a tehnicii mondiale în domeniul fibrelor textile. Bogată în materii prime specifice — gaz metan și petrol — țara noastră dispunea de toate condițiile pentru a crea și dezvolta industria firelor sintetice. Și astfel, în ianuarie 1957, s-a scris la noi actul de naștere al Săvineștilor. În vara lui 1959, primele fire de relon luau drumul cumpărătorilor. Industria românească a firelor sintetice se născuse. Un an mai tîrziu, în 1960, avea să apară și primul înlocuitor românesc al lînii, fibra polinitrilacrilică : melana. În deceniul ce a urmat, pe baza gazului metan, a derivatelor petroliere și a fenolului, producția „oilor" din Săvinești a sporit necontenit, o dată cu apariția noilor linii-relon II și III, melana II și III.

Melana, bine-cunoscută de publicul nostru, întrece prin calitățile sale cele mai bune soiuri de lînă. Ușoară, rezistentă, nesifonabilă, ea are în plus calitatea că nu intră la spălat, se usucă foarte repede, este de 1,8 ori mai călduroasă decît lîna. Nu este atacată de agenți chimici și nici de molii, mucegaiuri sau bacterii. Oamenii au reușit deci, nu numai să imite perfect natura, dar să ferească creația lor de imperfecțiunile fibrelor naturale. Ca să nu mai vorbim de latura cantitativă a problemei : firele de melană ce vor fi produse în acest an echivalează cu lîna tunsă de pe aproape zece milioane de oi. Închipuiți-vă volumul de muncă și de cheltuială necesitat de creșterea unui număr atît de mare de ovine, de prelucrarea lînii obținute, și vă veți da mai bine seama de imensa importanță a fibrelor sintetice în viața oamenilor de astăzi.

Și fibrele de relon și-au dobîndit în scurtă vreme o bună apreciere, inclusiv pe piața mondială. Dovadă faptul că ele se exportă în numeroase țări, unele din ele cu o veche tradiție a industriei chimice : Japonia, R.F. a Germaniei, Austria, R.S. Cehoslovacă, Italia etc.

Cu începere din anul 1969, Săvineștii, cetatea românească a fibrelor sintetice înceta să mai fie însă singura reprezentantă a acestei ramuri din industria chimică. Odată cu nașterea modernei uzine din Iași, piața textilă națională avea să primească o nouă materie primă cu caracteristici superioare : teromul, frate bun cu tergalul și terilena de fabricație străină. Firele poliesterice produse pentru prima oară în țară la Iași, pe baza materiilor prime furnizate de Combinatul chimic din Brazi, aduc țara noastră printre importanții producători de fibre sintetice din Europa. Într-adevăr, producția anuală de zece mii tone fibre poliesterice (tip lînă și bumbac) asigură posibilitatea fabricării unor cantități mari de confecții de cea mai bună calitate — 9,5 milioane costume bărbătești. Iar pînă la finele acestui an, cînd se va termina cea de a doua etapă de dezvoltare a uzinei, capacitatea ei de producție va spori cu încă 3 000 tone fire pe an.

Paul MARIAN

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Vestigii ale cetății Colț, unde s-ar fi petrecut acțiunea romanului „Castelul din Carpați"

Pe urmele lui Jules Verne... în Țara Hațegului

(Pagina a 2-a)

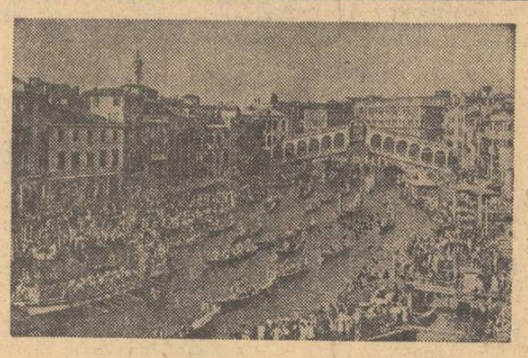

ORE VENEȚIENE

Itinerar „Magazin"

(Pag. a 3-a)

ACȚIUNEA „C" — AMINA VITALĂ

● Dacă nu cedează, repetați rețeta! ● Un atac „fără strălucire" împotriva organismului ● „O substanță care te îmbolnăvește dacă nu o mănînci" ● Alertă. Veninul de cobra nu acționează ! ● O rețetă originală împotriva guturaiului ● Microbii se modernizează ! ● Trebuie să cîștigăm în această cursă contra cronometru ! ● Să reținem două „amănunte".

(Pag. a 5-a)

Ruinele cetății Colț

Foto : N. GOLGOȚIU

Pe urmele lui Jules Verne... în Țara Hațegului

Deși au trecut aproape opt decenii de la apariția romanului „Castelul din Carpați", publicul francez manifestă un deosebit interes pentru această lucrare. Dovadă ? Un milion de exemplare trase într-o singură ediție cu prilejul „Anului Verne". Același interes se observă și la noi în țară unde nu demult a apărut o nouă traducere într-un tiraj de masă.

Pitorescul peisajului românesc din ținutul carbonifer al „Celor două Jiuri" și din regiunea învecinată de la poalele Retezatului unde Jules Verne și-a plasat legendarul castel a fost descris cu atîta minuțiozitate, fotografiat parcă, încît citind romanul îți spui, fără să vrei, că nu se poate ca cineva să relateze numai din auzite atîtea amănunte, că ar fi aproape imposibil ca autorul să nu fie fost deplasat personal la fața locului...

Atrași de acest miraj, dorind să aflăm încă unul din „secretele" lui Jules Verne, ne-am hotărît să pornim spre poalele Retezatului. Îi invităm și pe cititori să participe, alături de noi, la acest interesant traseu turistic.

Privim harta României. Avem la îndemînă trei căi spre a ajunge la ținta călătoriei noastre. Un drum care pornește din Valea Jiului, prin pasul sud-estic al Merișorului ; altul din Banat, pe valea Bistrei, prin „Porțile de Fier" ale Transilvaniei și, în fine, traseul pe care credem că l-a urmat și Jules Verne și anume cel ce vine de la Simeria spre Hațeg și apoi duce la poalele Retezatului.

De la gara Subcetate, situată la 2 km de Hațeg, o șosea asfaltată ne duce spre frumosul și liniștitul oraș de pe riul Galbena. Încă nu pătrunsesem în oraș și placarde multicolore ne înștiințau că în apropiere se află vestita capitală a Daciei romane, Sarmisegetuza, ne îndemnau să vizităm biserica-monument istoric din Densuș sau rezervația cu zimbri.

După o mică consfătuire, întregul grup a fost de acord să facem un popas la Sarmisegetuza. Am ajuns acolo după un drum de vreo 15 km. Vizitînd vestigiile celebrei așezări antice, trecem prin Arene și la muzeu îndrumătorul Victor Corocescu ne dă citeva amănunte despre lucrările de reconstituire ale templului zeiței Nemesis, templu aflat în partea de răsărit a Amfiteatrului. Privim cu atenție numeroasele obiecte străvechi descoperite prin aceste locuri și gîndurile ne poartă în urmă cu milenii...

Dornici însă să ajungem mai repede la castelul Colț ne îndreptăm spre satul Suseni. În drum trecem peste Riu de Mori și ajungem într-un adevărat coridor umbros străjuit în stînga de casele satului, în dreapta de apele repezi ale Riușorului. Deodată, unul dintre noi strigă: Castelul ! Într-adevăr, în zare, pe o culme înaltă, se observă o cetate. Ne oprim în fața casei unui fierar și un grup de puști de 8—10 ani se oferă să ne călăuzească pe poteca împădurită, pînă sus la castel. După un urcuș de aproape jumătate de ceas ajungem în fața ruinelor cetății care străjuiește de veacuri drumul ce făcea legătură cu Valea Jiului Românesc, drum cunoscut și sub denumirea de pasul Merișor.

Adevărată fortăreață, cetatea avea desigur drept principal obiectiv apărarea importantului drum de la poalele ei, fapt confirmat nu numai prin poziția strategică ci și prin zidurile puternice prevăzute cu turnuri și bastioane. În urma cercetărilor efectuate de arheologi și istorici, am aflat că cetatea Colț a fost ridicată în secolele XIV—XV pe domeniul familiei cnejilor români Cîndea, ai cărei membri au făcut parte din oamenii de încredere ai lui Ioan de Hunedoara. Conform unor documente istorice fortăreața era încă în folosință în anul 1648. Între culmea pe care este situată cetatea și masivul muntos exista pe vremuri un șanț sec, peste care ducea un pod mobil. De o formă aproape triunghiulară, cetatea era apărată spre nord, est și sud prin curtine — ziduri care uneau flancurile a două bastioane, iar la vest se află un perete de stîncă prăpăstios. Apărarea fortăreței se baza pe rezistența curtinelor și a turnului principal — donjonul — încadrat de ziduri groase de peste 2 m. Această parte a cetății are o vechime de aproximativ cinci secole, pe cînd turnurile poligonale care erau în legătură cu podul mobil de acces, au fost adăugiri ulterioare, iar meterezele largi indică secolul al XVII-lea, caracteristice artileriei ușoare de cetate. Cercetînd interiorul incintei observăm în colțul de nord-vest urmele a două încăperi dreptunghiulare, probabil locuința stăpînului cetății. Rămînem deosebit de impresionați de măreția impozantelor ziduri de piatră și, ocolindu-le pe partea de vest, vedem o minunată panoramă. Imagini de neuitat ne duc spre centrul munților Retezatul, spre Hațeg și împrejurimile sale...

De cealaltă parte a Riușorului, pe o mică terasă, am vizitat biserica Colț, zidită din piatră brută. Datorită faptului că zidurile de miazăzi și apus dau spre panta dealului, intrarea în biserică se face prin latura de nord. O altă curiozitate este aceea că deasupra altarului — de formă pătrată — se ridică un turn de apărare etajat cu un acoperiș în formă de piramidă, caz rar în arhitectura românească. Atît nava cît și altarul au fost în întregime acoperite cu pictură bizantină, biserica datînd din aceeași epocă cu cetatea Colț.

O legendă care amintește vremurile tulburi din trecutul cetății se referă la fosta stăpînă a fortăreței, Ileana Cîndea, care, spre a-și salva iubitul dus în robie de tătari, a tors zi și noapte pentru a cîștiga aurul necesar eliberării iubitului ei.

Subliniem coincidența frapantă dintre locul unde este construită cetatea Colț, modul ei de construcție și descrierea amănunțită a castelului din Carpați, descriere care ne duce spre culmea împădurită ce străjuiește drumul spre Vulcan, Lonea, Petroșani... Asemănarea dintre cele două castele indică aproape cu siguranță faptul că Jules Verne și-a plasat acțiunea celebrului său roman în cetatea Colț !...

Simion SĂVEANU

DRUMURILE VACANȚEI

AGENDA săptămînală

ÎN ACTUALITATE ȘI ÎN PERSPECTIVĂ

URMARE DIN PAG. 1

adunările generale ale salariaților, practică instituționalizată ca urmare a programului științific și complex de perfecționare a organizării, conducerii și planificării economiei, elaborat de Conferința Națională a Partidului Comunist Român. Prin participarea largă și activă a tuturor categoriilor de salariați, fără deosebire de funcție sau de răspundere în muncă, prin aceste adunări generale se materializează aportul lor nemijlocit la organizarea și conducerea activității economice, sistemul înscriindu-se în procesul de continuă adîncire și consolidare a democrației socialiste în toate sectoarele vieții economice și sociale.

Ca o reflectare a preocupărilor de stringentă actualitate care se pun în viața noastră economică, adunările generale cuprind pe ordinea de zi două mari probleme : analiza activității economice și financiare din prima jumătate a acestui an și măsurile necesare asigurării îndeplinirii integrale a planului și a angajamentelor asumate pe anul 1970, precum și dezbaterea sarcinilor de plan pe anul 1971, primul an al viitorului cincinal, și a măsurilor tehnico-organizatorice pentru realizarea exemplară a acestor sarcini. Discutînd problemele majore ale întreprinderilor, adunările generale constituie locul cel mai prielnic în care se pot manifesta înțelepciunea colectivă, experiența acumulată, se pot face propuneri și critici dintre cele mai autorizate, toate în scopul ridicării activității economice la un nivel superior. În calitatea lor de proprietari ai mijloacelor de producție și, în același timp, de producători, salariații își afirmă spiritul gospodăresc, înalta conștiință a răspunderii față de avuția obștească, aducînd, în afara muncii personale, o importantă contribuție la activitatea de ansamblu a întreprinderii, la perfecționarea generală a acesteia.

Bine pregătite și organizate, adunările generale, aflate în curs de desfășurare, tratează cu exigență probleme dintre cele mai importante ale producției și constituie, totodată, un prilej de manifestare a hotărîrii oamenilor muncii din întreprinderile întregii țări, de a face totul pentru a încheia cu succes planul pe acest an, de a îndeplini angajamentele luate, punînd baze viguroase viitorului cincinal, care începe cu anul 1971 și care va ridica patria noastră pe noi trepte ale societății socialiste multilateral dezvoltate.

DIALOG CU NATURA

Ca să poată trăi, oamenii trebuie să creadă în ceva ! Or, dintre noi toți, oamenii de știință sînt cei care cred în cea mai fantastică forță a omului. Aceea de a putea rupe învelișul lucrurilor și a le vedea așa cum arată ele, în intimitatea lor, de a putea să toarne în alte tipare bunurile hărăzite lumii ; de a găsi negăsita piatră filosofală. Enigmaticul Erasm, figura legendară a Evului Mediu, constata că nu exista sațiu în studiu. Pe măsură ce afli, îți dai seama că universul întreg se înscrie într-o ecuație cu n necunoscute...

Noi, profanii, ne mulțumim să constatăm unele ciudățenii, să ne întrebăm cum se poate ca în uriașul laborator al naturii să se petreacă atîtea fenomene minunate. E drept că natura n-a știut să creeze singură gama de produse de mase plastice ce ne copleșește astăzi, că în retorte s-au născut substanțe noi, nemaivăzute, că matematica e pe cale să intre în grădina fermecată a poeziei, că există o contorsionare în științele exacte, că medicina se apropie de Olimp.

Și totuși mi se pare că dialogul cu natura este cel mai viu, cel mai pasionant din toate. Iată, mă plec peste microscop, să văd așezarea cromozomilor în sămînța sfeclei de zahăr. Banala unealtă a laboratorului, microscopul, este pentru mine un cerc magic în care pătrund în tăcere, pe vîrful degetelor, cu capul plecat. Sistemul de lupe — explicația din dicționar nu mă satisface. Vreau altă definiție, ceva înrudit cu săgeata Dianei, cu sabatul vrăjitoarelor. Pentru că, altfel cum pot accepta ideea de a tăia o fereastră în sferă, în intimitatea celulei ca să trag cu ochiul ?

Sămînța sfeclei de zahăr se prezintă ca un grăunte cenușiu, capricios modelat. Nu-i așa ! Cu creionul roșu, inginerul Maria Bîrsan, cercetător principal la Institutul de cercetări pentru cultura sfeclei și cartofului din Brașov, mi-l punctează, și deodată glomerula îmi arată cele patru fețe, identice, așezate cu rost. Astfel din fiecare glomerul natura-mamă dă patru fire. Și tocmai aici, se poartă un război surd, dar cu toate armele permise, pentru că prezența celor patru fire în-

Ing. Maria Bârsan

greunează mecanizarea lucrărilor sfeclei. Maria Bârsan și-a început activitatea de cercetare din facultate, de la vîrsta de 18 ani și a continuat-o la stațiunea experimentală Mărculești, apoi la institut. Cea mai de seamă realizare este crearea, în colaborare cu alți autori, a soiului de sfeclă R. Poloploid I — soi cu 36 cromozomi, capabil să dea sporuri de recoltă de 3 000 — 10 000 kg rădăcini la hectar, cu un procent de zahăr ridicat.

Deseori, vara, am urmărit cu mirare truda albinei, delicata ei constituție în perspectiva unui fagure de miere. Dar nu ascund acest lucru — deși citisem despre uimitoarea lor organizare, despre ierarhia valorilor, niciodată contestată, nu bănuiam varietatea, faptul că numai la noi în țară trăiesc 16 genuri și 81 de specii.

O oră cu Victoria Juga-Raica este o lecție despre științele naturii ; o cale spre mirifica lume a cîmpului și a pădurii, un prilej de a medita. Studiului albinei, Victoria Juga-Raica i-a închinat 50 de ani de viață. (Împlinește în această lună 70 de ani). În laboratoarele Muzeului „Grigore Antipa" și acasă, în atmosfera aparținînd parcă unui alt veac, sub lumina albă a lămpii, și-a petrecut Victoria Juga multe ore de noapte. Rodul acestei activități complexe s-a adunat în peste 100 de publicații, din care 42 de lucrări de cercetări originale din domeniile citologiei, anatomiei comparate, histologiei, ecologiei etc.

Dar, cu adevărată pasiune a urmărit activitatea albinelor (hymenopterelor) scriind în seria volumelor „Fauna României", editată de Academia R.S.R. — fascicola privitoare la albine.

Vecinul de casă, doctorul în științe Stelian Stan, cercetător științific, șef de laborator în Institutul de cercetări agricole, pleacă deseori duminică dimineața de acasă să vadă plantele. Evoluția de la o zi la alta, de simbătă pînă duminică, nu poate avea ceva spectaculos, cred, chiar sub influența izotopilor radioactivi. Dar această „liberă-trecere" spre intimitatea celulei este pasionantă și plantele se comportă atît de diferit la elementele chimice. Totul se lasă subjugat de această idee, treburile de fiecare zi, necazurile pot să întunece dar nu pot să clintească încăpățînata trudă. Cercetarea nu este o profesie, exercitată între 8 și 16, cu semnătura în condică de sosire și plecare. Cercetarea, înseamnă, în primul rînd obsesia — obsesia unei idei, a unei teze, a unei ipoteze.

Poate, într-o zi, vom avea o nouă tabelă a lui Mendeleev în care elementele vor fi trecute nu cu greutatea lor specifică ci cu influența lor neapărat pozitivă asupra vieții omului. Poate, într-o zi, misterioasa lume ce se mai ascunde privirilor noastre își va dezvălui tainele.

Și meritul va fi desigur al lor, al acestor neobosiți și pasionați cercetători, în continuu dialog cu natura.

Tania LOVINESCU

FIBRELE SINTETICE CÎȘTIGĂ COMPETIȚIA TEXTILELOR

URMARE DIN PAG. 1

Noua cetate a chimiei românești de la Iași a pășit cu dreptul încă de la intrarea sa în funcțiune, cu mult înainte de termenul fixat. Bilanțul activității sale de un an și jumătate a consemnat importante cantități suplimentare peste plan, atingerea înainte de vremea stabilită a parametrilor proiectați, întrunind consensul unanim al aprecierilor pentru calitatea fibrelor livrate industriei textile. Explicația stă în maturitatea colectivului de oameni ce muncesc aici, dar și în nivelul tehnic ridicat al instalațiilor ce se întind pe cei 160 000 m.p. ai uzinei. Din uriașele retorte, ca într-o modernă alchimie, praful alb adus de pe meleagurile ploieștene se transformă în miraculoasa „lînă de aur", firul acela fin care, într-o lungime de 9 000 metri, cîntărește doar un gram. Înregistrată fiind la organismele internaționale de specialitate de la Haga, Marca Terom și-a cîștigat repede o bună reputație, înscriindu-se la nivelul produselor similare cele mai apreciate.

Mersul impetuos al fibrelor sintetice spre cucerirea pieților textile nu înseamnă încă cîtuși de puțin renunțarea la folosirea materiilor prime tradiționale. Dimpotrivă, ele își completează calitățile în mod armonios, amestecul, într-o proporție bine dozată, a diferitelor fire dînd țesăturii atribute superioare. Clar este faptul că, în viitor, utilizarea fibrelor sintetice se va dezvolta continuu, ajungînd ca, după ce a întrecut cantitativ lîna și mătasea, să depășească și bumbacul.

Despre acest viitor am purtat discuții cu specialiști din cadrul Institutului de cercetări textile, consemnînd părerea unanimă că în chiar viitorul cincinal, fibra sintetică va deveni materia primă de bază a industriei textile românești. Explicația stă, în bună măsură, în faptul că dezvoltarea producției fibrelor chimice se poate face mult mai ușor decît cea a fibrelor naturale, a căror producție este, firește, limitată. Or, pînă în 1975, producția și implicit consumul de fibre poliacrilnitrilice (melana) și poliesterice (terom) vor spori de două ori și respectiv nouă ori față de 1970. O pondere însemnată în vestimentația viitorului apropiat o vor avea țesăturile din „teromtex", fire poliesterice texturate, care vor înlocui cu succes firele de lînă. Urmărind dezvoltarea industriei chimice a fibrelor sintetice, industria ușoară va crea noi capacități de producție — filaturi, țesătorii, finisaje — pentru prelucrarea superioară a prețioasei materii prime, inclusiv pentru export. Să adăugăm că, alături de fibrele sintetice, un loc tot mai însemnat în industria textilă îl capătă fibrele artificiale (celulozice). Cu precizarea că celofibra contemporană nu are nimic de-a face, în ce privește caracteristicile ei calitative cu cea care a necăjit, cu un sfert de veac în urmă, pe părinții noștri. Fibrele livrate de combinatul de la Brăila au o largă utilizare în producerea unor articole textile acum foarte apreciate de cumpărători.

Viitorul, în ce privește industria textilă aparține deci acelor fibre, descoperite de om acum circa patru decenii, care au revoluționat de-a dreptul arta și tehnica vestimentară. Este cert că nu se vor lăsa mult așteptate noi și noi tipuri de fibre sintetice, cu calități tot mai apropiate de perfecțiune.

Paul MARIAN

GEOGRAFIA ROMÂNIEI ÎN LEGENDE

BUCUREȘTI ANUL UNU

URMARE DIN PAG. 1

bogatul negustor Bucur. Ca atare, în decursul a numai opt decenii, Bucur este menționat în cinci ipostaze, pornind de la păstor și pînă la stăpînitor de moșie.

Tradiția originii domnești a Bucureștilor

Legenda atribuie Bucureștilor și o origine domnească. Transilvăneanul Nicolae Harga presupunea că Bucur era fiul lui Laic-Vodă. Bărbat viteaz, el a luptat alături de domnescul său părinte împotriva lui Erdeli Mikláuș și Gara. Încununat de gloria cîmpului de bătaie, Bucur a căzut în luptă. Acest fapt a determinat-o pe frumoasa lui logodnică, Ileana, fiica lui Bogdan Vodă al Moldovei, să se retragă la mănăstire. Tematica legendei a fost preluată de Al. Pelimon, într-o perioadă în care lupta pentru Unirea Principatelor Române era în plină desfășurare.

O răspîndire relativ întinsă a avut-o și legenda lui Negru Vodă. Cea mai veche mențiune a ei se găsește într-o carte din 1605, publicată de Giacomo di Pietro Luccari la Veneția. Autorul spune că pe la 1310, Negru Vodă extinzîndu-și controlul pînă la Dunăre, încîntat de mulțimea rîurilor și de clima blîndă de aici, a făcut cetatea Cîmpulungului și a zidit cetățui din cărămidă la București, Tîrgoviște și Buzău. Tîrziu, în 1834, călătorul german F. S. Chrismar atribuia întemeierea marelui oraș de pe Dîmbovița aceluiași Radu Negru, fapt inspirat din tradiția orală locală. La aceeași dată avea să subscrie în 1842 și reprezentantul consular al Austriei la Brăila, Stephan Adolf Wilhelm, care face o legătură directă între numele de Bucur și Negru Vodă.

Multe din însemnările vremii pun la începuturile orașului chiar pe Mircea cel Bătrîn.

Literatură și fantezie

Parcurgerea bogatei literaturi dedicate Bucureștilor permite scoaterea la iveală și a altor legende, multe dintre ele de o fantezie surprinzătoare. Cu ocazia vizitei făcute prin aceste locuri Stanislas Bellanger reține din tradiția orală a începuturilor orașului povestea lui Ibrahim, căsătorit cu frumoasa Guzla, numită și Perla Orientului, fiica unui bogat negustor armean din Varna. Aceștia ar fi, spune legenda, începătorii așezării de pe Dîmbovița, care s-ar fi numit mai întîi Ibrahimguzla, apoi Baukor-Aské, iar mai tîrziu București. Dar mulți au crezut că se poate face o directă legătură între numele capitalei și substantivul bucurie. Acest fapt rezultă limpede din însemnările lui F. I. Sulzer publicate în 1781, care consideră „București, nu București sau Bucarești" derivînd „de la bucurie, bucuros, a bucura deci București". Mai tîrziu, prin 1816, Ludwig von Stürmer, fiul internunțiului Austriei la Poartă trecînd pe la noi, reține că „București, capitala Țării Românești este orașul bucuriei, deoarece numele său provine de la bucurie". Ilustrul oaspete vizitează Capitala fiind încîntat de locurile de plimbare de la Herăstrău, Colentina și de chioșcul lui Nicolae Vodă Mavrogheni, înălțat cu ani în urmă la capul Podului Mogoșoaiei. S-a vorbit chiar de existența unui popor cu numele de Bukurii, Bukurlii sau Hîlarii care ar fi înălțat orașul. Consulul Prusiei în Principate, Johan F. Neigebauer aprecia că „așa cum știu oamenii de aici să trăiască o viață plină de bucurii, numele acesta îl merită cu adevărat".

Un lăcaș modest

Puține sînt monumentele din București care să răspundă atît de plenar legendei ca biserica „Bucur". Înălțată pe un bot de terasă, acum despărțit de colina ce a adăpostit timp de patru veacuri mănăstirea Radu Vodă, printr-o adîncitură a străzii, lăcașul acesta de o modestie surprinzătoare poartă prin ani legenda păstorului patronim. Un zid în formă de parapet făcut din cărămidă și bolovani de rîu încinge de o parte și de alta scara cu trepte multe pe care se urcă spre edificiu. Un pridvor cu stîlpi din lemn sugerind parcă prispa țărănească, o încăpere în formă de navă cu lungimea de cca. 9 m., dominată de turlă miniaturală, terminată în formă de ciupercă, iată lăcașul înălțat pe locul presupusei colibe a primului bucureștean. Liniștea și vegetația abundentă ce înconjoară zidurile și aleile te îmbie la meditație, deși numai la cîțiva metri, jos, freamătă tumultul Splaiului Independenței.

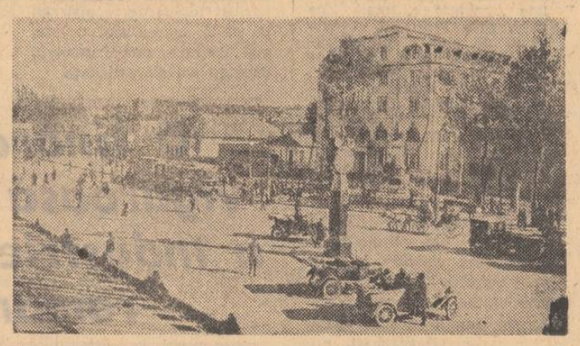

București 1920 — Piața Gării de Nord

Dar cum știința a dezgolit adesea legenda de latura ei fantezistă și aici s-au petrecut evenimente dure. Săpăturile arheologice au dovedit că biserica „Bucur" este o construcție datînd de la mijlocul secolului al XVIII-lea, fără a avea vreo legătură cu începuturile Bucureștilor.

Totuși există un sîmbure de adevăr

Fără îndoială că legenda lui Bucur poartă un sîmbure de adevăr. Astăzi, puțini sînt aceia care se mai îndoiesc că numele capitalei ar putea proveni din altă parte decît de la Bucur. Așa cum Grozăvești se trage de la un Grozav, Măicănești de la Maican, Lupești de la Lupu etc. tot așa și Bucureștii înseamnă cei ai lui Bucur, urmașii lui Bucur. Nicolae Iorga scria în 1928 că Bucureștii nu are nimic de-a face cu „bucurie" sau cu ciobanul Bucur. „Bucur trebuie să fi fost străbunul care în mijlocul pădurii ce exista odată aici... a găsit un teren pentru gospodăria agricolă, făcîndu-și casa aici", spune marele istoric. Analizînd existența multora din localitățile ce au purtat și ele numele orașului de pe Dîmbovița acad. I. Iordan ajunge în schimb la concluzia că București derivă de la Bucur.

Constituirea așezării urmașilor lui Bucur s-a petrecut în sec. al XIV-lea, așa cum recentele descoperiri arheologice o dovedesc. Este un fenomen ce se înscrie într-un moment de pulsație demografică, care a afectat centrul Cîmpiei române probabil cu ocazia extinderii statului feudal pînă la Dunăre și Marea cea mare. Ca atare, Bucur poate fi un stăpînitor de pămînt sau chiar un dregător domnesc. În mod cert, lîngă satul lui, în a doua jumătate a sec. al XIV-lea, domnia a permis sau a ridicat o cetățuie ale căror fundații se păstrează și astăzi în zona Curtea Veche.

Ca atare, legătura ce se face între Bucur, București și Mircea cel Bătrîn este pe deplin îndreptățită.

Panait I. PANAIT
Șeful secției feudale de la Muzeul de Istorie a Municipiului București

Vă trimit o ilustrată...

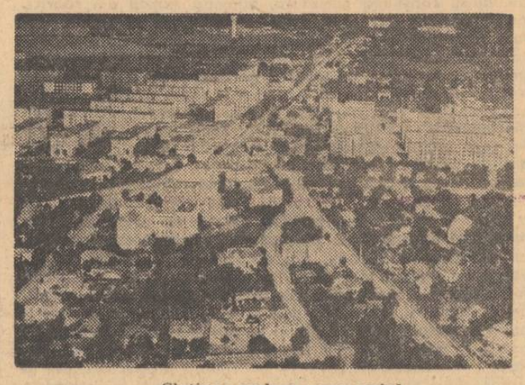

Slatina : vedere panoramică.

ORAȘUL CU STRĂLUCIRE DE ALUMINIU

de Vasile NICOROVICI

Oraș vechi, cu existență documentară de șase secole (atestat în 1368 drept centru de vamă, printr-un înscris al lui Vlaicu Vodă) deci cu un secol înaintea Bucureștiului, — Slatina reintră abia în acești ani, după îndelungată tăcere, în istorie. Într-o monografie relativ recentă a localității, tipărită în 1947, pe care o am în față, autorul, un inimos profesor, nu găsea mai nimic aparte de semnalat, afară de această veche situare în timp. Iubitor cu patimă a locurilor natale, spirit vizionar, el credea în viitorul strălucit al Slatinei, care ar fi determinat de dezvoltarea căilor de comunicație, pe Oltul devenit navigabil, și mai ales, în aer. Vehicolele uriașe ale văzduhului, adevărate trenuri aeriene, ar fi găsit aici o platformă ideală de aterizare, făcînd din acest oraș, așezat pe o linie ferată secundară, un important nod de comunicație între București și Timișoara, cu legături către Iugoslavia și țărmul Adriaticei.

Sincer să fiu, cînd am citit pentru prima oară aceste rînduri, cu mulți ani în urmă, nu mi-am putut reține un zîmbet neîncrezător, ca în fața unui proiect prea hazardat. Acum, însă, recitindu-le iarăși, ele capătă, mărturisesc, un aer plauzibil și — culmea ! — chiar în direcția indicată de vizionarismul profesorului slătinean. Mai întîi fiindcă ritmul de creștere a orașului cunoaște o intensitate rar întîlnită. Din 1965 pînă în 1970 populația Slatinei s-a dublat, urmînd ca în deceniul care urmează, pînă în 1980, să sporească încă de două ori și jumătate. Dacă avem în vedere întreaga această perioadă, de 15 ani, numărul locuitorilor va spori mai mult decît de cinci ori (de la 15 000 la 80 000) !

Și dacă astăzi Slatina nu are un imens aeroport pentru trenuri aeriene, cum prevăzuse autorul monografiei, orașul e legat totuși îndeaproape de activitatea zborului. Fiindcă aici, într-o modernă uzină, se realizează aluminiul, supranumit și „metalul înaripat", care, prin rezistența și ușurătatea lui, constituie materialul de bază pentru construcția avioanelor. Păsările imense ale secolului XX au în trupurile și în penajul lor strălucirea acestui metal, strălucirea de aluminiu. Regăsim acest luciu alb-orbitor în peisajul nou al orașului, acolo unde își desfășoară instalațiile și halele ei uzina care produce „aluminiul românesc", cunoscut în lume sub denumirea de ALRO. Recent, pe această platformă, s-a alăturat o nouă unitate, fabrica de produse carburoase, urmată de altele, aflate încă în faza de șantier...

Cine sosește în acest răstimp în vechea Slatină, descoperă uimit, desfășurarea unui intens elan constructiv. Metaforic vorbind orașul și-a luat avînt și, preocupat să producă metalul înaripat, învață el însuși să zboare. Se înțelege de aici că suflul nou al industrializării este cauza acestei noi și generale creșteri, ce se reflectă acum în viața orașului însuși, care, despărțit în două platforme urbane, una veche, „în „vale", alta nouă, „sus, pe terasă", în curs de configurare, extindere, sistematizare modernă, reflectă în chiar peisajul său, în statura nouă a siluetei sale, această tendință de elan, de desprindere către înălțimi, care e specifică zborului.

PE FIRUL EVENIMENTELOR

MICILE INSULE DE PE CANAL

de Nicolae LUPU

In canalul dintre Marea Britanie și Franța se află patru insule, denumite și insulele canalului, unde pe o suprafață totală de 75 de mile patrate trăiesc 114 831 locuitori: Guernsey, Jersey, Alderney și Sark. O sursă importantă de cîștig a locuitorilor o constituie turismul, dar nu acesta este motivul pentru care, într-o perioadă a anului, prin excelență turistică, aceste minuscule bucăți de pămînt european și-au făcut loc în actualitatea internațională. Este vorba de o altă sursă de existență. Oamenii harnici ai acestor locuri cultivă pe fiecare bucățică de pămînt disponibilă, grîu, zarzavaturi, pomi fructiferi. Toate acestea, plus carnea de vită și peștele reprezintă principalele articole de export care iau atît drumul Angliei, cît și al Franței. Am inclus Anglia pe lista de export pentru că insulele nu fac, în sensul strict al cuvîntului, parte din Anglia ci sînt „dependențe ale Coroanei". Se pare însă că dacă acest statut le convine, locuitorii săi nu vor să devină totodată... dependințe ale Pieței comune.

Candidatura Angliei la Piața comună a stîrnit și pe micile insule furtuna controverselor economice și politice. Pentru a-și limpezi punctele de vedere delegați ai locuitorilor lui Jersey, Guernsey, Alderney și Sark s-au întîlnit în St. Peter Port (capitala insulei Guernsey) spre a discuta implicațiile aderării la comunitatea vesteuropeană. Au existat, evident, deosebiri de păreri. Cei din Jersey vor să rămînă în afara Pieței comune, cei din Guernsey solicită asigurări speciale. Dar, după cum constată și o relatare din Times, „a devenit tot mai clar că în multe privințe pozițiile tuturor locuitorilor insulelor sînt similare", în sensul unei mari îngrijorări față de consecințele integrării vesteuropene asupra economiei și vieții lor politice. Micii insulari se tem nu numai că prosperitatea lor va fi pusă sub semnul întrebării ci și că drepturile lor de a se guverna singuri vor fi subminate.

De-a lungul anilor de existență, cele 75 de mile pătrate, împărțite inegal în patru, au cunoscut nu numai zbuciumul furtunilor ce se abat în apele canalului ci și valurile agitate ale istoriei. Obiect de dispută între seniorii feudali și între regi, insulele acestea au fost cînd atașate Angliei, cînd Franței, cînd neutre, cunoscînd afluxul unor populații și dintr-o parte și dintr-alta a canalului. Așadar, dacă există un loc mai amestecat al Europei pasibil de „experimentare" a integrării, apoi tocmai acolo ar trebui să-și găsească „supranaționalii" laboratorul mult visat. Și uite că nu vor. Amestecați, aruncați de valurile istoriei de colo colo, ei vor să fie ceea ce sînt — nici mai mult, dar nici mai puțin. Așteptăm cu interes să aflăm ce înfățișare vor avea experții comunitari, dacă printre complicatele probleme pe care le pune candidatura engleză vor fi puși să găsească și o formulă specială pentru insularii canalului.

UN VIKING AL ZILELOR NOASTRE: THOR HEYERDAHL

de Radu NOR

„RA-II" și-a îndeplinit misiunea.

Ziarele au scris — au comentat. Despre expedițiile lui Thor Heyerdahl se știe aproape totul. Mai puțin se știe însă cine este Thor Heyerdahl — omul. Iată cîteva secvențe din viața intimă a familiei, petrecute înainte de succesul expediției...

Ceasornicul tiran

Soții Heyerdahl vorbesc între ei în limba norvegiană, dar fetele, Anette de 17 ani, Marianne de 13 și Bettina de 11 preferă dialectul pitoresc al coastei italiene. Yvonne nu se îndoiește că soțul ei va reveni cu bine din această expediție, la fel ca în urmă cu 23 de ani, cînd a traversat Pacificul pe o plută de balsa. E convinsă că va birui Atlanticul, că va ajunge în America, undeva între gurile Amazonului și Mexic.

Între timp, familia trăiește ca și cînd părintele ar fi în mijlocul ei, dar cu niște mici abateri de la regulile casei. Ceasornicul nu guvernează acum viața, la Colla Micheri, cu aceeași rigurozitate.

Cînd Thor e acasă, toată lumea se scoală fix la 6.30. La 7.20, nici un minut mai devreme, nici un minut mai tîrziu, se ia micul dejun. La 7.40, Heyerdahl urcă în „turnul" său — o veche construcție în care și-a amenajat biroul — ca să lucreze. Precis la unu se servește prînzul. După masă doarme exact zece minute și continuă să scrie pînă la șapte, cînd familia se întîlnește la cină.

În lipsa stăpînului casei, ceasornicul își pierde din autoritate.

Yvonne Heyerdahl își ajută soțul. Înaintea plecărilor în expediție e secretară, dactilografă, controloare, agentă de publicitate, impresar... Verifică toate detaliile, examinează ofertele furnizorilor, procură material fotografic, asigură biletele de avion pentru echipaj. A fost de două ori în Egipt ca să dea o mînă de ajutor. În Maroc, a asistat la remorcarea ambarcațiunii de papirus spre larg. Sînt căsătoriți de douăzeci de ani, așa că nu se dau în spectacol cu scene de adio sfîșietoare. Pînă în ultima secundă, soțul și soția sînt preocupați de pregătirea minuțioasă a expediției.

Biroul de lucru al celebrului explorator norvegian

Nimeni nu-l întrece în minuțiozitate pe vajnicul urmaș al corăbierilor vikingi. Legendara traversare a Pacificului cu pluta „Kon-Tiki" din anul 1947 a dovedit-o din plin. Pluta, construită după modelul vechilor ambarcațiuni indiene, l-a purtat peste ocean împreună cu cei patru tovarăși de drum. După 101 zile a sosit pe insula Tuamoto, la 4 300 de mile marine de continentul sud-american. Heyerdahl a dovedit astfel că o colonizare a Polineziei fusese posibilă și dinspre America de Sud. Pînă atunci, majoritatea savanților susțineau că populația insulelor polineziene venise din direcție opusă. A dovedit-o, dar cu prețul a numeroase, a foarte numeroase antipatii.

Thor suferea, convins că dreptatea e de partea lui. Doar soția îi cunoștea necazurile, dezamăgirile. Nu o dată el îi declara că ar fi preferat să trăiască într-o colibă, în pădurea norvegiană, decît să-și continue activitatea științifică. Atunci Yvonne îi dădea sprijinul moral de care avea atîta nevoie. Ea se îngrijea de problemele financiare, de onorariile cuvenite pentru conferințe, cărți și filme, și dacă datoriile au putut fi lichidate pînă la ultimul bănuț, e și meritul ei.

Întrebată de **AVENTURA CEA MAI PALPITANTĂ, trăită alături de Thor,** Yvonne Heyerdahl povestește:

„Ne aflam pe malul Amazonului, la o vînătoare nocturnă de crocodili. Ne însoțeau doi indieni înarmați cu sulițe. Unul dintre ei rănise un crocodil uriaș la gît, în loc să nimerească punctul vulnerabil dintre ochi. Animalul se zbătea sălbatic, mușca furios aerul din jur. Atunci Thor s-a aruncat în apă fără să se gîndească la singerosii pești piranha, și a doborît reptila cu toporul".

Din modestie, soția exploratorului trece sub tăcere propria ei contribuție. Și ea intrase în apa fluviului și agitase mult timp o lanternă electrică în fața ochilor crocodilului, ca să-i distragă atenția. Doar așa, Thor reușise să-i dea lovitura de grație.

Neajunsurile celebrității

Casa familiei Heyerdahl se află la cîteva sute de metri de vechiul drum roman Via Aurelia, care lega cîndva capitala imperiului cu regiunile de sud ale Franței. În turnul ridicat odinioară de păsărari care-și supravegheau de la înălțimea lui plasele, Thor lucrează după un orar de o precizie matematică. Numeroșii vizitatori au foarte rar prilejul să-l zărească, în ciuda eforturilor lor de a-l surprinde în intimitatea căminului. Știe să se ferească de indiscreți, deși uneori i se mai întîmplă să se trezească cu oaspeți nepoftiți în sufragerie sau chiar... în baie.

După eșecul cu „RA-I" se pomenise cu o adevărată avalanșă de curioși. Un reporter îl întrebase:

— Ați fost șapte! De ce pluta de salvare era prevăzută doar pentru șase persoane?

— Foarte simplu, a răspuns Heyerdahl, eu aveam de gînd să rămîn la bord, în orice împrejurare.

— Aha, ca în vechile povești marinărești: căpitanul nu-și părăsește corabia și se duce la fund o dată cu ea!

— Aș! Deoarece cabina e astfel construită, încît continuă să plutească și după scufundarea bărcii!

În perioada aceasta, Thor n-a prea avut vreme să se ingrijească de via sa de pe colinele de la Colla Micheri. Zilnic veneau sute de scrisori de la ziare, de la institute științifice, de la admiratori din lumea întreagă, la care trebuia răspuns. Fără credincioasa lui secretară, fără Yvonne, n-ar fi reușit...

Soții Heyerdahl duc o viață simplă, destul de singuratecă. Oaspeții sînt rari, petrecerile inexistente. Înaintînd în virstă, Thor a devenit mai calm, mai înțelept. Nu se mai revoltă, dar nici nu se resemnează. Nici acasă, mărturisește Yvonne, nu mai e dictatorul de odinioară. Singura lui dorință care se respectă cu strictețe: duminică nici un cuvînt despre munca sa!

Duminica se suie pe un catîr și se duce în munți, sau întreaga familie pleacă la Alassio ca să înoate și să mănînce înghetată.

Nici un cuvînt despre „Kon-Tiki", despre „RA" sau despre expedițiile și descoperirile anterioare. Duminica aparține în exclusivitate Yvonnei și copiilor. Asta, firește, cînd Thor Heyerdahl nu se luptă tocmai cu valurile Pacificului sau ale Atlanticului...

O MAȘINĂ DE SCRIS unică a fost construită în Marea Britanie. La această mașină nu se scrie cu mîinile, ci cu... ochii. Claviatura mașinii este pusă în mișcare printr-o rază luminoasă ce pornește de la niște mici lanterne fixate pe ochelarii dactilografei sau dactilografului.

DRUMUL DIN EUROPA în Africa ar urma să dureze numai zece minute printr-un tunel sub strîmtoarea Gibraltarului. La un asemenea proiect lucrează un grup de specialiști spanioli. Tunelul va avea o lungime de 14 km iar autoturismele și autocamioanele îl vor traversa pe patru benzi, în ambele direcții.

SE SPUNE CĂ, dacă nu ar exista cuiele, caii ar șchiopăta. Dar cuiele de fier nu sînt necesare oriunde. Marinarii, de pildă, preferă, din vremuri străvechi, cuiele din cupru, pentru că acestea nu ruginesc în contact cu apa mării. Dar cuprul este scump și pretutindeni se caută un înlocuitor al acestui metal. Iată de ce a fost primită cu mult interes comunicarea Institutului de ceramică din Leeds (Anglia) care a pus la punct tehnologia confecționării cuielor din sticlă. Aceste cuie pătrund ușor în lemn și rezistă la fel de bine ca cele de cupru.

DE PRETUTINDENI

„FACEȚI sport și vă veți păstra sănătatea!" Acest îndemn l-a făcut pe parizianul Claude Dupont, ca într-o bună dimineață să sune deșteptarea în locuința sa și să pofteacă la „înviorare" pe toți cei 15 membri ai familiei sale. Firește, în sunet de muzică. După numai 15 minute, parchetul dormitorului, unde avea loc înviorarea, a cedat. Patru Dupont-i au fost internați la spital!

DUPĂ 6 ani de căsnicie Carl Blake și Helma Barnes s-au despărțit. Faptele s-au petrecut cu 50 de ani în urmă. Recent, Carl, azi în vîrstă de 72 ani, și Helma de 73 ani s-au recăsătorit la New York. „Acum sîntem de acord, atunci eram prea tineri", au declarat ei.

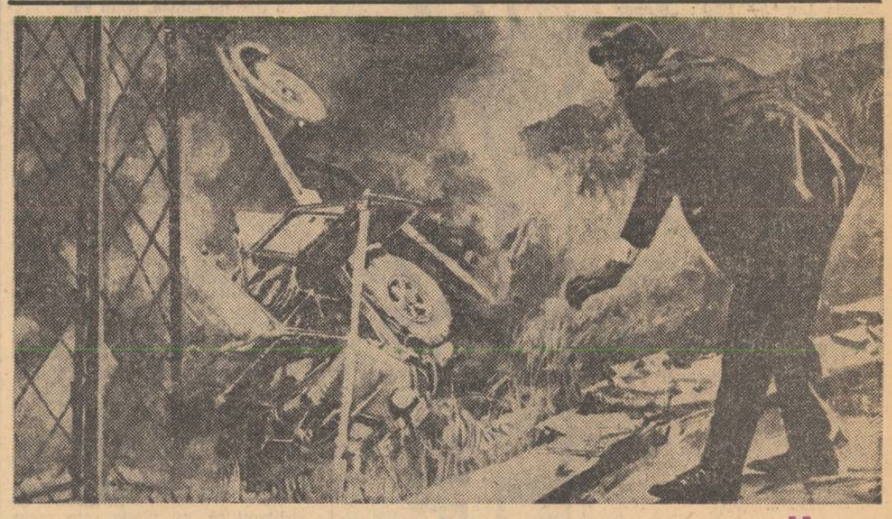

CAMIONUL FANTOMĂ

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

Charles era exasperat. Nu mai simțise niciodată așa ceva. Camionul acela îl obligase să meargă ca un melc mai bine de douăzeci de kilometri. Era înaintea lui, semnalizase să-i facă loc, dar șoferul nu voise să se dea nici cu un centimetru mai încolo. Nu putea să-l depășească pe un drum atît de prost, îngust și în urcuș. Charles claxonase minute întregi, amenințase cu pumnul... Nimic. Camionul mergea de o oră pe mijlocul drumului. Acum se întunecase și șoferul cu însoțitorul se opriseră la hanul situat în vîrful colinei. Ca să-l depășească, Charles trebuise să fie extrem de atent să nu-și zgîrie mașina, atît de puțin loc dispunea. Voise să coboare dar cînd văzu mutrele celor doi, renunțase. Scăpă însă cîteva înjurături așa ca să se răcorească: primi ca răspuns niște pumni vînjoși care se agitau.

Apăsă pe accelerator. Se simțea mai bine acum. Începu coborîșul. Drumul, ca atîtea alte drumuri din Franța, era o pantă destul de înclinată ce mergea drept în vale, urca apoi pentru a traversa o colină, iar cobora... Era o panglică lungă, o panglică gri întinsă peste verdele cîmpului. Mașinuța lui Charles nu prea avea frînele bune și, prudent, el renunță acum să mai recupereze timpul pierdut, conducînd în viteza a doua cu multă grijă. Mai bine să ajungă tîrziu decît de loc...

O lumină sclipi în oglinda retrovizoare. Charles privi. Două faruri. Se gîndi că trebuie să fie camionul acela blestemat.

— Acum e rîndul meu!

Se așeză mai bine pe scaun bucurîndu-se dinainte. Acum el dicta viteza. Douăzeci pe oră!

— Haide, haide, băieți, veniți — murmură încîntat în timp ce privea oglinda — eu nu mă grăbesc, nu mă grăbesc...

— se întrerupse și tresări. Ce naiba vor?

Camionul avansa cu viteză. Farurile erau din ce în ce mai aproape... mai aproape...

— Nebunilor! — urlă el speriat, apăsînd pe accelerator.

Schimbă viteza a treia, a patra... oglinda era acum un pătrat orbitor... camionul se afla la vreo zece metri...

— Nebunilor! — se gîndi că cei doi vor să se răzbune pentru vorbele lui de loc prietenoase... — apăsă iar acceleratorul și mașinuța țîșni scîrțîind la vale. Charles strîngea volanul mai să-l sfarme.

Era evident că cei doi vor să-l omoare. Doamne, cum e posibil? Voiau să-l zdrobească... sau poate numai să-l oblige să ovrească, pentru ca apoi, coborînd, să-l masacreze... Continuă să fugă urmărit îndeaproape de camion și sunînd din claxon... Camionul își urma cursa nebună. Charles se gîndi că nu-l puteau ajunge dar era extrem de atent... o singură greșeală și...

Privi iar în oglindă îngrozit. Zgomotul camionului îi provocă o panică de neînchipuit. Era un delict. Încercau să-l ucidă!

— Nu! Nu! — urlă iar. Panta se sfîrșise, venea o curbă ușoară apoi din nou urcuș; Charles luă curba cu viteză mult prea mare, mașina vibră, roțile scîrțîră împroșcînd pietrele... și în ciuda manevrelor disperate, într-o clipită se trezi în șanț.

Auzi un zgomot în spate, se întoarse și văzu camionul năpustindu-se spre el. Strigă. Mașinuța se cutremură din încheieturi cînd camionul trecu ca o fantomă, razant cu ea, dispărînd apoi într-un nor de praf și pietre.

— Criminalilor! Asasinilor! — bîlbîi Charles privind uluit mașina aceea mare care se rostogolea ca o minge, într-un zgomot asurzitor de fiare. Apoi se făcu tăcere.

Charles coborî din mașină extenuat. Din camion ieșea fum albicios. Asta îl trezi. Vor arde! Ajutor! Ajutor! — — striga neputincios agitîndu-și mîinile în timp ce camionul ardea.

— Ajutor! La strigătele lui, dinspre colină alergau doi oameni.

— Ajutor! Sînt doi oameni în camion... Ajutați-mă! Ard!

Cei doi se opriră în fața maldărului de table răvășite. Charles îi ajunse:

— Să facem ceva... sînt șoferii înăuntru... — vorbi cu o voce alterată. Cei doi îl priviră.

— Ce tot spui! Nu avea pe nimeni înăuntru, șoferii sîntem noi... blestematul ăsta de camion a pornit-o de unul singur!

— Se pare că eu am tras frîna, eu... — privi spre ajutor: — sau ai tras-o tu?

— Eu nu. Tu.

— Hm... nu era treaba ta?

S-a petrecut la Nevers (Franța)

(Din „Domenica del Corriere")

Hinerar „Magazin"

ORE VENEȚIENE

de Constantin VIȘAN

Vi sasem de multe ori Veneția, îi citisem înfiorat istoria, îi privisem chipul în albume sau filme. Dar aflat în împărăția ei lichidă, totul mi se pare ireal, tulburător. Am senzația că trenul în care am urcat azi-noapte la Viena s-a transformat, pe neașteptate, în vapor. Pe fereastra din stînga zăresc numai apă. Pe cea din dreapta, la fel. Doar niște ciudați stîlpi de telegraf, înălțîndu-și capetele din imensitatea lichidă îmi dau siguranța că legătura cu pămîntul n-a fost totuși în întregime pierdută. Ajuns în gară, las geamantanele la casa de bagaje, vizez biletele pentru întrerupere și mă grăbesc spre ieșire, decis să profit cît mai mult de faptul că trenul spre Roma pleacă abia seara, tîrziu.

După cîțiva pași mă trezesc proiectat de-a dreptul în beția de culoare și cîntec a celui mai însorit bulevard din lume. E Canale Grande, principala arteră a Veneției. În locul obișnuitelor taxiuri — gondole elegante sau vaporetti semnalizînd nervos plecarea spre Piața San Marco. Gondolele îmbie la o plimbare lentă, romantică, fastuoasă. Vaporașele sînt mai prozaice, dar rapide și ieftine. Urc pe puntea unui astfel de taxi marin și pornesc imediat spre San Marco, inima de aur și marmură a Veneției.

Orașul lui Goldoni nu se mai află pentru mine doar în reproduceri de Tintoretto sau Veronese, în poezia lui Eminescu ori în replicile comandorului Pietro Gralla, eroul lui Camil Petrescu. Veneția e aici, în jurul meu. Fascinantă, plină de strălucire. Aș vrea să nu scap nimic din imaginile peliculei de piatră și apă care se derulează cu o viteză amețitoare prin fața ochilor mei. Privesc totul lacom, tulburat. Am mai văzut în săli de cinematograf gondole. Dar acestea de-aici, de pe Canale Grande au un farmec deosebit. Îmi par niște luxoase trăsuri marine, niște romantice hamacuri plutitoare, sirene ademenind la vis. Mă intrigă îndeminarea gondolierilor. Înalți, zvelți, acestia conduc cu o singură vîslă supla ambarcațiune. Forța, îndeminarea strămoșilor din vremea cînd Veneția era regina mărilor încearcă să se perpetueze în gesturile cavalerești, în rafinamentul acestor navigatori condamnați să nu mai iasă niciodată din lagună. Aerul lor mîndru nu poate ascunde totuși tristețea, condiția umilă de cărăuș.

Trecem pe sub vestitul Pont de Rialto în apropiere se află palatul care adăpostește colecția Guggenheim cu pînze de Picasso, Matisse, Chagall, Klee. Dar ținta mea principală este San Marco. Zăresc turnul Campanilei, cea mai înaltă construcție a Veneției, la origine far și punct de apărare. Lîngă el se află basilica San Marco și Palatul Dogilor, cu mozaicurile și cu pînzele lor celebre, cu splendida lor dantelărie de marmură și aur.

Se spune că nu există alt loc în lume unde să se fi cheltuit atîta aur în slujba frumuseții. Bogățiile Orientului aduse de corăbiile dogilor s-au transformat în palate și biserici, în coloane și arcade de marmură, în incintări de formă și culoare, în fastul cel mai impunător. Sub cerul Veneției se înalță cupolele a 190 de biserici. De fapt, e vorba de 190 de muzee de artă, de 190 de monumente arhitecturale, de tot atîtea trezorerii de frumuseți. Veneția au prețuit ingeniozitatea navigatorilor și a negustorilor, forța armelor, dar și glasul artelor. Simbolul orașului îmbină forța și înțelepciunea. Este vorba de un leu înaripat, ținînd între labele lui de aur o carte deschisă. Aproape 1000 de ani Veneția a avut o poziție dominantă în arta și cultura europeană. Pentru mai multe generații de pictori, cuvîntul „venețian" a reprezentat un ideal de culoare. Așezîndu-și cuibul între ape, ferită de copita pustiitoare a năvălirilor, Veneția s-a întărit și s-a înfrumusețat de-a lungul zbuciumatei sale istorii, devenind una dintre cele mai strălucitoare nestemate șlefuite de mintea și mîinile oamenilor.

Un oraș plutitor, Veneția e construită pe 117 insule, despărțite prin 150 de canale și în același timp unite prin 400 de poduri. Veneția e orașul cel mai conștient de frumusețea sa unică. Narcis de marmură și aur, Veneția se privește înfiorată în oglinda de ape din care se înalță spre soare. Dar cît timp se va mai privi ea în această oglindă de la o vreme tot mai tulbure, tot mai amenințătoare, tot mai perfidă? Căci apa lagunei, apa care atîtea secole a fost forța, aliatul Veneției, a devenit de la o vreme slăbiciunea, dușmanul ei. Din ce în ce mai des, apa mării crește amenințătoare, trece peste diguri, venind pînă în piața San Marco, intrînd în biserici și în palate, alungînd porumbeii tocmai pe cornișele Campanilei, amenințînd temeliile și așa destul de șubrede ale orașului lacustru, înălțat pe piloni.

Mă încint de monumentele Veneției, le admir înfiorat, dar o întrebare mă urmărește tiranic: e oare posibil ca toată această superbie de marmură și aur care este piața San Marco să se scufunde cîndva, definitiv, sub ape? Cum va arăta lumea fără cei patru cai de bronz ...I quatro cavalli" pe care venețienii i-au adus de pe hipodromul din Bizanț și i-au urcat pe timpla basilicii San Marco, sporind frumusețea cetății serenissime? Sau aceste pînze de Ucello, Carpaccio, Giorgione, Veronese sau Tintoretto pe care le admir în sălile din Palatul Dogilor?

Unde s-ar putea releva mai fericit culorile lor decît aici, sub unghiul de incidență al soarelui venețian cu oglinda verzuie a lagunei? Ce altă zonă a lumii ar mai putea egala aerul încărcat de istorie, de replici celebre, iradiat de reflexele de foc ale purpurei, de răceala de ghețar a acestor coloane de alabastru, și de marmură africană, atît de transparente încît privesc prin ele ca printr-o radiografie fascinantă sufletul acestui oraș, îndrăgostit de frumos și traumatizat de ideea dispariției? Veneția îmi dă senzația unei ființe. Îi admir mozaicurile și picturile, plajele și statuile, cristalurile și bijuteriile, gondolele și porumbeii, dar strălucirea exterioară a orașului, frumusețea averilor lui fabuloase nu mă împiedică să-i ascult inima care bate tot mai rar, mai obosit, mai alarmant. Neliniștea orașului mi se transmite și mie. De ce să apună această strălucire, această minune a lumii? Cu ce drept? Pe Canale Grande un convoi de gondole alunecă încet, tăcut, neobișnuit de tăcut, spre Insula Torcello. E o procesiune de înmormîntare. Ca toate drumurile venețiene și cel din urmă este tot un drum de apă. Peste lagună apune soarele. Veneția, care mi se păruse plină de zîmbete la ora matinală a întîlnirii noastre, este acum tristă, obosită, îmbătrînită. Privind-o, în lumina de crepuscul a soarelui, mă gîndesc la tragediile antice. Oare nu va fi existînd nici o forță capabilă să învingă puterea neîndurătoare a mării...? Acum, cînd soarele nu mai ascunde igrasia pereților, Veneția, cu toată forfota turiștilor, grăbind spre vaporetti și spre gondole, spre cafenele și baruri, are paloarea bolnavilor iremediabil. Acum, cînd porumbeii din San Marco s-au culcat, Veneția nu-și mai poate ascunde bătrînețea, cancerul care-i roade perfid și tenace temeliile.

Din 1961 și pînă în prezent orașul din lagună s-a afundat cu 18 centimetri, adică atît cît a făcut-o în ultimele 3 secole.

Savanți din lumea întreagă, hidrologi și arhitecți, fizicieni și chimiști sau pur și simplu îndrăgostiți de frumusețea reginei Adriaticii, au făcut numeroase propuneri de salvare. Cu siguranță se va găsi un proiect ingenios. Forța, imaginația, fondurile, cu adevărat costisitoare, nu vor fi dramuite. Pericolele fundamentale care amenință Veneția? Apa!... — în primul rînd. Apoi navigația vaselor de mare tonaj. Cele mai multe voci se ridică, de asemenea și împotriva rapidelor mijloace de transport motorizate... Ele stîrnesc în permanență valuri care bat mărunt, cu tenacitate, în pereții șubrezi ai palatelor venețiene. Industria grea a acaparat și ea laguna și amenință să capete proporții monstruoase în comparație cu suprafața rădușă și friabilă pe care-și înalță silueta greoaie, răsuflarea de foc și fum.

Spre deosebire de cei mai mulți vizitatori, oamenii orașului, băștinașii, sînt triști. Negustorii Veneției mi s-au părut morocănoși, apatici. Ei n-au vivacitatea vînzătorilor de amintiri din celelalte orașe italiene. Parcă nici nu le e gîndul la cîștig, ci la lucruri foarte grave. Privindu-i m-am pomenit murmurînd:

S-a stins viața falnicei Veneții
N-auzi cîntări, nu vezi lumini de baluri;
Pe scări de marmură, prin vechi portaluri,
Pătrunde luna înălbind pereții...

Ce ochi pătrunzători a avut Eminescu! Deși drumul lui prin Veneția se întîmpla la crepusculul luciditătii sale.

Înfiorat de tristețea nopții venețiene, nu pot admite liniștit ideea morții, a dispariției sub apă a acestui oraș. Știu, orașele se nasc, cunosc epoci de glorie și de decădere, orașele mor... Dar Veneția este un oraș neobișnuit. Veneția merită să rămînă un oraș nemuritor.

Frecia de la Laguna. — Săgeata Lagunei, a părăsit Veneția. Aleargă acum spre Roma. Lumina de pe Campanila clipește palid, îndepărtat.

Ca-n țintirim tăcere e-n cetate
Preot, rămas din a vechimii zile,
San Marc. sinistru-n miezul nopții bate...

Ascult glasul ceasului venind din adîncul lagunei. Nu pot admite gîndul înoptării definitive a acestui oraș damnat. Ceasul din San Marco nu trebuie să se oprească niciodată!...

ÎNDRĂZNEȚUL PROIECT AL UNOR SAVANȚI

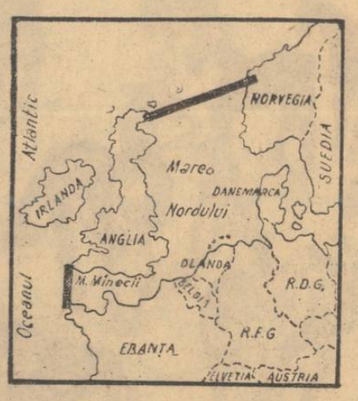

Transformarea Mării Nordului într-un imens lac de apă dulce ar părea o utopie. Însă, dacă se are în vedere actualul stadiu al tehnicii contemporane și mai ales sugestiile unor oameni de știință britanici și olandezi, această încercare îndrăzneață este totuși posibilă.

Studiile întreprinse în această regiune apuseană a Europei au arătat că solul are tendința de a se scufunda, în timp ce nivelul apelor urcă. Dacă fenomenul va continua, actualele orașe și sate situate de-a lungul țărmurilor Mării Mînecii și Mării Nordului se vor găsi sub apă... în circa 1 500 de ani.

În fața acestei situații neliniștitoare, savanții britanici și olandezi nu au rămas pasivi. Ei au înfățișat, în urma unor cercetări la obiect, modalitatea de a preveni îndepărtata catastrofă: construirea a două baraje gigantice. Unul ar urma să lege extremitatea sud-vestică a Angliei de virful peninsulei Bretania, iar celălalt ar trebui să facă legătura între Scoția și Norvegia.

În urma realizării extraordinarului proiect, Marea Mînecii, Marea Nordului și Marea Baltică ar deveni o uriașă mare închisă iar, în mai puțin de un secol, un imens lac cu apă dulce.

POST-SCRIPTUM LA O CARTE DESCHISĂ

Convorbire cu prozatorul Petre Sălcudeanu

de Boris BUZILĂ

Mărturisindu-ne că volumul de debut datează din 1949, aveam să constatăm printr-o aritmetică elementară că anii de creație publică, consacrată, ai lui Petre Sălcudeanu depășesc două decenii. N-am spus „de activitate literară" pentru că, din acest răstimp, aproape jumătate nu aparține integral literaturii, prozatorul încercind să „împace" atunci vocația scrisului cu o temporară carieră de cineast. Așa se face că Petre Sălcudeanu dispune în prezent nu numai de o *bibliografie* („Cartierul muncitoresc" — 1949, „Front fără tranșee" — 1960; „Strada Lux" — 1962; „Singur fără cer"—1964; „Săptămîna neterminată" — 1965; „Prea cald pentru luna mai" — 1966), ci și de o *filmografie* (scenariul la „Răscoala", coautor la alte cîteva scenarii).

— Din cîte știu, stimate Petre Sălcudeanu, în ultimul an v-ați ocupat numai de literatură. Spuneți-mi, romanul „De ce văd invers ?" (semnul interogării aparține titlului cărții !) *a fost scris în această perioadă ?*

— Cartea la care vă referiți a fost scrisă, în adevăr, îndată după ce am schimbat biroul de la Cinematografie cu masa de lucru de-acasă. Trebuie să vă spun însă că această carte, așternută pe hîrtie dintr-o răsuflare, în patru luni, ca toate cărțile a căror elaborare echivalează cu o presantă datorie de conștiință, nu este singura. Două romane scrise în același an urmează să apară în curînd.

— Vorbiți-ne despre „De ce văd invers ?"...

— „De ce văd invers ?" surprinde într-un crîmpei de autobiografie disimulată (protagonistul povestește la persoana întîi) primul contact al unui tînăr muncitor, de acum douăzeci și ceva de ani, respectiv din perioada cînd scriam „Cartierul muncitoresc", cu o anumită realitate pe care în bună măsură o înțelege și în aceeași măsură nu ajunge să și-o apropie. Ființa sa naivă, de o mare sinceritate sufletească, se lovește brutal de lumea înconjurătoare declanșînd reacții dureroase, neprevăzute. Curajul, cinstea, abnegația, porniri generoase — zestrea de aur a vîrstei — sînt confruntate cu stări de conștiință asemănătoare ale multora dintre cei pe care îi întîlnește în cale eroul nostru, dar, în același timp, el descoperă lucruri cu care intim nu poate fi de acord. Cînd aceste elemente ale vieții încep să preseze în chip neomenos asupră-i, el are reacția de a *vedea invers*. De fapt, nu el *„vede invers ;* sensul codului moral după care se conduce este tocmai acela de a-i determina pe oamenii care, dintr-un motiv sau altul practică o viziune aberativă a vieții, să „vadă" corect, să-i facă să umble cu picioarele pe pămînt și cu capul în sus, cum este normal. Încercarea de a-i aduce pe acești oameni la o poziție firească dezlănțuie împotrivirea lor, mai mult, un întreg proces, moral în primul rînd, dar și juridic, pentru că într-o anumită împrejurare protagonistul cărții ajunge să săvîrșească, fără voie, o crimă. În acest timp însă, propriul său proces sufletesc, gestul lui de autojudecată echivalează cu actul suprem al conștiinței sale neîntinate, în fața unor stări de lucruri pe care nu le poate concepe așa. Am adoptat ipostaza detașării de epocă prin umor, considerînd că vizionarea tragi-comică are darul să scoată mai pregnant în evidență atît personajul principal, căruia i-am zis Trandafir Pacoste, cît și epoca însăși. Cu toate acestea, cartea este amară, tristă, de o tristețe tonică, spun eu.

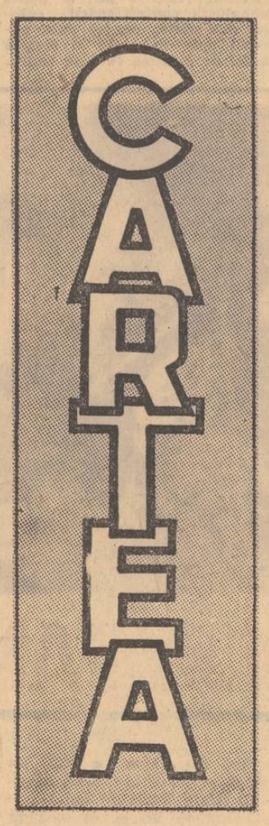

— Cartea dumneavoastră este o carte cu cheie ?

— Cîtuși de puțin ! Este o carte deschisă.

— Cu ce învățăminte, pentru scriitor, ați părăsit cinematografia ?

— Încerc să răspund, fără a-mi lua aerul că spun lucruri originale. Pentru un prozator, contactul cu filmul poate fi propice sau nefast. Propice pentru că obligă la concizione, claritate, nu suportă spații inutile, obligă la un limbaj sugestiv. Nociv, atunci cînd scriitorul tentat de mirajul celei de a șaptea arte uită că mijloacele de expresie ale literaturii sînt mai profunde și mai ample, mai de durată. S-au văzut nu puține cazuri cînd, tentați de avantajele acestei arte seducătoare, unii oameni de condei s-au expus primejdiei de a pierde mult prea mult timp în dauna literaturii.

— Cărei generații aparțineți, Petre Sălcudeanu ?

— Din nou mă văd obligat să spun ceva comun. În materie de literatură, nu virsta este aceea care decide generația. Apartenența la o generație, nu numai literară, este dictată de capacitatea individului de a se plasa în miezul lucrurilor și aceasta o poți face la douăzeci, la patruzeci și la șaizeci de ani, la fel de bine. Cred totuși că aparțin unei generații privilegiate —generația de mijloc — căreia îi revine — ca martoră nemijlocită a evenimentelor, îndatorirea imens de grea de a scrie cronica nescrisă, sau scrisă parțial și, nu o dată, unilateral, a primului deceniu și jumătate de după eliberare.

Este, cred, singura generație care are capacitatea, în virtutea faptului că a trăit ea însăși istoria, și nu numai capacitatea ci obligația morală de a tălmăci în opere de valoare această epocă.

„Fama Lipschii" — primul ziar românesc

Cu cîtva timp în urmă, s-a descoperit în Biblioteca Muzeului Brukenthal din Sibiu, un număr al gazetei lunare „Fama Lipschii" — singurul exemplar, cunoscut pînă acum în lume. Acest fapt, a ajutat la stabilirea datei apariției primului număr al ziarului cît și la cunoașterea caracterului și înfățișării primului ziar în limba română.

Încă din 1789, I. Molnar Piuariu, care a luptat pentru editarea unui ziar, spunea că presa este mijlocul cel mai eficace de legătură cu masele de „cititori și necititori". Dar repetatele lui încercări au fost zădărnicite de autoritățile habsburgice, care se temeau de răspîndirea în mase „a prea periculoaselor idei de libertate a francezilor care se propagă cu mare iuțeală și pot pricinui liniștei publice". (Ilarie Chendi : Începuturile ziaristicii noastre). Dacă în acea perioadă de luptă a intelectualității române pentru cîștigarea dreptului de a avea o presă națională de limbă română, aceasta n-a fost posibilă între hotarele țării, atunci ea s-a înfăptuit în afara granițelor ei, la Leipzig, sub patronajul patriotului iluminist Dinicu Golescu, luînd forma unei gazete lunare cu numele de „Fama Lipschii".

Cea mai veche informare despre această gazetă o avem de la I. Eliade, care menționează că

Din comorile Bibliotecii Brukenthal

ea „a fost redactată de C. Roset la îndemnul lui Dinicu Golescu".

„Data jurnalisticei române — spunea G. Barit într-un articol intitulat „Anonim și pseudonim", în 1844 — nu se întinde nici la 20 de ani îndărăt".

Pe frontispiciul publicației descoperite stă scris : „Fame Lipschii, Pentru Dația, nr. 7, Cursul anului 1827, luna lui Noiembrie (A)". Între cuvintele Fama și Lipschii, este desenat un personaj feminin într-o mișcare avîntată, înconjurat de nori și raze, ținînd în mîna dreaptă un pergament pe care scrie : „Primiți precum trimit", iar în stînga, o trompetă.

Dar cine era acest Roset, primul redactor al unui ziar românesc ? Cîteva lucruri aflăm de la A. D. Xenopol și C. Erbiceanu : „...apucase românii încă de mai înainte a se duce să culeagă învățătură în Europa apuseană. Astfel, afară de Gh. Asachi, pe care l-am văzut mergînd la Lemberg, încă pe la începutul secolului și apoi, la Viena și Roma, mai întîlnim alt moldovean I. M. C. Rosseti, de fapt C. Roset, cum îl numea I. Eliade, „daco-roman", ascultător științelor politice în înaltul universitet al Lipschii".

Luptînd cu perseverență, el reușește — cu sprijinul renumiților tipografi Breitkopf și Hertel din Leipzig — să înființeze o tipografie românească. Acest important fapt reiese dintr-o proclamație către moldoveni, pe care el o trimite din Lipsca tipărită în românește și datată din 15 mai 1827. În aceasta el spunea, între altele, următoarele :

„...tocmai acest entuziasm mă îzgonì în Saxonia, unde este parnasul Germaniei și unde planul, carele încă în Paris îl prepusesem, în rod se prefăcu... mai ales înlesnirea și desăvîrșirea tipăririi cărților, fuse cea mai întîi și mai deosebită a mea băgare de seamă, pentru aceea am întemeiat apucările mele, care mai ales spre cresterea culturii daco-românești prin lățirea cărților și prin întemeierea unei tipografii, care, cu ajutorul dumnealor Breitkopf și Hertel tipografii de aici, trebuincioasele limbii noastre le-am așezat și prin care, greutățile cele mai înaintea tipăririi cărților daco-românești împotriva sa, cu totul le-am îndepărtat".

Din nefericire, harnicul redactor muri în acel an, așa că primul ziar românesc a apărut doar în cîteva numere. Meritul lui și al celor care l-au susținut este însă mare : curînd în Țara Românească și Transilvania apar ziare și reviste redactate în limba română, contribuind la răspîndirea cunoștințelor și ținerea la curent a cititorilor cu evenimentele politice și culturale ale timpului.

Octavian CEPRAGA

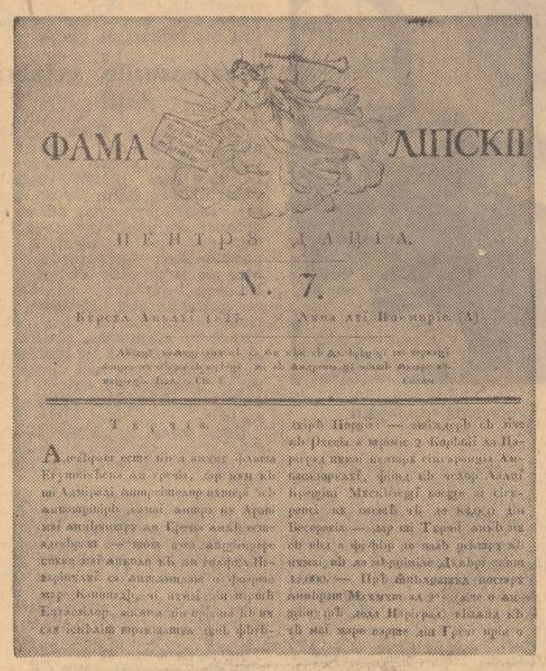

„Fama Lipschii" nr. 7 — pagina întîi.

RONDELURI

de Cicerone Theodorescu

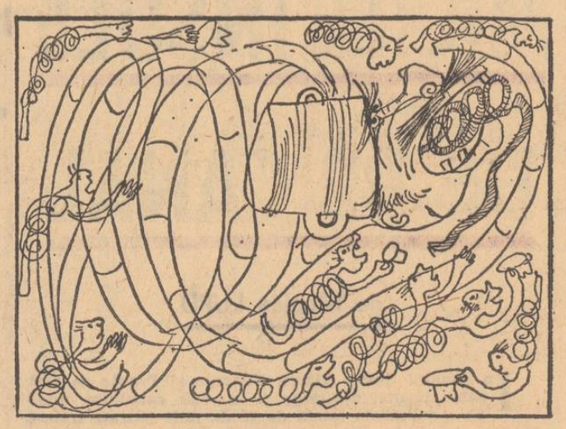

Desen de Tia PELTZ

„Voi reveni cu rodul muncii mele viitoare"

— Convorbire cu pictorița Magdalena Rădulescu —

Născută pe meleagurile noastre, unde și-a petrecut anii copilăriei și adolescenței, Magdalena Rădulescu a colindat lumea, expunînd pe diferite meridiane, realizînd subtilul rol de ambasadoare a picturii românești, afirmîndu-se și culegînd unanime prețuiri.

În sălile Muzeului de Artă din București, lucrările sale se odihnesc în preajma pînzelor lui Palady, Petrașcu, Tonitza.

Ultimele ei pînze au poposit într-o amplă și remarcabilă expoziție, ocupînd sub cupola Ateneului cele trei cuprinzătoare săli. Reprezentînd un însemnat act de cultură, lucrările sale sînt un imn închinat pămîntului românesc, întruchipînd o lume feerică, de basm, în care mișcarea, ritmul și culoarea au mireasmă de folclor. Călușarii, horele, dansurile Magdalenei Rădulescu poartă cu noblețe, demnitate și forță amprenta sufletului românesc, a marii sale generozități.

Cîteva cuvinte cu artista pentru revista noastră ne-au prilejuit aflarea unor aspecte inedite despre viața și arta sa.

— Cum găsiți capitala, după mai mulți ani de absență ?

— Bucureștiul mi se pare schimbat din 1957, de la ultima mea expoziție. L-am aflat mai frumos ca oricînd, mai cuprinzător, mai tînăr. Am vizitat Balta Albă, adevărat oraș al Capitalei, modernul aeroport „Otopeni". Tot ce văd mă încîntă. Construcțiile, parcurile, drumurile noi, confortabile. Am fost și la Brașov și la Poiana. Am luat masa la „Șura dacilor". Am urcat pe Postăvarul. M-a fermecat Muzeul satului. Voi merge pe litoral să admir tot ce s-a realizat în acești ultimi ani. Am de gînd, după ce voi sta mai mult în țară să revin cît de curînd cu rodul viitor al muncii mele.

— Ce reprezintă pentru dv. pictura ?

— Un mod de exprimare și o muncă. Pictura este limbajul prin care eu pot comunica.

— Există în dv. un tumult, o aprigă dorință de mișcare. V-ați gîndit la modul în care acest tumult se transfigurează în pictură ?

— Sincer să vă spun, nu. Eu nu gîndesc ce se întîmplă în mine. Amestec culorile, le prepar, caut efecte cît mai sugestive, linii care să evoce, dar niciodată nu merg mai departe de munca mea. În ceea ce privește tumultul, probabil că te naști cu el, că vrea să se manifeste, și atunci pictezi, sau scrii, sau compui muzică. Arta este în fond o muncă serioasă care cere cunoașterea aprofundată a tehnicii respective. Adevăratul creator este un simplu muncitor, cinstit, conștiincios față de sine și de opera sa. Nu poate trăi fără să muncească. Este o cerință lăuntrică. De altfel, ca la fiecare om. De cînd am venit la București, nu a trecut o zi fără să desenez. E oxigenul meu. Numai așa pot respira, trăi.

— Ce părere aveți despre pictura modernă non-figurativă ?

— Nici o părere. Fiecare pictor să facă ce simte. Totul e ca munca ta să realizeze opere valabile. Restul nu contează.

— După lucru, nu vă simțiți singură ?

— Nu. Sînt totdeauna cu oameni în jurul meu.

— Pictori ?

— Nu. Muncitori. Prieteni. Zidari, tîmplari și chiar măturători de stradă. La Nisa, unde m-am stabilit, iau masa într-un restaurant muncitoresc. După masă jucăm șah. Mă simt foarte bine cu ei : sînt sinceri, autentici. Și de altfel, și eu sînt o muncitoare. Singura diferență e că folosesc pensula și culorile.

*

După patru decenii de prodigioasă activitate plastică, Magdalena Rădulescu nu este chinuită de obsesia ireversibilității timpului. E tînără sufletește. Își mai poate permite luxul să facă proiecte pe care se gîndește să le înfăptuiască de acum în zece ani. Forța și optimismul creatorului autentic o caracterizează...

Viorica RAILEANU

Avizier

SUB ZIDURILE vechii mănăstiri Golia, situată nu departe de centrul orașului Iași, se desfășoară în această perioadă o interesantă inițiativă teatrală : un spectacol de sunet și lumină. Autor este poetul ieșean Petru Ursache iar piesa se numește „Pasărea în cuibul ei piere". Un actor, Virgil Raiciu, este regizorul spectacolului, în timp ce colegul său Teofil Vilcu îl interpretează pe Ion Vodă cel cumplit.

După Constanța, Iașul vădește invenție în programul estival.

În alți ani se semnalau inițiative asemănătoare la Botoșani, Sibiu...

„PETER PANN"... celebră carte a copilăriei, unul din cele mai cunoscute romane ale genului...

Proza a devenit piesă datorită... poetului Gelu Naum. În toamnă, Peter Pann își va desfășura năstrușnicile sale peripeții pe scena teatrului „Țăndărică", în regia lui Ștefan Lenkisch, într-un spectacol ce va solicita și păpuși și marionete.

PENTRU CĂ vorbim de păpuși... iată două evenimente în acest micro-univers scenic. În septembrie se va desfășura cea de a doua ediție a festivalului teatrelor de păpuși, a cărui gazdă este inimosul teatru constănțean. Participă cele mai valoroase teatre din țară.

La sfîrșitul anului va avea loc finala primului festival al teatrului de păpuși pentru amatori. Numele festivalului, evident : „Vasilache".

TOATĂ LUMEA îl cunoaște pe Minulescu drept autor al unor celebre poezii. Din dramaturgia sa, doar Teatrul Național din Cluj a abordat anii trecuți o piesă...

Aflăm însă că la teatrul din Valea Jiului a intrat în repetiții „Pleacă berzele" în regia lui Marcel Șoma și scenografia lui Aurel Florea.

Desigur, vom vedea „Pleacă berzele" la toamnă !

„DE LA „Opera de trei parale" mi-am dorit foarte mult un nou rol într-o piesă. Iată, prilejul s-a ivit, și am acceptat cu bucurie diversificarea activității mele în contactul cu scena teatrului „Ion Vasilescu". Voi juca rolul principal în „Necunoscuta și cei patru cavaleri" de Sidonia Drăgușanu, în regia lui N. Frunzetti — ne spune Margareta Păslaru. Și, pentru ca să nu fiu chiar o... necunoscută în piesă, Camelia Dăscălescu a compus muzica viitorului spectacol."

75 DE ZILE va dura turneul Teatrului de operetă (cel mai lung turneu al unei formații românești) în Austria, R.F. a Germaniei și Olanda cu „Contesa Maritza" și „Lăsați-mă să cînt", spectacole ce vor fi prezentate în limba germană.

Cei 117 componenți ai colectivului vor părăsi țara la sfîrșitul lunii august.

„BIETF", este numele unui festival de teatru ce se desfășoară anual la Belgrad și care a căpătat prestigiul unei mari confruntări internaționale.

Anul acesta a fost invitat teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" care va juca „Tandrețe și abjecție" de T. Mazilu, „Leonce și Lena" și „Danton" de Büchner.

Printre ceilalți participanți, să amintim doar două nume mari : francezul Planchon și suedezul Bergman.

„LUMEA NOASTRĂ E PLINĂ DE MUZICĂ" este titlul refren al formației de estradă din R.D. Germană care va face în curînd un turneu în țara noastră. Printre vedete: Ingrid Barthels, Ingeborg Ironscher, Volkner Böhn, Jo Irmsche, Rüdiger Founée și cvartetul Curt Werner.

UN EPISOD INEDIT DIN BIOGRAFIA LUI VASILE ALECSANDRI

de George SBÂRCEA

În 1886, Vasile Alecsandri a petrecut cîteva săptămîni la Băile Herculane, unde a făcut o „cură de ape", recomandată de medicul său. Cu această ocazie, el a avut mai multe întîlniri cu reprezentanți ai intelectualității transilvănene și bănățene.

Iată cum relatează cîntărețul bănățean Nicolae Popovici întîlnirile sale cu poetul, într-o corespondență adresată, la 4/15 februarie 1895, lui George Dima :

„...În 1886 am primit din mîna lui Alecsandri, pe cînd se afla în Mehadia, poezia sa „La isvor", cu promisiunea ca să-l fac muzica. Nu știu dacă-ți este cunoscut că în acel an, Alecsandri fiind la cură în Băile Herculane, noi bănățenii, cam vreo 200 la număr, am fost acolo să-l salutăm pe pămîntul nostru. După ceremoniile obicinuite, în locuința lui, s-a dat un banchet în salonul mare, la care eu am fost așezat în apropierea dînsului, vis-à-vis, ca să mă poată observa cînd voi cînta. Aveam și un mic cor, format din inteligența diferitelor orașe al improviso, oameni fără școală, dară cu bune voci și bun auz muzical. „Deșteaptă-te, Române" l-a încîntat și „Murim mai bine-n luptă", cînd eu sculîndu-mă, au sărit cu toții în sus, ridicînd două degete, l-a pătruns atît de mult, încît i-au venit lacrimi... A simțit o mare bucurie de dragostea arătată și ne-a interpretat în mărețe cuvinte viitorul neamului, care dispune de altfel de inteligență etc. Din ziua aceea, marele poet a început să-mi arate în chip vădit iubirea lui pentru mine ; mă lua în toate zilele la plimbările ce le făcea pe dealurile și pe șesurile Băilor : toți cîți mă vedeau mă invidiau. M-a pus să declamez diferite din poeziile lui, așa pe „Penes Curcanul", „Căpitanul Ronero", „Sergentul", apoi altele lirice, și aceste în păduri. Mulțumirea mea era nesnusă, cînd îmi lăuda talentele. Într-o zi îmi aduce poezia pomenită, scrisă de mîna sa proprie, și mă provoacă să-i fac muzica, pe care am și făcut-o, pentru voce și pian, cîntîndu-i-o în salon. I-a plăcut foarte mult, cu deosebire partea a doua..."

Episodul interesează nu numai fiindcă este un moment inedit din viața marelui poet, ci și fiindcă ilustrează marea înrîurire pe care prezența lui în acea parte a țării a exercitat-o asupra spiritelor românești de peste munți.

Melodia pe care Nicolae Popovici a compus-o pe versurile lui Vasile Alecsandri, „La isvor", a fost cîntată de artist în multe concerte ale sale, bucurîndu-se la timpul acela de o largă răspîndire.

„Caí"

Ștefania Sandrelli va începe în curînd realizarea în Mexic a unui rol într-un western pe care-l regizează Felipe Casals.

Apreciata vedetă a ecranului francez, Mylene Demongeot care, după cum se știe, este soția fiului lui Georges Simenon, Marc Simenon, interpretează rolul principal feminin în filmul realizat de către acesta, sub titlul „Ciuperca".

ŞTIINŢA şi VIAŢA

Acţiunea „C"— amina vitală

Strănuţi. „Noroc !" Îţi curge nasul. „Ei, nu-i nimic, ai răcit". E o simplă, anodină răceală — te felicită medicul pentru prevederea ta de a nu fi făcut nimic serios care să necesite un certificat medical. Numai că nasul curge. Nu mai termină să curgă. Şi întrebi, puţin enervat, cît va dura această „neseriozitate" ? „Depinde. Dacă nu-l tratezi, paisprezece zile. Dacă-l tratezi, „numai" două săptămîni", ţi se răspunde cu un zîmbet. Apoi vin recomandările : Nu întrebuinţa de două ori aceeaşi batistă ca să nu te autoinfectezi. Cumpără Higeia. Puneţi picături în nas. Nu te apropia de copii. La un nou născut nu te duci nici în cameră cu cea mai vagă corriză. „Se ia ?" întrebi. „Se ia". „Deci e grav ?" „Pentru dumneata, nu, dar pentru el, pentru nou născut, poate fi foarte grav". Şi aci, între această replică şi sticluţele cu picături în nas pe care scrie invariabil „dacă guturaiul rezistă se va repeta" şi cutiile de Higeia pe care le „repeţi" din aceleaşi motive, intervine marea meditaţie : „Medicina asta care are pretenţia să vindece cancerul, n-a rezolvat nici măcar guturaiul !" Iar dacă pornind la drum cu această „răceală nesemnificativă" te mai întîlneşti cu afişele de igienă : „Ţineţi batista la gură cînd strănutaţi. Împrăştiaţi microbi !", lucrurile se complică. O îngrijorare se infiltrează. Justificată îngrijorare, vor spune medicii, cînd ceea ce fusese socotit anodin într-o joi din luna iulie, să zicem, poate fi privit ca un semnal de alarmă în contextul unei epidemii de gripă. „In secolul XX gripa a devenit o boală mortală" îţi sună în urechi o frază dintr-o conferinţă sau dintr-un articol de ziar. Desigur, o rinită nu înseamnă neapărat o gripă, îţi spui sau îţi spune medicul, dar imediat adaugi logic : „nu neapărat" este egal şi cu „nu exclus" şi deci cu „poate fi un început de...". Iar cînd te gîndeşti la un „început", ce să mai vorbim unde mai poţi ajunge ! Bineînţeles am fi putut vorbi despre un tratament nou, eficace al rinitelor şi fără această „introducere". Nu cumva încercăm să-i conferim o importanţă mult prea mare ? Noi credem că şi aci ca şi în teatru „nu există roluri mici". Fără îndoială este cu adevărat tulburător, fantastic, minunat să fie găsită acea soluţie de „reparare capitală" a inimii, a acestui organ unic, vital al omului —, sau să fie înfrînt cancerul, şi o dată cu el obsesia secolului, sau bătrîneţea, sau dacă se va reuşi să „se stăpînească" bolile ereditare, sau... **Da, nici vorbă, ştiinţa şi tehnica medicală sînt angrenate în bătălii importante pentru sănătatea omului, la capătul cărora vor înscrie marile victorii. Dar nu este mai puţin adevărat că nu trebuie uitate nici micile revolte ale organismului nostru, micile hărţuieli, atacurile „fără strălucire" care erodează însă rezistenţa, care pot permite... Dar să nu ne mai gîndim cît şi ce pot permite ! Să vorbim mai bine despre acest tratament nou şi eficace prin instilaţii directe, cu vitamina C.** În rinite ? Desigur. Dar nu numai în rinitele acute, ci şi în otitele supurate, în operaţiile mastoidiene prin îmbibarea pansamentului cu vitamina C, etc...

O clipă. Deci, vitamina C în terapeutică. Ce este nou aici ? Ştiam „de mult" importanţa acestor vitamine fie şi numai referindu-ne la numele lor : amine vitale. Iar paradoxala lor descoperire, nu pornind de la ele ci de la „efectul invers produs de lipsa acestor substanţe în organism", e încă o confirmare. Definiţia vitaminei C, (a acidului ascorbic), dată chiar de către cel care a izolat-o pentru prima dată — Szent Györgyi — e cu toată ciudăţenia ei, grăitoare : **„o substanţă care te îmbolnăveşte dacă nu o mănînci !"** „Multe vitamine, dacă nu chiar toate, spune J.D. Bernal, par să joace rolul de co-enzime şi s-ar putea să nu fie decît acele co-enzime pe care organismul a pierdut capacitatea de a le sintetiza, deoarece ele se găsesc în mod normal în alimente". Nu vom întîrzia acum vorbind despre rolul vitaminelor, şi mai ales al vitaminei C în alimentaţie. Ceea ce ne interesează e să aflăm răspunsul la întrebarea : **Ce caută vitamina C printre antibiotice ? Căci despre această nouă „funcţie" a ei vrem să ne ocupăm. O funcţie descoperită de un român acum aproape o jumătate de secol, preluată în practica multor spitale din străinătate, înscrisă ca tratament nou în Lexiconul Medical Francez din 1958 şi uitată adeseori... la noi...**

— Cum aţi descoperit acţiunea antibiotică a vitaminei C ? l-am întrebat pe dr. doc. **D.I. VASILIU.**

— Din întîmplare, mi-a răspuns domnia sa. Cu mulţi ani înainte de cel de al doilea război mondial, căpătînd o foliculită foarte dureroasă, ca urmare a unei eczeme infectate, şi neavînd la îndemînă Burov cu care să-mi fac prişniţe, am pus o fiolă de vitamina C. Rezultatul a fost surprinzător. Durerile atroce au dispărut mai curînd decît cu Burov şi, chiar a doua zi, foliculita a cedat complet (cu Burov ar fi durat cel puţin două zile) Mai apoi am

tratat de la început o foliculită la mînă cu vitamina C. Vindecarea în 24 de ore. Am început atunci să cercetez în laborator şi i-am comunicat rezultatele obţinute, deosebit de frumoase, prof. Nitescu, pe atunci şeful Institutului de fiziologie, care a mărturisit că i-am redeşteptat cu aceasta o precupare mai veche. Avea de altfel în acest sens o lucrare originală. Făcuse injecţii cu venin de cobra la cobai. Mureau, fireşte, în cîteva minute, cel mult o oră. Amestecînd veninul de cobra cu vitamina C a observat că cei inoculaţi cu acest amestec supravieţuiau timp îndelungat, în timp ce martorii, injectaţi cu venin simplu, mureau imediat. Acelaşi rezultat au dat experienţele cu toxina difterică. În amesteo cu vitamină C. cobaii supravieţuiau. Iată, aşadar, că o experienţă românească făcută în urmă cu 40 de ani, punea în evidenţă, prin probe de laborator, puterea antitoxică a vitaminei C.

Dr. D.I. Vasiliu îmi povesteşte apoi „aventura" acestei descoperiri, abandonată şi reluată după multă vreme de domnia sa.

...— Eram la un moment dat medic consultant la o policlinică de copii. Într-una din zile, am pus unui copil de 2—3 săptămîni, care avea nasul înfundat de la naştere, în loc de ser fiziologic, 10 picături cu vitamină C. Am aşteptat cu emoţie reacţia copilului şi, fireşte, a mamei. A doua zi mama, bucuroasă, m-a întîmpinat : „Este pentru prima oară, mi-a spus ea, cînd copilul a putut să sugă normal. Şi a dormit liniştit toată noaptea". De atunci am făcut tratament cu vitamina C la guturai, cu rezultate întotdeauna bune. Iarna trecută, am întîlnit o ziaristă engleză venită la Sinaia să scrie un articol despre sportul de iarnă în ţara noastră. Venise cu cele două fetiţe ale ei. Am stat de vorbă şi mi-a mărturisit că îşi tratează rinitele la copii prin instilaţii nazale cu vitamina C. „Nu mai am nici o grijă. Sînt foarte mulţumită de acest tratament pe care îl aplic de doi ani, prescris de un medic din Franţa !"

— Cum se explică vindecarea rinitelor ?

— Se ştie că mucoasa nasală secretă o secreţie acidă, or, din cauza supuraţiei, secreţia devine alcalină, nocivă asupra terminaţiilor nervoase din nas. Prin aciditatea vitaminei C. se antrenează vindecarea clinică a rinitelor.

— S-ar putea trage totuşi concluzia din cele arătate că orice substanţă puternic acidă poate să antreneze o astfel de vindecare.

— Permiteţi-mi pentru a vă răspunde să vă citez cîteva ipoteze bazate pe datele obţinute în practica mea medicală :

S-a observat că printre efectele pe care le antrenează o carenţă a vitaminei C în organism, se înscriu mici hemoragii, fagocitoza este defectuoasă, leziunile se întind... Vitamina C aplicată local împiedică acest proces şi restabileşte echilibrul organismului. Absorbţia prin plagă este cu mult mai mare decît atunci cînd vitamina este luată pe cale bucală. Aş mai aminti, de asemenea, că cercul de distrugere a microbilor este egal cu cel produs de multe antibiotice. Iată însă că piocianicul nu răspunde la nici un fel de antibiotice, dar răspunde la vitamina C. În urma informaţiei pe care i-am dat-o, profesorului Portman, acesta a întrebuinţat vitamina C ca antibiotic la o microoperaţie pe scăriţă. Rezultatul obţinut l-a determinat să-mi transmită mulţumiri, publicînd tratamentul în revista de laringologie din Bordeaux, şi metoda a fost apoi publicată în Lexiconul Medical Francez.

„Miracolele" vitaminei C nu trebuie generalizate sau absolutizate. Am cădea repede în eroarea străvechilor tămăduitori care, descoperind proprietăţile vreunei buruieni, clamau virtuţile „elixirului pentru orice", „leacului universal". Sîntem, cred, departe de acele vremuri. Astăzi ştim că în „lupta cu microbii", pe măsură ce medicina găseşte „arme noi" microbii se „înarmează" şi ei, „se modernizează". Poate cel mai plastic exemplu ni-l oferă gripa. O epidemie de gripă nu seamănă întotdeauna cu cealaltă. A ne înarma împotriva epidemiei de gripă de anul trecut ar putea fi un efort inutil în faţa gripei de anul viitor. Se desfăşoară astfel o adevărată „cursă contra cronometru". Firesc, s-au căutat şi alte căi. Organismul este cel care poate lupta cel mai bine. Aşadar, pe de o parte medicina îl pretinde omului să renunţe la tot ce ar putea să slăbească forţele organismului, iar pe de altă parte încearcă să-i întărească armele naturale ale organismului. Poate în acest sens merită să reflectăm asupra **„acţiunii vitamina C", căci, aşa cum spunea J.D. Bernal „s-ar putea ca aceste vitamine să nu fie decît acele coenzime pe care organismul a pierdut capacitatea de a le sintetiza. Să lăsăm însă pentru moment ipotezele pe masa de lucru a ştiinţei. Şi să reţinem două „amănunte" : o experienţă de început românească, şi cea de a doua : o terapeutică eficientă împotriva rinitelor. S-ar putea ca cu cîte 10 picături de vitamina C în nas să ne schimbăm optica în ce priveşte „micile" descoperiri în practica medicală.**

Catinca MUSCAN

O TÎNĂRĂ STEA A ECRANULUI POLONEZ

În săptămîna aceasta, pe ecranele Capitalei s-a desfăşurat manifestarea cinematografică intitulată „Zilele filmului polonez", cu care prilej a fost prezentat publicului şi filmul „Flacăra" în regia lui Lech Lorentowicz. Evocare a luptei patrioţilor polonezi împotriva ocupanţilor hitlerişti în anii războiului, „Flacăra" se bizuie pe faptele reale petrecute la Zakopane. Acţiunea înfăţişează actele de eroism ale schiorilor polonezi — printre care deţinători ai medaliilor olimpice dinainte de război — care au luptat şi s-au jertfit pentru libertate. Printre cei mai cunoscuţi se numără şi campioana de ski Helena Marusarzowna, care apare în film sub numele de Hanka şi este interpretată de tînăra acriţă Wanda Neumann.

Interpreta acestui rol a fost oaspetele nostru ca membră a delegaţiei cineaştilor polonezi prezenţi la manifestare. În vizită la Asociaţia Cineaştilor, ea a răspuns citorva întrebări pentru cititorii revistei „Magazin".

— Ce vîrstă aveti ?

— Douăzeci şi şase !

— Cum aţi debutat pe ecran ?

—Eram în ultimul an al Institutului, la Lodz, cînd mi s-a propus rolul din filmul „Iulia, Anna, Genoveva" al regizoarei Sokolowska. Era un film în care eroina avea mai mulţi părinţi şi... fiecare o cunoştea sub alt nume. Apoi, am jucat în „Singurătate în doi", filmul regizorului Stanislaw Rozewicz.

— Dar cum aţi devenit... campioană sportivă ?

— Rolul din „Flacăra" este legat de multe dificultăţi. Eroina a fost o reputată schioare, pe cînd eu... nici nu ştiam să schiez. Ce am reuşit — artistic şi sportiv — vor aprecia, desigur, spectatorii...

— Ultimul rol sau... cel care va veni ?

— Am şi terminat filmările pentru „Meridianul O", o creaţie a regizorului Podgorski. De astădată sînt o femeie din Ma-

zuria , meleag vestit pentru lacurile sale. Acolo, imediat după război, se organiza puterea polonezâ. Trăiesc, aşadar, evenimentele unei epoci frămîntate.

*

Prima vizită în ţara noastră a Wandei Neumann a fost scurtă. Treburile cinematografice au rechemat-o la Varsovia. Cu toate acestea, ea a avut răgazul să facă cunoştinţă cu publicul românesc. Mi-a împărtăşit încîntarea de a fi cunoscut un public expansiv, care participă din toată inima la spectacolul de film.

De aceea, înaintea plecării a ţinut să transmită un salut autograf : „Călduroase salutări cititorilor „Magazin-ului" care, neîndoielnic, sînt şi iubitori ai filmului.

Eugen ATANASIU

Indy Geeson şi Sir Michael Redgrave (în imagine), alături de tînărul Martin Porter, lansat de Fellini în „Satyricon", interpretează rolurile principale din filmul lui Alan Gibson „Întrebaţi-l pe Agamemnon".

O nouă călugăriţă pe ecran. De data aceasta Leslie Caron (după Brigitte Bardot şi Annie Girardot în „Călugăriţele" lui Guy Casaril), îndrăgostită de un dezertor indian (Richard Boone), în „Madron".

„ULTIMII AVENTURIERI" este titlul noului film realizat de regizorul Lewis Gilbert. Pe generic sînt reunite cîteva nume prestigioase ca Bekim Fehmiu, Candice Bergen, Rossano Brazi şi Charles Aznavour.

MONICA VITTI va avea ca partener pe cîntăreţul-autor Enzo Jannacci într-un film-scheci al cărui titlu este „Frigiderul".

DUPĂ O NUVELĂ DE IRVING SHAW, regizorul englez James Salter a terminat filmul „Trei". O peliculă tinerească cu o poveste de dragoste petrecută în timpul vacanţei. În rolurile principale : Sam Waterson, Robie Porter şi Charlotte Rampling.

CLAUDIA CARDINALE a plecat la Caracas pentru a turna primele secvenţe ale filmului „Popsy Pop", în regia lui Jean Herman. Parteneri îi vor fi trei actori venezueleni : Georges Aminel, Marc Maza şi Leroy Haynes.

ANTONELLA LUALDI se află acum la Paris unde i s-a încredinţat un rol în filmul „El" de Jean Aurel. Se ştie că acest film relatează viaţa unui funcţionar.

MAURICE RONET va apărea în rolul unui flautist în pelicula lui Roberto Enrico „Mult, puţin, cu pasiune...", după care „Viaţa secretă a doamnei Royale" îi va prilejui interpretarea unui comisar de poliţie.

VIRNA LISI interpretează un nou rol alături de David Niven, sub conducerea regizorală a lui Rod Ameteu. Este o comedie intitulată „Pussycat".

ZOO

JUNGLĂ

de Pop SIMION

Scorpionul pentagonal şi Cobra tailandeză îşi dădură rendevu pe insula Iadul Verde, spre a se informa reciproc despre realităţile junglei. Întîlnirea fusese preparată în cel mai strict secret, cu protocol minim, să fie perfect incognito, însă papagalii yaco, indiscreţii pădurii şi imitatori fără pereche, o dădură în vileag, pălăvrăgind, desconspirară tot (în stilul gazetarilor de marcă). Evenimentul însă nu fu contramandat, aminat ; din contră, se precipită, discuţia începu în crucea amiezii, la o oră imposibilă, cînd tropicul moare mitraliat de soarele de magneziu şi vieţuitoarele cad în coma lor digestivă, ca într-un leşin. E terifiantul ceas alfa, hiatus de vitalitate care devastează biologicul, îl azvîrle temporar în inerţie şi decădere. Tocmai ceasul de cumpănă fu ales de partenerii de discuţie, ca zoologia pădurii să fie căzută în lipsă de voinţă şi moarte galbenă, ca tăcerea să fie acoperită de sevele răscolite ale junglei, care ţipă şi fierb, se aud cum fluieră în jordiile de bambus, în timp ce maimuţele, total idiotizate, atîrnă ca nişte fructe hide în coroanele arborilor incendiaţi. În această atmosferă de abis şi suspensie a Iadului Verde, consfătuirea celor doi începu. În balanţa discuţiei se aruncară variate chestiuni, dintre care se detaşau acelea privind mijloacele actuale de exterminare în masă, atacul-surpriză şi tehnica escaladării de teritorii. Convorbirea se derula în climat de tensiune, nu din motive de discordie între parteneri (aceştia s-au înţeles dintotdeauna) din pricina curiozităţii, de-a dreptul bestiale, cu care urmăreau necuviincioasele evenimentul. Se aşteptau să fie spionaţi de peste tot, din liane şi crengi (urangutanii), din subteran (cîrtiţele), din văzduh (păsărei de tot felul), de pe fluviu şi din golf (aligatori şi ţestoase), din imputitele mlaştini (hipopotami, boi-amfibie), fără a mai vorbi de indiscreţi ai uscatului (Şacal, Rinocer, Panteră, Elefant), ca să numim doar exemplarele de temut. În atari condiţii, nu-i uşor să asiguri discreţiunea unei conferinţe ; o anume nervozitate specifică domnea la umbra tufei de mimoze, unde se instalaseră (cu multă gardă personală) preopinenţii. După ce îl ţintui pe interlocutor cu ochii mici, perlaţi, de purpur, Scorpionul pentagonal declară cu emfază : „De-ar fi lumea de hîrtie, i-aş da foc dintr-o mînie !"

„Focul atrage atenţia, sir, e impropriu în condiţiile cînd lumea boleşte de pace ; e molima secolului", obiectă Cobra tailandeză cu supunşenie, vibrîndu-şi ochelarii naturali.

„Ce propui ?", întrebă Scorpionul cu plictis, scărpinîndu-şi pintecele de catifea, ornat cu figuri geometrice.

„Propun războiul special, sir. Un război silenţios, de durată, lipsit de gălăgie şi foc, un război curat", îi şuieră la ureche Cobra tailandeză.

„Cine să ducă acest război ?", căzu întrebarea Scorpionului.

„Cum cine, sir ?, se nedumeri teatral Cobra tailandeză, încolăcindu-şi trupul cu tapet romboidal la picioarele suveranului. „Am în vedere termitele, aventurierii junglei, nişte mercenari perfecţi. Profesia lor e distrugerea. Există pe aici legiuni întregi, miliarde. Trebuie doar să le dăm un ţel".

„Ce ştiu să facă termitele ?", deveni curios Scorpionul pentagonal.

„Au geniul distrugerii, sir. Sînt vorace, viaţa lor e un spectacol ce incîntă şi fascinează. Pe unde trec fac prăpăd. Tot ce-i celuloză pe lumea asta dispare instantaneu şi fără urmă în mandibula lor de fină constituţie. Nimic nu le scapă : arbore, carte, edificiu lemnos, ţesătură. Vreţi o probă ?"

„Desigur. Să ştiu în ce investesc", zise uşor enervat Scorpionul pentagonal, nedeprins cu vorbăria asiatică. El e tipul practicii, bussinessul e incompatibil cu pierderea de timp. Îl avertiză, de aceea, sec pe partener : „Ei !".

„În zece minute, biblioteca asta nu va mai fi, sir", promise Cobra tailandeză, ţîşnind pe verticală.

„Nu cred", replică Scorpionul şi se legănă în hamacul de terburi albastre.

Cobra tailandeză dispăru, făcu ce făcu, legiunile de termite intrară în scenă şi universul de cărţi dispăru ; furnicile uriaşe măcinară biblioteca regală, o demolară cu o iuţeală de necrezut, o păpară. Spectacolul era înfricoşător şi feeric ; trecură prin aparatura lor mandibulară, ca tăiate de brice, tomuri enciclopedice, incunabule, colecţii legate în piele, rafturi, un întreg univers de carte. Ceva pleavă a mai rămas în spaţiul unde fusese templul de cultură.

„Interesant !", exclamă Scorpionul pentagonal scărpinîndu-şi ca gemută satisfacţie pintecele de catifea, tatuat cu figuri geometrice ; era tot mai captivat de ceea ce se petrecea sub ochii lui. Întrebă iar : „Ce mai pot acesti soldaţi ?"

„Pot modifica mediul în care ne aflăm, sir", informă Cobra cu surîs moluşc, vorbind din guşă, dar cu nedezmînţit respect. „Priviţi !" invită vrăjitorul asiatic şi lansă legiunile de termite într-o nouă acţiune.

De astădată, furnicile se aruncară pe trupul arborilor, pe cei slabi şi putregăioşi îi doborîră, aparură luminişuri, poieni, regiuni sterilizate ; o uriaşă perdea de acid formic dezvoltau furnicile înaintemergătoare, ca cele din valul al doilea să toace tot, bătînd din bricele mandibular, lăsînd în urmă făină şi rumeguş.

„All right ! Plătesc, angajez, cumpăr, patronez !", strigă Scorpionul pentagonal în plin extaz.

Aşa au ajuns legiuni, coloane, formaţiuni, elanuri şi colonii de termite sub steagul şi însemnele Scorpionului, măcinînd, devastînd, escaladînd teritorii, purtînd războiul silenţios, de durată. Care ţară şi ce teritoriu urmează să fie invadate ? Cît va mai dura conspiraţia dintre Scorpion şi Cobră ?

La începutul acestei săptămîni a sosit la Bucureşti compozitorul grec MIKIS TEODORAKIS, neobosit luptător pentru cauza democraţiei, libertăţii şi păcii.

În fotografie, cunoscutul compozitor la sosirea sa pe aeroportul Otopeni.

Foto : Nicu VASILE

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 26 IULIE

PROGRAMUL I : 9,00 Vara copiilor. 10,00 Viaţa satului. 11,15 În reluare, la cererea telespectatorilor: Recital Mina. 12,00 De strajă patriei. 12,30 Concert simfonic. Simfonia în re minor de César Franck. 13,15 Emisiune în limba maghiară. 14,45 Tele-vacanţa. Transmisiune de la Băile Felix şi de pe litoral. 17,00 Duminică sportivă. Fotbal: Dinamo Bucureşti — Steaua în finala Cupei României. Transmisiune de la stadionul „23 August". Campionatul balcanic de gimnastică modernă. Transmisiune de la Timişoara (Intervizîune). 19,45 Telejurnal. 20,00 O femeie coase balade. Reportaj TV. 20,15 Desene animate. 20,30 ...În zigzag. Spectacol de muzică, teatru, dans şi umor. 22,30 Telesport. 22,40 Program susţinut de Ansamblul cubanez de dansuri. 22,55 Telejurnal.

PROGRAMUL II : 20,00 Stagiune lirică TV. Opera Chera Duduca. (premieră pe ţară), de Mansi Barberis pe un libret de Anghel Ionescu-Arbore după romanul „Ciocoii vechi şi noi" de Nicolae Filimon. 21,10 Expoziţii estivale. 21,25 Roman foileton „Casa Buddenbrook". Reluarea episodului VII.

LUNI 27 IULIE

18,00 Microavanpremiera. 18,05 Emisiune pentru tineret. Vom mai învăţa tabla înmulţirii în anul 2000 ? 18,35 Panoramic ştiinţific. 19,00 Actualitatea în ecoromie. Drumul spre prestigiu. Reportaje filmate în întreprinderi industriale din Cluj, Sibiu şi Satu Mare. 19,20 1001 de seri. Emisiune pentru cei mici. 19,30 Telejurnal. 19,50 Agenda politică. 20,00 Roman foileton. Iluzii pierdute (episodul al II-lea). 21,00 Steaua fără nume. 21,50 Teleglob. Itinerar elveţian. 22,10 Telejurnal. 22,25 Rampa.

MARŢI 28 IULIE

18,00 Microavanpremiera. 18,05 Ex-Terra '70 şi jocuri marinăreşti. 18,50 Actualitatea în economie. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Reflector. 20,15 Seară de teatru: „A 12-a noapte" de W. Shakespeare — producţie a studiourilor engleze. 22,00 Prim plan : sculptorul Milita Petrascu. 22,35 Muzicorama TV. 23,00 Telejurnalul.

MIERCURI 29 IULIE

18,00 Microavanpremiera. 18,05 Universal şotron. Enciclopedie pentru copii. Litera „T". 18,30 Cabinetul economic TV. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Reflector. 20,15 Festivalul naţional de folclor, Ediţia a VI-a. Transmisiune de pe litoral. 20,35 Tele-cinemateca : „O zi la curse" — comedie cu fraţii Marx. 22,20 Emisiune literară. 22 35 Gala marilor interpreţi români: David Ohanesian. 23,00 Telejurnal.

JOI 30 IULIE

PROGRAMUL I : 10,00 Reluări la cererea telespectatorilor. Film artistic, „Rebecca". 17,30 Emisiune în limba maghiară. 18,00 Mult e dulce şi frumoasă. 18,25 La volan. Emisiune pentru conducătorii auto. 18,40 Cadran internaţional. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Roman foileton: „Moara de pe Pad" (I). 21,20 Idei contemporane : „Om, umanism". 21,50 Poşta TV. 22,05 Din carnetul cu amintiri al „Cerbului de aur". Recital Amalia Rodriguez. Selectiuni din gala laureaţilor : Angela Similea şi Doina Spătaru. 22,45 Telejurnal.

PROGRAMUL II : 20,00 Interludiu enescian 21,00 Prin muzeele lumii. 21,30 Seară de operetă. 22,00 Film serial „Trei prieteni" (VI.) Ultima statie.

VINERI 31 IULIE

18,00 Turism-vacanţă '70. 18,20 Căminul. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Reflector. 20,15 Film artistic: „Atentatul de la Sarajevo" — producţie a studiourilor iugoslave. 21,40 Mai aveţi o întrebare ? 22,35 Vernisaj în... X major. Emisiune muzical-distractivă realizată cu concursul laureaţilor Festivalului Naţional al Artei Studenţeşti din Centrul universitar Bucureşti. 23,00 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 1 AUGUST

PROGRAMUL I : 15,00 Campionatele mondiale de caiac-canoe. Transmisiune directă de la Copenhaga. 17,00 Emisiune în limba germană. 18,15 Bună seara, fete ! Bună seara, băieţi! 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Tele-enciclopedia. 21,00 Film serial : „Incoruptibilii". Eroul serialului este Elliot Ness. un poliţist curajos şi cinstit, decis să înfrunte toate primejdiile în lupta cu gangsterii. 21,50 Fapt divers. 22,00 Parodii muzicale. 23,05 Revistele săptămînii. 23,15 Telejurnal şi sport.

PROGRAMUL II : 20,00 Pro patria. Antologie lirică. 20,15 La fîntîna dorului 20 45 „Puterea imaginaţiei". — scurt-metraj artistic, producţie a studiourilor de televiziune din Polonia. 21,25 Seara melomanului. 22,10 Film serial : „La fiecare km" (VI).

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

Ca un pandant la filmul spectaculos al lui Bondarciuk „Waterloo", în studiourile engleze se mai turnează altă peliculă inspirată din viaţa lui Napoleon, „Leul în cuşcă", urmărind viaţa acestuia în ultimele zile de pe insula Sfînta Elena. Rolul principal este interpretat de actorul britanic Kenneth Haigh.

ANA MAGNANI, celebra artistă italiană al cărei nume este legat de marile succese ale neorealismului, revine pe ecran. De astădată însă, pe micul ecran : ea va juca într-o serie de şase filme regizate de Alfredo Gianetti. Primul se intitulează „La sciantosa", denumire dată la sfîrşitul secolului trecut cîntăreţelor de café-concert, în Italia.

ECOURI

MODA MODA MODA MODA MODA

SUGESTII PENTRU BĂRBAȚI

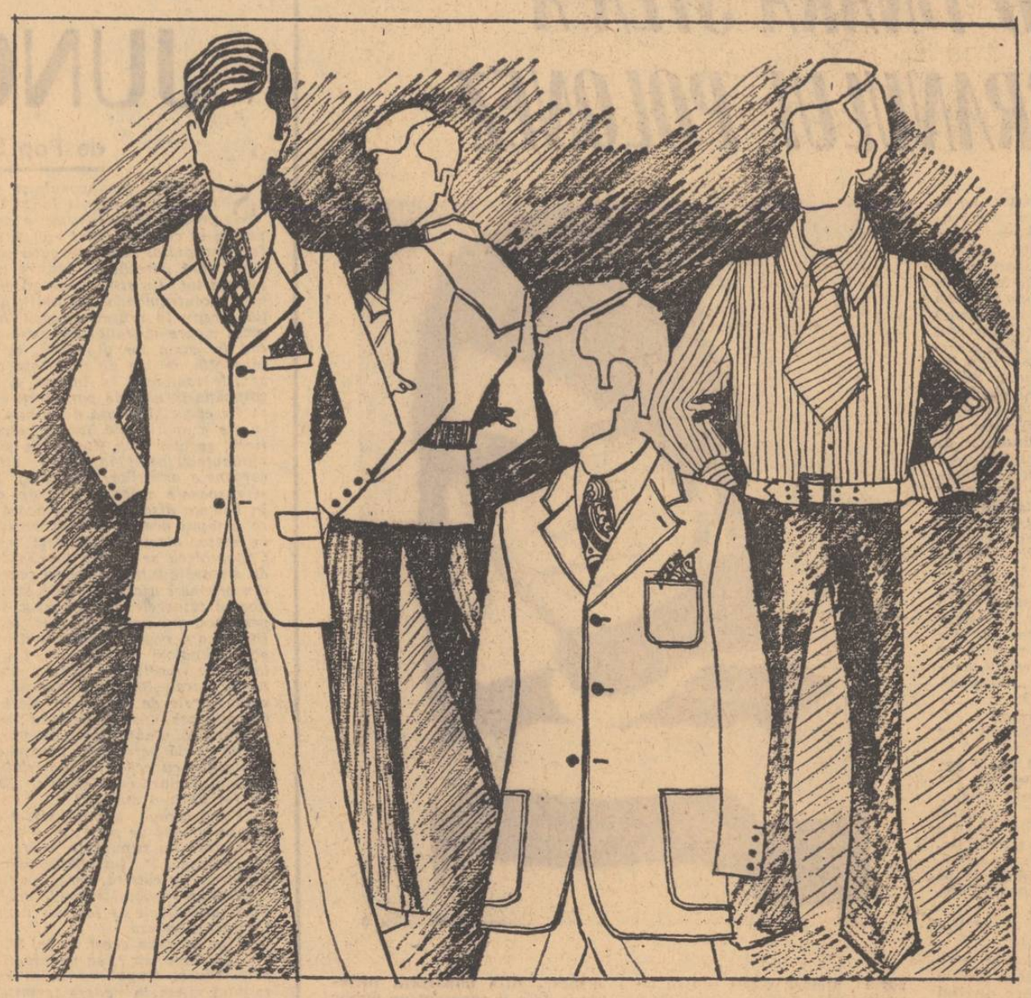

— Costum din stofă subțire, de culoare deschisă, gri-bleu sau bej. Haina cu revere late, cambrată pe talie și închisă cu trei nasturi, are umeri drepți și înguști. Se poate purta cu cămăși colorate asortate costumului. Cravată și batistă la fel, din mătase imprimată în desene mari sau buline. Pantalonul ușor evazat.

— Cămașă sport din tercot subțire purtată peste pantalon. Platcă cu triunghi în spate, buzunare mari, aplicate, gulerul drept, fără revere. Centură cu cataramă mare purtată mai jos de talie.

— Haină cu aceeași tăietură, cu deosebirea buzunarelor aplicate. Tighele de jur împrejur.

— Cămașă din poplin în dungi, cu revere mari. Cravata foarte lată se confecționează din același material, formînd un joc de linii.

Text și desene : Doina LEVINȚA

POȘTA MEDICALĂ

N.L. — Ploiești. *Adresa care vă interesează este : Institutul de endocrinologie „C. I. Parhon", b-dul Aviatorilor nr. 34, București.*

Stela Zamfirescu — Ploiești. *Este necesar să faceți un examen electroencefalografic și să consultați medicul neuro-psihiatru.*

P.V. — Giurgiu. *Vă recomandăm să vă adresați Oficiului central farmaceutic din str. Aviator Sănătescu nr. 48, București.*

C.P.M. — Constanța. *Pentru „răul de mașină" vă recomandăm Bergonal și Emetiral, cite o tabletă înaintea excursiei.*

PAULA — Tulcea. *Ne pare bine că ați reușit să creșteți în greutate cu 5 kg, într-un interval relativ scurt. Vă recomandăm în continuare vitamina B₁ 250 mg — o tabletă pe zi și un sirop Hegogen.*

DOINA ALIMAN — București. *Vă sfătuim să vă adresați specialiștilor spitalului de chirurgie plastică și reparatorie din str. Arhitect Mincu nr. 7, București.*

A.M. — Buzău. *In cadrul policlinicii speciale nr. 2 din str. Negustori nr. 1 există specialitățile care vă interesează : dermatologie, neuropsihiatrie și endocrinologie.*

MARIA — Călan. *Nu înțelegem de ce vă este rușine de medic. Este obligator să vă examineze clinic și de asemenea să faceți cît mai urgent un examen de urină, urocultură și examenul secreției vaginale. Orice uminare poate determina complicații.*

G.I. — Tg. Mureș. *Vă adresați specialiștilor de la clinica de endocrinologie din Tg. Mureș.*

PAULA — Arad. *Vă recomandăm să consultați specialiștii de la Cabinetul de alergologie, spitalul Carol Davila București — Calea Griviței nr. 4. Transpirația abundentă este în legătură cu afecțiunea pe care o aveți.*

ARIADNA — Timișoara. *Sîntem de acord să faceți tratament cu Folcisteină U fiole.*

INA F. B. — Galați. *Citiți răspunsul de mai sus.*

ANDREI REGHINA — Tîrgoviște. *Dacă toate tratamentele efectuate nu au avut efect este obligatorie internarea în clinica de urologie Fundeni.*

IORGULESCU AURORA — București. *Nu credem că veți beneficia de o intervenție chirurgicală. Vă recomandăm să vă examineze specialiștii clinicii de ortopedie.*

COSMETICĂ

O ȚINUTĂ CORECTĂ A CORPULUI

Ținuta corectă a corpului contribuie într-o largă măsură la frumusețea unei persoane. Dimpotrivă, o ținută defectuoasă îmbătrînește mai mult chiar decît cîteva riduri de expresie. Nu trebuie să înțelegem că este necesar să avem o siluetă de manechin. Trebuie în schimb să avem mereu grijă să stăm drept, cu stomacul retras, cu pieptul bombat ,cu capul sus și cu gîtul drept, indiferent dacă mergem pe stradă sau sîntem așezate. Această ținută grațioasă și elegantă o puteți obține umblînd prin casă cu o carte groasă pe cap. Dacă aveți tendința de a vă cocoșa, se recomandă să dormiți fără saltea și fără pernă.

Bunicile noastre obțineau o talie fină, martirizîndu-se în corsete. Femeia modernă a renunțat la asemenea chinuri păstrîndu-și talia prin alte mijloace. Dacă talia începe să se îngroașe nu așteptați ca răul să se agraveze mulțumîndu-se cu un portjartier mai strîmt deoarece nu veți reuși decît ca surplusul de

grăsime să se ridice deasupra taliei. Singurul mijloc eficace este obținerea unui suport din mușchii abdominali pe care îl putem realiza practicînd zilnic anumite exerciții de gimnastică.

Unele persoane se plîng de balonări din cauza ficatului sau a stomacului, dar numai medicul poate decide dacă este vorba de o tulburare hepatică sau gastrică. Un alt procedeu pentru a avea o talie suplă constă în fricționarea ei cu ajutorul unei benzi de pînză de cca. 90 cm. lungime și 12 cm. lățime, impregnată cu o cremă de slăbit. Se efectuiază în jurul taliei timp de 5 minute mișcări de du-te vino (se va folosi mereu aceeași bandă care este impregnată cu cremă). Dacă perseverați, în 2-3 luni rezultatele vor fi cele dorite.

Șoldurile ideale trebuie să aibă circumferința egală cu cea a pieptului. O diferență de 5-7 cm. între ele este satisfăcătoare (de exemplu 90 cm. pieptul și 95 cm. șoldurile). Dacă aveți o meserie care vă obligă să stați pe scaun mai multe ore pe zi, din lipsă de mișcare, șoldurile dvs. au tendința să se lățească. Acest neajuns poate fi combătut prin mișcare cel puțin o oră pe zi, prin contractarea abdomenului, prin exerciții de gimnastică și prin vibromasaj. Persoanele care lucrează mult și nu dispun decît de cîteva minute libere, le vor sacrifica pentru exercițiile de gimnastică. Desigur, doriți să aveți și picioare impecabile. Moda rochiilor scurte este foarte pretențioasă. Perfecțiunea se întîlnește mai rar. Totuși, cu ajutorul unor îngrijiri simple dar tenace, perseverente, veți reuși să conservați sau să obțineți sănătatea și frumusețea lor.

În cazul în care pulpele sînt prea slabe, aveți nevoie de cîteva luni de efort continuu pentru a le contura. Pentru aceasta, veți începe prin a umbla prin casă cît mai mult posibil pe vîrful picioarelor, veți urca scările renunțînd a folosi liftul. Dansul este excelent (donsatoarele au totdeauna pulpele bine conturate). Bicicleta, săritul coardei, fac să lucreze puternic mușchii din această regiune. Dacă, dimpotrivă, din naștere, picioarele sînt mai groase, nu este nimic de făcut. Dacă ele sînt groase pentrucă sînteți prea grasă, un regim general de slăbire poate să facă să dispară și surplusul de grăsime din această parte a corpului. Deseori picioarele apar groase pentrucă glezne sînt îngroșate, uneori putînd fi vorba de celulită sau de defecțiuni de circulație.

În apropierea menopauzei, numeroase femei au senzația că picioarele au devenit grele ca și cum ar cîntări „100 de kgr." Dacă seara, constatați o umflare anormală a genunchilor adresați-vă medicului putînd fi vorba de o afecțiune, orice neglijență putînd duce, la vîrsta menopauzei, la artroză.

Rareori genunchii sînt frumoși, ei fiind în general sau prea îngroșați de celulită sau prea slabi și uriți. Practicat în mod rațional sportul cu bicicleta este cel mai bun mijloc de a întreține supleța genunchilor. Dacă nu puteți practica acest sport, efectuați exerciții de gimnastică asemănătoare acelora pe care le faceți pedalînd.

Ludmila COSMOVICI

ÎNTREBĂRI

LEONTINA FLOREA din **București, str. M. Eminescu,** este o mare iubitoare de flori, în special de petunii, pe care le crește în grădina din curtea sa. De cîtva timp a observat însă că după ce petuniile încep să înflorească, apare pe ele un păduche verde care le ofilește și chiar le distruge. Dorește să știe ce procedeu trebuie să folosească pentru a distruge acest dăunător.

RĂSPUNSURI

LUCREȚIA OPREAN, profesoară de gospodărie, **București II. Str. Arcului nr. 3,** răspunde cititorului **NICOLAE RUSAN** din **Lupeni Str. Ghiocelului nr. 15, din județul. Hunedoara** care dorește să știe cum se prepară vinul de coacăze negre.

10 kg. de coacăze negre bine coapte, 2 kg. zahăr tos.

Fructele se curăță de codițe. Se pun într-un vas mai mare. Peste ele se toarnă apă rece și se amestecă ușor cu mîinile. Se scot cu o strecurătoare mare și se lasă să se scurgă bine apa ; se pun din nou în vas și cu palmele se sfărîmă foarte bine. Coacăzele sfărîmate se pun într-un borcan mai mare. Borcanul se leagă la gură cu un tifon sau pînză dublă și se păstrează la un loc cald, dar fără soare, timp de 3—6 zile pînă cînd fructele s-au ridicat deasupra, iar sucul rămîne pe fundul borcanului.

Sucul de coacăze se strecoară ușor printr-un tifon simplu. În sucul strecurat se adaugă zahărul și se amestecă pînă cînd acesta este dizolvat complet. Se toarnă în damigeană. Damigeana se leagă la gură cu un tifon dublu sau, în locul tifonului, se astupă cu un dop de fermentație sau cu un dop obișnuit de plută, pe care îl găurim la mijloc și trecem prin el capătul unui furtun fără să ajungă în suc. Celălalt capăt al furtunului se îndoaie spre interiorul unui borcan de cca 1 litru, umplut cu apă rece.

Ne folosim de acest furtun pentru ca prin el să se poată elimina aerul cu băsicuțele de gaze de fermentație, oprind în același timp pătrunderea în damigeană a altui aer proaspăt din afară. În felul acesta, verificăm mai ușor fermentația, care se termină în momentul cînd în apă nu se vor mai ivi băsicuțe de fermentație ieșite din damigeană, iar pe fundul vasului s-a așezat drojdia de fermentație.

Procesul de fermentație poate să dureze timp mai îndelungat sau mai scurt, fiindcă depinde de temperatura locului. Cînd s-a terminat, se trage cu furtunul în așa fel ca drojdia să rămînă depozitată pe fundul vasului.

Se toarnă din nou în altă damigeană. Aceasta se astupă bine cu un dop nou de plută și se păstrează în pivniță rece. După 2—3 luni, timp de maturizare, se trage în sticle. Sticlele se înfundă bine cu dopuri noi de plută și se păstrează pînă la consumare la un loc rece.

Din reziduurile rămase de la vin se poate prepara oțet.

POȘTA

MARIA GEORGESCU din **București** întreabă dacă poate pretinde pensie de întreținere de la fostul soț, pentru un copil major dar în imposibilitate de a-și asigura întreținerea.

Potrivit Codului familiei — ne arată consultantul nostru juridic — părinții sînt obligați să asigure întreținerea copiilor pe tot timpul minorității, indiferent de pricina nevoii în care se află.

CITITORII întreabă CITITORII răspund

După împlinirea vîrstei de 18 ani, dacă copiii sînt în nevoie, atunci trebuie să se adreseze instanței de judecată, să ceară obligarea părinților pe toată perioada cît nu-și pot asigura întreținerea.

Instanța de judecată va stabili dacă copilul se află în nevoie și va hotărî atît asupra dreptului la întreținere, cît și asupra felului și modalităților de executarea obligației de întreținere.

PETRE IONESCU — pensionar pentru limită de vîrstă din comuna **Celaru, județul Dolj,** ne întreabă dacă poate cumula pensia cu salariul. La relațiile solicitate de dv. consultantul nostru juridic vă răspunde : Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat și pensia suplimentară reglementează în mod expres și problema cumulului pensiei cu salariul. Pensionarii cu pensii integrale pentru limită de vîrstă pot să cumuleze pensia cu salariul după ce au împlinit vîrsta de 62 ani — bărbații și 57 ani — femeile. Ei au dreptul să primească pe lîngă salariu și 50 la sută din pensie, dar nu mai puțin de 500 lei. În cazul în care pensionarul este angajat într-un post cu pînă la o jumătate de normă, sau pe o durată de pînă la 4 luni în cursul unui an calendaristic, ori la persoane fizice, cooperative agricole de producție și case de ajutor reciproc, primește pe lîngă salariu și pensia în întregime. De acest drept beneficiază și alte categorii de angajați, necesari organizațiilor socialiste, stabilite prin hotărîri ale Consiliului de Miniștri (art. 57—58 Legea nr. 27/1966).

O melodie... „pe adresa dv."
Fotografie trimisă de cititorul nostru A. CONSTANTINESCU, **din** Constanța.

M. N. — Adjud. Vă sfătuim să luați legătura cu Inspectoratul școlar județean Vrancea sau să vă adresați direct Ministerului Învățămîntului, pentru relațiile solicitate.

ISAK HOLDENGRABER — Cimpulung Moldovenesc. Am primit scrisoarea dumneavoastră în care faceți cuvenita rectificare : fotografia reprezentînd un elan alb, apărută în numărul 665 al revistei noastre nu este făcută de dv. ci de profesorul Istrate din localitate. Ne pare rău că nu ne-ați comunicat acest lucru înainte de apariție.

O ilustrată pe adresa dv.

LUCIA SĂRĂNDAN, str. General Doda nr. 31, Arad; ELENA LEUȘTEAN stradela Silvestru nr. 3, Iași; LAURA VERES, str. Michievici nr. 17, Timișoara, Timiș ; EUGENIA DIANA CIGHI ,str. Liliacului nr. 9, Timișoara , Timiș; MIHNEA GHEORGHIU, intrarea Birsei nr. 2, bl. Y. 7, sc. A, et. 4, ap. 20, sect. 4, București; VASILE IOSIF și IOSIF CRIȘMARU, str. Tărtășești nr. 40, sect. 6, București; RODICA SAVA, com. Podoleni, str. Gării nr. 122, jud. Neamț; AUREL SARCHIZIAN, str. Radu Calomfirescu nr. 5, Constanța; MARCELA NEAGU, str. Fîmînda nr. 34, Constanța; STAN L. RINGO, str. Vasile Lupu nr. 132, bl. D. 1, sc. A, et. 4, ap. 3, Iași; ANGELICA RĂDVAN, str. N. Bălcescu nr. 90, Bals, Olt ; EUGEN CHIRILĂ, cartierul „Aviației" bl. C. 1, ap. 37 și N. IONIȚĂ, cartier „Aviației" bl. C. 2, ap. 37, Galați; PUIU CIOBANU, str. Brazilor nr. 65, bl. 66/B, ap. 5, Cartier „Nouă", Brașov; GHEORGHE RUSU, post restant nr. 6, Constanța; MARINELA ILEANA ȘTEFĂNESCU, str. Unirii nr. 80, Craiova Dolj; VALI DIMA, bdul Metalurgiei nr. 13, bl. O. 3, sc. 2, et. 5, ap. 64, sect. 5, București; CERASELA DANIELA RADU și RADU VIOREL, str. 23 August nr. 84, Focșani, Vrancea ; FLORY ZARA, str. Fluturi nr. 57, Craiova, Dolj; AURORA BARON, satul Valea Seacă, Constanța; MAGGIE LAURA MARINESCU, str. Nada Florilor-Marna, bl. 9, sc. A, et. 1, ap. 35, Brăila; CORNELIU SAVIN, cartier „Tiglina" 3, bl. A. 8, ap. 7, Galați; MINEL UDRICĂ, str. Brazda lui Novac, bl. D. 24, sc. 2, et. 1, ap. 5, Craiova, Dolj; EMILIA COLAN com. Dor Mărunt, Ialomița; CECILIA BARBANDEAL, str. Scînteia nr. 10, Galați; VIORICA NEGRU, str. Anton Nițescu nr. 82, Constanța; EUGEN DAVID, str. George Enescu nr. 25, Bacău; LENI LAURA TEODORU, str. Mihai Viteazu nr. 139, Reghin, Mureș; VASILE SUDITU, str. Orizontului nr. 71, Buzău; EUGEN DALEA, aleea Crizantemelor, bl. 2, ap. 9, sc. 2, Vulcan, Hunedoara; LUCIA STĂNCESCU, bdul Republicii nr. 188, Galați ; ELENA N. TURCU, sat Ștefan Gheorghiu, com. Ciocile, Brăila; ELISABETA LUPȘESCU, bl. O. 2, ap. 3, C.I.L. Balta Sărată, Caransebeș; LUMINIȚA MĂCEȘANU, com Bîrca, Dolj; CARILA BLYSTHORNE, str. Mihai Bravu, vila nr. 23, Roșiori de Vede, Teleorman; ANIȘOARA PITURU, com. Celaru, sat Marotinu de sus, Dolj ; GETA NĂVÎRTU, com. Dunăreni, Dolj; MANUELA SIBANA, aleea Cameliei nr. 2, bl. L. 3, sc. C, ap. 47, Tomis III, Constanța; IOAN JURCĂ, sat Cadar, com. Tormac, nr. 36, Timiș; ANIȘOARA GHERASIM, str. Cetății nr. 37, Tg. Neamț, Neamț; OFELIA SFETCU, com. Vedea, Ilfov; FLAVIUS WASSTER, str. Mircea Vodă nr. 32-bis, Pitești, Argeș; CORNELIUS ZAMFIR, str. Mircea Vodă nr. 32, Pitești, Argeș; NELA TĂNASIE, com. Dunăreni, Dolj; ILEANA MIHORDEA, str. Neagota nr. 29, sect. 2, București; COSTACHE VÎRGOLICI și MÎRCEA NICHEDINȚI, cartier „Aviației" bl. C. 1, ap. 43, str. Nărui, Galați; FANA TUȚUIANU, com. Cîrligele, Vrancea; VIOLETA VLAD, com. Sinoe, Constanța; TIMOTEI VIDESCU, bdul Păcii nr. 179, sect. 7, București ; GH. BOGDAN, str. Vatra Luminoasă nr. 87, oficiul poștal 39, București; COSTEL LEONAȘ, str. Zimbrului nr. 10, căminul Tineretului, camera 215, Suceava; OLGUȚA STRATON, str. Tipografiei nr. 4, bl. A. 5, sc. B, et. 4, ap. 13, Suceava ; DANIELA GAGEA, str. Voluntarilor nr. 5, Aiud, Alba; MIOARA DINU, str. Democrației nr. 26, Buzău ; CORNELIA POPESCU, str. Vasile Lupu nr. 110, bl. D. 4, sc. C, ap. 2, et. 3, Iași; MARIANA MARINESCU str. Colonia Steaua nr. 428, com. Scăieni, Prahova; GHEORGHE SUTEU, str. Gh. Gheorghiu Dej nr. 6, Sighișoara, Mureș; MIRELA ANGHEL, com Matca (Deal), Galați; EMILIA SUTAC, str. Cuza Vodă nr. 45, Burdujeni, Suceava; EMANOIL MOT, bdul Mihai Viteazu, Căminul studențesc 2.M.V. Timișoara, Timiș; FILICA IONA, com. Pucheni nr. 16, Dîmbovița; PETRICĂ SLĂNINOIU, com. Pucheni, Dîmbovița; CORNELIA BLÎNDU, str. Matei Basarab nr. 255, Slobozia, Ialomița; MERILIA MATEESCU, str. 23 August, bl. C. 3, sc. A, et. 2, ap. 12, Gura Humorului, Suceava; VIOREL CIOBAN, str. Ion Dragoslav nr. 47, Fălticeni, Suceava ; MARIANA DINCĂ, str. Karl Marx nr. 2, bl. 6, ap. 3, sc. 1, Sinaia, Prahova ; NICOLAE SPATARIUC, str. Rotundă nr. 4, bl. Y. 1, sc. Z, et. 10, ap. 62, sect. 4, București; VICTORIȚA DUMITRU, com. Slobozia, Argeș; VASILE DRAGOMIR, str. Mărășești nr. 22 bl. 1, sc. B, ap. 14, Pitești, Argeș; TANIA ALEXANDRU, str. Banu Mărăcine, bl. 2, sc. B, ap. 21, Curtea de Argeș, Argeș; GEORGETA IONESCU, str. Secerișului nr. 28 București 5; DORINA ZAFIU, sat Furnicoși, com. Mihăiești, Argeș, MIHAELA CALU, str. Gloriei nr. 4, Tecuci, Galați — *doresc să corespondeze cu cei ce vor să facă schimb de ilustrate din întreaga țară.*

Într-o zi de vacanță mare

GUSTĂRI SAU JOC?

Și una și alta. Sandviciurile se deghizează în clovni, merele în păpuși. Copiii vor fi încîntați să vă dea o mînă de ajutor ca să le pregătiți și le vor mînca cu îndoită plăcere ; oaspeții lor, de asemenea.

Țăranca

Tăiați-i basmaua dintr-un pătrat de pînză colorată (verde, de preferință). La două din colțuri coaseți-i o bantă îngustă din pînză cu care să înnodați basmaua Cu o scobitoare fixați un măr roșu într-o chiflă sau într-o brioșă de casă, dacă preferați preparatele făcute de dv. Simulați ochii și nasul cu cîte o vișină din dulceață, fixate cu scobitori. Faceți nasturii din alte fructe din dulceață sau proaspete.

Morarul

Boneta e formată dintr-un triunghi de pînză roșie cusut în cornet și terminat printr-o boabă roșie care poate fi un nasture sau chiar o cireașă. Fixați un măr pe o chiflă, întocmai ca pentru țărancă. Înnodați o panglică în jurul gîtului. Ochii, nasul, gura sînt bucățele din coajă de lămîie.

Omul cu pipa

Faceți un papion dintr-o hîrtie în pătrățele. Fixați un măr într-o chiflă.

Budincă de griș

Prăjiturile cu cremă multă (tradiționalele torturi) sînt neindicate vara, mai cu seamă pentru copii. Vă recomandăm, de aceea, un desert mai simplu.

Fierbeți 2 l de lapte (rețetă pentru 10 copii) cu un baton de vanilie și turnați în ploaie 250 gr. de griș. Lăsați-l să fiarbă 10 minute amestecînd într-una, luați de pe foc, adaugați 200 g zahăr și 60 g unt. Turnați compoziția într-o formă caramelizată și puneți-o în cuptor în baimarie, timp de 20-30 minute. Răsturnați pe un platou și decorați, după preferință, cu boabe de dulceață sau fructe proaspete fierte în sirop.

Faceți ochii, gura, nasul dintr-un fruct oarecare din dulceață. Ca pălărie folosiți un coșuleț plisat (de la prăjituri sau bomboane). Fixați o cireașă în virful unui chibrit și înfigeți-l în locul gurii.

Sandviciuri-clovn

Fierbeți 5 ouă tari și tăiați-le în două. Ungeți 10 felii de pîine rotunde cu un strat subțire de unt. Presărați cu pătrunjel. Puneți o jumătate de ou deasupra. În chip de pălărie — un căpăcel dintr-o roșie, o jumătate de felie de castravete, sau lămîie fixată în picioare cu o scobitoare. Imaginați ochii, nasul, gura, folosind bucățele de măsline, de coajă de castraveți, de roșii etc.

Sandviciuri-flori

Fierbeți tări, două ouă. Tăiați în rondele un crenvurșt sau un alt cîrnat subțire și o roșie. Ungeți 10 felii de pîine rotunde cu unt. Decorați-le cu 3 rondele de cîrnat. Deasupra lor, la mijloc, așezați pe unele o rondelă de ou, pe altele o rondelă de roșie. O măslină înfiptă într-o scobitoare și fixată la centrul sandviciului, la oarecare distanță de felioara de roșie sau de ou, ar face sandviciul și mai amuzant.

V-am sugerat aceste cîteva idei. Dumneavoastră veți găsi, desigur, și altele. Faceți un motiv de amuzament și din așezarea sandviciurilor pe masă. Așa cum se poate vedea în fotografia de mai sus ele pot fi aranjate pe un fund simplu de lemn pe care imaginați un șarpe dintr-un castravete tăiat în felioare subțiri. Pe o lipie (de la centrele de pîine) puteți înfige ori ce fel de gustări, felioare de șuncă făcute sul, rondele de roșii, măsline, gogoși mici de casă, cuburi cu brînză etc.

Olimpia ȘTEFANESCU

MOARTEA MANECHINULUI

Serial de aventuri de PETRE SĂLCUDEANU

REZUMAT

Este vorba de un simplu accident sau de o crimă ? Ioana Rarău, în vîrstă de nouăsprezece ani este găsită moartă în fața unei mașini părăsite. După primele cercetări făcute la proprietarul mașinii, Leonte Scurtu și la prietena Ioanei, Doina Ciumedrea, Bunicul, fără să mărturisească cuiva, ajunge la concluzia că Ioana Rarău a fost ucisă. Dar cine a omorît-o, în ce împrejurări și mai ales de ce ? Iată întrebările la care bătrînul detectiv se străduiește să le dea răspuns.

5. Bunicul îl găsi pe Panaitescu la locul de întîlnire de pe strada Lăpușneanu. Șoferul își terminase treaba destul de repede și după voioșia de pe obraz, se părea că și cu oarecari rezultate.

— Spune, dragul meu. ai reușit să faci ceva ?

Panaitescu se uită în stînga și în dreapta și, văzînd pe trotuar o pereche, îi făcu semn Bunicului să se urce în mașină. Numai după ce trecură cei doi, șoferul se hotărî să vorbească.

— Maestre, nici n-a trebuit să merg prea departe. Am fost pe Dorobanți, pe urmă m-am gîndit că atunci cînd vrei să faci o cheie și o faci fără scopuri ascunse, n-ai de ce să te depărtezi prea mult de casă. Nu-i așa ? Dar atunci cînd ai sufletul încărcat nu te duci la doi pași de tine ca să faci matrapazlîcuri. Ei bine, știam la capătul Colentinei un atelier, cred că-l știi. la nea Gică. Omu' mi-a spus pe față că acum o lună de zile a făcut o cheie de Fiat. A și întrebat despre ce mașină e vorba și o fată brunetă de vreo douăzeci de ani, frumoasă foc, a zis că-i vorba de un Fiat o mie trei sute. Nea Gică ar recunoaște-o dintr-o ochire.

— Panaitescule, ai făcut o treabă pe cinste.

Bunicul își scoase portofelul. stătu o clipă pe gînduri și-i dădu șoferului cincizeci de lei.

— Ce să fac cu ei, maestre, doar nu vrei să mi-i dai mie ; înțelegerea noastră a fost alta, un miar juma.

— Pentru nea Gică, Panaitescule. Te duci, îl iei cu mașina și-l cobori la capătul străzii Doctor Lister. Fiți cu ochii pe casa cu numărul treizeci și unu. Nea Gică să spună dacă cunoaște pe cineva care iese de acolo.

Bunicul ieși din mașină și-i făcu semn Alsacianului să coboare și el. Cîinele sări scheunînd încet. Nu-i prea convenea că fusese trezit din somn.

— Ai îmbătrînit copile, spuse Bunicul, scărpinînd cîinele între urechi.

Buikul întoarse.

— Dacă nu iese nimeni aruncă cu ceva în geamul de la mansardă, care dă spre stradă. Fă în așa fel însă ca nea Gică să nu fie văzut, mai spuse Bunicul.

— Lasă pe mine, maestre, ce dracu, doar nu-s de ieri de azi în meserie.

Bunicul făcu cîteva sute de metri pe jos, apoi Alsacianul refuză să meargă mai departe. Se oprise lîngă o fereastră și plescăia din fălcile lui mari. Bunicul se uită la soare și înțelese. Era trecut de amiază. Se așeză la o masă în grădiniță liniștită, aproape pustie la acea oră și ceru pentru el un mușchi de vacă bine prăjit și ceva pentru „copil".

Bunicul mînca cu poftă, Alsacianul de asemenea și în timp ce Bunicul își bău porția de bere, cîinele ieși în stradă și, într-un paro din apropiere, zăbovi cîteva secunde. Porniră iar la drum.

Urcă la Leonte Scurtu, fără să-și mai anunțe vizita telefonic. Pentru a se cruța ar fi putut foarte bine să-i cheme printr-o depeșă pe toți cei de care avea nevoie la Miliție, dar Bunicul prefera metoda vizitelor acasă. Se dovedise în lunga lui experiență cea mai bună. Altfel surprinzi reacțiile unui om.

Îi deschise de data asta chiar Vasile Scurtu, un tînăr de statură mijlocie, palid și el la față ca și taică-său. Cearcănele mari, a căror linie se sfîrșea undeva spre pomeții obrajilor, dădeau ochilor negri, frumoși, dar fără strălucire, un aer de permanentă îngîndurare și de tristețe totodată. Din primul moment Bunicul observă că unghiile tînărului sînt roase pînă la rădăcină, iar degetele albe, expresive, tremurau ușor.

— Aș vrea să discutăm în camera dumitale, spuse Bunicul și tînărul, după ce se codi cîtva timp, deschise o ușă și-l invită pe bătrîn să treacă primul.

Camera în care locuia Vasile Scurtu nu avea mai mult de zece metri pătrați. De jur împrejur pereții erau plini cu cărți, așezate în rafturi din scînduri de brad alb, ars din loc în loc cu fierul. Un pat, o masă și două scaune constituiau restul mobilierului. În aer plutea un miros închis și după ce Bunicul văzu într-un colț al camerei cîteva oase într-o farfurie de plastic, își dădu seama că mirosul venea probabil de la cîinele aflat acum la plimbare. Bunicul se uită la tînărul așezat în fața lui pe un scaun. Privea undeva în gol și își rodea unghiile

— Din spusele tatălui dumitale am înțeles că n-ai cunoscut-o pe Ioana Rarău, spuse Bunicul egal, pe un ton de constatare.

Vasile nu răspunse imediat. Se ridică de pe scaun și se îndreptă spre fereastră. O deschise. Nu se așeză la loc. Începu să se plimbe prin cameră și bătrînului detectiv nu-i fu greu să remarce starea de agitație în care se afla tînărul.

— Așa v-a spus tata ?

— Așa mi-a spus.

— Înseamnă că tata avea dreptate, zise Vasile sec și se așeză pe un scaun, în așa fel încît Bunicul cu greu îi mai putea vedea fața.

— Domnule Scurtu, n-are importanță că dumneata ai anunțat miliția de dispariția mașinii ; faptul că această mașină a omorît un om, un om pe care dumneata l-ai cunoscut și încă foarte bine, deși negi, trebuie să-ți dea serios de gîndit. Primul culpabil ești în orice caz dumneata. Văd că nu vrei să faci nici un efort să ieși din această culpabilitate

Tînărul nu păru deloc surprins de afirmația Bunicului cum că ar fi cunoscut-o pe Ioana. Se mulțumea să tacă, să privească undeva spre un perete și să-și roadă unghiile pe rînd, cu o perseverență greu de imaginat.

— Nu vrei să vorbești ? Spune, ca să nu mai pierdem vremea de pomană.

— Am cunoscut-o pe Ioana Am iubit-o... Prima mea dragoste.. Am vrut să mă căsătoresc cu ea... N-au vrut părinții.

— Ioana îți împărtășea sentimentele ?...

— Cred că da

— Adică nu ești sigur.

— De cinci luni n-a mai vrut să mă vadă

— Dar dumneata ai făcut vreo încercare s-o vezi ?

Tînărul trecu la degetul mare al mîinii drepte. Îl privi întîi atent, apoi îl bagă în gură Se uită la Bunic și văzînd pe chipul acestuia o umbră de dezaprobare își scoase degetul și, ca să nu

In loc de minge, un copil?

Curier

de Mihai STOIAN

În vraful de corespondență adunată am descoperit o scrisoare sosită ceva mai de mult. Ceea ce se relatează într-însa vine, după opinia mea, să fundamenteze ideea pe care am mai exprimat-o: în situațiile familiale complicate, dramatice, *interesul păstrării integrității psihice a copilului primează* (parc-aș fi formulat, de fapt, o LEGE A NATURII), el nu trebuie să sufere, pe cît posibil, în nici un caz.

Tînăra mea corespondentă moldoveancă (al cărui nume sînt, iarăși, nevoit să-l ascund, tocmai pentru a nu ascuți, în vreun fel, drama) începe prin a preciza: *„M-am hotărît foarte greu să vă scriu. Vă rog să-mi dați un sfat și să nu mă judecați prea aspru pentru gestul pe care-l fac. Știu că e urît dacă „nu-ți speli rufele în familie", dar n-am încotro (deși nu vreau să fiu compătimită de nimeni, nici de dumneavoastră sau cititorii „Magazinului", și nici nu fac din viața mea cine știe ce tragedie)".* Corespondenta îmi comunică apoi anul și locul nașterii (reamintesc: e tînără), dîndu-mi și detalii asupra componenței familiei, după care scrie: *„Încă de cînd eram mică, tata venea acasă beat, o bătea pe mama, iar noi fugeam să ne adăpostim la vecini. Într-o zi l-a bătut pe fratele meu atît de rău, încît i-a rămas pînă astăzi un tic nervos din pricina bătăii. Pe sora mea mai mică de asemeni a speriat-o într-o noapte, cînd se întorcea acasă beat, și ea este și acum foarte nervoasă, agitată. Într-una din zilele în care a bătut-o pe mama, eu, deși altminteri destul de tăcută și sfioasă pînă atunci (aveam 6 ani) am sărit la el și i-am spus că, dacă voi crește mare, îl voi bate și eu așa cum o bate el pe mama. De atunci, întreaga lui răutate s-a revărsat asupra mea. Mama, sărmana, era disperată și mă scotea, cum putea, din calea pumnilor săi. Cînd un frate de-al dînsului, care n-avea copii, m-a cerut pe mine să mă înfieze, mama a consimțit, cu toată durerea, să se despartă de fiica ei. Astăzi, în buletinul meu scrie că sînt născută într-altă parte decît m-am născut cu adevărat, și că părinții mei sînt acei care, de fapt, îmi sînt unchi și mătușă. Pînă am împlinit 12 ani lucrurile au mers destul de bine, mai cu bătăi, mai cu vorbă bună, ei îmi „supravegheau pașii" și învățătura. Deodată s-a produs o schimbare. După un îndelungat tratament s-a născut sora mea (de fapt vara mea). Atunci și-a adus aminte mama că eu sînt doar o fărîncă proastă pe care a învățat-o ea să se poarte ca o domnișoară, și toți și-au amintit că nu-s decît „o buruiană în casa lor". Cînd părinții mei de la țară m-au cerut înapoi, ei n-au vrut să mă dea, pe considerentul că: „Vai, dar ce-ar spune lumea?" Cînd am terminat însă clasa a VIII-a, dumnealor mi-au făcut bagajele și mi-au spus că de la ei să nu mai aștept nici ajutor moral, nici material. Am dat examen la un liceu și am reușit cu o medie destul de mare, care mi-ar fi asigurat bursa, dar părinții mei aveau salariu, așa că numai desfăcînd înfierea și redevenind copilul „părinților de la țară" aș fi primit-o. Cum înainte de-a părăsi localitatea „părinților de la oraș", aceștia mă puseseră să scriu o cerere prin care solicitam desfacerea înfierii, am primit o citație din partea tribunalului. Dar brusc, „părinții de la țară", care-mi plătiseră un timp întreținerea, mi-au scris să retrag cererea de desfacere a înfierii și să cer doar bani de întreținere de la „cei de la oraș"...* Urmează descrierea unor complicate manevre ale ambelor părți, soldate cu revenirea fetei în orașul părinților înfietori și pierderea anului la liceu (o scrisoare a „tatălui" aflat în deplasare, către „mamă", luminează mobilurile revenirii: „Trebuie să fim șmecheri cu ea, s-o aducem cu orice preț înapoi, așa a spus avocatul"). Lovită fiindcă le-a arătat scrisoarea „părinților de la oraș", fata ajunge iarăși la țară, din nou tatăl care bea, mama care suferă (aceasta se refugiază la părinții ei, la bunicii fetei adică), autoritatea tutelară se interesează, în sfîrșit, de cazul fetei, atît, în cele din urmă izbutește să intre la alt liceu, tot la oraș, unde conflictele din casă nu contenesc, dimpotrivă, relativ recent i s-a comunicat: „Termini clasa a X-a aici și pe urmă pleci la părinții tăi, ești mare, ai optsprezece ani". Și corespondenta mea completează: *„La școală n-am cui să-i cer sfatul. Toți știu că eu sînt fericită și mulțumită și că anul a fost pierdut din motive de boală"... „O cunoștință care n-are copii a venit la „tăticu" și l-a rugat să mă lase să stau la ea, aș avea multă liniște, aș putea învăța mai bine, m-ar ajuta după ce termin liceul să-mi continui studiile. Dar „tăticu" nici n-a vrut să audă de așa ceva: să-l fac de rușine în întreg orașul? Ce va zice lumea? Mereu mă izbesc de acest: „Ce va zice lumea?" Lumea însă nu știe că, în vacanța de vară, nu mă mai duc la țară, sătulă fiind de scandalurile tatei, de durerea întipărită pe fața mamei, de propria mea rușine de-a mai lești măcar pe uliță, în văzul tuturor".* Scrisoarea se încheie cu amănunte importante: corespondenta mea învață bine, se împacă perfect cu cei din colectivul clasei, are și o răspundere pe linie de U.T.C. Ea vrea să afle, de la mine, ce poate face pentru a descîlci acest ghem în care, de ce ne-am feri de adevăr, proprii săi părinți, apoi mătușa și unchiul deveniți... părinți, au imobilizat-o. Sfatul meu n-are cum fi prea bun, în ciuda suficientelor detalii furnizate, pentru simplul motiv că salvarea fetei de 18 ani stă numai și numai, la ora actuală, *în puterea ei: puterea* de a nu nega total ceea ce alții au făcut totuși pentru ea (fie și cu erori sau chinuri), *puterea* de a ține piept acestui „monstru" cu mii de capete camuflat sub cuvintele „Vai, ce va zice lumea", *puterea* de a supraviețui la fel de curată, moralmente, și la fel de echilibrată, atunci cînd se va azvîrli, cu curaj, în viitoarea existență, *puterea* de a-și ciștiga singură această existență și de a-și continua studiile, dacă simte imperios nevoia. Fără doar și poate, adresîndu-se organelor locale din orașul părinților înfietori, explicîndu-le cu claritate situația, de la A la Z, cerîndu-le sprijinul, corespondenta mea va descoperi că, în fond, are cui se adresa, are de la cine obține o prețioasă mînă de ajutor. Așteptîndu-l cît mai curînd, confirmarea optimismului meu incurabil.

UMOR

Amintiri

(Desen de Adrian ANDRONIC)

Fără cuvinte

(Desen de S. NOVAC)

— Oare scrie, sau visează?
— După aparențe, visează... că scrie!

(Desen de V. TIMOC)

NUNTA DE AUR

„ELEONORA (71 ani) și ION DIACONESCU (77 ani) învățători pensionari din orașul Buzău, str. Independenței nr. 37, împlinesc la 27 iulie a.c. 50 de ani de la căsătorie.

Copiii și nepoții lor le urează la mulți ani!" Semnează profesor **Alexandru Diaconescu din Lugoj.**

*

„La data de 17 iunie 1970 și-au sărbătorit aniversarea a 50 de ani de căsătorie scumpii noștri părinți, socri, bunici și străbunici: RAVEICA (72 ani) și ION ANECHILEI (74 ani), domiciliați în comuna Grămești, jud. Suceava.

Viața lor a fost și ne este un exemplu de dragoste, muncă, înțelepciune și respect reciproc. Le mulțumim pentru răbdarea, grija și căldura cu care ne-au crescut și ne-au învățat să fim folositori societății. Le dorim ani mulți de acum înainte pentru a se bucura de fericirea celor care îi iubesc și îi stimează". Semnează **Georgeta și Pahomie.**

*

„În luna mai părinții noștri, PAULINA și învățătorul VASILE ARHIRE, din comuna Uliești județul Dîmbovița, au împlinit 50 de ani de la căsătorie.

Și pe această cale, le urăm din toată inima sănătate, ani mulți și feriți alături de cei dragi. Noi fiicele, nepoții, colegii, consătenii, le mulțumim pentru că în decurs de 50 de ani au știut să ne fie exemplu, îndrumători neobosiți în munca didactică și în viața de toate zilele".

Semnează **Nuți Arhire Cristescu din București.**

Forme de relief

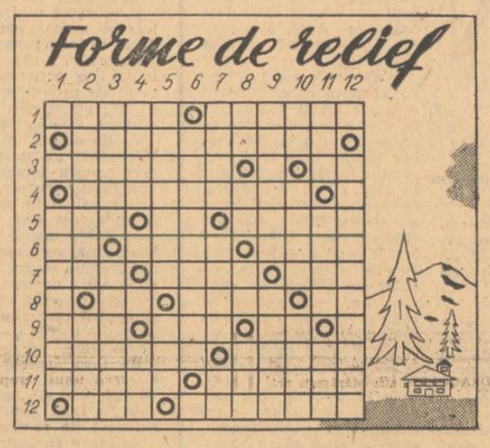

Compozitor rus, autorul tabloului simfonic „Prin stepele Asiei Centrale".

VERTICAL: 1. Scriitor sovietic, autorul culegerii de povestiri „Stepa azurie". 2. Cimpie folosită pentru pășune. — Cimpu-lung... 3. Șa... — „Greu la deal cu boii mici"... 4. Acritură chimică... — Zeitate egipteană. 5. „Cimpia sub lună" de V. Veselovschi. (pl.) — La Bacău! 6. Dramaturg român contemporan, autorul piesei de teatru „Uriașul din Cimpie". 7. Specie de insecte din Iawa. — Scriitor român contemporan — Titus Ozon. 8. Lene! — Suprafață de relief... — În mare! — „Grupare" de munți. 9. Autoarea volumului de versuri „Cîntarea munților". — Prenumele unui solist de balet al Operei Române din București. — 10. Mecca! — Plecat. (fig.) — Autorul poeziei „Întoarcerea pe aceeași vale". 11. Sufix de formă. — A pictat tabloul „Struguri pe Dealul Mare". — Brăzdează... tenul (pl.) 12. Scriitor român contemporan, autorul romanului „Casa de pe colină".

Maria VALEANU

Cuvinte rare: SIMS — HOC — ALN — SET — AORE

REBUS

ORIZONTAL: 1. Merge cu „nitam"... — Poet folclorist sovietic, autorul cinteculuI „Dealu-i nalt și valea-i largă". 2. Poet român, autorul poeziei „Stepa". 3. A scris romanul „Valea hoților". — Sase sute la romani. 4. Autorul ciclului de povestiri „Valea frumoasei". 5. Nici alb, nici negru. — Pe podiș! — „Muntele vrăjit" de Thomas Mann. 6. În Nord! — Autorul piesei corale „Preste deal". — Localitate în S.U.A. 7. Diminutiv feminin anglo-saxon. — Literă slavonă. — Pe piatou! 8. Mocirlă... — „Valea largă" pe drumul spre Brașov. — Se termină obcina! 9. Pronume latin. — Riu în Anglia. — Mihai Barbu. 10. A compus melodia cu caracter folcloric „Pe cărarea de la șes". — Un Rîmnic lîngă Buzău... 11. „...rea", lîngă Sinaia. — Personaje mitologice, care în războiul cu Zeus, au îngrămădit munții unul peste altul, pentru a ajunge la cer. 12. „Malul surpat" din romanul Mitrea Cocor de M. Sadoveanu. —

VERTICAL: 1. Scriitor sovietic, autorul culegerii de povestiri „Stepa azurie". 2. Cimpie folosită pentru pășune. — Cimpu-lung... 3. Șa... — „Greu la deal cu boii mici"... 4. Acritură chimică... — Zeitate egipteană. 5. „Cimpia sub lună" de V. Veselovschi. (pl.) — La Bacău! 6. Dramaturg român contemporan, autorul piesei de teatru „Uriașul din Cimpie". 7. Specie de insecte din Iawa. — Scriitor român contemporan — Titus Ozon. 8. Lene! — Suprafață de relief... — În mare! — „Grupare" de munți. 9. Autoarea volumului de versuri „Cîntarea munților". — Prenumele unui solist de balet al Operei Române din București. — 10. Mecca! — Plecat. (fig.) — Autorul poeziei „Întoarcerea pe aceeași vale". 11. Sufix de formă. — A pictat tabloul „Struguri pe Dealul Mare". — Brăzdează... tenul (pl.) 12. Scriitor român contemporan, autorul romanului „Casa de pe colină".

Maria VALEANU

Cuvinte rare: SIMS — HOC — ALN — SET — AORE

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

ZBURĂTOARE...

Orizontal: *Păsări — Odeon — Triluri — Ruta — Estic — Biolog — Rea — Ati — PE — I — O — Rariști — MT — DS — T — Ciripi — Atrasă — O — Ied — Ciocănitoare — Triat — Cuc — LG — IC — Tetra — Zoe — Lira — Părăsit.*

PE MALUL APEI

Orizontal: *Vals — Amara — SR — Titicaca — Lie — C — Bucura — Earl — Aref — Mirăslău — Lor — Puț — Ceață — Asiz — Liman — O — RU — Arama — IU — A — A — Aner — Rendis — Sadoveanu — Amu — IR — AA — Mare — AD — Anglia — Etera — Elba — Ana — Cret.*

RĂCORITOARE

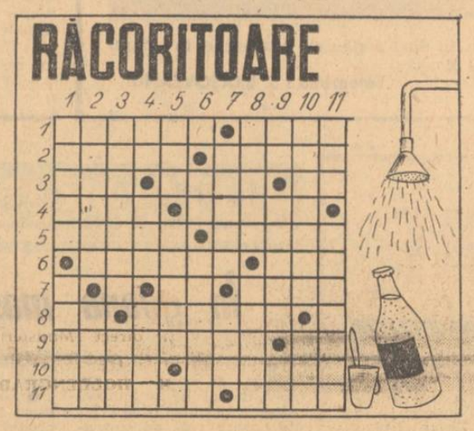

ORIZONTAL: 1. Autorul piesei „Paharul cu apă". — Băutură răcoritoare preparată din fructe. 2. Apă, soare și... răcoritoare. — Băutură preparată din mere. 3. S-a înroșit de căldură... — Unghi materializat. — Stropi de licoare! 4. Răsărit. — Altă băutură răcoritoare din fructe. 5. Împărat roman. — Înghețată la pachet. 6. Zile de vîrf pentru consumul de răcoritoare. (pl. masc.) — Cintec de leagăn. 7. Primele pe faleză! — Sprijin pentru... viitoarele licori. 8. Intrate în camping! — Furnizori de umbră. 9. Răcoritoare din citrice. — Conținute în bere! 10. Răcorit excesiv, dar... cu alcool. — Răcoreli externe. 11. Răcorită de aripa vîntului. — Iubit cu căldură. (od.).

VERTICAL: 1. Răcoritor care... încălzește. — Guleratâ și răcoritoare. 2. Limpezit după baie. — Băutură răcoritoare preparată din miere. 3. Răceală... la dulap. — Se termină la începutul verii... 4. Motocicletă. — Scurtă plimbare. — Dimensiune montană. 5. Te trec toate apele... (sing.) — Răcoritoare cu acid. — 6. Limită de pătrundere a frigului. — Plapumă rece... afară din temă. 7. A pilpii (fig.) — Regiune pe Coasta de Fildeș. 8. Răcoritoare preparată din lămîi. — Casată amestecată, fără unt! 9. Vad sec! — Cupe la „Bolta rece". — Puțină umbră! 10. Inoată... prin aer. (fem.) — Glaciară. 11. Extras răcoritor de fructe. — Unul care a dezlegat careul... (Oare?! N.A.)

Anton MOREANU

Cuvinte rare: IJ — ADU

Jocuri distractive

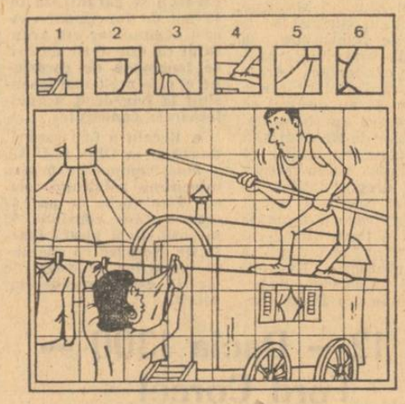

Patru din șase pătrățele

Dintre cele șase pătrățele aflate în partea superioară și numerotate de la 1 la 6, numai patru se potrivesc exact cu patru pătrățele din desenul de mai sus, împărțit în 48 de pătrățele.

Vă rugăm să precizați care sînt cele patru pătrățele „gemene" și bineînțeles, care sînt cele două „în plus".

(Dezlegarea în numărul viitor)

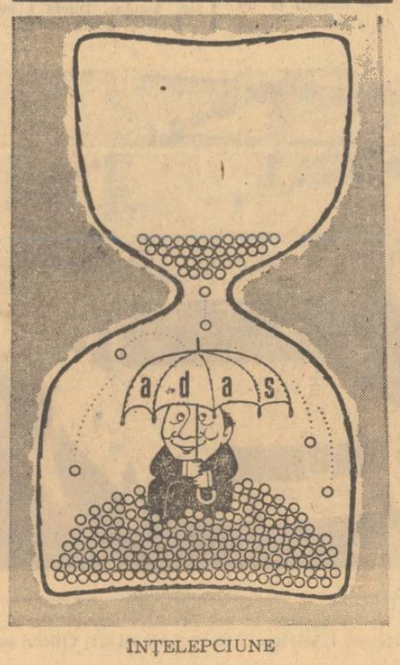

ÎNȚELEPCIUNE

S-a redeschis

HANUL PRAHOVA

Găsiți în permanență:

— sărmăluțe munțenești cu mămăliguță, mititei speciali, frigărui asortate, cîrnăciori oltenești, de Orăștie și de Mizil, crochete de cașcaval Gilort, garnituri și salată de sezon.

Vinul casei. Soiuri renumite de vinuri românești. Bere.

Orchestră și ring de dans.

Unitate în stil tradițional românesc — organizată de COOPERAȚIA DE CONSUM în incinta Complexului expozițional Piața Scinteii.

Desen de Rodica PRATO

Bunic. Acesta refuză aprinzîndu-și jumătatea lui de mărășească.

— Mama mai primește din cînd în cînd cîte un cadou. E medic — explică ei prezența țigărilor străine. Am fost coleg cu Ioana. Nu chiar colegi, eu eram mai mare cu un an. Vreau să vă spun că învățam la aceeași școală. Am văzut-o într-o recreație, cu mult timp în urmă. Era un copil. Am zis în sinea mea că mă voi căsători cu această fată. Am așteptat un an, răstimp în care personal n-am vorbit cu ea, dar o urmăream după orele de curs. Îmi luasem sarcina s-o păzesc, dacă mă pot exprima așa. În clasa a noua, țin minte ca acum, era într-o joi, după orele de curs am așteptat-o în parc, pe acolo avea obicelul să se întoarcă acasă și i-am spus de la bun început că peste doi ani, adică după ce eu aveam să intru în facultate, doream să mă căsătoresc cu ea.

— Scuză-mă că te întrerup. Au existat raporturi intime între dumneavoastră?

Tînărul dădu din cap în semn că nu.

— Te rog să fii foarte sincer, de acest răspuns depind foarte multe lucruri.

— Ce motiv aș avea să mint? Ioana era fată. Mi-a spus-o și mi-a mai mărturisit că nu va fi niciodată a altuia decît a bărbatului cu care se va căsători.

— Cum s-a produs ruptura între dumneavoastră?

— Trebuia să ne întîlnim într-o sîmbătă, ca de obicei. N-a venit. M-am dus la ea acasă și prietena ei, cu care locuia, mi-a spus că Ioana nu mai vrea să mă vadă. Firește nu m-am mulțumit cu atît. Am intrat în casă bruscînd-o pe Doina, așa o cheamă pe prietena ei. Ioana era în pat. Se uita în tavan cu o privire străină. Nici măcar nu s-a uitat la mine. Nu știu de ce, dar am avut impresia că în clipa aceea nici nu m-a recunoscut sau în orice caz s-a prefăcut că nu mă cunoaște. Doina m-a prins de mînă și m-a dat afară. Nu suporta bărbați în garsoniera ei. De altfel Ioana mi-a povestit înainte, cu alt prilej, că în general, Doina avea repulsie față de bărbați.

Bunicul stinse țigara.

— Nu ți-a povestit de ce avea această repulsie?

Tînărul zăbovi cu răspunsul.

— Nu.

— S-ar putea totuși să știi, dar dacă nu vrei să vorbești, nu ești obligat. Ioana a fost de multe ori aici?

Vasile Scurtu încercă să-și aducă aminte.

— Nu, nu de foarte multe ori. După un ceai, la care un coleg de-al mamei, doctorul Pătrașcu, a încercat să-i facă curte, mi-a mărturisit că nu-i place prietenul mamei mele și n-a mai vrut să vină la noi.

— Doctorul Pătrașcu este un prieten al casei?

— Vine destul de des. El îl îngrijește pe tata.

— Fratele dumitale unde este?

Tînărul se sperie.

— Îl cunoașteți?

— L-am văzut de dimineață, cînd dumneata ai stat ascuns în această cameră.

— Tata mi-a spus că nu este bine să mă amestec într-o treabă murdară. Nu mi-a dat voie să ies. Fratele locuiește alături. Acum e plecat cu cîinele la plimbare. De fapt mi-e frate numai după mamă. Tata s-a căsătorit cu mama cînd Vincențiu avea doi ani.

— De cînd este bolnav?

— La vîrsta de trei ani a căzut de la balcon.

— Ioana l-a văzut vreodată?

— Trebuie să vă mărturisesc că, atît cît am putut, i-am ascuns prezența lui. Mama a despărțit dormitorul în două, printr-un perete. Vincențiu nu poate ieși decît trecînd prin camera lor. Cînd l-a văzut prima dată, Ioana s-a speriat. Apoi s-a obișnuit cu el. Cred că avea chiar un soi de milă. Nu o dată m-a rugat să-l luăm și pe el la plimbare cu mașina. De altfel mașina mai mult pentru asta am cumpărat-o, ca să-l putem scoate și pe el la aer.

— S-ar părea că boala lui este incurabilă.

— Doctorul Pătrașcu a spus că numai printr-un miracol s-ar putea îndrepta. Un puternic șoc emotiv ar putea avea asupra lui o reacție care să schimbe un anumit proces glandular. Să știți, în ciuda aparențelor, Vincențiu nu e prost de loc. A învățat să scrie și să citească ajutat de mine și de mama. Citește destul de mult. Pînă îl apucă crizele.

— Cum se manifestă aceste crize? întrebă Bunicul din ce în ce mai atent la relatările tînărului.

Vasile se șterse la ochi. Răspunse:

— Plînge. Cîteva zile în șir plînge de dimineață pînă seara. Pe tăcute. Fără zgomot. Cîteva săptămîni zace apoi într-o stare de totală prostație. În ultima vreme își revine din această stare tot mai greu.

— Spune-mi te rog, nu aveți femeie de serviciu?

Vasile Scurtu roși. Își plecă privirile în pămînt.

— Nici una n-a stat prea mult la noi. Acum avem o femeie în vîrstă. Vine de trei ori pe săptămînă.

Bunicul se ridică.

— Domnule Scurtu, în ultimele trei săptămîni ai fost cumva la mare?

Tînărul se ridică și el în picioare.

— Nu.

— Nimeni n-a fost din familia dumneavoastră?

Urmă o pauză.

— Au fost tata, doctorul Pătrașcu și mama.

— Cu mașina care a fost furată?

— Nu, cu mașina doctorului Pătrașcu.

— De ce n-au mers cu mașina dumneavoastră?

Tînărul ridică din umeri.

— Aceasta este adresa mea, domnule Scurtu. Diseară la șase aș vrea să vii la mine.

Bunicul coborî. La colțul străzii îl zări pe Vincențiu. Cînd îl văzuse prima dată nu-și putuse da seama de statura tînărului. Era mai înalt decît Vasile și cu mult mai solid. Dar cu toate acestea capul enorm abia se putea ține pe gîtul subțire. Vincențiu zîmbi și Bunicul se cutremură de acel zîmbet adresat unei fete care a alergat speriată pe lîngă el. Cîinele pe care îl ducea de lesă nu era un Caniche ci un Buldog.

(Va urma)

Otto Dembrowski, revelația din retur a echipei campioane, în duel aerian cu Adamache, în timpul meciului U.T.A.—Steagul Roșu.

Fotografia : S. BRAȘOVEANU

U.T.A. — CAMPIOANĂ PENTRU A DOUA OARĂ CONSECUTIV

Nu am fost duminica trecută la Arad dar am aflat că acolo, în orașul vechilor tradiții fotbalistice, a fost mare sărbătoare. Am aflat că mii și mii de suporteri au sărbătorit cu fast noua victorie a echipei lor, U.T.A., campioană națională pentru a doua oară consecutiv. Performanța, invidiată de multe dintre echipele noastre divizionare, mai ales de echipele cu pretenții, al căror nume nu-l mai amintim aici deoarece sînt cunoscute, vine să răsplătească buna comportare a arădenilor, turul de forță reușit în returul competiției, cînd de foarte puține ori a cunoscut înfrîngerea. U.T.A. repetă astfel, după foarte multă vreme, marele event, cucerirea doi ani consecutiv a tricourilor de campioni. Ne amintim că și anul trecut echipa arădeană s-a bucurat de multă simpatie, nu numai din partea suporterilor locali, ci în general de iubitorii fotbalului din țara noastră. Ne amintim, de asemenea, că ceva mai tîrziu, după eșecul de mari proporții suferit în Polonia, în „Cupa campionilor europeni", aceiași suporteri i-au dezaprobat comportarea neonorabilă. Acum, echipa arădeană se află din nou în fața unui examen deosebit de dificil, meciul de debut din competiția europeană, meci care o va pune la grele încercări și răspunderi. Cu atît mai mult, cu cît arădenii au datoria de a se reabilita, de a șterge penibila impresie lăsată anul trecut. Noi îi dorim să reușească pentru că ne face plăcere să consemnăm rezultate și comportări valoroase ale echipelor noastre de fotbal.

INTERMEZZO CU...

APOLZAN

de Ioan CHIRILĂ

Revedere cu Alexandru Apolzan.

— Ce mai e nou, „PițI" ?

— *Toate bune. Cu excepția piciorului, care mă necăjește, la 43 de ani, vrînd parcă să amintească unora că fotbalul nu e o treabă așa de simplă.*

— Vrei să-mi răspunzi la cîteva întrebări ? Dar cu o condiție : să nu vorbim despre Campionatul mondial.

— *Și de ce, mă rog, să nu vorbim ? Voi, cronicarii, ați vorbit... Cred că nu e o pagubă atît de mare dacă un Rudy Wetzer, un Mircea David, sau unul mai micuț, să zicem Alexandru Apolzan, spune cîteva cuvinte.*

— Ce-ai vrea să-mi spui, „PițI" ?

— *Nu vreau să scap prilejul de a le spune băieților din echipa națională că, timp de trei nopți, mi-au mers la inimă.*

— Crezi că au făcut tot ce-au putut ?

— *Nu știu dacă au făcut tot ce-au putut, dar știu, în orice caz, că au făcut mult mai mult decît m-aș fi așteptat eu.*

— Cine ți-a plăcut mai mult ?

— *Dinu. Iar după el, Dembrovschi.*

— În general, lor li s-a adăugat la „remarcați". Dumitru...

— *Poate. Dar mie nu mi-au plăcut niciodată jucătorii care lovesc. E și motivul pentru care pe Stiles, de pildă, nu-l consider fotbalist, ci o simplă unealtă a antrenorului pentru acoperirea unor lipsuri în echipă, prin mijloace care nu țin de fotbal.*

— Ce jucător ți-a plăcut mai mult la „mondiale" ?

— *Gerson.*

— De ce ?

— *Pentru că a făcut lucruri pe care eu nu le-aș fi putut face.*

— Acesta e criteriul tău de apreciere ?

— *Fiecare trebuie să aibă un criteriu.*

— Cum explici succesul Braziliei ?

— *Brazilienii au mai mult timp de gîndire față de noi, europenii.*

— Cum asta ?

— *Foarte simplu. Cînd execută un stop sau o pasă, brazilienii nu se gîndesc la cum vor executa stopul sau pasa ci la ideea tactică pe care urmează să o servească acest procedeu tehnic automatizat în mintea lor. Iar dacă aduni secundele pe care brazilienii le cîștigă negîndind execuția tehnică, ajungi la concluzia că ei au un surplus de minimum 10 minute față de englezi, vest-germani și, poate, chiar italieni...*

— Ce crezi că trebuie să facem, „PițI", ca să putem mai mult ?

— *Soluții magice nu există. Așa că, trebuie să facem de toate. Trebuie să încercăm să alergăm mai mult, să tragem mai mult la poartă și, în general, să îmbunătățim tehnica... Greșeala cea mare la capitolul tehnică e că spunem, fără simț de răspundere, că după vîrsta de 20 de ani nu mai e nimic de făcut...*

— Și nu-i așa ?

— *Fără îndoială, tehnica se învață de mic. Dar dacă n-ai apucat s-o înveți de mic, ideea de a renunța la îmbunătățirea ei e doar o formă de a te eschiva de la lucru. Și ce bune ar fi o oră sau două de tehnică pe cont propriu, acolo, într-un colț al terenului !...*

— Ce părere ai despre campionatul nostru ?

— *Dacă cineva, neavizat, ar asista la cîteva meciuri din campionatul nostru, ar refuza să creadă că echipa cu tricouri galbene, chiloți albaștri și ciorapi roșii de la Guadalajara provine din acest campionat.*

— Nu ești prea sever, „PițI" ?

— *Nu știu dacă sînt sever. Cred, însă, că din actualul lot de jucători de divizia A se pot forma cel mult opt echipe de prima divizie.*

— Ce-i de făcut, „PițI" ?

— *Ar trebui să umblăm mai mult la toate treptele fotbalului. Mai ales acum, cînd, după Mexic, fotbalul nostru nu mai e doar o necunoscută, cum a fost, din păcate, pînă ieri.*

— O ultimă întrebare : ce părere ai de „cazul Dobrin" ?

— *Cred că se discută cu prea multă patimă. Mie mi-e puțin frică la gîndul că unii jucători și-ar putea închipui că, avîndu-l pe Dobrin în echipă, am fi putut urca înaintea Braziliei sau a Angliei. Pentru mine, Dobrin rămîne un mare talent. Sînt convins, însă, că Ramsey sau Schön, ca să nu mai vorbesc despre Zagallo, ar fi stat mult pe gînduri dacă ar fi fost puși să aleagă între Dobrin sau altul, bineînțeles în cadrul lotului României.*

— De unde știi ?

— *Pentru că am văzut echipele lor la lucru. Și în nici una din aceste echipe n-am găsit un singur jucător care să n-aibă sarcini foarte precise, atît în atac, cît și în apărare, indiferent dacă jucătorul s-a numit Pele, Gerson, Beckenbauer, Uwe Seeler, Bobby Charlton sau Peters... Pentru mine, ca antrenor, Dobrin ar putea juca mai curînd în echipa Angliei decît în echipa României. În echipa Angliei ar fi singura excepție de la efort. În echipă noastră, însă, n-ar fi singura, din păcate. Și cînd spun asta, mă gîndesc la Dumitrache, care începe să se sustragă tot mai mult eforturilor... Repet, ca antrenor l-aș introduce pe Dobrin în echipă fără nici o șovăire, chiar în scădere de formă, dar numai după ce m-ar convinge că e dispus să „tragă" cît Pele, cît Seeler sau cît Bobby Charlton... Ce fericit aș fi dacă Dobrin s-ar gîndi puțin la cuvintele unui om care a fugit pe gazon vreo douăzeci de ani. Adică ceva mai puțin decît are el acum...*

— Mulțumesc, „PițI"...

Anghel Crețeanu:

„20 DE ANI ÎN... URMĂRIREA BALONULUI ROTUND"

(IV)

● Reîntoarcerea „Șoimului" cu aripile frînte ● Înfruntarea dintre D.V.A. și „Amatorii" ● „Te-au lovit tare, Anghele... ?" ● Campioni ai regiunii ● Dispar „Amatorii"

-Uite ce-i Crețeanu, sportu-i frumos și-i păcat să nu-l îndrăgești, dar el e trecător, cartea rămîne... învață băiete, nu te culca pe laurii stadionului...

Parcă aud vocea caldă a profesorului Gasparovici, prins și el în iureș. Era D.V.A.-ist. Intrase nu numai cu firma ci și cu părți grele de „capital spiritual". Nu știu și cît la sută din salariu lua drumul spre D.V.A., dar știu dobînzile încasate în familie. El rezista, iar cînd îi venea bine, făcea prozeliți : avea și adeziuni și chitanțier. Om întreg, nu plecase urechea la ceea ce spuneau foștii mei coechipieri. Dar mai în glumă, mai înadins, îmi trimise al doilea mesaj...

— Ce, nu merge ? I s-au înmuiat „Șoimului" aripile ? Sau zborul prea devreme din cuib i le-a frînt ?... Azi nu-ți dau notă, mîine însă nu voi mai trece cu vederea, nici neștiința, nici faptul că ești la Șoimii și nu la D.V.A.

Trecuseră două luni de cînd plecasem. Ofensiva pentru „readucere" se declanșase pe un front larg.

— Cred că-ți dai seama de ce sîntem aici și de ce te-am chemat. Titularul porții noastre pleacă, rezerve bune nu avem, „șeful" nu mai poate juca. Nu rămîne decît să vii înapoi ! Ce ai de spus ?

Fusesem luat pe neașteptate de fratele meu. Căpitanul interveni :

— Uite ce-i, dragă Anghele, D.V.A. are nevoie de portar, iar foștii tăi colegi vor să te reîntorci ; ne-au împuternicit să ți-o spunem !

— Dacă așa stau lucrurile, mă întorc ; am însă de pus o condiție : voi să luați dezlegarea, după ce le dați portar în loc !...

Îmbrăcam din nou culorile roșu și albastru !

Rivalitatea dintre conducerile echipelor fruntașe se accentuase, lupta pentru „șefia" plutonului se înverșunase. Cine avea să fie campion ? „Amatorii", capriciul unor potentați, sau D.V.A., o permanență entuziastă, proprie orașelor de provincie ? Acțiunile vechilor „maidanagii", acum elevi și studenți, au început să crească. Publicul era de partea noastră.

Ca de obicei, joi am fost anunțați : aveam să înfruntăm „Amatorii". Discuții, calcule, expuneri asupra tacticii ce urma să adoptăm în fața unui adversar puternic, asupra unei „vieți" mai sportive în săptămîna premergătoare, apoi antrenament sub supravegherea comitetului.

— Băieți, astăzi jucați pentru voi, apărați culorile voastre dragi. Nu știu dacă veți cîștiga, dar trebuie să arătăm că însemnăm ceva. Intrați cu această dorință și dacă veți dovedi ceea ce ne este propriu, cu atît mai bine și pentru voi și pentru rosturile Asociației. Vă urez din toată inima succes ! — ne spuse președintele înainte de meci.

Apariția noastră a fost salutată cu un entuziasm general. Arbitrul, un bucureștean, fluieră alinierea și „banul" hotări : căzusem cu soarele în față. Șapca dată de un spectator m-a protejat de razele stingheritoare.

...fiecare cu „omul" lui ; adversarul să n-aibă răgaz ; noi-primii la minge, intercepție, pas și șut, din orice poziție ; „ei" nu au voie să tragă la poartă, orice s-ar întîmpla... așa sunau indicațiile tactice.

Tactica nu era deloc rea și adversarul — rutinat — ar fi găsit ao de cojoc, dar el nu-și punea problema. Ne subestima. Încrederea în superioritatea tehnicii i-a fost fatală. Jocul drăcesc practicat de noi i-a surprins, i-a derutat. Cu toate acestea, o bună parte din repriza I au condus. Spre sfîrșit, am egalat și dintr-un șut norocos ne-am asigurat conducerea : 2—1 pentru noi. Lumea delira. La reluare, „maeștrii" își reveniseră. Bombardamentul începu. Crează breșe. Una se soldă cu un gol bine plasat ; presiunea crescu, dar atunci — în clipa cînd începusem a ne pierde capul — interveniră două elemente esențiale : publicul prin cea mai caldă „susținere", buna inspirație cu care am apărat o minge dificilă, transformată după degajare de înaintașul rămas pe linia de centru în punct : 3—2 pentru D.V.A., scor cu care s-a încheiat partida. Stadionul era în picioare. Suporterii răgușiseră.

Seara — sărbătoare mare. În fața restaurantului, tata. Un sentiment de ușurare mă cuprinse. De unde pînă acum nu vedea cu ochi buni pasiunea mea pentru fotbal, acum cedase ! Timid, m-am apropiat și i-am sărutat mîna. Fusese la meci. I-am simțit emoția, i-am înțeles tulburarea. Îmi puse mîna pe umăr, mă apăsă ușor :

— Te-au lovit tare ?...

În anul acela am fost din nou campioni ai regiunii. Porneam pe drumul întrecerii naționale ! Curînd „Amatorii" au dispărut.

(VA URMA)

În capitolul viitor :

● Aburii vedetismului se îngroașă ● Cele șapte goluri primite de la Auer ● Rudi Wetzer, gîndire și forță ● Primul antrenament la Juventus și... primul tren pierdut!

BINE AI VENIT, VACANȚĂ...

de Valeriu MIRONESCU

Fotbalul, după cum se știe, mai mult se discută decît se joacă. Omul discută înainte de meci, citește și iar discută. După meci o ia de la capăt. Milioane de ore/om-discuție se consumă pentru o oră și jumătate de joc. Într-o schiță a lui Ilf și Petrov, acest cuplu de înaintași în ale cronicii fotbalistice, sînt descrise suferințele unui microbist rătăcit de amicii săi cu care privise partida, tocmai la ieșirea din... stadion ! În disperare de cauză — trebuința de comunicare fiind în secolul nostru imperios necesară — și-a îndreptat pașii spre poștă. Avea numai două rude apropiate, bunicii, așezați însă departe, într-un sat de prin Urali. În puterea nopții, doi bătrîni desculți, tremurînd de frig și de emoție, încercau să descifreze textul cam ezoteric al telegramei abia înmînate de către poștaș : Cutare înscris gol superb Stop. Extremul stînga jucat excelent Stop ș.a.m.d. Semnat — nepotul vostru iubit...

Sîntem cu toții ca niște nepoți care încercăm să comunicăm cu bunicii noștri federali. Încercarea de dialog fi uimește, nu prea descifrează telegramele. Mai mult, la un „simpozion" din sala Dalles, tovarășul antrenor și tovarășul „cel mai slab din 22", la toate trei meciurile echipei naționale (dovadă sigură că s-a pregătit la antrenamente mult mai mult decît Dobrin), s-au supărat pe public din cauza unor întrebări jenante, firește, pentru ei. Faptul este criticat în cîteva scrisori primite iar corespondenții respectivi se întreabă de ce mai era nevoie de un „simpozion" dacă antrenorul tot declara că n-are de răspuns decît în fața șefilor lui. Să fac eu tentativa de a lămuri nedumerirea corespondenților. Poate că oamenii s-au gîndit la „simpozion" în înțelesul de pe vremea anticilor elini. Pe atunci, cam spre sfîrșitul unui festin, mesenii treceau la simpozion, adică la conversații vesele însoțite, neapărat, de băutură, eventual și de cîntece, dansuri și altele pe jumătate goale. Așa că lucruri neplăcute, întrebări indiscrete, n-aveau ce să caute în sala de pe bulevard. Totuși, pînă la urmă, chiar să nu aflăm cine s-a dat în „simpozion", acolo în Mexic ? Nu de alta, o fi avînd Giscanul piept puternic și spate de hamal, dar nici să i se arunce atîtea în spinare ! Să le mai care și alții...

Pînă una, alta, echipele bucureștene și-au luat adio de la titlul de campion. Nici pe Dinamo, nici pe Rapid, nici pe Steaua, nu i-a ajutat cu nimic faptul că s-a întrerupt campionatul și că s-a reluat abia după ce li s-au întors internaționalii. În schimb, îmi șoptește un coleg și un amic, originar din Tîrnăveni, a ajutat-o pe U.T.A. un tunar numit Dembrowski (Otto, spre a se evita confuziile). Care într-un singur „retur" a marcat cît alții tur-retur. Desigur, U.T.A. nu s-a bizuit, în exclusivitate, pe sprijinul lui Otto de Tîrnăveni, fiindcă, oricine știe, U.T.A. a cîștigat anul trecut titlul și fără Otto. (Sînt obligat să mă scuz față de un corespondent. Greșește dumnealui. N-am fost eu acela cu „Creionul", iar dulcele dar trimis de la Arad, l-a consemnat altcineva). Eu zic că în situația lui U.T.A. nu au rost discuțiile despre merite și nemerite. U.T.A. a cîștigat titlul pe cîmpurile de joc, nu s-a ivit nici o contestație, fotbal nu joacă mai rău decît alții, dimpotrivă, de multe ori chiar mai bine. Dacă Dinamo sau Rapid sînt mai valoroase (loturi mai valoroase au cu siguranță !) apoi s-o dovedească în întrecere, nu prin vorbe. Așa cum se întîmpla pe vremea lui Traian Ionescu.

Dintre celelalte echipe provinciale, la sfîrșit de sezon s-au remarcat fotbaliștii de la Farul. Ei și-au transformat porecla — ELEFANȚII — în renume și e păcat că nu se ține de treabă pe tot parcursul campionatului...

Uf ! Bine că a venit vacanța și se mai dezumflă mingile !

AUTOMOBILISM

În goana mașinii...

● Specialiștii cehoslovaci au construit un nou model de automobil sportiv „Coupe 1 100 GT", la baza căruia au stat analizele efectuate asupra turismelor „Saab Sonet", „Glas 1 300 GT" și „Alfa Romeo junior GT". Prototipul automobilului sportiv cehoslovac este înzestrat cu un motor „Skoda 1 100" de 1 140 cm cubi, care dezvoltă 75 CP. Mașina poate atinge viteza de 180 km pe oră.

● La München, multe din autobuze circulau goale. Pentru a înlătura o asemenea situație, la orele nerentabile din zi, s-a prevăzut ca taxiurile să preia în cartierele cu circulație redusă de la periferia orașului, transportul călătorilor. Aceștia nu au de plătit nimic în plus. Ei au dreptul să călătorească pe baza biletului lor de tramvai sau de autobuz, cu taxiul, pe aceeași distanță la care ar fi avut dreptul inițial. La un prim calcul, a reieșit că înlocuirea în anumite regiuni a tramvaielor și autobuzelor prin taxiuri, este rentabilă. Experții cred că un serviciu de taxiuri după ora 23 va cruța simțitor bugetul orașului.

● Din cauza vitezelor mari și a neatenției, se produc, îndeosebi pe autostrăzi, ciocniri provocate de frînările întîrziate. Pentru evitarea unor astfel de accidente, uzinele Ford experimentează faruri cu raze electronice, pentru față și spate, care, la o apropiere excesivă a unei mașini de alta, declanșează un sistem de frînare automată.

● O firmă engleză a realizat un nou tip de acumulator (12 pînă la 24 V) din material plastic, cu plăci de nichel-cadmiu, căruia i se garantează 10-12 ani de funcționare. Acest acumulator are avantajul că este ferit de orice fenomene de coroziune și este mult mai insensibil la frig decît acumulatoarele cunoscute.

● Recent a fost experimentată în Ohio (S.U.A.), o nouă compoziție pentru înlocuirea asfaltului clasic. Este vorba de un amestec care cuprinde 95 la sută sticlă pisată foarte fin. Se pare că aderența pneurilor pe astfel de străzi este considerabil sporită.

R. 12 — Dacia 1300 — Ford Corcel

Ca să ajungă în faza pe care o vedeți în imaginea de mai jos — fabricarea în serie — R. 12, frate bun cu Dacia 1 300, a fost modificat și stilizat pe 32 de prototipuri.

În cei trei ani de studiu și încercări ale acestui model, 1965—1968, Uzina Renault a lucrat în paralel și cu tehnicienii brazilieni de la Willys Overland do Brasil, la un model de 1 300 cc., bazat pe tipul R-12. Această uzină braziliană a fost contopită în 1967 de concernul Ford, care a adoptat proiectul R-12 și, la sfîrșitul anului 1968, Ford din Brazilia a scos noul său model Ford Corcel, care nu numai că are aceleași linii exterioare, dar multe din elementele mecanice sînt identice și interșanjabile cu cele de R. 12, deci și cu Dacia 1 300. Așadar, Dacia 1 300 are frați și peste ocean.

ZIG-ZAG

JOCURILE Olimpice din 1972 de la München vor putea fi urmărite în lumea întreagă de peste 800 de milioane de persoane. Programele sportive vor fi difuzate prin 60 de canale de televiziune și de 110 posturi de radio. Transmisiile vor fi făcute de peste 900 de crainici.

●

UN ZIAR MEXICAN a cerut cititoarelor sale să indice pe cel mai frumos jucător al campionatului mondial de fotbal. Cele mai multe voturi le-a obținut englezul Geoff Hurst urmat de Mazurkiewicz (Uruguay), Ben Kassou (Maroc) și Rivera (Italia).

●

MINGILE cu care s-au jucat toate meciurile celei de a 9-a ediții a Campionatului mondial de fotbal din Mexic au fost confecționate în mica localitate franceză Walck din Alsacia. Pentru a micșora din efectul impreciziei loviturilor, efect cauzat de rarefierea aerului la altitudinile mari din orașele mexicane, cele 100 de mingi de fotbal au fost, în mod special, confecționate la o greutate ceva mai mare.

●

LA JOCURILE Olimpice din 1972 de la München va fi utilizat un nou tip de start-bloc la probele de alergări. Noutatea constă în faptul că startblocurile posedă un sistem care semnalează în mod automat plecările greșite.

●

FEDERAȚIA de fotbal din R.F. a Germaniei a fost nevoită să renunțe la proiectul unui meci amical între R.F.G. și Brazilia propus să se dispute în toamna acestui an, la Ansburg. Motivul principal îl constituie calendarul foarte încărcat al formației vest-germane din toamna acestui an.

Pînă la 22 iulie 1970 numărul bonurilor trimise și înregistrate a ajuns la 119 800. Se continuă operațiile.

CONCURSUL NOSTRU

● **Baciu Vasile, Turda:** Pe toate bonurile ați trecut Steagul roșu-Brașov la întrebarea a III-a. Deci sînt anulate.

● **Andrei Vasile, București :** Aveți patru bonuri anulate. La întrebarea a III-a nu precizați pe care Metalul îl preferați.

● **Diaconu Constantin, București :** Un bon anulat deoarece la întrebarea I ați trecut cinci echipe în loc de trei.

● **Ciohodaru Gheorghe,** com. Ulmeni-Buzău : Trecînd echipe din divizia A la întrebarea a III-a aveți două bonuri anulate. Idem **Cherghizan Mircea, Tîrnăveni** (un bon anulat).

● **Murărașu Vasile, Deva :** Toate bonurile care au indicat rezultate exacte (în cazul că vor fi mai multe) participă la tragerea la sorți pentru toate premiile.

● **Demeter Ion și Toma, Orșova Nouă :** Aveți cinci bonuri anulate. Trei din cauză că ați trecut Steagul roșu-Brașov la întrebarea a III-a, iar celelalte două deoarece nu precizați pe care Progresul îl preferați.

● **Mercaș Ioan, Maramureș și Căpraru Vasile, Tîrgoviște :** Aveți cîte un bon anulat. Echipă cu numele C.S.M. Cluj nu există.

● **Nicolaescu Geta, Craiova :** Două bonuri nu sînt valabile. Pe unul ați trecut două echipe din aceeași serie la întrebarea a III-a, iar pe celălalt ați trecut un nume de echipă inexistent.

● **Fasole Gheorghe, Sibiu :** Ați trecut patru echipe în loc de trei (întrebarea I) și la întrebarea a II-a ați indicat o echipă din divizia B. Două bonuri sînt anulate.

● **Marinescu Nicolae, București :** Zece bonuri nu sînt valabile. Pe unele nu precizați pe care Progresul îl preferați, iar pe altele aceeași greșeală o repetați cu echipa Dinamo.

● **Alistar Ioan, Pitești:** Știința Bacău nu este bine trecută la întrebarea a II-a. Trei bonuri anulate.

● **Katona T. Alexandru, Timișoara** (1); **Bunda Nicolae, București** (1); **Vörös Emeric, Salonta** (1); **C. Iliescu, București** (1); **Borș Marcel, Piatra Neamț** (1); **R. Călătorescu, București** (1); Trecînd Politehnica București sau Știința București, nume inexistente în divizia B, aveți anulate bonurile redate de cifrele din paranteze.

● **Costescu Ștefan, Ploiești** (1) ; **Popa Octavian, București** (1); **Mocanu Ion, Brașov** (1) ; **Ivașcu Ionel, Oravița** (1); **Ionescu Aurel, Timișoara** (1) **Rusu Mariana și Ioan, Cluj** (2); **Mureșan Ioan, Cimpia Turzii** (1); **Bogdan Ștefan, Constanța** (1); **Stanciu Alexandru, Blaj** (1); **Dilski Cazimir, București** (1); **Popescu Gheorghe, Timișoara** (1); **Marinescu Nicolae, București** (10); **Dragnea Nuțu, București** (1); **Dima Mircea, Constanța** (1); **Stere Ursu, București** (1); **Vilvoi Dumitru, Tr. Severin** (1); **Gherasim Nicolae, Bacău** (4); **Nicolae Nicolae București** (1); **Vălsănescu Vasile, București** (1) ; **Răchițeanu Iosif, Constanța** (2); **I. Cimpeanu, Cluj** (5); **Chirițescu Aristide, Tîrgoviște** (1); **David Marin, Turda** (2); **Ciulo Gheorghe, Arad** (1); **Colțeanu Constantin, Pitești** (3); **Lazăr Maria, Buzău** (2); **Crăciunean Teodor, Hunedoara** (1); **Dragomir Traian, com. Rosia-Sibiu** (1) ; **Budur Marin, Constanța** (1); **Iarema Vasile, Reșița** (1); **Lăzărescu Mircea, București** (2); **Hanes Ioan, com. Zerind-Arad** (1); **Dobre Alexandru, Argeș** (1); **Bădica Ștefan, Craiova** (2); **Morar Ioan Pitești** (1); **Cucu Ioan București** (1): Cifrele din paranteze redau numărul bonurilor anulate deoarece nu precizați pe care Progresul îl preferați.

BALONUL ROTUND

Pronosticul revistei „Magazin" la concursul Pronosport

1. Steaua—Dinamo Buc.	2	7. Metrom—Gaz metan	1
2. Gloria Bd.—Ceahlăul	1	8. Minerul Anina—Poli. Tim.	1
3. Portul—Oțelul	1	9. C.F.R. Tim.—C.F.R. Arad	1
4. Poli. Gl.—Progresul Br.	1	10. Metalul Cugir—Metalul Hd.	1
5. Metalul Buc.—Dunărea	1	11. Vagonul—Olimpia Or.	1
6. Poiana—C.S.M. Sibiu	1	12. Olimpia S.M.—Minerul B. M.	1
		13. Electroputere—Metalul Tîrg.	1

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XIV Nr. 669 — SÎMBĂTĂ 1 AUGUST 1970 — 8 PAGINI 1,50 LEI

ORAȘUL DISPĂRUT

Mai există enigme?

● GHERGHIȚA — cetate de scaun domnesc.
● Curioasa evoluție a unuia din cele mai înfloritoare orașe ale Țării Românești.
● Șase decenii în judecată la Divan.
● Un episod dramatic din viața bucureștenilor.

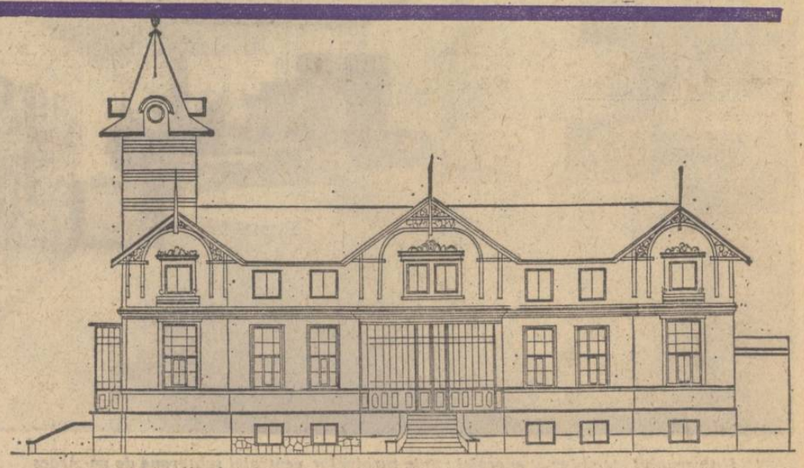

Castelul din Gherghița, edificat pe fundațiile caselor domnești

Am călătorit zilele trecute prin locuri cu adevărat legendare, pe acolo unde Vlad Țepeș întemeiase o cetățuie în secolul al XV-lea, iar Mihai Viteazu, Matei Basarab și alți numeroși domnitori au avut reședință domnească. Ne-am deplasat aici atrași de mirajul unei enigme cu bogate implicații istorice, geografice și social-economice, implicații care au transformat unul din cele mai înfloritoare orașe ale Țării Românești într-un simplu sat! Cercetările întreprinse la fața locului, precum și studierea a numeroase documente, vechi de secole, ne-au relevat interesante amănunte din trecutul orașului Gherghița, oraș care era situat la 45 km nord-est de București.

Profesoara Constantina Chivu, cu tezaurul de monede descoperite în comună.

Tîrgul fetelor frumoase

Am încercat să aflăm de unde provine denumirea așezării. Profesoara de istorie CONSTANTINA CHIVU, de la școala generală din sat, ne-a relatat una din multele legende care circulă prin aceste locuri. Astfel, se spune că tîrgul s-a dezvoltat nu numai datorită situării lui la încrucișarea drumurilor comerciale sau splendorii luminișului din vestitul codru al Vlăsiei, ci și frumuseții deosebite a localnicelor.. Pe vremea cînd nu se tăiase încă drumul dintre Predeal și Ploiești, pe acolo fiind simple poteci bune cel mult de mers călare, carele de mărfuri coborau dinspre Brașov trecînd pe la Bran spre Cîmpulung și se îndreptau apoi fie spre Dunăre, fie spre Moldova. Pe parcurs, negustorii făceau un popas în apropierea Prahovei, atrași fiind și de frumusețea fetelor din așezarea de pe malul ei. Se spune că brașovenii, cînd se apropiau de Prahova, își aminteau de tîrgul cu fete frumoase, denumindu-l mai simplu „Frumoasele"... Și cum dintre fetele chipeșe din această localitate a existat una, poate, și mai frumoasă — Gherghița — tîrgoveții pînă la urmă au botezat așezarea cu numele acestei fete... Legenda spune.. dar nici un document nu o confirmă!...

Ștefan cel Mare la Gherghița

Învățătorul NICOLAE NEAGOE, care ne-a condus pe ulițele satului, arătîndu-ne, la un moment dat, o mare cruce de piatră care are un text în limba slavonă, ne-a spus că în urmă cu doi ani în sat a avut loc o manifestare prilejuită de aniversarea a 495 de ani de la bătălia purtată de Ștefan cel Mare împotriva lui Radu cel Frumos. Despre această luptă, Istoria României consemnează: „Campania din 1473 a fost, din punct de vedere militar, una dintre cele mai grele ale domnului Moldovei. Oștirea moldovenească, aflată la 8 noiembrie pe Milcov, a înaintat pînă în apropiere de Gherghița, la circa 50 de km de București, unde s-a dat pe pîriul Vodna sau Vodnău (afluent al Prahovei), bătălia ce poartă în istoriografie numele de „la Cursul Apei".

Simion SAVEANU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Energetica – pilon al industrializării României Socialiste

STELE NOI IN CONSTELAȚIA LUMINII

La Porțile de Fier au început probele cu apă. Prima turbină de 178 megawați a prins să se învîrtească sub forța valurilor Dunării... La Brăila, în zona industrială Chiscani, a fost declanșată construcția unei termocentrale de 2.000 MW. Noua stea de primă mărime în constelația României socialiste va fi de patru ori mai mare decît cea de la Lotru și tot atît de puternică cît cea de la Porțile de Fier... S-a terminat electrificarea celei de-a 10 000-a localități de pe cuprinsul patriei... 100 de metri betonați pe galeria forțată de la Lotru, cea mai spectaculoasă lucrare subterană din țara noastră...

Am spicuit pentru cititorii noștri cîteva din știrile „energetice" publicate în presă în ultima vreme. Evident, nu este vorba de o selecție întîmplătoare. Veștile citate mai sus consemnează niște evenimente marcante, de strictă actualitate, care se înscriu cu majuscule în cartea de aur a energeticii românești. La cît alte evenimente însă n-am fost siliți să renunțăm... E și greu să faci o astfel de selecție cînd, aproape cotidian, presa, radioul și televiziunea anunță cîte ceva de pe șantierele energetice.

Se obișnuiește astăzi să se afirme că însuși gradul de dezvoltare economică și socială a unei națiuni poate fi apreciat pe baza consumului de electricitate. Perfect adevărat dacă ținem seama de aria largă de răspîndire a energiei electrice în toate formele de activitate ale societății (industrie, agricultură, uz casnic etc.), de faptul că întreg procesul tehnico-științific contemporan depinde de miliardele de kilowați-oră care aleargă pe fire. Perfect adevărat dacă avem în vedere că pentru a crește productivitatea muncii în industrie cu un procent, trebuie să crească cu 1,2—1,3 la sută puterea electrică aflată la dispoziția muncitorului. Ce înseamnă oare aceasta decît imperioasa necesitate ca producția de energie electrică să sporească într-un ritm mai rapid în comparație cu ansamblul producției industriale!

Conștientă de acest important comandament, situînd politica sa energetică pe baze rationale și profund științifice, conducerea de partid și de stat, cunoscînd necesitățile tuturor sectoarelor economiei, a promovat cu consecvență de-a lungul anilor principiul „devansului" energetic. Cu alte cuvinte, s-a pus problema asigurării unei puternice baze energetice procesului de industrializare

Constantin VRÂNCEANU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

AGENDA săptămînală

SPRIJINUL STATULUI — principal suport al uriașului efort în opera de reconstrucție

În urmă cu cîteva zile, ziarele publicau scrisori adresate tovarășului Nicolae Ceaușescu de cetățeni din zonele lovite de inundații. În cuvinte calde, rostite din inimă, ei își exprimau recunoștința fierbinte pentru sprijinul primit din partea statului la reconstrucția căminelor, a gospodăriilor. „Vă rog, stimate tovarășe secretar general, să primiți din partea mea și a familiei mele cele mai recunoscătoare mulțumiri pentru ajutorul personal pe care ni l-ați dat" — scria Holes Andrei, macaragiu la gara C.F.R. din Satu Mare.

„Mă număr — scria muncitorul Benea Ioan din Alba Iulia — printre cei care au primit ajutor în bani din indemnizația de deputat în Marea Adunare Națională, pe care dumneavoastră ați oferit-o cu atîta generozitate familiilor ce au avut de suferit de pe urma inundațiilor. Acest lucru va rămîne adînc întipărit în inima și cugetul meu și al familiei mele. Am primit un ajutor peste așteptările mele".

Cîtă emoție, cîtă nețărmurită dragoste și recunoștință străbăteau din rîndurile scrise de Osz Iuliana: „Cu ajutorul primit din partea partidului și statului și de la dumneavoastră personal ne vom putea reface căminul nostru complet distrus și, așa cum spun bătrînii mei, zilele ce le-au mai rămas le vor putea trăi din nou liniștiți".

În toate aceste scrisori, cei care mulțumesc partidului și statului, personal tovarășului Nicolae Ceaușescu, vorbesc despre „casa nouă", despre „locuința nouă", despre „căminul refăcut". Ei vorbesc în numele a mii și mii de cetățeni ai țării căci, să nu uităm, furia apelor a lovit peste 1 500 de localități, a inundat 35 000 de case din care a dărîmat sau a avariat grav mai mult de jumătate — aproape 45 000. Or, toți acești oameni rămași fără adăpost se bucură, într-un fel sau altul, de sprijinul statului pentru refacerea căminului. Socotiți — și fiecare poate lesne face un asemenea calcul — cîte materiale de construcții sînt necesare pentru un asemenea volum neprevăzut de lucrări, ce mijloace de transport sînt necesare pentru a le duce în toate localitățile, cîtă mînă de lucru pentru a le manipula, pentru a construi... Și toate acestea, în condițiile eforturilor uriașe pentru punerea în funcțiune a întreprinderilor, pentru refacerea drumurilor și-a căilor ferate, a podurilor și racordurilor de energie electrică, în condițiile folosirii unor forțe suplimentare umane și materiale pentru refacerea culturilor. Dar, ca și în zilele cumplitei lupte cu apele, și-n aceste zile ale muncii pentru refacere, poporul nostru și-a dovedit unitatea, energia, eroismul, puterea de sacrificiu. Pretutindeni s-a muncit și se muncește cu spor, cu tragere de inimă, cu ferma convingere că societatea noastră socialistă este puternică, în stare să biruie orice greutăți.

Cine străbate astăzi satele și orașele lovite de inundații are sub priviri imaginea unui uriaș șantier. Ceea ce stihiile oarbe au nimicit, forțele lucide ale omului refac, reclădesc. În această operă vastă, un rol hotărîtor are sprijinul puternic al

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Drumurile vacanței

Frumusețile carstului bihorean

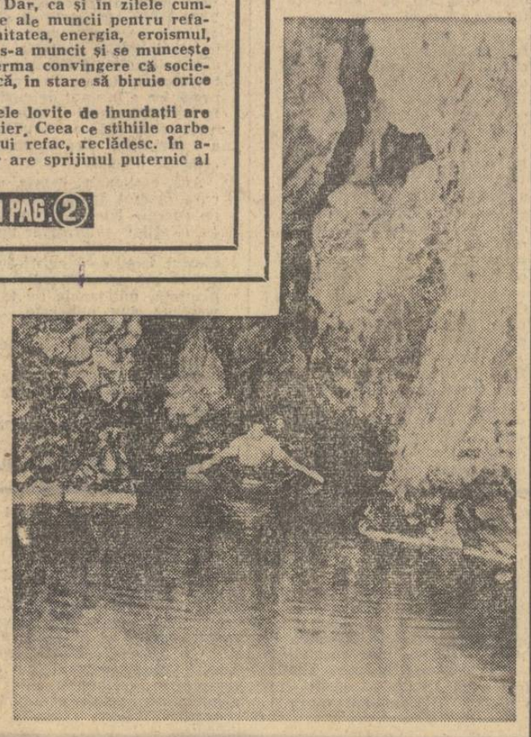

Navigație subterană în Cetățile Panorului

(Pag. a 2-a)

Tomisul subacvatic

● Depozitele de amfore și danele de piatră descriu configurația portului antic ● Constructorul Saligny și sarcofajele care sparg valurile ● Fenomene inexplicabile care încep să-și afle dezlegarea ● Spre un viitor loc de agrement... subacvatic?

(Pag. a 2-a)

● ȘTIINȚA ȘI VIAȚA ● ȘTIINȚA ȘI VIAȚĂ ● ȘTIINȚA ȘI VIAȚA ●

BIOCHIMIA

— *Care sînt preocupările ei actuale?*

— *Care-i sînt perspectivele?*

Un interviu în exclusivitate pentru „Magazin" în pag. a 5-a

A fost învățat să fumeze. Să vadă și el ce dăunător e! Este o glumă, dar știința a luat-o de mult în serios. Pentru om, pentru ce-i servește și mai ales pentru ce-i dăunează omului răspund... „necuvîntătoarele", de pe toate treptele evoluției.

Vă recomandăm așadar să luați din cînd în cînd cîte o „linguriță" de... biologie.

DE CE SE CARIAZĂ DINȚII?

●

Cine trăiește mai mult?

●

Balenele nu au nevoie de telefoane

(Pag. a 5-a)

Monolog interior despre...

Teribilisme

de Victor BÎRLĂDEANU

Fițneață, agresivă, ostentativ vulgară, fetițcana din troleibuz se străduie în chip vădit să atragă prin toate mijloacele atenția asupra pestriței dumisale persoane. Ba se agață cu provocatoare dezinvoltură de gîtul tînărului care o însoțește, ba lansează, cu vocea voit îngroșată, o expresie piperată, de argou „ciupit" după ureche, ba se pune pe cîte un rîs trivial și isteric. Totul cu un scop atît de declarat, de fățiș — să șocheze, să scandalizeze — încît eforturile ei zgomotoase par de o evidență, superfluă, naivitate. Ți se face chiar milă de ea și-ți vine să-i spui să se chinuie mai puțin, că lumea de-acum a remarcat-o.

E o colecție vie de teribilisme, un fel de spectacol în mers, cu întreg exhibiționismul de rigoare. Pentru acest gen de arătări, poporul are cîteva vorbe de o buimăcitoare causticitate: „fandoseală", „sclifoseală", „izmeneală". Numai că, de fiecare dată cînd întîlnesc

CONTINUARE ÎN PAG. ⑦

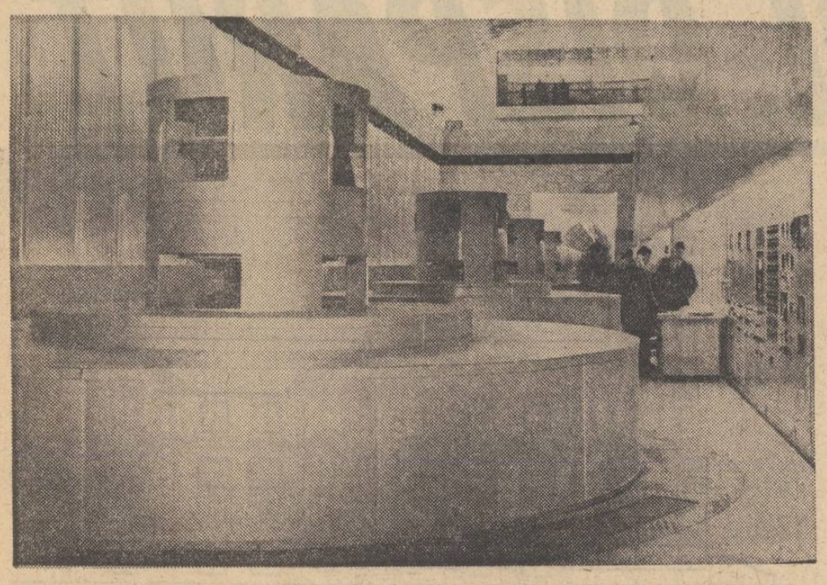

Un veritabil „templu" al energiei : Sala turbinelor centralei subterane de pe Argeș

STELE NOI IN CONSTELAȚIA LUMINII

URMARE DIN PAG. 1

rapidă a României Socialiste. Importantele fonduri de investiții alocate, elaborarea unor planuri de largă perspectivă pentru dezvoltarea ramurii energetice, politica de utilizare cît mai eficientă și mai rațională a resurselor naturale energetice ale țării au fost în decursul anilor principalele pîrghii pe care s-a acționat. Și astăzi ne putem mîndri că deținem unul din primele locuri pe plan mondial în ceea ce privește ritmul de creștere a producției de energie electrică.

Cum s-ar putea defini, de pildă, prin ce elemente caracteristice, perioada 1966—1970 pentru sistemul nostru energetic ? Răspunsul la întrebare ni-l oferă o succintă trecere în revistă a evenimentelor notabile petrecute în acest răstimp. Să ne amintim astfel de intrarea în funcțiune a unor importante grupuri energice în centralele termoelectrice de la Ludu, Borzești, Deva, Ișalnița. Și să remarcăm cu acest prilej că, **dacă pînă în 1965 aveam montat un singur grup de 150 MW, de data aceasta este vorba de grupuri cu puteri unitare mari de 200 și 315 MW, cu performanțe și avantaje economice net superioare față de grupurile mici. În limbajul energeticienilor treptele urcate în ultimii ani pe scara puterii marchează astăzi atingerea „palierului" de 300 MW, veritabil examen de maturitate tehnică.**

Părăsind domeniul „termo" în favoarea hidroenergeticii notăm mai întîi intrarea în funcțiune, în primul an al actualului cincinal, a celor patru turbine ale centralei subterane de pe Argeș. La cei 166 metri înălțime barajul de beton în arc de la Vidraru se numără printre primele cinci de acest tip din Europa. Iar splendidul obiectiv turistic care este lacul de acumulare, pe lîngă funcția sa energetică mai are o întreită utilitate : realizează irigarea a circa 100 000 ha de teren arabil, scoate 10 000 ha de teren agricol de sub inundații, alimentează cu apă orașele București și Pitești. O primă treaptă de patru centrale hidroelectrice s-a executat pe cursul inferior al Argeșului ; se află în plină desfășurare construcția hidrocentralei de pe Lotru, avînd o putere instalată de 500 MW, prin proporțiile lucrărilor sale una din cele mai mari centrale de derivație din Europa. Și cum am putea uita Porțile de Fier. Construcția marelui sistem hidroenergetic și de navigație, realizat în colaborare cu țara vecină și prietenă, R.S.F. Iugoslavia, a intrat în faza finală. Este dat acestui an să aducă în sistemul energetic național primii kilowați-oră furnizați de două din cele șase agregate hidrogeneratoare de pe partea românească a centralei.

Termoficarea și electrificarea rurală s-au dezvoltat și ele într-un ritm continuu ascendent. București-sud, Oradea, Galați, Govora (aici s-a montat primul grup românesc de 50 MW) sînt cîteva din centralele construite în actualul cincinal, în care are loc producerea combinată de energie electrică și de căldură prin termoficare. În Capitală, lungimea rețelei de termoficare atinge astăzi 120 de km. La București, Arad, Ploiești, binefăcătoarea căldură produsă prin termoficare creează condiții pentru dezvoltarea legumelor în orice anotimp, pe suprafețe întinse de sere.

Ce va urma ? Episoadele trecute din cronica energetică au început încet, încet, să se estompeze în memorie. Dar energetica, și poate și acesta este încă unul din marile ei merite, știe să păstreze nealterat interesul „omului de pe stradă". Ceva se termină, altceva începe. Este o permanentă preluare de ștafetă, un continuu schimb de locuri. O nesățioasă „foame" de energie generează substituția în preocupările energeticienilor, a Argeșului cu Lotrul, a Ișalniței cu Chiscanii, a Bistriței cu Someșul etc. Și cînd ceva începe, spre altceva zboară gîndul proiectanților. Așa se face că **în viitorul cincinal alte nume de șantiere ne vor deveni familiare. Vom citi știri și reportaje de la Mărișelu și Tarnița de pe Someș, de la Gilceag de lîngă Sebeș, de pe Oltul inferior de la cele opt hidrocentrale din sectorul Călimănești-Drăgășani, de pe Siret, Riul mare etc. Vom fi martori cu toții la instalarea unei puteri de cca. 5 800 MW în centrale termoelectrice de mare putere : Deva cu patru grupuri de 210 MW, Rovinari avînd 1 600 MW, Chiscani cu 630 MW în prima etapă etc. Și anul viitor vor pulsa în sistemul energetic național toate cele șase grupuri de 178 MW ale hidrocentralei de la Porțile de Fier. Atît în centralele de termoficare existente cît și în altele noi se vor instala alți 1 500 MW.** Se va asigura astfel pe de-a întregul continuitatea ritmului înalt de dezvoltare a acestei ramuri, așa cum prevede capitolul din Directivele Congresului al X-lea al P.C.R. consacrat dezvoltării resurselor energetice și electrificării în perioada 1971—1980. Iar **cifrele prevăzute a fi atinse de producția de energie electrică vor conduce la un consum intern pe locuitor de 2 400—2 500 kWh în 1975 și 3 000 — 3 400 kWh în 1980, ceea ce va însemna plasarea României la nivelul țărilor cu o dezvoltare tehnică ridicată.**

Deceniul următor mai anunță și o altă „premieră" : energia nucleară. În explozia și multilaterala sa dezvoltare economică, cu accent pe ramurile industriale moderne, România nu putea rămîne în afara competiției folosirii energiei nucleare în scopuri pașnice. Centralele nucleroelectrice care se vor afla în funcțiune în următorii zece ani celorlalți producători de energie vor însuma o putere de 1 800-2 460 MWe. Și poate că alături de prezența inginerilor în specialitățile centrale nucleroelectrice și fizica reactoarelor nucleare, a căror pregătire a început de curînd în învățămîntul superior, vom asista și la o reprofilare a actualilor energeticieni „clasici".

Apa, cărbunele, gazele, păcura, atomul. Tot atîtea surse de energie latentă. Prin forța minților și brațelor unor oameni pasionați, pentru care idealul vieții se identifică de multe ori cu șantierul sau planșeta, milioanele de kilowați-oră sînt eliberate. Dar nu lăsate libere, în voia lor. Ci puse la treabă în uzine și pe ogoare, în laboratoare și institute, în casa fiecăruia dintre noi, ducînd la avîntul întregii noastre economii, la creșterea bunăstării poporului nostru.

Constantin VRANCEANU

Energetica — pilon al industrializării

SPRIJINUL STATULUI — principal suport al uriașului efort în opera de reconstrucție

URMARE DIN PAG. 1

statului nostru, sprijin de care se bucură toți cetățenii. În județul Alba, de pildă, statul a acordat sub formă de bani — înmînați în cecuri — peste 14 milioane de lei celor care au avut locuințele distruse sau avariate. Odată cu banii, la îndemîna oamenilor sînt puse, tot cu ajutorul statului, mari cantități de materiale de construcții. În județul Satu-Mare, valoarea materialelor de construcții repartizate pentru refacerea fondului de construcții din mediul sătesc depășește suma de 37 milioane. E vorba de uriașe cantități de cărămidă, țiglă, bile-manele și altele.

Dimensiunile efortului constructiv și implicit dimensiunile sprijinului acordat de către stat sînt imediat sesizabile și cît se poate de convingătoare. De pildă, la Dej. În cartierul „Dealul Florilor" se construiește un ansamblu de locuințe. În iulie 40 de apartamente au fost gata și nu peste multă vreme alte 220 vor primi noi locatari. La Satu Mare, într-un singur cartier — Someșul — se vor construi pînă la finele anului 2 000 de apartamente (aproape dublu decît se prevăzuse inițial în plan). Aceeași situație e și-n județul Mureș. Aici se construiesc, cu ajutorul statului 1 017 case noi : 178 au fost clădite, iar 3 300 locuințe avariate — s-au reparat. Ce valoare reprezintă ajutorul statului se poate vedea și dintr-un singur exemplu, cel al unei comune — Dîrlos din județul Sibiu. Aici s-au acordat cetățenilor comunei ajutoare bănești în valoare de 550 000 lei, iar cooperativei agricole peste 1 milion și jumătate lei. Și acesta e cazul unei comune. Al unei singure localități din cele 1 500 lovite de inundații.

Asemenea exemple pot fi date nenumărate, din toate orașele și satele pe unde, în urmă cu două luni, a bîntuit urgia. Ele vorbesc cu uriașa forță de argumentare pe care o au cifrele despre efortul întens pe care statul îl face pentru a sprijini opera constructivă, pentru a șterge pretutindeni urmele lăsate de calamități.

La aceste cifre, ce se referă direct la casele oamenilor, se cuvine adăugat — și sînt cifre considerabile ! — cele care înfățișează valoarea lucrărilor edilitare : refacerea străzilor, a canalizării, a instituțiilor și așezămintelor de interes obștesc.. E vorba de sute și sute de milioane, e vorba de uriașe resurse materiale și umane mobilizate de stat pentru ca viața să-și reia pretutindeni cursul absolut normal, pentru ca satele și orașele lovite să poată ride în soare, mai frumoase, întinerite. Acest efort uriaș mobilizează energiile întregii noastre națiuni. El ilustrează capacitatea creatoare a societății noastre, forța orînduirii socialiste, ilustrează noblețea morală a poporului nostru liber, stăpîn pe destinele sale, a cărui voință constructivă este de neînfrînt. Opera de refacere a satelor și orașelor lovite de inundații costă enorm : sute și sute, mii de milioane. Efortul statului este uriaș. Munca oamenilor eroică. Fiecare zi costă scump, dar fiecare zi înseamnă o nouă biruință într-un uriaș front de luptă. Lupta reconstrucției, lupta pentru biruința vieții, a vieții noi, socialiste.

FRUMUSEȚILE CARSTULUI BIHOREAN

Datorită unor condiții specifice — județul Bihor dispune de cîteva monumente și rezervații naturale foarte valoroase, unele fiind unice în țară și în Europa. Acestea au atras de multă vreme atenția oamenilor de știință. Încă în 1798, marele botanist P. Kitaibel a sesizat prezența unui element tropical — lotusul termal — în apele calde ale Peței, iar Munții Bihorului au fost cercetați și remarcați în grandoarea lor de către E. de Martonne, E. Racoviță, împreună cu colaboratorii săi R. Jeannel, P. A. Chappuis și Val. Pușcariu.

La o distanță de 9 km de Oradea, la Băile 1 Mai într-un decor de stejar și fag a supraviețuit o mică oază tropicală, adăpostind cea mai aleasă podoabă a florei noastre „lotusul termal" (Nymphaea lotus var. thermalis). Cercetările paleontologice, biologice și ecologice au dovedit îndigenatul acestei specii de plantă tropicală, care este un adevărat relict, supraviețuind aici din terțiar, datorită microclimatului creat de către apele calde ale pîrîului Peța. Lotusul termal a fost însoțit din negura vremii de melcușorul Melanopsis parreyssi, de asemenea relict și ocrotit. Această mică insulă tropicală, declarată rezervație naturală a atras și atrage atît cercetători cît și turiști, prin importanța ei științifică și nu mai puțin, prin faptul că este un unicat în felul ei.

O altă rezervație naturală de o rară frumusețe peisagistică și de importanță științifică, este **Defileul Crișului Repede cu peștera Vadu Crișului.** Este situat în Munții Pădurea Craiului, într-o zonă foarte accesibilă, atît cu trenul, la halta Peștera cît și cu mașina, prin comuna Vadu Crișului.

Trecutul geologic al acestui defileu se întoarce cu o sută de milioane de ani în urmă, cînd în această zonă a existat o mare, în care s-a depus calcarul de astăzi. După retragerea apei, masivul de calcar a început să fie acoperit de vegetație și străbătut de pîrîuri, cum a fost și strămoșul Crișului actual. Bineînțeles, la un nivel cu mult superior albiei de astăzi, apa, cu perseverență de milenii, a ros, a dizolvat calcarul, adîncind tot mai mult albia s.a. Astăzi, firul Crișului Repede este străjuit de pereți înalți și abrupți, acoperiți în parte cu o vegetație specifică zonelor de calcar, adăpostind unele specii de origine sudică, subiect de studiu important pentru botaniști. Versanții ascund o serie de peșteri de diferite dimensiuni, dintre care cea mai importantă este peștera Vadu Crișului. Ea este străbătută de un riu subteran, care formează o cascadă, la vărsarea în Criș.

În afară de teren de cercetare, defileul este și un important punct turistic. Șoseaua Cluj-Oradea trece în imediata apropiere, iar calea ferată internațională străbate chiar defileul, ambele favorizînd accesibilitatea iubitorilor naturii.

O altă regiune ce excelează prin frumusețe și sălbăticie este

Drumurile vacanței

cea a **Munților Bihorului.** Partea nordică a acestora este constituită mai ales din calcare, ce au dat naștere unui relief tipic carstic. Este cunoscut faptul că cele mai remarcabile și minunate fenomene carstice din țară se găsesc în Munții Bihorului. Aici pe o suprafață relativ mică (200 km²) întîlnim toate aspectele carstului, sub forma cîmpurilor de lapiezuri, doline, avene, ponoare, izbucuri, chei și peșteri, ce alternează cu pășuni domoale sau cu desișul pădurilor sălbatice de molid, toate acestea dînd un farmec greu de redat prin cuvinte.

Sub forma unei platforme ridicate (1 000—1 200 m) această zonă prezintă o rețea hidrografică cu totul aparte. Pîrîurile parcurg distanțe relativ scurte la lumina zilei, ca apoi să dispară prin ponoare în adîncurile masivului calcaros, cu care se luptă dizolvîndu-l, jărgîndu-l, pînă ce ies din nou la suprafață, la o altitudine mai joasă, sub forma izbucurilor cu un debit bogat. Nucleul acestei zone îl constituie **bazinul endoreic Padiș-Cetățile Ponorului-Valea Galbenei.** Nu este nici o exagerare cînd se spune că această regiune ascunde unele fenomene carstice de renume european, cu valoare atît științifică, cît și peisagistică și turistică.

Bazinul Padiș (alt. 1250—1280 m) este un șes înconjurat de culmi joase, ciuruit de nenumărate gropi de diferite dimensiuni — numite doline — pe fundul cărora cresc pîlcuri de molizi sau, unele fiind colatate, se transformă în mici lacuri sau tinoave.

La un nivel mai coborît se ajunge în Valea Cetăților, pe poteci domoale, apoi abrupte, prin păduri seculare, unde dintr-odată se deschide în fața ochilor fenomenul carstic cel mai grandios — **Cetățile Ponorului.** Sînt trei circuri de dimensiuni uriașe, cu pereți verticali de 150—200 m înălțime și cu diametru de pînă la 1 km. Peretele despărțitor dintre circul unu și doi este perforat de un imens portal (70 m), cu bolta terminată într-o ogivă ce se continuă printr-un tunel, pînă în circul al doilea. Sub acest portal izbucnește o cascadă abundentă, care, după un scurt drum la suprafață, se prăbușește într-o peșteră cu care începe rîul subteran al Cetăților, ce a fost explorat deocamdată pe o lungime de 2 km. Pe acest traseu destul de greu se pot întîlni cascade, lacuri și săli laterale care lasă impresii de neuitat celor care îl vizitează. Circul al treilea este cel mai mare, complet separat de celelalte două. Poteca turistică, după un drum destul de dificil te scoate deasupra Cetăților, de unde se deschide o panoramă uluitoare în abisurile parcurse, nu cu mult înainte.

În drum spre Valea Galbenei dăm de un aven de 40 m adîncime, Ghețarul Borțigului. La izbucul Galbenei apa, după atîta luptă în bezna adîncurilor reapare definitiv la lumina zilei. Debitul mare al apei a săpat în calea ei una din cele mai grandioase chei din munții noștri — **Valea Galbenei.**

Tot în această zonă carstică se află și **Ghețarul Focul Viu,** care ca dimensiune urmează după Ghețarul de la Scărișoara. Nu mai puțin interesantă este și **Valea Sighiștelului** cu numeroase peșteri, declarate, unele, monumente ale naturii, foarte ușor accesibile dinspre depresiunea Beiușului.

Toate aceste obiective ale carstului bihorean vor constitui nucleul viitorului Parc Național, propus încă de marele nostru biolog Emil Racoviță.

Prof. Ana MAROSSY
de la Muzeul județean Bihor

ORAȘUL DISPĂRUT

URMARE DIN PAG. 1

Cu prilejul aniversării bătăliei, în Gherghița s-a amenajat un mic muzeu, unde sînt expuse fotocopii după documente care atestă vechimea acestei așezări, obiecte legate de meșteșugurile locuitorilor, un tezaur compus din 191 de monede de argint din secolul al XVI-lea, un catastif cu numele țăranilor împroprietăriți în anul 1864, pe vremea lui Cuza. De asemenea, se pot vedea cîteva din frumoasele costume populare ale locanicilor, suveici, furci de tors, ștergare, precum și icoane de lemn, vechi de secole. Într-o vitrină, am observat o monedă republicană romană, groși polonezi din secolul al XVI-lea, monede venețiene, belgiene, turcești, rusești și austriace din secolele XV—XIX, toate găsite prin aceste locuri.

Prima atestare documentară

Cercetînd documentele, am aflat că prima atestare despre tîrgul Gherghița este din anul 1431, așezarea dezvoltîndu-se impetuos, vatra orașului întinzîndu-se pe o arie imensă, arie din care mai tîrziu se vor desprinde vetrele orașelor Ploiești, Urziceni, Mizil și Urlați.

Reproducem un fragment dintr-un hrisov domnesc emis la 30 ianuarie 1431, act aflat în Arhivele Brașovului și tradus de prof. univ. Ioan Bogdan :

„Ioan Dan, mare voevod și domn al întregii țări a Ungrovlahiei. Scrie domnia mea întregii țări.. și tuturor tîrgurilor.. și vămilor : Rucărenilor și Cimpulungenilor și... GHERGHICENILOR.. și tuturor celorlalte tîrguri și vămi... Și să știți că s-a întocmit domnia mea cu Brașovenii, ca să tîrguiască oamenii domniei mele și să ducă în Brașov cine ce voește : fie ceară, fie său, fie argint, fie aur, fie mărgăritare sau orice ar vrea cineva, slobod să fie să ducă la Brașov și să tîrguească, cine ce vroiește. Și iarăși, din Brașov să aducă în țara domniei mele cine ce vroește..".

Bucureșteni stabiliți prin partea locului

În legătură cu dezvoltarea Gherghiței, o legendă spune că în anul 1534 Vlad Vintilă voievod a pornit să hotărnicească moșia viitorului oraș înconjurînd călare o suprafață imensă de teren. Se spune că, din distanță în distanță, domnitorul dădea poruncă unuia din cei 12 boieri care-l urmau, să marcheze locurile de hotar, aruncînd din fuga cailor cîte o căciulă... Se mai spune că goana a fost atît de îndelungată încît calul voievodului ar fi plesnit de oboseală...

Dintr-o încercare de monografie făcută de localnici spicuim un fapt care atestă că mulți gherghițeni sînt... urmași ai bucureștenilor ! Astfel, în timpul „Ciumei lui Caragea" din 1814, bolnavii din București, împreună cu familiile lor, au fost izolați de restul populației, fiind transportați într-una din polenițele de pe malul Prahovei. Ei au locuit în căsuțe făcute din frunzar sau în bordeie de pămînt. În fiecare zi, mureau zeci de oameni care erau duși în adîncul pădurii și îngropați în gropi comune. Una din aceste gropi se află pe locul unde s-a păstrat o piatră comemorativă. Supraviețuitorii, considerînd poiana unde au locuit de bun augur, nu s-au mai întors la casele lor. Ei au întemeiat satul Ciumați — azi Olari, sat ce aparține de Gherghița.

Io, Mihail voevod...

În „Documente privind Istoria României" am găsit un act semnat de ispravnicul Toma, la Gherghița, în anul 1523, septembrie 12, emis de Vladislav voievod. Iar la 14 aprilie 1596, Mihai Viteazu dă un document tot „în scaunul Gheorghița" și un altul la 15 iunie, același an, din „Cetatea de scaun Gheorghița". Iată cum începe acest ultim document scris de Voicu, logofăt : **„Cu mila lui Dumnezeu, Io Mihail voevod și domn a toată Țara Românească, feciorul marelui și preabunului Pătrașcu voevod.."**

În legătură cu marea răscoală

Mai există enigme?

din 1655, cronicarul Miron Costin notează în „Letopisețul Țării Moldovei..." **„A doua dzi au purces oștile pre Praova în gios. Și aproape de GHERGHIȚA, a treia dzi, luîndu veste Constantin-vodă de răssipa săimenilor, au ieșit înaintea lui Racoți cu 300 de oameni. Și după adunarea și cu Constantin-vodă, Racoți au trecutu Praova pre pod și s-au așezdzat cu tabăra și a sa și cu amîndoi domnii la Gherghița. A doa dzi după descălecatul oștilor, au făcut Racoți masă mare și au cinstit pre amîndoi domnii".** Interesant este că Miron Costin pomenind în cronica sa orașele din Țara Munteneacă pune Gherghița înaintea Ploieștiului iar Del Chiaro, secretarul italian al lui Constantin Brîncoveanu, o plasează după actuala capitală a județului Prahova, ceea ce înseamnă că la începutul secolului XVIII, Gherghița era de acum în decădere, fiind pus în circulație noul drum comercial Predeal — Ploiești.

Un proces care a durat 57 de ani !

Tot din documente aflăm o a doua cauză principală care a dus la oprirea dezvoltării Gherghiței. Este vorba despre actul domnesc emis de Grigore Ghica în anul 1761 care dăruiește lui Ștefan Comisul jumătate din moșia domnească a Gherghiței cu dreptul de a purta el și urmașii săi numele de Gherghiceanu. Patru ani mai tîrziu, în 1765, Ștefan Racoviță ia înapoi această moșie și o închină Mitropoliei din București. Din acest moment, tîrgoveții din Gherghița deschid un proces care va dura... 57 de ani, timp în care vor încerca să-și apere vechile privilegii. Procesul s-a judecat de trei ori, în anii 1776, 1790 și — ultima dată — în 1822, cînd gherghițenii l-au pierdut definitiv. Tradiția spune că locuitorii ajunseseră atît de săraci, încît la ultima înfățișare la judecată în București, la Divan, reprezentanții orașului aveau lulele de cocean de porumb, pe care le purtau nu la brîu ci la ceafă, pe după gulerul cămășii. Cînd au intrat în Divan ei au căzut în genunchi, dar plecînd prea mult capetele, ciudatele ciubuce s-au rostogolit pe covor. Atunci, domnitorul fanariot i-a dat afară spunînd : „Te miră cine a venit să ceară să fie oameni slobozi !"... După pierderea procesului, numeroși negustori au plecat din Gherghița, fie la București, fie la Ploiești, orașul decăzînd din ce în ce, pînă a ajuns astăzi un simplu sat..

Interesant este că în 1810 mai erau încă în Gherghița multe prăvălii, numai băcăniile fiind în număr de 8.

Menționăm, de asemenea, un fapt amintit anul trecut cu prilejul aniversării a 25 de ani de la eliberarea României și anume că la Gherghița și în apropierea ei s-a petrecut la 28 august 1944 capitularea puternicei grupări hitleriste conduse de generalul Stahel-Gernstemberg, grupare ce căuta să se retragă dinspre Otopeni spre trecătorile Carpaților. Acțiunea petrecută pe podul Prahovei figurează în istorie drept capitularea de la Gherghița.

Monumentele istorice din fostul oraș

Dintre monumentele istorice care mai există în Gherghița, amintim biserica domnească, cu o inscripție din care reiese că a fost întemeiată de Matei Basarab în anul 1641. O altă biserică, cu hramul sf. Dumitru, are o inscripție la dreapta intrării, din care aflăm că a fost zidită de Preda Căpitanul, feciorul Paraschivei Vornicul, în zilele lui Ion Constantin Basarab Brîncoveanu. În fine, semnalăm și biserica de lemn, construită în anul 1800 în satul Ungureni.

În afară de aceste monumente istorice, din convorbirile avute cu localnicii, am aflat că pe ulița principală a comunei, acolo unde astăzi s-a amenajat locul unei școli generale, a existat pînă acum trei ani un interesant castel. **Reproducem în pagina întîi un desen copiat după releveul inginerilor,** desen care redă imaginea castelului, o clădire monumentală cu un frumos turn. Arhitectonica edificiului arată că acesta nu era mai vechi de un secol și, într-adevăr, după spusele lui ION CRISTOFOR, zidar care a participat la demolarea clădirii, pe vremuri, pe locul acesteia se aflau vestigiile caselor domnești ridicate de voievozii români în cetatea de scaun a Gherghiței. De altfel, privind fostele berciuri ale castelului, păstrate aproape intacte, ne-am dat seama, după bolțile lor semisferice, că avem de-a face cu ziduri străvechi. Pivnițele în care se depozitau pe vremuri vinurile casei domnești mai există și ele în apropierea Gherghiței, pivnițe amenajate pe vremea lui Constantin Brîncoveanu. O minuțioasă cercetare arheologică ar da la iveală, cu siguranță, numeroase vestigii istorice și obiecte prețioase, zidurile fostului palat domnesc etc. O problemă care o ridică chiar și încercarea de monografie a localnicilor este aceea a enigmaticei dispariții a obiectelor de podoabă, tablouri prețioase și sculpturi care au existat în fostul castel, problemă care ar trebui și ea lămurită.

★

Deși s-ar părea că se cunoaște

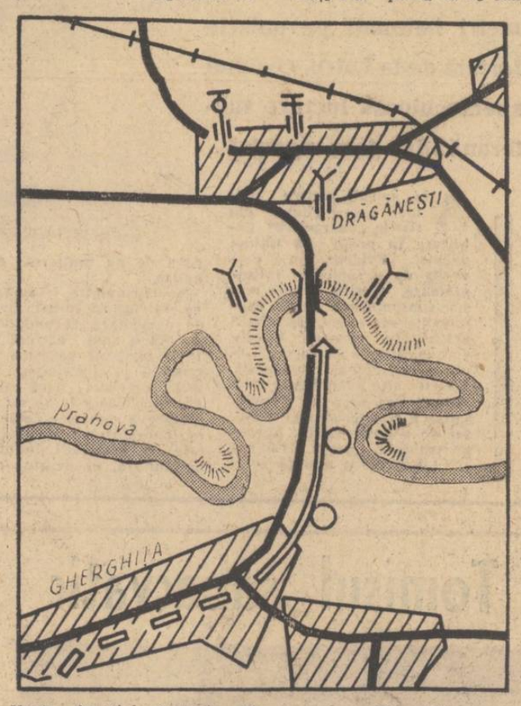

Harta situației strategice din apropierea Gherghiței, în ziua capitulării forțelor hitleriste în august 1944

cauzele dispariției orașului Gherghița, mai sînt încă multe elemente neclare, adevărate enigme, care vor putea fi lămurite numai prin studierea numeroaselor documente, împletită cu cercetarea științifică la fața locului. Demnă de remarcat, însă, este situația actuală a Gherghiței, caracteristică zilelor noastre, și anume faptul că... n-ar fi exclus ca peste un deceniu sau două, această comună să redevină oraș !... Spunem aceasta avînd în vedere existența puternicei cooperative agricole de producție de aici, cooperativă cu numeroase anexe : două fabrici — una de teracotă și alta de cărămizi —, două ateliere — unul de rogojini și altul de împletit răchită —, precum și o moară și o seră dotată cu încălzire centrală, seră care produce mari cantități de legume timpurii...

Simion SAVEANU

TOMISUL SUBACVATIC

Căpitanul locotenent Constantin Scarlat mă apucă de braț. Aici, în adîncuri, poți comunica doar prin gesturi. „Acolo". „Acolo" — par a zice gesturile La rîndul meu îl opreso arătînd spre urechi. Apăsarea dureroasă de pe timpane provocată de presiunea apei stă înaintea mea ca un zid de netrecut. „Răbdare", „răbdare" — par a zice gesturile liniștitoare ale încercatului scafandru. Îmi string centura de fixare a buteliilor, pentru a da timpului de acomodare un sens și apoi, ținîndu-mi respirația, înghit în sec o dată, de două ori, de zece ori. Ceva, ceva, durerile parcă m-au slăbit, de acum voi putea să-mi apropii pieptul de stînca de jos și, lunecînd printre alge, voi putea cobori încă un metru, doi. Dar durerea din urechi revine mai acută. Scarlat îmi citește grimasa și iar îmi face un gest : „răbdare, răbdare". Îl invidiez pe acest desăvîrșit scafandru, care și la zeci de metri sub nivelul mării este în elementul lui. Oare cîte ore a petrecut sub apă ? Nici el nu mai știe. În orice caz, cifra este de ordinul miilor, a zecilor de mii. Nu există colțișor al litoralului românesc pe care să nu-l fi scotocit. Și aceasta nu cu ochi și mînă de curios care după ce și-a consumat mirarea, se întoarce liniștit la cotidienele lui preocupări. Scarlat a adunat obiecte de pe fundul mării, a însemnat repere, a completat hărți, caiete de observații, s-a bătut pentru autenticitatea observațiilor lui. „Între Comorova și capul Singol, de lîngă Mamaia cresc alge brune" — a semnalat el cercetătorilor de specialitate. „Știm, au răspuns aceștia cu răceală doctă". „ Dă însă eu vă pot spune unde se află cîmpurile cele mai dese de alge brune, care sînt locurile optime pentru recoltarea lor Cît despre midii.. " Abia cînd l-a condus pe specialiști în adîncuri, aceștia s-au convins că platforma continentală a României e deosebit de bogată în midii, că densitatea lor ajunge la 30—40 de kg. pe metru pătrat.

Cu ani în urmă a întreprins observații asupra părții scufundate a cetății Calatis. Apoi, asupra radei portului Constanța. Din descrierile unor specialiști rezulta că vechiul port Tomis avea altă înfățișare decît cea actuală. Dar nimeni nu știa cum arăta, totuși.. Și aceasta, pentru că Marea Neagră e o mare prea puțin transparentă. De cele mai multe ori aici, la mal, din cauza Dunării care își trimite apele tulburi pînă dincolo de Constanța, marea e semiopacă Portul din vecinătate o poluează și el cu substanțe opacizante. Iată, stînca pe care am lăsat-o în urmă a fost estompată de o culoare verde cenușie. Numai mîna o văd cu claritate, iar dincolo de ea, mai dis-

ceva pe distanța unui stat-două de om, după care totul e înghițit de opacitatea verde cenușie. Sau maronie, după incidența razelor de soare sau culoarea algelor brune, a precipitațiilor și suspensiilor. În astfel de condiții, cercetătorul coboară — așa cum facem noi acum — și găsește — așa cum găsim noi, acum — o dală de piatră cioplită. Marea conservă extrem de bine piatra Sau găsește, — așa cum găsim și atingem noi, acum — o amforă. Marea conservă extrem de bine ceramica. Invadate de scorii — de acele scoici conice-piramidale ascuțite, țepoase, sau de midii, înăluite de alge brune sau verzi, obiectele de piatră sau ceramică sînt apariții efemere. Le-ai atins, te-ai ridicat la barcă sau la plută pentru a lua de acolo ua cuțit, cu care să le desprinzi dintre alge, ori o frînghi cu care să le scoți la suprafață și în clipa cînd ai coborît din nou, constați că ai ajuns în alt punct și abia după o oră de cercetări înfrigurate, cînd aparatul cu aer comprimat dă semne de epuizare a încărcăturii vitale, ai impresia pede ca cristalul. Asemenea momente sînt deosebit de rare. Statisticile hidrologice consemnează maximum 40—50 de ore pe an. S-a aruncat într-un taxi, a alergat la Muzeul marinei, a dat „alarma de lucru" colaboratorilor săi, și cu bărci și costume de scafandri, cu butelii la presiunea maximă, a descins deasupra portului scufundat. Ceea ce nu reușise în sute și sute de ore de scufundare avea să reușească în cîteva minute. Și aceasta, pentru că Marea Neagră e o mare prea puțin transparentă. De cele mai multe ori aici, la mal, din cauza Dunării care își trimite apele tulburi pînă dincolo de Constanța, marea e semiopacă Portul din vecinătate o poluează și el cu substanțe opacizante. Iată, stînca pe care am lăsat-o în urmă a fost estompată de o culoare verde cenușie. Numai mîna o văd cu claritate, iar dincolo de ea, mai dis-

ceva pe distanța unui stat-două de om, după care totul e înghițit de opacitatea verde cenușie. Sau maronie, după incidența razelor de soare sau culoarea algelor brune, a precipitațiilor și suspensiilor. În astfel de condiții, cercetătorul coboară — așa cum facem noi acum — și găsește — așa cum găsim noi, acum — o dală de piatră cioplită. Marea conservă extrem de bine piatra Sau găsește, — așa cum găsim și atingem noi, acum — o amforă. Marea conservă extrem de bine ceramica. Invadate de scorii — de acele scoici conice-piramidale ascuțite, țepoase, sau de midii, înăluite de alge brune sau verzi, obiectele de piatră sau ceramică sînt apariții efemere. Le-ai atins, te-ai ridicat la barcă sau la plută pentru a lua de acolo ua cuțit, cu care să le desprinzi dintre alge, ori o frînghi cu care să le scoți la suprafață și în clipa cînd ai coborît din nou, constați că ai ajuns în alt punct și abia după o oră de cercetări înfrigurate, cînd aparatul cu aer comprimat dă semne de epuizare a încărcăturii vitale, ai impresia pede ca cristalul. Asemenea momente sînt deosebit de rare. Statisticile hidrologice consemnează maximum 40—50 de ore pe an. S-a aruncat într-un taxi, a alergat la Muzeul marinei, a dat „alarma de lucru" colaboratorilor săi, și cu bărci și costume de scafandri, cu butelii la presiunea maximă, a descins deasupra portului scufundat. Ceea ce nu reușise în sute și sute de ore de scufundare avea să reușească

cumente privind istoricul portului Constanța a înțeles și misterul sarcofagelor care se odihnesc în chip nefiresc pe fundul portului scufundat. Cînd, la sfîrșitul secolului trecut și începutul secolului nostru, sub conducerea lui A. Saligny, s-a început construirea portului modern Constanța, au fost aruncate în mare tot felul de blocuri masive din piatră care aveau să protejeze de valuri digul. Printre aceste blocuri, niște profani au aruncat și ... sarcofage romane, postamente de coloană ale unor vechi construcții.

...Expediția noastră se apropie de sfîrșit. Arăt spre o amforă care își scoate cu anevoie gîtul din mîl. „Nu" — face semn scufundătorul. Și-mi aminteso de un gînd al acestui om care de mult visează amenajarea sub apă a unor locuri de agrement în care vizitatorul să poată urmări prin sticlă, ca în acvarium, locul în care marea păstrează obiectele însidue — amfore, ziduri, pietre de construcție. Și-mi mai aminteso de o discuție avută cu tovarășul Adrian Rădulescu, directorul Muzeului arheologic din Constanța, care apreciază deosebit de călduros activitatea căpitanului locotenent Scarlat. „Numai profanii pot crede că a aduce la suprafață un obiect arheologic înseamnă a face un serviciu științei, ne spunea dînsul. Înainte de a fi scos trebuie cercetat metodic locul, trebuie fotografiat, din diferite unghiuri, trebuie măsurată distanța pînă la diferite repere, indicat pe hartă, etc. Altfel, văduvită de competența științei, aducerea la suprafață a unui obiect pe care marea l-a păstrat și l-a conservat ca un custode mii și mii de ani e o profanare a trecutului istoric".

C. BOTONCEA

PE FIRUL EVENIMENTELOR

IN LOC DE PROGNOZĂ

de Nicolae LUPU

„Sondorii" de opinie publică au devenit prudenți. După săpuneala încasată în Anglia în urma prezicerii unei victorii laburiste, primul mare test al acestor procedee de prognoză politică îl oferă alegerile de senatori și guvernatori din Statele Unite. Nici nu au început bine pregătirile electorale și institutele de opinie publică își mobilizează forțele în sprijinul unor prezideri necompromițătoare : orice rezultat e posibil. Să vedeți, spun exponenții marilor anchete electorale, starea psihologică excepțională a opiniei publice face imposibil vreun pronostic demn de încredere. „In 15 ani de activitate politică, declară un politician citat de ei, nu am văzut niciodată un asemenea dezinteres total. Nimeni nu vrea să asculte". Cum se explică acest fenomen ? Iată răspunsul paradoxal al sondorilor de opinie publică : „Un procentaj fără precedent de ridicat de votanți bine informați spun că nu sînt siguri cum vor vota". Cu alte cuvinte, concluzia însușită și chiar afirmată este că pe măsură ce crește informarea opiniei publice, ar scade, după cum declară un analist american, interesul și participarea la viața politică. Iată cît de departe au ajuns pentru a-și explica „non-prezicerile". Una din două : ori informarea nu e ceea ce trebuie să fie, ci doar un simplu expedient manipulatoriu, ori dezvăluie atît de mult încît pur și simplu îi convinge că n-au ce alege. Dar institutele de sondare a opiniei publice în cauză nu și-au propus să facă vreo analiză profundă a acestui fenomen. Pentru ele totul se reduce la acoperirea activității. De aceea aceste constatări sînt însoțite de altele de același calibru. Se spune, de pildă, că un alt fenomen „inexplicabil" ce ar stimula incertitudinea îl constituie fluctuațiile de ultim moment ale votanților. Și în definitiv, spun ei, sondajele făcute în Anglia n-au greșit chiar atît de mult în concluziile lor. Ele au supraapreciat șansele laburiștilor doar cu 5,3 la sută și au subapreciat șansele conservatorilor cu 2,5 la sută. Dar dacă adunăm cele două erori ajungem la suma totală de 7,7 la sută ceea ce înseamnă majoritate absolută pentru conservatori. La care cei în culpă au răspuns fără să clipească : „Mulți oameni ar fi fericiți să conteze în prognoza timpului sau în cea bursieră doar pe o posibilitate de eroare de 7,7 la sută".

Numai că între climă și bursă pe de o parte, și viața politică pe de alta, deosebirea e mare. Nu este vorba numai de 7,7 la sută mai puțină sau mai multă ploaie, mai puțin sau mai mult soare, ci pur și simplu de victorie sau înfrîngere, de preluarea sau pierderea puterii, ceea ce pentru unii înseamnă timp frumos, iar pentru alții furtună. Așteptăm cu interes viitoarele „sondaje" și, evident, cuvenitele justificări.

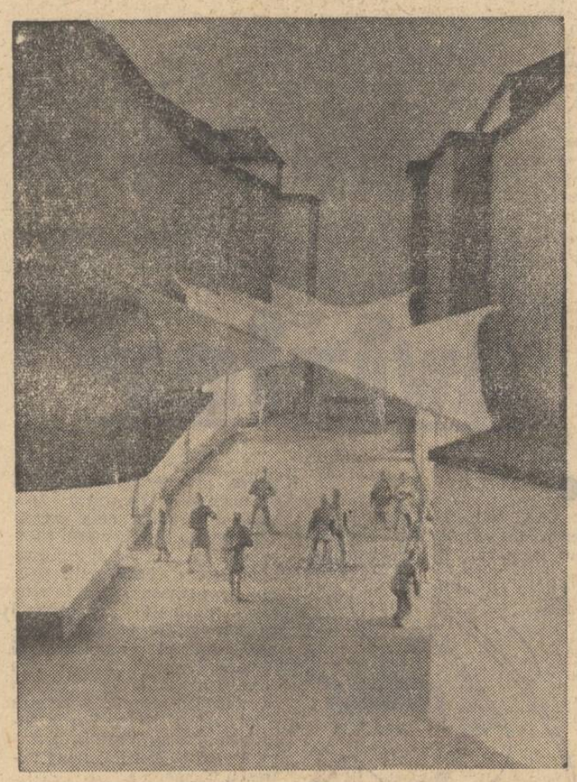

Orașul Wuppertal (R. F. a Germaniei) plănuiește să acopere străzile comerciale, în care circulația vehiculelor motorizate este interzisă. Încă din anul acesta urmează să fie acoperită o porțiune experimentală cu interesanta construcție gen cort pe care o vedeți în ilustrație. Drept material este prevăzută o țesătură sintetică extrem de rezistentă, transparentă și acoperită pe ambele părți cu un strat de polivinil. Materialul este ușor și aerat, rezistent la intemperii, greu inflamabil și flexibil la cald și la frig. Acest acoperiș care va fi fixat în clădiri, deasupra vitrinelor, capătă stabilitate prin curbură.

DE PRETUTINDENI

ENGLEZUL *Joe Davis deține de nouăsprezece ani titlul de campion mondial de biliard și pe drept cuvînt este supranumit „Filosoful biliardului". In vîrstă de șaptezeci și nouă de ani, a fost inclus de „Sunday Times" printre cei o mie de oameni faimoși din ultimii o sută de ani, iar regina l-a decorat cu Ordinul Imperiului Britanic.*

LA BROWNS VALLEY (Minnesota) lîngă pompa de benzină se află un afiș cu următorul conținut : „Atenție, frontieră de stat ! Aveți ultima ocazie să cumpărați benzină la prețul de 30 cenți". Un turist care a respectat acest sfat, plătind benzina a întrebat cît costă de cealaltă parte a frontierei. Răspunsul fu prompt : „28 cenți, domnule !".

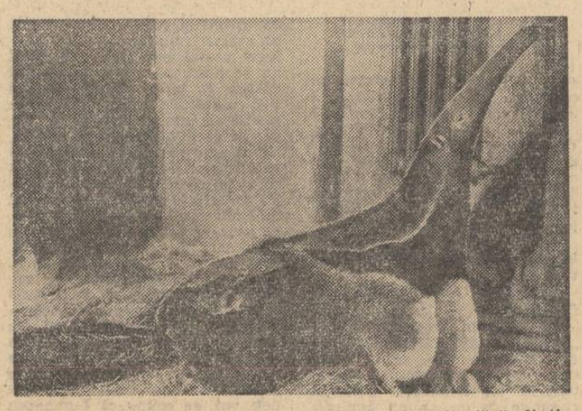

Furnicarul-mamifer cu botul lung și ascuțit, fără dinți și care trăiește în regiunile Americii Centrale și de Sud, se hrănește, după cum îl trădează numele, cu furnici și cu alte insecte asemănătoare. In întreaga istorie a grădinilor zoologice de pe toate continentele nu s-a întîmplat mai mult de zece ori o naștere de furnicar în captivitate. Unul din aceste cazuri este cel ce a avut loc în toamna anului trecut la parcul zoologic din Leningrad.

Fotografia îl înfățișează pe nou născut, Argus. Precum se vede, el se simte cum nu se poate mai în siguranță. Firește, căci „mama" are grijă de el.

Tînăra englezoaică Linda Howe a străbătut distanța de 180 m în 38 de minute și 11 secunde. Performanța aceasta nu ar fi

demnă de consemnat dacă nu am adăuga amănuntul că Linda a realizat-o mergînd de-a bușilea și „împingînd" un bob de mazăre.

VIZITATORII seret de plante decorative din Eklopilsk (Estonia) pot întîlni aici peste 300 de soiuri de liliac. Pe tulpine bogate se pot vedea culori neîntîlnite la florile de liliac : albastru, auriu, galben portocaliu.

Poliția din landul Schleswig-Hollstein a cerut fermierilor să prezinte cîte

două fotografii ale vacilor pe care le posedă, din față și din profil. „Altfel — este motivată recomandarea — poliția nu poate garanta găsirea și înapoierea către stăpînii lor a vacilor rătăcite la pășunat".

ANTROPOLOGUL polonez conf. A. WIERCINSKI de la Universitatea din Varșovia se află pe urmele uneia din cele mai interesante enigme în legătură cu preistoria civilizației noastre. Din studiile sale rezultă că cu sute de ani înainte de Columb, se aflau deja în America centrală oameni veniți din lumea veche. Savanții polonezi vor să întreprindă în anul 1971 o expediție peste Oceanul Atlantic pe o copie a corabiei cu pînze folosite în cel de-al doilea mileniu înaintea erei noastre. Obiectivul călătoriei va fi coasta Americii Centrale în împrejurimile rîului Panuco, unde după vechi legende s-a oprit cu secole în urmă expediția strămoșilor Olmecilor, care au creat cea mai veche cultură americană.

Televiziune pe... disc

La sediul cunoscutei firme „Telefunken" a fost prezentată, recent, o realizare în domeniul tehnicii electronice, de larg interes : discul cu imagini pentru televizor. Cu ajutorul unui gen de pick-up de construcție specială, imaginile (cinetice) înregistrate pe disc, pot fi vizionate — cu sonorizarea adecvată, imprimată pe același disc — pe micul ecran al oricărui televizor, cuplat la acest pick-up. Fie că e vorba de un program muzical sau de un reportaj, de un documentar științific, de o întrecere sportivă, sau chiar de un spectacol de teatru, înregistrarea apare pe ecranul televizorului ca și cînd ar fi transmisă dintr-un studio sau prin intermediul unor camere de luat vederi.

Realizarea este considerată o „premieră mondială", întrucît discurile similare, realizate în Statele Unite acum doi ani (vizibile pe micul ecran, tot prin intermediul unui pick-up special), nu oferă decît imagini statice, asemenea unei suite de fotografii.

Discurile prezentate de „Telefunken" au un diametru de 21 cm, o grosime de o zecime de milimetru și sînt foarte elastice, deci foarte rezistente. Dificultatea în realizarea lor a constat în imprimarea, sub forma șanțulețelor în spirală ca cele de pe discurile cu imprimări sonore obișnuite, a trei pînă la patru milioane de vibrații luminoase și sonore pe secundă (spre deosebire de 15 000 de vibrații — numai sonore — pe secundă, înregistrate de discurile muzicale). Cît privește șanțulețele, desimea lor ajunge la 130 pînă la 150 pe milimetru radial, spre deosebire de 10 pînă la 13, la discurile obișnuite.

Dat fiind că înregistrarea fiecărei imagini în parte necesită o turație completă de 360 de grade și că norma pentru transmisiunile T.V. este de 25 de imagini pe secundă, adică 1 500 imagini pe minut, pick-up-ul special construit a trebuit să asigure respectabila viteză de 1 500 de turații pe minut, în timp ce discurile normale fac 33 și jumătate pînă la 45 de turații pe minut. Șanțulețele în spirală pentru asigurarea unui program de televiziune de cinci minute, măsoară în total trei kilometri ; cu un disc avînd un diametru de 30 cm se poate asigura un program de 12 minute. Și încă două amănunte, nu lipsite de importanță : discurile cu imagini și utilajul necesar pentru vizionarea imprimărilor vor putea fi realizate la un preț accesibil, iar fiecare înregistrare va putea fi „proiectată" de peste o mie de ori...

După cum se vede pe micul ecran din fotografie, imaginile înregistrate pe discuri sînt de bună calitate.

COȘMARUL

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

Oricît de straniu părea, „vocile" veneau dintr-o cavitate a inimii. Își astupase urechile cu vată. Degeaba ! Vocile urcau spre gît și-i loveau ca niște ciocane creierul.

— Trebuie că sînt nebună ! — își repeta Edith Conant disperată. Altfel cum aș auzi vocile astea fantastice ! Cînd cu două nopți înainte auzise ceea ce nici nu știa cum să explice, își propusese să se ducă la Miami la un psihiatru, dar în dimineața următoare vocile aproape că încetaseră. La birou avusese mult de lucru și nu mai auzise nimic. Poate era o nevroză din cauza singurătății în care trăia, nici o prietenă în preajmă ; ba, dacă se gîndea mai bine, singurul bărbat mai apropiat era dentistul. Firește numai singurătatea ei era de vină. Acum îi venea să rîdă. Dar în noaptea următoare, istoria se repetă. Se trezi din cauza asta și de groază aproape că leșină. Erau niște glasuri care vorbeau aceeași limbă cu ea, dar cuvintele îi parveneau indistinct.

— Trebuie să înțeleg ce spun

— își propusese acceptînd jocul vrăjitoarelor. Se forțase să priceapă semnificația acelor cuvinte, încercase să le despartă în silabe, să analizeze tonalitățile diverse, accentul, inflexiunile dar de fiecare dată era învinsă, deznădăjduită, obosită.

Acum, culmea, auzea și frînturi de muzică. Era înnebunitor. Avea impresia că pînă la ziuă va muri. Din cînd în cînd, oboseala o copleșea și adormea cîteva clipe pradă unui coșmar îngrozitor..., iar revenirea la realitate era și mai cumplită. Se ridica pe marginea patului, incapabilă să-și adune mințile privind lucrurile de pe noptieră, scrumiera plină de mucuri, figura sa din oglindă, doar-doar își va reveni. Oare cu ea se petrec aceste lucruri îngrozitoare sau este vorba de altcineva ?

— Sînt pierdută ! Nici un doctor nu mă mai poate vindeca ! In aceeași zi, fiind în autobuz, se petrecu ceva îngrozitor. Cineva îi șoptise ceva la ureche. Ea s-a întors ca mușcată de o viperă și a dat două palme vecinei ce stătea pe celălalt loc. Apoi, moartă de rușine, și-a cerut scuze.

— Dacă mi se mai întîmplă o dată mă omor — își spuse. Acum, vrăjitoarele cîntau cu voci stridente care-i sfîșiau creierul. Era insuportabil. Disperată, se duse în baie, deschise dulăpiorul căutînd o lamă cu care să-și taie vinele.

— Mai bine mor ! — urlă — mai bine mor !

In delir cînta cît o ținea gura. Vecinii se treziseră și telefonară poliției... Erau vocile vrăjitoarelor — murmură Edith Conant. Privi în jur uluită. Se afla la spital sau la balamuc ?

— Nici vorbă de vrăjitoare — îi explica profesorul. Erai dumneata... un radio cu suflet ! Nu-i așa că zilele astea ai fost la dentist ? Da — răspunse, îngrijorată — pentru o plombă la dinte... Exact, obturația producea un „efect galenă" și dintele captase o oarecare lungime de undă, aceea folosită de o minusculă stație de radio locală. Vibrațiile dintelui erau apoi transmise nervului auditiv din cutia craniană care constituie, printre altele, o excelentă cameră de rezonanță... am scos plomba și vrăjitoarele au dispărut...

S-a petrecut la Daytona Beach (Florida) la 10 aprilie 1970.

(Din „Domenica del Corriere")

METAMORFOZELE URBANISTICE ALE MOSCOVEI

de Boris BUZILĂ

Itinerar „Magazin"

Cînd ne interesează — într-un oraș, mai cu seamă într-o capitală — perspectivele dezvoltării urbanistice, orgoliul nostru profesional se lasă destul de greu convins că explicațiile de rigoare ar putea fi oferite cu egală autoritate de altcineva decît de edilii de marcă ai urbei, eventual de arhitectul său șef.

Mărturisesc însă că am renunțat la acest orgoliu ca la o desuetă prejudecată anul trecut, la Moscova, cînd, după o absență de cîțiva ani, avînd darul să facă mai de efect surpriza descoperirii noutăților edilitare, am trecut pragul *Expoziției permanente pentru problemele de construcție* ale capitalei sovietice, recomandată nouă drept cel mai bun mijloc de a cunoaște Moscova viitorului.

„Orașul" de cretă albă pe care-l aveam în față sub formă de machetă, era miniaturizat, redus la dimensiuni liliputane, dar ascultînd explicațiile cuprinzătoare ale ghidului nostru, arhitectul Vladimir Apetian, un poet și un erudit, ți-l puteai lesne imagina crescînd vertiginos, pînă la dimensiunile sale virtuale, parcă prin magia baghetei pe care o vedeam plimbîndu-se deasupră-i, într-un subtil balet aerian.

De altfel primul lucru la care am simțit atunci nevoia să reflectez a fost cît de repede își schimbă fizionomia orașele în epoca noastră, expresia „au crescut ca din pămînt" tinzînd să treacă din domeniul metaforei în cel al realității concrete.

Cine și-ar putea închipui, bunăoară, că o arteră marcată astăzi atît de pregnant de ceea ce se cheamă patina timpului, cum este strada Gorki, și-a definit profilul, abia în deceniile de după Revoluție ? Că în urmă cu mai puțin de patruzeci de ani (1934) pe această stradă, din 191 edificii 180 erau fără etaj, iar 150 construite din lemn ? Că toate clădirile care dau astăzi personalitate acestei magistrale — sediul Telegrafului central, Palatul ziarului „Izvestia" etc., au fost zidite după Revoluție ?

In viitor, cum e și firesc, metamorfozele urbanistice spectaculoase nu se vor mai circumscrie în nucleul istoric al orașului, deși nici aici surprizele nu sînt excluse dacă ne gîndim la Hotelul „Rossia", la silueta de oțel, sticlă, beton și marmură a Palatului Congreselor, sau la hotărîrea de a începe anul acesta reconstrucția unor străzi din perimetrul central al metropolei.

Așa cum ni s-a explicat în fața machetelor, și cum aveam să vedem încă o dată noi înșine, cel de al doilea plan de reconstrucție a orașului adoptat de Sovietul Orășenesc în 1968 (primul data din 1935) rezervă privilegiul mutațiilor urbanistice radicale acelor zone, incorporate în prezent de oraș, care-și au originea în fostele sate din apropierea capitalei, numele lor păstrîndu-și, de multe ori, savuroasa rezonanță rustică : Medvedkova, Troparevo, Nogatino, Ceremușki. Toate așezările înșirate pe această salbă de orașe-satelit sînt concepute ca niște zone complexe, în care locuitorilor trebuie să li se asigure realizarea în cele mai bune condiții a trei coordonate fundamentale ale existenței: TRUD-munca, OTDÎH-odihna și BIT, „vatră" a orașului, se realizează în cadrul așa-numitului proiect radial-inelar de sistematizare. Intre una din arterele circulare cele mai apropiate de centrul istoric cum ar fi Sadovoie Kolțo și autostrada de 109 km care înconjoară capitala și care constituie din 1960 granița sa convențională, vor apare în anii următori noi „inele" concentrice, asemeni unor cercuri înscrise în tulpina unui arbore, intersectate din loc în loc de arterele rază, cu o dispunere reprodusă la noi, în mic, de bulevardele ce converg spre Arcul de Triumf. Una din aceste raze al cărui drum a fost deschis recent, este somptuosul prospekt Kalinin, intersectînd vechea stradă Arbat, cu giganticele sale blocuri — cele mai mari din oraș, dacă exceptăm faimoasele „clădiri înalte", construite în deceniul al VI-lea — dintre care atenția este atrasă în deosebi de cel în formă de „carte deschisă".

In prezent la Moscova se construiesc anual 120 000 de apartamente, totalizînd 3 700 000 m.p. suprafață locativă. Dacă în multe domenii statisticile scot și vor scoate în evidență cifre-record, în două direcții, din rațiuni temeinic îndreptățite, se prevăd creșteri minime sau menținerea la nivelul existent. Astfel, de la 6,5 milioane de locuitori cîți numără acum Moscova, se consideră că va fi atinsă în 1990 cifra de 7 milioane; se urmărește de asemenea ca actualul teritoriu al orașului să rămînă la o suprafață constantă.

Orașul viitorului, așa cum ni-l descoperea geamănul său miniaturizat de la **Expoziția permanentă pentru problemele de construcție**, nu constituie numai o ingenioasă operă de sistematizare, ci și o probă de arhitectură modernă, așa cum ne-o impune epoca, necesitățile omului de azi și de mîine. Incorporîndu-și însă treptat ansamblurile urbanistice noi, Moscova rămîne Moscova, raportul dintre personalitatea ei arhitectonică tradițională și inovațiile decurgînd din exigențele contemporane, constituind acea osmoză în continuă desăvîrșire care te întîmpină azi în capitala sovietică.

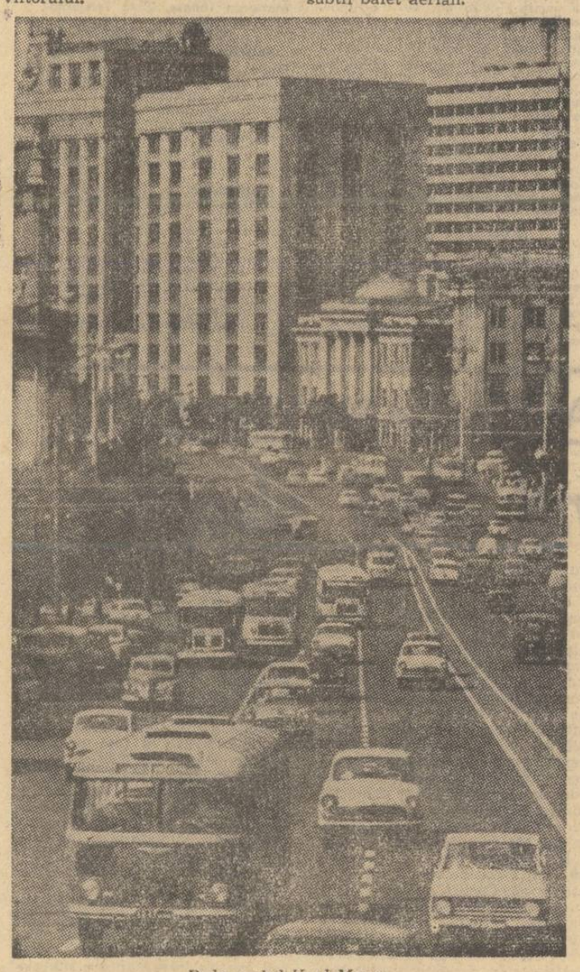

Bulevardul Karl Marx

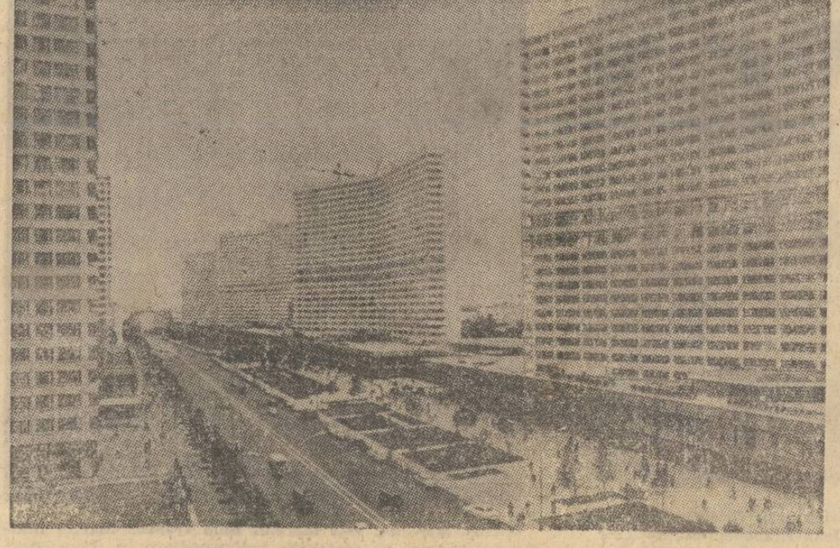

O modernă magistrală moscovită : Bulevardul Kalinin

CĂRȚILE DE LUT — PRIMELE TRATATE DE MEDICINĂ DIN LUME

Istoria a atras întotdeauna ca un miraj fascinant o sumedenie de oameni. Oamenii au dat răspunsuri celor mai întunecate întrebări, făcînd lumină peste civilizații pe care și lutul le-a uitat de mult ! Așa s-a întîmplat și cu istoria „antichității primitive", care, precum spunea Fr. Engels, „rămîne în orice caz o epocă istorică de cel mai mare interes, pentru că formează temelia întregii dezvoltări superioare de mai tîrziu".

Această antichitate primitivă capătă un miraj deosebit cînd e vorba de vechiul „ținut dintre cele două fluvii" legat de numele cunoscutului rege Assurbanipal, de vestita bibliotecă scrisă pe foițe de lut, într-un cuvînt, de civilizația asiro-babiloniană.

„Cărțile de lut" din biblioteca lui Assurbanipal vorbesc despre atîtea lucruri, încît după ce au fost descifrate, desigur printr-o muncă asiduă, titanică, au devenit un incontestabil și neprețuit izvor istoric.

Printre altele, acestea se referă și la medicină. De fapt, e vorba de începuturile acestei științe, „Cărțile de lut" fiind primele tratate de medicină din lume. Ele vorbesc despre felul în care erau îmbrăcați, cum se purtau și cum tratau bolile anticii medici babilonieni, de numele cărora se leagă începuturile medicinii.

E drept că medicina se legă mult de magie și că numărul medicilor era foarte mic. Exista încă de atunci o ierarhie medicală ; existau chiar legi ce-i priveau pe medici. Și fiindcă tratamentele erau foarte scumpe. Hamurabi a inclus în codul său tarife ce reglementau cîștigurile celor ce practicau medicina. Mai mult chiar, articolul 228 din codul Hamurabi prevedea : „Dacă medicul va face o incizie adîncă cu un cuțit de bronz și va pricinui moartea omului sau îndepărtînd cu ajutorul unui cuțit de bronz albeața, îi va răni ochiul, atunci să i se taie mîinile". Această lege l-a obligat pe chirurgii de atunci să fie precauți și să evite intervenția chirurgicală în cazurile nesigure.

„Cărțile de lut" păstrate în biblioteca din Ninive povestesc și despre cauzele îmbolnăvirilor, amintesc de leacuri, de pansamente, de gimnastică etc.

Medicii acelor vremi acordau cea mai mare atenție stabilirii exacte a diagnosticului, fiindcă, așa cum spuneau ei : „boala nu se va liniști după pansare și nu va putea fi smulsă așa cum ai scoate acul otrăvit al viespii, dacă „medicul nu va ști cine-i ea".

Atît rețetele cît și buletinele medicale sînt amănunțit descrise. Se păstrează, de exemplu, numeroase buletine medicale ce se referă la starea sănătății unor regi și a unor persoane de vază de la curte. Aflăm, din aceste buletine că regele Asarhadon ce a trăit în sec. VII i.e.n. și care era tatăl lui Assurbanipal suferea de reumatism, boală amănunțit descrisă în buletinul lui medical. Nu era cunoscut însă un tratament eficace pentru această boală, de vreme ce regele îi reproșa medicului său Arad-Nanai ; „Tu nu cunoști natura bolii mele și de aceea nu ești în stare să mă vindeci".

O serie de „cărți de lut" din biblioteca lui Assurbanipal se referă numai la medicină, constituindu-se astfel și ca cea mai veche enciclopedie medicală din lume. Azi o numim naivă, însă medicina asiro-babiloniană a pus prima piatră la marele fundament al medicinii. Și putem afirma acest lucru chiar dacă luăm în considerație doar faptul că ea a așezat la temelia acestei științe scopul prelungirii vieții omului...

Prof. Gheorghe DARAGIU

C. S. NICOLĂESCU — PLOPȘOR DESPRE CONSTANTIN BRÂNCUȘI

de Ion POTOPIN

— Mie mi-au plăcut foarte mult drumurile în adîncime, îmi spunea adeseori Nicolăescu-Plopșor, vestitul nostru arheolog, scriitor și prieten al scriitorilor, mai ales olteni. Îmi plac drumurile acestea în adîncime, pentru că acolo mă întîlnesc cu rădăcinile și cred că fără întîlnirea cu rădăcinile nu poți să ajungi prea departe, mai cu seamă dacă vrei să fii un artist. Lucrul acesta îl știu de la unul din olteni noștri care a ajuns la cele mai adînci rădăcini ale ființei noastre, de la Constantin Brâncuși.

Ce om a fost Brâncuși, ce om ! Îl am așa de viu în fața ochilor. Arăta simplu, simplu de tot, ca un lucrător oarecare. Încă înainte de a-l cunoaște personal l-am iubit. Se ținea bine sus pentru că avea rădăcini foarte adînci. Unii începuseră să cîrtească împotriva lui cum că și-ar fi uitat tocmai rădăcinile românești. Cum era să le uite ? Nu le-a uitat niciodată. Despre asta aduce mărturie întreaga sa operă care, prin originalitatea ei, exprimă tocmai forța umanității noastre multimilenare. Mi-a spus odată :

— Eu l-am cunoscut pe Rodin printr-o olteancă de-a noastră pe care o cheamă Maria Bengescu. M-a căutat în birtul lui Chartier cînd spălam acolo vasele la bucătărie și mi-a spus că vrea să mă ajute să-mi iau zborul.

— Cum o să mă ajutați să-mi iau zborul ? i-am răspuns. Păsările cine le ajută să-și ia zborul. Nimeni ! Și ce frumos zboară ! Dacă nu te-ai născut cu zborul în aripi, degeaba ești ajutat.

— Dumneata te-ai născut cu zborul în aripi și nu e nevoie să te ajute cineva să înveți zborul, ci cum să zbori. Și eu cred că de la Rodin poți să înveți lucrul acesta.

Așa l-am cunoscut pe Rodin și am început să lucrez la el, sub îndrumarea lui. Era mare ! Începusem să fiu umbra lui și nu-mi plăcea să fiu umbra nimănui, nici măcar a lui Rodin. Și, cum se spune în meserie, după ce i-am furat toate tainele, l-am părăsit. M-am dus după mine însumi. Dacă m-am găsit și cum m-am găsit o vor spune lucrările mele.

*

Cînd am intrat pentru prima dată în atelierul lui m-au întîmpinat ecourile loviturilor de ciocan. Apoi loviturile au încetat și de după paravan a apărut un bătrînel robust, scundac, cu barba căruntă, încîlcită și cu o privire pe care nu puteai s-o prinzi, alunecînd peste tine, sau prin tine, ca argintul viu. Venisem la Brâncuși împreună cu sculptorul Vasile Blendea, care ținuse morțiș să mă prezinte lui Brâncuși.

— Nu poți să treci prin Paris fără să-l cunoști pe Brâncuși.

— Și eu vreau să-l cunosc, mai ales că m-a rugat Paleolog să-i aduc o căruță de sănătate.

— A, cu Paleolog e prieten foarte bun. Ai să vezi, cînd o să audă de Paleolog o să se bucure.

Într-adevăr, Brâncuși s-a bucurat mult cînd a auzit că Paleolog îi trimite căruța de sănătate.

— Dar el ce face ? E sănătos ? Și el de ce n-a venit ? Știu, știu, e gospodar, s-a așezat lîngă pămînt. O să trăiască mai mult decît mine, Paleolog ăsta. E ca rădăcina care nu se mută. Eu am încercat să-mi iau rădăcinile cu mine și nu știu dacă nu le-am rupt. Simt uneori că mă arde. Îmi lipsește pămîntul țării.

— Asta înseamnă că o să vă întoarceți în țară ?

— Poate că o să mă întorc, nu știu ce-o să fac. Deocamdată am mult de lucru, pentru că o iau mereu de la început. Arta nu face decît să înceapă, așa cum face și viața. Ideile pot să aibă și ele contur, formă, proporții. Dacă forma și proporțiile prin care izbutești să reprezinți o idee sînt ponderate, echilibrate, înseamnă că ai spus un Da, un mare DA în fața timpului, în fața infinitului. Prin asemenea rostiri ajungem să ne cunoaștem mai bine pe noi înșine. Așa este ideea mea despre femeie, despre o anumită femeie, nu despre toate femeile.

— Dar Ou de marmură, teșit la vîrf, ce înseamnă ? l-am întrebat.

— Este „Țipătul nou născut" !

Turnată în bronz și șlefuită „Pasărea măiastră" părea un diamant în care se reflectau toate celelalte sculpturi din atelierul lui Brâncuși, înconjurîndu-se de un nimb luminos.

— De ce i-ați spus „Pasărea măiastră" ? l-am întrebat din nou. Este vorba de „Pasărea fără somn" din folclorul nostru, cea care „vrea să fie om" ?

— Nu, nu este. De fapt nu este nici o pasăre, este doar ideea de zbor. Așa cum această

Convorbiri cu oameni despre oameni

stea a cerului pămîntesc care este „Sărutul" nu este decît ideea de sărut. Așa mi-a venit mie să-i spun : „Pasăre măiastră", pentru că ideea de zbor este ideea de măiestrie, de însumare a cutezanței, a visului din totdeauna al omului. Arta trebuie să fie contemplată fără o recomandație specială. Uite, dacă se pleacă de la o singură matcă se poate ajunge, prin ori cîte cicluri de ipostaze ai trece, să te definești pe toate planurile existenței tale, bineînțeles ; pe planurile fundamentale. De aceea cred că ar fi fost mai bine să le fi pus numere lucrărilor mele.

*

Mi-l aduc așa de bine aminte pe Brâncuși cum arăta atunci. Scînteia. Ochii lui nu mai aveau astîmpăr. Și mai înainte îi simțisem privirea cum caută, cum pătrunde, cum sfredelește. Acum era de foc, ardea, mistuia tot ce întîlnea : linii, forme, ziduri. Poate că păream înfricoșat, că el a izbucnit într-un hohot de rîs care nu se mai oprea, alungîndu-și volutele într-o spirală imensă, plesnind ferestrele, așa de tare încît m-am mirat că nu s-au spart geamurile în țăndări. Cînd a încetat rîsul, ne-a spus cu o notă nouă în glas :

— Dacă s-ar așeza pe toate busturile care se lucrează într-un an în atelierele sculptorilor parizieni privirea cuiva, acesta ar vedea că deosebirile de la un bust la celălalt sînt insesizabile, doar că un bust are chelie, altul burtă, unul poartă ochelari, altul poartă barbișon, unul e mai tînăr, altul e mai bătrîn, dar toate aceste așazise capodopere au o pereche de ochi, un nas, o gură, o pereche de urechi și este în fond vorba de același chip de om, de o perfectă asemănare și de nicăieri nu se desprinde țipătul noului născut. Ei bine, atunci ? La fel e și cu statuile din piețele publice, fie că una e cu sabia în teacă, fie că alta este cu ea scoasă, fie că e cu mîna sprijinită de un șold, drept sau sting, indiferent care, fie că o statuie este ecvestră iar alta e pedestră, toate pot închipui, dacă le scoți uniforma, pe oricare împărat, general sau diplomat, pe așa-zisul om mare, dar care rămîne mic, sau nimic, pentru întîia oară mort de tot, dacă prin faptele lui de ispravă este cumva nemuritor. Și aceasta pentru că sculptorii nu fac altceva decît să copieze natura și cu cît izbutesc s-o copieze mai bine, cu atît opera lor e considerată mai desăvîrșită. Vedeți voi, se spune că dumnezeu a făcut lumea după chipul și asemănarea sa, dar dacă dumnezeu nu este decît născocirea omului, atunci el, omul, OMUL cu majuscule, nu are dreptul să creeze o formă nouă care să spună mai mult, nu numai ochiului mai mult, ci și sufletului mai mult, să acorde lucrul mîinilor sale cu misterele din jur, să prindă totul într-o singură viziune de unde viața să nu fie alungată, împietrită, înmărmurită ? Nu credeți că acest OM are dreptul la o cosmogonie pe care s-o exprime într-un limbaj estetic care să nu-i desmintă originalitatea ?

— Sigur, sigur, i-am răspuns amîndoi și eu și Vasile Blendea.

— Atunci să nu vă mire ce fac eu, aceasta este cosmogonia mea, așa cum o concep eu.

— Ipostazele cosmogonice ale lui Brâncuși, i-am spus.

— Văd că te pricepi, arheologule. Și tu mi se pare că vezi idei și mi se pare că de la pietre ai să ajungi la oameni, la sufletul lor.

— Păi... scriu și eu cîte una, alta.

— Am văzut eu că scrii. Să ai grijă să nu vezi lucrurile așa cum le văd ceilalți, atunci nu mai ești tu, ci el, adică nu ești! Eu cînd am început să fiu ca Rodin n-am mai dormit, simțeam că nu mai pot să respir, că mă sufocă umbra lui căzută peste mine ca o stîncă gigantică. Este adevărat că atunci cînd lucram ca Rodin, curgea lucrul din mîinile mele, totul era lin. Lucrau numai mîinile, spiritul se retrăsese și aștepta vremuri mai bune pentru el. Cînd am înțeles ce se întîmplă, am fugit, de lîngă trunchiul uriașului, lucrul a devenit mai greu, chinuit, chiar cu timp cheltuit și material risipit, dar și cu multă, imensă bucurie la urmă cînd mi-am dat seama că săpînd necontenit fîntîni interioare, am dat de izvorul vieții fără de moarte și al tinereții fără bătrînețe. Așa e arta : tinerețe fără bătrînețe și viață fără de moarte !

*

Constantin Brâncuși... C. S. Nicolăescu-Plopșor ! Nici unul, nici altul nu mai sînt printre noi. Nu mai sînt ? Cum să nu mai fie ? Ei sînt prezenți și vor rămîne prezenți, așa cum sînt și rămîn toți cei care prin dăruirea lor totală, prin geniul lor creator se leagă de timpul lor, devin simbolul timpului lor și prin aceasta intră în legendă.

Avizier

● TEATRUL C. TĂNASE a prezentat săptămîna aceasta un spectacol de revistă la

Budapesta. E un „show" ce cuprinde selecțiuni din numerele muzicale și comice cele mai izbutite ale ultimilor ani, susținute de Doina Badea, Nicu Constantin și Lulescu, Anca Agemolu etc.

Printre interpreți se numără și Horia Căciulescu, care va fi protagonistul, în viitoarea stagiune, a unei interesante inițiative : primul music-hall pentru copii.

● „ZADARNICELE CHINURI ALE DRAGOSTEI" este viitoarea premieră în stagiunea de toamnă a Teatrului Mic. Sorana Coroamă ne-a dezvăluit intenția de a construi spectacolul ca „un joc al contrastelor dintre experiență și esență personajelor, într-un ritm scenic în concordanță cu scenografia ce va fi semnată de St. Hablinski și Mioara Buescu". „Zadarnicele chinuri ale dragostei" vor fi demonstrate scenic printre alții de Dan Nuțu, Vasile Nițulescu, Florin Vasiliu, Tudorel Popa, D. Furdui, Irina Petrescu.

● AL. MITRU, cunoscut atît de bine de copii pentru poveștile Olimpului ca și cele inspirate din istoria noastră, se adresează de astă dată spectatorilor maturi „Aviola Bulandra". Munca de creație s-a desfășurat pe caniculă. Aplauzele vor avea loc la... toamnă.

● VIRGIL STOENESCU a terminat versiunea scenică a zbuciumatului capitol din istorie marcat de domnia lui Alexandru Lăpușneanu. Totodată, pe masa sa de lucru se află o nouă comedie al cărei personaj central este o tînără... Piesa sa „Moartea ultimului golan" se va juca la teatrul din Oradea cu colaborarea tînărului actor bucureștean Florian Pittiș.

● „ZADARNICELE CHINURI ALE DRAGOSTEI" este viitoarea premieră în stagiunea de toamnă a Teatrului Mic. Sorana Coroamă ne-a dezvăluit intenția de a construi spectacolul ca „un joc al contrastelor dintre experiență și esență personajelor, într-un ritm scenic în concordanță cu scenografia ce va fi semnată de St. Hablinski și Mioara Buescu". „Zadarnicele chinuri ale dragostei" vor fi demonstrate scenic printre alții de Dan Nuțu, Vasile Nițulescu, Florin Vasiliu, Tudorel Popa, D. Furdui, Irina Petrescu.

● AȚI FOST la circ în ultima vreme ? Nu ! Nici noi ! Nimeni. De cîtă vreme stă închisă spațioasa sală de spectacole ? Ce scamator abil a făcut nevăzute programele circului, care ar fi fost atît de justificate în stagiunea estivală !

● ȘT. CIUBOTĂRAȘU, nu de mult sărbătorit pentru cei 60 de ani, își împarte cu elan tineresc activitatea între platou și teatru. Recent, cunoscutul actor a mai compus un „tip" în galeria personajelor sale pitorești, în comedia „Iubire pentru iubire" de Congreve, la teatrul „Lucia Sturdza Bulandra". Munca de creație s-a desfășurat pe caniculă. Aplauzele vor avea loc la... toamnă.

Desene de M. OPROIU

● TELE-RECITALURILE de comedie au fost inaugurate cu Marcel Anghelescu „invitat principal" în regia lui Sică Alexandrescu. Durata acestor tele-recitaluri de comedie va fi între 60—75 minute, iar frecvența lor o dată pe lună, sîmbăta.

Următoarele emisiuni vor avea ca invitați pe : **Marin Moraru** („Minunile Sf. Sisoie" de G. Topîrceanu) ; **Octavian Cotescu**, regia Cornel Popa ; **Ion Finteșteanu**, regia Paul Stratilat ; **Radu Beligan**, regia Sică Alexandrescu ; **Coca Andronescu**, regia Mihai Berechet ; **Silvia Dumitrescu-Timică**, regia Sică Alexandrescu ; **Ștefan Bănică**, regia Dinu Cernescu ; **Toma Caragiu**, regia Sică Alexandrescu.

● PĂPUȘARII craioveni se află în turneu în Alger și Tunis. Din repertoriul lor fac parte un spectacol pentru adulți, dramatizări după schițele lui I.L. Caragiale și piesa pentru copii „Prietenii Mihaelei" de Al. Popescu.

RONDELURI

de Cicerone Theodorescu

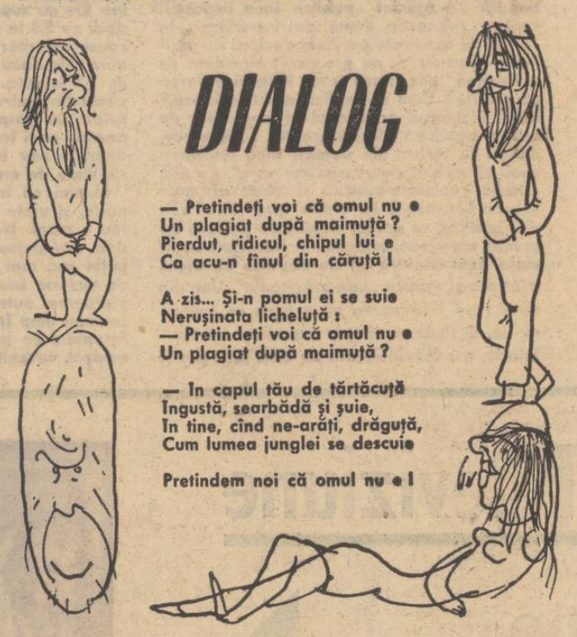

DIALOG

— Pretindeți voi că omul nu e
Un plagiat după maimuță ?
Pierdut, ridicul, chipul lui e
Ca acu-n finul din căruță !

A zis... Și-n pomul ei se suie
Nerușinata licheluță :
— Pretindeți voi că omul nu e
Un plagiat după maimuță ?

— În capul tău de tărtăcuță
Îngustă, searbădă și șuie,
În tine, cînd ne-arăți, drăguță,
Cum lumea junglei se descuie

Pretindem noi că omul nu e !

Desen de Tia PELTZ

Clepsidra

NOAPTE ARGEȘEANĂ

de Constantin VIȘAN

Stau lîngă minunea de piatră înălțată de Manole. Turlele bisericii sclipesc în lumina lunii. Au adormit. Sînt obosite de soarele zilei, de ochii admiratorilor. În liniștea nopții de vară aud glasuri venind din adîncul istoriei românești. Pe aici au trecut pașii lui Neagoe. Prin locurile acestea a stat el de vorbă cu fiul său Theodosie, învățîndu-l îndatoririle atît de complicate ale unui domnitor aflat în fruntea unei țări mici, cu dragoste de neatîrnare.

„Iar tu să mergi dreptu față la față spre vrăjmașii tăi, fără nici o frică ; nimic să nu te înfricoșezi, nici să te-ndoiești".

Razele lunii luminează ca ziua paginile „cu a lui Neagoe-voevodul învățătură către fie-său Theodosie și către alți domni".

Cod de sfaturi practice „cum să cade domnilor să șază la masă și cum vor mînca și vor bea", cartea lui Neagoe este în același timp primul tratat românesc de diplomație, o tulburătoare antologie de reflecții politice și morale în care autorul se exprimă cu plasticitatea poetului și forța de convingere a oratorului, cu autoritatea moralistului : „Mai bună iaste moartea cu cinste, decît viața cu amar și cu ocară. Nu fireți ca pasărea ceia ce să chiamă cucu, care-și dă oaolă dă le clocescu alte păsări și-i scot puii, ci fiți ca șoimul și vă păziți cuibul vostru".

Neagoe Basarab îi atrage atenția fiului său asupra necesității consultării permanente cu cei cărora le va fi domn : „O, fătul mieu și voi fraților, să luați sfat și de la cei mari și de la cei ai doilea și dela cei mai de jos, că așa să cade".

Cuvinte vii. Înțelepciune peste care trecerea timpului a adăugat autoritatea unei permanențe verificări.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICA 2 AUGUST

PROGRAMUL I. 9.00 Vara copiilor. 10.00 Viața satului. 11.15 La reluare la cererea telespectatorilor. Carnaval cu Harry Belafonte. Microrecital Luminița Dobrescu. 12.00 De strajă patriei. 12.30 Concert simfonic. Pagini cunoscute din muzica lui W. A. Mozart. 13.15 Emisiune în limba maghiară. 14.45 Tele-vacanța. 15.30 Duminică sportivă. Campionatele mondiale de caiac-canoe. Transmisiune directă de la Copenhaga. 17.30 Atletism „Cupa europei" — semifinale. 19.40 Telejurnal. 20.00 Film artistic. Heidi. Producție a studiourilor britanice, cu Maximilian Schell și Michael Redgrave. 21.45 Marea. Reportaj filmat de la serbările marine. 22.10 Invitați noștri : Nina Liszei, Ali Primera, Mihaela Mihai. 23.00 Telejurnal.

PROGRAMUL II. 20.00 Seară de teatru : „Corupție la palatul de justiție" de Ugo Betti. 21.30 Vocea lui Louis Mariano. 21.45 Reluarea serialului de sîmbătă seara (I).

LUNI 3 AUGUST

18.00 Microavanpremieră. 18.05 „Minitennicus 70" 18.35 Panoramic științific. 19.00 Actualitatea în econom.e. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 19.50 Agenda politică. 20.00 Roman foileton : „Iluzii pierdute" (III). 21.00 Selecțiuni din Festivalul internațional de muzică ușoară — Sopot 1969. 21.30 Rampa. 22.00 Telejurnal. 22.10 Fotbal. Retrospectivă Mexic 70. Meciul România—Anglia, recomeniat „la rece" după 62 de zile de la disputarea lui.

MARȚI 4 AUGUST

18.00 Microavanpremieră. 18.05 Dialog cu sala. Emisiune pentru tineretul școlar. Ce vreți să știți despre locul de muncă ? 18.35 Studioul artistului amator. Film. Vă prezentăm Cineclubul C.F.R. Timișoara. Estradă. Muzică ușoară și cuplete satirice și umoristice în interpretarea orchestrei, soliștilor și formației de estradă a Clubului sindicatelor sanitare din București. 19.00 1001 de seri. 19.30 Telejurnal 20.00 Seară de teatru : „Luceafărul" de Barbu Ștefănescu-Delavrancea. Interpretează un colectiv al Teatrului „Lucia Sturdza Bulandra". 21.40 Acvanautică. 22.20 Studio dans TV. Muzică de George Gershwin, Artie Shaw, Duke Ellington, Rodgers-Hart. 22.50 Telejurnal.

MIERCURI 5 AUGUST

18.00 Microavanpremieră. 18.05 Universal șotron. Enciclopedie pentru copii. 18.30 Atletism : România—S.U.A. (feminin) Transmisiune de la Stadionul Republicii. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.15 Tele-cinemateca : Barbă-Albastră. Celebrul basm al lui Charles Perrault a căpătat o interpretare comică în interpretarea lui Pierre Brasseur. Premieră pe țară. 21.55 Cărți și idei. 22.20 Gala marilor interpreți români : Arta Florescu. 22.45 Telejurnal.

JOI 6 AUGUST

PROGRAMUL I 10.00 Roman, foileton : „Iluzii pierdute" (I). Reluare. 11.00 „Errare humanum est ?" — emisiune pentru tineret. 16.00 Microavanpremieră. 16.05 Volei feminin : România—Cehoslovacia. Transmisiune directă de la Constanța. 17.30 Emisiune în limba maghiară. Reportaj monografic din Odorheiul Secuiesc. 18.00 Mult e dulce și frumoasă. 18.30 Atletism : România—S.U.A. (feminin) Transmisiune de la Stadionul Republicii. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Roman foileton : „Moara de pe Pad". 21.10 Cererea lui Dumitru Andrei. Reportaj TV de la Porțile de Fier. 21.30 Anul Beethoven (Intervizione). Trio nr. 4 în Si bemol major op. 11. 21.50 Teatru scurt : „Iubirea unui subaltern" de Teodor Mazilu — premieră. 22.25 Cadran internațional. 22.50 Telejurnal.

PROGRAMUL II. 20.00 Maeștrii baghetei : Ionel Perlea. În program : „Simfonia a V-a" de Ludwig van Beethoven și „Preludiu" și „Moartea Isoldei" din opera „Tristan și Isolda" de Richard Wagner. 21.00 Actualități literare. 21.30 Film serial : „Trei prieteni" (VII).

VINERI 7 AUGUST

16.00 Volei feminin : România—R.D.G. Transmisiune directă de la Constanța. 18.00 Turism — Vacanța '70. 18.20 Căminul. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Film artistic : „Prieteni fără grai". Un film de aventuri, coproducție româno-canadiană. 21.25 Mai aveți o întrebare ? Recorduri umane. 22.25 O interpretă îndrăgită a cîntecului popular românesc : Marioara Tănase. 22.45 Telejurnal.

SÎMBĂTA 8 AUGUST

PROGRAMUL I. 17.00 Emisiune în limba germană. 18.15 „Ex-Terra '70". 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Tele-enciclopedia. 20.55 Film serial : „Incoruptibilii" (II). Jocul de șah. 22.00 Telespectacol prin corespondență. 22.45 Revistele săptămînii. 22.55 Of, inimioară. Cîntece de pahar și de petrecere. 23.15 Telejurnal.

PROGRAMUL II. 20.00 Poesis. Versuri în lectura autorilor. Nina Cassian. 20.15 La tîntina dorului. Joc popular — dans clasic românesc. 20.45 „Întoarcerea lui Odiseu" — producție a studiourilor TV din U.R.S.S. 21.15 Seara melomanului : filmul muzical-coregrafic „Lumini și sunete de odinioară", realizat la Muzeul de artă al Republicii Socialiste România. 22.30 Film serial : „La fiecare km" (VII).

CASCADE — CASCADORI

În filmul „Eliberarea" a lui Ozerov, cascadorii au lucrat cu muniții adevărate. Poate puțini spectatori au observat că în jurul soldaților zboară trasoare adevărate, dar cei care au observat au fost, desigur, impresionați.

*

Cîți oameni pot să intre într-un butoi cu apă ? Trei. Pascu Mircea, Militaru Ion și Iordache Nicolae au sărit de la înălțimea de doi metri, fiecare din alt unghi. Trebuie o coordonare perfectă, altfel numai unul ar fi nimerit înăuntru.

*

E greu să răstorni o mașină ? Răspunde supermann-ul francezilor Jacques Bezard : „La viteză foarte mare e mai greu s-o ții pe roți".

*

Într-o zi friguroasă de ianuarie, lui Grecu Sofronie i s-a împiedicat calul în plin galop și a căzut în riul Olteț. E greu începutul pentru că Grecu s-a dezbrăcat și a mai făcut o baie.

Aurel GRUȘEVSCHI

Samy Frey și Brigitte Fossey sînt eroii filmului „M, ca Matheus", film de debut al lui Jean-François Adam, actor și asistent de regie la Truffaut, Godard, Chabrol, Melville. „M, ca Matheus" este istoria unui cuplu aflat la o răscruce a sentimentelor.

ECOURI

JERRY LEWIS este incontestabil comicul nr. 1 al Americii. Filmele sale l-au făcut renumit în lumea întreagă. El a fost întrebat într-un rînd căror împrejurări datorează în primul rînd succesul său. Răspunsul actorului a fost oarecum surprinzător. „Succesul meu îl datorez numai celor șase copii ai mei. Datorită vieții noastre de familie, a prezenței lor, am învățat numeroase gaguri și să fac grimasele care mi-au adus faimă mondială. Încet, încet, copiii au crescut mari. Dar am găsit soluția — am înființat doi copii mici".

● Cu PRILEJUL prezenței sale la Moscova, Sophia Loren a declarat în cadrul unui interviu că cea mai fierbinte dorință a sa este să joace în film rolul Annei Karenina. Săptămînalul „Tempo" (Italia) a relatat ulterior că visul artistei este pe cale de a fi realizat. Regizorul Luchino Visconti i-a propus să interpreteze rolul într-un serial pentru televiziune. Printre interpretele care au dat viață pe ecran nefericitei eroine a lui Tolstoi se numără Greta Garbo, Vivien Leigh, Tatiana Samoilova.

Michel Marceau, fiul marelui mim francez Marcel Marceau, debutează pe platourile hollywoodiene în „Louisiana", un film a cărui acțiune se petrece în timpul războiului de secesiune.

DIN TAINELE ARHIVELOR

Inventatorul viorii electrice

Paris 1929. Inginerul Gabriel Dimitriu, care urma cursurile Școlii Naționale de Poduri și Șosele din Franța, încheia cu succes un lung șir de căutări și încercări. La capătul lor, el desăvîrșea o remarcabilă invenție bazată pe un dispozitiv constînd dintr-un amplificator electromagnetic. Sunetele instrumentelor muzicale cu cutii de rezonanță erau amplificate de 15—20 de ori și se asigura totodată o redare fidelă și plăcută. Mediul vibrant fiind izolat de cel rezonator printr-un flux magnetic, se evita apariția unor vibrații nedorite. Audiția se putea face concomitent în mai multe săli.

La 16 decembrie 1929, Gabriel Dimitriu izbutește să-și breveteze invenția, sub nr. 686 Denumirea : „Vioară electromagnetică". Patentarea s-a făcut prin biroul specializat C.C. Winther-Hansen, din Paris, căruia tînărul român i se adresa cu toată încrederea.

Din acest moment încep însă peripețiile, de altfel destul de caracteristice pentru „manipularea" brevetelor în lumea capitalistă. Într-o bună zi G. Dimitriu află că se pregătește un concert cu o vioară electromagnetică. Violonista anunțată de afiș este Cecilia Hansen. O simplă coincidență de nume ? Concertul are loc, se bucură de succes, admirabilul instrument este consemnat cu elogii în cronicile muzicale din presă numai că... vioara este prezentată sub denumirea **Makhonine**.

„Revoltat, Dimitriu se adresează unui birou de avocatură, care atestă că Cecilia Hansen este rudă cu inginerul Hansen, mijlocitorul brevetării Makhonine nu poate face dovada inscrierii unui brevet care să justifice pretențiile sale de paternitate. Numai că, între timp, el intrase deja în legătură cu un consorțiu producător de instrumente electrice cu coarde. Grație inginerului Hansen el putuse oferi toate datele și schițele tehnice necesare pentru construirea instrumentului.

Epilogul întîmplării relatate de noi este cît se poate de trist. Pus în fața unui fapt împlinit, confruntat cu mașinațiunile necinstite ale hoților de idei, Gabriel Dimitriu a fost nevoit să cedeze. A acceptat 3 000 de franci pentru neplăcerile pricinuite și 25.000 de franci pentru a-și vinde definitiv brevetul. Întors în țară inventatorul a obținut autorizația Ministerului Instrucțiunii pentru a da cîteva concerte în școli cu vioara sa electrică.

Astăzi, cînd instrumentele electrice de coarde sînt atît de răspîndite, merită, credem, să ne amintim de născocirea atît de interesantă a inginerului român.

Marin MOCANU

Știința și viața

CARE ESTE ROLUL BIOCHIMIEI ?

- Care sînt preocupările ei actuale?
- Care-i sînt perspectivele?

Sînt cele 3 întrebări la care ne-a răspuns :
JEAN ROCHE, profesor la Colegiul Franței, membru al Academiei Române și al Institutului Franței (Academia de științe)

1. **Biochimia nu s-a individualizat printre științele biologice decît începînd din sec. XX. Problemele sale inițiale au fost puse de fiziologia și de chimia organică. Prima avea să conducă în mod necesar la studiul chimic al fenomenelor vieții — obiectul biochimiei — și cea de a doua studiază structura constituenților organici ai ființelor vii.**

Rolul biochimiei în științele biologice a devenit considerabil de cincizeci de ani încoace. Desprinsă dintr-o etapă analitică inițială, ea poate din ce în ce mai mult să coordoneze faptele pe care le studiază, în sinteze din ce în ce mai elaborate spre explicarea vieții celulare. Totuși această sinteză este încă foarte rudimentară.

2. **Două dintre marile direcții deschise spre realizarea sa sînt studiul structurii și activităților biologice ale particulelor subcelulare și biologia moleculară. În amîndouă aceste domenii s-au făcut progrese remarcabile în ultimii 15 ani. Cele mai strălucite se referă la un ansamblu de cunoștințe din domeniile geneticii, în cel al sintezei proteinelor și în cel al structurilor active în cadrul catalizorilor biologici enzimatici.**

Aplicațiile practice ale biochimiei sînt considerabile ; de la antibiotice pînă la moleculele de anticorpi, al căror studiu este abia la început — un imens cîmp de cercetare îi este deschis. Datorită ei au putut fi descoperite, înțelese, noi maladii, îndeosebi tulburările creditare ale metabolismului. Tehnicile sale de analiză, automatizate, vor permite mîine să se reorganizeze o parte din practica medicinii.

3. **Se întrevede deci un viitor strălucit biochimiei care, împreună cu biofizica, formează aripa de înaintare a biologiei.**

Catinca MUSCAN

„De ce" se cariază dinții ?

Dureroasă întrebare ! De cîte ori nu ne-am pus-o, ținîndu-ne cu mîna la falcă și cu tablete de antinevragic și algocalmin lîngă noi ! „Pot să mai iau o pastilă ?" Cîndva, cînd se căuta „remediul" cancerului, se spunea că în momentul unei astfel de epocale descoperiri, vor bătea clopotele și va fi zi de sărbătoare pe Terra ! Dar cînd vom scăpa de dureri de dinți, de carii și de „torturile" frezei, nu va fi sărbătoare ? Numai cel ce nu a suferit vreodată... dar cine nu a suferit măcar o dată... ?!

Medicina a făcut progrese uriașe, și aci, un lucru „atît de mic" nu se poate rezolva ? O pilulă, o injecție, un vaccin „anticarie" pe care să-l faci la vîrsta dinților „de lapte" și „să țină" ! E atît de greu? Nu s-a găsit nimeni ? S-au eradicat flagele vechi, s-au găsit remedii la boli contemporane, dar cea mai veche durere a lumii — doar și pe Omul din Neanderthal îl dureau dinții ! — nimic. Sau aproape nimic. Citeodată apare o speranță. E doar o reclamă. Și citim cu mîna la falcă, gemînd : „În pofida numeroaselor cercetări efectuate în lume, pentru a se demonstra originea bacteriană a cariilor dentare, pînă în prezent nu a fost cu putință de a pune în evidență că prezența bacteriilor descoperite ar fi cauza și nu consecința principală a cariilor. Căci, fără a determina „de ce" se produc cariile, nu se va putea ajunge la „cum" se pot evita. Animalele au fost ca întotdeauna „voluntarii" experiențelor chiar și pentru cariile dentare. În fotografia de jos, un cercetător examinează dentiția unui șoricel căruia i s-a administrat o singură sușă de bacterii care este bănuită de culpă. Dacă ne-a mai trecut durerea de dinți vom întreba și „de ce șoricei" ? Pentru că ei fac obișnuit carii dentare. Și se cercetează cum cei care se nasc „fără germene", adică sînt lipsiți de bacterii la naștere, fac carii dentare ? Se cercetează, controlînd alimentația și bacteriile care li se dau, se determină agenții responsabili. Dacă proba bacteriană sau virală poate fi adusă și agentul patogen izolat ,atunci, ar fi posibil să se pună la punct — o, minune a secolului XX ! — un vaccin antîcarie !

Cu această speranță ne ducem din trei în trei luni la dentist. S-a găsit acel vaccin ? Nu? Vă rog, atunci să-mi plombați o carie. Aici, în stînga sus. O simt la dulce. La rece. Și de obicei, cînd mi-e lumea mai dragă. Nu, nu chiar acum pe scaunul de așteptare. Și, încă o întrebare, dacă nu vă supără : de ce atît de puține servicii de stomatologie? Văd că rezultatele cercetărilor întîrzie, nu s-ar putea, ca între timp, să se înființeze mai multe cabinete de consultație ?! Să așteptăm mai puțin, că ne doare ! Ne dor dinții și ne costă mult timpul!

Un traducător, vă rog, pentru o broscuță din Texas!

Cea mai frumoasă voce, cel mai înflăcărat cîntec din bălțile texane nu vor impresiona pe nici una dintre domnișoarele broscuțe din Georgia, de pildă. Și aceasta, pentru simplul motiv că vorbesc „dialecte" diferite. Broscuța din Texas va fi considerată „străină" de către georgiene, care nu înțeleg ce spune texanul. Este, așa cum ne informează o notă științifică apărută în ziarul „Le Monde", una dintre multiplele constatări făcute în laborator de către Robert R. Capranica, profesor de neurologie la universitatea Cornell. Robert Capranica, cu ajutorul unui utilaj perfecționat a reușit să sintetizeze sunetele emise de diferite specii de broscuțe, să le înregistreze pe circuite electronice și, pe baza numeroaselor experiențe, să reconstituie „vocabularul" acestor batraciene. El a constatat astfel că fără să posede un veritabil limbaj, broaștele dispun de o gamă de 6 sau 7 sunete cu semnificație precisă : cîntecul de dragoste, semnalele de ocupare teritorială, apelul de „sînt în pericol", strigătul de avertizare „fiți atenți !" și indicativul „te înșeli amarnic !". Acest indicativ a fost „introdus" în limbajul broscuțelor din cauza frecventelor confuzii care se fac. De trei ori „oac" spuse repede înseamnă în traducere liberă: „domnule broscuță te înșeli amarnic, eu nu sînt domnișoara pe care probabil o cauți, ci un pretendent ca și dumneata".

Balenele nu au nevoie de telefon

Dar pentru că tot am vorbit despre „limbaj" să notăm încă o informație receptată de cercetători, de astă dată din lumea cetaceelor, dar nu despre delfini, cei mai studiați, mai tulburători ca inteligență etc., etc. Informația la care ne referim, comunicată la un congres internațional de etiologie, a „dat-o" balena cu cocoașă. Megaptera novaeanglia, în actele oficiale. Emisiunile vocale ale acestei specii — și-a notat cercetătorul Roger Payne — se grupează într-un „cînt" complex. Seamănă cu al unei păsări și durează cam 8—9 minute apoi „melodia" se reia. Cîntul unei balene cu cocoașă este auzit de o „prietenă" a sa aflată la sute de kilometri.

CINE TRĂIEȘTE MAI MULT?

Una dintre cele mai tenace dorințe ale omului este să trăiască cît mai mult, bineînțeles sănătos, voinic. Toate urările de bine sînt urări de viață lungă. Și dacă nimeni nu mai știe cine a fost, ce-a făcut și unde a trăit Mathusalem, un lucru e sigur : a trăit omul mult și în deplinătatea forțelor sale. Excepționala lui longevitate ni se pare o bună dovadă că „se poate". Știința consideră și ea că longevivii, o excepție prin numărul lor, trebuie să constituie „regula generală". Dar abia acum se știe — și încă nu totul : „de ce" omul nu-și trăiește întreaga perioadă de timp posibilă, iar cercetările încearcă să afle răspuns și la „cum" va putea reuși această performanță... normală. În decursul timpului, omul și-a căutat argumente pentru a-și justifica dorința. A privit, firesc, în lumea mamiferelor. A făcut comparații urmărind raportul dintre perioada de timp a copilăriei și cea a maturității, și s-a simțit nedreptățit. Matematic vorbind, își spunea el, omul ar trebui să trăiască cam de șapte ori mai mult decît cîinele, deci cam vreo două sute și ceva de ani ! Și iată, tocmai omul care cheltuiește atîta timp ca să învețe ceva, în momentul în care reușește să știe bine de tot cum să profite de tot ceea ce știe... Se pare însă că o mai atentă privire în lumea mamiferelor, ne convinge că știința actuală are argumente cu mult mai „serioase" în susținerea dorinței noastre, o mai lungă și frumoasă maturitate. Iată situația în lumea mamiferelor, așa cum apare în tabloul sinoptic de mai jos, dintr-o recentă lucrare a unui cercetător — D.P. Willoughby — de la Muzeul de istorie naturală din Los Angeles.

Specii	Vîrsta medie la maturitate	Vîrsta medie în momentul morții	Vîrsta maximum semnalată
Om	21 ani	70 ani	115 ani
Elefant	25 ? "	60 ? "	77 "
Cămilă	8 "	31 ? "	40 "
Cal	5 "	22 "	40 "
Vacă	4 "	19 "	30 "
Cîine	1.5 "	11.5 "	34 "
Pisică	1 "	10 "	35 "
Oaie	1.5 "	9 "	15 "
Șoarece	66 zile	2,2 "	6 "

KARLOVY VARY ediția a XVII-a

La începutul acestei săptămîni, a luat sfîrșit în vestita localitate balneară din Cehoslovacia, cea de-a XVII-a ediție a Festivalului Internațional al Filmului, la care au participat 25 de filme din 22 de țări.

Palmaresul actualei competiții, întocmit de către un juriu internațional din care au făcut parte personalități ca actrița franceză Marie José Nat (pe care ne-o amintim ca interpretă a filmului „Dacii"), scriitorul englez James Aldrige sau cineastul Karel Zeman, a atribuit Marele Premiu „Globul de cristal" filmului englez „KES" al regizorului Ken Loach, prezent la acest Festival pentru a doua oară (în 1968 adusese în competiție filmul „Sărmana vacă"). Dacă precedentul său film era dedicat destinului unei tinere, cel de față evocă solitudinea unui copil. Premiile principale, în număr de două, au revenit filmelor „Lîngă lac" (sovietic) în regia lui Serghei Gherasimov și „Îngerii negri" (bulgar) în regia lui Vălo Radev. Premiul special al juriului a fost atribuit filmului polonez „Sonda" de Andrzej Kondratiuk. Premiul pentru cea mai bună interpretare feminină l-a cîștigat actrița sovietică Natașa Bielonvostikova, iar cel de interpretare masculină — Mathieu Corrier (Franța). Italianul Giuliano Montaldi și regizorul Ghunther Reisch (R.D.G.) au obținut cîte un premiu special pentru filmele lor.

Filmul coproducție româno-ungară-slovacă „Sentința" — inspirat de răscoala lui Gheorghe Doja — în regia lui Ferenc Kosa, a fost distins cu premiul comitetului local din Karlovy Vary.

Viitoarea ediție a Festivalului de la Karlovy Vary va avea loc în anul 1972.

Cadru din filmul „Kes" (distins cu „Globul de cristal")

Cadru din filmul „Sentința"

ZOO

OCHII

de Pop SIMION

De cum apăru pe scara viețuitoarelor, Bufnița își dădu seama că i se croise un destin insipid (de unde și numele de Bubo bubo vulgaris, *buha comună). Creatorul n-o înzestrase cu vreun dar special. Nici tu limpezime de zbor (precum Șoimul) ; era sortită zborului jos. Nici tu suplețe, corp aerodinamic (eh, tu, Lebădă !) ; un fel de sac plin de lut era trupul său, un golem. Nici tu tril ; i se dădu exclamația ciuvic-ciuvic ! țipăt de vaier, care te bagă în morți. Nici tu penaj ales (cum să apari într-o lume cu Păunul și Pasărea paradisului ? !) ; penele erau pestrițe, de prost gust, brun-ruginii. Nici tu ghiare sau clonț de fier, să atace, să domine (vezi Acvila, Condorul) ; avea ghiara mică, butucănoasă, un vreasc, iar cu ciocul-cîrlig, o îndoitură, doar viermuși puteai ciuguli. În sfîrșit, nici tu viioiciune de minte, nerv, spirit întreprinzător. Carevasăzică, Bufnița n-avea de nici unele. Doar orgoliul. „Îl voi folosi pe acesta ! hotări frustratul păsăroi. Chiar de azi voi curma, cu de la mine putere, această situație ; mă voi smulge din vulg și banalitate, voi forța lozul ; voi sili șansa, voi recupera pas cu pas, îmi voi face de una singură dreptate în mijlocul acestei nedreptăți strigătoare la cer !".*

Nu știu spre care pisc și către ce virtute să aspire. Alese frumusețea. De cînd și-o dorise ! Cu ce să înceapă ? Cu OCHII, de pildă. Auzise că ochii sînt oglinda spiritului, că ochii care nu se văd se uită ș.a.m.d. Ochii săi erau gri, apoși, inexpresivi, alungiți, cu lumină opacă ; schimbarea cu ei trebuia să înceapă.

Bufnița se înființă la Șarpe, farmacistul pădurii, vorbind din vîrful limbii astfel : „Dă-mi, spițerule, niște beladonă ; vreau să-mi dilat pupilele, să dau alt sens și altă adîncime privirii, să fiu ochioasă, să am sexapil".

Șarpele ieși din culcuș, făcu ochii mari, nu zise nu (clientului îi datorezi un mut respect) ; beat de somn, lună un pai de rogoz, îl vîri în cilindrul cu otravă și scoase de acolo preț de o picătură. Bufnița și-o administră pe loc, vorbind cu neastîmpăr : „Mai dă-mi, spițerule !".

Farmacistul nu zise mic, o studie prin ochelarii profesionali, apoi se urcă, din obișnuință, pe caduceu (e, prin simbol, slujitor al zeiței sănătății, Hygeea) și cîntări, în ciuda restricțiilor, porție dublă de beladonă, secundă în care Bufnița îl întîmpină cu istericalele : „Dă din belșug. Sînt o doamnă. Te plătesc regește".

Șarpele n-avea replică (era sisiit) ; azvîrli sculele farmaceutice, cîntarul cu infinitezimale, puse clondirul dinaintea clientei lui, zicînd cu năduf : „Iaca, servește-te, soro !".

Și Bufnița servi ; nu două picături, nici nouă, ci nouă-sute-nouăzeci-și-nouă. Farmacistul asistă atunci la lucrul de excepție, ceva fenomenal : Bufniței începură a i se dilata irișii văzînd cu ochii, creșteau în mărime, în expresie, în luminiscență. Pupilele se hipertrofiară hilar, cu multă pigmentație fosforescentă, cu inele și cercuri de aur, cu inele și cercuri de foc, un incendiu galben-portocaliu. Deveniră, da, ochi de Buhă. Pe farmacist îl treceau toți fiorii, trosni din spirala trupului, își șterse ochelarii, spectacolul era același : ochii Bufniței erau ca două faruri de automobil.

„Ei ? ! Fascinez, nu-i așa ! Ți-am spus că voi fi răpitor de frumoasă. Sînt unică în cring. Am mască interiorizată. Pot juca și în filme. Voi fi actriță, nebunule !".

„Ești groaznic de frumoasă, bufniț ico !" sta gata să zică farmacistul, dar înțelepciunea îl opri la timp, nu scoase un sunet (mica sau marea fericire a clienților nu trebuie stricată).

Bubo bubo vulgaris plecă de la spițerie în culmea extazului, convinsă că o așteaptă un destin mare. Cu certitudinea asta se instală în cring, pe cracă groasă unde stă (de cînd oare ?) solemnă, taciturnă, cogitativă, cu elaborată noblețe și aer doctoral. Doar ochii-s de ea, hiperbolici și falși, trădînd o existență falsă. Ea însă nu știe acest amănunt, săracă fiind cu duhul, ziua doarme, noaptea veghează, așteaptă cu habotnicie, speră, visează marele destin.

E așteptarea mutului. E soarta acelora care se amăgesc, stîlind șansa, forțînd lozul.

ECOURI

IN STUDIOURILE spaniole s-au încheiat pregătirile pentru viitorul film intitulat „Goya". În rolurile principale au fost distribuiți Catherine Spaak (ducesa Cayetana de Alba) și Francisco Rabal (Goya).

GENEVIEVE BUJOLD care a interpretat de curînd rolul Annei Boleyn este solicitată pentru a da viață altei regine cu destin tragic : Maria Stuart.

Eva Ruttkay, binecunoscuta interpretă a ecranului ungar este protagonista unui film cu care tînărul regizor Istvan Bacskai Lauro își face debutul. Ecranizînd o nuvelă de Agnes Fedor, cineastul a realizat un reușit film polițist, a cărui acțiune se încheagă în jurul unei misterioase crime și a furtului unui timbru de mare valoare. De la denumirea acestui timbru și titlul filmului „Falsa Isabela".

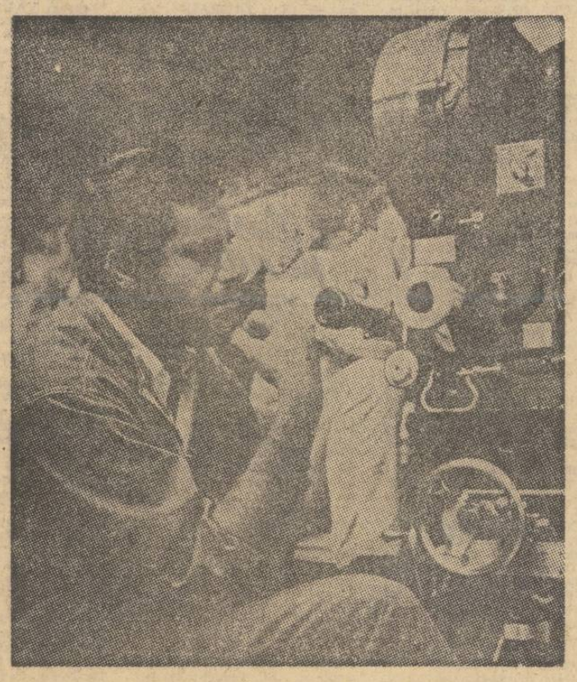

Celebrul comic american Jerry Lewis (în imagine) turnează cel de al doisprezecelea film al său „Încă o dată", primul la care va rămîne doar în spatele camerei. În fața obiectivului vor evolua, în schimb, Sammy Davis jr. și Peter Lamford. „Încă o dată" este o comedie delirantă ce continuă aventurile din „Sare, piper și dinamită".

BOURVIL este neobosit ! După al 53-lea film, „Zidul Atlanticului", în regia lui Marcel Camus și înainte de a începe să turneze „Ruy Blas" în Spania, apare într-un spectacol de music-hall printre „Les Compagnons de la chanson". Va fi o întoarcere la gen după 18 ani de absență.

IN VÎRSTĂ de 78 de ani a murit într-un spital din Munchen, Fritz Kortner, celebru regizor și actor al teatrului și cinematografului expresionist german.

REGIZORUL Richard Balducci a început să turneze la Barcelona în noua coproducție franco-spaniolă „Sub puterea soarelui". Pentru principalul rol feminin a fost invitată actrița Maria Schell.

ELVIRA POPESCU a acceptat să apară în viitorul sezon pe scena Teatrului Marigney într-o nouă piesă de André Roussin.

DELPHINE SEYRIG („Anul trecut la Marienbad" de A. Resnais) va fi vedeta unei noi coproducții franco-vest-germane : „Rujul de buze" de Harry Kumel.

JURIUL FESTIVALULUI internațional al filmului de expresie franceză a acordat marele premiu filmului „Tristețe și milă" de Marcel Ophüls (Franța). La filmele de scurt metraj, marele premiu a fost cucerit de filmul „Monangambee" de Sarah Maldoror (Algeria).

AUDIARD se pare că și-a descoperit ideala interpretă de comedie în persoana lui Annie Girardot. Trei proiecte o vizează în acest fel pe actriță : „Nostim pistolet". „Nimeni n-a murit din dragoste la Borromée", „Antoine și Julie".

CHRISTOPHER LEE va deveni... vampir în „Cicatricile lui Dracula", regizat de Ray Ward Baker.

MODA

Vă puteţi confecţiona singure...

...o rochie simplă din mătase sau bumbac uni sau imprimat, cu decolteu adînc şi rotunjit, mînecă lungă şi largă, prinsă în manşetă închisă cu nasturi mici şi cu buzunare mici aplicate. Pentru confecţionarea ei aveţi nevoie de 2,80 m material de 0,90 lăţime. Se croieşte în patru bucăţi evazate jos, rochia închizîndu-se cu un fermoar lung în spate.

De la stînga la dreapta:

a. Măsuraţi din umăr 16 cm pe linie dreaptă, distanţă de la care prindeţi în creţuri restul mînecii pînă la manşetă.

b. Acelaşi procedeu cu deosebirea că mîneca este dreaptă pînă la cot.

c. La această mînecă largă din umăr se fac nidabeuri pe o porţiune de 16 cm. Ele se repetă la manşetă.

d. Mîneca dreaptă din umăr care se lărgeşte spre manşetă se strînge în elastic, lăsînd liberă o porţiune de 5 cm care formează un volan.

e. Aceeaşi mînecă fără volan.

TIPARUL se desenează întîi pe foiţă la măsura respectivă. Materialul se pune în două, peste care se prinde în ace tiparul — lăsînd de jur împrejur o margine necesară cusăturii. Faţa şi spatele sînt din două bucăţi. Vă propun diferite variante de mîneci pentru aceeaşi rochie.

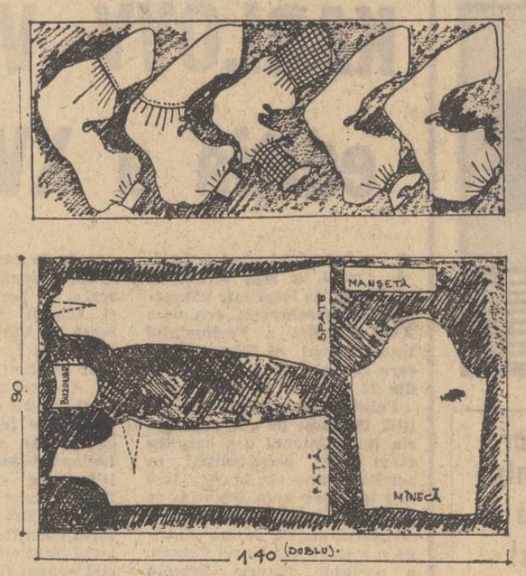

În modelele de mai sus:

1. Rochie din mătase cu buline a cărei mînecă dreaptă se lărgeşte spre manşetă.

2. Rochie cu talie joasă şi fusta plisată. Pliseul se repetă şi la volanul mînecii, care se prinde cu o bentiţă închisă cu nasturi.

3. Rochie bluzantă deasupra cordonului, cu mînecă largă prinsă într-o manşetă îngustă.

4. Sarafan şi bluză a cărei mînecă se prinde într-o manşetă lată.

5. Rochie imprimată, avînd mînecă largă formată din două bucăţi cu tăietură la nivelul cotului. Ea se strînge în elastic la încheietura mîinii.

Text şi desene: **Doina LEVINŢA**

CITITORII întreabă CITITORII răspund

ÎNTREBĂRI

AURORA SACALĂ din **Bucureşti, b-dul 1 Mai nr. 164, ap. 67, sc. C, parter, sectorul 8** este posesoarea unei garnituri de mobilă „Solca" şi a unei biblioteci „Milcov". Vrea să ştie cum se întreţine şi cum se curăţă această mobilă.

MARIA BEŞTOIU din Bucureşti, str. Garoafei nr. 54, sectorul 6 doreşte să ştie cum se poate curăţa o haină din antilopă de producţie românească. De culoare bej, haina este murdară numai de praf, neavînd alte pete.

RĂSPUNSURI

Cititorul **ALEXANDRU LEONESCU** din **Corbu, jud. Vaslui,** ne-a scris în numele majorităţii gospodarilor din comună: cerînd indicaţii pentru combaterea coropişniţelor ce produc mari daune culturilor de legume.

Iată răspunsul întocmit de colaboratorul nostru, **ing. ŞTEFAN BĂLĂNESCU,** profesor la **Liceul agricol „Jon Ionescu de la Brad" din Roman.**

Coropişniţa atacă într-adevăr multe plante cultivate. Pagube mai mari produce însă în răsadniţe şi grădina de legume. Atacul insectei se manifestă mai ales în terenuri uşoare, umede, îngrăşate cu gunoi şi constă în dezrădăcinarea sau retezarea plantelor de la bază. În timpul verii, femelele sapă un cuib la adîncimea de 10—15 cm. de mărimea unui ou de găină, în care depun 400—600 ouă.

Pentru combaterea acestui dăunător pot fi folosite momeli toxice, care se împrăştie printre plante în grămăjoare mici, sau se încorporează în sol, din loc în loc, la adîncimea de 2—3 cm. Pentru suprafaţa de un metru pătrat de cultură este necesară cantitatea de 15 grame de momeală.

Iată un exemplu de preparare a unei astfel de momeli toxice: 1 kg boabe de grîu, fierte în prealabil, se amestecă cu 50 g de insecticid (Aldrin sau Detox, Duplitox, Heclotox, Lindatox) şi cu 10 g untdelemn.

Dintre alte măsuri de combatere a coropişniţelor amintim:

— prăşitul repetat al culturii pentru distrugerea cuiburilor insectei;

— toamna, prin luna septembrie, pe terenul infectat se face o groapă lungă de 2-3 m şi adîncă de cca 30 cm. În această groapă se introduce gunoi proaspăt de cal care se acoperă cu pămînt, formînd un muşuroi. Coropişniţele se vor aduna în număr mare în aceste locuri, urmînd ca în primăvară, devreme, să se scoată gunoiul şi să se distrugă toate insectele găsite.

POŞTA

ANA DONATH, comuna **Vişeu de Sus, str. Republicii nr. 8:** La petiţia dv. adresată revistei noastre, Comitetul executiv al Consiliului popular al judeţului Maramureş vă comunică: în conformitate cu prevederile art. 86 şi Codului familiei, tatăl dv. vă datorează întreţinerea, dată fiind starea sănătăţii dv. care nu vă îngăduie să obţineţi un cîştig din muncă. De asemenea, vă revine o cotă parte din bunurile mobile sau imobile rămase după decesul mamei.

Pentru a dobîndi aceste bunuri precum şi pentru obligarea tatălui dv. la întreţinere, urmează să vă adresaţi instanţei judecătoreşti, respectiv Judecătoriei Vişeu de Sus, competentă a soluţiona atari acţiuni. Totodată vă comunicăm că am dispus autorităţii tutelare a oraşului Vişeu de Sus să vă acorde sprijinul necesar la întocmirea acţiunilor la instanţă şi sprijinul pentru obţinerea întreţinerii şi a bunurilor rămase după mamă.

NEGREANU ALEXANDRU din **Braşov** doreşte să afle cum trebuie dat consimţămîntul la înfierea unui minor.

Potrivit prevederilor Codului familiei consimţămîntul la înfiere se dă, fie prin declaraţie făcută direct în faţa autorităţii tutelare care încuviinţează înfierea, fie prin înscris autentic.

ION MANCIU din **Bucureşti** întreabă dacă tariful de bază al chiriei este micşorat în cazul locuinţelor situate la mansardă.

Într-adevăr, dispoziţiile legale prevăd că tariful de bază al chiriei se reduce cu 15% pentru camerele situate la subsol sau în mansarde aflate direct sub acoperiş (vezi art. 29 legea 10/1968)

GEORGICĂ CIUPITU, comuna Siviţa — jud. Galaţi: Urmare la scrisoarea dv. adresată redacţiei revistei „Magazin" vă facem cunoscut că în conformitate cu normele legale în vigoare absolvenţii instituţiilor de învăţămînt superior de la învăţămîntul de zi au obligaţia de a efectua un stagiu de 3 ani în specialitatea în care s-au pregătit. Conform Ordinului M.I. nr. 340/1969, absolvenţii care au promovat o facultate cu media generală mai mare de 9 sau au desfăşurat activitate de cercetare ştiinţifică, pot fi înscrişi ca studenţi în anul I la facultăţile la care este organizat învăţămînt superior fără frecvenţă, înainte de îndeplinirea stagiului de 3 ani, dacă lucrează la locul de muncă unde au fost repartizaţi la absolvirea primei facultăţi şi prezintă o recomandare eliberată de conducerea instituţiei din care să rezulte utilitatea celei de a doua facultăţi în lărgirea orizontului ştiinţific al absolventului respectiv. Cererile de înscriere la a doua facultate sau pentru examenul de admitere la doctorat se depun la secretariatul instituţiei de învăţămînt superior la care se solicită înscrierea.

LIVIU NOVAC din comuna **Pecica nr. 39, jud. Arad,** deţine colecţia revistei „Magazin" pe anii 1960—1961 şi din anul 1965 pînă la zi şi o pune la dispoziţia celor interesaţi.

SCHIMBUL DE MÎINE PENTRU U.T.A....

Fotografie trimisă de cititorul TONIŢĂ PÎRVU din Arad.

MACHIAJUL ŞI ÎMBRĂCĂMINTEA

Machiajul obrazului capătă şi el stilul modei.

Culorile fardului, un nou desen al ochilor şi al buzelor ne pot ajuta să creăm o armonie între îmbrăcăminte şi machiaj. Culoarea rochiilor şi a întregii îmbrăcăminţi va dicta culoarea obrajilor şi a buzelor. Un ansamblu de nuanţe pastel va cere un machiaj discret: un fond de ten fluid, strălucitor; pentru a da obrazului o culoare deschisă, pudra va fi translucidă, pleoapele şi orbicularul ochilor vor căpăta o nuanţă bleu pal sau verde pal, desenul ochilor va fi făcut numai deasupra pleoavei, buzele vor fi discret conturate şi colorate cu un ruj sidefat de nuanţă trandafiriu pal. Dacă vrem să-i reliefăm, pometii trebuie pudraţi cu o pudră ocre, dacă vrem să-i umbrim şi să înviorăm obrazul, folosim o pudră uşor trandafirie.

Culoarea vie a îmbrăcămintei fură din culoarea tenului şi a buzelor. Un ansamblu de tonuri corai, va cere neapărat un ruj şi un fard de obraz în nuanţe corai, o pudră ocre, pleoape uşor verzui sau bleu-vert. Nu vom folosi în nici un caz, la o îmbrăcăminte ciclamen, mauve, albastru, ruj de buze şi fard de obraz corai, ci tot ciclamen, în diferite nuanţe, mai pale sau mai puternice, după culoarea şi natura ţesutului fiecăreia. Nimic mai dezagreabil decît această distonanţă a ansamblurilor cu machiajul.

De asemenea, se va ţine seamă de împrejurările şi evenimentele care necesită prezenţa noastră: la birou, ziua, ne vom farda altfel decît seara, iar la o şedinţă, la o conferinţă, la o ocazie solemnă, nu ne vom prezenta cu buze strident fardate, cu pleoapele încărcate de gene false şi ochii desenaţi şi conturaţi ca la bal. Bunul gust şi discreţia vor dicta nuanţa, calitatea şi cantitatea grimei, la fel ca cea a întregii ţinute.

Constanta POPOVICI
Pictor machior

Z. R. — Cluj. Starea soţiei dv. nu are nici o legătură cu afecţiunea pe care aţi prezentat-o, în tinereţe. O sfătuim să se adreseze specialiştilor clinicii de balneologie din Cluj.

MARIA MARIAN — Braşov. Vă recomandăm masaj local folosind pudră de talc.

T. G. — Călăraşi. Vă sfătuim să urmaţi indicaţiile medicului specialist în boli pulmonare şi să vă internaţi pentru a efectua investigaţiile necesare.

BARBU PERETZ — Tecuci Vă mulţumim pentru aprecierile adresate revistei noastre. Pentru întreţinerea protezei dentare se recomandă să fie spălată cu o periuţă aspră cu săpun şi clătită bine cu multă apă. Dacă obişnuiţi să o scoateţi în cursul nopţii, o veţi păstra într-un pahar cu apă curată. Pentru petele pe care le prezintă, este bine să vă adresaţi medicului stomatolog sau tehnicianului dentar.

W. W. — Bucureşti. Ne bucură atenţia acordată rubricii noastre. Înseamnă că scopul educativ a fost realizat. Pentru malformaţia congenitală pe care o prezentaţi nu se intervine chirurgical, dacă din punct de vedere fiziologic nu există deficienţe.

ARIANA — Tîrgovişte. Pe lîngă maternităţile din Bucureşti există servicii profilate pentru combaterea sterilităţii. Se poate încerca un tratament hormonal. Este necesar să perseveraţi şi este posibil să fiţi recompensată prin marea bucurie de a avea copilul dv.

TORMA — Brăila. Perioadele critice de modificări hormonale (climax — menopauză) se însoţesc de multe tulburări trofice. Se întîmplă ca şi părul să-şi piardă proprietăţile lui anterioare şi să cadă abundent. În această perioadă nu se recomandă utilizarea soluţiilor pentru ondularea permanentă. Dacă aţi avut rezultate bune cu gerovital se va repeta cura. Pantheonon este un medicament bun. Vă recomandăm şi preparatul ROMAVIT. Pentru spălat folosiţi săpunul „Special".

AHIE — Roman. În cadrul arterosclerozei cerebrale apar tulburări de memorie în special fiind reţinute şi evocate mai greu evenimentele recente, cele mai vechi fiind mai bine conservate. Este necesar să dozaţi astfel tratamentul (bineînţeles sub supraveghere medicală) pentru a obţine valori normale medicamentelor utilizate pînă în prezent; vă recomandăm Hiposerpil; Mecopar; Fosfobion — Vitamina B6.

GINA — Braşov. Dacă examenul secreţiei este negativ vă recomandăm spălături vaginale cu bicarbonat de Na. O linguriţă la un litru apă, alternînd cu aplicări locale de Saprosangel. Seara la culcare veţi lua o tabletă de Nilfan. Local veţi folosi Tumizon.

V. S. — Gh. Gheorghiu-Dej, jud. Bacău. Nu mai repetaţi tratamentul efectuat. Este necesar să consultaţi medicii specialişti de urologie şi endocrinologie.

Dr. Ana MURGULEŢ

POŞTA MEDICALĂ

PENTRU MENIURILE SĂPTĂMÎNII

CREMĂ RECE DE PRAZ CU CARTOFI

Tăiaţi mărunt 4 fire de praz (numai partea albă). Înăbuşiţi-le în puţin unt circa 20 de minute. Tăiaţi 3 cartofi frumoşi în rondele, puneţi-le peste praz şi adăugaţi 1/2 l apă clocotită. Săraţi, piperaţi şi lăsaţi să fiarbă pînă ce cartofii sînt gata. Adăugaţi 1/2 litru de lapte clocotit. Treceţi supa printr-o sită deasă. Lăsaţi-o să se răcească şi dregeţi-o cu 200 g de smîntînă. Serviţi-o în ceşti reci şi presărată cu pătrunjel verde tocat. E excelentă în zilele de caniculă.

CARBONADĂ FLAMANDĂ

1 kg carne de vită, 60 g untură, margarină sau unt, 3 cepe mari, o lingură de făină, o sticlă de bere, sare, piper, cimbru, dafin, o rădăcină de pătrunjel.

Tăiaţi carnea în bucăţi mai mari. Rumeniţi-o în grăsime pe toate părţile. Scoateţi-o şi în grăsimea din vas puneţi ceapa mărunt tăiată. Lăsaţi să capete culoare, presăraţi-o cu făină, amestecaţi repede. Stingeţi cu bere. Lăsaţi să dea în cîteva clocote şi puneţi din nou carnea. Săraţi, piperaţi, adăugaţi puţin cimbru şi o foaie de dafin. Faceţi focul mic, acoperiţi şi lăsaţi să fiarbă înăbuşit, cam o oră şi jumătate. Din timp în timp, verificaţi sosul. Dacă scade prea tare, turnaţi puţină apă. Serviţi mîncarea cu cartofi fierţi în aburi sau prăjiţi.

SOTE CU VIN ALB

Rumeniţi în puţină grăsime 800 g de carne de mînzat tăiată în bucăţi. După ce s-a prăjit uniform, adăugaţi două cepe mărunt tăiate, presăraţi cu boia de ardei şi două linguri de făină şi stingeţi cu 1/2 litru de vin alb sec amestecat cu 1/4 litru de supă sau apă. Sărăiţi, piperaţi, adăugaţi un mănunchi de verdeţuri şi lăsaţi să fiarbă descoperit cam o oră şi jumătate. Mîncarea va fi mult mai gustoasă dacă în momentul în care o veţi servi o veţi drege cu 100 g de smîntînă. Scoateţi mai întîi legătura de verdeţuri din sos. O mămăliguţă pripită e o completare potrivită.

CLĂTITE CU BRÎNZĂ ŞI AFUMĂTURI

(Bucătărie rapidă)

Preparaţi un aluat de clătite *din 200 g făină, 4 ouă, 1/4 l lapte, un praf de sare şi puţin ulei.* Adăugaţi *100 g caşcaval* tăiat în cuburi şi *100 g de şuncă,* muşchi ţigănesc sau altă afumătură, de asemenea tăiate în cuburi. Rumeniţi clătitele pe o parte, întoarceţi-le ajutîndu-vă de un capac. Serviţi-le fierbinţi cu un sos picant de roşii.

TARTĂ CU PRUNE

Aluat fărmicios. *250 g făină, 125 g unt, un praf de sare, puţină apă, umplutura 250—300 g prune, puţină scorţişoară pisată, 50 g zahăr.*

E de preferat să preparaţi aluatul din ajun sau cel puţin cu cîteva ore mai înainte şi să-l păstraţi la rece; va fi mai fraged.

Amestecaţi făina cu sarea, apoi incorporaţi untul frecîndu-l repede şi uşor cu degetele pînă ce amestecul devine nisipos. Adăugaţi atîta apă cît să obţineţi un aluat care se poate întinde fără greutate. Lăsaţi-l să se odihnească cîteva ore. Întindeţi-l cu o vergea. Ungeţi o formă joasă, rotundă, cu unt, tapetaţi-o cu foaia de aluat, înţepaţi-o din loc în loc cu furculiţa şi, ca să nu se umfle, puneţi deasupra boabe de fasole sau porumb. Daţi-o la cuptor să se coacă pînă ce aluatul se face alb. Între timp scoateţi sîmburii din prune, presăraţi-le cu scorţişoară şi daţi-le prin zahăr. Aşezaţi-le pe tartă şi mai coaceţi încă 30 de minute la foc potrivit.

Olimpia ŞTEFANESCU

Pentru cei ce iubesc cărţile

1. Dacă aveţi o carte cu colţurile zbîrlite, călcaţi cu grijă foile deteriorate după ce aţi pus între pagina şifonată şi fier o foaie de sugativă.

2. Dacă marginile filelor s-au înnegrit, s-au pătat, frecaţi-le uşor cu o cîrpă curată îmbibată cu alcool de ars. Stringeţi coperţile bine între degete ca lichidul să nu se infiltreze între pagini.

3. Dacă aveţi cărţi legate în piele, pe care vreţi să le curăţaţi, ştergeţi-le cu un tampon muiat în benzină în care aţi adăugat cîteva picături de terebentină. Ceruiţi-le apoi cu ceară incoloră şi lustruiţi-le cu o cîrpă moale.

MOARTEA MANECHINULUI

Serial de aventuri de PETRE SĂLCUDEANU

REZUMAT

Este vorba de un simplu accident sau de o crimă? Ioana Rarău, în vîrstă de nouăsprezece ani este găsită moartă în faţa unei maşini părăsite. După primele cercetări făcute la proprietarul maşinii, Leonte Scurtu şi la prietena Ioanei, Doina Ciumedrea, Bunicul, fără să mărturisească cuiva, ajunge la concluzia că Ioana Rarău a fost ucisă. Dar cine a omorît-o, în ce împrejurări şi mai ales de ce? Iată întrebările la care bătrînul detectiv se străduieşte să le dea răspuns.

6 Doctoriţa Camelia Scurtu îl primi pe Bunic în cabinetul ei de neurologie de la spitalul de pediatrie numărul doi. Din primul moment Bunicul rămase impresionat de frumuseţea femeii, în ciuda celor patruzeci şi ceva de ani pe care-i avea. Se aştepta să vadă o femeie obosită, nu atît de grijile pe care i le da munca profesională, cît de necazurile casei şi cînd Bunicul se gîndise la aceste necazuri avusese în vedere în primul rînd pe soţul ei şi pe Vincenţiu. „Interesant, interesant", îşi spuse Bunicul în gînd şi luă loc pe scaunul de consultaţii, alt scaun neexistînd în încăpere. Ochii mari, negri, neverosimil de mari şi de strălucitori, tenul neted, pal, aşa cum îl aveau şi cei doi copii ai ei, buzele subţiri dar frumos conturate, la care se adăugau dinţii sănătoşi de o albeaţă ireproşabilă, toate acestea îi produseră Bunicului o impresie mai mult decît plăcută. Era destul ca doctoriţa Scurtu să deschidă gura şi să zîmbească şi zîmbea destul de des, ca întreaga ei faţă să capete un aer de liceană, puţin obraznică şi sigură de ea.

— Mi-a spus soţul meu că ne-aţi vizitat, spuse ea după ce dădu dispoziţii unei surori să nu fie deranjată.

— Da, stimată doamnă, este adevărat. Bănuiţi şi de ce.

Camelia îşi scoase stetoscopul din buzunar, probabil o deranja, şi îl aşeză pe masă, lîngă ciocanul cu ajutorul căruia cercetă reflexele pacienţilor.

— Vreau să vă spun de la bun început că băiatul meu n-are nici o legătură cu accidentul care vă interesează. Sînt convinsă că soţul meu, care nu este cel mai curajos om de pe lume, v-a spus că Vasile nici n-a cunoscut-o pe Ioana. Este de înţeles. În situaţia în care se află nu doreşte deranjuri inutile. Adevărul este însă că Vasile nu numai că a cunoscut-o, dar cred că a încercat şi o pasiune pentru ea. A vrut să se căsătorească. Nu i-am dat voie şi orice părinte în locul meu ar fi procedat la fel. Întîi să-şi facă o situaţie şi pe urmă n-are decît să se căsătorească cu cine vrea. Ca mamă sînt datoare să-l îndrum, să-l ajut să-şi dobîndească această situaţie. După aceea responsabilităţile asupra vieţii şi le poate lua singur.

— Stimată doamnă, o întrerupse Bunicul pe doctoriţă, în noaptea dispariţiei maşinii eraţi acasă?

Camelia se uită întîi cu asprime la Bunic, apoi zîmbi arătîndu-şi dinţii mari şi tăioşi, aşezaţi cu o regularitate perfectă

— Am aerul unei femei care umblă noaptea, în timp ce o familie destul de dificilă, după cum aţi putut vedea, se află acasă?

Bunicul se şterse la frunte.

— Vă rog să nu mă înţelegeţi greşit, doamnă. Nu intră în obiceiul meu să ocolesc adevărul apelînd la insinuări. Dar uneori, din motive cu totul paşnice, ca să nu le zic normale, se mai întîmplă ca un om să fie uneori nevoit să lipsească. În special dumneavoastră ca medic...

— Tovarăşe dragă, vreau să vă fiu de cel mai mare ajutor în limitele timpului pe care îl am la dispoziţie şi în numele adevărului la care ţin şi eu. Ioana nu mi-a fost o străină. Nu-ţi este indiferentă soarta unui om, chiar cînd nu-l cunoşti, darămite atunci cînd acel om ţi-a intrat în casă, a mîncat la masa ta, mai mult, cînd acel om reprezintă pentru propriul tău copil foarte mult. Natura m-a înzestrat cu mult optimism şi cu o sănătate care să compenseze, probabil, marile mele amărăciuni. De aceea le şi suport, deşi, credeţi-mă, că nu mi-e uşor deloc. M-am pregătit în facultate pentru psihiatrie şi mi-am schimbat specialitatea pentru a încerca într-un fel să-l fiu de folos propriului meu copil. În multe privinţe am reuşit. Altfel Vincenţiu ar fi fost sortit să stea toată viaţa în pat. Sînt convinsă că-l voi putea vindeca definitiv. O să vi se pară ciudat, dar dacă vreţi să ştiţi, pentru el trăiesc, pentru el muncesc. El n-a greşit cu nimic pentru această viaţă şi totuşi viaţa a fost atît de nedreaptă cu el.

— Vă înţeleg, doamnă, şi vă rog să mă iertaţi dacă sînt totuşi obligat să insist asupra unor lucruri care v-ar putea părea plictisitoare. Dar pornind de la aceleaşi sentimente umanitare sînt obligat s-o fac. Din cîte am aflat numai Vasile şi dumneavoastră ştiţi să conduceţi maşina.

— Da, e adevărat, dar mai mult umblă Vasile cu ea. Se înţelege, în timpul liber. Se pregăteşte pentru examen. Dimineaţa, pînă la spital şi la amiază cînd mă întorc acasă, o folosesc eu.

— Doctorul Pătraşcu nu v-a folosit maşina niciodată?

Camelia Scurtu se încruntă uşor, abia perceptibil dar Bunicului nu-i scăpă acest amănunt.

— De cîteva ori, într-o perioadă cînd maşina lui era stricată. El are grijă de soţul meu. Vă daţi seama, nu este atît de simplu nici pentru Leonte. Se împlineşc aproape doi ani de cînd a paralizat. Uneori, deşi nu cred în forţe supranaturale, am impresia că peste casa noastră apasă un blestem.

Pe uşă intră o soră cu o tăviţă pe care aburea două ceşti de cafea.

— Vă mulţumesc. Se vede că sînteţi medic şi încă un medic care citeşte dorinţele oamenilor.

— O cafea reconfortează.

— Da, aveţi dreptate.

Bunicul sorbi din cafeaua fierbinte şi cu îngăduinţa Cameliei îşi aprinse o jumătate de ţigară.

— Doamnă, mi s-a părut din cale afară de curios că femeile de serviciu n-au stat la dumneavoastră prea mult timp. De ce credeţi că plecau aşa iute? Nu vă supăraţi că vă întreb. Este în interesul amîndurora, cred, să rezolvăm cît mai repede acest caz. Greşesc?

— Nu greşiţi de loc. Dar vreau să vă mărturisesc că în egală măsură doresc să nu fiu prea mult sîciită. Cînd am un bolnav cu o sensibilitate marcată nu porneso niciodată de la ideea că bolnavul trebuie suspectat de nebunie.

— Totuşi, insistă Bunicul, fiţi amabilă şi răspundeţi-mi.

Camelia se ridică de pe scaun, luă dintr-o pungă o pilulă şi o înghiţi. Bău din paharul de pe masă cîteva înghiţituri de apă.

— Nu oricine poate suporta toanele lui Vincenţiu, nu oricine se obişnuieşte uşor cu nişte bolnavi. Unele femei pur şi simplu nu voiau să se ocupe de bolnavi. Ori eu am doi.

— Vă înţeleg, doamnă. Nu înţeleg însă de ce nu l-aţi internat pe Vincenţiu într-un sanatoriu.

— De ce să-l internez? Şi ce legătură are Vincenţiu cu furtul maşinii? Dacă vreţi să ştiţi, l-am internat de două ori. Nu poate trăi departe de mine. De fiecare dată a fugit. Odată iarna, desculţ. Sînt mamă şi cred că nu vă este greu să înţelegeţi sentimentele unei mame. De altfel, vreau să vă spun, n-am să mai răspund la întrebări legate de viaţa noastră. Consider că n-au legătură cu cele întîmplate.

CORIN NORACELLI, Şcoala superioară de marină comercială, Constanţa; CRISTIAN ROBERTINI, şos. Giurgiului nr. 104—116, bl. A, sc. 3, ap. 96, sect. 5, Bucureşti; FLORIN NEACŞU, str. Negru Vodă, bl. A. 2, et. 3, ap. 17, Piteşti, Nord, Argeş; MARIANA NEGRIU, bdul Gh. Coşbuc, bl. M. 3, ap. 16, Tîglina 2, Galaţi; MIRELA FAUR, str. T. Vladimirescu nr. 36 şi LETIŢIA HORIA str. T. Vladimirescu nr. 38, Cîmpia Turzii, Cluj; AURA BAZGAN, str. Dobrina nr. 107, Huşi, Vaslui; GABRIELA URETU, bdul Republicii nr. 62, sc. C, ap. 26, parter, Constanţa; LIDIA GHIZDOVU, str. Stîna de Vale nr. 11, sect. 6, Bucureşti; GEORGE MUREA, str. Drumul Taberei nr. 63, bl. O S. 2, sc. 4, ap. 154, Bucureşti; IOANA CÂRNU, str. 6, nr. 118, com. Cărpiniş, Timiş; MIHAI NICOLA, bl. 10, camera 12, Rovinari, Gorj; ELENA BRUTARU, aleea Circului, bl. 4, sc. 3 parter, ap. 26, sect. 2, Bucureşti; SANDA MIHALACHE, aleea Circului, Bl 4, Sc. 3, et. 4, ap. 34, Bucureşti, sect. 2; ELEONORA BARNEA, aleea Uzinei nr. 64, com. Riureni-Stolniceni, of. Govora 2, Vîlcea; ELENA CIORNEI, str. Adrian nr. 56, Tr. Severin, Mehedinţi; GEORGE BÎSCĂ, str. Petrila nr. 7, Sibiu; CLAUDIA FURNEA, str. Lotrului nr. 5, Ploieşti, Prahova; RODICA IORDACHE, com. Poiana Mare, Dolj; IULIU SOCACI, cartier Gojdu, cămin 2, et. 3, camera 66, Deva, Hunedoara; MARILENA OPREA, str. Smeurei nr. 73, Piteşti, Argeş; IULIAN PAUL şi TONI SERCEŞ, şcoala de aviaţie „Aurel Vlaicu" com. Boboc, Buzău; FĂNICA ENE com. Cochirleanca, Buzău; CORNELIA ARDELEAN, str. Glad nr. 31, Timişoara, Timiş; NUŢI BONDOC, str. Păcii nr. 16, oraş Breaza, Prahova; ANA TARA, str. Primăverii nr. 5, Călăraşi, Ialomiţa; PETRUS BULDUI, str. Doinei nr. 20, Călăraşi, Prahova; MERI CRISTEA, str. Vadul Pontoneri nr. 20, Brăila; ADRIAN VAMANU şi AUREL MEDRE, complexul studenţesc nr. 1, Tg. Cocu, bl. A, camera 77 Iaşi; MARIANA SĂLĂJAN, str. Horea nr. 89—95, sc. 3, et. 5, ap. 40, Cluj; GHERASIM MIHULEŢ şi IOAN CHITIDEAN, str. 1 mai nr. 20, Sibiu, GEORGETA BÎRSAN, str. Letea Veche nr. 133, Bacău; RODICA ŞERBAN, str. Bucegi nr. 39, Feteşti-gară, Ialomiţa; NINEL STRATON, bdul V.I. Lenin nr. 2, bl. A, sc. A, ap. 4, Ploieşti, Prahova; JANA VULCAN, CLAUDIA NINA ENACHE şi CARMEN TEREZA LIŢOIU, bdul Uverturii 2/27, sect. 7, Bucureşti; PETRU SOFINCEANU, com. Valea Lupului, Iaşi, RODICA ILINESCU, bdul Republicii nr. 110, bl. 3, sc. C, et. 1, ap. 34, Constanţa; VASILICA MITU, com. Albeşti, sat Buieşti, Ialomiţa; VICTORIŢA SABEŞ, str. Pojarniciei nr. 3, Iaşi; LUMINIŢA POPESCU, str. Brazda lui Novac, bl. B. 1, sc. E (5), et. 3, ap. 8, Craiova, Dolj; DUMITRA CARAGEA, com. Cîmpineanca, Vrancea; GABRIELA SIMACHE, str. Obor nr. 1, bl. 9, ap. 2, sc. B, Buzău; AURELIA STOIAN, str. Plugului nr 78, Tecuci, Galaţi; VIOLETA PIA BURLACU, str. Cluj nr. 21, Brăila; CORNEL FIER, bloc tineretului, com. Almaşul Mare, Alba; NICOLAE MOCANU, com. Sîta Buzăului nr. 99 Covasna; GEORGE MULEANCĂ, piaţa N. Bălcescu nr. 1, Timişoara, Timiş; ELENA GRIGORE, str. C-tin Brâncuşi nr. 1, bl. S 14, ap. 44, et. 10, sect. 4, Bucureşti; ELENA MATEI, str. Lcc. nou nr. 73, com. Giuleşti, Vrancea; VASILE ORĂŞEANU, str. Călugăreni nr. 15, Botoşani; RODICA BRÂNCOVEANU, sos. Colentina nr. 8, bl. 5, sc. 1, et. 8, ap. 33, sect. 2, Bucureşti; ROMEO ANDRIEŞANU şi MIHAELA ANDRIEŞANU, aleea Decebal nr. 20, bl. U, 4, sc. A, et. 4, ap. 19, Iaşi; CAMELIA IONELA CSIKI, str. Coşbuc nr. 52, Iaşi; CRISTIAN BUCUR, str. Reactorului nr. 65, sect. 2, Bucureşti; SIMONA CODRUŢA NEŞOIU şi IOAN SIMION str. Tg. Pestelui nr. 11, Sibiu; VALERICA TIRON, aleea Nicolina nr. 159, Iaşi; CONSTANTIN RADU, str. Ion Creangă nr. 3—A, Ploieşti, Prahova; JULI LILI LUPU, str. Drumul Taberei nr. 12, bl. B. 3, sc. B, et. 3, ap. 33, sect. 7, Bucureşti; NUŢI FRONE, str. Compozitorilor nr. 30, bl. O.D. 5, sc. 4, et. 3, sect. 7, Bucureşti; JACQUELINE ALINA BORUGĂ, str. Hârniciei nr. 16, sect. 6, Bucureşti; VASILE CRIŞAN, str. Oradea nr. 5, Oradea, Bihor; DANILA MOLDOVAN, str. Mihai Viteazu nr. 19, Tg. Mureş, Mureş; FLORI BĂLTICĂ, str. Laic Vodă nr. 18, Constanţa; NICOLAE REITU, Şcoala superioară de marină comercială — Constanţa; NELU PESCARU, com. Zănesti, Neamţ; ALINDOR NEWMARK, str. Bicazului, bl. B. 2, sc. C, ap. 45, et. 4, Piatra Neamţ; EUGEN POPA, str. Lacului nr. 37, Ocna Mureş, Alba; ŞTEFAN FERKEL, splaiul T. Vladimirescu nr. 3, ap. 4, sect. 3, Timişoara, Timiş; MARIANA CAMBURU, aleea Trandafirilor nr. 6, bl. B. 1 sc. A, ap. 18, Tomis, Constanţa; ŞTEFAN DUMITRANA post restant Tîrgoviste, Dîmboviţa; DANA RUSMANICA, com. Tohanul Nou, str. Lungă nr. 97, Braşov — doresc să corespondeze cu cei ce vor să facă schimb de ilustrate din întreaga ţară.

DOUĂ FAŢETE ALE UNEI MONEDE URÎTE

CURIER

de Mihai STOIAN

Am mai arătat şi altă dată că dialogul generaţiilor — părinţi-copii — suferă, uneori, din vina unei părţi sau a celeilalte. Mă văd nevoit să revin, deoarece am primit două scrisori din provincie (din două oraşe diferite). Tînăra de 17 ani, care mi scrie, ca şi cititoarea în vîrstă de 67 de ani nu se cunosc de fel. Totuşi, scrisorile lor vin să se întregească, ba intră chiar, fără voie, într-un fel de... dialog indirect. Iată, mai întîi, puţine — dar gravele — cuvinte aşternute pe hîrtie de cititoarea de 67 de ani :

„Mă adresez dumneavoastră, deşi nu urmăresc să rezolv nimic astfel. Dar sînt aşa amărîtă şi în panică, încît nu mai ştiu ce-mi poate aduce ziua de mîine. Sînt o mamă necăjită, n-am reuşit să conving pe copilul meu să aibă un cît de mic sentiment faţă de mine, nu de dragoste, cel puţin de milă, căci sînt gonită din casa lui, aşa, în necunoscut. El susţine că nu-l interesează. Este singurul meu copil, deşi intelectual, iată-l cum se comportă. Sînt în casa lui de peste doi ani, de cînd soţul meu, înainte de-a muri, l-a rugat să aibă grijă de mine, deoarece, în afară de pensie, nu am alt sprijin, nici casă, în plus, sînt grav bolnavă de inimă, am tensiunea mărită şi nu pot face eforturi fizice ; de aici a venit toată cornirea împotriva mea, pretinzîndu-mi să fac toată munca în gospodărie şi să văd şi de nepoţi, cu toate că soţia lui e casnică. Iar dacă n-am putut să lupt cu aceste greutăţi, au început să-mi facă neajunsuri şi vă mă gonească în fiecare zi. Mă împing să-mi găsesc o cameră singură şi să suport toate cheltuielile, toate grijile vieţii. Nu mai dorm, am crize de inimă, stări depresive, dar pe el nu-l afectează nimic. N-aş vrea să-l compromit, dar poate că există totuşi vreo soluţie. O MAMĂ".

Corespondenta de 17 ani îmi scrie : *„Întotdeauna, la şcoală, am luat premiu sau menţiune, pentru că eram printre elevii fruntaşi ai clasei. Începînd din clasa a VI-a, singurele cuvinte de încurajare nu le-am primit decît de la profesori. Adică de cinci ani nu am fost încurajată, lăudată, nici de mama, nici de tata. De altfel, sincer să fiu, despre părinţi n-am decît amintiri vagi, estompate. Mama s-a despărţit de tata cînd eu aveam 9—10 ani. La proces am fost luată de mama, dar numai formal, deoarece, în realitate, am rămas la bunica (ce e drept, de pe mamă). La bunica sînt şi în ziua de azi. Mama s-a recăsătorit, a mai născut doi copii şi m-a uitat. Sînt convinsă că nici ceilalţi copii ai ei n-ar fi avut o soartă mai bună, dacă n-ar fi la mijloc şi tatăl lor care-i iubeşte ca pe ochii din cap. Eu cred că-i poţi spune tată sau mamă acelei sau aceluia care te creşte, te îngrijeşte, şi nu numai acelora care te nasc (şi, în unele cazuri, te părăsesc). Mama nu m-a luat la ea cînd s-a recăsătorit, deoarece noul soţ nu-mi putea suporta prezenţa, dat fiind că semăn teribil cu tatăl meu. Şi ea i-a dat dreptate, ajungînd la concluzia că, dacă va continua să mă crească în preajma ei, riscă să-şi amintească mereu de prima căsătorie, de primul soţ, respectiv de tata. Considerau că motivele sînt foarte serioase şi pot fi iertate, aşa considerau ei, nu însă şi eu. Iar tata, după divorţ, n-a mai venit pe la mine nici măcar o singură dată. La şcoală eram singura elevă la care nu venea nimeni, niciodată, la şedinţele cu părinţii : totuşi, diriginta nu se supăra, pentru că învăţam bine. Bunica nu se putea deplasa, fiind bolnavă şi bătrînă. Aşa cum este, încearcă să mă ajute şi să mă vadă pe picioarele mele. Îi sînt şi-i voi fi veşnic recunoscătoare. În situaţia descrisă mai sus, sînt singură, îngrozitor de singură. Prietenii, colegii nu pot înţelege totul, nici nu-şi imaginează zbuciumul meu sufletesc. Alţi tineri de vîrsta mea se distrează, sînt fericiţi, se bucură din plin de viaţă, pe cînd eu, eu m-am închis într-o carapace, pentru că n-am pe nimeni pentru care să fac ceva ; cînd eram cu părinţii, îmi spuneam : „Fac lucrul ăsta ca să se bucure mămica şi tăticul..." Dar acum ? Singurul lucru pe care-l pot face, pentru mine însămi, este învăţatul. În rest, nimic. Totul pare pustiu, trist, fără culoare, acoperit de o perdea fumurie... Peste două săptămîni (la mijlocul lunii iulie — n.n.) împlinesc 17 ani (LA MULŢI ANI ! — n.n.) şi nimeni, absolut nimeni, nu-mi va spune „La mulţi ani", pur şi simplu pentru că n-am pe nimeni, doar bunica, însă ea nu poate vorbi. Sînt ani şi ani de cînd îmi cumpăr singură o felicitare frumoasă, o scriu şi o pun la poştă pe data de 14 iulie, iar pe 15 iulie o primesc, astfel încît factorul poştal care nu vine decît o dată pe an, aducînd felicitarea, află că-i ziua mea şi îmi urează fericire şi noroc..."*

Am publicat, faţă-n faţă, scrisorile de mai sus, deoarece, în fond, ele descriu situaţii ruşinoase, două faţete ale uneia şi aceleiaşi monede : *egoism atroce, insensibilitate!* Bătrîna care îmi scrie are grijă, după toate cîte le îndură, să-şi păstreze anonimatul şi să precizeze că nu doreşte „să-l compromită" pe onorabilul... intelectual care o goneşte din propria-i casă. Cită dovadă de iubire maternă şi de delicateţe în întreaga ei comportare, greu de stabilit în cuvinte ; probabil că de-aici se şi trag o parte din necazurile corespondentei (care, într-un moment de disperare, mi-a scris, avînd nevoie să se confeseze cuiva, fără să urmărească, cu precizie, vreo soluţionare a cazului ei prin intermediul curierului) : delicateţea şi sensibilitatea ei se ciocnesc de zidul de indiferenţă şi grosolănie al... capului de familie. Cu un asemenea „om", chiar cînd ţi-e fiu şi continui, bineînţeles, să-i ocroteşti numele, să mai ţii la el, trebuie totuşi acţionat mai hotărît, altminteri rămîi la discreţia umilitcarelor sale capricii.

Cît priveşte strigătul de singurătate al tinerei de 17 ani, o rog să-mi indice un „Post restant" pe care, apoi, să-l public, astfel încît cei dornici să-i scrie (şi am convingerea că vor fi sute de asemenea corespondenţi) s-o poată face. Pînă una, alta, însă, o sfătuiesc să-şi continuie drumul (aşa cum l-a străbătut şi pînă astăzi), căci — în ciuda vîrstei şi a singurătăţii — pot spune că ea s-a descurcat de minune, concluzînd că singura soluţie capitală a situaţiei dureroase în care se află este *învăţătura* şi iarăşi *învăţătura*. Calificîndu-se temeinic, mobilizîndu-şi timpul cu treburi importante, ea va ajunge să ocupe locul cuvenit în societate, va putea să-şi întemeieze o familie în care să uite, cît mai definitiv, suferinţele din perioada adolescenţei.

UMOR STRĂIN

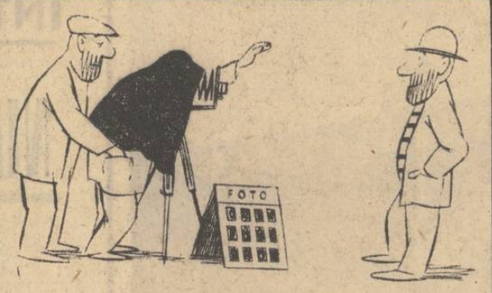

O clipă, vă rog... („PARIS MATCH")

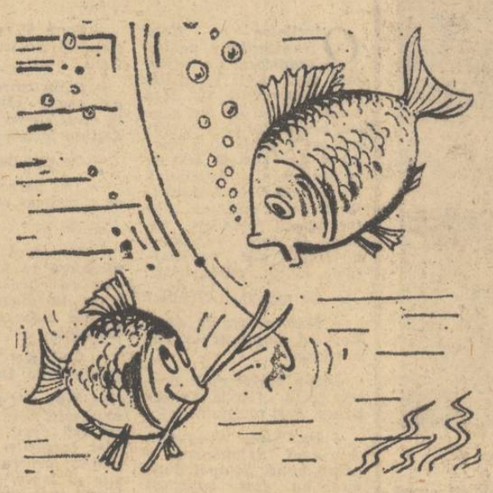

— Încetează să-ţi mai baţi joc de pescari... („KROKODIL")

— Ei drace ! Dar asta-i nevasta mea !... („QUIZ")

Fără cuvinte („PARIS MATCH")

Se însoară comandantul pompierilor („PARIS MATCH")

Jocuri distractive

CU TREI LINII

Cu trei linii, uniţi şase din numerele aflate pe marginea careului, în aşa fel încît descendul să fie împărţit în şase părţi, iar fiecare parte să cuprindă cîte două exemplare din ficare piesă.

(Dezlegarea în numărul viitor)

Patru din şase pătraţele

(Soluţie)

Cele două pătraţele în plus sînt nr. 2 şi 6.

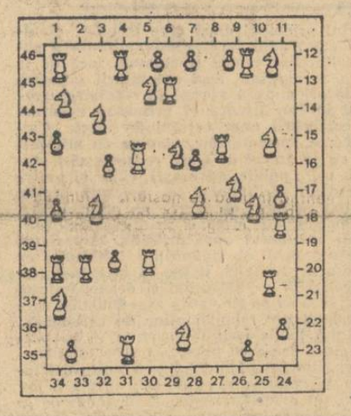

REBUS

Cum e sacul...

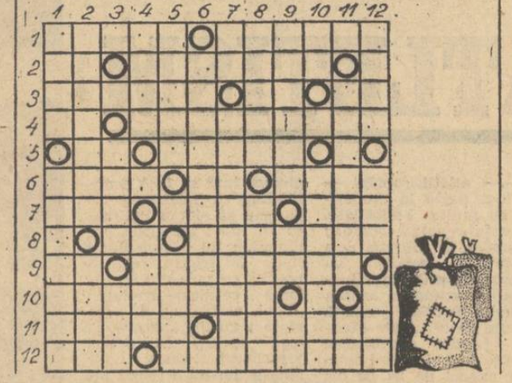

ORIZONTAL : *1. Înfăşurări — Deţinea pe vremuri mulţi saci plini... 2. Pronume. — 3. În fabule, este prins cu... mîţa-n sac. — Erete ! — Cară saci... în Dobrogea. 4. Argint. — Umblă... cu mîţa-n sac (fig. fem.) 5. La sfîrşitul lui, se... numără sacii. — Lucrau pe vremuri... cu sacul în cap. 6. În rochie... „sac". — Petec de petec ! — Bovină. 7. Caută. — Goleşte pînă la Anul nou, mulţi... saci cu porumb. — Comună în Elveţia. 8. Asia ! — A aduna... la sac. 9. Spetează. — Clădeşte depozite pentru saci... (pl.) 10. Pui de sac (pl.) 11. Cuişoare. — Are o gură... cît un sac. 12. Fata din Lugoj. — Săculeţ pentru hărţi.*

VERTICAL : *1. Hrană pentru... „Traista Ciobanului". — Sac portabil. 2. Pregătesc conţinutul pentru... saci. — Porţie... la sac. 3. E gol, dar nu ...în sac, (fem.) — Afluent al Pripetului. 4. Cum e sacul... cînd are petec ? — Ţese saci. (dim.) 4. Un act ieşit din comun... — Oraş în Siria. 6. „A dat de fundul sacului"... 7. Vase goale pe jumătate ! — Concurent la fugă, uneori... în sac. 8. Acolo se pregătesc conţinutul pentru saci. — Indeletnicire, la care se foloseşte şi sacii. 9. I s-a pus sacul în cap... (fig.) — Nichel. — Interjecţie. 10. Salut. — Prevenită. 11 Camuflaţi... în sac. — Ore ! 12. Doar greutatea conţinutului... — Saci care se rup repede... (fig.) — Articol. (abr.)*

Horia OŞORHAN

Cuvinte rare : VNA — CNA — ALEP

LINIŞTE !

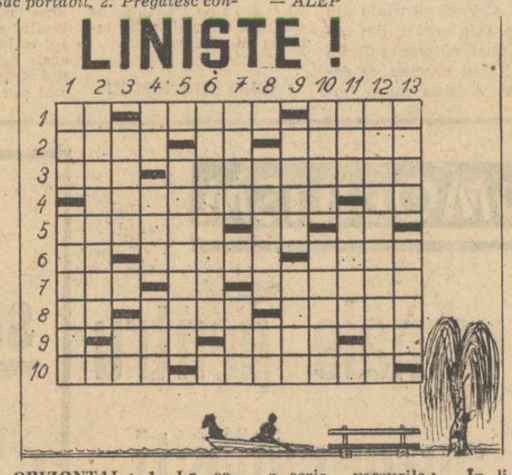

ORIZONTAL : 1. La capătul patului ! — Timp liniştit.., (pl.-exceptînd pe Caragiale ! N. R.) — Om politic japonez (sec. 20) 2. Asigură pacea... (pl. arh.) — Început de repaus ! — Liniştit. (fig.) 3. Iar (od.) — Asigură un somn liniştit (pl.) — 4. Marele povestitor, care a scris povestea „Grădina liniştii". — George Teodoru. 5. „Apele liniştite sînt adînci". (pl.) — În prezent ! — Radical chimic. (simb.) 6. În van ! — Ţara dimineţilor liniştite.. — Navă de transportat mărfuri. 7. Cadou. — Marcă de creion. — Pronume nehotărît feminin. 8. Armăsar focos. — „Eminescu" care a scris versurile : „În liniştea serii, să mă lăsaţi să mor la marginea mării". — Vechi istoric... 9. Literă elină. — Partea în general mai liniştită a zilei... (pl.) — Pare ! 10. „Neliniştea"... regională. — Autorul volumului pentru tineret „Întîmplarea de pe strada liniştii".

VERTICAL : 1. Poet american din secolul trecut, autorul poeziei „Valea neliniştei". — A nu lăsa în pace... (fam.) 2. Trimis prin forţă în liniştea... eternă. 3. „Neliniştea" debutului. — Liniştită la sfîrşit ! 4. Nichel. — Strămoş... — Locul unde te linişteşti, după oboseala zilei. 5. Autorul romanului „Pe Donul liniştit". 6. „Tăcerea este de aur". (pl.) 7. Linişte. — Particulă chineză. 8. Un obicei... prost văzut. — Codiţă de vrej ! 9. Vibrează la trecerea trenului... (pl.) — A spaţia. 10. Numele egiptean al faraonului Keops. — Cer liniştit... 11. Cele liniştite sînt adînci. — Urît. 12. Scriitor clasic rus, autorul nuvelei „Liniştea". 13. Ciulin. (reg.) — Liniştea. (fig.)

Şt. TACU

Cuvinte rare : **KATO — INAT — TSE — KUFU — OSEF**

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

RĂCOROITOARE

ORIZONTAL : Scribe — Cvas — Plaja — Cidru — Rac — Colt — Ic — Iţit — Sirop — Titus — Polar — Torizi — Uta — H — R — Fa — Arac — Am — Copaci — O — Limonadă — Er — Beat — Duşuri — Adiată — Amat.

FORME DE RELIEF

ORIZONTAL : Nisam — Alimov — Macedonski — Camilar — A — Dc — Sadoveanu — O — Sur — Di — Roman — Or — Vidu — Sims — Liz Iota — Lat — O — Im — Gara — Na — Hoc — Aln — Mb — N — Orăscu — Sărat — Valea — Titani — Sat — Borodin.

NUNTA DE AUR

„Scumpii noştri părinţi **SERENA** (76 ani) şi Dr. **ANDREI VASS** (84 ani) din Bucureşti, Aleea Barajul Cucuteni nr. 3 Bloc A 12, aniversează la 5 august 1970, 50 de ani de la căsătorie.

Cu această ocazie le mulţumim călduros pentru dragostea părintească cu care ne-au înconjurat şi pentru exemplul minunat de viaţă ce ni l-au oferit.

Le urăm viaţă lungă, sănătate şi mulţi ani fericiţi". Semnează **Pavel, Mira, Petre** şi **Marta.**

★

„La 1 august 1970 **ANETA** şi **IOAN PÂNTEA,** ambii de 77 ani, împlinesc 50 de ani de convieţuire în satul Rafoila, judeţul Vaslui, unde au fost învăţători. Cu această ocazie copiii, nepoţii şi rudele apropiate le urează în continuare viaţă îndelungată, sănătate şi

mulţumirea de a vedea dezvoltîndu-se şcoala generală din acest sat unde au funcţionat de la început şi pînă la pensionare, şcoală al cărei director acum este fiul lor cel mare, George".

Semnează **Adriana** şi **Camil Pântea** din Bacău.

★

„La 19 iulie 1970, **EUFROSINA** (70 ani) şi **TOMA MIRONESCU** (80 ani) din comuna Puieşti, satul Lăleşti, judeţul

Vaslui au sărbătorit 50 de ani de la căsătorie.

Toţi cei 11 copii şi 15 nepoţi le urează cu acest prilej sănătate, fericire şi viaţă lungă". Semnează fiii, nurorile şi nepoţii.

★

„La data de 20 iulie 1970 scumpii noştri părinţi **VERA** (74 ani) şi **IOAN TOPA** (81 ani) din Bucureşti, str. Escalei nr. 48 sector 2, au împlinit 50 de ani de convieţuire în cea mai deplină înţe-

legere, unul la lîngă altul la bine şi la rău.

Cele patru fiice împreună cu ginerii, 18 nepoţi şi cei cinci strănepoţi, le urăm multă sănătate şi încă mulţi ani fericiţi în mijlocul celor dragi".

Semnează **Lidia** şi **Alexandru Sasu.**

★

„Iubiţii noştri părinţi şi bunici, **IUSTINA** (67 ani) şi **EUGEN PROTOPOPESCU** (76 de ani) din Bucureşti, şos. Cringaşi nr. 30, au împlinit la data de 20 mai 1970, 50 de ani de căsătorie. Copiii, nura-

rile şi ginerele le urează La mulţi ani, fericire, deoarece au ştiut să imprime dragostea de familie, de viaţă, de tot ce este mai frumos şi mai nobil". Semnează **Mircea Protopopescu.**

— Vă rog să mă scuzaţi, doamnă. V-am întrebat dintr-o pură curiozitate.

Camelia îşi şterse ochii cu o batistă.

— Ce părere v-a lăsat Ioana ? A fost în casa dumneavoastră nu o dată.

— O părere cît se poate de bună. Pînă în clipa cînd mi-am dat seama că vrea să pună mîna pe Vasile.

— Credeţi că a vrut să pună mîna pe el ?

— Eu aşa cred. I-ar fi convenit. Mie nu-mi convenea să am în casă un manechin.

— Doamnă, ştiţi ce mă intrigă şi sînt sigur că vă intrigă şi pe dumneavoastră ? Această coincidenţă. O fată pe care o cunoaşteţi este omorîtă de propria dumneavoastră maşină. Indiferent că această maşină a fost furată.

— M-am gîndit şi eu. De altfel atunci cînd v-am vorbit de blestem sau destin am avut în vedere şi acest lucru. Dacă maşina ar fi lovit un necunoscut, gravitatea ar fi fost identică, dar moral vorbind, pentru mine şi ai mei, ar fi fost mai mică. Vasile, de cînd a avut loc accidentul, nu mai e el. Mi se pare nu numai ciudată această coincidenţă, dar şi penibilă şi, credeţi-mă, tocmai de aceea îmi dau toată osteneala să vă ajut. La prima vedere s-ar părea că la mijloc este ceva cusut cu aţă albă. Nu mă feresc să vă spun eu acest lucru.

— Într-adevăr asta m-a mirat şi pe mine cel mai mult. De ce tocmai această maşină a lovit-o pe fata care, în concepţia băiatului dumneavoastră, trebuia să-i fie soţie. Şi încă ceva doamnă. Această fată era însărcinată în luna a treia. Şi acest lucru cred că vă mira. Nu i-am spus băiatului dumneavoastră şi, v-aş ruga, în măsura în care nu doriţi să-i produceţi un şoc, să n-o faceţi nici dumneavoastră.

Bunicul urmări cu atenţie mişcarea liniilor de pe faţa Cameliei, dar în afară de pleoapele care se închiseră grăbit de cîteva ori şi de o încruntare a sprîncenelor, nu zări pe chipul ei altceva nimic.

Desen de Rodica PRATO

7. Alexiu era în biroul lui, asculta la magnetofon vocile celor şapte odrasle pe care le avea. Cînd intră Bunicul îi făcu semn să se aşeze şi să tacă. Cîteva minute Bunicul ascultă un plînset şi cîteva risete.

— Ei spune, Bunicule, care e Ion, care e Haralambrie şi care e Piky, că pe ăla mic îl cunoşti după plîns ?

Bunicul ridică din umeri.

— Asta e că nici eu nu ştiu. Formidabil, domnule, cum schimbă magnetofonul vocile. Ţi-ai luat pensia ? întrebă Alexiu.

— Încă nu.

— Ţi s-a mărit cu două sute de lei. Dar ia spune-mi ce-ai mai făcut ? Vînturile, pare-se, nu-ţi sînt prielnice.

— Deloc. Am impresia că mă învîrt într-un cerc închis, iar soluţia este undeva în afara acestui cerc.

— Păi să băgăm şi soluţia în cerc, poate aşa dai de ea.

— În orice caz, tovarăşe Alexiu, sînt **aproape sigur că** nu este vorba de un accident. Pentru asta bag mîna în foc..

— Dacă mi-ai zis tovarăşe şi nu domn, înseamnă că dac-o bagi ai să te arzi. Şi pentru că mi-ai zis cum mi-ai zis, n-o să mă refuzi dacă-ţi dau o ţigară bună.

Alexiu îi întinse pachetul, dar Bunicul, atent la altceva, privea undeva în gol. Alexiu ridică din umeri şi aşezînd pachetul pe birou.

— Aş avea nevoie de adresele femeilor care au lucrat la familia Scurtu.

— Asta în cazul că au avut contract. Ceea ce nu cred.

— De obicei, cele venite din Ardeal ştiu una de alta, se angajează prin cunoştinţe. Am mare nevoie de una. De celelalte dau eu. Şi mai am nevoie de ceva, tovarăşe căpitan. Tot ce se poate şti despre trecutul doctoriţei Camelia Scurtu.

— Din cîte îmi dau seama soluţia e la o mie de kilometri de cercul în care te învîrţi dumneata.

— S-ar putea să fie înăuntrul cercului şi să n-o văd eu.

Alexiu îşi trecu mîna peste mustaţă, apoi se apucă să bată cu un creion în birou. Deschise un caiet aflat în faţa lui şi ţuguindu-şi buzele spuse :

— Un amănunt, dar un amănunt din acelea care dumitale îţi fac plăcere. Maşina n-a putut fi pornită, de la locul, să-i zicem, accidentului, deşi văd că nu-ţi place termenul. N-avea benzină.

Bunicul se îmbujoră la obraz.

— Ai discutat cu Pătraşcu ?

— Nu încă.

— Eu cred că între el şi Camelia Scurtu nu-i doar o simplă amiciţie colegială

Bunicul oftă.

— După ce-am văzut-o cum arată...

— Şi încă ceva, spuse Alexiu. Doina Ciumedrea a fost înscrisă pentru examenul de conducători auto. A căzut.

— Pe ce maşină a dat examen ?

— Dacă nu ştiu nici eu înseamnă că trebuie să te interesezi dumneata. Aş putea pune pe cineva de la noi, dar ştiu că nu-ţi place să mănînci cu lingura altuia.

— Azi-noapte s-a produs în oraş vreo crimă ?

— Ce-ţi umblă prin cap ? întrebă Alexiu uitîndu-se atent la Bunic.

— Nimic, vă întreb.

— Nici una. Cinci spărgeri, patru furturi de maşini. Trei violuri în comunele învecinate. Două sinucideri. Hazliu mi se pare un singur lucru. A fost spartă o vitrină în care se aflau doar manechine dezbrăcate. Întrucît tot te ocupi de manechine, mi-am zis...

— Cînd s-a întîmplat asta ?

— Pe Ştefan cel Mare, azi-noapte. Ora, greu de stabilit. Nu s-a furat nimic.

— Interesant, interesant, spuse Bunicul.

— Asta chiar că nu mai pricep de ce poate fi interesantă ?

— Dacă n-ar fi fost interesantă nu mi-aţi fi spus-o tovarăşe Alexiu. Mi-aţi fi spus că au fost totuşi două crime, dar astea nu mi le-aţi spus, cu toate că înainte de a veni aici am fost la operaţional. Cu alte cuvinte, mi-aţi spus exact ceea ce vă preocupa şi pe dumneavoastră.

Alexiu rise.

— Bunicule, din stimă pentru anii dumitale să ştii că eu nu te contrazic.

Alexiu apăsă pe un buton aflat undeva sub birou şi în încăpere intră un sergent. Îi dădu o bucată de hîrtie pe care scrisese înainte cîteva rînduri.

— Tovarăşe sergent, urgenţă supersonică.

— Am înţeles, să trăiţi, spuse sergentul şi ieşi.

Alexiu se îndreptă spre dulapul metalic aflat într-un colţ al încăperii şi scoţînd din buzunar o cheie legată cu un lanţ de centura pantalonilor, deschise uşa grea.

— Bunicule, măcar o Bereta. Ţi-am făcut şi permisul de port armă, spuse el şi ca să ajungă la raftul de sus al dulapului fu obligat să-şi pună sub picioare cîteva anuare de telefon, aflate în apropiere.

Bunicul se uită cu dispreţ la pistol.

— Adică nu-l vrei, spuse Alexiu citind dezaprobarea pe faţa bătrînului.

Bunicul nu spuse nimic. Îşi scoase ochelarii cu lentile groase ca nişte faruri de automobil şi îi întinse căpitanului. Acesta îi puse pentru o clipă la ochi. Şi-i scoase repede, ştergîndu-se cu dosul mîinii la frunte.

— Da, spuse Alexiu şi, luînd pistolul, ridică din umeri şi-l duse din nou la dulap de unde îl luase. Cîte dioptrii ?

— Treişpe şi opt.

— Bunicule, ar fi bine să lucrezi la laborator. Cu aşa microscoape...

(Va urma)

URMARE DIN PAG 1

în cale un astfel de exemplar, nu mă pot opri să-mi pun întrebarea pe cît de banală, pe atît de firească : de unde pînă unde această complicată pirotehnie de cuvinte şi gesturi, ce aspiraţii secrete, ce năzuinţi sublimate camuflează, în fond, această manifestă voinţă de etalare ?

Nu voi apela la complexele şi penetrantele introspecţii ale psihanalizei, nu voi chema în sprijin somităţi ale psihologiei. Mă voi referi pur şi simplu la un caz pe care împrejurările mi-au îngăduit să-l cunosc mai îndeaproape, un caz pe care îl consider în multe privinţe ilustrativ pentru fenomenul în cauză...

Cunosc o familie întru totul onorabilă, în care s-ar părea — dacă ar fi să ne luăm după aspectele exterioare — că domneşte o mai mult decît prielnică atmosferă educativă. Odraslele respectivei familii — două fete, acum la vîrstă adolescenţei — au fost crescute într-un spirit de teribilă exigenţă : o severă sobrietate, uneori apropae monahală, li s-a impus încă din anii copilăriei ca supremă regulă de conduită.

Întîmplarea a făcut să le întîlnesc, într-o zi, pe cele două „călugăriţe" — cum fuseseră, poreclite în cartier — într-un grup de prieteni şi prietene unde se aflau în afara razei vizuale a ochilor străşnic veghetori ai părinţilor. Ce mi-a fost dat să văd şi să aud, în cele cîteva minute cît am avut prilejul să fiu prin preajma lor, îmi vine greu — dintr-o elementară decenţă — să încredinţez albului hîrtiei. Se înghesuiau la gura lor, altminteri atît de ingenuu delicată, tot felul de cruditătăţi culese de la periferia vocabularului. Dar nu acesta era lucrul cel mai semnificativ şi mai grav, ci faptul că le pronunţau cu autentice delicii, de parcă ar fi reprezentat cine ştie ce zămisliri deosebite ale unei dezlănţuite ingeniozităţi lexicale.

Aş vrea să fiu limpede înţeles : nu-mi trece prin gînd să întreprind vreo pledoarie în favoarea „moliciunii" educative cu care unii părinţi tratează problema complexă a creşterii şi formării tinerei generaţii. Dar nu se poate să nu remarcăm că, atunci cînd exigenţele nu sînt acoperite de un conţinut real, cînd se reduc la simple decaloage găunoase de precepte mortificate, lipsite de pulsaţia vie a autenticităţii, se transformă în nişte simple frîne formale, care incită la frondă naivă şi la ieftine teribilisme.

Victor BÎRLĂDEANU

Monolog interior despre...

Teribilisme

Oferiţi-l sec, cu sifon sau în amestec, dar totdeauna rece ! GINUL — o băutură fină şi aromată, de vînzare în toate magazinele alimentare.

Preţ de vînzare : GIN SEC — 35 lei

GIN COVASNA — 40 lei RECOM (5279)

— Îmi puteţi asigura volumul împotriva focului critic ?

INVITAȚIE LA ATLETISM

În Bucureşti pe stadionul Republicii sînt programate în cursul lunii august concursuri atletice de o rară spectaculozitate. Cuvîntul repetiții trecut în ghilimele, în intenția de a continua o metaforă, își găsește cu prisosință justificarea știind că adesea Cornelia Popescu repetă de sute de ori unele exerciții pentru dezvoltarea detentei, că Petre Lupan urcă uneori de 30 de ori dealul Raica, sau că tot de atîtea ori, ba și mai mult, Mariana Goth își parcurge la un antrenament distanțele pe care le aleargă la un concurs. Cînd se anunță „repetiție" generală atunci se desfășoară ruletele și se aude tremurul febril al cronometrelor, iar antrenorul devine spectator sobru și exigent.

Ultimele „repetiții" generale au dat încredere și optimism. Unul dintre „actorii" principali — Carol Corbu (nici acum metafora nu este deplină deoarece Corbu timp de o săptămînă a alcătuit cadrele principale ale unui film al studiourilor din Buftea), unul din cei mai buni săritori de triplu din lume, este necăjit din cauza unei entorse suferită la ultimul concurs de selecție. Aceasta nu îl împiedică însă să facă genoflexiuni cu haltere de 150 kg. sau să alerge 100 metri în 10,9". De altfel optimismul lui este oglindit chiar de tricoul care îl poartă, pe care sînt imprimate celebrele cuvinte : „Veni, vidi, vici". El vrea să le pună în aplicare în mod special cu ocazia jocurilor balcanice, unde pînă acum nu a reușit niciodată să iasă campion. Alături de el și ceilalți componenți ai echipelor noastre, printre care Viorica Viscopoleanu, Lia Manoliu, Ileana Silai, Valeria Bufanu, Maria Lincă, Nicolae Perța, Șerban Ion, Gheorghe Zamfirescu, Gheorghe Ungureanu, Ilie Cioca, Ion Rățoi, Gheorghe Cefan, Gheorghe Costache sînt gata de spectacol.

Cortina stagiunii atletice din luna august se va ridica pentru semifinalele Europei, băieții la 1—2 august la Zürich, iar fetele la 2 august, în București. Reprezentanții noștri doresc să ofere spectatorilor cît mai multe satisfacții în zilele fierbinți ale acestui august. Să sperăm că așa va fi și că pe stadioane se vor afla cît mai mulți iubitori ai atletismului.

Silviu DUMITRESCU

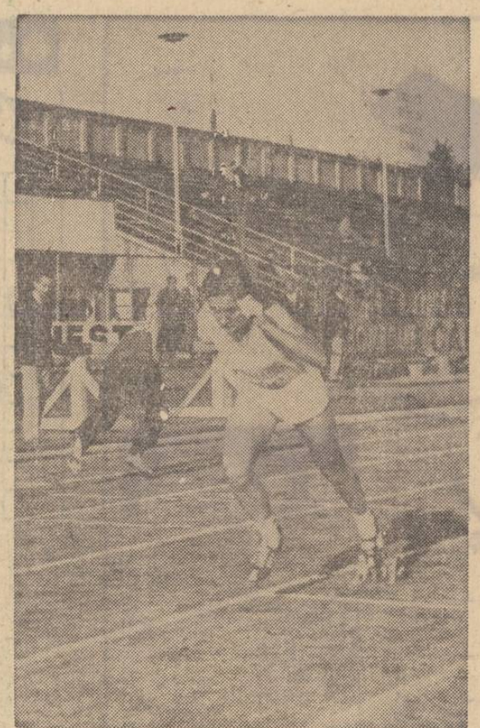

Mariana Goth la un antrenament

Pe pista de gumasfalt a stadionului Republicii, arenă care de-a lungul anilor a fost vizitată de celebrități ale atletismului mondial, se întîlnesc, și vor avea un cuvînt de spus, concurente din U.R.S.S., Cehoslovacia, Italia, Austria, Polonia, Elveția și, bineînțeles, România, cu Lia Manoliu, Viorica Viscopoleanu și celelalte atlete impuse de ultimele concursuri. Credem noi că simpla enumerare a țărilor care vor fi reprezentate la această semi-finală este suficientă pentru a ne face o imagine a ceea ce va fi concursul de mîine. Pentru noi, pentru federația noastră de atletism, prilejul trebuie să marcheze revenirea la vechile tradiții, la acele minunate vremuri cînd în fiecare toamnă stadionul Republicii se fălea cu prezența pe pista și pe gazonul său a celor mai reputați atleți și atlete ale lumii.

INTERMEZZO CU...

NUNWEILLER III

de Ioan CHIRILĂ

O întîlnire cu Nelu Nunweiller e, pentru cronicarul de fotbal, mai mult decît un prilej de conversație. E, dacă vreți, un mijloc de control pentru tot ceea ce cronicarul a gîndit și a imaginat pe temele atît de subiective ale fotbalului. Pentru că Nelu Nunweiller a fost și este unul dintre puținii fotbaliști români la care echilibrul dirijează atît entuziasmele, cît și... prăbușirile...

— Ce mai faci, Nelule ?

— Sînt în vacanță, după doi ani împliniți la Fenerbahce.

— S-a vorbit mult despre jocul tău la Fenerbahce. Ești mulțumit ?

— Da. Sînt mulțumit. Am avut întotdeauna o presă bună. Și-apoi după mine au fost solicitați mulți jucători români în Turcia. Asta cred că recomandă, în primul rînd, activitatea mea în Turcia.

— Care e secretul longevității tale, într-un post de mare efort fizic ?

— Munca și odihna. Dar nu orice fel de odihnă. La Istanbul, de pildă, mă duceam întotdeauna pe jos la antrenament. Asta reprezenta patru kilometri. La întoarcere, la fel. Acești opt kilometri nu i-am trecut, însă la muncă, ci la odihnă. Într-o vreme, ziarele au scris cu mult haz despre „nebunia românului", dar pînă la urmă și-au dat seama că totul era făcut cu cap.

— Cum mai e privit fotbalul nostru în Turcia?

— Bine. Mai ales după Mexic. Înainte de Mexic, toți colegii mei turci ne socoteau „poartă de încasat goluri". În schimb, în preziua jocului cu Brazilia, Ogün și Can au pariat pe șansa noastră, luînd victoria și jocul egal.

— Cum ai regăsit campionatul nostru acum, în final ?

— E un mare succes că am reușit să-l încheiem în acest sfîrșit de iulie, cu destule jocuri bune.

— Ce zici de U.T.A. ?

— Îmi pare foarte bine că a cîștigat campionatul.

— De ce ?

— Ca jucător, nu uit niciodată că la Arad jucam ca acasă. U.T.A. a jucat întotdeauna fotbal. Și îmi place cînd cîștigă fotbalul.

— Ce zici de finala pierdută de Dinamo ?

— S-au dat tot felul de explicații. Dar asta nu înseamnă decît să complicăm lucrurile. Dinamo a pierdut pentru că nu mai știe să lupte. Steaua a luptat mai mult și a cîștigat.

— Ce ai reținut din campionatul mondial ?

— Multe.

— Spune-mi care a fost cea mai puternică impresie ?

— Au fost două. În primul rînd m-a impresionat felul în care Brazilia a dat drumul la minge, iar în al doilea rînd faptul că „marele Pele" a muncit la fel ca toți ceilalți, dacă nu mai mult. Și m-am gîndit atunci la unii dintre jucătorii noștri... Mai ales la Dumitrache și Dobrin, care n-au înțeles încă asta.. Ce vreau să spun ? Jucătorul nostru e gata oricînd să folosească ceva care îi convine. Iată, de pildă, în presă a început să fie folosită o vorbă „conducător de joc"... Imediat jucătorii vor să „scoată" tot ce se poate din vorba asta, care, pentru unii înseamnă un fel de „ajutor de băgător de seamă". Iar de-aici și pînă la chiul nu e decît un pas.

— Vorbeai de Dumitrache și Dobrin...

— Două mari talente, fără îndoială. Eu, cel puțin i-am privit ca pe niște minuni ale fotbalului. Dar copiii aceștia și mai ales Dumitrache, au crescut prea repede. Am văzut o dată într-un film cum băiatul preferat al unei familii se pregătea să se ducă la o întîlnire. Toți frații i-au dat cîte ceva ca să fie mai frumos. Unul i-a dat cravata, altul cămașa, altul butonii. Și flăcăul a ieșit chipeș pe ușă... În fotbalul modern nu mai există așa ceva. În fotbal trebuie să dai și tu. Trebuie să dai și cămașa, și butonii, și cravata.

— Bine, dar și ei dau. Un gol e mai prețios decît 10 minute de muncă fără rezultat.

— Aici e toată greșeala. Un gol, sau un dribling frumos, sau o fentă aplaudată, sau un „cap" în bară nu te pot scuti de alte munci. Ce s-ar fi făcut Brazilia dacă înaintașii ei s-ar fi supărat, așa tamnesam, pe fundașii lor, mai slabi, fără îndoială, și ar fi început să împartă : asta fac eu, asta faci tu ?

— Morala ?

— Toată lumea la muncă.

— Și golul ?

— Cînd muncește toată lumea, golul nu mai e specialitatea unui singur om. Pentru brazilieni, ca să iau un exemplu, în finala cu Italia au marcat un „virf" 100 la sută, Jairzinho, un „virf" mai... retras, Pele, un mijlocaș, Gerson și un fundaș, Carlos Alberto. Și pot să mai dau nenumărate exemple. Cu Schnellinger, cu Burgnich, cu Mullery, Peters și așa mai departe...

— Ai început să gîndești ca un antrenor, Nelule.

— Nu încă. Sper însă, să fac școala de la Köln.

— Cînd ?

— După ce voi pune ghetele în cui. Pînă atunci, însă, vreau să mai joc un an.

— Unde ?

— Am o ofertă de la Samsun, în Turcia. Dar mai am o ofertă, de la Lausanne.

— Succes, Nelule !

Anghel Crețeanu:

„20 DE ANI ÎN... URMĂRIREA BALONULUI ROTUND"

(V)

● Aburii vedetismului se îngroașă ● Cele șapte goluri primite de la Auer ● Rudi Wetzer, gîndire și forță ● Primul antrenament la Juventus și... primul tren pierdut !

Ultimul an de școală bătea la ușă. Culorile copilăriei păliseră, aburii vedetismului se-ngroșeau, capul deveni doldora de vise.. Alegerea în reprezentativa orașului îmi dădu și mai mult apă la moară. Viața are însă grijă ! Ea îmi pregătea antidotul, servit chiar în eliminatoriile campionatului național prin echipa brașoveană Colțea, aspirantă la titlu, pe care, în anul acela, l-a și cucerit. Meciul programat la Galați, aducea în arenă și două nume mari : Kiss în poartă, Auer înaintaș. Amîndoi erau cotați printre cei mai buni jucători din țară. De la ei nu aveam decît de învățat. În ziua meciului — fără istorie de altfel — Auer mi-a dat ușor șapte goluri. Portarul Kiss mi-a demonstrat, prin cîteva intervenții, distanța ce ne despărțea. În numai 90 de minute, visurile, toarse pe-ndelete, s-au spulberat. Așa că m-am apucat serios de carte. Ca pasărea legendară renășteam. Într-un ateneu popular, mi s-a deschis gustul cititului, al poeziei. L-am ascultat pe Enescu. Am dat meditații, am lucrat în birouri. Mulțumesc, Auer, ție îți datorez redeșteptarea, ție și lui Ilie Subășanu, care cu un an mai tîrziu —la o scară mai omenească — reedita isprava ta !

★

1929. Absolvisem școala. Cu certificatul în buzunar mă consideram în rînd cu oamenii. Mă gîndeam mai mult însă la certificatul cîștigat pe terenurile de fotbal. Studența în perspectivă reclama bani.

În Capitală ca și în Ardeal, fotbalul prinsese mersul timpului, coloanele înaintau. Roncomit înfrunta Chinezul. Timișoara, Clujul, Aradul și Oradea își disputau întîietatea. Numele lui Vogel, Wetzer, Stanciu, Subășanu, Robe căpătaseră circulație. Lăpușneanu, Lacke Dezideriu, Fesci, Zauber și o serie de alte nume bine cunoscute aparau buturile a tot atîtea echipe, rivnind fiecare la invidiatul titlu de „ales pentru națională".

La întîlnirea Franța—România 1932, am fost prezent și eu. Am văzut atunci ce înseamnă un jucător talentat, l-am văzut, pentru prima oară, pe Rudi Wetzer, marele centru înaintaș, gîndire și forță. Scorul de 6-3 cu care am cîștigat i s-a datorat în marte parte. Entuziasmul era general, fazele jocului pe buzele tuturor. Mie, ca portar, nu-mi ieșeau din minte cele nouă goluri înscrise. Două din ele, mi s-au părut... de apărat.. „Nu, nu-i adevărat, mi-am zis, dacă nu le-au prins ei înseamnă că nu se puteau prinde, că erau imparabile... Ba se puteau", mă contraziceam din nou. La căminul studenților covîrșuleni, un singur ins, pirpiriu interveni, spre stupefacția celor de față :

— Cred că golul al doilea, Anghel l-ar fi apărat.

Toamna urma să mă înscriu la facultate. Îmi trebuia o echipă de la care să-mi trag seva... „Greu de presupus, ca numele meu să atragă atenția", gîndeam. Am început să sondez. Cutreieram terenurile, căutam relații. Dar, într-o bună zi, luîndu-mi inima în dinți, m-am prezentat la Juventus, antrenorului. Mi s-a dat echipament, am intrat pe teren. Înalt, bine legat, suficient de suplu, cu picioare sănătoase, am lăsat o bună impresie. Proba atletică fu trecută ușor. S-au jucat apoi două reprize, eu la juniori. Nu-mi cunoșteam partenerii. Cîteva intervenții mi-au reușit, altele s-au irosit. Am fost reținut. Eram, numai ochi, pentru celebrul „Ciogli".

— Domnule Crețeanu, ai fi de acord să joci duminică o repriză în poarta noastră ?

...Un public zgomotos umplea tribunele din Obor. Terenul mic îmi convenea. Cîteva plonjoane, cîteva inspirate ieșiri din poartă și repriză — gata. Juventus mulțumit mi-a propus un angajament, după obținerea dezlegării. M-am prezentat la Galați : D.V.A., la început de afirmare pe plan național nu putea rămîne fără portar. Școala poate fi împăcată cu fotbalul și amîndouă cu practica binecunoscută : antrenament la București, meciurile la Galați — fu răspunsul. Nu mă puteam război cu cei din conducerea echipei D.V.A. Pierdeam cu siguranță. Așa că am scăpat trenul. Al doilea a venit abia după patru ani, între timp făcîndu-mi și stagiul militar.

(VA URMA)

În capitolul viitor :

● Înfruntarea de la Brăila, cu Venus ● Planuri... planuri ● „Nu-ți complica jocul, nu încerca să arăți mai mult decît știi" ● Despărțirea de locurile copilăriei ● ● Primul contract în Capitală

AUTOMOBILISM

Înlesniri vamale pentru turiștii automobiliști

În presa cotidiană cît și în revista „Autoturism" au fost publicate recentele măsuri privind îmbunătățirea regimului vamal aplicat turiștilor și altor categorii de cetățeni care trec frontiera țării. Aceste măsuri îi privesc și pe turiștii automobiliști. Iată de ce, la propunerea mai multor cititori ai rubricii „Automobilism" din revista „Magazin", vom prezenta azi acele măsuri care-i privesc direct pe automobiliștii ce vor să călătorească în țări străine.

Cînd pleacă la drum, orice turist automobilist poate duce ca efecte personale îmbrăcăminte și încălțăminte proprie, precum și alte articole noi sau folosite de care poate avea nevoie în mod rațional un călător (articole de toaletă, articole de turism). Cantitatea admisă în acest cadru nu este limitată, deoarece orice persoană poate stabili singură ce asemenea bunuri îi trebuie pe timpul unei călătorii, în raport cu locurile pe care le va vizita, cu scopul călătoriei etc. Se precizează însă că organele vamale vor veghea ca sub acest pretext să nu fie duse sau aduse bunuri cu caracter speculativ.

În portbagajul automobilului se poate duce sau aduce, în limite raționale, alimente și medicamente pe timpul călătoriei în raport direct cu durata deplasării, fără însă ca valoarea totală a alimentelor să poată depăși 500 lei de persoană. În ce privește efectele personale sînt admise și următoarele articole : două aparate fotografice și 24 casete de filme sau 10 rolfilme, un aparat cinematografic de filmat de format mic și două bobine de film, un binoclu, un magnetofon portativ, un patefon portativ și 10 discuri, un televizor portativ, un aparat de radiorecepție portativ, un cort sau alt echipament de cantonament pentru turiști, scule și articole de sport (o undiță de pescuit, două arme de vînătoare cu 100 de cartușe, o bicicletă fără motor, un caiac sau canoe de dimensiuni sub 5,50 m, o pereche de schiuri, două rachete de tenis și alte asemenea articole). Bineînțeles, și sculele necesare pentru eventualele reparații și unele piese de imediată necesitate (curea de ventilator, un rînd de platine de bujii, garnituri etc.).

În ce privește obiectele din metale prețioase cu sau fără pietre prețioase, s-a admis ca persoanele care trec frontiera să poată duce sau aduce bijuteriile lor personale, cu condiția să le declare în scris, pe un formular tip, organelor vamale de frontieră.

Obiectele arătate mai sus se admit fără plata taxelor vamale, însă cetățenii români care le duc în străinătate au obligația să le readucă la înapoiere, cu excepția bunurilor consumabile (alimente, țigări, medicamente). Turiștii mai pot duce sau aduce din străinătate o serie de bunuri, fără plata taxelor vamale. Bunăoară, turiștii în grupuri organizate prin A.C.R., pot lua cu ei în străinătate cadouri a căror valoare să nu depășească 500 lei. La înapoiere, ei pot aduce bunuri și amintiri de voiaj cumpărate în străinătate, în cantități raționale, cu condiția ca valoarea totală a acestor bunuri să nu depășească sumele în valută obținute oficial.

Turiștii individuali (în vizită la rude sau prieteni, la tratament medical etc.), pot duce cadouri în valoare totală de 1 000 lei. La înapoiere, ei pot aduce bunuri a căror valoare să nu depășească sumele în valută obținute oficial și, în plus, cadouri primite de la rude sau prieteni, în valoare de cel mult 2 000 lei.

Se menționează că de aceste scutiri de taxe vamale nu se bucură autoturismele, rulotele, motocicletele cu capacitate cilindrică peste 350 cmc, ambarcațiunile cu motor și mobila nouă.

Mai este de subliniat faptul că pentru turiștii automobiliști, Automobil-Clubul Român asigură o serie de înlesniri în ce privește asistența tehnică, asistență juridică, procurarea bonurilor de benzină și alte asemenea avantaje despre care noi am mai scris.

Sute de participanți cîștigă autoturisme la Loz în plic

Jucînd la Loz în plic puteți cîștiga autoturisme Dacia 1100, Moskvici 408, Skoda 1.000 MB, Fiat 850 și Trabant 601, precum și premii în bani de 20.000, 10.000, 5.000, 2.000 lei ș.a.

Unul dintre recenții cîștigători de autoturisme : MIHUȚ VALERIU din Caransebeș, autoturism „SKODA 1000 M.B.".

Oriunde vă aflați jucați la Loz în plic.

5281

LA RÎND, SUPLINITOR XX...

de Valeriu MIRONESCU

Criteriul principal după care trebuie cîntărită clasa unui jucător este atitudinea publicului. Spectatorii îl aplaudă încă de la anunțarea formațiilor, apoi spectatorii vibrează ori de cîte ori mingea ajunge în stăpînirea respectivului jucător fiindcă ei presupun eventualitatea declanșării unor acțiuni de efect. Culmea, plăcerea spectatorilor devine cu atît mai mare cu cît jucătorul de clasă reușește să-i surprindă pe toți : public, adversari, chiar și parteneri. Populația tribunelor se așteaptă la un moment dat ca jocul să capete un anumit curs, prevede natura unei pase, a unei centrări, prevede chiar rezultatul unui dribling. Experiența de spectatori, ochii și judecățile obișnuite cu tipul mediu de jucători, îi fac să intuiască direcția probabilă a balonului și deznodămîntul fazei. Iată însă că pe fir apare acel fotbalist care — pe fundamentul tehnicii pline de rafinament și a sensului tactic ieșit din comun — își permite să improvizeze cu mingea trasee totalmente inedite. Uimirea publicului se transformă instantaneu în admirație, clipitei de tăcere îi urmează vuietul ovațiilor. Acest talaz sonor ce se revarsă dinspre tribunele marelui stadion înspre teren este mărturia colectivă a simpatiei pe care suporterii o nutresc pentru jucătorul de clasă. În același timp, este și izvorul din care-și trage forța morală un fotbalist de primă calitate, fie că se numește Pelé sau Rivera sau altfel...

Din aplauzele tribunelor rezultă că suporterii nici nu se gîndesc să-l lase singur pe Dobrin. Iar potopul de insinuări grosolane și de calomnii a avut mai degrabă efectul înteririi aplauzelor ! Reflectări ale stării de spirit de pe stadioane le întîlnesc în majoritatea covîrșitoare a scrisorilor primite de la suporterii fotbalului. „Sîntem un grup de salariați veniți la tratament în stațiunea Felix de lîngă Oradea, mari amatori de sport". Prezentarea este urmată de prețuirea lui Dobrin „acest jucător de 18 karate" și de concluzia că „s-a greșit grav în cazul Dobrin". Cei ce nu s-au lăsat îmbrobodiți, chiar la tratament antireumatic fiind, se cheamă, în ordine : IOAN NICULESCU — economist (București), GH. DULOIU — tehnician (Tîrgoviște), VASILE DEAK — maistru turnător (Cugir), VALERIU ONCIU — contabil (Oradea), TRAIAN SUCIU — turnător (Călan), GHEORGHE VASILE — lăcătuș (Oțelul Roșu), DUMITRU SIMA — inginer (Bocșa Română) — IULIU SZABO, funcționar (Arad), DUMITRU IGNAT — tehnician auto (Satu Mare).

Din Bacău, într-o scrisoare pe patru pagini este criticată tactica de joc a echipei reprezentative și se cere să fie discutate amplu și greșelile conducerii tehnice. „Se va face un pas înainte și în fotbalul românesc, învățînd din greșeli și nu cocoloșindu-le". În această scrisoare a dr. CORNELIU NĂSTURAȘ (Str. Florilor 34) se mărturisește o convingere intimă (care este și a mea) : „unii jucători au fost luați în Mexic numai pentru a nu se nemulțumi opinia publică. Aceștia erau destinați dinainte băncii rezervelor".

Vă împărtășesc părerile, tovarășe COSTICA IONAȘCU (Maliuc — Tulcea). Mi-a făcut plăcere motto-ul smuls fabulei : „Dintr-o baltă de noroi, rău mirositoare, / Viermele, pizmaș de soi, a fost prins necaz pe soare..."

Din păcate, tovarășe Ionașcu, cred că bănuiți, nu sînt în relații tocmai amicale cu humitul tehnician, drept urmare mă găsesc în imposibilitatea de a-i înmîna scrisoarea pe care i-ați adresat-o.

Subliniez că toți corespondenții pe care-i citez la această rubrică, deși sînt împotriva înălțării lui Dobrin, Dan și Răducanu, apreciază pe componenții formației și nu le desconsideră performanțele. E și normal, jucătorii niciodată nu se autoselecționează, nu ei dispun alcătuirea echipei. De altfel toți tricolorii au luptat cu ambiție maximă, firește, în limita posibilităților tehnice ale fiecăruia.

GHEORGHE IANCU — Piața 16 Februarie, bloc B, Est-Ploiești : „Brazilienii au știut ce fac cînd au divorțat de Saldanha. Ori Pelé, ori Saldanha. Pelé a rămas iar brazilienii au cîștigat Zeița de aur...". Urmează o judicioasă prelungire a argumentării, dar, din lipsă de spațiu, întrerup citarea. Oricum, apropo-ul este perfect inteligibil...

De la Saldanha și Pelé să trecem mai aproape, la Ghiorghiadis și Domazos. „...Aduceți-vă aminte — scrie tov. ILIE URSEI, str. Cartier Traian, bloc 9, Rîmnicu Vîlcea — antrenorul care nu l-a folosit pe Domazos a fost mazilit. Și dacă nu mă înșel acest Domazos ne-a arătat cîte ceva, la București..." Chiar are dreptate tov. Ursei, prea repede am uitat și alte învățăminte rezultate din partida România — Grecia, din toamna trecută.

Va fi cazul să ni le rememorăm cînd vom discuta cîteva chestiuni de fond. Dar, după vacanță. Pînă atunci îmi aleg și eu un suplinitor la rubrică : scrisorile cititorilor revistei. Vreo 20 pentru numărul viitor. Prin urmare, SUPLINITOR XX...

PENTRU A ZECEA OARĂ!

Cortina a căzut definitiv peste o nouă stagiune fotbalistică, cea mai lungă și mai agitată din cîte ne-a fost dat să trăim în ultima vreme. Actul final a fost jucat de două dintre cele mai prestigioase echipe ale fotbalului nostru, Dinamo și Steaua, ajunse din nou, pentru a doua oară consecutiv, în finala „Cupei României". Rezultatul vă este deja cunoscut. Noi nu facem decît să notăm ca deosebită performanța echipei Steaua, care prin noul său succes reușește să intre pentru a zecea oară în posesia trofeului. Nu ne vom opri asupra unor detalii din meciul final, ele au fost expuse pe larg de ziarul de specialitate, nici nu vom arăta de ce anume a cîștigat Steaua sau a pierdut Dinamo. Nimic din toate acestea. Vom spune doar că ne este încă vie în memorie amintirea tristă a eșecurilor suferite anul trecut de echipele noastre angajate în principalele competiții europene. Și vom aminti că printre acestea s-a aflat și Steaua. Spunînd toate aceste lucruri neplăcute ne gîndim că ar fi foarte bine ca ele să nu se mai repete. Echipe ca Steaua, și U.T.A. au de salvat prestigiul pierdut anul trecut. Noi le dorim succes și le promitem că le vom onora așa cum se cuvine victoriile de prestigiu. Așteptăm doar prilejul.

Fotografia : Vasile BAGEAC

Fotografia aleasă îl reprezintă pe Iordănescu în duel aerian cu Cavai, doi tineri jucători evidențiați de meciul final.

Ion BOCIOACA

PRONOSTICUL REVISTEI „MAGAZIN" LA CONCURSUL PRONOSPORT

1	Ceahlăul — Știința Bc.	1
2	Chimia Sv. — Gloria Bîrlad	1
3	Oțelul — Poli. Gl.	X
4	Progresul Br. — Portul	1
5	Dunărea — Flacăra	1
6	C.S.M. Sibiu — Metrom	1
7	Gaz metan — Poiana	1
8	C.S.M. Reșița — Minerul Anina	1
9	C.F.R. Arad — Metalurgistul	1
10	Metalul Tîrg. — Chimia Rm. V.	1
11	Olimpia Or. — Olimpia S.M.	1
12	Minerul B. M. — Vagonul	1
13	Metalul Hd. — C.F.R. Timișoara	1

CONCURSUL NOSTRU

120 806 este numărul total al bonurilor care participă la concurs. Operațiile de triere și înregistrare au fost terminate. Vom continua să publicăm „Poșta concursului" pînă la anunțarea rezultatelor exacte

● Giuran Mihai, Iași : Știți că aveți umor ? Dacă tot ne considerați prieteni apropiați, de ce să ne supărăm pentru cele ce ne-ați scris ? Dimpotrivă, ne-am amuzat. Cît privește „Mirajul", deșirînd de inspirația pe care ați avut-o cînd ați completat cele 134 de buletine. Noi vă dorim succes. Sperăm că ați aflat, numărul total al bonurilor care intră în concurs : 120 806.

● Cristea Octavian, Brașov : Pe trei bonuri ați trecut C.S.M.S. Iași ; pe alte două Politehnica București. Neexistînd echipe cu acest nume, bonurile au fost anulate.

● Rîșca Antonia, Suceava : Două bonuri anulate. Nu există echipă cu numele Politehnica Craiova.

● Ghinea Alexandru, Moreni și Mihalache Iftimie, Oradea : Ați trecut Universitatea(?) și respectiv Arad (?). Cîte un bon anulat.

● Bugariu Ileana, București : Ne pare rău că nu vă putem anunța o veste mai plăcută. Toate cele zece buletine sînt anulate. La întrebarea a III-a ați trecut cîte o echipă din divizia A.

● Cargol Bucur, Mamaia : Nu știm de ce nu adresați propunerile respective direct „A. S. Loto-Pronosport". Credem că tovarășii de acolo v-ar fi recunoscători pentru asemenea preocupări.

● Nicolaescu Paraschiva, Craiova : Două bonuri anulate. La întrebarea a III-a treceți numele unei echipe care nu figurează în divizia B, iar pe alt bon două echipe din aceeași serie, tot la întrebarea a III-a.

● Perojanschi Ion, Măcin-Tulcea : Cinci bonuri anulate. La întrebarea a III-a ați trecut o singură echipă în loc de două.

● Cosma Vasile, București : Nu există echipă cu numele Știința Craiova. Două bonuri anulate. Idem Stere Ursu, București (Dinamo Pitești), un bon anulat.

● Aureliu Zidaru, Măcin-Tulcea : La întrebarea a treia ați trecut patru echipe în loc de două. Aveți anulate două bonuri.

● Buzilă Constantin, com. Scorțeni-Prahova : După cum stau lucrurile pînă în momentul de față, puține buletine se anunță a indica toate cele trei rezultate exacte. În cazul că nici-un concurent nu a reușit acest lucru comisia concursului va decide. Cititorii vor fi informați la timp.

● A. Silea, Brașov (1) ; Cornescu A. București (7) ; Cantea Ion, Mediaș (2) ; Ene Dumitru, Teliuc (1) ; C. Mîndruțescu, Bistrița (1) ; Popescu Ioan, București (3) ; Ciubucă Toader, Reghin (1) ; Pompiliu Petre, București (1) ; Sîrbu Aron, Hunedoara (1) ; Ungureanu Mihai, Galați (1) ; Coman Nicolai, Galați (1) ; Olteanu Aurel, București (1) ; Alecu Gheorghe, București (1) ; Roșca Iorgu, Buzău (2) ; Anca Alexandru, București (4) : Aveți anulate bonurile redate de cifrele din paranteze. Nu ați precizat pe care Progresul îl preferați.

● Dorasan Emil, Ivești-Galați (4) ; Drăgan Ion : Constanța (1) ; Ionescu Mircea, Cluj (6) ; Haimovici Herman, Galați (9) ; Feckete, com. Brebu-Prahova (1) ; Stoica Ambrosie, București (1) ; Babol Domnica, București (1) ; Pistea Vasile, Sibiu (1) ; Salter Gheorghe, Deva (3) ; Moarcăș Dan, Brașov (7) ; Echipă cu numele CSMS Iași nu există. Cifrele din paranteze reprezintă numărul bonurilor anulate din acest motiv.

● Toloi Dumitru, București (1) ; Andrei Elena, București (4) ; Radu Ilie, Dîmbovița (1) ; I. Cimpeanu, Cluj (2) ; Săraru Nicolae, Timiș (2) ; Chița Ștefan, București (7) ; Florescu Nicolae, Podlea (1) ; Ruset Constantin, București (1) ; Schemiger Mihai, Cisnădie (1) ; Tudor Nicolae, Constanța (1) ; Bădica Ștefan, Craiova (1) ; Ana Niculescu, București (9) ; Iliescu Gh. Corneliu, București (2) ; Trecînd două echipe din aceeași serie la întrebarea a III-a, aveți anulate bonurile redate de cifrele din paranteze.

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA" SIBIU

În universul micronilor

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XIV Nr. 670 — SÎMBĂTĂ 8 AUGUST 1970 — 8 PAGINI 1,50 LEI

• Mecanica fină, electronica, automatica — un triptic al progresului tehnic în industria construcțiilor de mașini din țara noastră • Cînd o tonă de oțel își înzecește valoarea • În curînd fabricația calculatoarelor electronice românești • Ritmuri înalte de dezvoltare în viitorul cincinal

Migală de bijutier în controlul delicatelor piese miniaturale la Fabrica de semiconductori — Băneasa

Tehnica secolului 20 ne-a învățat să nu ne mai minunăm în fața unor dimensiuni pe care bunicii și chiar părinții noștri le-ar fi considerat fantastice. Am privit la televizor ca pe un lucru obișnuit rachetele al căror vîrf se apropia de nori ; nu ni se pare deosebit rotorul uriaș al hidrocentralei de la Porțile de Fier, nici agregatele gigant ale uzinei bucureștene de mașini grele. Mai rar avem prilejul să aflăm însă vești din microcosmosul tehnicii, aparent, dar numai aparent mai puțin spectaculos. Căci nici „Apollo" n-ar fi zburat spre Lună, nici apele Dunării nu vor putea fi silite să-și ofere căi-putere economiei naționale, dacă omul nu ar fi creat acele bijuterii miniaturale, din metale obișnuite sau rare, care ocupă, în toate țările industriale, o pondere tot mai mare în ansamblul construcției de mașini și care se încadrează în sfera mecanicii fine, electronicii, automaticii. Direct sau indirect, aceste subramuri moderne ale industriei influențează tot mai mult viața de toate zilele a omului contemporan. Marea industrie din zilele noastre este inseparabil legată de automatică și

mecanică fină, după cum viața casnică, telecomunicațiile, informatica sînt astăzi dominate de electronică. Este explicabil deci de ce, în special în ultimii ani, în ansamblul preocupărilor partidului și statului pentru dezvoltarea industriei grele în general, sectoarele de care aminteam, care dau o nouă valență metalului și imprimă o eficiență sporită tuturor ramurilor economiei naționale, ocupă un loc privilegiat. Este semnificativ în această privință faptul că **în Directivele Congresului al X-lea al Partidului Comunist Român** se subliniază în mod pregnant necesitatea dezvoltării cu prioritate a „industriei electrotehnice și electronice, producția elementelor de automatizare, fabricația de mașini-unelte de înaltă tehnicitate, de utilaje tehnologice și instalații complexe". Se continuă astfel un drum deja ascendent al acestor sectoare de producție, drum concretizat prin apariția pe harta economică a țării a unor întreprinderi ale căror nume nu mai necesită lămuriri : Automatica, Electronica, Fabrica de elemente de automatizare, Uzina de mecanică fină.

Paul MARIAN

CONTINUARE ÎN PAG. ②

AGENDĂ săptămînală

Satisfacția datoriei împlinite

Zilele fierbinți ale acestui august găsesc pe toți oamenii muncii, întregul nostru popor antrenat într-o vastă și multilaterală întrecere socialistă. Apropiata aniversare a eliberării patriei noastre de sub jugul fascist are un puternic caracter stimulativ și nu este deloc întîmplător că tocmai în aceste zile, care premerg marea noastră sărbătoare națională, din toate colțurile țării sosesc vești dintre cele mai îmbucurătoare privind succesele înregistrate în industrie, în agricultură, în laboratoare și institute de cercetări. Ziarele au publicat relatări despre faptul că județe întregi, ramuri ale economiei naționale sau mari întreprinderi și-au îndeplinit, cu jumătate an mai devreme, sarcinile ce le revin în planul cincinal și angajamentele suplimentare asumate.

CONTINUARE ÎN PAG. ②

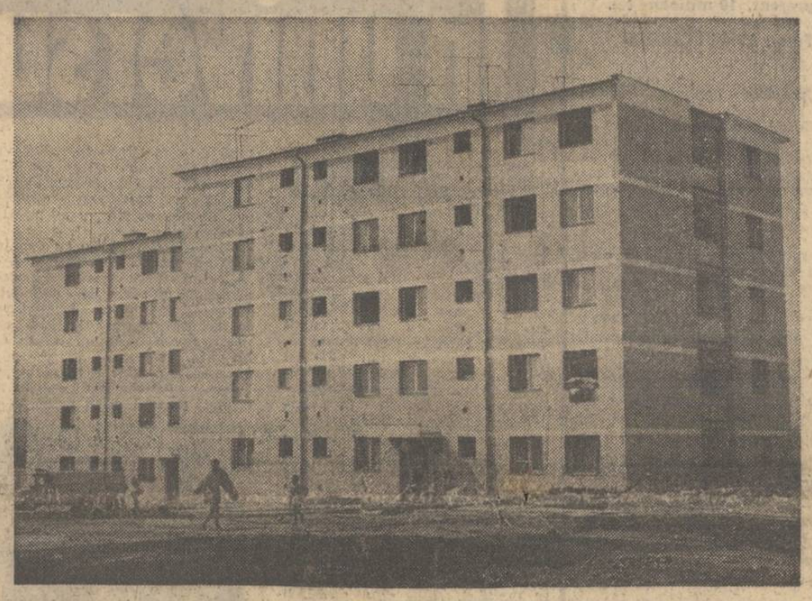

Mediaș : unul din blocurile de locuințe cu 60 de apartamente din str. Dr. Petru Groza, în care s-au mutat familiile care au suferit de pe urma calamităților, din acest oraș

Foto : M. POPESCU

ACOLO UNDE RECONSTRUIM

- Ca urmare a sprijinului activ, multilateral, primit din partea partidului și statului, după cîteva luni, în locurile de unde au năvălit apele, lucrurile reintră în normal
- Revedem vechi cunoștințe
- Oameni pentru care nu există piedici
- Două nume și calitatea
- Recordurile constructorilor
- Marieta Corbu s-a întors la Vădeni

Reportajul în pag. a 2-a

Știința și viața

CE ESTE ACUPUNCTURA ?

• Pe cele 12 meridiane de pe harta electrică a corpului uman • Organismul răspunde la un „apel" făcut pe un mm² de piele • O experiență străveche în condițiile unei practici medicale moderne • Dispariția unei dureri, fără ajutorul calmantelor • Eficacitate în tulburările nervoase sau în afecțiunile psihice ? Indicațiile majore ale acupuncturii rămîn legate de patologia organică • Aplicarea empirică — o gravă și regretabilă greșală.

(Pag. a 5-a)

La suprafața lacului apar numeroase cioturi de brazi

Geografia României în legende

Lacul Roșu și pădurea lui Ferecată

Reportajul în pag. a 2-a

Un drum spre viitor prin vegetația continentului albastru

de acad. prof. Eugen A. PORA

(Pag. a 3-a)

ACOLO UNDE RECONSTRUIM

Atunci, cu cîteva luni în urmă, ochiul reținea imagini ale durerii, ale bărbăției, ale dîrzeniei cu care se înfruntau nenorocirile aduse, în multe localități ale țării de apele ieșite din matcă. Atunci, consemnam fapte de eroism și neînfrîntă voință a oamenilor care porneau să repare stricăciunile de îndată ce furia apelor se potolea. Ei spuneau atunci: „Vom reconstrui totul, sat cu sat, casă cu casă!" Iar martorii oculari ai împlinirii acestui angajament au consemnat prin cuvîntul scris momente ale reconstrucției de un eroism de neuitat, de o tărie asemănătoare celei cu care știuseră să facă față clipelor grele.

Acum, după cîteva luni, din nou în locurile unde au năvălit apele, în locurile unde reconstruim, imaginile pe care ochiul reporterului le culege, le reține, poartă amprenta unei tenace, tumultoase activități. Imaginile trecute se șterg, se estompează, viața și-a reluat vechile-i meniri, vechile-i statorniciri, căutînd să recupereze acele stagnări forțate de împrejurări vitrege.

Una din numeroasele case ce se înalță în Sighișoara cu ajutorul primit de la stat: cea a muncitorului Mihai Gheorghiu, de pe strada 7 Noiembrie. Numai pentru reconstrucția locuințelor individuale, statul a distribuit în acest oraș, pînă în prezent, 10 milioane lei.

Foto: Mihai POPESCU

Reîntîlnire cu vechi cunoștințe

Vă amintiți fotografiile apărute în presă, filmele de la televiziune despre orașul *SATU MARE*? Vă amintiți halele întreprinderilor inundate, mașinile scoase din uz? Fotografiile, filmele au rămas amintiri de neuitat în fototeci, în filmoteci. Astăzi, o fotografie, o secvență de film nu mai are dramatismul de atunci. Are, în schimb, girul unei autentice reveniri la normal. Și asta datorită marilor eforturi materiale și financiare ale statului. Livrarea unor importante cantități de materii prime în mod suplimentar, a unor utilaje menite să înlocuiască pe cele distruse a făcut ca toate cele 13 întreprinderi calamitate să fie puse în funcțiune într-un timp record. Pînă în prezent, ca urmare a acestor eforturi, a grijii conducerii de partid și de stat, au fost recuperate peste 43 milioane lei din volumul total al pierderilor înregistrate în producție, iar alte zeci de milioane vor fi redobîndite pînă la 23 August.

Inginerul ROMULUS CIMPEANU, directorul Combinatului chimic din Tîrnăveni, a mai fost interlocutorul revistei noastre. Ne vorbea — poate vă amintiți — despre eforturile stăruitoare, despre primele succese. Ne promitea atunci, cu siguranță și optimism, depășirea unor limite fixate chiar în angajamentele colectivului.

— Pe ce se întemeia și se întemeiază acum optimismul dumneavoastră?

La întrebarea aceasta, pusă de unul dintre colaboratorii noștri, directorul a evocat cîteva momente ale întîmplărilor din zilele și nopțile de mai: „În noaptea aceea, cînd exploziile de la cuptoarele de carbid se succedau, cînd peste o sută dintre salariații noștri se aflau izolați de ape, cînd teama noastră cea mare era ca stația de oxigen să nu sară în aer, cînd o dată cu împrăștierea întunericului sfîșiat de flacăra incendiilor, am putut vedea ce este în jurul nostru, credeam că multe luni nu vom mai produce nimic.

Astăzi, doar după două luni, combinatul nostru lucrează normal. Hotărîtor a fost pentru aceasta marele ajutor al statului, concretizat în cele mai variate forme: materii prime, utilaje, specialiști trimiși din toate colțurile țării. Au fost puse la dispoziția combinatului peste 25 km cabluri, 50 000 cărămizi refractare, mari cantități de materiale de izolație. În toată perioada întreruperilor din funcțiune, prin grija partidului și statului colectivul uzinei a beneficiat de salariul integral, cîștigurile ridicîndu-se la circa 5 milioane lei.

Prin eforturile susținute ce s-au desfășurat, datorită sprijinului intens și multilateral al statului, de la 1 iulie producția se desfășoară normal în toate secțiile combinatului."

Revenim la *MEDIAȘ*, orașul lovit de șase ori de furia apelor. S-au schimbat multe. Mai sînt, desigur, greutăți. Dar semnele unor biruințe apar peste tot. O veche cunoștință pentru „Magazin", inginerul CONSTANTIN TATOMIR, directorul uzinei „Emailul Roșu", ne primește bucuros să ne împărtășească noutăți din activitatea întreprinderii. Prima noutate: s-a reintrat în lucru la parametrii atinși înainte de inundație, cu patru zile mai devreme față de data stabilită în grafic.

„Numai la întreprinderea noastră cheltuielile efectuate de stat pentru repunerea în funcțiune s-au ridicat la 17 725 000 lei, dintre care 8,7 milioane lei pentru cele cinci cuptoare de ars emali, 1,4 milioane lei materii prime și materiale etc. Tot pentru unitatea noastră au fost alocați 584 000 lei în valută pentru procurarea de piese de schimb din străinătate. Țin să menționez că salariile plătite de stat muncitorilor noștri în perioada de inactivitate a uzinei s-au ridicat la 3—800 000 lei.

Puncte de reper

Căutăm pe harta orașelor și satelor în reconstrucție cîteva puncte de reper. Ni le oferă cu generozitate imaginea obișnuită a unor șantiere, siluetele unor blocuri, mirosul de beton și zgomotul macaralelor impunătoare care-și agită brațele vinjoase, încrustîndu-le parcă în peisajul urban. La DEJ, autenticitatea, actualitatea muncii de reconstrucție se contopesc cu viața șantierelor din două părți ale orașului. Înainte de inundații, cartierul ceferiștilor era un punct geografic pentru oraș. Cumplit lovit de calamități, cartierul nu mai trăiește decît cu numele. El va căpăta o altă destinație. Pentru locuințe, edilii orașului au căutat un alt loc, care să găzduiască un alt cartier, oferindu-i garanția soliditătii, a lipsei de primejdie într-o eventuală creștere a apelor. Mulatău Sud înseamnă acum o altă fațetă a Dejului modern. Cu banii primiți drept ajutor de la stat (circa 8 milioane lei) mulți cetățeni ai Dejului, Mihai Borodi, Augustin Chereches, Ion Bălan, cei doi vecini care vor să rămînă și aici vecini — Ion Cutuș și Gh. Chiorean — și mulți alții își înalță case noi. În Dealul Florilor, cartierul nou al Dejului, numărul blocurilor se înmulțește cu repeziciune. 100 de familii s-au mutat în apartamente noi puse la dispoziție de stat, altele vor intra în camerele mirosind încă a var, pînă la sfîrșitul anului, cînd numărul noilor apartamente se va ridica la 580.

Aceeași grijă se manifestă și la Satu Mare pentru reconstrucția locuințelor. 1 660 de apartamente, destinate sinistraților se înalță pe Calea Păulești, iar cu ajutorul statului peste 1 220 de familii sinistrate au început să-și clădească case proprii.

Într-una din zilele toride ale acestei veri, străbatem străzile orașului SATU MARE. *Multe, foarte multe din proiectele edililor de aici se transformă în realități. Din diferitele gări ale județului se îndreaptă spre oraș mii de tone de var, ciment, milioane de cărămizi, mii de metri cubi de cherestea puse la dispoziția populației de către stat. Șantierele înghit lacome materia primă transformînd-o în apartamente.*

O metodă rapidă folosită pentru prima oară la blocuri de locuințe, metoda cofrajelor spațiale, dă rezultate bune în Calea Păulești unde Trustul „Carpați" din București construiește 400 apartamente.

— „20 apartamente cofrate pe zi, ne informează inginerul CRISTIAN STÎRCU. În ritmul acesta, adaugă interlocutorul nostru, vom putea preda 200 apartamente în luna octombrie și alte 200 în noiembrie".

În cartierul Someșul, constructorii noilor blocuri — lotul Întreprinderii construcții-montaje Cluj — primesc zilnic ajutorul viitorilor locatari. 10 apartamente pe zi, realizate în două schimburi este rezultatul record de aici. Iar afișul „Nu ne ținem de vorbă, sîntem în întrecere", ne atrage atenția că timpul constructorilor este prea prețios pentru a fi întrerupt de întrebări și discuții de-a dreptul costisitoare.

De mai multe ori ori, numele unor sate ale județului BRĂILA *au revenit în episoadele dramatice pe care le povesteam în paginile noastre. Vădeni este satul al cărui nume trezea amintirea unor locuințe distruse pe uliți întregi, a unor oameni rămași doar cu o mînă de lucruri pe care le-au putut salva. Apele nu s-au retras nici acum de pe toate ulițele. Pe strada principală însă, sfidînd parcă prezența lor, se sapă fundații, se lucrează la zidărie, se pun acoperișuri. Aproape 200 de case noi vor întregi aspectul acestei străzi. Din cei peste 100 000 lei primiți ca ajutor de la stat pentru repararea unităților social-culturale, o parte este folosită la refacerea școlii. Cadrele didactice de aici lucrează în vacanța de vară pentru a primi copiii în școala frumoasă în care erau obișnuiți să învețe. S-a întors în sat și* MARIETA CORBU, *învățătoarea care plecase cu copiii la Brăila, unde au primit gratuit cazare și hrană și care ne spunea atunci, cînd era departe de școală, că totul va fi așa cum a fost iar ea și copiii vor fi din nou în clasele îndrăgite.*

Satele distruse vor fi refăcute! A fost promisiunea comuniștilor, a tuturor oamenilor muncii. În județul Brăila, faptele atestă împlinirea acestei promisiuni. Peste 600 de familii sinistrate au primit C.E.C.-uri în valoare de aproape 10 milioane lei; li s-au oferit proiecte gratuite pentru șase tipuri de locuințe; Materiale de construcție au fost aduse în două centre apropiate pentru a-i scuti pe oameni de drumuri. Practic, satele refăcute vor căpăta o altă înfățișare.

*

Atunci... acum.... cuvinte care și-au tocit poate puterea de sugerare prin repetare. Comparația care se impune totuși pentru a reda o parte măcar din munca eroică a refacerii, care se desfășoară din plin cu sprijinul nemijlocit, multilateral primit din partea partidului și statului, ne-a îndemnat să le folosim în dorința de a reține atenția cititorului asupra a ceea ce activitatea din aceste zile are mai semnificativ. Și a-l ajuta să-și memoreze pentru totdeauna acest moment, alături de acelea de neuitat ale năpraznicei pustiiri a apelor revărsate.

Reportaj alcătuit de: LUCIA MANOLESCU, VIRGIL LAZĂR, VIOREL CHIURTU, ION DELEANU, AL. KISS, I. PITICU, și O. T. CEPRAGA.

AGENDA săptămînală

SATISFACȚIA DATORIEI ÎMPLINITE

URMARE DIN PAG 1

În avîntate scrisori și telegrame adresate Comitetului Central al partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu, raportînd realizările de seamă obținute, oamenii muncii dau, în același timp glas atașamentului lor față de politica partidului, dragostea și devotamentul față de partid, față de conducerea sa. Sensul acestor mesaje depășește cadrul unei comunicări; el trebuie căutat, mai cu seamă, în încrederea nemărginită a poporului în partid, în faptul, verificat în nenumărate rînduri, că, la bine sau la greu, partidul și poporul sînt una. Este de înțeles, deci, că bucuria succesului obținut, satisfacția datoriei împlinite înainte de termen este împărtășită în primul rînd partidului, Comitetului Central, conducătorului iubit al poporului și statului nostru.

Semnificativă pentru această perioadă de ajun de sărbătoare este dorința, hotărîrea tuturor, tradusă în fapte, de a nu precupeți nici un efort pentru ca ceea ce ne-am propus să fie realizat întocmai. Sînt cunoscute dificultățile cărora avem a le face față în acest an datorită calamităților naturale din primăvară. În alte împrejurări, refacerea ar fi cuprins ani și ani, iar rănile s-ar fi perpetuat la nesfîrșit. Forța, vigoarea orînduirii noastre socialiste, înaltul nivel al dezvoltării noastre economice, au făcut ca greutățile să fie depășite cu mult mai ușor, industria, agricultura, viața socială intrînd pe făgașul lor firesc într-un termen record. Unul din cele mai lovite județe, Satu Mare — ca să dăm doar un exemplu — și-a depășit planul de producție pe luna iulie cu aproape cinci la sută, reușind să recupereze pînă acum mai mult de o treime din pierderile suferite în mai și iunie, în unele unități pierderile fiind recuperate integral. Pilduitorul eroism al populației acestui județ în zilele inundațiilor se continuă acum în efortul de reconstrucție, care se desfășoară cu sprijinul multilateral al partidului și statului, în angajamentul luat de a realiza în cinstea zilei de 23 August noi producții suplimentare care să aducă o nouă și importantă diminuare a pagubelor. Am adăuga la semnificația acestor fapte și pe aceea că, în acest județ, ca și în alte județe ale țării, trăiesc și muncesc, animați de aceleași idealuri, cetățeni români, maghiari, germani și de alte naționalități, ilustrînd în mod concret și palpabil unitatea moral-politică a întregii națiuni socialiste în jurul partidului, hotărîrea unanimă de a traduce în viață cît mai grabnic politica sa.

Veștile care sosesc de pretutindeni și din toate domeniile de activitate degajă puternicul sentiment al încrederii că, în ciuda dificultăților, acest an se va încheia cu un strălucit bilanț. O dată cu el vom încheia cu succes actualul cincinal, pășind în următorul, deschizător de noi perspective luminoase în fața patriei și a poporului nostru. Sărbătorind în această săptămînă împlinirea unui an de la cel de-al zecelea Congres al partidului, care a făurit planurile dezvoltării noastre viitoare, poporul român are toate motivele să fie mîndru de realizările sale și, cu aceeași mîndrie, să privească spre orizonturile pe care politica partidului i le deschide înainte.

În universul micronilor

URMARE DIN PAG. 1

Am vizitat, în acest început de august — cînd eforturile poporului nostru îmbină grija pentru refacerea cît mai grabnică a rănilor provocate unor sectoare ale economiei de inundațiile din luna mai cu preocuparea pentru a încheia acest an de legătură între două cincinale cu realizări cît mai viguroase — cîteva din unitățile reprezentative ale ramurilor de avangardă ale construcțiilor de mașini. Am întîlnit pretutindeni aceeași atmosferă de febrile și intense căutări ale noului, aceeași grijă de a împinge cît mai sus ștacheta performanțelor tehnice.

UZINA DE MECANICA FINĂ. Hale de lucru asemănătoare la prima vedere cu cele ale oricărei uzine în care se plămădește metalul. Abia cînd pătrunzi mai atent în tehnologii, cînd privești muncind oamenii, îți dai seama că profesiunea lor pare a avea mai multe contingențe cu cea de bijutier decît cu cea de metalurgist. Pătrunzi în lumea micronilor, în lumea în care o zecime de miime dintr-un milimetru este o unitate de măsură destul de obișnuită. În fond ce înseamnă mecanică fină? Cu rezerva că nu avem pretenția de a da o definiție riguros științifică, vom menționa că ea reprezintă acel sector productiv ce se ocupă cu realizarea acelor părți ale mecanismelor și aparaturilor tehnice ce se caracterizează prin dimensiuni miniaturale și o mare precizie și finețe funcțională. Respectiv, acele pretențioase aparate de măsură și control, strict necesare tuturor ramurilor industriale moderne, „minipiese" ale mașinilor și agregatelor, elementele de automatizare, dispozitivele de calcul analogic și numeric etc. Considerăm semnificativ să arătăm că în valoarea unei tone de astfel de piese și aparate materia primă deține o pondere de numai 20 la sută, restul de 80 la sută fiind reprezentat de munca de concepție și de manoperă. Prin prelucrări de mecanică fină, în scopul obținerii de aparate și dispozitive, o tonă de oțel își poate ridica valoarea de peste zece ori. De unde rezultă valorificarea superioară a metalului, obiectiv atît de actual în preocupările noastre majore.

Care sînt noutățile cu care se prezintă uzina bucureșteană a „bijutierilor în fier"? **Printr-o activitate proprie de concepție și cercetare prin specializarea în noi tehnologii, colectivul uzinei a reușit să asimileze în fabricație, în fiecare an, peste 15 noi produse, fără a se mai apela la „import de inteligență". Aceasta, paralel cu o creștere anuală a producției de 18-20 la sută.**

Ritmul ridicat de asimilare și de creștere a producției explică faptul că tot mai numeroase instalații și agregate complexe românești, destinate pieței interne sau exportului, cuprind subansamble de înaltă tehnicitate produse la uzina de mecanică fină.

ELECTROMAGNETICA. Nume cu rezonanță în crearea și dezvoltarea industriei electrotehnice românești. Ample lucrări de investiție realizate în actualul cincinal au făcut ca actuala înfățișare a întreprinderii să fie de nerecunoscut. Iar produsele ei, de o tehnicitate tot mai ridicată, să nu mai poată fi comparate cu aparatele de telefon sau contoarele electrice cu care își făcuse debutul cu două decenii în urmă. **De remarcat că peste 52 la sută din produsele aflate acum în fabricație au fost asimilate după 1966, situîndu-se la înalți parametri tehnici, comparabili cu cei ai unor produse fabricate în țări cu o veche tradiție.** Să citățm printre ele releele de automatizare, redresorii, centrale automate urbane și interurbane, milivoltmetre și logometre indicatoare, instalații de auto-stop pentru calea ferată etc.

Una din liniile de montaj ale uzinei „Electronica"

Am citat pentru exemplificare, preocupările și înfăptuirile a două mari unități productive situate pe poziții de frunte în ansamblul industriei construcțiilor de mașini. Alături de alte uzine și fabrici create în ultimii ani, ele trăiesc în această perioadă activitatea febrilă, creatoare, de pregătire a viitorului cincinal. Într-adevăr, în confruntare cu cerințele de echipare modernă a economiei naționale, construcția românească de mașini își îndreaptă, în perioada 1971-1975, direcțiile prioritare ale dezvoltării spre industria electronică și electrotehnică, dezvoltarea acestora reprezentînd condiția esențială a mecanizării și automatizării în toate domeniile de activitate. Ca urmare, produsele electronice, de curenți slabi și de automatizări prezintă în viitorul cincinal creșteri mai rapide decît alte subramuri ale construcției de mașini. **În industria electrotehnică producția va atinge un ritm mediu anual de 18,2 la sută** (mai mare decît cel prevăzut în Directivele Congresului al X-lea), **iar în industria electronică și de automatizări creșterea va fi deosebit de spectaculoasă — de 2,4 ori.** Nu e vorba însă doar de o creștere cantitativă. Ea va fi însoțită de o largă diversificare a nomenclatorului de produse. **Într-adevăr, între anii 1971-1975 vor fi asimilate și modernizate 350 de grupe de sortimente. Numărul de tipovariante de produse electrotehnice și electronice va crește de la 20 000 în acest an la 25 000 la sfîrșitul viitorului cincinal. Cu precădere se vor dezvolta capacitățile de producție pentru tehnica de calcul. Fabricația calculatoarelor electronice românești va începe în curînd și își va spori treptat gradul de integrare. Alte produse ce reprezintă în mod tipic tehnica de vîrf caracteristică epocii moderne vor intra în fabricația de serie. De asemenea, pentru automatizări vor fi asimilate încă 30 de tipuri de elemente de bază, micromașini speciale etc. Se cer menționate și construcțiile cu componente tranzistorizate din producția de radioreceptoare, echipamentele moderne pentru comanda program numerică, aparatele electromedicale, bunurile de consum electromotrice și electrocalorice.**

După cum se poate remarca, evantaiul preocupărilor pentru dezvoltarea electronicii și electrotehnicii devine tot mai amplu, mai cuprinzător, mai pe măsura dezvoltării de ansamblu a economiei naționale. Lumea micronilor, a miniaturilor tehnice ce își găsesc un loc tot mai important în dezvoltarea civilizației contemporane, cîștigă tot mai mult teren și în țara noastră, aducîndu-și din plin contribuția la succesele remarcabile ale științei și tehnicii românești.

Paul MARIAN

GEOGRAFIA ROMÂNIEI în LEGENDE

LACUL ROȘU ȘI PĂDUREA LUI FERMECATĂ

Pășind în munți, locuitorii de la cîmpie privesc extaziați varietatea de peisaje, haotica lor îmbinare, urmele forțelor dezlănțuite ale naturii. Ca într-o uriașă vitrină sînt etalate aici văi, dealuri, lacuri, izvoare, piscuri falnice și prăpastii înfiorătoare, natura dezvăluindu-și la tot pasul secretele, acțiunea de milioane de ani a frămîntărilor scoarței. Comori de frumusețe și încîntare, nenumărate bogății țîșnite din adîncurile pămîntului, ape tămăduitoare pe locuri unde urmele unor cataclisme se văd la tot pasul, fenomene care ne uimesc și care în același timp ne înfioară, căci ne dăm seama că ne aflăm în prezența tainelor de concepție ale unor forțe încă puțin cunoscute. Iată un pîrîu care șopotește vijelios la picioarele noastre și care dispare deodată misterios, sub o stîncă, pentru ca să reapară la doi kilometri depărtare cu apele mult îmbogățite, sau un uriaș porumbel sculptat cu măiestrie alături de apele cristaline ale unui lac creat în urma prăbușirii tavanului unei peșteri...

Cei ce au vizitat Cheile Bicazului și Lacul Roșu, cei ce au trecut prin uriașa panglică argintie formată din zecile de serpentine ale șoselei, nu vor uita niciodată locurile pitorești pe care le-au străbătut, fiecare spunîndu-și: „Cu prima ocazie, voi căuta să revin în aceste fermecătoare locuri". Dinspre Gheorghieni sau dinspre Bicaz mii de turiști vin zilnic, atrași fiind în primul rînd de frumusețea neasemuită a lacului din oglinda căruia apar nenumărate cioturi de brazi seculare. Imaginea pare o secvență dintr-un basm auzit în copilărie și în care era vorba despre o vrăjitoare ce împietrise un grup de eroi legendari. Într-adevăr, privind Lacul Roșu cu pădurea scufundată în adîncurile apelor lui multicolore ai impresia că te afli în fața unei vrăji... Și atunci, parcă s-au vorbit între ei, deoarece din gura drumeților țîșnește aceeași întrebare: **De ce oare îi spune roșu acestui lac?** Și imediat, o altă întrebare se adresează ghizilor: **Cînd s-a scufundat pădurea din mijlocul lacului?** Două întrebări, care de fapt cuprind o singură explicație științifică, despre originea formării acestui lac situat la aproape 1000 de metri altitudine. Și turiștii ascultă dramatica întîmplare petrecută în urmă cu peste 130 de ani aici, pe culmile munților. Ochii minții derulează imagini înfricoșătoare transpunîndu-l pe fiecare în momentul cataclismului. Tot atunci, cei ce nu știu află că de fapt se găsesc la poalele muntelui Ucigașul. Privesc cu toții în zare și tresar cînd ghidul relatează despre uraganul dezlănțuit în anul 1837, uragan care a provocat la un moment dat prăbușirea unei culmi împădurite din masivul ce străjuia pîrîul Bicaz, culme care a acoperit Valea Oii zăgăzuind apele. Vertiginoasa alunecare de teren a provocat atunci o mișcare seismică însoțită de zgomote puternice auzite pînă la Gheorghieni și Borsec. Tragicul fenomen din munții Gurghiului a făcut multe victime printre oamenii și animalele surprinse de avalanșa stîncilor. Deznodămîntul evenimentului s-a păstrat în memoria localnicilor pînă în zilele noastre. Formarea barajului natural care a dus la constituirea Lacului Roșu este însoțită de o serie de legende, care amintesc de fapt drama oamenilor surprinși de această calamitate naturală. Denumirea muntelui ce străjuiește Lacul Roșu explică fenomenul petrecut, „Ucigașul" fiind denumirea dată de popor masivului care s-a prăbușit în vale. Oamenii de știință explică culoarea roșie a lacului datorită oglindirii în undele sale a muntelui Suhardul Mic, ale cărui stînci sînt roșietice, fiind bogate în oxizi de fier, precum și mîlul colorat în portocaliu.

După ce au ascultat explicația științifică a formării lacului, turiștii sînt dornici să afle și legendele care învăluie într-un nimb de și mai mare frumusețe stațiunea amenajată la poalele Lacului Roșu, stațiune care merită cu prisosință epitetul de perlă a Carpaților Orientali. Localnicii, atîta parcă așteaptă, ca să-și dezlege baierile gurii și astfel turistul pleacă din aceste locuri minunate cu un plus de amintiri ce-l va determina să se reîntoarcă prin aceste splendide peisaje montane.

Legenda spune că o tînără ciobăniță se îndrăgostise de un flăcău luat la oștire. Și în timp ce drăguțul ei era așteptat cu nerăbdare, frumoasa tînără a plecat împreună cu părinții într-un sat îndepărtat, la un tîrg. Atras de gingășia deosebită a fetei, un haiduc cunoscut, trecînd prin acel tîrg, a îndrăgit-o pe tînăra cobăniță de la prima privire și s-a interesat de satul de unde era. Aflînd că tînăra este logodită, haiducul îi spuse doar că va veni și el la nuntă. Și legenda amintește apoi că în timp ce ciobănița se pregătea de nuntă, îmbrăcîndu-și rochia de mireasă, se auzi deodată un tropot vijelios de cai, haiducul apăru ca din senin și ridicînd fata în brațe, o urcă pe cal și dispăru cu ea. Ciobănița fu dusă într-o peșteră și în timp ce era singură începu să se roage către duhurile nevăzute ale munților, cerîndu-le ajutor. Așa a pornit uraganul care a dezrădăcinat numeroși brazi și a cutremurat munții Suhard și Ghilcoș, o flacără uriașă despicînd apoi creasta împădurită și prăvălind-o în vale. Speriată, ciobănița s-a îndreptat către gura peșterii, dar n-a mai putut păși mai departe, deoarece o prăpastie înfiorătoare se căsca la picioarele ei. Privind în adîncurile hăului, fata zări sclipirile unui lac necunoscut, lac ce acoperise locurile unde haiducul și ceata lui își avusese pînă de curînd bivuacul. Negăsind nici o altă ieșire din peșteră, sărmana copilă își puse capăt zilelor, aruncîndu-se de pe culme în văgăuna ce i se deschidea în față... Așa spune una din legende și faptele petrecute atunci nu sînt departe de adevăr, avînd în vedere uriașa prăvălire de stînci care a surprins și a ucis orice vietate aflată în cale.

*

În zilele noastre la Lacul Roșu s-a amenajat una dintre cele mai frumoase stațiuni climaterice din țară. Șiragul de vile și hoteluri turistice cocoțate pe coasta muntelui, alături de splendidul lac pe care se poate face canotaj, frumusețea deosebită a punctelor turistice din apropiere atrag an de an un număr din ce în ce mai mare de vizitatori. Cheile Bicazului, barajul și lacul de acumulare de la Bicaz, apropiatul drum spre celebrele mănăstiri Neamț și Agapia, masivul Ceahlău situat nu departe, sînt doar cîteva din itinerariile unor excursii atractive.

Simion SAVEANU

DE PRETUTINDENI

DUPĂ CUM ANUNȚĂ ziarul „Afrique Nouvelle", în orașul Aleg (Mauritania) a fost descoperit un caz unic în lume: o femeie în vîrstă de 170 de ani. Bătrîna are 300 de descendenți din șapte generații, mulți dintre ei atingînd vîrsta de 100 de ani.

●

Nu departe de Sofia pot fi admirate „piramidele" din Katina, un adevărat monument al naturii. Aceste formații acoperite de brazi și salcîmi, înalte de numai 30—40 metri, oferă un spectacol cu adevărat grandios. Coloanele lor au forme insolite sugerînd imagini fantastice.

„Valentina" este numele unui nou model de mașină de scris portativă lansat de firma italiană „Olivetti". Mașina propriu-zisă și cutia ei alcătuiesc un singur tot. Pentru folosirea ei capacul se ridică printr-o simplă apăsare pe un buton.

Bisturiu cu laser folosit în chirurgia fără sînge

Laserul cu ioni de argon e un scalpel atît de fin încît poate fi dirijat cu precizie asupra unui punct avînd mărimea cît o zecime dintr-un fir de păr omenesc și să „ocolească" vasele sanguine.

★

La 20 martie 1968 Elliot Wilson, un băiat în vîrstă de 10 ani era adus pe masa de operație într-un spital oftalmologic din New York, Doctor Francis A.L'Esperance; un profesor oftalmolog urma să-l opereze cu un bisturiu cu lanser. Băiatul suportase pînă atunci 12 operații și-și pierduse aproape vederea la un ochi. Unicul ochi valid era invadat de vasele sanguine, care se lărgiseră și-i amenințau vederea. Chirurgia clasică nu era posibilă din cauza amenințării hemoragiei.

Dr. L' Esperance nu avea foarfeci, nici bisturie, nici hemostate, nu purta nici mască, nici mănuși de cauciuc. Dînsul avea ochelari de vînătoare galbeni, și a lucrat aplecat asupra unui microscop orizontal special, cu vizori binoculari.

„Bisturiul luminos" constă, dintr-o serie de mici brațe articulate pentru a ușura manevrarea lui. Aparatul, acționat de adjunctul medicului, este lung de 3,60 m și lat de 0,30 m, cel mai puternic laser cu ioni de argon construit pînă astăzi; primul dispozitiv cu laser a fost construit în 1960 de Theodor Maiman, iar denumirea de laser provine de la modul cum funcționează „Light Amplification by Stimulated Emission of Radiation" (amplificarea luminii prin emisiune stimulată de radiație).

La comanda doctorului chirurg un fin fascicol de lumină a fost trimis spre ochiul bolnav al pacientului, vasele sanguine au fost astfel cauterizate, membrana a fost tăiată și vederea i-a revenit. Operația reușise. Ochiul era salvat.

Bill Walton, din Londra, a pus la punct un produs din oțel, extrem de ușor, care să poată fi folosit la fabricarea unor veste de protecție împotriva gloanțelor.

Demonstrațiile publice cu prilejul cărora s-a oferit voluntar un colaborator al său (așa cum vă înfățișează fotografia de mai sus) au demonstrat calitatea excepțională a acestor apărătoare de proiectile.

MUNICIPALITATEA orașului Malmö (Suedia) a organizat verificarea gradului de pregătire a unor instituții în caz de incendiu. Pe primul loc s-a situat firma „Malmstens". La un exercițiu, salariații firmei au reușit să părăsească clădirea „primejduită" în 3 minute și 15 secunde. A doua zi, inspectorul serviciului de pază contra incendiilor a venit la sediul firmei pentru a înmîna premiul acordat. Sosind cu două minute după ora de încheiere a programului, el nu a mai găsit pe nimeni în instituție...

DIN PĂCATE, *emiratul Abd-el Kuri de pe coasta Golfului Persic, cu o populație de 250 000 de locuitori, nu există. El a fost născocit de frații Salinari care au emis o serie de mărci poștale ale acestui emirat. Mărcile se vindeau la Roma ca pîinea caldă. Pe un exemplar era înfățișată chiar harta țării respective... Afacerea mergea excelent, pînă cînd la o săptămînă după punerea lor în vînzare, un colecționar pedant a deschis un atlas ca să se documenteze...*

UN DRUM SPRE VIITOR PRIN VEGETAȚIA CONTINENTULUI ALBASTRU

● Pe pajiștile roșii, verzi și brune ale mărilor și oceanelor ● Ceva despre farmecul și utilitatea algelor mari ● Recolta actuală — aproximativ 50 milioane tone de alge! ● De la antibiotice, coloranți, zegras ...la „hrana" secolului XXI ● Întrebări la care nu s-a răspuns încă

de acad. prof. Eugen A. PORA

În general omul a dat și dă încă o destul de mică importanță marilor alge marine (macrofite: macros = mare; fitein = plantă). Cînd vorbim de oceane ne gîndim mai ales la pești, la balene, la crevești, la stele de mare etc. și aproape deloc la plantele mari din apele oceanice și marine, care constituie în realitate un component însemnat al vieții marine și pentru om o viitoare resursă alimentară și industrială de mare valoare.

În mările cu ape transparente, cîmpurile de alge se pot bine vedea din vase. În Baltica, în apropiere de stațiunea Tvärmine (Finlanda) am trecut la cîțiva metri deasupra unor întinderi imense de alge brune și verzi, printre care înotau și se ascundeau cu ușurință și rapiditate o mulțime de pești, de crevești, de viermi ce se căutau unii pe alții pentru hrană; trecînd de la Neapole la Capri sau Ischia, barca alunecă pe ape cristaline, deasupra unui covor alcătuit din motive variate de alge roșii, brune sau verzi; în strîmtoarea Singapore am admirat confluența și amestecul algelor cu recifii de corali într-un desen coloristic de mare încîntare: în Oceanul Indian am întîlnit numeroase tufe de **Sargassum** plutind pe întinsul apelor, ducînd cu ele una din cele mai curioase asociații de animale de aceeași culoare brunie.

Nu mă voi referi la algele unicelulare, care alcătuiesc planctonul sau „pajiștea plutitoare" a mărilor și care se găsesc în număr de cîteva sute de milioane de indivizi în fiecare metru cub de apă de la suprafață. Vreau să vorbesc numai de algele mari, macrofitele, pe care le întîlnim în lungul coastelor, pe platforma continentală pînă la adîncimea de cca 100—120 m, pînă unde pătrunde o suficientă cantitate de lumină necesară asimilației clorofiliene, cu ajutorul căreia toate macrofitele își asigură **sinteza substanțelor proprii.**

Fără îndoială că macrofitele constituie o vegetație complet diferită de aceea a plantelor terestre. Ele nu au rădăcini, tulpini, frunze; se prind de substrat cu un fel de ventuze de fixare, iar celulele lor iau din apa mării direct, sărurile minerale și gazele de care au nevoie, astfel că nu există vase conducătoare ca la plantele terestre; pentru a sta vertical în apa ce se mișcă continuu, au goluri de aer: vezici, bule, spații libere (uneori umplute numai cu azot), care le susțin; pentru a nu fi rupte de agitația valurilor, celulele lor sînt unite prin pereți alcătuiți dintr-o substanță foarte elastică (alginați), care le permite orice îndoire în curentul apei; se înmulțesc prin spori și organe vegetative și în cursul dezvoltării lor trec prin stadii specifice plantelor inferioare.

După **sensibilitatea** față de lumină, macrofitele se dispun în adîncimea apelor, după o anumită ordine. Mai la suprafață sînt algele verzi (Clorophyceae) dintre care unele sunt consumate de om; apoi urmează algele brune (Phaeophyceae) folosite ca furaje și surse de produse chimice; cel mai adînc pătrund algele roșii (Rhodophyceae) din care se scot multe substanțe coloidale necesare industriei ușoare.

Răspîndirea macrofitelor depinde de latitudine, de natura solului, de curenții locali, de tăria valurilor etc. Algele verzi sînt mai numeroase în regiunile noastre; cele brune în apele reci; cele roșii peste tot, dar la adîncimi unde temperatura nu variază prea mult. **Există o repartiție și pe emisfere.**

În regiunile cu maree, între apele înalte și cele joase, macrofitele se dispun într-o ordine determinată de rezistența lor la acțiunea mecanică a valurilor de flux și de reflux, cît și de posibilitatea de a rămîne exondate un timp mai lung sau mai scurt. Algele din regiunea superioară a mareei sînt udate abia 1—2 ore (se adaptează încet la o viață terestră), cele din regiunea inferioară rămîn la aer numai 1—2 ore (acum abia încep să se adapteze la viața aeriană).

Atunci cînd fluxul și refluxul se întind pe zeci de km lățime în lungul țărmului, uriașe cîmpuri de alge rămîn descoperite. Pe un astfel de cîmp, în fața stațiunii de la Roscoff (Franța) căutam diferite animale ce rămîn ascunse în micile bălți sau printre tijele de alge. Mersul este foarte dificil din cauza alunecușului și nu odată am căzut zdrelindu-mi pielea picioarelor sau mîinilor, sau înțepîndu-mă în spinii toxici ai vreunui ursin ascuns cu grijă între alge

ALGELE VERZI sînt foarte bogate în vitamine (B_1, B_2, B_{12} C D, E), mai ales atunci cînd sînt recoltate vara și de la suprafață. Pot conține pînă la 50 mg vitamine la 100 g alge proaspete. Conțin și puține proteine, dar foarte multe glucide (cca 50 la sută din greutate). Eschimoșii, ciuvașii și alte popoare nordice își acoperă jumătate din nevoile lor în vitamine cu algele verzi, pe care le consumă odată cu carnea de focă, de pește, de urs etc.

Alge mari

Glucidele din algele verzi sînt polimeri ai unui zahăr mai neobișnuit la noi (mannoza) și sînt greu digestibile de omul alb.

Algele verzi se pot adăuga în hrana animalelor domestice în proporție de pînă la 15 la sută, constituind un adjuvant prețios al alimentației prin aportul lor în săruri minerale, în vitamine, în fosfați, dar și pentrucă ușurează mișcările aparatului digestiv.

De mult s-a constatat că algele verzi produc antibiotice, adică substanțe prin care ele se apără de acțiunea bacteriilor marine. Unele din aceste antibiotice au putut fi separate și se utilizează mai ales pentru conservarea cărnii de pește marin, care în mod normal este atacată de aceste bacterii și repede degradată. Pescarii bretoni (ca și alții de pe alte țărmuri) învelesc peștii de mare în „foi" de alge și astfel îi feresc de stricăciune un timp destul de mare.

Multe animale marine se hrănesc cu alge verzi: ursini, stele de mare, melcul Aplysia, Idothea, Spaheroma etc.

ALGELE BRUNE, pe lîngă clorofilă mai conțin și un pigment galben bruniu (xantofilă). Sînt cele mai numeroase și alcătuiesc masive fie fixate pe solul țărmului, fie plutind la suprafața mărilor. În călătoria sa, **Columb** le-a întîlnit în ultimele zile, sub formă plutitoare (Sargassum) și a presupus că țărmul nu e departe. Produsul lor de sinteză este manitolul (un derivat al mannozei), care prin polimerizare se transformă în **acid alginic,** o substanță specifică algelor marine, care înlocuiește la acestea amidonul plantelor terestre. Acesta este unul din produșii cei mai importanți din componența algelor marine.

Cîteva din algele brune sînt folosite și în hrana omului (**Cystoseira** în China), foarte multe din ele se întrebuințează pentru a furaja animalele domestice.

Din algele brune se extrag **alginații,** săruri care dau soluții coloidale, unele solubile în apă (alginații de Magneziu, de Fer de Amoniu), altele insolubile și neinflamabile (cei de Beriliu, de Argint, de Zinc, de Cobalt etc.). Cei dintîi se folosesc în industria cosmetică la alcătuirea cremelor, a pastelor de bărbierit, a pilulelor, apoi în industria brînzeturilor pentru a da o consistență păstoasă acestor produse; cei insolubili se utilizează ca fixatori de culori (mordanți) în industria textilă, la fixarea pastei de celuloză în hîrtie etc.

ALGELE ROȘII au și un pigment roșu (caroten), care se decolorează însă repede la aer și alga devine alburie și mată. Ele conțin un polimer al unui zahăr ce normal se găsește în lapte (galactoza), unind pereții celulelor ca un clei elastic, care îmbracă plantele și spre exterior, făcîndu-le foarte alunecoase, proprietate importantă pentru a le feri de acțiunea mecanică a valurilor.

Din algele roșii se prepară **agarul** și alte substanțe asemănătoare. Pentru aceasta algele se usucă la aer, se spală și apoi se fierb în apă dulce, obținînd un fel de pastă ce se presează prin site metalice, lăsînd să treacă fire de agar, care după uscare se vînd ca atare. Agarul este un excelent mediu de cultură în bacteriologie. Pus în concentrație de 1—2 la sută în apă, se solidifică la temperatura de +35°, formînd suportul pe care se dezvoltă apoi culturile de bacterii sau de ciuperci.

Între plantele marine există și cîteva specii de Fanerogame, plante superioare cu rădăcină, tulpină, frunze, flori. Așa este **Zoostera,** care trăiește pe nisipuri, înfigîndu-și rădăcinile într-un mîl ce și-l formează singură. Ea se prezintă ca niște frunze longitudinale care ondulează în apă. Omul le culege, le usucă și le folosește la umplutul saltelelor, sub numele de **zegras.** Ca toate plantele acvatice, Zoostera are țesuturi foarte elastice, ceea ce a și determinat întrebuințarea ei.

★

Macrofitele abia încep să fie binecunoscute de om. Multe probleme ale vieții lor nu sînt rezolvate: de ce variază așa de mult conținutul lor în substanțe ca alginații, agarul etc? În ce condiții de mediu se dezvoltă optimal? Ce acțiune fiziologică au substanțele lor specifice? Cît se poate adăuga la sol pentru a-i îmbunătăți calitatea? Cum se pot separa de apa ce o conțin (pînă la 85%)? Cum se prepara pentru a fi utile în alimentația omului? Cum s-ar putea scoate antibiotice mai valoroase? etc., etc.

În toată lumea se recoltează din mări și oceane cca 50 milioane de tone de alge (1966), dar cantitatea aceasta crește an de an din cauză că omul extrage din ele tot mai numeroase substanțe (acetonă, eteri, sodă, carbonați, coloranți etc.). Dar oare cît se poate scoate acum din mări fără a periclita recolta anului viitor? Sîntem în plin pericol de epuizare, fiindcă în unele locuri se scoate mai mult decît se reproduce. Nu știm care este raportul între productivitatea lor și extracția lor de către om.

Pe suprafața algelor marine, mai ales brune, se fixează milioane de diatomee, pe care le ciugulesc o serie de animale. La noi, în Marea Neagră, peștele **Crenilabrus sanguinolentus** se hrănește în acest mod și stomacul său este un adevărat tezaur pentru cel care se ocupă cu studiul diatomeelor.

Macrofitele stau și la baza culturilor pe care omul le încearcă în așa numitele **„ferme marine",** în care caută să crească anumite **specii** de crevești, de homari, de spongieri, de pești etc.

Pentru toate aceste motive studiul macrofitelor marine și oceanice trebuie să se dezvolte și să ajungem să știm despre ele tot așa de mult ca despre cultura cerealelor, a pomilor fructiferi etc. Atunci vom putea scoate maximum de folos de pe urma acestor organisme mari din continentul albastru.

Recoltarea algelor brune

DE PRETUTINDENI

CEL MAI VECHI imn din lume este cel japonez. El a fost compus în secolul al IX-lea. Cel mai lung este cel grec, are 158 versuri, în timp ce cel japonez numai 4 versuri. Tot atît de scurt este imnul iordanian și cel din San Marino.

●

UN OM DE ȘTIINȚĂ din Londra, Tom Ravensdale a pus la punct un preparat care permite peștilor să trăiască pe uscat! Intitulată „Propaxato 7 464" această substanță permite peștilor să capteze oxigen direct din aer. Pentru a demonstra eficacitatea descoperirii sale, Ravensdale a trimis prin poștă în cutiuțe, peștișori tratați cu preparatul respectiv, unor amici ai săi, rugîndu-i ca la primirea lor să le dea drumul în apă. Rezultatul a confirmat valoarea experiențelor sale: toți cei șase peștișori au continuat să trăiască.

Văzîndu-l atît de surizător și fericit, este greu de crezut că micul Jimmy Kerns a fost supus la cincizeci de operații într-un singur an de viață, deoarece intestinul lui are zece centimetri în loc de trei metri, normal. Ca să supraviețuiască Jimmy va mai fi operat încă de multe ori.

Austriaca Liliana Gross se poate lăuda cu cel mai lung păr din țară (doi metri.) Recent a cîștigat concursul ce a avut loc în capitala țării sale. Recordul aparține însă indianului Thurai, cu un păr lung de 7,90 metri.

VÎNĂTORUL DE ȘERPI ÎN ACȚIUNE

Lumea se teme de ei și nu-i poate suferi. Este suficient să evocăm numele cobrei sau al najei pentru ca să simțim un fior rece de-a lungul șirei spinării. Dar știința modernă a transformat acest inamic perfid și periculos într-un aliat în lupta împotriva bolilor. Veninul șerpilor nu este numai o otravă puternică ci și o sursă de medicamente prețioase. Iată de ce șerpii sînt vînați și predați institutelor farmacologice pentru studii, pentru extragerea unor medicamente.

LA PÎNDĂ

— Nu este o treabă ușoară să prinzi un șarpe veninos — spune Vsevolod Potopolski, un celebru vînător de vipere. (Nimeni, desigur, nu l-ar contrazice!) După cum și recoltarea veninului e anevoioasă. Pentru a elimina otrava este necesar ca șarpele să-și muște victima. Dar nu trebuie ajuns la această situație. Atunci? Șarpele este apucat — pur și simplu de gît și pus să muște marginea unui recipient de sticlă. În cîteva secunde, în vas va apare prețiosul venin. Operația nu poate fi repetată decît o dată la trei săptămîni. Altfel, după cîteva „mulsuri" reptila moare. Dar uzinele farmaceutice au nevoie permanent de venin proaspăt. Trebuie deci capturați fără încetare șerpi noi.

Vsesvolod Potopolski este un „maestru" încercat, capabil să captureze, într-o partidă de vînătoare care durează trei săptămîni, 5—600 de vipere. Locurile preferate de exploatare sînt terenurile mlăștinoase unde șerpii abundă. Aici el face aproximativ 30 km de marș extenuant pe zi. Este înarmat doar cu o vergea metalică și un sac în care își depozitează vînatul.

Adesea șerpii se află la pîndă. Stau și ateapă răbdători reptilele care vin la adăpost. Prada lor preferată sînt viperele mici, dar ei se hrănesc cu plăcere și cu animale mărunte, șobolani, șoareci. Este greșită părerea că temutele tîrîtoare ar ataca mai ales omul; de fapt nu-i iau în seamă atîta timp cît nu sînt ele atacate.

SECUNDELE DECISIVE

Alteori, șarpele stă la soare și pare că-și face siesta. Oricum, dacă te apropii de el, chiar în vîrful picioarelor, te simte imediat și se ridică gata să muște. Este o chestiune de secunde. Cine e mai indeminatic, cine acționează mai repede. Potopolski sare în acest moment spre șarpe și cu vergeaua îl fixează de sol. Reptila mușcă furioasă vergeaua, bocancii, tot ce poate prinde eliminînd otrava mortală.

Acum este momentul crucial. Vînătorul scoate un clește din buzunar cu care îi strînge gîtul și o apucă de cap. Șarpele luptă în continuare cu coada. Se încolăcește de brat, de pumni. Dinții săi veninoși sînt la numai un centimetru de degetele vînătorului. Dar încet, puterea victimei se istovește. Nu trebuie așteptat pînă își dă sufletul, pentru că, lipsită de viață, ea nu mai prezintă nici un interes. În clipa cînd se „moaie" puțin, șarpele e introdus, mai întîi cu coada și apoi cu capul în sacul în care se mai află și alte reptile.

Sacul va fi legat strîns, dar nu o dată se întîmplă cu acest prilej o evadare! Poate sări într-o clipită și, ajuns la pămînt, șarpele vrea să o ia la sănătoasa. Dacă întinde mîna spre el, vînătorul poate fi mușcat instantaneu de animalul înfuriat. Și totuși el nu se îndură să-i scape prada. Aici intră în joc o adevărată strategie. Șarpele se orientează la distanțe mici datorită termoreglării și atacă orice obiect mobil care emite căldură. Nu însă și pe cele imobile. Cu mii de precauții Potopolski scoate cleștele și-l apropie de șarpe pe la spate. De cele mai multe ori el reușește să-l prindă pe fugar.

UN DUEL DE DRAGOSTE

Uneori se petrec lucruri pline de neprevăzut. Ore întregi nu apare în cale nici un șarpe, dar cînd te aștepți mai puțin îți ies înainte cîțiva, gata de a fi... capturați. Într-o astfel de ocazie, un ziarist care a însoțit o echipă de vînători de șerpi a lui Potopolski, a relatat următoarea întîmplare:

— Într-un loc adăpostit am asistat la un duel purtat după toate regulile artei. Șase șerpi masculi, se aruncau unul asupra altuia, doi cîte doi, șuierînd asurzitor. Lupta era acerbă și deși egală, cînd unul cînd altul din parteneri era trîntit la pămînt. De pe o movilița, pe un pat moale de mușchi, o „planturoasă" femelă cenușie, urmărea duelul cu privirea blazată.

În sfîrșit, nu au mai rămas decît doi pretendenți în arenă. Indiferența cu care femela urmărea disputa se transformă în nervozitate. Ea se ridică, șuieră și parcă încurajat de „dulcinee" masculul cel mai viguros îi dădu lovitura decisivă adversarului... Dar toți, învinși și învingători nu au mai opus nici o rezistență cînd vînătorul de șerpi i-a introdus în sacul său.

Din cele 2 500 de specii de șerpi cunoscute astăzi numai 410 sînt veninoase. Arma șerpilor sînt dinții prevăzuți cu un canal prin care se scurge veninul produs de o glandă situată în cerul gurii. Glanda conține o cantitate mică de venin, circa 30 mg. la viperă și pînă la 200 mg. la cobră. Veninul nu atacă în mod egal animalele. O „doză" de venin de cobră poate omorî 25 de cîini sau 60 de cai sau 300.000 de porumbei.

DIAGNOSTIC CU... VENIN

Elementele active ale veninurilor sînt compușii aminoacizi (proteine și peptide) cu însușiri de fermenți. Veninul șerpilor este folosit la prepararea serurilor antivenin, care neutralizează mușcăturile unor specii sau ale tuturora. Veninul de cobra are proprietăți antispastice și calmează durerile cele mai rebele. Serurile extrase din veninurile viperei asigură o coagulare rapidă a sîngelui în boli grave ca hemofilia. În Uniunea Sovietică se prepară din venin **Viprosalul** folosit în tratarea radiculitei, sciaticii, poliartritei, **Lebetoxul,** utilizat ca antihemoragic și **Carbotoxina,** eficace în tratamentul astmului, hipertensiunei și a unor forme de tumori.

Veninul unei specii de viperă

care trăiește în Transcaucazia, permite diagnosticarea unor tulburări sanguine care nu pot fi descoperite cu alt mijloc. El detectează stadiile timpurii ale aterosclerozei. În sfîrșit, vipera de Transcaucazia își „oferă" veninul și pentru reproducerea unor boli de sînge la animale, îngăduind astfel experimentarea unor medicamente utile.

Erpetologii—oamenii de știință care studiază reptilele — au hotărît să procedeze în problema folosirii șerpilor veninoși la fel ca în cazul altor surse naturale. Se iau măsuri pentru înmulțirea acestor șerpi în captivitate (se știe că aceste animale se înmulțesc rar și în libertate) și se preconizează reguli foarte severe de protecție a lor.

Pentru a aprecia „rezervele" existente de șerpi veninoși și a urmări restabilirea lor, specialiștii din multe țări au pornit la inventarierea tuturor „focarelor de șerpi veninoși.

Dr. E. ROȘIANU

Această nouă mașină de tăiat prezentată de o întreprindere din Balingen (R.F. a Germaniei), ușurează mult munca vînzătorului în comerțul cu amănuntul. În plus, se garantează clientului că primește marfa curată, neatinsă de mina vînzătorului. Mașina așază frumos pe hîrtia de ambalaj feliile de șuncă, salam sau pateu, tăiate în grosimea cerută de client. Astfel, furculița și cleștișorul au devenit inutile.

După 12 ani de activitate, Bob Hastings, din orașul Gretna Green din Scoția, și-a încheiat activitatea de reprezentant al oficiului de stare civilă. În acești 12 ani, el a oficiat peste 4 000 de căsătorii.

Ca amintire, i-a fost dăruită o mică nicovală pe care Bob Hastings a folosit-o la respectivele ceremonii. Cînd declara pe cei doi miri soț și soție, el avea obiceiul să lovească nicovala cu un mic ciocan.

PETRU VINTILĂ —

UN PERSONAJ DE ROMAN

de Boris BUZILĂ

Petru Vintilă văzut de Petru VINTILĂ

Sculptorul Oscar Han în volumul său de publicistică și memorii „Dălți și pensule", despre care am avut prilejul să scriem în aceste pagini, spunea referindu-se la un foarte popular prozator român că viața acestuia „ar fi putut fi subiectul unui roman balzacian". Cazul nu este unic, așa cum avea să ne-o confirme confesiunea lui Petru Vintilă, autorul unui recent succes de librărie „Dansatoarea și cifrul", confesiune pe care o reproducem întocmai.

— Comentatorii ultimelor dumneavoastră cărți vorbesc de o nouă etapă în proza dv. Vă recunoașteți, realmente, asemenea etape?

— Sigur că-mi recunosc foarte multe etape, virste mai bine zis, pentru că fac parte din categoria acelor scriitori care n-au avut un debut extraordinar, exploziv, de succes. Aceasta cu atît mai mult cu cît m-am simțit tentat spre absolut toate genurile literare, și nu numai literare. De pildă, ca să încep cu debutul, am debutat în 1939 ca elev de liceu în publicația, evident bănățeană, „Fruncea", cu schițe cehoviene, aș zice eu, satirice, ușor umoristice, pe care le păstrez în arhiva personală. După acest debut s-ar fi putut crede că voi ajunge un prozator umoristic, sau, în cel mai rău caz un redactor la revista „Urzica". Prin 1936—37 am luat parte la un concurs literar pe temă dată — „Întîmplările unei zile de vacanță" — organizat de revista „Dimineața copiilor", la care am obținut, dintre citeva mii de concurenți, premiul I. Tot atunci însă am avut și cea dintîi amărăciune pricinuită de literatură: eliminarea din liceu pentru că am publicat fără învoirea direcțiunii. Proza prezentată la concurs ar fi putut să anticipeze apariția unui scriitor de literatură pentru copii, perspectivă care, în cea mai mare măsură, nu s-a realizat. In 1942 am cîștigat o mențiune la concursul de nuvelă al revistei „Vremea" și se pare că acest episod a fost totuși promițător în sensul că am continuat și continui să scriu nuvelă și povestire. M-am plins întotdeauna în forul meu interior și prietenilor că nu am suficientă forță fizică pentru a desfășura subiectele în romane de amploare. Dar pe lîngă toate astea am scris și poezie. Debutul meu editorial a fost placheta „Cinci dioptrii", apărută la Timișoara. Mi-am tipărit-o cu banii mei, anticipînd cu 25 de ani apariția editurii „Litera". De fapt, chiar și numele editurii fantomă pe care îl imprimasem pe coperta plachetei — „Alfabet" — se situează cam în aceeași familie etimologică...

— Este adevărat că la debutul editorial v-ați așezat în vitrina librăriei printre volumele dv?

— În anii războiului îl frecventam pe Sașa Pană, care a fost atît de bun că mi-a dăruit o colecție a revistei „Unu" și un vraf de cărți, apărute în editura omonimă și acest dar literar a constituit pentru mine o formidabilă revelație încît n-am mai avut alt vis decît să ajung poet modernist. Prima manifestare suprarealistă a opțiunii mele pentru modernism a fost placheta „Cinci dioptrii" și un gest cu totul insolit, acela de a mă așeza în vitrina împodobită cu prima mea carte.

— Cît timp ați stat acolo?

— Am stat citeva ore. Sute de timișoreni se masaseră în fața vitrinei, iar eu mă machiasem în garderoba neuitatei actrițe Aca de Barbu, care mi-a pus la dispoziție o bogată trusă de machiaj. Imi făcusem o față à la Marcel Marceau, lividă, îmi înnodasem la gît un ciorap negru, îmi agățasem pe piept o planșetă de desen pe care caligrafiasem un strigăt metaforic de care-mi aduc aminte cu nostalgie și azi: Priviți-mă, admirați-mă, sînt cel mai mare poet din acest oraș!

— Poeziile din volum erau și ele suprarealiste sau numai gestul?

— Gestul era infinit mai suprarealist decît poeziile. Poeziile luaseră de la arta poetică modernă numai citeva truvaiuri: scriam fără virgulă, fără punctuație, fără majuscule, placheta cuprinzînd tot în maniera avangardismului poetic citeva sloganuri: „citiți aceste poezii numai acei care ați fost odată copii" sau informația din caseta redacțională: „s-a tipărit această carte în anul al 23-lea de la nașterea autorului". Un amănunt fermecător era faptul că placheta cuprindea și un portret făcut de un copil de șapte ani, portret care mi se pare și astăzi că-mi seamănă foarte mult.

— Deduc din ceea ce ați făcut atunci că trebuie să fiți foarte comprehensiv față de confrații dumneavoastră mai tineri de azi...

— In adevăr, privesc cu multă simpatie inovațiile poeților și prozatorilor foarte tineri. De

CARTEA

și nu mă consider bătrîn, sînt totuși matur și nu m-aș mai așeza într-o vitrină...

— Spuneați la început că v-ați simțit tentat spre absolut toate genurile literare și nu numai literare. Două ni le-ați divulgat; care-ar fi tentațiile celelalte?

— Aș vrea să pomenesc aici de o veche și nevindecabilă pasiune, aproape un viciu, publicistica. Mi-a plăcut întotdeauna să lucrez într-o redacție pentru că în toate redacțiile prin care am trecut am găsit acel climat pe care munca solitară în camera ta de lucru nu ți-l poate oferi niciodată. Cînd vorbesc despre climat mă refer la prieteniile literare, la discuțiile, disputele, dialogurile pe care le aveam zi de zi cu colegii mei de redacție și colaboratorii publicațiilor respective. Timpul petrecut într-o redacție nu este niciodată timp pierdut. Cum aș putea considera timp pierdut acele ore de vis cînd i-am putut auzi pe Sadoveanu, Gala Galaction, N.D.Cocea, Cezar Petrescu, oaspeți și colaboratori la „Veac Nou", sau pe Camil Petrescu, Bogza la „Contemporanul", sau pe Zaharia Stancu, Eusebiu Camilar, Tudor Vianu, Șerban Cioculescu, Ioachim Botez la „Gazeta literară". Eram atît de îndrăgostit de viața de redacție, de climatul spiritual din redacție, de constiința și bucuria mea de a trăi contemporan cu marii scriitori, încît dacă aș socoti numai o mică pasiune a mea de a aduna de la secretariatele de redacție manuscrise, fotografii, desene, scrisori care constituie astăzi pentru mine averea cea mai de preț, încă aș putea să afirm că nu mi-am pierdut cei mai frumoși ani din viață tocindu-mi coatele prin redacții...

Munca cotidiană, într-o redacție sau alta mi-a creat acea stare de spirit, aș zice chiar acea inepuizabilă stare de vis și inspirație, în care coala de hîrtie și condeiul nu mai constituie niște prezențe amenințătoare de inhibiție; m-am obișnuit să mă scol cu noaptea-n cap și să lucrez de dimineața pînă seara, prin muncă înțelegînd deopotrivă documentarea, lectura, spectacolul de teatru și chiar îndelungata mea pasiune de a mă „juca" în modul cel mai serios desenînd și pictînd.

Deși eu personal nu cunosc sentimentul degradant al gelozii profesionale, deși întotdeauna m-am bucurat de succesele colegilor mei, pot să spun cu amărăciune că am simțit nu rareori privirile unora sau altora îndreptate asupra mea pe nedrept, scrutător; mi se numărau fișele de la Academie, mi se contabilizau articolele din ziare și reviste și mi se arunca direct întrebarea: cînd anume mai dorm? Mi s-a întîmplat la casa de creație din Sinaia să mi se bată în geam cu bulgări de zăpadă în zorii zilei și drumeții care veneau extenuați de la vin și tonomat să mă întrebe cu glas tare: dar cînd mai dormi, domnule, sau, cîte romane ai mai scris de aseară pînă acum? In treacăt fie zis, unul din acești polițiști ai hărniciei mele, deși cu mulți ani mai tînăr decît mine, are astăzi o pensie de bătrînețe prematură de la Fondul literar. Este adevărat că nu o dată am fost foarte descurajat de aceste intervenții necolegiale, dar am găsit totdeauna în mine rezerva funciară care să-mi redea încrederea, speranța că nu fac umbră degeaba pămîntului.

In acest cerc vicios de prejudecăți cu care am fost înconjurat, pot să aduc un exemplu destul de recent: Doream să public la „Luceafărul". Redactorul șef de acolo mi-a refuzat colaborarea spunîndu-mi că sînt prea bătrîn pentru revistă. La observația mea că „Luceafărul" publica și publică în continuare destui scriitori în vîrstă, mi s-a dat același răspuns negativ. Desigur că-mi venea greu să cred că-n lumea literară au intervenit cumva un test și o condiție nouă și anume certificatul eliberat de institutul doamnei Aslan. Mi-am amintit atunci de farsele lui Hașdeu, am dactilografiat două povestiri, le-am semnat, nu fără sens, cu un pseudonim de domnișoară — Mihaela Bratu — și factorul a depus plicul pe biroul poștașului de la poșta redacției. Mi-era teamă că o să fiu invitat la redacție în vederea unei discuții, dar paradoxalul meu debut s-a putut produce fără nici o ingerință extraliterară. Mi s-a comunicat la poșta redacției că una din povestiri va apare și a și apărut!

— Se pare că parcurgeți o perioadă prolifică pentru scrisul dv...

— Aparent am tăcut citiva ani dar au fost anii cei mai fertili din viața mea. Lucrez la un „Dicționar al literaturii române", am terminat un „Fals tratat de istorie a literaturii române", un roman cronologo „Eminescu și lumea lui", o antologie de mărturii puțin cunoscute sau uitate „Cum era Eminescu", un roman „Numărătoare inversă", adunînd totodată într-un volum și o selecție din poeziile apărute în plachete, în reviste sau aflate în manuscris: „Zăpezile de altă dată". De asemenea, lucrez la un roman intitulat „Arcul de triumf" și am gata de trei ani două piese de teatru: „Casa care a fugit prin ușă" și „Moartea geniului".

In ceea ce privește „Dansatoarea și cifrul", o carte de aventuri cu un titlu ușor derutant, care nu acoperă în întregime portretul său, ea mi-a adus un succes rapid, tirajul epuizîndu-se. Dacă-mi amintesc de „Cinci dioptrii", din care n-am izbutit să vînd nici un exemplar, acest deosebit succes de librărie reprezintă de fapt un debut.

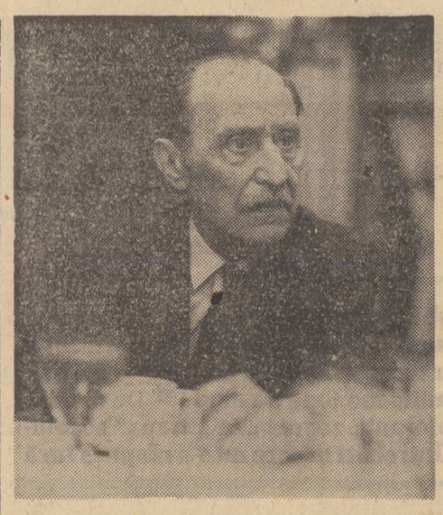

Cu Lizette Perlea despre

ULTIMELE ZILE ALE LUI IONEL PERLEA

O convorbire telefonică București-New York în exclusivitate pentru „Magazin"

— ...la 13 decembrie în acest an. Ionel ar fi împlinit șaptezeci de ani...

Un cancer pulmonar l-a doborît, joi, 30 iulie, la ora 4 dimineața, — ne spune, de la celălalt capăt al cablului telefonic transcontinental, din apartamentul din 79-street de la New York, Lizette Perlea, văduva ilustrului muzician.

Zăcea de prin mai, cînd ați telefonat și v-a mărturisit îndurerarea ce l-a cuprins pentru dezastrul provocat în țară de apele ce-au pustiit locuri românești. După ce ați închis telefonul, a rămas îngîndurat aproape o oră și-apoi mi-a spus, ca întremat de o forță interioară, că e sigur că totul se va reface. Românul nu s-a lăsat el doborît de nici o năvălire pe care a trăit-o în istorie și va ști să reprime și năvala apelor. A urmărit apoi, zilnic, relatările despre modul cum se organizează ajutorarea sinistraților și a zonelor în nevoie. A fost plin de nădejde, întremat de o mare satisfacție cînd a aflat că însăși conducerea statului zboară cu elicopterul, din loc în loc, să conducă personal acțiunile de apărare a oamenilor.

Bietul Ionel, nu-și încetase nici lucrul. Zorea, în ultima lui lună de viață, să finalizeze două compoziții pe care le-a și încheiat, odată cu ultimele lui zile de viață. Cu patru zile înainte de a muri, le-a terminat definitiv. Una e „Simfonieta de adio", — cealaltă e un concert pentru pian și orchestră, care se numește „Sfîrșit..."

— ...De aici, din depărtări, vreau să las muzicii românești încă două lucrări în care am pus toată rîvna mea și întreaga mea simțire înviorată de vizita pe care am făcut-o anul trecut în patrie — mi-a spus Ionel. Ce bine că mi s-a înlesnit să-mi revăd Ograda mea natală. Îți amintești, Lizette, cum ne-au împresurat țăranii și cum ne tot priveau cu interes și duioșie? Ai memorat, atunci, drumul către litoral și acel litoral care dădea pămîntului românesc de azi o înfățișare de confort universal? Dar Bucureștiul? Bucureștiul acela frumos, vioi, primitor, ca puține alte orașe ale lumii, unde am regăsit prietenii și acei oameni harnici, serioși în ceea ce construiesc ei acum, românii mei. Și am dirijat și pentru studenți. Ți-i amintești, Lizette? Cu ce evlavie ascultau concertul și cu ce erupții aplaudau!

Asta înseamnă cu adevărat public muzical, pătruns de însemnătatea audiției muzicale.

... Și, Ateneul, îți minte, Lizette, cînd ne-am fotografiat lîngă statuia lui Eminescu, pe fundalul zidurilor între care am dirijat o viață?

Ar fi fost păcat să mor fără să fi revăzut toate acele locuri sfinte pentru mine...

... Știi, Lizette, te rog mult să nu mă-ngropi. Nu voi avea liniște în depărtări. Să-mi duci urna cu cenușa, fie lîngă mama mea, la München, sau, poate, la București, acolo unde am cunoscut mari satisfacții, unde m-am aflat în lumea mea...

— Dar tu nu mori, Ionel. Tu încerci numai o criză. Ești numai bolnav, — am încercat să-l încurajez, ni se destăinuie interlocutoarea noastră, de la mii de kilometri depărtare.

— Ascultă ce-ți spun, Lizette. Eu plec, plec curînd. Doar îmi văd drumul limpede, îl am în față. Bine că am încheiat partiturile. Sărută România pe care o vreau strălucitoare în lume. Și te sărut și pe tine, Lizette, care ai fost totul pentru mine. Cu boala mea de la Paris, de acum zece ani, fără sacrificiul tău, n-aș mai fi dirijat, n-aș mai fi fost dirijorul fără baghetă...

— Și s-a stins, bietul, — ne spune Lizette Perlea, cu un glas în care i-am deslușit durerea, reținută însă de o nobilă demnitate. A fost brav în fața morții, ca și în acele luni de groază și supliciu din lagărul hitlerist.

— A fost incinerat, sîmbătă 1 august, la ora 11, la Crematoriul cel mare din New York. Colonia românească din America, din toate centrele locuite de români, a avut delegații care au transformat pioasa ceremonie într-o emoționantă mărturie de solidaritate românească. O mare de capete îndurerate, cu ochii înlăcrimați și cu inimile a tot cuprinzătoare de tot ceea ce e legat de amintirea locurilor natale, l-a priveghiat pe Ionel Perlea, despre care s-a spus, acolo, în acele copleșitoare momente, că a fost al lor și a rămas al României.

Ca soție, am fost copleșită de durerea despărțirii, iar ca româncă am cunoscut momente de supremă satisfacție pentru memoria lui Ionel și pentru mîngîierea mea. În septembrie urma să dirijeze iar la București.

Vă mulțumesc din toată inima pentru inițiativa acestei convorbiri care îmi aduce, aici în singurătățile depărtărilor, cuvinte frățești de-acasă. Voi, cei de-acolo, nu știți cît valorează ele, aici, în aceste momente. Sînt flori și îmbrățișeri, sînt semne de nobilă și frățească împărtășire.

Vă mulțumesc, — a încheiat doamna Lizette Perlea, destăinuirile ei despre ultimele zile din viața lui Ionel Perlea, românul aparținînd universului muzical al lumii...

V. FIROIU

RONDELURI

de Cicerone Theodorescu

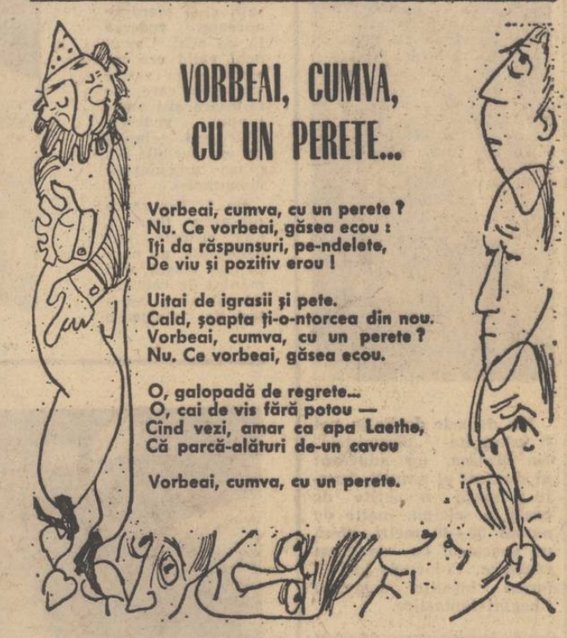

Desen de Tia PELTZ

Avizier

ION DACIAN va interpreta rolul lui Kean (după piesa lui Dumas—tatăl), dar pe scena Operetei. După cum se știe, celebrul rol a fost jucat de mari actori de la Frédéric Lemaître la Laurence Olivier. (În țara noastră rolul a fost jucat de Grigore Manolescu, C.I.Nottara, Tony Bulandra și, recent, de Septimiu Sever).

La Operetă, viața zbuciumatului actor englez a fost prelucrată operetistic de Nicușor Constantinescu și muzical de Florin Comișel cu titlul „Soarele Londrei", în stilul unui musical clasic. „E un rol deosebit de complex, care ridică probleme de creație actoricească în egală măsură cu cele muzicale și de aceea cu atît mai captivant," ne spune Ion Dacian.

●

T.MAZILU... campion al vitoarei stagiuni. Într-adevăr, cunoscutul scriitor va fi prezent în Capitală cu două premiere: „Acești nebuni fătarnici" la teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" și un Triptic („Inundația", „Treziți-vă în fiecare dimineață" și „Don Juan moare la fel cu ceilalți") la Teatrul Mic. Ambele piese sînt regizate de Emil Mandric.

●

UN DEBUT bucureștean: I.D.Sîrbu. Cunoscut ca publicist, critic, eseist, apoi scenarist, I.D.Sîrbu va fi prezent în toamnă cu o lucrare dramatică metaforică: „Arca bunei speranțe", pe scena Teatrului de Comedie. Și regizorul e un debutant în Capitală: Geo Berechet. Șirul debuturilor nu se oprește aici. În distribuție fac parte și doi tineri soliști: Acvilina Severin și Florin Anca. Ca de obicei, spectacolul e realizat în colaborare cu neobositul octogenar N.Kanner care ne-a anunțat pentru proiectele sale de viitor revista „Stroe pe acoperiș". O surpriză: în acest spectacol N. Kanner va juca, va cînta și va dansa!

●

ROBERT THOMAS, maestru al combinațiilor polițiste în dramaturgie, va fi jucat în stagiunea viitoare la Teatrul Giulești. Piesa: „Freddy". Regia: Geta Vlad. Protagonist: S. Mihăilescu—Brăila. (Rolul a fost susținut la Paris de Fernandel).

●

„TACHE, IANKE ȘI CADÎR" a devenit un adevărat „șlagăr" al teatrului românesc. Îl vom fredona, din nou, stagiunea viitoare, în Giulești.

„PATRU OAMENI FĂRĂ NUME" se numește textul pe care-l va reprezenta teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" în viitoarea stagiune. Piesa e inspirată din lupta în ilegalitate a comuniștilor români și va fi reprezentată în cinstea celei de a 50-a aniversări a P.C.R. Numele autorului: Radu Bădilă. O piesă avînd aceeași sursă de inspirație pregătește și Paul Anghel pentru Teatrul Mic.

●

POETA ȘI PĂPUȘILE: Nina Cassian revine la teatrul „Țăndărică" (după întîmplările „Elefănțelului curios") cu „Ninigra și Aligru, povestea a doi pui de tigru".

●

CU MICI FORMAȚII artistice „de buzunar", de fapt „show"-uri, N.Stroe străbate țara în harnice turnee. Ultimul, acum pe parcurs, se numește „Hop și Stroe". Din distribuție fac parte și doi tineri soliști: Acvilina Severin și Florin Anca. Ca de obicei, spectacolul e realizat în colaborare cu neobositul octogenar N.Kanner care ne-a anunțat pentru proiectele sale de viitor revista „Stroe pe acoperiș". O surpriză: în acest spectacol N. Kanner va juca, va cînta și va dansa!

Desene de M. OPROIU

●

ROBERT THOMAS, maestru al combinațiilor polițiste în dramaturgie, va fi jucat în stagiunea viitoare la Teatrul Giulești. Piesa: „Freddy". Regia: Geta Vlad. Protagonist: S. Mihăilescu—Brăila. (Rolul a fost susținut la Paris de Fernandel).

●

„TACHE, IANKE ȘI CADÎR" a devenit un adevărat „șlagăr" al teatrului românesc. Îl vom fredona, din nou, stagiunea viitoare, în Giulești.

Clepsidra

PĂCATUL LUMINII

de Constantin VIȘAN

Privesc lacăm marea... Dar tot mai des ochii se îndreaptă spre plăsmuirile de beton și sticlă înălțate pe malul ei. Neptun, Jupiter, Venus. O constelație răsărită din imaginația arhitecților. O vastă și îndrăzneață expoziție a frumosului. Soare, apă, beton, sticlă și fantezie. Multă fantezie.

Privesc marea. Și țărmul ei de vis de la Neptun, de la Jupiter și Venus. Mă gîndesc la Mamaia și la Eforie. Cercetez tot litoralul. De la Sulina pînă la Vama-Veche. Revăd plaja sălbatică de la Sfîntu Gheorghe, cu dunele ei de nisip. Urc la Mamaia pe meterezele Perlei și Rivierei, poposesc lîngă faima Belonei, la Eforie. Dar revin mereu în această constelație tînără de la Neptun, Jupiter și Venus. Mă ademenește albul chiliilor aduse de la Tismana și Cozia, de la Agapia și Văratec și plantate aici la marginea mării în păcatul luminii.

Un arhitect îndrăznet a scos dintre brazi, din luminișul pădurilor, vechi încîntări arhitecturale și le-a dăruit ființă nouă, după legile soarelui, ale apei și arhitecturii moderne. Mi se pare foarte potrivită, fericită chiar, această idee de adaptare a stilului arhitectural caracteristic mănăstirilor românești, aici pe litoralul Mării Negre, la o deschisă confruntare cu tendințele arhitecturii moderne.

Este o idee fericită pentru că mănăstirile erau și ele niște case de oaspeți, niște hanuri, cu o pretențioasă carte de vizită, niște reședințe ale unor oameni de gust, niște chilii în care era asigurată liniștea meditației, dar și confortul. Grija pentru posibilitatea de a petrece în singurătate se îmbina, la aceste construcții, cu asigurarea condițiilor pentru desfășurarea unor activități colective. Nu se ducea o viață prea austeră în aceste pensiuni liniștite, ascunse în luminișuri de pădure. Austeritatea era, mai repede, o condiție a armoniei, o lege a simplității, a ordinii interioare, a bogăției sufletești, care nu are nevoie de zorzoane. Un hotel purtînd numele Tismana, altul Cozia, aici pe malul mării, față în față cu Barul Paradis, mi se par ca o metaforă arhitecturală. Se află în aceste construcții, învăluite de un aer visător, poetic, demonstrația cea mai plastică despre forța creatoare a arhitecturii noastre. Proaspetele construcții, înălțate pe piciorul de plai de la Callatis, sînt o fericită expresie a legăturii, a continuității, a împletirii tradițiilor arhitecturii românești cu tendințele etapei moderne a acestei arte.

După tatonări, după încercări, iată, cineva a avut ideea să strămute lîngă mare chiliile de la Cozia și Tismana, de la Văratec și Agapia. Ziduri albe, cu ferestrele prinse în giurgiuvele din scîndură geluită, chilii și arhondarice scăldate-n soare. Și lîngă ele, Barul Paradis, Hotelul Scoica și mai departe vilele de la Venus, evocînd un peisaj arhitectural maur, adevărate oaze de alb, viscolite de soare.

Constructiile, stil mănăstire, au doar trei nivele. În preajma lor se înalță piloni de zece-douăsprezece etaje, palate inspirate de forme marine, de sugestii izvorîte din geometrismul arhitecturii moderne. Multă varietate. O adevărată biruință a fanteziei asupra șablonului, asupra monotoniei. S-a acordat multă atenție fiecărui amănunt, dar și ansamblului. Si se demonstrează convingător că amănuntul poate produce adevărate încîntări. O simplă scară, plantată în afară, la vedere, dă farmecul întregii construcții. O fereastră în arcadă, o terasă despărțită de pereți împletiți din răchită sau papură, un acoperiș din stuf, amintind de casele Deltei, lîngă o vilă descinsă parcă de pe meleagurile unde se petrece acțiunea unui roman de Camus, sînt tot atîtea argumente în sprijinul ideii că aici fantezia a funcționat din plin, că aici efortul pentru unirea tradițiilor autohtone cu spiritul modern al arhitecturii concură, în mod fericit, la crearea unui stil.

Un singur regret. Pe nici una din metaforele de beton și sticlă, de la Neptun, de la Jupiter, de la Venus, nu am citit numele autorilor. Oare în arhitectură nu mai este valabilă legea de aur a dreptului de autor? Ar fi încă o garanție în asigurarea efortului pentru inedit, pentru excepțional, pentru autodepășire.

VIOLONISTUL NICU STĂNESCU DISTINS CU „CHITARA DE BRONZ"

De curînd, un juriu instituit de Academia Franceză de Muzică și Divertisment a atribuit medalia „Chitara de bronz" cunoscutului violonist Nicu Stănescu și orchestrei conduse de el pentru muzica populară românească imprimată pe un disc. După ce a primit această veste, Nicu Stănescu ne-a declarat următoarele:

„Vestea ce mi-a venit de la Paris mă onorează și onorează în primul rînd frumoasa noastră muzică populară. Despre disc știu că cuprinde piese selectate dintr-o serie de înregistrări folclorice. Cu același prilej, au mai fost laureate o serie de orchestre și distinși totodată și conducătorii lor. E vorba de formații și dirijori din diferite colțuri ale lumii.

Intre 1 și 9 octombrie, la Paris, va avea loc decernarea premiilor, organizîndu-se, în același timp, un concert al laureaților sub egida Radio-Televiziunii Franceze. Va fi, cred, o mare desfășurare de forțe artistice, menită să arate în mod direct, nu numai prin intermediul discului, ceva din comorile artistice ale popoarelor.

Inițiativa mi se pare interesantă și mai ales utilă. Sînt convins că „Ciocîrlia" noastră va putea face față cu succes în întrecerea cu cele mai măiestrite cîntece izvorîte din creația populară mondială."

Intrebat ce planuri nutrește pentru perioada următoare, Nicu Stănescu ne-a spus că pînă la deschiderea stagiunii se ocupă intens de instruirea cîtorva tineri violoniști, care i se par a fi elemente excepționale. „N-am putut rezista insistențelor lor, ne-a spus el. Așa că, vacanța o petrec în București la „școală". Prin ei, vreau ca trilurile ciocîrliei să răsune tot așa de frumos ca și pînă acum".

Const. SÎRBU

Știința și viața

ÎNTRE „A ȘTI TOTUL" ȘI „NIMIC"

Spunem : „Știința e atotștiutoare" și „De fapt, nu știe nimic" (tot știința, n.n.)

Și pentru că „propozițiile" sînt contradictorii, gîndim că opiniile se află la poli opuși. Or, nicicînd n-au fost „poli" mai apropiați, mai vecini. Îi desparte un gărduleț, un pîrleaz de două vorbe.

Să ne gîndim. Spectaculosul ne tulbură. Doar el. Un transplant — reușit, firește — de inimă, de cornee, de os, mă rog orice transformă „în fața ochilor noștri" imposibilul în posibil, teama în speranță, certitudinea unui eșec în victorie, sau, în concluzie, o viață „condamnată" care e salvată — gata, aducem ofrande de mulțumiri medicului — zeul epocii noastre și sîntem gata să jurăm că într-adevăr asistăm la progresul uriaș al științei. Este însă suficient ca un savant să răspundă unei întrebări : nu știu — și un adevărat om de știință este adesea „obligat" să spună nu știu — ei, bine, gata, ai „sărit", ești dincolo. „Habar nu au. Toți". Un chirurg înregistrează — cît de greu și cît de rar — 98 la sută de reușite, de vindecări. „E formidabil" — afirmăm. Și e formidabil. Dar e anihilat — imediat și categoric — dacă nu a reușit s-o vindece pe buna noastră mătușă, sau pe vărul colegului nostru, și, ce să mai vorbim de prietenul meu ! Argumentul fără replică : doar n-o să susțineți că tocmai prietenul meu cel mai bun se numără printre cele două la sută eșecuri ?! Și dacă vreți să știți mai cunosc — vă dau și nume — vreo trei asemenea „cazuri". „Tot ce se spune, tot ce-ați scris dv. despre ei, despre reușita științei în acest domeniu măcar (opinia se repetă pentru fiecare domeniu, n.n.) e numai reclamă". Iar explicațiile de genul : boala dv. e prea avansată ca să mai putem... sau vîrsta dv.... sau natura bolii, izvorul ei, evoluția etc. etc. fac imposibile deocamdată... Numai scuze ! Acest „deocamdată", acest „nu știm încă" — nu ați observat ? — se dau tocmai la cele mai interesante întrebări, la întrebările care „ne dor", care ne frămîntă mai mult. Pentru acestea răspunsul îl va da „viitorul". Anul 2000 și mai încolo... Și cînd se mai nimerește pe pista de lansare a secolului douăzeci și cîte un bătrîn — sau nu așa de bătrîn — fără diplomă dar care „știe", știința e pierdută. Universitarul, omul de știință membru a numeroase academii străine care pentru o clipă a fost zeul, speranța și încrederea nelimitată, a pierit, omorît de propriile lui cuvinte „nu știu". Încrederea i-a fost luată înapoi, i s-a adăugat un noian de duioșie și oferită omului aceluia simplu, fără diplomă, fără aparate moderne și care cu o cărămidă încălzită, cu o buruiană tocată, treaba lui cu ce... a răspuns. A vindecat o eczemă la mînă a mătușii, o eczemă pe care au văzut-o toți medicii de la București, dar degeaba. A mai vindecat, tot el săracu', pe unul schilod că nu putea merge și acum e teafăr... Și de cancer... Vreți să vă spun cîți a vindecat de cancer ?

Într-o scrisoare, un cititor se apără de o acuzație imaginară : „Vă rog să mă credeți, nu sînt mistic. Cine mai este mistic astăzi ?! Dar faptele sînt fapte. Realitatea este aici, controlabilă. Am și martori".

Dar ce ne-o fi venit oare să facem ordine în spațiul locativ al opiniilor ?! Ce dacă „tot" sau „nimic" se joacă pe același palier al timpului, în bună vecinătate cu bătrînul sau nu așa de bătrînul fără diplomă care „știe" ? Ce vrei să demonstrezi ? Mă gîndeam, în primul rînd să demonstrez asta : că știința nu este atotștiutoare, că în permanență, cu fiecare răspuns pe care-l smulge naturii, împinge mai departe limitele cunoașterii. Iar dincolo de aceste limite, de aceste granițe hirțuite de întrebări „nu se știe încă". Iar pe măsură ce se cuceresc noi teritorii ale cunoașterii, dincolo de noile granițe vor fi întotdeauna întrebări al căror răspuns „nu se știe încă". Ce întrebări ? Cu siguranță unele pe care astăzi nici nu le punem, și, alături de ele, poate unele rămase fără răspuns de cine știe cînd. Și întotdeauna „cele mai interesante întrebări" vor fi cele ce-și caută răspunsul, pentru că, firesc, dacă l-au găsit, interesul lor este mai scăzut. Rezultatul unei probleme pe care am făcut-o, pe care deci îl știm, nu ne mai intrigă, nu ne mai stîrnește curiozitatea.

Un cititor ne relatează o întîmplare „ciudată" — vom reveni într-unul din interviurile noastre asupra ei. Ne asigură că „așa s-a întîmplat" și se întreabă cu maximă nedumerire de ce asemenea enigme nu-i intrigă pe cercetători, tocmai pe ei, care, ar trebui...: „Dumneavoastră, scrie domnia sa, ca intermediar între noi și oamenii de știință, de ce nu-i întrebați ?" I-am întrebat și-i întreb. Cercetează. Iar ca un răspuns imediat, privitor la curiozitatea științei, îmi îngădui să citez pe Einstein : „cel care nu mai poate fi curios sau simți uimire este ca și mort, asemenea unei lumînări stinse" sau pe Isaac Newton : „nu știu cum mă vede lumea ; dar eu însumi mă văd doar ca un copil care se joacă pe malul mării, distrîndu-mă să găsesc din cînd în cînd o pietricică mai netezită sau o scoică mai frumoasă decît cele obișnuite, în timp ce imensul ocean al adevărului se află nedescoperit în întregimea sa înaintea mea". Sau pe un alt om de știință, prof. Hans Selye : „adevăratul om de știință excelează în curiozitate fără de care nu ar putea trăi. Dar atenție, oamenii tind să confunde curiozitatea cu indiscreția sau cu dorința de a ști numai ceea ce îl privește pe el direct ; or este altceva".

Iar în ce privește atentele și profundele observații și experiențe ale omului, de-a lungul vremii sale, și în diferitele civilizații, mulțe uitate, multe neglijate, nu arar disprețuite, astăzi știința le adună în laboratoarele sale. Pentru a le redescoperi cu uneltele de lucru moderne, pentru a desprinde simburele de adevăr cu „instrumentele" de gîndire ale secolului nostru. Ne-am propus așadar să răspundem curiozității cititorilor noștri (care ne-au scris) investigînd curiozitatea oamenilor de știință. În acest sens se înscrie în rubrica de știință răspunsul primit la întrebarea :

CE ESTE ACUPUNCTURA ?

Vă doare un dinte ? Stop ! Nu luați antinevralgic. O înțepătură la un deget și durerea a dispărut. Ce miracol s-a petrecut ? Bineînțeles, miracolul nu este atît de mare încît să ne scutească de vizita la stomatolog. Dar numai cei ce au avut dureri de dinți — și cine n-a avut ? — pot spune că dispariția imediată a unei asemenea dureri ține de miracol. Dar la urma urmei ce legătură e între degetul mic și molar ?

Căutăm răspuns în interviul de azi.

Interlocutorul nostru, *dr. FLORIN DUMITRESCU* este, așa cum ne-am notat în urmă cu un an la serviciul de acupunctură, bine cunoscut pentru lucrările sale în acest domeniu. Aprecierile au fost confirmate de alegerea sa ca *membru stabil al comitetului și expert al Centrului italian pentru studiu de fizică „A. Paninotti", membru al Societății internaționale de medicină cibernetică, membru al Institutului Internațional pentru control al durerii Kyoto-Japonia, membru al Societății internaționale de acupunctură.* Este drept, serviciul de acupunctură s-a desființat (înlocuit fiind de un cabinet cu plată la care interlocutorul nostru nu lucrează). Cum însă competența domniei sale nu s-a schimbat, ne-am îngăduit să-i adresăm cîteva întrebări în legătură cu această străveche practică medicală, introdusă în Europa în 1928 și bucurîndu-se astăzi de o atenție deosebită în știința mondială contemporană.

— În ce măsură acupunctura mai constituie o enigmă pentru știința secolului XX ?

— Privit în perspectiva timpului, este surprinzător pentru omul de știință modern, spiritul de observație impresionant al inițiatorilor acupuncturii, care au reușit să evidențieze cu o precizie uimitoare, confirmată astăzi cu ajutorul aparaturii electronice, cele aproximativ 700 de puncte active ale pielii, stabilind fiecăruia dintre ele indicații apropiate de corelațiile lor fiziologice. Este surprinzător și inexplicabil totodată să constați că această metodă a slujit timp de secole ca un mijloc de luptă eficace împotriva celor mai cumplite epidemii pe care le-au cunoscut în istoria lor popoarele Extremului orient. Dar parcurgînd aproape în întregime istoria medicinii, acupuncturа a rezistat tuturor prefacerilor pe care le-a suferit terapeutica, conservînd numeroase întrebări pentru cercetătorii de mîine. De pildă cînd vom cunoaște legăturile funcționale dintre piele și organele interne, vom găsi posibilități mai eficiente de dirijare funcțională a unui organ sau sistem, evitîndu-se abuzul de medicamente ; se vor stimula cercetările de neurofiziologie, privind localizarea și funcționalitatea diferiților centri de control reciproc etc., etc.

— Ce înseamnă de fapt un tratament prin acupunctură ?

— Pentru medicul acupunctor nu există boală izolată, ci bolnav, cu anumită predominanță funcțională, influențată la rîndul ei de ritmurile biologice. Tulburările funcționale ale organelor interne se traduc pe suprafața pielii prin modificări de sensibilitate, tulburări trofice, de diferite grade, *factori* ce oferă medicului, la o examinare atentă, elemente prețioase de diagnostic. Actul terapeutic constă în iritarea unor puncte pe suprafața pielii, localizate după repere anatomice. Iritarea se practica prin înțepare sau cauterizare. Intensitatea iritației, durata ei, natura metalului constituie după acupuncturii tradiționali elemente care permit diferențierea a două acțiuni contrare : potolirea durerii și tonifierea organului dereglat prin hiper sau hipofuncție. Dificultatea în obținerea unui rezultat terapeutic este condiționată de un diagnostic corect, de alegerea funcțiilor într-o ordine impusă de semnele bolii.

— Se poate controla — cu metode obiective — efectul terapeutic al acupuncturii ?

— Explorarea funcțională, probele de laborator, examenul electric cutanat, constituie indicații de aplicare corectă a tratamentului.

— Care sînt maladiile care pot fi tratate prin acupunctură ?

— Nu trebuie să uităm că apariția leziunilor este adeseori precedată de dezordini funcționale, care, corectate la timp, pot fi prevenite O dată instalate, factorii funcționali dereglați le întreține și le amplifică, într-un cerc vicios. Un exemplu îl constituie boala ulceroasă, în care corectarea tulburărilor secretorii, de vascularizație locală, precum și a stării generale, pot evita instalarea bolii, pot ușura, dacă aceasta s-a instalat, vindecarea ei. Dar să răspundem la întrebare. Indicația majoră de tratament prin acupunctură, o constituie sindroamele dureroase cu cauzele lor și manifestările lor diverse. Cefaleea, nevralgiile (și în special sciatica), manifestările dureroase ale reumatismului inflamator și cronic degenerativ, colicile viscerale sînt afecțiuni care pot beneficia cu prioritate de această metodă. Rezultate bune s-au obținut în tulburările circulatorii locale (cum sînt sindroamele de ischemie periferică, ulcerele vericoase), în cîteva boli de tip alergic visceral sau cutanat. Sînt de remarcat rezultatele încurajatoare care se obțin în unele afecțiuni ale nervilor periferici (nevrite, paralizii etc.), în boala ulceroasă, în dischinezii diverse viscerale.

— Așadar...

— Acupunctura este o metodă stimuloterapică, ce se adresează unei categorii largi de boli, pe care le denumim în mod curent boli funcționale.

— Există contraindicații ?

— Desigur. Este contraindicat tratamentul prin acupunctură la bolnavii cu procese patologice septice ,sau cu boli infecțioase, în stadiile avansate ale insuficiențelor cardiace, hepatice sau renale, în tumorile de orice natură. Și este fără rezultate în afecțiunile lezionale ale sistemului nervos (hemiplegii, leziuni medulare, boala lui Parkinsson etc.), în suferințele de origine arterosclerotică, în fenomenele patologice de îmbătrînire. În concluzie, acupunctura trebuie inclusă în arsenalul terapeutic al medicului modern, dar nu se va apela la ea decît în contextul clinic corespunzător. Calmarea unei dureri, în lipsa unui diagnostic clar, poate masca evoluția unei afecțiuni ce ar fi putut altfel beneficia de un tratament etiologic salvator. Iată de ce consider drept o mare greșală sustragerea unui bolnav de la un tratament de importanță majoră pentru testarea efectului acupuncturii, și tot atît de regretabil dacă supunem un bolnav la intervenții șocante, sau la o posibilă intoxicație medicamentoasă prelungită, în timp ce beneficiem de o metodă simplă, lipsită de nocivitate și incomparabil mai eficace.

— O invitație deci la măsură, atenție și competență.

— Este firesc. Pregătirea și responsabilitatea profesională a fiecărui medic sînt factorii hotărîtori în alegerea și practicarea acupuncturii.

— Ce pregătire trebuie să aibă un acupunctor?

— Să fie în primul rînd un bun medic. Medicina modernă nu trebuie să creeze acupuncturi, ci medici care să cunoască și să poată utiliza cu competență acupunctura, atunci cînd suferința bolnavului o cere !

— Se manifestă, totuși, în unele țări europene, o oarecare neîncredere față de acupunctură. De ce ?

— Mărturisesc că și eu m-am apropiat de acupunctură cu neîncredere. Cred că insuficiența materialului informativ și faptul că medicul cunoaște doar întîmplător acupunctura, ea fiind total ignorată sau chiar condamnată în timpul învățămîntului universitar, fac dificile răspîndirea și valorificarea ei. Apoi lipsa de probitate științifică a unor practicieni. Mercantilismul, lucrările superficiale și cu concluzii eronate continuă să întrețină un climat de neîncredere în unele cercuri medicale. Acupunctura eliberată de empirism, interpretată printr-un riguros studiu științific, practicată cu metode și tehnică moderne, va putea fi restabilită în virtuțile ei. Mie, de pildă, mi-au stimulat interesul rezultatele excelente realizate în cîteva afecțiuni dificile ca rezolvare terapeutică. Și cred că pot fi un îndemn cuvintele marelui neurolog Gheorghe Marinescu, care, vorbind despre stimuloterapie, le spunea contemporanilor săi : „Decît să ne irosim timpul într-un scepticism steril, să trecem în laboratoare, să descoperim adevărul !"

— După cîte știu însă, acupunctura cîștigă mereu teren înscriindu-se cu succes în cercetarea biomedicală contemporană. Uitînd deci o clipă pe cei ce se îndoiesc, să vorbim despre cei ce o practică cu succes.

— Cercetarea științifică în acupunctură necesită o metodologie deosebită care face apel și la alte domenii medicale, prin exigențele ei de ordin statistic în interpretarea cazuisticii, printr-un studiu minuțios al reactivității bolnavilor, printr-o tehnică proprie de urmărire a rezultatelor și mai ales prin localizarea și individualizarea funcțională a fiecărui punct din ansamblul de puncte recomandat de experiența străveche. Este suficient să arătăm nu numai că există 700 de puncte pe această hartă electrică a corpului uman, dar că suprafața unui punct activ nu depășește cu mult 1 mm² și pom înțelege cît de aproximativă poate fi localizarea lui fără mijloace precise de detecție (mai ales pentru medicul european). Or, astăzi se fac cercetări în laboratoare moderne dotate cu aparatură și tehnică de mare precizie. Și în ultimii ani s-au înregistrat progrese însemnate. As cita cercetările remarcabile făcute în Uniunea Sovietică (Ticocinskaia, Podsibianchin, Vogralic), R.P.D. Coreeană (Kim-Bonchan), în R.P. Chineză (Ciu-Lien și școala de medicină tradițională), în Franța (Biboyet, Pinet, Grall, Bourdiol), în Italia (Lanza), în Austria (Kellner, Biscko) în Japonia (Rokouro-Foujita. Okabe, Nagayama)...

— Contribuțiile românești ?

— Dr. I. Bratu a introdus tratamentul prin acupunctură în țara noastră, în urmă cu 20 de ani. Astăzi numele dr. Bratu, Prodescu, Stoicescu, I. Crăciun, C. Ionescu-Tîrgoviște sînt cunoscute prin lucrări deosebit de frumoase în acest domeniu.

— Să notez eu pentru dv., cercetările pe care le-ați făcut „de electrofiziologie cutanată", apreciate pentru utilitatea lor în diagnostic ?

— În colaborare cu ing. Carmen Ionescu Golovanov și dr. V. Nicolau, nu singur.

— Și, după cîte iarăși știu, ați imaginat și două aparate pentru explorări electrice cutanate.

— Pe care le-am realizat tot în colaborare. Cu ing. Th. Dănilă. Și ca să nu mai spuneți că sînt modest, să adaug că aceste aparate au fost solicitate în multe țări ale lumii

— O ultimă întrebare. Care este explicația științifică a vindecărilor prin acupunctură, dacă această explicație bineînțeles a fost „dată".

— De fapt, reflexoterapia cutanată nu este o noutate pentru medicina europeană, dar, spre deosebire de alte metode reflexoterapice cunoscute ca fizioterapia, masajul, infiltrațiile așa numite „loco-dolenti" (la locul dureros) etc., acupunctura este o metodă „țintită", dirijînd anumite relee nervoase extrem de sensibile și bine definite ca funcționalitate. Ca să nu intrăm în amănunte științifice, să spunem, cu titlu de orientare că cercetările de neurofiziologie au demonstrat legătura funcțională care există prin intermediul acestor centri nervoși între regiuni anatomice îndepărtate. Astfel au fost descrise în sistemul nervos central zone în care sensibilitatea unui anumit viscer se suprapune pe sensibilitatea unor zone ale pielii. Este explicabilă observația că îmbolnăvirea unui organ se traduce adeseori prin modificări patologice ale unor zone de piele și în același timp se întrevede mecanismul reciproc : acel de acțiune al acupuncturii.

★

Să rezumăm : tratamentul prin acupunctură are la bază o bătrînă și atentă observație înscrisă în medicina tradițională chineză (cam de vreo 5 000 de ani) care a „împărțit" harta organismului nostru în douăsprezece mari meridiane cutanate corespunzînd funcțiunilor organice și unde practicianul înfige acele — într-unul sau altul din multitudinea de puncte care „comunică", este în relație cu durerea, cu boala ce trebuie vindecată. Medicina contemporană a adoptat această practică. Ne parvine informația că alături de acupunctură, se introduce în unele spitale occidentale și tratamentul prin moxibustie sau moxă care constă în a plasa mici conuri cu frunze uscate de moxa sau de absint în puncte care corespund deobicei celor utilizate în acupunctură, unde sînt aprinse și ard ! Bineînțeles și această practică străveche chineză a fost „modernizată".

Catinca MUSCAN

Ansamblul Teatrului „C. Tănase" în fața publicului budapestan

Corespondență specială de la Bucur BRĂNIȘTEANU

Ropotele de aplauze care au destrămat tăcerea nopții îndeplinesc parcă și rolul de ghid. Te conduc într-acolo, spre un colț romantic, plin de poezie, spre un colț pitoresc al Budapestei. Nu departe de unde Dunărea își poartă, în acest început de august, molcom apele, în preajma colinelor pe care s-au durat de-a lungul veacurilor Castelul medieval, monumentele împunătoare, se dezvăluie în întreaga sa splendoare parcul ce cuprinde teatrul de vară din Buda.

„Nagyon szép" (foarte frumos). De nenumărate ori am auzit cum publicul rostea aceste cuvinte în timpul sau la sfîrșitul spectacolului. De mai bine de o săptămînă, aplauzele, cuvintele de apreciere ale budapestanilor vin să răsplătească strădaniile colectivului teatrului „C. Tănase" care prezintă revista „Super show Bukarest '70". Încă de la repetiția generală, cu public, echipa artiștilor români sub conducerea regizorului și directorului teatrului, Nicolae Dinescu, a păsit cu dreptul, fiind la înălțimea exigențelor spectatorilor din capitala ungară. Nici nu se putea aduce un mai elocvent omagiu creatorului revistei românești, Constantin Tănase, de la a cărui naștere se împlinesc 90 de ani, decît eforturile fără precupețire depuse de urmașii „Cărăbușului" pentru a face să strălucească și pe cerul artistic al Budapestei genul atît de încîntător și popular al revistei noastre.

Aci, pe malul drept al Dunării, seară de seară, timp de 10 zile, dansul, cîntecul, cuvîntul se îmbină într-un mod unitar, legînd tradiții cu ritmuri și tendințe noi, punînd în valoare folclorul, bogat izvor de inspirație, toate reunite într-un spectacol de o certă calitate, integrat cu cinste în arta contemporană.

Dar mai bine să dau, în continuare, cuvîntul gazdelor, reproducînd din numeroasele cronici, declarații.

„Atmosfera revistei, ritmul amețitor al dansului — scrie cotidianul budapestan **„ESTI HIRLAP" — romantismul tablourilor, duetul de virtuozitate al Maricăi Negrea și Tudose Martinică, sînt în măsură să asigure spectacolului săli pline. Cîntăreții excelenți, comicii admirabili, care redau aproape în întregime, cu multă dibăcie, programul în limba ungară au cucerit încă de la repetiția generală publicul budapestan. Cît am savurat spectacolul am reflectat că ani de-a rîndul n-am avut prilejul să vizionăm un spectacol revuistic de acest gen".**

„Publicul budapestan — se spune în cronica apărută în ziarul **„MAGYAR NEMZET"** — **a participat joi** (n.r. — premiera) **la o autentică seară de gală cînd s-a prezentat revista „Super show Bukarest '70". Apropierea naturală a artiștilor de spectatori, ușurința cu care din primele minute au obținut simpatia publicului sînt elemente care caracterizează forța atractivă a ansamblului. În spatele acestui fel lejer, natural, a simplității, stau, fără îndoială, pregătirea serioasă, cunoașterea temeinică a meseriei, o regie care știe să dirijeze cu competență o asttel de mișcare a artiștilor. Un ansamblu, un actor trebuie să vorbească în limbajul scenei, afirma regizorul Nicolae Dinescu la conferința de presă. După o oră spectacolul a demonstrat că ansamblul C. Tănase înțelege să vorbească acest limbaj".**

Interesul cu care publicul, personalități ale vieții artistice din capitala ungară urmăresc turneul reiese și din declarațiile cu privire la necesitatea înființării și la Budapesta a unui asemenea gen de teatru, cît și din faptul că televiziunea ungară turnează un film cu spectacolul artiștilor români.

„Succesul teatrului „C. Tănase" — ne declara dr. **FODOR LAJOS,** directorul artistic al programelor de vară din Budapesta — **se cere privit și în contextul prezentării de spectacole, concomitent de alte formații, pe încă două scene : pe insula Margareta și Varosmajon. De exemplu la teatrul cu cîteva mii de locuri de pe insula Margareta, unde în urmă cu trei săptămîni a cîntat și Ludovic Spiess (Radames) se prezintă Aida cu interpreții italieni Rita Orlandi Malaspina și Bruno Prevedi. Nu trebuie neglijat nici faptul că la Budapesta a fost în același timp cu artiștii români și renumita „Revistă vieneză pe gheață" în frunte cu campionul mondial Emerich Danzer. Și totuși „Super show Bukarest '70" a făcut săli, sau mai bine zis, „grădini pline".**

★

Încă un spectacol. Finalul actului doi. Razele reflectoarelor cuprind amfora de aramă de pe scenă, lumina lor poleind frunzele salciei bătrîne din parc care s-a integrat atît de minunat în decorul creat de artiștii români.

„Nagyon, nagyon szép..." Cuvintele se pierd în noapte.

Moment din spectacol

ECOURI • ECOURI

CUM A FOST descoperită Brigitte Bardot ? În această privință există numeroase versiuni. Fernandel — după propria sa opinie — este singurul care cunoaște cu adevărat cum stau lucrurile. Brigitte Bardot era complet necunoscută. Locuia la părinți. Telefonul ei de acasă era ELY 82-86. Regizorul și producătorul de film Allégret avea numărul JAS 82-86. Roger Vadim îi telefona de mai multe ori pe zi lui Allégret. Într-o zi formă greșit inițialele numărului și făcu astfel cunoștință cu Brigitte Bardot.

●

IN STUDIOURILE din Minsk se turnează în prezent filmul „Soarele negru", consacrat vieții lui Patrice Lumumba.

ULTIMUL proiect al lui Vittorio Gassman : „La revedere, Gulliver". În distribuție : Lucia Bose, cunoscută publicului nostru din „Moartea unui ciclist" al lui Bardem.

●

TANDEMUL comic Monica Vitti-Alberto Sordi își continuă cariera cinematografică. Viitorul film, „O italiancă în Australia", se anunță o savuroasă comedie bazată pe qui pro quo-uri în cascadă.

●

„DON CAMILLO și contestatorii" ne va prilejui revederea pe ecran a cunoscutului actor francez Fernandel. Filmul se turnează în prezent sub conducerea regizorului Christian Jaque. Într-un alt rol important (Peppone) figurează Gino Cervi.

ZOO

SOMN

de Pop SIMION

În zoo-parcul național din Nairobi (Kenya) avu loc o tentativă de nesupunere față de așa zisul „protectorat uman", prima acțiune de acest tip în istoria rezervațiilor; crema animalieră declară greva somnului, adevărată catastrofă dacă ne gîndim că fabulosul parc se găsea în apogeu turistic internațional. Ideea rebelă fu îmbrățișată de toți și viața spațiului captiv coborî la limitele de jos ale existenței, fel tropical de a hiberna : toate vietățile dormeau, se sileau să doarmă, își impuneau absurdul somn, inerția albă, moartea înjumătățită. Era o armă a lor.

Acțiunea protestatară consta în : (1) lenevie adîncă, (2) nesupunere la reguli și obișnuințe, (3) refuzul instataneului fotografic și al primplanului pe care îl vînează operatorii de film, (4) voita amnezie a tuturor figurilor de dresaj care binedispun privitorul, (5) conspirația tăcerii față de trimisiii radiodifuziunilor să imprime pe benzi torentul de sunete (triluri, răgete, grohăituri, chemări). Deci refuz pe toată linia, ceea ce punea în mare dificultate (financiară, mai ales) administrația domeniului.

Greva somnului, oricît de ciudat ar părea, nu viza felul vieții în perimetrul captiv, ci multiseculara insolență a omului în materie de vînătoare, neloialitatea lui strigătoare la cer ; nu numai că prinde, înghenunchează, face din animale prizonieri pe viață (cazul lor), dar oficiază — dintr-o pornire sportivă — un lung șir de crime inutile. Contra acestei voluptăți absurde protestau pensionarii așa zisului „ultim paradis animalier", în realitate — o fastuoasă închisoare în aer liber. Sperau să-l dezvețe pe om de abominabilul sport. Sperau, sincer sperau, să ajungă la o înțelegere amiabilă între părți. Instituiră, de aceea, o instanță justițiară, Tribunalul pentru Denunțarea Crimelor Inutile, care avea să funcționeze într-un eșantion de junglă (cum sînt în mai toate rezervațiile). Administrația era invitată să-și trimită reprezentanții; fu delegat negrul Boro-Boro, un bătrîn, aflat de o viață de om în mijlocul vietăților. Le știa felul, habitudinile, limbajul; pe scurt, comunica ușor cu acestea, fapt avantajos în tratative. Partea animalieră își făcu imputernicit din Rinocerul negru african (Diceros bicornis), un purtător de cuvînt sobru, solemn, care își cunoaște lungul nasului.

„Cuvîntul meu nu-i al meu, e al majorității necuvîntătoarelor, fornăi Rinocerul, formulînd cu claritate și echilibru. Nu apărăm interesele unui grup, cum ar fi colonia asta, ci însuși dreptul sacru de a nu pieri într-un capriciu, cum se întîmplă, domnilor. Uite cazul meu, sînt bicorn (fornăi iar); podoaba mea îmi cauzează un necontenit pericol de moarte. Uite, vechii mandarini. Putrezi de bogați, dar îmbătriniți, cu vitalitatea epuizată, aceștia au plătit fabulos pentru noua potență pe care își închipuiau că o dobîndesc din pulberea cornului de rinocer turnată într-o cupă cu vin. Au reușit nobilele spurcăciuni să-mi extermine specia în majoritatea regiunilor asiatice. Acum e Africa la rînd. Spuneți-mi, nu-i bizar ? Eu țin de era terțiară, cresc anevoie, sînt masiv și antediluvian, e nedrept să putrezesc ucis din pricina unui corn pe boț, în numele afrodiziacului ocult a lui Kubla-Han. Dar să lăsăm cazul care mă privește. Vă supără mușchii ?; doboriți fără milă Antilopa gnu, îi retezați coada cu ciucur, o ideală apărătoare de muște. E o faptă șic, la modă acum. Vă plac colții de ivoziu ai Elefantului ?, o cît vă plac !; de dragul lor prăbușiți în luturi superbul pachiderm. Știați, domnilor ? fildeșul se clasează după culoare, tărie, densitate; biliardul hotărăște cîți elefenți vor trăi și cîți vor muri. Adăugați la asta clapele de pian, statuietele, pieptenii, evantaiele, minerele de baston, piesele de șah, și veți avea o imagine a loteriei în care se mișcă tragic Elefantul. Vă căsunează, pe trofeul de căprior, pe blana de hermină, pe vulpile argintii, pe focă, pe delfin, pe șarpe. Civilizație e asta ? Zăgazul e rupt, porțile date înlături, întreg torentul vieții neumane urmează, văd, această neagră cale. E un crez, un drum, un mars, un sens, o direcție, din care nu vă veți opri. Bun. Nu vă blestemăm, pentru că veți deveni, însfîrșit, stăpînii lumii geografice, dar rămînînd, vai vouă! singuri intrinsa. Singuri într-un spațiu golit, pustiu".

Astfel pledă Rinocerul negru african. Fu ascultat cu religiozitate, încît se auzea musca țețe. Negrul Boro-Boro nu avu replică și nici nu voi să aibă. Spuse doar: „Am toată compasiunea pentru voi, vă înțeleg, vă dau dreptate, dar ce pot face ?"

„Cum ce ?! Comunică alor tăi să se lase de sportul uciderii din capriciu", strigă Rinocerul coltos.

„Să comunic ? Eu nu pot comunica cu stăpînii, se plînse Boro-Boro. Eu sînt îngrijitor, slugă. Comunicarea e imposibilă, punțile sînt prăbușite".

Rinocerul începu să-și iasă din țîțîni, calmul proverbial îl părăsea; articulă totuși mulțrăbător: „Eu stau de vorbă cînd vreau cu regele meu, Leul. Cînd nu-mi place, îi spun de la obraz, îi arunc adevărul sub bot, îi spintec cu bicornul, uite așa !" (schiță atacul).

Sedința se întrerupse, pentru a se relua în alte reprize, scrutine, ani și decenii. Administrația își schimbă reprezentantul permanent chiar de a doua zi; Boro-Boro fu destituit din conferință și din postul de zoo-paznic, fu închis după gratii. Motivul: lipsă de loialitate pentru regele-om.

Tratativele continuă.

„Rodica Simion a fost interpreta magnifică a figurei Gisellei în spectacolul de balet clasic prezentat la Lece", scria recent ziarul italian „Il Tempo" vorbind despre turneul Operei Române. „Este dificil să o separăm pe Rodica de personajul Giselle — scria în continuare același ziar — ambele creaturi ireale ale unei lumii ireale, care exprimă la unison, cu o artă scenică perfectă, conținutul uman care izvorăște în mod inevitabil din confluența plăcerilor, durerilor, bucuriilor și deziluziilor."

În fotografie, Rodica Simion, prim-solistă a Operei Române din București.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 9 AUGUST

PROGRAMUL 1. 9,00 Vara copiilor. „Ex-Terra '70". 10,00 Viața satului 11,15 În reluare la cererea telespectatorilor: Recital Margareta Pîslaru. Recital Udo Jürgens. 12,00 De strajă patriei. 12,30 Concert simfonic. 13,15 Emisiune în limba maghiară. 16,00 Fotbal: Retrospectivă Mexic '70. Aspecte de la meciul România — Cehoslovacia. 17,00 Studioul „N". Invitatul emisiunii: Prof. dr. Nicolae Cajal. 19,10 Flori de mină. Emisiune consacrată zilei minerului și realizată cu concursul artiștilor amatori din Valea Jiului, Țara Moților și centrul minier Deva. 19,30 Telejurnal. 20,00 Orizontul unu. Reportaj din Valea Jiului. 20,30 Concert Salvatore Adamo la București. 21,45 Luna-Parc. București, august 1970. 22.00 În lumea desenului animat. 22,15 Telejurnal. 22,25 Telesport.

PROGRAMUL 2. 20,00 Arte frumoase Expoziții bucureștene estivale. 20,15 Reluarea serialului de simbătă seara (II). 21.05 Stagiunea lirică TV. Lolo, Clo-Clo și aventurile operetei. Selecțiuni din spectacolul Operei române din Cluj.

LUNI 10 AUGUST

18,00 Volei feminin: România — Polonia (turneul internațional de la Constanța). 19,00 Panoramic științific. 19,20 1001 de seri. Emisiune pentru cei mici. 19,30 Telejurnal. 19,55 Reportaj TV. De la Năvodari în sus. Un șat de pescari transformat într-un oraș industrial. 20,10 Roman foileton. Iluzii pierdute (IV). 21,15 Baschet masculin: România — Selecționata universitară a S.U.A. (repriza a II-a). 21,45 Parada vedetelor. 22,25 Telejurnal. 22,35 Rampa.

MARȚI 11 AUGUST

18,00 Microavanpremiera. 18,05 Subteranele Lotrului — emisiune pentru tineret. 18,25 Cu cîntecul în vacanță. 18,45 Actualitatea în economie. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20.00 Seară de teatru. „Păcea" de Aristofan. 20,45 La fîntîna dorului. 21 05 Prim plan : Acad. Cristofor Simionescu. 21,30 Muzicorama TV. 22,00 Telejurnal 22,10 Fotbal : Retrospectiva Mexic '70. Aspecte de la meciul România — Brazilia.

MIERCURI 12 AUGUST

18,00 Microavanpremieră. 18,05 Vacanță în Deltă — emisiune pentru tineret. 18.30 Cabinetul economic TV. Informație, evidență, răspundere. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Telecinemateca: „Cheia", film cu Sophia Loren și William Holden. O producție a studiourilor engleze. Premieră pe țară. 21,50 Instantanee muzicale cu: Marina Voica și Cristian Popescu. 22,10 Ora editorului. Romanul de actualitate la Editura „Mihai Eminescu". 22,30 Gala marilor interpreți români: Mihai Constantinescu. 23,00 Telejurnal.

JOI 13 AUGUST

PROGRAMUL 1. 10,00 Reluări la cererea telespectatorilor. Roman foileton: „Iluzii pierdute" (II). 11,00 Cîntă fanfara. 17,30 Emisiune în limba maghiară. Drumețind prin județul Covasna (II). 18,00 Mult e dulce și frumoasă. 18,25 La volan — emisiune pentru conducătorii auto. 18,40 Cadran internațional. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Roman foileton: „Moara de pe Pad" (III). 21,10 Dezbateri ideologice. 21,40 Seară de operetă: „Voievodul Țiganilor". Îndrăgita operetă a lui Johann Strauss e interpretată de colectivul Teatrului liric din Constanța. 22,40 Viața literară. 23,10 Telejurnal.

PROGRAMUL 2. 20,00 Pagini de muzică românească. 21,00 Grație și poezie. 21,20 Arte frumoase. Prin muzeele lumii. 21,50 Film serial: Trei prieteni. (Episodul VIII).

VINERI 14 AUGUST

17,00 Căminul. 18,00 Jocurile balcanice de atletism. Transmisiune de la Stadionul Republicii. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Film artistic: „Să trăim pînă luni". Producție a studiourilor sovietice. Film distins cu Marele Premiu la Festivalul internațional de la Moscova — 1969. 21,35 Imn patriei. Emisiune de versuri și muzică. 21,50 Mai aveți o întrebare ? Din secretele vieții. 22,50 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 15 AUGUST

PROGRAMUL 1. 16,00 Microavanpremiera. Emisiune în limba germană. 17,00 Jocurile balcanice de atletism. Transmisiune de la Stadionul Republicii. 18,15 Bună seara, fete ! Bună seara, băieți ! 19,20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20,00 Tele-enciclopedia. 20,50 Cînt și joc pe-ntinsul țării. Montaj muzical-coreografic. 21,20 Saltul căpriorei. Reportaj despre dezvoltarea orașului Piatra Neamț. 21,40 Film serial: Incoruptibilii. Procesul lui Eliot Ness. 22,30 Revistele săptămînii 22,40 Telejurnal și Sport. 23.00 Din carnetul cu amintiri al „Cerbului de aur". Recital Connie Francis.

PROGRAMUL 2. 20,00 Poesis. 20,15 La fîntîna dorului. 20,40 Doi oameni și un dulap. Scurt-metraj artistic, constituind lucrarea de diplomă a cunoscutului regizor polonez Roman Polanski. 20,55 Seara melomanului. 21,55 Film serial: „La fiecare km" (VIII).

PENTRU MENIURILE SĂPTĂMÎNII

Supă cu găluști din pîine

Ca să variați garnitura pusă în supa de carne încercați și următoarea rețetă: *60 g unt, 100 g miez de pîine albă, două cepe mici, 150 g făină, 4 linguri de lapte, sare, nucșoară rasă, un gălbenuș.*

Înfierbîntați într-o tigaie cu fundul gros 40 g unt și rumeniți în el pîinea tăiată în cuburi mici. Tocați ceapa mărunt și prăjiți-o adăugînd restul de unt. Aveți grijă să nu faceți untul brun iar ceapa să devină doar sticloasă, gălbuie.

Separat, într-un castron, puneți făina, sarea și un pic de nucșoară rasă. Desfaceți făina cu lapte și puneți înăuntru pîinea și ceapa pregătite. Frecați bine totul, incorporați gălbenușul. Lăsați o oră să se odihnească. Împărțiți apoi aluatul în 12 părți egale și între palme faceți găluștile. Fierbeți-le în supa clocotită circa 20 de minute.

Dacă vreți să dați un gust deosebit supei dv. adăugați în ea 100 g de ciuperci, spălate și tăiate în lamele subțiri. Se fierb o dată cu găluștile.

Pește cu roșii și ardei

Pentru 4 persoane : *4 fileuri de știucă (sau alt pește) de cîte 150—200 g fiecare, 300 g de roșii, 3—4 ardei grași, 4 cepe potrivite, un pahar de vin alb sec, boia de ardei, sare, piper, 4 linguri de untdelemn, făină.*

Sărați și piperați fileurile de pește, apoi dați-le prin făină și prăjiți-le în ulei încins pe ambele părți. Scoateți-le din tigaie și țineți-le la cald. Tăiați ceapa mărunt, spălați ardeii, scoateți-le cotoarele, tăiați-i în fîșii subțiri. Spălați roșiile, cufundați-le cîteva secunde în apă clocotită, cojiți-le și tăiați-le în bucăți. Rumeniți ceapa în uleiul rămas de la prăjitul peștelui. Cînd începe să se coloreze dați jos de pe foc, presărați cu boia de ardei și amestecați bine.

Repuneți pe foc, adăugați roșiile și ardeii, sărați, piperați, adăugați vinul, acoperiți și lăsați să fiarbă circa 30 de minute pe foc potrivit. La dorință puteți aroma sosul cu un cățel de usturoi și verdețuri mărunt tăiate.

Așezați peștele în sos și serviți-l cu cartofi fierți în aburi.

Spaghete preparate italienește

250 g spaghete, o lingură de ulei, 200 g slănină afumată, două ouă, 1 dl de smîntînă, sare, piper, cașcaval ras (la dorință).

Fierbeți spaghetele în apă clocotită cu sare și cu puțin ulei. Între timp tăiați slănina în cuburi și rumeniți-o în tigaie, pe foc slab, ca s-o faceți crocantă. Scurgeți spaghetele după ce au fiert (să nu fie prea moi). Puneți-le într-un castron înfierbîntat. Adăugați cuburile fierbinți de slănină și ouăle crude bătute cu sare și piper. Ouăle se vor coace în contact cu celelalte elemente fierbinți. Serviți cu cașcaval ras.

Tartă de Linz

Pentru 6 persoane: *Aluatul: 250 g făină, 100 g nuci rișnite (sau migdale), un vîrf de cuțit scorțișoară pisată, o lingură coajă rasă de lămîie, o bucată baton de vanilie, 80 g zahăr pudră, două gălbenușuri, 250 g unt, un păhărel de rom.*

Garnitura: *250 g dulceață de zmeură, un ou întreg, 2—3 cuișoare pisate.*

Puneți făina, aromele, zahărul și nucile într-un vas. Amestecați totul. Adăugați untul, care trebuie să fie moale. Încorporați gălbenușurile. Turnați romul. Frămîntați bine amestecul pînă ce obțineți un aluat omogen. Înfășurați-l într-un șervet și puneți-l o oră la rece. Amestecați dulceața cu cuișoarele pisate. Dulceața trebuie să fie bine legată. Ungeți o formă de tort cu unt și cu mina așezați înăuntru, în strat egal, 3/4 din aluat. La o distanță de 1 cm de la margine ungeți aluatul cu dulceață. Din restul de aluat faceți suluri subțiri și aranjați-le deasupra sub formă de grătar. Ungeți suprafața cu ou bătut și mai dați-o la rece 30 de minute. Coaceți-o apoi circa 45 de minute la cuptor cu foc potrivit. Scoateți-o din formă și lăsați-o să se răcească pe un grătar (ca să nu aburească pe fund).

Olimpia ȘTEFANESCU

Piersicile — fructe aromate cu calități gustative deosebite

INSTITUTUL DE CERCETĂRI ȘTIINȚIFICE ȘI PROIECTĂRI PRIVIND VALORIFICAREA LEGUMELOR ȘI FRUCTELOR ne-a trimis următorul material drept răspuns la întrebările mai multor cititori.

Piersicile sînt fructe care au fost apreciate din vechi timpuri. Sînt fructe excelente pentru consum în stare proaspătă și îndeosebi pentru copii, bătrîni sau bolnavi. Spre deosebire de caise sau alte fructe, piersicile pot fi consumate în cantități mari fără riscul producerii de tulburări gastro-intestinale.

Datorită însușirilor gustative deosebite, aspectului atrăgător și aromei specifice, piersicile sînt considerate pe bună dreptate cele mai valoroase fructe cultivate la noi în țară. Ele se remarcă, în primul rînd, prin faptul că sînt fructe cu reacție bazică și, ca atare, acționează ca un regulator al digestiei.

Conținutul ridicat în apă și relativ scăzut în substanțe pectice și celuloză conferă piersicilor o consistență agreabilă. Ca urmare ele sînt ușor asimilabile de organism și au asupra acestuia efect diuretic și laxativ.

Prin conținutul lor în săruri de potasiu, fosfor, magneziu, sulf, calciu și fier, piersicile asigură o bună parte din elementele minerale necesare organismului și contribuie la refacerea hemoglobinei și globulelor roșii.

Provitaminele C, A, B_2 și B_1 care se găsesc în piersici măresc valoarea alimentară și terapeutică a acestor fructe.

Datorită sortimentului foarte variat, piersicile se consumă în stare proaspătă o perioadă lungă de timp, cca. 4 luni, începînd din a treia decadă a lunii iunie pînă în luna octombrie.

Prelungirea perioadei de timp în care fructele de un anumit soi pot fi consumate în stare proaspătă se realizează prin păstrarea acestora în depozite moderne frigorifice. Aici piersicile se păstrează în funcție de soi și grad de coacere, o perioadă de 2—6 săptămîni, la o temperatură constantă de 1—2° C și o umiditate de 85—92%.

În gospodărie, piersicile se pot păstra în frigider, la temperatura de 2—4° C, o perioadă de cîteva zile fără a pierde din calități.

Piersicile sînt apreciate în consum și prelucrate sub formă de compot, gem, dulceață, nectar, fructe fluide sau cremogenizate, pulpe glasate. Unele soiuri ale căror fructe sînt mai bogate în substanță uscată, conțin mai mult zahăr și au o aciditate mai redusă, se pretează și la deshidratare.

POȘTA MEDICALĂ

SANDU ION — Buzău. Referitor la temele abordate în cadrul rebricii noastre, dorința dv. a fost satisfăcută. Pentru copiii care prezintă debilitate mintală în cadrul encefalopatiei infantile există școli speciale „ajutătoare". În orașul Buzău există o asemenea școală.

T. E. — Iași. Este necesar să explicați medicului ginecolog toate simptomele legate de ciclul menstrual. Sîntem convinși că veți beneficia de tratament.

A. M. — Galați. În cazul verjeturilor, sfaturile sînt utile numai în ceea ce privește prevenirea lor. Mențineți-vă greutatea constantă, faceți sport, dușuri, mergeți pe jos.

R. Z. N. — Ocna Mureș. După intervenția pe care ați suportat-o este necesar să vă reexamineze specialiștii clinicii de obstetrică-ginecologie din Tg. Mureș.

F. G. — Reșița. Vă recomandăm epifizan — injecții intramusculare la două zile și clordelazin o tabletă seara.

V. ADAM — Constanța. Este bine să vă examineze medicul specialist în urologie.

G. DINU — Hunedoara. Vă recomandăm medicamentul Napoton.

HÎRSOVEANU GH. — Motru-Gorj. Pentru operația unei deviații de sept vă adresați specialiștilor de la clinica ORL a centrului universitar cel mai apropiat în cazul dv. Craiova. Recomandarea pentru internare o fac medicii din localitatea în care domiciliați.

A. B. C. — București. În probleme de andrologie (patologie sexuală musculină) un tratament corect se stabilește în urma unei consultații la endocrinologie și neuro-psihiatrie.

V. D. F. — Dolj. Există și unele inconveniente, de aceea utilizarea lor este limitată numai la situații speciale.

CORINA — Arad. Afecțiunea care vă interesează nu se transmite în împrejurările descrise de dv.

MARTON NICOLAE — Reșița. Adresa „Crucii Roșii a Republicii Socialiste România" este str. Biserica Amzei nr. 29, București.

A.B.C. — Suceava. În cazul unei ancilloze parțiale temporare, după purtarea unui aparat ghipsat, se face reeducare motorie în cadrul Serviciului de Cultură fizică și balneologie.

Dr. Ana MURGULEȚ

ACCESORII

Oricît de frumoasă ar fi o rochie pierde din eleganță dacă nu este purtată cu pantofi, geantă, mănuși asortate. Accesoriile oferă varietate unei ținute asigurîndu-i, în același timp, o notă personală.

Sugestiile din desenele noastre sînt oferite atît organelor de resort : Ministerul Industriei Ușoare, Ministerul Comerțului și UCECOM cît și cititoarelor. Am dori o mai accentuată grijă pentru crearea unor sortimente asortate : mănuși, poșete cu pantofi, nasturi cu catarame, în același material și în aceeași culoare. Existența lor în cadrul aceluiași magazin ar scuti și alergătura prin mai multe unități după o geantă asortată sau mănuși la culoare. Începuturile care s-au făcut în acest sens ni se par încă timide. Firește, cu puțină imaginație se pot improviza astfel de asortări. De ce să improvizăm însă, atunci cînd am putea găsi accesorii pe gustul fiecăreia dintre noi, în magazine ? Și acum, sugestiile noastre :

1. La o rochie simplă din mătase cu talia joasă și partea de jos formată din pliseuri, cu mînecă scurtă, chimono, formînd o mică platcă, albă sau bleumarin, asortați geantă și sandale roșii. Le puteți împodobi, parțial, cu un lanț. 4—5 șiraguri lungi de mărgele roșii, pălărie și mănuși scurte, albe, completează această ținută pentru după-amiază.

2. Rochia din mătase imprimată, cu mînecă lungă prinsă în manșetă se potrivește cu această geantă mică, în formă de plic și cu sandale de aceeași culoare. Alte accesorii : aceeași garnitură metalică, prinsă la geantă și atașată la un lănțișor, pe gît, o pălărie asortată cu mănușile sau cu sandalele.

3. La o tunică lungă purtată peste pantaloni, asortați o geantă și un cordon din fîșii de piele sau material plastic formînd franjuri. Se poate purta aceeași garnitură din franjuri și la pantofi.

4. Rochia din material imprimat, tăiată în talie, are un cordon original format din șnururi subțiri înnodate și terminate cu franjuri. La gît, puteți purta o bentiță de mătase sau catifea pe care prindeți un motiv decorativ metalic.

5. Fustă midi închisă cu nasturi în față, uni sau imprimată, din bumbac, purtată cu tricouri colorate sau uni. Puteți asorta la ea diferite accesorii.

— La o geantă simplă adăugați o cataramă foarte mare sau o monogramă metalică.

Puteți realiza o combinație decorativă pe geantă și pe sandale folosind capse pe care vi le poate fixa orice cizmar.

— Ușor de realizat sînt și cordoanele din sfoară răsucită prinsă cu catarame în bucățele de piele, din bucățele de piele prinse cu inele metalice mari, deșeuri de piele trecute prin inele metalice.

— Două-trei cravate imprimate lungi și late la capete pot fi purtate la bluze și rochii uni.

Text și desene : Doina LEVINȚA

CU POLITEȚEA de mînă

Tinerele fete și un ABC al bunei-cuviințe

Kilogramele în plus nu vă interesează decît pe dv.

● *Nu dați pe seama lipsei de timp, lenea de a vă pune lucrurile în ordine. Deprindeți-vă să nu le lăsați la întîmplare prin toată casa. Nu contați pe nimeni altul decît pe dv. pentru a pune la loc fiecare obiect pe care îl scoateți din dulap sau îl luați de pe un raft, inclusiv cărțile din bibliotecă. „Nu lăsa pe mîine ce poți face azi".*

● *Pentru orice serviciu făcut, pentru primirea care v-a fost făcută (în scris, dacă ați petrecut cîteva zile la prieteni), pentru un cadou, pentru a insoți un refuz, pentru un telefon prietenesc : spuneți întotdeauna clar și tare mulțumesc.*

● *În împrejurarea că ar fi trebuit să fiți prezentată, iar cei în măsură s-o facă au uitat, faceți-o singură, spunîndu-vă numele și prenumele. Într-un mijloc de transport în comun, într-un loc public ori care ar fi el, nu spuneți niciodată nume proprii..*

● *Nu disprețuiți opiniile altora. Și chiar dacă țineți la ale dv., învățați-vă să vă supuneți opiniei publice.*

● *Învățați să spuneți NU calm, politicos, categoric : alcoolului pe care nu-l suportați, invitației care nu vă surîde (veți găsi un motiv verosimil) „ocaziei rare" (din pachet) pe care o prietenă binevoitoare încearcă să vă convingă s-o cumpărați.*

● *Fără tact, buna dv. comportare va fi superficială. Să ai tact înseamnă să știi să nu jignești, să nu rănești pe alții. Adevărata politețe vine din inimă.*

● *Oricît de cultivată ați fi, nu încercați cu orice preț să dați impresia că știți de toate. Despre anume lucruri e mai bine să știți să-i faceți să vorbească pe cei care au o pregătire specială.*

● *În călătorie, îmbrăcați-vă sobru, pieptănați-vă îngrijit, machiați-vă discret. În tren, evitați să angajați conversații cu persoanele cu care împărțiți compartimentul, dar dacă vi se vorbește, răspundeți o frază politicoasă. În excursie, încercați să nu fiți o povară pentru ceilalți. Fiți întotdeauna gata să căutați apă, lemne, să vă ocupați de masă, de curățarea locului de popas, mai ales dacă alții au sarcini mai grele. Atenție ! Apreciați condiția dv. fizică înainte de a porni la drum. Lipsa dv. de rezistență la efort poate strica celorlalți plăcerea excursiei.*

MOARTEA MANECHINULUI

Serial de aventuri de PETRE SĂLCUDEANU

REZUMAT

Este vorba de un simplu accident sau de o crimă ? Ioana Rarău, în vîrstă de nouăsprezece ani este găsită moartă în fața unei mașini părăsite. După primele cercetări făcute la proprietarul mașinii, Leonte Scurtu și la prietena Ioanei, Doina Ciumedrea, Bunicul, fără să mărturisească cuiva, ajunge la concluzia că Ioana Rarău a fost ucisă. Dar cine a omorît-o, în ce împrejurări și mai ales de ce ? Iată întrebările la care bătrînul detectiv se străduiește să le dea răspuns.

8. Vitrina magazinului de confecții, de pe strada Ștefan cel Mare, era spartă. Bunicul stătu cîtva timp în fața geamului spart, încercînd să ghicească mobilul presupusei infracțiuni. În vitrină erau trei manechine goale și nimic altceva. Erau de fabricație străină și Bunicul se miră de atenția cu care erau lucrate pînă în cele mai mici detalii. Perucile a două manechine erau de culoare neagră, cea de a treia avea culoarea paiului uscat. Unul din manechine era răsturnat și, probabil, cel ce spărsese vitrina avusese intenția să-l sustragă prin gaura mare făcută în geam. Ceva îl oprise însă în ultimul moment. O bucată de carton vopsit, din piciorul zdrelit al manechinului, era prinsă de un colț al vitrinei sparte. Nimic altceva. Bunicul intră în magazin. Se interesă unde putea să dea de responsabil și o vînzătoare îi arătă o ușă în spatele tejghelei unde se vindeau stofele de damă.

Responsabilul era un om mic de statură, mai mult lat decît înalt, cu un suris confecționat din naștere. Bunicul se uită la caninul de viplă dezvelit chiar și atunci cînd responsabilul se străduia să-și țină buzele strînse și se stăpîni cu greu să nu zimbească. Și-l închipui pe corpolentul gestionar cu acest suris în momentele grave ale vieții lui și aproape că îl apucă mila.

În timp ce controla legitimația Bunicului, pe fruntea șefului de magazin sudoarea se întinse ca o pastă subțire. Și-o șterse numai cu două degete, cu arătătorul și mijlociul, ținîndu-le pe celelalte, cine știe din ce raționament, curate.

— Poftiți, luați loc, știți, din fericire nu s-a furat nimic. Noi am anunțat totuși miliția. Adică, cum s-ar spune, ne-am făcut datoria.

— Domnule...

— Păcuțan, vă rog frumos...

— Domnule Păcuțan, cînd ați observat că vitrina a fost spartă ?

— Azi-dimineață la șapte fără douăzeci, că știți, noi din disciplină venim mai devreme. Salariații mei, că așa i-am învățat, vin la fără douăzeci și eu la fără un sfert, că numai eu și șeful grupei sindicale avem chei. Atunci eu le zic „Bună dimineața", sindicatul îmi arată cheia, eu i-o arăt pe a mea, el deschide prima ușă cu cheia lui și eu a doua cu cheia mea. Că vedeți, numai cu o cheie nu se poate intra.

— Cînd ați achiziționat manechinele ?

— Acu patru zile Ne-au venit prin repartiție. Am văzut în centru și mi-au plăcut și am zis să-mi trimită și mie. Ați văzut, pielea piele, ochii, ce mai ! sînt femei. Da ce dracu să facă hoțul cu cartoanele alea ? Zău că nu știu ! O fi fost vreun smintit sau vreun bețiv Acum o să plătim noi geamul.

— Ați mai avut vreo tentativă de spargere în acest gen ?

— Nu, niciodată de cînd sînt eu responsabil, că luăm măsuri.

— Nici n-ați văzut pe nimeni uitîndu-se într-un anumit fel la aceste manechine, din ziua cînd le-ați pus ?

— Nu pot să zic nimic. Eu stau mai mult în birou că-s responsabil și fac socoteli și mă gîndesc la idei. Poate fetele, că ele se mai uită și prin vitrină. Dacă vreți le pot chema.

— Aș dori, dacă sînteți amabil.

Păcuțan ieși și în cîteva secunde se întoarse împingînd de spate o fată.

— Ce ți-e frică tu, Florențo, că dumnealui nu-ți face nici un rău.

— Domnișoară, aș vrea să știu dacă n-ați observat în ultimele patru zile, în fața vitrinei cu manechine, ceva deosebit ? Un bărbat sau o femeie care să se fi uitat cu mai multă insistență.

Fata se încruntă încercînd să-și amintească. Bunicul se uită la chipul ei. Vînzătoarea n-avea mai mult de douăzeci de ani. Avea ochii negri, mici, buzele groase, frumos arcuite și un nas cît un degetar. Din pricina emoției sînii mari îi săltau ritmic sub halatul albastru, strîns prea tare cu un cordon din același material.

— Nu-mi amintesc, tovarășe. Dar să știți că eu n-am făcut nici un rău. Eu sînt conștiincioasă.

Responsabilul aduse o altă vînzătoare, îmbrăcată la fel ca și prima, mai în vîrstă, și mult mai sigură de ea. Aproape că îi plăcea că fusese chemată și răspundea la întrebările Bunicului cu o minuțiozitate, după părerea bătrînului detectiv, demnă de toată lauda.

— Mi-a atras atenția un singur lucru. Alaltăieri, dacă nu mă înșel, dar nu mă înșel, pe la orele patru și jumătate, îmi aduc perfect aminte acum, că noi deschidem după masă la patru. M-am dus pentru cîteva minute în depozit ca să aduc un set de pulovere pentru o doamnă. Am rămas surprinsă cînd mi-a spus că vitrina aceea cu manechinele arată foarte indecent și că ar fi cazul să nu lăsăm ca oamenii să se uite la acele trupuri de carton care imită așa de bine femeile.

— A cumpărat puloverele pe care le-ați adus ?

— Nu. Cred că i-am și spus Viorichii, nu fata asta care a fost, alta, care are acum gripă și n-a venit, că asta, adică doamna de care vă vorbeam, cred că a intrat în magazin numai ca să-mi spună ce mi-a spus. Pe urmă s-a apropiat de vitrină și m-a întrebat de unde le-am cumpărat că sînt foarte frumoase.

— Ce i-ați răspuns ?

— Nu i-am răspuns nimic că doar nu-s plătită ca să pierd vremea, ci ca să vînd marfă. Cum nu m-a întrebat de marfă și cum n-a vrut să cumpere nimic, m-am strîmbat, fără să mă vadă și mi-am văzut de ale mele.

— Dar fața, domnișoară, nu i-ați reținut fața ?

— N-aș putea ca să vă spun precis, că eu am strabism, vedeți, și tovarășul Păcuțan mi-a zis să mă uit cu discreție la oameni ca să nu mi se vadă ochii, că nu-i așa plăcut să se uite un ochi la făină și altul la slănină. Noi trebuie să atragem cumpărătorii, nu să-i depărtăm.

Bunicul se uită la responsabil. Fruntea acestuia transpira din nou.

— I-am zis, tovarășe, că vedeți și dumneavoastră, spuse Păcuțan arătînd spre ochii fetei.

9. După ce ieși de la magazinul de articole de damă „Femina", Bunicul îi telefonă din nou lui Alexiu, rugîndu-l să trimită de la laboratorul miliției o echipă pentru a lua eventualele amprente de pe piciorul manechinului răsturnat și de pe geamul vitrinei O făcea mai mult dintr-o obligație profesională, pentru a fi cu inima împăcată și nu din convingerea absolută că ar fi pe o anumită pistă pe care trebuie s-o urmeze. Era convins că apelînd atît de des la ajutorul lui Alexiu o să-i dea acestuia de gîndit asupra nesiguranței în care se afla, iar

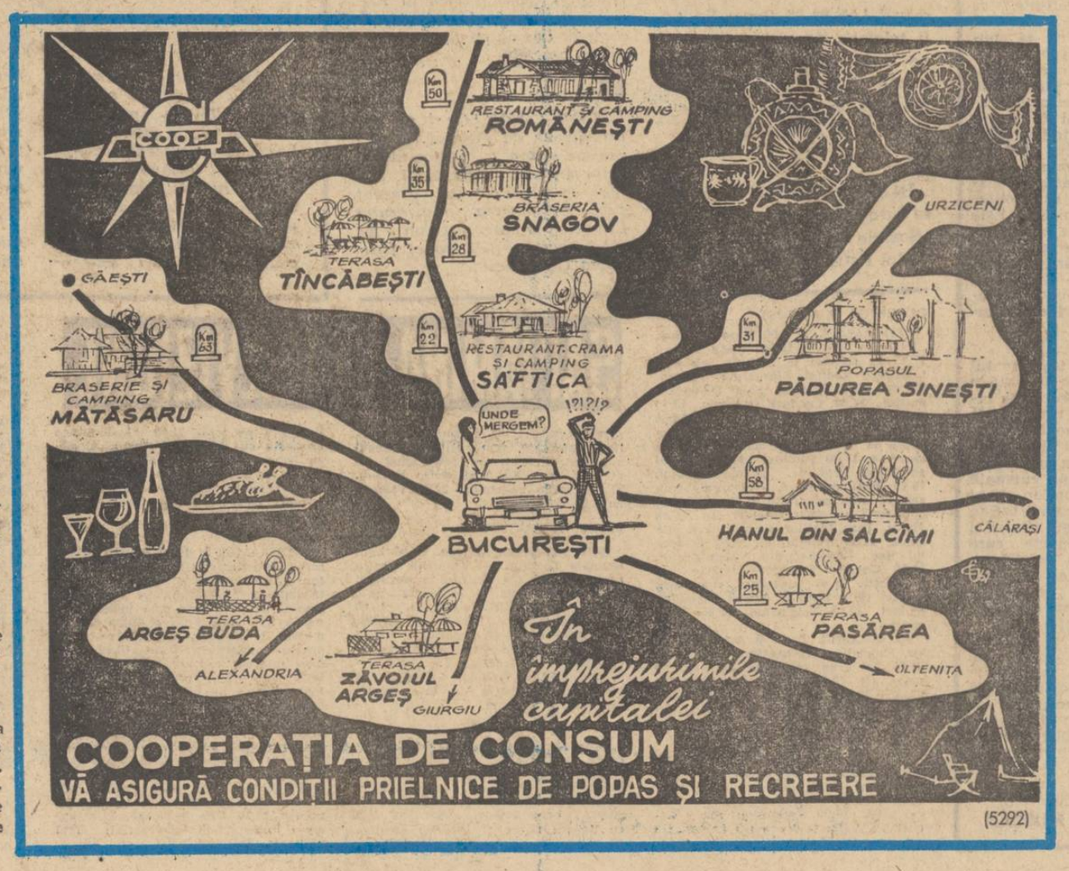

ARE CUVÎNTUL OPINIA PUBLICĂ

Curier

de Mihai STOIAN

Cu relativă întîrziere — deși problema rămîne perfect actuală — îi răspund lui D.I. Drăgoescu din str. V. Toneanu nr. 23, București. Domnia sa se referă, în scrisoarea trimisă, la „fisurile" care îngăduie ca energia opiniei publice, luarea de poziție a oamenilor cinstiți, față de orice încălcare a corectitudinii, să se irosească uneori. Concret, D.I.D. se referă la veniturile ilicite și oneroase, la feluritele „ciuperci" care apar ici și colo, pe spinarea veniturilor statului sau ale cetățenilor, și atrage atenția că, în „mica mea poveste", este vorba despre o întîmplare reală :

„Sînt pensionar, un om pașnic, dornic să răspund corect fiecărei solicitări pe care societatea mi-o face. Este adevărat — și recunosc total — că, într-un anume sens, nu mă amestec în „mahala" și nu sînt în... vizită cu niciunul din vecinii domiciliați pe strada mea, deși — vorba lui Conu Iancu — mă bonjuresc cu toată lumea. Această dorință de singurătate nu mă împiedică să activez într-un comitet de cetățeni, în ceea ce privește curățenia străzii și a fațadelor, problemele de ordine comună (cum ar fi încălzitul, lumina, canalizarea etc.).. Pe strada V. Toneanu cîțiva cetățeni și-au instalat calorifer și, printre aceștia și un oarecare DOMN Nițu Mladin, de la numărul 38 și care, probabil, a fost semnalat instanței de cercetare a veniturilor ilicite, unde a trebuit să facă dovada cîștigurilor sale din ultimii ani. Acest DOMN Nițu Mladin este vînzător la un depozit de vinuri (pe strada Sf. Apostoli) și susține că are un salariu de peste... 2 800 lei lunar, plus că mai posedă și case, locuri, lucruri. Așadar, și-a instalat calorifer (ceea ce costă cam 30 — 40 000 de lei), să fie sănătos, nu asta-i problema, căci sincer să fiu nu m-a interesat dacă banii cu care și-a agonisit dumnealui bunurile sînt de natură ortodoxă sau nu, considerînd GREȘIT, atunci, că alții sînt chemați să se sesizeze de aceste lucruri. În sfîrșit, care nu mi-a fost mirarea cînd, întîlnindu-l pe dumnealui și întrebîndu-l simplu dacă și-a terminat lucrarea de instalare a caloriferului, să mă pomenesc acuzat violent c-aș fi un DENUNȚĂTOR, că l-am DENUNȚAT pentru habar n-am ce și cum. Zadarnic i-am cerut amănunte și, mai cu seamă, sursa acestor minciuni, fiind în imposibilitate să-i aduc, pe față, argumentul că eu, din totdeauna, l-am considerat pe DOMN Nițu drept un DOMN CU VENITURI, iar pe mine un.., biet pensionar. De aici, un proces și tot ce vreți s-a dezlănțuit în întreaga stradă și-n cartier. Dar am omis să vă furnizez cel mai interesant aspect, după opinia mea, al întîmplării schițate mai sus: se pare că un FUNCȚIONAR care l-a vizitat pe acest DOMN Nițu i-ar fi arătat acestuia niște „acte" care se cereau a fi păstrate și pe care vizitatorul, pe ce criterii legale, mă întreb, le-ar fi rupt în fața celui în cauză (chiar dacă erau... nesemnate ?). Cine este FUNCȚIONARUL cu pricina ? Vedeți: opinia publică funcționează, dar... funcționarul respectiv o împiedică să-și exercite puterea".

Stimate D.I.D. scrisoarea dumneavoastră este, după cum reiese destul de limpede, pornită din cele mai onorabile intenții. La vîrsta pensiei nu vă împăcați — și bine faceți ! — cu nedreptatea, cu necinstea. Din păcate, în jurul nostru se mai găsesc unii oameni care, ciupind un leu aici, un leu dincolo, string o sumă frumușică, urcă la volanul unor mașini care, de fapt, *nu li se cuvin*, își clădesc case *care nu li se cuvin*, în general au o existență sfidătoare la adresa celor care înțeleg să muncească onest, să-și consume demn, cinstit, bătrînețea, ca dumneavoastră și ca alți mii și mii de pensionari. Culmea tupeului (împăcîndu-se de minune cu ipocrizia) este că asemenea specimene vorbesc, atunci cînd sînt încolțite de oamenii legii, despre... denunțuri calomnioase (deși este vizibil, cale de o poștă, că dumnealor se întind mai mult decît li-e plapuma). Nu mă refer la personajul amintit de dv. n-am de unde ști care-i realitatea, dar, în principiu, știu că există încă unii gestionari sau vînzători care, dacă le atragi atenția că au cîntărit ceea ce vînd cu 10 grame mai puțin, la o pungă sau pachet, se burzuluiesc, țipă, protestează (și, citeodată, completează lipsa). Dar, mă întreb odată cu dumneavoastră: cîți cetățeni cinstiți „îndrăznesc" să atragă atenția celor care îi păgubesc și realizează astfel venituri oneroase ? „Ți-e și rușine să ceri 10 grame" — zice omul cumsecade, insă ciupitorul (mai exact: HOȚUL) zice : „Zece grame la o sută de cumpărători egal 1 kilogram" (așadar, un kilogram de cafea, de zahăr, un litru de vin etc.). Și apoi, cînd dumnealui, ciupitorul, care pe nesimțite (parcă nici el n-a simțit, păi deh! cu cantități atît de mici, rotunjite) cum s-a strîns averea, este strîns cu ușa, se revoltă : „Cine m-a denunțat *calomnios ?* Cine mă invidiază ? Asta e motivul". Nu-l invidiază, în fond absolut nimeni, sau, cel mult, unul de aceeași speță, necinstit : omul cinstit n-are cum să invidieze un hoț.

Cît privește strict pățania dumneavoastră din cartier, nu-i nevoie să vă mai faceți mult singe rău. Dacă faptele sînt așa cum le-ați descris, dreptatea vă aparține integral (iar întrebarea cu misteriosul funcționar rămîne, evident, în picioare, pînă la proba contrarie).

REBUS

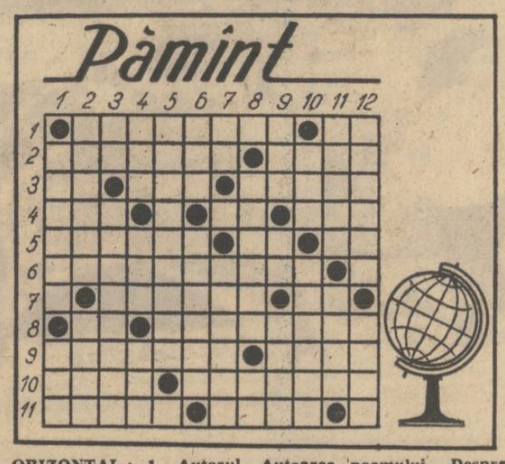

ORIZONTAL : 1. Autorul volumului de versuri „Odă pămîntului meu". — Cel „magnetic" arată nordul și sudul. 2. Lucrare pentru obținerea „roadelor pămîntului". — Navigator portughez, care a realizat înconjurul pămîntului. 3. În loc ! — Poet contemporan, autorul volumului de versuri „Unde apele vorbesc cu pămîntul". — Autoarea poemului „Despre pămînt". 4. Scoate fum... — Simbolul metaloidului care etimologic înseamnă „pămînt". (Telur. N.R.) — Abreviație medicală. 5. Meserie care se practică cu... pămînt. — În țărînă ! — Începe lumina ! 6. Determinarea unui punct pe globul pămîntesc, spre nord sau sud de ecuator. 7. Radioactivitate... sub pămînt. — Capăt de axe ! 8. În port ! — Ziduri acoperite cu mortar. (masc.). 9. Pămînt bun de cultură (masc. pl.) — Localitate în R. P. Chineză. 10. „Pămînturi..." (grup de oxizi metalici ai unor elemente cu numere atomice între 57 și 71). — Brîul pămîntului... 11. Autorul nuvelei „Întîlnirea din pămînturi". — Se îngroapă în pămînt...

VERTICAL : 1. Tîrg în jud. Iași. — Pisc în Alpii Italiei. 2. A se ridica de la pămînt... — Fus ipotetic care înconjoară globul pămîntesc de la nord la sud. 3. Rece ! — Umplere. (fig.). 4. Înconjoară globul pămîntesc. — Ued în Algeria. — Localitate în India. 5. Forța de atracție a pămîntului (pl.). 6. Voi (arh.) — Galerie pe sub pămînt (pl.). 7. Mihail Savu — Autorul melodiei de muzică ușoară „De la pămînt la lună". 8. Autorul poeziei „Pămîntul Stalingradului" — În curs ! 9. Marcă de radio — Înconjurul soarelui de către pămînt... — Autorul ciclului de poezii „Pămîntul visează". 10. În lanț ! — A ți pe pămînt... 11. Ca mișcarea de revoluție a pămîntului în jurul soarelui (masc.) — Prefix. 12. Autorul poeziei „Noi vrem pămînt !" — Cutiuță japoneză.

Mary DIANU

Cuvinte rare : TAB — TSIN — ARP — RIR — BED — RCA — ETIO — INRO.

DIN TOATĂ INIMA

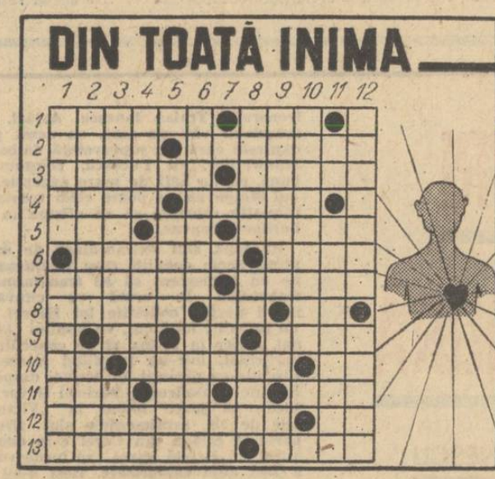

VERTICAL : 1. Tic-tacul inimii... (pl.). — Soluția unui acid organic. (adj. fem.). 2. Autorul versurilor : „De dorul lui și inima și sufletu-i se imple". — Se produce la inimă și poate da moarte fulgerătoare. (fam.). 3. Aparat din anatomia umană. — În careu ! 4. Orașul de pe Mureș. — Le-a stat inima... — Cavă... de la inimă ! 5. Se contra-indică în unele boli ale inimii. — Richard... Inimă de Leu. 6. Autorul volumului de schițe și povestiri „Cu dragă inimă". — Slab de inimă... (fig.). 7. Necesar uneori pentru... bolnavii de inimă. — Emergența aortei ! 8. Motor tematic. — Pe cal. — Vendetta la arabi. 9. Primit cu urale. — Carte ! — În lege ! 10. I-a venit inima la loc... (adj. fem.). 11. Bir ! — Se ocupă de inimi... 12. Închise în fundul inimii... — Autorul volumului de versuri „De la inimă la inimă".

Cornel M. DUMITRESCU

Cuvinte rare : IEM — AMAC — OLU — ACL

NUNTA DE AUR

„Cu prilejul celei de a 50-a aniversări, în luna august a.c., a căsătoriei părinților, **SARA** și **ȘTEFAN TOTH**, domiciliați în comuna Purcăreni, județul Brașov, copiii, nurorile și nepoții, cu deosebită admirație și respect pentru viața lor exemplară și demnă, le urează cu dragoste mulți ani cu sănătate și fericire".

★

„BERNADETA și DUMITRU DUMITRESCU, în vîrstă de 69 și respectiv 70 ani, din Roman, str. Maramureș 32, au împlinit pe data de 6 august, 50 ani de căsătorie. Noi copiii, nora, ginerii și nepoții le transmitem cu această ocazie cele mai

calde urări de sănătate și viață cît mai lungă. Le mulțumim pentru dragostea părintească cu care ne-au înconjurat și îndrumat pașii către școlăriei". În numele celor 21 de membri ai familiei semnează **Ioan Dumitrescu** din București.

★

„La 1 august 1970, părinții și bunicii noștri dragi **IOANA** (70 ani) și **VASILE N. PROASPĂTU** (71 ani) din comuna Baba Ana, județul Prahova, au sărbătorit împlinirea a 50 de ani de la căsătorie. Cu acest prilej deosebit, toți

copiii, nurorile, ginerii, cei 17 nepoți și 40 de strănepoți le urează „La mulți ani" cu sănătate și le mulțumesc pentru grija și dragostea ce le-au purtat". În numele întregii familii semnează **Florica Albu** din Plopeni.

★

„Iubiții noștri părinți și bunici **MARIA** (70 de ani) și **STAN ZAMFIR** (74 ani) din comuna Didești, județul Teleorman, au împlinit, la data de 12 iulie 1970, 50 de ani de la căsătorie. Cu această ocazie, cei 6 copii, 14 nepoți, 2 strănepoți, nurorile și ginerii le urează ani mulți fericiți și le doresc din inimă multă sănătate". Semnează nepotul lor, **Sergiu Stoian.**

★

„Părinții mei dragi, **ELENA** (72 ani) și **GHEORGHE JARNEA** (75 ani) din Constanța au sărbătorit la 21 mai 1970, în mijlocul familiei, 50 de ani de căsătorie. Le transmit pe această cale

întreaga mea mulțumire pentru grija și căldura părintească de care nu am fost lipsită niciodată urîndu-le încă mulți ani fericiți în deplină sănătate". Semnează fiica lor : **Marioara Crișan.**

CITITORII întreabă CITITORII răspund

ÎNTREBĂRI

ȘTEFAN MARINESCU **din București, str. Robescu nr. 6,** dorește să știe cum se prepară conservele din bame, în apă, în sos de roșii sau ulei ?

GHEORGHE D. ȚIGĂLOIU **din Cîmpulung Muscel, str. Negru Vodă, nr. 241,** ne scrie următoarele : În cîțiva ani la rînd, am vopsit casa, în exterior, cu var amestecat cu o culoare, plus clei, petrol etc. Materialul a fost pregătit de... specialiști și tot ei mi-au vopsit-o cu vermorelul sau cu bidineaua. De fiecare dată, la cîteva săptămîni și mai ales după ploaie, pereții au început să se cojească. Casa este mai urîtă decît înainte de vopsire. D-sa ne întreabă care este metoda cea mai bună de a zugrăvi din nou casa, fără a se mai coji.

RĂSPUNSURI

MAGDALENA PETRESCU DAN din **București, str. Sold. Tudor Ion nr. 1, Bl. 8 Titan, Sc. 1, et.6, ap.66 sector 4,** Of poștal 57, sfătuiește pe cititoarea COCA POPESCU din **București,** să folosească următoarele metode pentru a scoate, sau evita, petele ce rămîn după curățarea cartofilor noi :

Se curăță mîinile cu sare de lămîie dizolvată în puțină apă, sau zeamă de lămîie. O metodă mai eficace este aceea de a freca mîinile cu o piatră ponce (spumă de mare) imediat, sau la cîteva minute după efectuarea curățirii cartofilor. Se poate da cu săpun pe mîini și, fiind încă clăbuc, să se frece ușor cu piatra. În Capitală această piatră se găsește — la preț de 1—3 lei — în piața Obor, Unirii, str. Lipscani sau alte magazine.

Există și o metodă de a nu ajunge la pătarea mîinilor. Cartofii noi, proaspeți, se pot curăța foarte bine și ușor, în afară de frecarea lor cu sare într-un prosop din cînepă, cu un simplu spălător de material plastic curat (de găsit, în magazine la prețul de 2 lei). Se poate face operațiunea de frecare a cortofilor cu spălătorul sub un jet de apă, sau numai, din cînd în cînd, înmuiat în apă cartofuL și spălătorul, pentru îndepărtarea mai ușoară a pieliței subțiri. La cartofii care au început să se veștejească, să-și piardă din prospețime (dacă nu au fost ținuți, perfect spălați, la frigider) operațiunea aceasta se execută ceva mai greu.

Sper ca aceste indicații să fie de folos corespondentei dv., cît și altor gospodine.

Și ROZALIA MORARU **din orașul Ineu, str. Octavian Goga, jud. Arad,** indică cititoarei COCA POPESCU un procedeu, pentru a scoate petele de la cărtofi. Îl redăm întocmai :

Imediat după curățarea cartofilor se spală pe mîini cu săpun și se freacă apoi cu sare de lămîie (în lipsa acesteia, în perioada actuală, se poate folosi agurida de struguri) pînă la dispariția completă a petelor. După o clătire cu apă, pentru a face să dispară sarea, este foarte indicat să se dea pe mîini cu crema Lanolina Diafană. În acest fel reușiți să va păstrați mîinile curate.

Farmacist MARC GĂLĂȚEANU din **Galați, str. Mîrlei nr. 1,** dă următoarea rețetă cititorului TRAIAN VLADIMIRESCU din comuna **Trandabăț, jud. Neamț,** pentru prepararea vinului din planta Iiba Centauri : Se toarnă într-un vas 500 g vin alb de 15—16° peste 60 g herba centauri bine fărîmițată și se acoperă vasul, lăsînd să se macereze timp de zece zile, agitînd vasul din cînd în cînd (prin macerație se înțelege extragerea principiilor medicamentoși din plantă cu ajutorul vinului). După acest timp, se separă vinul, iar reziduul rămas pe fundul vasului se stoarce cu ajutorul unei pînze de tifon. Peste reziduul stors se toarnă alte 500 g vin, procedîndu-se la fel ca mai sus. După alte zece zile se amestecă ambele porțiuni de vin, lăsîndu-se amestecul în repaos 24 de ore, după care se filtrează prin vată sau tifon des, obținîndu-se astfel cam un litru vin de centauri, care se păstrează la răcoare în sticle bine închise.

Cititorul NICOLAE SĂVINESCU **din Iași, str. Păcurari 79, A,** posedă în grădina de lîngă casă 60 butuci de viță de soiuri nobile și dorește să afle cum se execută lucrarea numită copilit.

Iată răspunsul la această întrebare, întocmit de ING. ȘTEFAN BĂLĂNESCU, **profesor la Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad", din Roman :**

Copilitul constă în scurtarea lăstarilor care creso la subsuoara frunzelor și care se numesc copii. Scopurile urmărite prin această operațiune sînt : micșorarea transpirației plantei datorită reducerii suprafeței foliare, reducerea umbririi frunzelor de pe lăstarii principali și asigurarea unei mai bune hrăniri a ochilor de iarnă. Timpul optim de executare a lucrării este atunci cînd copiilii au 7—8 frunze, aceștia scurtîndu-se la 5—6 frunze.

Trebuie știut că este grăbită practica îndepărtării totale a copiilor prin ruperea lor de la punctul de inserție (ca la roșii).

O temerară înotătoare !

La numai 11 luni, Emese Türkösy a descifrat deja multe din tainele înotului...

Foto VILIDAR — Oradea

POȘTA

SIMION MICLEA **din Arad, str. H. Barbusse nr. 2, ap.2,** este în posesia revistei „Magazin" de la apariție, pînă la zi și o pune la dispoziția celor interesați.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

CUM E SACUL...

ORIZONTAL : Spire — Stăpîn — El — Urzeală — E — Vulpoi — Rt — At — Ag — Țicăloasă — An — Călăi — C — Trup — Te — Taur — Rid — Porc — Vna — A — Aa — Agonisi — It — Cărămizi — Săculețe — A — A — Tinte — Orator — Ana — Porthart.

LINIȘTE !

ORIZONTAL : Pa — Nopți — Kato — Oști — Re — Supus — Far. — Somnifere — Sadoveanu — Gt — Zicale — Re — Sh — An — Corea — Slep — Dar — Hb — Vreuna — At — Poet — Antic — R — Tav — Seri — Ee — Inat — Vejinov.

Jocuri distractive

CU TREI LINII

(Soluție)

Trebuie unite cifrele 5 cu 33, 6 cu 24 și 16 cu 41.

UMOR ITALIAN

Sistem perfecționat sau poveste fără cuvinte.

— Știu că pot conta pe discreția ta, dar nu sînt sigură că-și vor ține gura celelalte persoane cărora le vei povesti ce-am discutat.

— Dragul meu, trebuie să cumpărăm încă 70 de centimetri de cărți !...

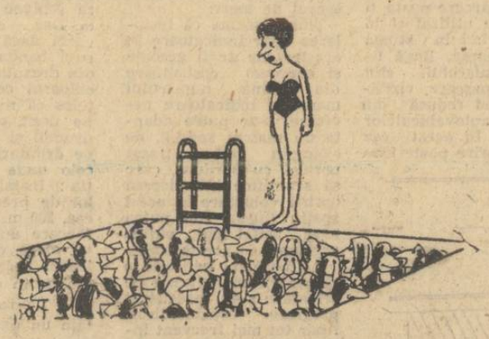

— Cînd ești în apă ai o plăcută senzație de rece la picioare.

— Ei, Carlo, trebuie să plecăm ; mai întîrzii mult ?

Desen de Rodica PRATO

oră, Bunicul reținu faptul că Pătrașcu îi stabilea audiența, dar păstrîndu-și calmul nu zise nimic

— Acum că sîntem între noi, îmi permit să vă întreb, spuse Pătrașcu supărat, ce amestec am în treaba asta ? Există, cred, niște reguli pe care sînteți obligat să le respectați și dumneavoastră. Cum se spune, și doctorul Pătrașcu zimbi, voind să mai îndulcească atmosfera, pisica vecinului a fătat în podul dumneavoastră și culmea, vreți să verificați acest grad de rudenie prin mine.

Bunicul își șterse ochelarii și pentru o clipă, atît cît își ținu pleoapele deschise văzu în fața lui o umbră deformată. Își puse ochelarii la loc și Pătrașcu îi reapăru Bunicului în formele lui reale.

— Domnule doctor, sincer regret că vă inoportunez. Poate din pricina mea pierdeți o întîlnire sau poate ceva cu mult mai prețios, dar, credeți-mă, deși gradul de responsabilitate și de interes în privința dumneavoastră este acel pe care l-ați stabilit, această meserie parșivă pe care mi-am ales-o are niște reguli ce se cer respectate. În aceste reguli intrați și dumneavoastră și eu trebuie să-mi mai tîrziu, chiar prilej de ironii. Era pentru prima dată, de foarte mulți ani încoace, cînd Bunicul, cu toate strădaniile lui deductive, nu era în stare din multele amănunte pe care le avea la îndemînă, să construiască o linie, un plan pe care să-l urmeze de la început pînă la sfîrșit. Altădată, fiecare detaliu venea ca o cărămidă și se așeza într-o construcție al cărei piloni erau dinainte construiți de el. Acum cărămizile veneau una după alta, se îngrămădeau și el nu era în stare să facă cu ele nimic.

Vîrful bastonului, tocit de cît se lovise de pavajul trotuarelor, îi cadența și acum pașii și numai în clipa cînd auzi zgomotul des și sec al metalului din vîrful lemnului de tec, își dădu seama că merge neînchipuit de repede. Se uită la ceas. Era destul de tîrziu. La șase avea întîlnire cu Vasile Scurtu, iar pînă atunci nu mai avea la dispoziție decît o oră și un sfert. Refuză să meargă acasă și să-l aștepte pe tînăr. Își zise că era mai bine să discute cu Pătrașcu, mai ales că se afla în apropierea spitalului unde lucra acesta.

Îl găsi pe doctor gata de plecare, îmbrăcat. Cu destulă greutate medicul se lăsă convins să-și dezbrace pardesiul pentru o discuție pe care Bunicul i-o făgădui scurtă. Se duseră amîndoi în camera de gardă a surorilor — în camera medicilor era o consfătuire oarecare — și Pătrașcu o rugă pe sora șefă să nu-l deranjeze nimeni un sfert de

Desen de Rodica PRATO

oră, Bunicul reținu faptul că Pătrașcu îi stabilea audiența, dar păstrîndu-și calmul nu zise nimic

— Acum că sîntem între noi, îmi permit să vă întreb, spuse Pătrașcu supărat, ce amestec am în treaba asta ? Există, cred, niște reguli pe care sînteți obligat să le respectați și dumneavoastră. Cum se spune, și doctorul Pătrașcu zimbi, voind să mai îndulcească atmosfera, pisica vecinului a fătat în podul dumneavoastră și culmea, vreți să verificați acest grad de rudenie prin mine.

Bunicul își șterse ochelarii și pentru o clipă, atît cît își ținu pleoapele deschise văzu în fața lui o umbră deformată. Își puse ochelarii la loc și Pătrașcu îi reapăru Bunicului în formele lui reale.

— Domnule doctor, sincer regret că vă inoportunez. Poate din pricina mea pierdeți o întîlnire sau poate ceva cu mult mai prețios, dar, credeți-mă, deși gradul de responsabilitate și de interes în privința dumneavoastră este acel pe care l-ați stabilit, această meserie parșivă pe care mi-am ales-o are niște reguli ce se cer respectate. În aceste reguli intrați și dumneavoastră și eu trebuie să-mi face datoria. Știu că sînteți un bun neurolog și nu mă îndoiesc că atunci cînd stabiliți un diagnostic datoria dumneavoastră de medic vă obligă să luați în considerare toate elementele presupusei boli. Îmi iertați această aproximativă comparație, dar și eu sînt obligat să țin cont de toți factorii adiacenți întîmplării propriu-zise.

Doctorul Pătrașcu se uită la ceas și tăcu în așteptarea întrebărilor pe care, mai mult ca sigur, Bunicul avea să i le pună.

— Mi se pare că Ioana Rarău nu vă era indiferentă, spuse Bunicul, intrînd direct în subiect.

— Nici o femeie frumoasă nu-mi este indiferentă, domnule.

— Trebuie să vă mărturisesc că sînt întrutotul de acord cu dumneavoastră. Întrebarea mea nu se referea însă la frumos în general. I-ați făcut curte, după cîte sînt informat.

Pătrașcu se încruntă. Ar fi vrut să i se pună întrebări delicate la care să răspundă la fel de delicat, dar pentru că bătrînul din fața lui eliminase din discuție ceea ce el considera că ține de bunul simț și de stimă zise cu brutalitate.

— Probabil că informatorul dumneavoastră avea complexe. Nu-i așa ?

— Domnule doctor, vă rog ca la întrebările mele să nu răspundeți prin alte întrebări. Sfertul de oră pe care ați binevoit să mi-l fixați va fi în acest caz cu mult depășit și să știți că eu am timp destul la dispoziție. Sînt în orele mele de program, dumneavoastră nu.

— Și ce-ați vrea să vă răspund, vă rog ?

— Pentru că la prima întrebare nu mi-ați răspuns, încerc să vă pun alta. În ultimele trei luni n-ați fost rugat de cineva, să zicem de Ioana Rarău, sau de altcineva în numele ei, să o ajutați să facă un chiuretaj ?

Pătrașcu se ridică în picioare.

— Aș vrea să știu unde vreți să ajungeți ?

— Nimic mai simplu, doar dumneavoastră ați spus. Să stabilesc de ce pisica vecinului a fătat într-un pod străin și să văd ce amestec aveți dumneavoastră în toată această treabă. Domnule doctor, Ioana Rarău era însărcinată în luna a treia. Este practic imposibil, cunoscîndu-vă și dumneavoastră nefiind străin de ea, ca fata să nu fi apelat la ajutorul dumneavoastră. Raționamentul este simplu. Îl iubea pe Vasile, dar Vasile n-a avut relații intime cu ea. Prima reacție a ei nu putea fi decît aceea de a scăpa de copil. În situații de acest fel, de obicei, fata se agață de autorul unei asemenea fapte. Dumneata nu puteai fi autorul pentru că atunci lucrurile ar fi fost simple ; Ioana poate n-ar fi murit și, mai mult ca sigur, că dumneata puteai lua, ca medic, măsurile de precauție ca să nu se întîmple așa ceva. Fiind unica ei cunoștință în domeniul medical o asemenea cerere din partea ei mi se pare mai mult decît justificată. Răspunsul mi l-ai dat. Dar ce să fac dacă eu nu cred în acest răspuns. Iar în clipa cînd un om de meserie, ca mine, face asemenea afirmații, el trebuie să aibă și argumente, altfel există articole de lege pe baza cărora calomnia, chiar formulată în doi, fără martori, poate fi pedepsită. Ca om al legii nu pot să încalc legea, cu toate că o lege la fel de clară îmi dă dreptul, ca într-o anchetă, să folosesc toate argumentele și toate căile civilizate pentru a ajunge la adevăr.

Pătrașcu făcu cîțiva pași prin cameră, apoi se așeză din nou pe scaun.

— Domnule comisar, sau nu știu cum să vă spun, credeți-mă că o asemenea propunere nu mi s-a făcut. Vreau să fiu foarte deschis cu dumneavoastră și foarte sincer. După o serată, Camelia le organiza pentru a mai înveseli atmosfera din casa ei, Vasile m-a rugat s-o conduc pe Ioana acasă. Nu înregistrați deocamdată nimic. Nu era singură. Era cu Doina Ciumedrea. Am schimbat pe drum cîteva cuvinte fără importanță și atîta tot.

— Ce motive avea Vasile să spună că i-ați făcut curte Ioanei, întrebă Bunicul.

— Absolut nici un motiv. Este complexat, atîta tot. De altfel, prietenia mea cu maică-sa n-a văzut-o niciodată cu ochi buni cu toate că, vreau să vă asigur, ea s-a înscris și se înscrie în limitele strictei prietenii.

Bunicul se ridică. Îi întinse medicului mîna.

— S-ar putea să vă mai deranjez. De pe acum îmi cer scuze, mai spuse el și ieși.

Bunicul cobori scările în grabă și după primul colț se urcă într-un taxi. Îi arătă șoferului legitimația și îl rugă să aștepte. În primele zece minute nu se întîmplă nimic. Tocmai cînd voia să renunțe, Bunicul îl văzu pe Pătrașcu coborînd în grabă. Înainte de a se urca în mașină, se uită în stînga și în dreapta, apoi se așeză grăbit la volan. Bunicul tresări. Mașina lui Pătrașcu era tot un Fiat o mie trei sute.

(Va urma)

CHESARIO ROSSALINDA, str. Păcii nr. 118, com. Popești, Iași; EMA MARINESCU, str. Libertății nr. 11, com. Popești, Iași; VIOLETA FLORENTINA NICHITA, bdul Tomis nr. 109, Constanța; RODICA PAVEL, com. Șag nr. 101, Arad; MARCELA TĂTĂRUȘ, str. Dr. Petru Groza nr. 48, Focșani, Vrancea; EUGENIA POPESCU, str. Spancioc nr. 28, Iași; GAVRIL ZSIGMOND, căminul nr. 2 M.V. Timișoara, Timiș; GETA STĂNIȘ, com. Felnac nr. 602, Arad; MIOARA și AUREL VACHENTE, str. Lacului nr. 5, Tulcea; CATI PĂUN, calea București, bl. 7, sc. 1, ap. 3, Craiova, Dolj; LIVIA BORNAZ, str. Orizontului nr. 14, cartier Golești, municipiul Focșani, Vrancea; PETRICĂ BURCĂ, str. Mureș nr. 195, com. Mîndruloc, Arad; MONICA STĂNESCU, bdul Republicii nr. 97, bl. B. 2, sc. B et. 6, ap. 65, Constanța; DUMITRU SAVA, str. Cosbuc nr. 12, Tr. Severin, Mehedinți; BIANCA CRĂCIUN, aleea Decebal, bl. 7, sc. B, et. 2, ap. 11, Iași; EVA HARTMANN, str. Izei nr. 8, Sighetul Marmației, Maramureș; COSTICĂ IORDACHE, str. Poșta Veche nr. 28, Galați; MARIAN STELEA și NELU CÎRCIU, str. 24 ianuarie nr. 6, Pitești, Argeș; CLARA STĂNESCU, str. Horia Min nr. 18, bl. B1, sc. B, et. 1, ap. 27, sect. 7 București; LUMINIȚA TĂNASE, str. Proletari nr. 113-bis, bl. V. 3, sc. B, et. 3, ap. 32, Alexandria, Teleorman; PARASCHIV COSTEANU, cartierul Aviației, bl. C. 2, ap. 60, et. 3, Galați; MANUELA RĂCOCEANU, str. Banu Mihalcea nr. 9, Constanța; TANIA MINOIU și DENNISA POPESCU, str. Independenței nr. 91-bis, Buzău; NICOLAI MIHALCHI, com. Ciprian Porumbescu, sat Ilișești, Suceava; VALERIA PATRAȘ, str. Simion Bărnuțiu nr. 17, Rădăuți, Suceava; OVIDIU LUCIAN, str. Toporaș nr. 19, Craiova, Dolj; CRISTINA și STELIAN CANTEMIR, str. M. Kogălniceanu, nr. 23, Suceava; DAVID ENĂSEL, post restant, oficiul 1, Galați; LILIANA TROTEA, com. Fărcașești, sat Valea cu Apă, Gorj; SORIN BREABĂN, str. Socola nr. 4-A, sc. B, et. 3, ap. 14, Iași; PETRE JUSTINIAN, str. T. Vladimirescu nr. 93, Craiova, Dolj; LAURENȚIU MERIȘANU, str. Nicolae Ursu nr. 6, Dolj; ANA RODICA TOMESCU, str. Transilvaniei nr. 63, Ploiești, Prahova; VIORICA BUTA și LUCREȚIA TRIF, str. Textilelor nr. 19, Mediaș, Sibiu; CORNEL TUDOSE, str. Nicolae Ursu nr. 5, Craiova, Dolj; GHEORGHE CHIAJDE, post restant, of. nr. 6, Constanța; DOINA LUPU, str. Cezar Boliac nr. 63, Corabia, Olt; ROZETA CRISTUINEA, com. Ștefan cel Mare, Olt; GICA ANTON, str. Stejar nr. 77, Iași; DIMA ADRIANA OVIDIA, com. Botiz, Satu Mare; VICTORIȚA DUMITRU, com. Feleacu nr. 525, Cluj; MARINA VIORICA, oraș Comarnic, str. Podu Virtos nr. 85, și MARINA GHEORGHE, str. Podu Virtos nr. 48, Prahova; MARIANA NECHIFOR, sat Dumești, com. Dumești, Iași; NIKITA AKINDIN, oraș Năvodari nr. 470, Constanța; CECILIA NITESCU, str. Trandafirilor nr. 39, Blaj, Alba; STELICA CRIVINEANU, bl. 66 B, ap. 130, et. 1, Cartierul „Noua", Brașov; MARIANA și ELENA AXINTE, str. Gh. Dimitrov nr. 84, Iași; SANDU GOMOESCU, str. Vasile Caloian, nr. 29, Buzău; GIGI CONSTANTIN, str. Zorilor nr. 16, Tecuci, Galați; MIHAELA NICA, com. Crevedia-Dîrză, nr. 424, Ilfov; AURELIAN VOINEA, str. Hașdeu nr. 45, cămin nr. 1, ap. 46, Cluj; ANA PETCU, str. Aeromodelului nr. 2-A, sect. 6, București; VALENTIN PETRESCU, sat Valea Mare nr. 40, com. Săvîrșin, Arad; OLGA BIBIRE, sat Bibirești, com. Ungureni, Bacău; SONIA MARIA KIS, str. N. Bălcescu nr. 20, Hunedoara; ȘTEFAN BLEANCĂ, str. Aurel Vlaicu nr. 36, Suceava; MINODORA GHEORGHE, com. Ditești, Prahova; SANDU și NICU NEGRILĂ, str. Brazda lui Novac, bl. F. 1, sc. 1, et. 1, ap. 5, Craiova, Dolj: CORNELIA MUNTEANU, com. Șita Buzăului nr. 230 Covasna; IOSIF TURCU, com. Vărădia de Mureș nr. 86, Arad; VALERINA HENING, str. Unirii, bl. 17, sc. 1, ap. 1, cartier „Aeroport" Petroșani, Hunedoara; MAGDALENA DOINA DOBREA, str. Independenței, bl. 11, sc. 1, ap. 11, cartier „Aeroport" Petroșani, Hunedoara; MARIA MINEL, sat Larga, com. Dofteana, Bacău; MARIA GEANGALĂU, str. Tătarului nr. 2, Gheorgheni, Harghita; MARIA BADIU și ANA GRAMA, str. Carierei nr. 47, Brașov; TUDOREL POPA, școala de maiștri de marină nr. 68, Constanța; ION MIHAI, str. Plantelor nr. 10, Buzău; PETRIȘOR OVIDIU DĂNUȚ, str. 1 Mai nr. 60, bl. I. 5, et. 4, ap. 18, Constanța; ARTHUR VAIDA, aleea Carpați, bl. 5, ap. 3, Tg. Mureș; RODICA BACULA și MAGDALENA KASSONI str. Maramureș nr. 66, Constanța; NICU SUTU, școala tehnică de aviație „Traian Vuia" Mediaș, Sibiu; CONSTANȚA DARIE, oraș Boldești — Scăieni, str. Victoriei nr. 357, Prahova — doresc să corespondeze cu cei ce vor să facă schimb de ilustrate din întreaga țară.

Programul atletic continuă cu aceeași intensitate și săptămîna viitoare. Începînd de joi, pe Stadionul Republicii se vor desfășura Jocurile balcanice de atletism (la a 30-a ediție). Anul trecut au cîștigat la Sofia atleții bulgari, iar acum, după performanțele realizate pînă în prezent ei mai păstrează o bună șansă. Cu aceasta nu vor fi însă de acord atleții noștri, care, sperăm, vor încerca să ofere publicului bucureștean o dublă victorie, fete și băieți așa cum au obținut în ultimele două ediții desfășurate la București. Așteptăm ca seniorii noștri să fie la înălțimea atleților juniori, care la recenta ediție a Jocurilor Balcanice rezervate lor, de la Atena, au reușit să cîștige jumătate din titlurile de campioni puse în joc.

De aceea reînnoim invitația noastră la atletism. Fiind aproape de reprezentanții noștri, dăruindu-le cu generozitate încurajările noastre, vom contribui la succesul pe care îl dorim. În fotografie : un aspect de la ștafeta 4x100 m din întîlnirea România—S.U.A.

Text și foto : Silviu DUMITRESCU

RÎNDURI PE CĂLDURĂ

de Valeriu MIRONESCU

Vîsam să petrec două săptămîni într-o lume fără mingi sau măcar cu ele desumflate și puse la odihnă în rafturi. Am nimerit însă exact în singurul colț de țară unde fotbaliștii din prima divizie nu cunosc vacanță. Adică la Constanța, locul de joacă al elefanților. Cosmoc, cu grijile lui, antrenamente și altele ; Oprea de la Cluj, singura noutate în lot ; legat de numele lui Oprea, astăzi un meci amical „Farul" contra „U". Pleacă Sorin Avram și D. Popescu. Încotro ? Pe cine-l mai interesează... Apropo, i-am văzut în treacăt și pe ceilalți, băieții cuminți din Mexic, cu plete sau fără, cu rude sau fără ele, n-are importanță, important este faptul că maestrul de ceremonii, „Conți", era de față, atent, plin de preocupările lui organizatorice, șprițuri, fuste și itinerarul barurilor de noapte. Acestui zis amic al fotbaliștilor — cărora le dă o mînă de ajutor ca să îmbătrînească înainte de vreme — sper să i se înfunde într-o zi cu soare, cum sînt multe pe litoral (a apărut, recent, și un articol în ziarul „Scînteia", care cuprindea, printre altele, avertismente la adresa pseudoamicilor !). „Dinamo", în special, cel mai păgubit și pe ai cărui conducători i-am auzit plîngîndu-se mereu de influența nefastă exercitată de către Conți asupra jucătorilor, ar trebui să se decidă odată. Și suporterii lui „Dinamo", oricare ar fi ei, dacă doreso într-adevăr să le mai cîștige echipa vreun titlu de campion. Cam în aceeași ordine de idei, mi-ar părea rău dacă zvonul despre readucerea lui Traian Ionescu la conducerea tehnică a echipei s-ar dovedi a fi fost un simplu zvon. Mi-e dor de o echipă românească care să știe bine ce vrea, o echipă așa cum începuse să arate „Dinamo" pe vremea antrenorului Traian Ionescu. Astăzi, cu Dumitrache, inegalabil vîrf de atac, cu acest polivalent Dinu, expresie rară de supervoință fotbalistică, cu Radu Nunweiller, cu Lucescu, reintors la forma lui bună, cu un half de mare excepție, cum este tînărul Moldovan, se poate clădi treptat, la Dinamo, o formație capabilă să se afirme în întrecerile cluburilor europene...

De fapt, sînt extraordinar de multe și de complexe acele condiții care facilitează ori împiedică pe un adolescent să se transforme într-un as al fotbalului. În urmă cu cîteva luni scriam iarăși despre calitățile lui Helvei. Băiatul acesta, un fotbalist înnăscut, va împlini la primăvară 18 ani. Chiar în prima zi de concediu, mai mult am participat, într-un fel fiind interesat direct, la o discuție cu părinții lui Helvei despre viitorul fotbalistic al tînărului. Părinții îl vor lîngă ei, iar de jucat, să joace fotbal la „Victoria"-Carei. Nimic de zis, sentimentele sînt firești, pe de altă parte și echipa din Carei este onorabilă. Dar viitorul lui Helvei parcă se întunecă. Un an întreg a fost deja compromis. Deși s-au investit în juniorul Helvei nu mai puțin de 26 de mecluri internaționale, pregătirea lui s-a făcut pe sponci, băiatul joacă „din talent", în fond nici n-are ceea ce se cheamă o pregătire competițională de bază. Dacă va mai rămîne încă un an la Carei, va fi, din punct de vedere fotbalistic, alt an pierdut. Producția „U.E.F.A .— 1970" și așa n-a fost prea bogată în talente ieșite din comun. Noroc că Gherghely a ajuns pe mîinile lui Valentin Stănescu, noroc, pe jumătate și pentru Bölöni legitimat pentru A.S.A., fiindcă merită o echipă mai mare. Cît despre Helvei, adio titular în „A" la 17 ani, adio poate și alte visuri. Mă gîndesc că pînă la urmă Federația și selecționerii ei ar trebui să obțină cîteva garanții din partea părinților înainte de a risipi atîtea eforturi pentru un tînăr. Altfel, echipa națională de juniori — dacă nu furnizează anual fotbalului de elită două sau trei elemente foarte promițătoare — nu-și justifică existența, nici cheltuielile mari pe care se întemeiază această existență...

Las de o parte, măcar în vorbe fotbalul, și mă îndrept spre baza Clubului Nautic Universitar-București de pe Siutghiol. Vreau să văd cum stau lucrurile cu Funn-urile din material plastic, vreau să văd și acele minuscule iahturi de tip „Optimist" despre care Ispas, Matei Carapancea și Butucaru, constructorii lor, pretind că pot fi manevrate în voie chiar de către puști de la șase ani în sus. Iar mîine, duminică, puțină destindere la box, cu spectacol la o gală Buză contra Stoianovici, adică „Farul" contra „Metalului" — București. Aflu că Ion Dinu se pregătește pentru ultimul lui meci dintr-o carieră meritorie. De la sfîrșitul lunii august 1970, Dinu se va dedica în întregime profesiunii de antrenor. Cam devreme, totuși, bine că boxul nu-l pierde definitiv pe Ion Dinu...

Anghel Crețeanu:

„20 DE ANI ÎN... URMĂRIREA BALONULUI ROTUND"

(VI)

● Înfruntarea de la Brăila, cu Venus ● Planuri... planuri ● „Nu-ți complica jocul, nu încerca să arăți mai mult decît știi" ● Despărțirea de locurile copilăriei ● Primul contract în Capitală

1933. Primăvară ! Pe vaporul ce ne ducea la Brăila, încercam să pun ordine în vălmășagul de idei și imagini. D.V.A. urma să înfrunte pe Venus, întărită cu cîțiva jucători de la Juventus.

În mintea-mi meciul se și desfășura. Îl vedeam, îl urmăream. Dar, curios, cele mai grele mingi (pentru un portar) le prindeam cu o uimitoare ușurință; atacurile se năruiau toate în brațele mele: nu se putea marca. Și Venus și Juventus mă ispiteau; cu patru ani în urmă, ultima mă solicitase... „Nu-ți complica jocul, nu încerca să arăți mai mult decît știi..." Am tresărit, se apropia cineva :

— Neacșule, ori facem o partidă mare, ori ne înmormîntăm la Galați... Nu-i lăsați să intre în careu ; din afară n-au decît să tragă pîn-o sta vîntul ; mingile din fața porții le rezolv eu ; voi să-i țineți. Atît !

Căldura gălăgioasei galerii brăilene dogora. Cineva îmi șoptise : „Printre bucureșteni se află și cîțiva special veniți să te vadă". Rezultatul strîns în favoarea Venusului se datora și mie. Și cum epoca transferărilor se apropia, mă pomenii cu unul din cei de la București, care-mi spuse :

— Mîine să fiți la Galați ! Veți fi vizitat !

Planuri, planuri... Am adormit tîrziu, somn agitat de om la răscruce. A doua zi eram la Banca italiană :

— Este vorba de angajarea dv. la Juventus. Acești bani vă ajung pînă la București. Aveți tren la ora 16. În Gara de Nord vă va aștepta cineva. Rezolvarea problemelor de aici este treaba noastră ! Plecați, nu ?

Seara, la Centrala Băncii, în sala de primire, mă întîmpinară șapte oameni :

— Domnule Crețeanu, Juventus are nevoie de d-ta. Cît ceri pentru semnătură, ce salariu pretinzi și cît cere gruparea pentru dezlegare ?

Toți ochii pe mine.

— Domnilor, iată răspunsul : gruparea nu poate cere nici un ban ; semnătura mea pe legitimația ce mi-o oferiți de asemenea nu costă nimic. Nici un ban nu vă cer drept salariu. În schimb, am de pus trei condiții : o slujbă la Banca Națională, angajarea la dv. și a lui Constantin Neacșu și acordul pentru terminarea campionatului în echipa mea !

Atenția îmi era concentrată pe figurile contrariate ale celor șapte emisari. Cele auzite erau serioase ? Se dădea oare peste cap o anumită logică ?

— Sîntem total de acord cu prima și cu a treia condiție ; a doua, principial acceptată, comportă însă unele discuții. Ne gîndeam însă să vă stimulăm cu un sistem premial, așa cum se obișnuiește.

Peste două zile semnam și contractul și legitimațiile. Clauzele puse de mine erau simplu enumerate și obligațiile la fel :... „Jucătorul se obligă a-și păstra cea mai bună formă a sa, în care scop își va lua măsurile derivînd din aceasta. Va juca cu cea mai bună a sa știință, nepreocupîndu nici un efort, în asigurarea randamentului personal și de ansamblu"

Despre conștiință, despre concepții etice — nimic. Erau lăsate să fac ce vreau cu ele, să le terfeleso sau să le ridic la rang de virtute. Mă priveau numai pe mine. Ei nu-și băteau capul cu așa ceva.

★

N-aș putea spune că, la venirea mea în Capitală eram necunoscător în ale vieții și că orașul de unde plecasem mă zvîrlea în lume înfofolit la cap. Dar cînd am coborît în Gara de Nord și cînd un cetățean agitat m-a oprit și mi-a spus că am pierdut portofelul, mi-am dat seama că una-i făina ce se macină la Galați și alta-i aceea de la București ; cînd am ieșit apoi în stradă și am privit în dreapta și în stînga fără să întîlnesc un chip cunoscut căruia să-i dau bună ziua, am știut că sînt străin între străini și că va trebui chiar de la început să iau viața pieptiș.

Dar, am pornit-o ! Eu mi-am ales drumul.

Echipa pentru care semnasem nu mai era ceea ce fusese cu cîțiva ani în urmă, dar gloria trecutului ei mai pîlpîia încă. Wetzer I, Lacki, Vogl, Dobo și Melchior își pregăteau bagajele ; la rampă începuseră să apară — tot mai des — numele învățăceilor. Zăinescu, Brandabura, Petrescu, Vasile Cristescu prinseseră coajă iar Neacșu și cu mine veneam să le întărim.

— Vezi, Crețeanu, trebuie să-mi iei locul ! Să n-ai teamă, am să-ți arăt tot ceea ce știu ! Va merge ! Totul este să vrei, restul îl ai !

— Ce bun ai fost cu mine, Lacki ! Aveam „restul", așa-i ! Dar 20 de ani m-am străduit să pun mîna pe el și nu știu dacă l-am ținut bine vreodată. De vrut, am vrut chiar mai mult decît arătam, ți-o spun acuma, Lacki. De asta zămineam cu mingea pe teren pînă noaptea tîrziu, de asta nu mi se vindecau șoldurile de la o săptămînă la alta. Și de asta nu visam decît pe Sarrossi și pe Toldi.

(VA URMA)

În capitolul viitor:

● Nouă goluri în întîlnirea Ferencvaros—Juventus ● Vogl — omul și jucătorul ● Bucureștiul cu cartierele și pasiunile fotbalistice ● Galațiul și D.V.A. își sărbătoresc jucătorii

INTERMEZZO DE... Vacanță

de Ioan CHIRILĂ

Fotbalul e în vacanță. O vacanță scurtă... O vacanță atît de scurtă încît s-a și terminat. Mi-aș permite, deci, să le spun cîteva cuvinte jucătorilor noștri, mari și mici, acum, înainte de noul start al diviziei naționale... Să începem, atunci cu

Dragi prieteni,

Guadalajara a rămas mult în urmă... Dar Guadalajara a fost un moment hotărîtor în viața fotbalului nostru... Emerich Vogl îmi spunea odată, în holul hotelului „Gran" din Guadalajara, cu cîteva ore înainte de plecarea fotbaliștilor noștri spre țară: „Nu mi-aș fi putut închipui niciodată că eram o cantitate atît de mică în fotbalul mondial... Sînt mulțumit că acum, la întoarcere, fotbalul nostru a ieșit, oarecum, din anonimat".

E adevărat. Afirmarea în fotbalul mondial presupune un drum foarte lung. Astăzi, dacă i-aș ruga pe ziariștii străini, aflați în Mexic, să-mi scrie pe o hîrtie formația echipei României, nu știu dacă ar aduce din memorie mai mult de trei nume : Dumitrache, Nunweiller VI, Dinu... Veți întreba: de ce tocmai aceste nume? Pentru că Dumitrache a fost eroul primei avancronici, fiind prezentat ca „Pele al României"... Pentru că Nunweiller are un semn de atracție în acel VI din coadă, care naște curiozitatea. Pentru că Dinu a fost cel mai bun jucător român la Guadalajara, fără ca acest titlu de onoare să aibă puterea de a-l determina pe zețarul lui France Foot-ball să-i culeagă numele corect, motiv pentru care francezii cunosc astăzi un jucător român cu numele de Tinu.

Da. Afirmarea în fotbalul internațional presupune un drum lung. Îmi aduc aminte că acum cîțiva ani Rapid a jucat în Algeria. La întoarcere, jucătorii feroviari au adus cîteva ziare. Am căutat cronicile. Nu mică mi-a fost mirarea cînd am văzut că ziariștii algerieni au scris Dinamo în loc de Rapid... Dinamo jucase cu puțin în urmă, la Milano, acel pasionant meci cu Inter (0-2). și răsunetul dificultăților pe care le-a avut echipa lui Herrera a făcut cunoscut numele echipei Dinamo București, ceea ce explică de altfel confuzia Rapid-Dinamo.

Colegii noștri francezi, care scot superlativele din condei cum ar scoate Josefini batistele din sîn, au aplicat, nu odată, superlative fotbaliștilor noștri, mai ales cînd au avut individuale — e semnificativ faptul că în majoritatea „selecționatelor mondiale" au figurat cu regularitate numele lui Banks, Dobias, Bobby Moore, Cooper, Gerson, Rivelino, Jairzinho, Pele... Echipa lumii a avut, deci opt jucători de la Guadalajara...

Da, dragi prieteni. Drumul afirmării în fotbal e foarte lung. Și mai ales, foarte dur. Dumitrache, ratînd acest formidabil moment care ar fi trebuit să fie pentru el Guadalajara, va trebui să „tragă" — cum spun fotbaliștii — cel puțin doi trei ani, pentru ca numeroșii cronicari aflați în Mexic să uite vorbele ziaristului de la „Deportes": „Pele al României? Iată o formulă determinată de nevoi publicitare".

Sînt foarte puțini, astăzi, în lume, jucătorii care au o biografie personală sau, mai exact, care pot fi considerați în afara echipelor lor. Pele este Pele, dar Piazza e doar un jucător din echipa Braziliei. Uwe Seeler este Uwe Seeler, dar Patzke există numai prin echipa lui Schön. La englezi, chiar, în afară de cei doi Bobby, toți sînt doar niște numere în echipa Angliei. Chiar și Banks, despre care s-a vorbit mai mult abia la Guadalajara...

În echipa României, toți, dar absolut toți jucătorii datorează TOTUL echipei. Și nu numai jucătorii din lot. Voinea, dacă a plecat în Franța, e pentru că vine din „fotbalul reprezentativei care a fost la Guadalajara"... Sînt convins că cele nouă minute jucate de Gherghely în ECHIPA ROMÂNIEI la Guadalajara au fost hotărîtoare în convorbirile cu Hertha.

...Acest intermezzo de vacanță vrea să fie doar o invitație la mai multă răbdare... Drumul afirmării internaționale e foarte lung... Furtuna de-a clipă n-are nici o repercusiune. Neagu a avut 10 secunde formidabile la Guadalajara — a marcat în primele cinci un gol de mare virtuozitate, iar în următoarele cinci a forțat victoria noastră în meciul cu Cehoslovacia — dar această performanță a și început să fie uitată.

Drumul consacrării internaționale e lung. Chiar și pentru Dinu, care va avea, sînt sigur, mîndria de a-l forța pe țețarul de la France Foot-ball să-i scrie corect numele.

AUTOMOBILISM

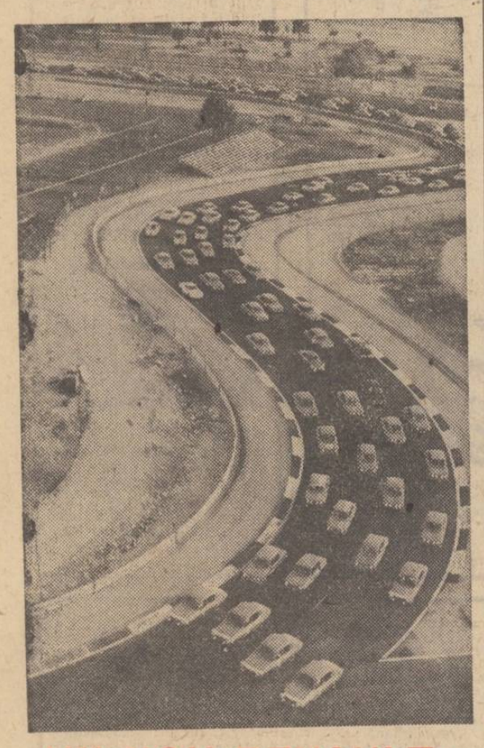

UN NOU RENAULT : 12 GORDINI

Pe circuitul Ricard, timp de 36 de ore s-a desfășurat o întîlnire originală în cadrul căreia a fost prezentat oficial Renault 12 Gordini. Spunem originală, fiindcă înaintea începerii prezentării pe acest circuit se aflau 2 200 de posesori ai automobilului R 8 Gordini, înșiruiți ca la paradă pe serpentinele pistei (în fotografie) precum și 7 000 de spectatori entuziaști. După desfășurarea unei adevărate chermeze, a fost organizată o competiție amicală cu participarea a 14 renumiți piloți francezi care au alergat pe cele două tipuri „Gordini": 8 și 12. Noul tip „12" a fost la înălțime, anunțîndu-se un concurent serios pe pistele automobilistice.

Cîteva propuneri privind semnalizarea rutieră

Sistemul de semnalizare rutieră, bine pus la punct, poate contribui în mod substanțial la sporirea siguranței circulației.

1. Se cunoaște, de pildă, cît de mare este numărul semnelor rutiere „Oprire la intersecție" și ce importanță are acest gen de indicator pentru circulație. Se cunoaște tot atît de bine că aceste indicatoare nu pot fi întotdeauna montate în punctele de vizibilitate optimă. În consecință ele se instalează în adîncime, uneori la cîțiva metri de limita celei mai bune vizibilități. Acest lucru mărunt în aparență are însă deseori consecințe neplăcute și cîte odată chiar dramatice.

Inconvenientele descrise mai sus pot fi cu ușurință înlăturate prin realizarea unui marcaj corespunzător (fig. 1. Se observă că în cazul prezentat vizibilitatea spre stînga este redusă de un imobil). Înaintarea cu linia transversală a marcajului pînă la limita vizibilității și inscripția corespunzătoare „Stop" elimină automat inconvenientul respectiv. Același mod de marcare poate fi foarte bine utilizat și în situația cînd în stînga sau în dreapta, lîngă limita trotuarului, sînt locuri de parcare, vizibilitatea fiind redusă din pricina autovehiculelor staționate. În acest caz linia de oprire poate înaintea pînă la limita exterioară a parkingului.

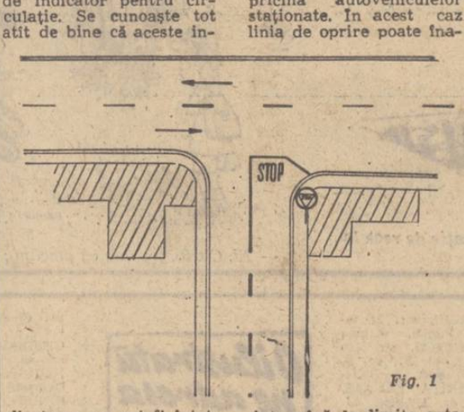

Fig. 1

2. Pentru pietonii care folosesc pasajele protejate este deosebit de important să observe foarte bine traficul înainte de a face primul pas pe „zebră". Nu mai puțin important este acest lucru pentru automobiliști. Autovehiculele care staționează uneori în imediata apropiere a trecerilor marcate pentru pietoni fac cel mai prost serviciu circulației auto și pietoniene. Nu puține cazuri de accidente grave s-au datorat în mare măsură și proastei vizibilități în aceste zone. Soluția se desprinde de la sine. Interzicerea opririi pe o distanță de cel puțin 10 m. de pasajele zebrate, în sensul de mers.

Ținînd seama că instalarea unor indicatoare în aceste zone ar fi greoaie și oarecum costisitoare din pricina numărului mare de indicatoare necesare, s-ar putea adapta un marcaj special, de exemplu galben, trasat paralel cu bordura, care să semnifice interzicerea opririi voluntare în acest spațiu (fig.2). Am putea avea astfel mai puține accidente în aceste zone.

3. În ultima perioadă în domeniul semnalizării de orientare s-au înregistrat progrese considerabile. Apar tot mai frecvent indicatoare luminoase, bine plasate care ajută pe călătorul străin de localitate să se descurce cu destulă ușurință prin labirintul de străzi spre direcția cerută. Și totuși.... mai sînt încă destule lacune. Imaginați-vă că vă apropiați de o intersecție importantă. În mijlocul încrucișării se observă bine indicatoarele de orientare în formă de săgeată care arată fără echivoc direcția dorită. Dar... cum să te descurci dacă în loc să ocupi banda de circulație din dreapta, te găsești pe culoarul central. Bineînțeles că nu ai altă soluție decît să-ți continui drumul și să ajungi apoi pe drumuri ocolitoare acolo unde dorești. Soluția : Instalarea panourilor de presemnalizare la cca. 200 m. de intersecție. Fiecare automobilist își va alege din vreme culoarul necesar pentru a ajunge în direcția dorită.

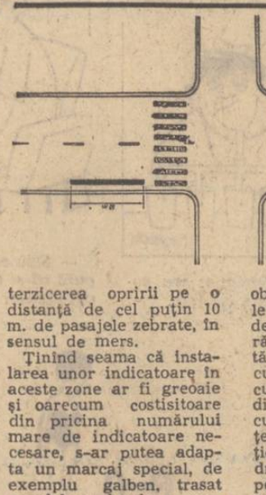

Fig. 2

În figura nr. 3 prezentăm un exemplu de presemnalizare pentru intersecția Bd. Gheorghe Gheorghiu Dej cu Bd. Schitu Măgureanu.

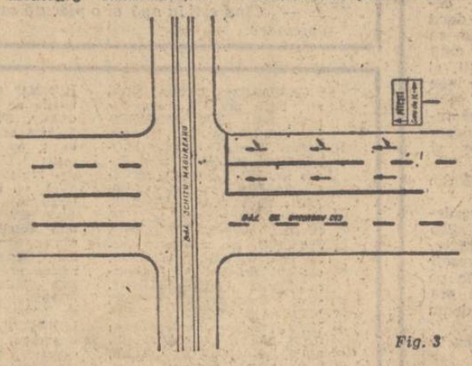

Fig. 3

Ar fi de dorit ca edilii orașelor noastre să vină cît mai curînd în ajutorul automobiliștilor și al circulației instalînd asemenea panouri.

Col. Beda VICTOR

La Paris funcționează un club sportiv intitulat „100 kilograme". Pentru a deveni membru al acestuia solicitantul trebuie să cîntărească peste 100 kg. „Invităm și pe alții să devină grași pentru că cei grași sînt buni și fericiți" — iată motto-ul acestui original club parisian. **În fotografie :** cîțiva din membrii clubului în echipament de fotbal, primesc, înainte de antrenament, sfaturi de la antrenor și el un om de peste 100 kg.

Pronosticul revistei „Magazin" la concursul Pronosport

1. Ceahlăul — Chimia Sv.	1
2. Portul — Poli. Gl.	1
3. Oțelul — Progresul Br.	1
4. Flacăra — Metalul Buc.	1
5. Gaz metan — C.S.M. Sibiu	1
6. Poiana — Metrom	1
7. C.S.M. Reșița — Poli. Tim.	1
8. Metalurgistul — C.F.R. Tim.	X
9. Metalul Hd. — C.F.R. Arad	1
10. Chimia Rm. V. — Electroputere	1
11. Metalul Tîrg. — Progresul Buc.	1
12. Olimpia S.M. — Vagonul	1
13. Minerul B.M. — Olimpia Or.	1

ÎN ATENȚIA PARTICIPANȚILOR LA CONCURSUL

BALONUL ROTUND

● După cum am mai anunțat, operațiile de triere și înregistrare au fost terminate. Numărul total al bonurilor care participă la concurs este de 120 806. În momentul de față, în redacție, se face controlul pentru a descoperi concurenții care au indicat toate rezultatele.

● Iată cum arată un buletin cu răspunsuri exacte la toate cele trei întrebări :

ÎNTREBAREA I

1) U. T. Arad
2) Rapid
3) Steaua

ÎNTREBAREA A II-A

— Crișul Oradea
— A.S.A. Tg. Mureș

ÎNTREBAREA A III-A

— Progresul București
— C.F.R. Timișoara

● În primele 25 000 de bonuri controlate nu a fost găsit nici unul cu toate rezultatele. Se controlează în continuare.

● Cîteva „curiozități" privind preferințele participanților la concurs :

— Echipa Dinamo București figurează în peste 70 la sută din bonuri drept cîștigătoare a campionatului.

— C.F.R. Timișoara a încurcat multe socoteli. Echipa este trecută doar pe circa 100 de bonuri drept ocupanta primului loc în divizia B. În schimb, în aceeași serie Ripensia, Vagonul și C.S.M. Sibiu au întrunit cele mai multe sufragii.

● Vom reveni săptămînal cu amănunte privind desfășurarea lucrărilor.

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă !

magazin

ANUL XIV Nr. 671—SÎMBĂTĂ 15 AUGUST 1970—8 PAGINI 1,50 LEI

IN CINSTEA MĂREȚEI SĂRBĂTORI

Aceste zile, premergătoare măreței sărbători a eliberării patriei, găsesc întreaga noastră națiune angajată într-o muncă eroică. Pretutindeni, în toate colțurile țării și în toate domeniile de activitate, harnicul nostru popor desfășoară o activitate entuziastă ; pretutindeni domnește puternica efervescență creatoare caracteristică momentelor importante din viața țării ; pretutindeni oamenii muncii, uniți în aceeași voință, în aceeași dîrză și neabătută hotărîre de-a da viață istoricelor hotărîri ale Congresului al X-lea al partidului, obțin noi și noi succese pe care le închină, ca un suprem omagiu, celei de-a XXVI-a aniversări a gloriosului 23 August. Ziarele, radioul, televiziunea vestesc în fiecare zi alte realizări care atestă, cu imensa forță de argumentare a faptelor, profundul atașament al poporului nostru la politica internă și internațională a partidului, dorința sa neînfrîntă de-a munci pentru continua întărire a patriei socialiste, pentru a făuri poporului nostru, liber și stăpîn pe destinele sale, viața pe care și-o merită, pe care și-a cîștigat-o prin lupte și sacrificii de-a lungul sbuciumatei sale istorii.

Exprimînd dragostea fierbinte, încrederea nețărmurită în partid, conducătorul ferm și neînfricat al poporului nostru pe drumul biruințelor socialiste, exprimînd unitatea mai puternică decît oricînd a poporului întreg în jurul partidului, a conducerii sale, oamenii muncii țin să comunice succesele lor conducerii partidului, Comitetului său Central, tovarășului Nicolae Ceaușescu. Din Cluj, colectivele de muncă din industria județului raportează astfel îndeplinirea cu cinci luni mai devreme a prevederilor planului cincinal 1966—1970 la producția globală industrială. „Oamenii muncii din județul Cluj — se arată în telegramă — sub conducerea organizațiilor de partid, vor realiza pînă la sfîrșitul acestui an o producție globală suplimentară în valoare de 4,6 miliarde lei față de prevederile inițiale ale planului cincinal".

Din Iași, aceleași vești îmbucurătoare. Într-o telegramă adresată C.C. al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu, se arată că în acest județ colectivele întreprinderilor agricole de stat și-au îndeplinit cu succes angajamentele asumate în întrecerea socialistă în cinstea celei de-a XXVI-a aniversări a eliberării patriei. Prin rezultatele obținute aceste întreprinderi și-au îndeplinit și sarcinile actualului cincinal, obținînd, pînă la 1 august, o producție globală suplimentară în valoare de peste 100 milioane lei. Pînă la finele anului angajamentul ieșenilor e de-a produce, peste plan, o producție în valoare de încă 200 de milioane. Din județul Satu-Mare, județ greu încercat în primăvară de vitregia naturii, sosește vestea că pînă în ziua de 10 august industria județului și-a îndeplinit sarcinile planului cincinal la producția globală. Acest succes constituie, așa cum rostește telegrama adresată C.C. al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu, una din cele mai însemnate realizări cu care sătmărenii întîmpină cea de-a XXVI-a aniversare a eliberării patriei de sub jugul fascist. „Îndeplinirea cu aproape cinci luni mai devreme a prevederilor planului cincinal — subliniază mesajul prin care raportează acest succes — este rodul eforturilor pline de abnegație ale oamenilor muncii din județul nostru — români, maghiari, germani și de alte naționalități — sub conducerea organelor și organizațiilor de partid".

Succese asemănătoare s-au obținut și-n alte județe, în alte sute și sute de întreprinderi : în Brașov, 18 întreprinderi industriale și-au realizat planul cincinal la producția globală și vor produce, pînă la finele anului în valoare de 1,5 miliarde lei. La Bacău, calcule estimative precizează că întreprinderile care și-au îndeplinit planul vor da, pînă la sfîrșitul acestui an, produse în valoare de 810 milioane.

Încercc, cine voiește, să adune, orientîndu-se doar după știrile din ziare, sumele ce înfățișează producția suplimentară.

CONTINUARE ÎN PAG. ②

George Enescu în conștiința secolului XX

de Vasile DONOSE

Tipărițura muzicală beethoveniană în țara noastră

de Viorel COSMA

(Pag. a 4-a)

Mai există enigme?

Pe înaltul podium al industrializării românești

„INIMILE" DE METAL

Moderna instalație a unei sonde pe platoul de montaj al Uzinei ploieștene „1 Mai"
Foto : M. POPESCU

• Invitație la o reconstituire de loc anevoioasă • Miliardele care transformă oameni și locuri • Ritmuri nemaiîntîlnite în istoria industriei constructoare de mașini • Mesageri ai hărniciei și prieceperii poporului român

Reportaj de Nelu IONESCU

Anual, în preajma fiecărui 23 August, trăim, la scara întregii națiuni, un fel de stare specială care-mi amintește de aceia specifică Anului Nou. Pe de o parte sentimentul sărbătorii, pe de altă parte sentimentul, l-aș numi, al etapei. Al privirii înapoi și al deciziilor pentru viitor. Un moment bilanțier serios, o clipă de meditație despre noi și devenirea noastră.

Făcînd un astfel de marche arrière în timp mi-am amintit de lozincile, propuse poporului de Partidul Comunist, de lozincile care circulau în întreaga țară în primii din acești ultimi 26 de ani ai noștri, cu alte cuvinte de lozincile noastre de început.

Una dintre cele mai de seamă, vizînd viitorul nostru economic, îndemna în general la crearea unei puternice industrii, dar punea accentul pe **dezvoltarea prioritară a industriei construcțiilor de mașini**, socotită și numită metaforic **„ramură pivot a întregii industrializări"**. Era o lozincă imperios necesară, pe care activiștii partidului, răspîndiți în masele de muncitori, se străduiau să o explice celor care preluaseră puterea politică și înfăptuiseră naționalizarea.

Din aceste gînduri — mărturisesc, în mare măsură tandre — mi s-a născut curiozitatea să reconstitui viața, istoria acestei lozinci : istoria bătăliei pentru o puternică industrie a construcțiilor de mașini și fiindcă spiritul colectivismului a pătruns adînc în ființa noastră, vă invit și pe dumneavoastră la reconstituirea mea.

CONTINUARE ÎN PAG. ②

TAINELE CRIPTELOR BRÎNCOVENEȘTI

Pietrele funerare domnești din biserica Sf. Gheorghe Nou din București

- Unde a fost înmormîntat Constantin Brîncoveanu ?
- Surprizele arheologilor
- Cine este femeia îngropată în incinta bisericii Sf. Gheorghe Nou din București

(Pag. a 2- a)

Corespondență din Geneva

ÎN CULISELE SPIONAJULUI INDUSTRIAL

(Pag. a 3-a)

● Familie ● Locuință ● Medic ● Modă ● Gospodărie ● ● Cosmetică ● Culinare ● ● Grădinărie ●

(Pagina a 6 a)

ȘTIINȚA ȘI VIAȚA

Emotiile dumneavoastră.ochii dumneavoastră

● Vederea binoculară se obține încet, gradat, printr-un reflex condiționat în primii ani de viață ● Atenție părinți ! Strabismul de natură psihică apare după vîrsta de 8 ani ! ● Atenție soții ! Strabismul poate să fie urmarea unei gelozii ● Cîteva cazuri care „vorbesc" despre influența acestei deviații asupra comportamentului și cîteva care arată importanța unor șocuri psihice în declanșarea strabismului ● Știți de ce aveți ochi albaștri ? ● „Extract total de ochi" nu este transplant de ochi

În pagina a 5-a o convorbire cu prof. dr. Petre Vancea

Monolog interior despre...

SENS

de Victor BÎRLĂDEANU

Gîndindu-mă uneori la strădaniile pe care le depunem pentru a despica firu-n patru și a dezghioca sensul cuvintelor, mă întreb de ce nu investim nici pe sfert în fireasca și nobila osîrdie de a dezvălui sensul faptelor. E o investiție neîndoielnic mai fructuoasă, deoarece ne permite să ne raportăm mai direct la coordonatele esențiale ale realității. A reflecta pe marginea faptelor obișnuite ale tale și ale semenilor, a căuta să le scoți în iveală tîlcul adînc și definitoriu reprezintă nu numai o gimnastică obligatorie a intelectului, dar și un mod de a exista activ și eficient în contemporaneitate.

Cu privire la semnificația faptelor cotidiene ale contemporanilor e bine, desigur, să meditezi nu numai cu prilejul zilelor festive. Dar parcă nici-o dată ca în preajma unei sărbători — și, mai ales, în preajma acestei aniversări de chintesență pentru destinul istoric al poporului nostru care e 23 August — gîndirea nu lucrează mai temeinic și pe arii mai largi pentru a surprinde în întreaga ei complexitate bogăția de sensuri pe care au căpătat-o, în anii socialismului, faptele obișnuite ale cetățenilor acestei țări.

CONTINUARE ÎN PAG. ②

ÎN CINSTEA MĂREȚEI SARBĂTORI

URMARE DIN PAG. 1

Cifrele vor fi, desigur, impresionante. Ele oglindesc dimensiunea materială a eforturilor, dar, mai presus de acesta, oglindesc o realitate a României contemporane : capacitatea productivă a industriei noastre, rolul ei hotărîtor în dezvoltarea economiei noastre naționale, în mersul continuu ascendent al societății noastre, în ansamblul său. Faptul că industria județului Satu-Mare realizează în aproape 5 zile întreaga producție industrială a județului din anul 1938, faptul că numai șapte întreprinderi din Piatra Neamț pot realiza, în cîteva luni, suplimentar, o producție în valoare de aproape 1 miliard și jumătate lei, ne oferă, desigur, imaginea forței industriei noastre, create în decursul celor 26 de ani care au trecut de la eliberarea țării, ca urmare a înfăptuirii neabătute a politicii partidului de industrializare a țării. Ax al dezvoltării economice, industria a contribuit la valorificarea superioară a succeselor materiale și umane ale țării, a dus la înflorirea orașelor, a județelor, a determinat progrese hotărîtoare în toate domeniile de activitate.

Bilanțul înfăptuirilor cu care ne înfățișăm, după tradiție, la marea sărbătoare de la 23 August, umple de bucurie, de legitimă satisfacție inima fiecărui om al muncii, inima fiecărui cetățean al țării care înțelege să-și lege viața de destinele patriei socialiste, ale poporului. Această satisfacție, departe de-a crea o stare de liniște și mulțumire, înseamnă un angajament. Angajamentul de-a face mai mult și mai bine. Realizările ne arată că se poate, și că acest mai bine, pe care cu toții îl dorim, fiecare în domeniul unde activăm, depinde de noi. Depinde de munca noastră, de calitatea muncii noastre. De priceperea, de dragostea, de interesul cu care fiecare, la fiecare loc de muncă, ne facem datoria, cu simțămîntul că ceea ce facem este în interesul poporului, al țării. Sîntem oameni liberi, cetățeni ai unei țări libere și independente. Ceea ce producem, ceea ce făurim cu brațele și cu mintea ne aparține. De aceea, tot ceea ce făurim e spre binele nostru, spre binele patriei socialiste. Aceste gînduri însuflețesc munca, aceste gînduri dau noi aripi, îi fac pe cei ce muncesc să caute cu înfrigurare noi și noi posibilități de perfecționare a activității, creîndu-le simțămîntul participării active, conștiente, la fiecare act al operei grandioase, de valoare istorică, pe care poporul român o făurește sub conducerea Partidului Comunist Român. Succesele de azi, perspectiva clară și certă a biruințelor de mîine sporește fiecăruia dintre noi încrederea în ceea ce facem, în ceea ce avem de făcut pentru progresul dorit în toate domeniile de activitate, pentru cultură, pentru civilizație, pentru desăvîrșirea personalității umane sub semnul celor mai înalte idealuri ale timpului și umanității : socialismul și comunismul.

A XXVI-a aniversare a eliberării găsește poporul nostru în plină fervoare, angrenat într-o uriașă operă de creație. În haine de lucru, țara și poporul fac bilanțul unei etape istorice. Și privesc înainte. Privesc cu încredere, cu hotărîre, spre zilele luminoase de mîine, spre zilele victoriilor viitoare. Acest viitor îl vom înfăptui neabătut, pas cu pas, așa cum l-a gîndit, așa cum ni l-a înfățișat partidul în grandiosul program al Congresului al X-lea. Acest viitor înseamnă pentru țară, pentru popor, pentru fiecare dintre noi în parte, o treaptă în urcușul spre o viață mereu mai luminoasă, spre o viață în care își găsesc deplină afirmare cele mai nobile idealuri, cele mai înălțătoare aspirații ale omului.

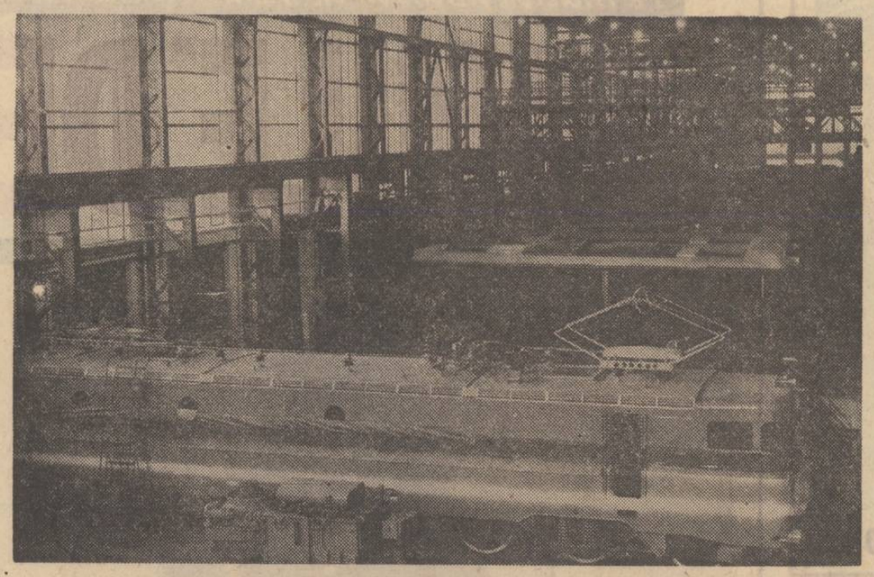

Uzina „Electroputere"-Craiova : aspect din hala de montaj a locomotivelor electrice.

Pe înaltul podium al industrializării românești

„INIMILE" DE METAL

URMARE DIN PAG. 1

Nivelul de la care am pornit, nivelul „moștenit" nu era de loc încurajator. Iată ce se putea spune despre industria construcțiilor de mașini din România lui 1938 : structură limitată, gamă modestă de sortimente, tehnicitate scăzută, producție de 2—3 ori mai joasă decît a țărilor industriale, ceva tradiție doar în cîteva domenii : material rulant, utilaj agricol simplu, utilaj petrolier mărunt, cîteva produse electrotehnice.

Aceasta era situația, iar industria construcțiilor de mașini ar fi trebuit să asigure, prin producția sa, reechiparea tuturor celorlalte ramuri industriale — și ele aflate într-o situație precară, valorificarea superioară a bogățiilor naturale ale țării — printr-o rapidă introducere a progresului tehnic, și în general să ducă greul în ridicarea progresivă a economiei naționale la nivelul țărilor industrializate.

Soluția nu era decît una : investiții masive pentru dezvoltarea rapidă a acestei ramurichei. Lucru pe care partidul și statul l-au făcut, la proporții mereu mai ample, o dată cu fiecare cincinal depășit. Un exemplu doar : cele 7 834 de milioane de lei alocate industriei construcțiilor de mașini în cincinalul 1961—1965 erau de peste două ori și jumătate mai mari decît cele investite în aceeași ramură în cincinalul anterior.

Investițiilor li s-au dat două destinații :

Una privea reconstrucția și reutilarea întreprinderilor, a atelierelor și a șantierelor de reparații existente, în așa fel încît ele să devină unități industriale puternice. Este trăsătura comună din biografiile uzinelor de vagoane și strunguri din Arad, de utilaj petrolier din Ploiești, de mecanică fină din Sinaia, de camioane și de tractoare din Brașov, a șantierelor navale din Galați, Oltenița și Turnu Severin și altele. Aici însă se impune o notă : vechile întreprinderi au fost dezvoltate într-o asemenea măsură încît nu știu zău dacă — cinstit — n-ar fi să le calificăm „întreprinderi noi" și nu „transformate".

A doua destinație dată investițiilor a fost — evident — pentru crearea de noi unități productive pe loc absolut gol. Înșirarea lor aici poate fi oricum, numai exhaustivă nu. Și totuși, cîteva nume : Fabrica de mașini-unelte și agregate, Uzina „Electronica", Uzina de mașini electrice, Fabrica de cabluri și materiale electro-izolante, Fabrica de tuburi fluorescente și de lămpi cu vapori de mercur, Uzina „Autobuzul", întreprinderea de piese radio și semiconductori — toate din București ; fabricile de rulmenți din Birlad și Brașov, Uzina „Electroputere" — Craiova, Uzina de piese auto de la Colibași și altele, și altele.

Între 1951 și 1967, industria construcțiilor de mașini crește cu un ritm de 18,1%, față de cel mediu de 13,2% cu care se dezvoltă industria în totalitatea ei. Implicit, rolul ei de ramură conducătoare crește. În 1967, de pildă, asigura două treimi din valoarea totală a utilajelor și instrumentelor realizate prin investițiile din întreaga economie națională și o cincime din valoarea totală a exportului nostru.

Dar adevărata performanță a fost realizată în cursul actualului cincinal, 1966—1970, cînd prevederea inițială de creștere a producției construcțiilor de mașini cu 70% a fost majorată la aproape 100%. Fără îndoială, o producție dublată doar în cinci ani este remarcabilă chiar pe plan mondial. Este un pas care ne apropie mult de țările cu o industrie înaintată.

Ștacheta coeficienților a putut fi atît de mult ridicată datorită folosirii mai intensive și mai raționale a capacităților existente, dar și prin darea în funcțiune de noi capacități. Aproape 15 miliarde de lei, de două ori mai mult decît investițiile cincinalului anterior, au făcut posibile modernizarea întreprinderilor existente și edificarea a 19 unități noi, dintre care e suficient să ne oprim la Fabrica de elemente de automatizare din București și la Uzina de autoturisme din Pitești, ca să ne dăm seama pe scara la care este concepută și realizată dezvoltarea acestei ramuri industriale.

Ar fi greșit să credem că evoluția industriei construcțiilor de mașini se distinge doar prin ritmul înalt de creștere. Pentru că îi este de asemeni caracteristică și diversificarea accentuată a producției. Și iar spațiul mă obligă să mă limitez doar la cîteva exemple, la cîteva cifre. Numai între 1960 și 1965 au fost asimilate în fabricație peste 760 de noi mașini, utilaje și instalații. Aportul industriei construcțiilor de mașini la dotarea cu instalații și linii tehnologice complete a reprezentat aproape 50% din volumul total al instalațiilor laminorului de tablă groasă de la Combinatul siderurgic din Galați și mai bine de 60% din volumul utilajelor necesare Uzinei de aluminiu din Oradea și Uzinei de aluminiu din Slatina ; iar faptul în sine de a produce instalații și linii tehnologice complete pentru un mare număr de ramuri industriale constituie o etapă nouă în dezvoltarea construcțiilor de mașini, constituie o motivare mai profundă a renumelui ei de ramură-pivot.

Tot de istoria construcțiilor de mașini aparține și acțiunea din 1966—1967 de creare a numeroase institute de cercetare și proiectare, precum și de laboratoare uzinale, care au asigurat și asigură orientarea dezvoltării producției ramurei spre realizarea de utilaje și echipament de o mare complexitate, dezvoltarea spre cele mai noi cuceriri ale tehnicii mondiale.

Dar parcă prea mult am vorbit de mașini și cifre. Să ne mai amintim și de oameni, pentru că soarta construcției de mașini este în mîinile harnice a 260 000 de muncitori, a 21 000 de maiștri și tehnicieni, a 10 000 ingineri. Și dovada cea mai bună a acestei hărnicii o face prestigiul de care se bucură produsele noastre pe piața străină și... iar mă întorc la cifre :

Uzina ploieșteană „1 Mai" trimite cam 70% din producția sa de instalații de foraj în peste 20 de țări, Fabrica de rulmenți din Birlad, peste 50% din producție în 40 de țări. 1964 a fost un an de cotitură ; și iată de ce : valoarea mașinilor și utilajelor expediate în străinătate a depășit pe aceia a produselor petroliere exportate și prin aceasta, a fost schimbată însăși structura comerțului nostru exterior. Tot un an spectaculos pentru exportul de mașini și echipamente a fost și 1967, fiindcă ne-a adus în țară lei-devize de 2,2 ori mai mult decît 1960 și de 30 de ori mai mult decît 1950. Semnificativ este și graficul tipurilor de mașini, utilaje și instalații pe care le exportăm. În 1950 treceau granița 11 asemenea tipuri ; azi, 200. Și nu dintre cele neînsemnate, dimpotrivă : transformatoare de putere, motoare electrice, motoare Diesel, utilaje pentru industria petrolieră extractivă, utilaje pentru rafinarea petrolului, utilaje tehnologice pentru industria chimică, tractoare pentru agricultură, construcții navale, excavatoare, vagoane de marfă și cisternă ș.a.

În Iran, la Tabriz — o fabrică de tractoare, la Mazanderan — un complex de prelucrare a lemnului, la Rașt — un complex agro-zootehnic de tip industrial, la Savek — un sistem hidrotehnic ; în R.A.U — o fabrică de produse sodice ; în Turcia — o instalație de acid sulfuric și o fabrică de îngrășăminte. Toate acestea și altele, au fost proiectate de noi și dotate cu mașini și cu utilaje fabricate la noi. Exportăm în vreo 50 de țări, dintre care multe cu o serioasă tradiție industrială : R.D.G., R.F.G., Belgia, Danemarca, Finlanda, Japonia, Suedia, Elveția U.R.S.S, Cehoslovacia.

Am încercat în descrierea destul de succintă și drept, o întîlnire cu trecutul și prezentul dar să vedem ce ne oferă viitorul. Desigur tot cu privire la ramura industrială aleasă.

Potrivit Directivelor stabilite la Congresul al X-lea al partidului, în cincinalul care urmează producția industriei construcțiilor de mașini va trebui să crească cu 72—76 la sută.

Tot în Directive se mai precizează că un obiectiv major trebuie să-l constituie dezvoltarea susținută a unor subramuri moderne ale construcției de mașini — cum sînt industria electrotehnică și electronică mecanică fină, și fabricația de mașini-unelte.

Cu alte cuvinte, istoria lozinci noastre continuă, dar spre țeluri mai de nuanță, mai potrivite cu pretențiile, să le numim „rafinate", ale revoluției tehnico-științifice.

Nelu IONESCU

TAINELE CRIPTELOR BRÎNCOVENEȘTI

Panait I. PANAIT

șef de secție la Muzeul de istorie a municipiului București

În cursul ei neîntrerupt, istoria românilor a consemnat depunerea sub glia strămoșească, pe care au apărat-o adesea cu prețul vieții lor, a zeci de voievozi și comandanți de oști. Mormintele lor sînt presărate pe tot întinsul patriei, dar cîți dintre ei nu au rămas depuși în tainicele lor morminte de nimeni știute ? Este oare cripta aceea orientată N-S, din vechea biserică a Snagovului, locul de odihnă al trupului lui Vlad Țepeș, golit de viață într-un mod mișelesc, în ultimele luni ale anului 1476 ? Ce cunoaștem, în fond, despre soarta trupului lui Mihai Viteazul, după tragica faptă din zorii zilei de 9 august 1601 ? Unde se află locul de înmormîntare a viteazului pandur de peste Olt, Tudor Vladimirescu ?

Pe mulți dintre iluștrii înaintași îi știm în ctitoriile lor, mai modeste sau mai impunătoare, acoperiți de plăci grele de piatră sau marmură, dar atrași de mirajul comorilor, invadatorii s-au năpustit adesea pînă și asupra lor, smulgînd cavourilor reci prinosul de bijuterii și veșminte. Curtea Veche din București, Curtea domnească din Tîrgoviște, Snagovul și altele au cunoscut profanarea mormîntului lui Mircea Ciobanul, cel al Doamnei Elina, soția cea mult iubită a voievodului oștean, Matei Basarab etc.

Istoricii au trebuit să reconstituie adesea cu migală evenimente de mult trecute, pe baza unor indicii extrem de lapidare. Dar în acest efort, certitudinea s-a împletit nu de puține ori cu dubiul și chiar contestarea.

DESTINE BRÎNCOVENEȘTI

În ierarhia familiilor feudale care au adus un aport însemnat la istoria poporului român, Brîncovenii au ocupat un loc de seamă, dobîndit în deosebi prin personalitatea lui Constantin Vodă. Originari din Oltenia, unde posedau moșia de la Brîncoveni, acești boieri s-au înrudit cu descendenții lui Matei Basarab și cu puternica familie a Cantacuzinilor, consolidîndu-și astfel nu numai starea economică, dar și poziția politică. Evoluția înfloritoare a Brîncovenilor a fost însă periclitată de dramaticele evenimente pornite ca un torent neprevăzut în februarie 1655. Ostașii corpurilor de armată cu care Matei Vodă se înconjurase în tot răstimpul său de domnie, ajutat de populația nevoiașă a Bucureștilor, s-au răzvrătit împotriva noului domn, Constantin Șerban și a boierilor acestuia. Multe din casele feudalilor stabiliți în orașul de reședință, ca și mari mînăstiri au fost devastate. În vasta proprietate a Brîncovenilor, aflată pe partea dreaptă a Dîmboviței, la poalele dealului Mitropoliei de mai tîrziu, răscoala a avut deznodămînt tragic. Tînărul Papa Brîncoveanu, aflat deja în rang de postelnic, a căzut ucis, iar tatăl său, vornicul Preda, a trebuit să-și răscumpere viața cu mari sume de bani. Cu aceste evenimente începe să fie amintit și numele unui nou vlăstar brîncovenesc, Constantin.

Mai există enigme?

În scrisoarea din 12 martie 1655, trimisă de Gheorghe Rakoczi II mamei sale, se spune printre altele că acest prunc al lui Papa Brîncoveanu, Constantin, a fost salvat de o slujnică. Ea a dat răzvrătiților, în locul viitorului domn, un copil de rob care a fost ucis pe loc. Intrat în analele istoriei cu ocazia viforoaselor fapte din iarna anului 1655, Constantin Brîncoveanu avea să presare cei 60 de ani de viață cu fapte de o incontestabilă măreție, multe dintre ele cunoscute îndeaproape, altele rămase încă sub semnul întrebării.

Pînă tîrziu nu s-a putut preciza anul nașterii sale, dar un portret descoperit de harnicul căutător de prezențe românești în Orient, Marcu Beza, avea să aducă știri de netăgăduit. În colțul din stînga sus al tabloului găsit la Muntele Sinai se spune că s-a realizat în 1696, cînd Voievodul avea 42 de ani. Este concludent astăzi faptul că Vodă Brîncoveanu era născut în 1654. Dar cînd a realizat acest reușit tablou, păstrat astăzi în muzeul din Palatul brîncovenesc de la Mogoșoaia nu se știe. Să fie oare opera unuia din vestiții pictori ce au împodobit ctitoriile brîncovenești cu splendide opere de artă, sau rodul osîrdiei vreunui artist occidental, sosit la Curtea domnească din București o dată cu numeroși oameni de știință, diplomați, reprezentanți ai înaltelor curți europene ?

Cu tot efortul depus de istorici de a reconstitui viața lui Constantin Vodă Brîncoveanu, rămîn unele perioade mai puțin clare. Nu se știe în mod cert cum și-a făcut instrucția acest cult voievod, presupunîndu-se numai rolul hotărîtor al stolnicului Constantin Cantacuzino și al spătarului Mihai Cantacuzino. Controversate sînt și evenimentele din ultimii ani de domnie, care coincid cu ultima parte a vieții marelui bărbat. Este acea apăsătoare etapă a anilor 1711—1714 cînd teama se îmbină cu speranța, cînd spectrul mazilirii este tot mai evident. Sosește apoi aprilie 1714 cînd Mustafa Aga, vechiul prieten, îl scoate din domnie și împreună cu întreaga familie îl duce în marele oraș de pe Bosfor. Urmează lunile de supliciu. Către prînzul zilei de 15 august 1714, cînd îngustele uliți ale vechiului Constantinopol fierbeau sub snopul dogoritor al razelor soarelui mediteranian, fu organizată uciderea lui Constantin Vodă Brîncovean, a celor patru fii ai săi și a bătrînului boier Enache Văcărescu.

Supliciul, care a durat doar un sfert de oră, a fost urmat de tîrîrea celor 6 corpuri pe ulițele orașului și azvîrlirea lor în mare. Tainic, în faptul nopții, trupurile Brîncovenilor au fost pescuite și depuse într-o veche mînăstire de pe insula Halki, aflată la 12 mile sud de Istanbul. Cine a făcut acest prinos de venerație, nu se știe, după cum greu de precizat este dacă în cripta de la Halki au fost depuse și capetele tuturor celor uciși.

CRIPTELE DIN BUCUREȘTI ALE BRÎNCOVENILOR

Trecuseră 200 de ani de la evenimentele din piațeta fali Chioșc, din august 1714, fără ca cineva să se preocupe îndeaproape de soarta mormintelor brîncovenești. Se bănuia că ele au rămas acolo, în arida insulă Halki, sau că au fost aduse în taină la Hufez, ctitoria cea mai de seamă a lui Brîncoveanu. Existau unele indicii referitoare la locul în care se păstrează rămășițele pămîntești ale marelui domnitor : biserica Sfîntul Gheorghe Nou din București.

La 9 iulie 1914 arheologul Virgiliu Drăghiceanu a descoperit pe una din cele trei candele de argint de la Sfîntul Gheorghe Nou următorul text:

„Această candelă, ce s-a dat la s(ve)ti Gheorghie cel Nou, luminează unde odihneascu oasele fericitului domnu Io Constandin Brîncoveanu Basarab Voevod și iaste făcută de Doamna măriei sale Mariia, țarea și măria sa nădăjduiaște în Domnul, iarăși aici să i se odihnească oasele. Iulie în 12 zile. leat 7228" (1720).

Deci una din enigmele Brîncovenilor era dezlegată : Vodă Brîncoveanu se afla depus la București, în împunătoarea sa ctitorie, în care adesea îi plăcea să se reculeagă sau să primească binecuvîntarea unor recunoscuți patriarhi ai Orientului mediteranian. Dar cum și de cine au fost aduse aceste oseminte nu se spune nicăieri. Nu este nici un document cert care să ateste transportul rămășelor sau a rămășelor osemintele voievodului. S-a îngrijit oare Doamna Maria numai de soarta domnescului ei soț sau a adus aici, înainte de 12 iulie 1720 și osemintele copiilor ? Iată o nouă necunoscută. În ultimă instanță, unde în biserica Sfîntul Gheorghe Nou poate fi prețiosul mormînt ?

CERCETĂRI ARHEOLOGICE CONTROVERSATE

Dezvăluirea textului candelei pusă de Doamna Maria a stîrnit un val de păreri, preocuparea cercetătorilor îndreptîndu-se spre piatra de marmură din naosul bisericii, lipsită de orice text, dar ornamentată cu o decorație pur brîncovenească.

Nicolae Iorga avea să scrie în 1914 că **„Pentru mine nu mai e nici o îndoială că ne aflăm în fața mormîntului lui Brîncoveanu în care zace și Doamna Maria și Manolache Banu".** Dar Virgiliu Drăghiceanu, cunoscînd faptul că locul candelei nu corespundea cu acela al pietrei atribuită voievodului, recunoștea în 1915 că **„s-ar putea pune astfel la îndoială autenticitatea mormîntului lui Brîncoveanu".** În 1926 prof. Emil Virtosu încheia concluziile sale asupra acestei probleme subliniind necesitatea unor săpături arheologice.

În cursul zilei de vineri 9 decembrie 1932 au început cercetările criptei, sub îndrumarea lui V. Drăghiceanu. S-a dat lespedea la o parte și în pămîntul gros de 1,5 m s-au găsit cîteva oseminte deranjate. Cînd așteptările cercetătorilor erau tot mai slabe, a fost anunțată de către muncitori apariția unei bolți de cavou, din cărămidă. Cu febrilitate s-a cercetat mica încăpere. Din informațiile publicate în ziarul „Adevărul" din 13 decembrie 1932 rezultă că s-a găsit printre altele și un craniu mic, care mai păstra pe maxilarul superior trei dinți și o măsea. S-au scos de acolo bucăți de lemn putred cu inveliș de stofe de Damasc purpură, o bucată de mătase ținte de argint cu floarea stelată și un buchet de frunze uscate din merișor. În rest nici o urmă de rachi, nici o bijuterie. Acest fapt l-a determinat pe descoperitor să presupună că **„este probabil că Doamna Maria a așezat lada de lemn în alta de argint sau aur, care a fost mai tîrziu furată de hoți o dată cu bijuteriile".** Cît privește craniul, el a fost atribuit lui Constantin Vodă, iar un studiu al prof. Reiner avea să dovedească, numai cîteva zile mai tîrziu, că el trebuie atribuit unui bărbat tînăr. Cunoscutul medic semnala însă urma unei tăieturi cu un corp tăios. Să fi fost adus de la Halki craniul unuia dintre copiii domnitorului, în locul aceluia al tatălui ? Este posibil. Cert este faptul că cercetările fiind enorm îngreunate de devastările provenite cu decenii în urmă, nu au putut elucida cu certitudine taina criptei atribuită lui Constantin Vodă Brîncoveanu. Nu ar fi exclus ca racla cu care au fost transportate osemintele să se păstreze în altă parte. **Viitoarele, apropiate săpături, vor avea menirea să completeze cu știri noi și această problemă,** după cum cele efectuate numai cu doi ani în urmă au avut darul de a semnala continuitatea de existență a acestui lăcaș încă din secolul al XV-lea.

CONSTANTIN VODĂ BRÎNCOVEANU
Portret în ulei descoperit la Muntele Sinai, aflat astăzi la Muzeul de la Mogoșoaia.

DESCOPERIRI NEAȘTEPTATE LA SFÎNTUL GHEORGHE NOU

Alături de piatra funerară atribuită lui Constantin Brîncoveanu se află și aceea a lui Ioan Vodă Mavrocordat, mort de ciumă în februarie 1719. Dezvelit și acest mormînt s-au găsit oseminte calcinate. Dar în imediata vecinătate a acestor cavouri s-a găsit un al treilea, necunoscut. Sicriul mare surprins acolo adăpostea o femeie îmbrăcată într-o cochie de mătase albă, cu fir de aur. În giulgiul ei se păstra un smarald. Aceste rămășițe au fost atribuite inițial Doamnei Maria. Un Comunicat al Comisiei monumentelor istorice făcea cunoscută posibilitatea înhumării acolo, pe lîngă Doamna Maria, și a fiicei acesteia, Ilinca, decedată în 1721, a lui Manolache Lambrino (1795) și a banului Grigore Brîncoveanu, stins din viață în seara zilei de 27 aprilie 1832. Toate aceste știri au stîrnit o serie de nedumeriri. Emanuel Hagi Mosco, descendent al Brîncovenilor și erudit genealogist, și-a manifestat în cîteva articole neîncrederea față de identificările făcute de arheologul V. Drăghiceanu. După părerea sa personajul feminin nu putea fi Doamna Maria, dispărută în perioada 3 decembrie 1729 — 5 ianuarie 1730, întrucît mormîntul fiind nederanjat se excludea posibilitatea depunerii celorlalți membri ai familiei, înhumați mult mai tîrziu. Și la fel ca predecesorii săi, genealogistul prevedea posibilitatea ca viitoarele săpături arheologice să dezvăluie și să clarifice aceste enigme ale criptelor brîncovenești.

Contemporani cu noi

O DRAGOSTE — O VIAȚĂ...

Zece vieți, zece caractere, zece temperamente și doar o mamă să-i asculte, să-i oblojească, să-i mîngîie, să-i dojenească, să-i sfătuiască. Chiar dacă la toate aceste obligații, părtaș iubitor i-a fost și îi este soțul.

De unde atîta putere de a iubi ? Întrebarea îmi stă pe buze, dar n-am rostit-o. Ar fi fost inoportună. Am întrebat altceva : De unde atîta putere de a crește fiecare copil, respectîndu-i caracterul, personalitatea, ajutîndu-i să-și valorifice preferințele, calitățile ?

— La rădăcina acestei puteri, cum ziceți dumneavoastră, este firește dragostea, mi-a răspuns. Dar numai cu ea nu se pot crește zece copii, nu se pot forma zece oameni pentru viață. Am fost și sînt severă, neinduplecată cînd e vorba de disciplină, sinceră cu ei și foarte lucidă. Nu le-am ascuns niciodată greutățile numeroasei mele familii. Au știut toți, imediat ce au devenit mai răsăriți, ce posibilități materiale avem, ce obligații are fiecare copil mai mare față de cei mici, ce sarcini are de executat în casă. Le-am spus fiecăruia în parte, de îndată ce era capabil să înțeleagă, că trebuie să muncească serios pentru a sta pe propriile lui picioare.

— Ați fost și sînteți atît de severă încît să nu le arătați preferințe în dragostea pe care le-o purtați ?

— Ați înțeles, cred, că ei sînt totul pentru mine. Cine poate măsura vreodată dragostea mea pentru ei ? Dar nu le-am arătat-o. Toți găseau la mine aceeași observație dacă greșeau, aceeași vorbă bună dacă îmi făceau o bucurie. Mîngîierile n-au fost și nu sînt prea multe. Ei simt însă cît îi iubesc...

— Dar dumneavoastră cum simțiți dragostea copiilor ?

— Mi-e deajuns să-i văd cum mă ajută la treburi, cum îmi ascultă cuvîntul, cum vin lîngă mine la necaz ca să simt inima lor lîngă inima mea.

— Viața dumneavoastră a însemnat însă un șir de sacrificii. Timpul nu vă mai aparține. Aproape că nu mai aveți vreme să vă ocupați de dumneavoastră. Dac-ar fi să reîncepeți viața, ați alege-o tot pe aceasta ?

Neaga Iorga m-a privit parcă cu dojană. Pusesem o întrebare ce nu i se părea potrivită. Totuși mi-a răspuns : „Aș lua-o de la început, fără teamă și fără regrete pentru sacrificiile pe care aș fi obligată să le fac".

Copiii cresc, pleacă. Dumneavoastră, personal, ce vă rămîne ?

— Atît de mult... Nici nu bănuiți ! Îmi rămîne o dragoste înmulțită cu zece, îmi rămîn zece priviri calde, zece voci care să-mi spună mamă și atîtea mîini mai mari sau mai mici care să-mi atingă mîinile mele aspre. Îmi rămîne putința de a urmări cum fiecare dintre copiii mei a devenit un om adevărat. Nu credeți că e foarte mult ?

Nu i-am răspuns atunci. O fac acum :

„Desigur Neaga Iorga, este fantastic de mult. Cîtă putere trebuie să aibă dragostea ta de mamă ca să strîngă în ea pe toți și cîtă tărie de resemnare, ca să nu regrete niciodată că a dăruit totul...".

Lucia MANOLESCU

Monolog interior despre...

SENS

URMARE DIN PAG. 1

Firește, îmi stau la îndemînă o sumedenie de fapte, cărora aș putea — spre ilustrare — să le reliefez sensul cu ample reverberații sociale, etice, pur și simplu umane. Esențialul însă mi se pare a fi altceva : și anume că pentru majoritatea celor din jurul nostru care erau sortiți, în vechea orînduire, unei existențe obscure, amorfe, mecanice, în fond fără sens, faptele — chiar și cele mai simple, chiar și cele mai lipsite, în aparență de însemnătate — au căpătat, dintr-o dată, ca sub acțiunea unei baghete magice, ceea ce obșnuim a numi un sens, un tîlc, o semnificație.

Nu e vorba, desigur, de nici o „baghetă magică", ci de ceva infinit mai profund și mai fundamental : de faptul că în socialism milioane de oameni au dobîndit conștiința precisă că tot ce făptuiesc, tot ce realizează se înscrie într-o zonă mult mai amplă decît perimetrul interesului strict individual. Sensul faptelor s-a redimensionat tocmai prin infuzia mereu mai adîncă, mai substanțială de obștesc, care aruncă o lumină nouă și revelatoare asupra cotidianului. Osmoza aceasta organică între individ și obște, între destinul personal și soarta societății în ansamblu, a conferit semnificații tulburătoare evenimentelor din primăvara acestui an, cînd un întreg popor, confruntat cu catastrofala furie a stihiilor dezlănțuite, a reacționat ca un singur om, o singură inimă, o singură conștiință.

Profesia mi-a îngăduit să cunosc o infinită varietate de tipuri umane de pe întreg cuprinsul țării. Ceea ce mi s-a părut întotdeauna profund edificator pentru prefacerile de optică și mentalitate petrecute în acești ani este sentimentul acut că oamenii atribuie o tot mai mare importanță, o tot mai mare greutate în relațiile dintre ei faptelor și nu cuvintelor. În direcția aceasta i-a educat întreaga politică a partidului, întregul curs al vieții noastre sub zodia socialismului. Sensul faptei a devenit astfel criteriul primordial după care se judecă valoarea aportului fiecăruia la binele și înflorirea obștei

Victor BÎRLĂDEANU